

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

From the library of
HOVSEP ARSLANIAN
given in his memory
by his wife
Areknaz Arslanian

Hovsep Arslanian

(715)

95642

PRINTED IN TURKEY

ԲԱՐԻՍՏԷ ՆԵԼԷՐ ՕԼՈՒՐ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

ԲԱՐԻՍԼԻ ՊԻՐ ՖԱՄԻԼԵԱ

ԱԻԼԵԱԼԻՖԻ

ԳՍԱՂԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՐԷՆ

ՄԻՌԵԼԻՆԻՍԻ

ՇՈՂԱՆՆԻՍ ԺՈՂՈՅԵԱՆ

ՆԱԵԼԻՐԻ

ՖԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جلیله سنک ۲۳۲ نومرولی رخصتیه طبع اولتشد

Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ ՄԱԺՊԱԱՍԸ

ԵՖՆԻ-ՃԱՄԻ, Չիքոք-բազարը Ն. 23

ՍԺԱՆՊՈԼ

1889

Բ—27

ՊԵՐՊԷՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

HARRY G. BERBERIAN

237 WASHINGTON ST.,

BOSTON MASS.

ԲԱՐԻՍԼԻ ՊԻՐ ՖԱՄԻԼԵԱ

4

Մէլանի Կօթիէնին ալըգը օլան վիգօնթ ժօրժուն վալի-
տէսի մատամ, տը նէրվէյին իգամէթկեահը, Միրօմէսնիլ սօ-
գաղընտա վասի վէ սատէ պիր պինա օլուպ, պունտա, պիր ա-
րապանը, պիր օտա խըզմէթքեարը, պիր պէսլէմէ վէ պիր աշնը
գարը շալըշմագտա իտիէր:

Պիրիննի գաթտա մատամ տը նէրվէյ, վէ իրիննիսինտէ
օղլու ժօրժ պէյթուլթէթ իթմէքտէ իտիէր:

Պէշ սէնէտէն պէրու գօնթէս, տիւշար օլտուղու գալպ
խասթէլիկի սէպէպիյլէ, ուղուն պիր իսկէմլէտէ տայիմա մըխ-
լանմըշ կիպի գալըպ, բէք նատիրէն տիշարը չըգմագտա իտի:

Մէղպուրէնին, տէրունինտէ մէշէ աղանդնտան մամուլ
պիւսիւնէք գարեօլտսը մէվղու օլան եաթագ օտասընա կէլմէ-
լէրինի գարիինի քիրամըմըզա բէնա իտէրիզ:

Խասթա՝ թապիպինին տայիմի թավսիսէսի մուճիպիննէ
եաղըլմըշ օլան պիւյիւք պիր աթէշին գարըսընտա օթուրմուշ,
եաթօտ տահա տօղրուսու նիմ եաթմըշ իտի:

Մէրգումէ, էլլի պէշ եաշընտա իտի իսէ տէ, սիմասընըն
սօլկունլուղունա, զայիֆլիկինէ, չէքտիյի մէշագգաթըն լէհնէ-
սինտէ հասըլ իթտիկի չիզիքլէրէ, վէ սաշլարընըն հէման ա-
ղարմըշ օլմասընա պագըլըր իսէ, եէթմիշ եաշընտա զանն օ-
լունուր իտի:

Արնօլտ Տէսլինեընըն գաթլ իթտիկի պիշարէ էլմաս թա-
ճիրինին ամճալարընտան պիրի՝ ստի պիր նէֆէր մագամընտա
խըտմէթի ասքէրիէեէ տաթիլ օլուպ, մէյտանը մուհարէպէ-

լէրտէ ժենէրալ բաեէսինէ թէրֆի օլունարադ, քէնտիսինէ իծ բէրաթօր նարօլէօն թարաֆընտան գօնթ իւնվանը, վէ պու իւնվանըն էրքէք օլան էվլատարընա տախի ինթիգալ հազըը վէրիմիշ իտի:

Թէօպալտ Պէրօ, եախօտ գօնթ տը նէրվէյ, էվլէնէրէք, Աշիլ վէ Լուի իսիմլէրինտէ իբի էրքէք էվլատը տիւնեաեա կէլ միշ իտի:

Աշիլ բէք կէնճ եաշընտա էվլէնիպ, պու իզտիվաճտան պիր գըզ տիւնեաեա կէլտի: Էօթէնի-Մարթա իսմինտէ պու լունան պու գըզ՝ գալպ խասթէլիկինէ տիւշար օլտուղունու պէեան իթտիկիմիզ գատըն տըր:

Էօթէնի-Մարթանըն պիւեիւք բէտէրի Թէօպալտ վէֆաթ իթտիկի կիպի, բէաէրի տախի վէֆաթ իթտիկինտէ, հէման իհթիեարլանմըջ օլան ամճասը Լուի տը նէրվէյ՝ ֆամիլեասը վէ սէրվէթի սաեէսինտէ, Բօմա սէրայընտան պաղը մուաֆի եաթ իսթիտա, վէ պու մուաֆիեաթը իսթիհասալ իտիպ, եէ կէնի իլէ էվլէնտի, վէ պու մուրէթլէ մէզպուրէեէ գօնթէս իւնվանընը հասը իլլէտի:

Մէքըրու իզտիվաճտան ժօրժ տը նէրվէյ տիւնեաեա կէլ տի իսէ տէ, մէրգուժ պիւեիւտիւկիւնտէ, վիգօնթ իւնվանըն տան տահա զիեատէ խօշլանտըղընտան, գօնթ եէրինէ մէգ քիւր իւնվանը գուլլանմաեա գարար վէրտի:

Գօնթէսին իհթիեար զէվճի բէք չարուգ թէրքի հաեաթ իթտիկինտէն, օլլու եիւղիւնտէն ճէվը ու ճէֆալարա տիւշար օլտու:

Ժօրժ՝ հէմ աղըլսըզ, հէմ ախլէագսըզ պիր տէլիգանը օլուպ, սօն տէրէճէ խօտպին վէ ախլէագը պօղուգ իտի:

Գուվվէյի ֆիքրիէեէ միւթէալիգ խուսուսաթտա թէնպէլ օլտուղունտան, վալիտէսինին իպրամլարընա բաղմէն հիշ պիր շէյ էօյրէնէմէմիշ, վէ զիհնին հիշ պիր խուսուստա եօրմամըջ իտի:

Թէնպէլ վէ իշէ եարամաղ պիր ատէմ օլմագ իսթէմիշ, վէ էօյլէ տէ օլմուշ իտի:

Պիր թարաֆտան պու հալ, տիկէր թարաֆտան մէրգու մուն զայիֆմիզաճ օլմասըլլա պէրապէր, թէնպէլլիք վէ հօվար-

տալըգ եօլունտա կէչիւտիկի էօմրին մուղիրը նէթիճէլէրինտէն միւղտարըպ օլմասը, պիշարէ վալիտէեի ֆէվգէլատէ միւքէտ տէր վէ մահղուն գըլմագտա իտի:

Պու ֆէնալըղլարտան պաչգա, մէքըրու տէլիգանը վէրէմ իլլէթինէ միւպթէլա օլմուշ օլմասըլլա, մատամ տը նէրվէյ՝ մէրգու մուն վէֆաթը մուհագագ օլտուղունու պիւտիկինտէն, քէնտիսինտէն էվլէլ օլլունուն ահրէթէ եօլճու օլաճաղը իհթիմալի՝ տաղի տէրունունու արթըրմագտա իտի, չիւնքի սէվիլմէնէ նէ գատար զայրը լաեըգ օլսա, էվլատ օլուպ տա պիր վալիտէ թարաֆընտան սէվիլմէմէք գապիլ տէյիլ տիր:

Հալ պու քի, իշպու հիքեաեէմիղին պիրինճի գըսմընտա կէօրիւտիւկիւ վէճհէ, ժօրժ՝ վալիտէսինին մուհապէթինէ գարըլըզ մուհապէթ իպրաղ իթմէեիպ, պու ախլէագը պօղուգ հալլազ՝ միրասընա կէօղ տիրմիշ օլտուղու պիշարէ գատընճըղաղը տիւշիւնտիւքճէ, անըն եաշամտընտան տօլաեը սըղըլմագտա, վէ պիր ան էվլէլ վէֆաթընը արղուլէմէքտէ իտի:

Ժօրժ, Սալօն տէ ֆամիլ լօղանթասընտա իճրա օլունան տիւեիւնտէ իշտիկի շամբանեա չուրուպընըն պուխարըլլա պաշը հէր նէ գատար աղըրլաշմըջ իտի իսէ տէ, Մէլանինին սէօղլէրի էհէմմիեթինի վէ մանէտսընը անլաեամաեաճագ տէրէճէտէ սէրխօշ տէյիլ իտի:

Մէրգուժ, քէնտի մէթրէսի ախլէագընը բէք էյի պիլիր իտի, եախօտ բէք էյի պիլմէքտէ օլտուղունու զանն իտէր իտի:

Մէզպուրէ, իզտիվաճտան պահա իթտիկի ճիհէթլէ, ճիտտէն էվլէնմէք միւլահաղասընտա օլտուղու անլաշըլլա, հալ պու քի ժօրժ՝ պէքեար գալմագ, սէրպէսթ օլմագ, վէ էօմլին վէ իսթիգլալիեթին սէֆասընը չըգարմագ արղուսինտէ իտի:

Մէլանիտէն՝ խուսուսիլլէ քէնտի իղղէթի նէֆսինէ մուվաֆըզ թալր ու իսան գուլլանտըղը իլին, մէթրէս մագամընտա խօշնուտ օլուպ, ֆագաթ նէ՝ անընլա, նէ՝ տէ պիր տիկէրիլլէ նիղամէն էվլէնմէք իսթէմէզ իտի. պէրի զէնկին պիր գատըն պուլսա իտի, օլ վագըթ պու գարարընը թէպալիլ իտէր իտի: Իմտի, մէրգուժ, թագաթ վէ տէրմանտան մահրում օլարադ

վէ էօքսիւրմէքտէն պօղաղը իւֆիւնէթլէնտիկի կիպի, եիւրէկի տէ սայքի աթէչլէր իշինտէ պուլունարադ, օտասընա չըգադը, զընտա, քէնտի քէնտիքէ,

— Պէն մի էվլէնէճէեիւմ. իշթէ պու օլաճագ շէյ տէյիւ տիր: Մէլանինին պու թէքիթի, պանա խօշ կէօրիւնմէք մագսէ. տինտէն պաշգա պիր շէյէ համլ օլունամագ: Ասըլ նիւէթիպէն տէն բարա շէքմէք տիր, պէնտէ իսէ բարա եօգ տուր, վալի. տէմ, էյլէնէթլէրէ կիտէրէք սըհհէթիմէ խալէլ կէթիրիւօ. բում պէհանէսիյլէ, թախսիսաթըմը քէստի. հալ պու քի պէ. նիւմ սըհհէթիւմ պէրքէմալ տըր, վէ ագչէեէ տէ միւհթանըմ, տէտի, վէ պիր աղ տիւշիւտիւքտէն սօնրա, շէյլէ իլալէ իթ. տի. — Լարին ագչէեէ միւհթանըմ, ագչէ իսթէրիւմ տիմէք գ. լայ ամմա, իճրասընա գալգըլմագ կիւճ տիւր . . . վալիտէմի բէք էյի թանըրմ . . . զանէթ ինտանը պիր գարը տըր . . . Պէշինճի պլըղըմը պիլէ բէշինէն վիրմէք իսթէմէմիշ տիր . . . Շու հալտէ նէ չարէ պուլմալը:

Ժօրթ տը նէրվէյ, իշպու սէօղլէրի սէյլէտիկի արտտա, էլալիսէլէրին սօնուռուպ եաթաղընա կիրտի, վէ պաշընը եաս. թըղը իւզէրինէ վաղ իթտիկինտէ, միւլահաղաւընա շէյլէ տէ. վամ իթտի.

— Մէլանի՝ պու խուսուստա պիր չարէտի պուլունտուզու. նու պէեան իտիւօր . . . նէ չարէ օլապիլիր: Էլինին ալթընտա իսթիգրաղ վէրմէեէ հաղըր պիրիսինի պիւտիկինի սէյլէեօր . . . Պու ատէմ քիմ տիր: Պունլար հէք պօշ լագըրտըլար տըր: Մատտէ շու տուր քի, պէնիւմ օն բարում պիլէ եօգ տուր, վալիտէմին իսէ, վէրիէր նամ պանքէրտէ քիւմէ իլէ պանգա գայմէլէրի վար տըր: Պէն չիմտի չօճուգ տէյիլիւմ, վէ վէլէտի եէկեանէեիւմ, իմտի, վալիտէմ պանա բարա վէրմէլի տիր, եօգսա բաթըրտը կիւրիւլթիւ չըգարաճաղըմ:

Ժօրթ՝ իշպու գարարընտան սօնրա, տէրին պիր ույգաւեա տալտը, վէ ույգու արասընտա վագը օլան ըիւեալտը իլէ սա. պահ օլուպ, ալաֆրանկա սաաթ մօգուզ բատտէլէրինտէ, տիլի աճը, պաշը աղըր վէ զիհնի տաղընըգ օլարագ ուեան. տը, վէ էալապընը կիւրինիպ, պիր ալնաեա պագմասընտա, եիւզիւնին սարարմըշ վէ սօլմուշ, եանագլարը շուգուրլաշմըշ,

կէօղլէրի էթրաֆը մօրարմըշ, վէ տօտագլարը աղարմըշ օլտու. զունու կէօրտիւ, վէ քէնտիսինի շու հալտէ պուլաուզունտա, ֆէվգէլատէ իզհարը քէտէր իթտի:

Մէրգում, քէնտի քէնտիքէ շէյլէ սէյլէտի.

— Շու տիւնքի մէլուն տիւնին՝ գօլումու գանատըմը քէստի: Եիւզիւմ չիյնէնմիշ քեաղըտա տէօնմիւշ . . . չիմտի պու սուրաթ իլէ վալիտէմտէն ագչէ իսթէմէեէ նա՛սըլ կիթմէ. ի . . . Եինէ պէնիւմ սըհհէթիմին նաղիւր օլմասընտան, վէ սըհ. հէթիմէ տիգգաթ վէ իթինա իտիլմէսինտէն պահա իտէճէք տիր: — Հալ պու քի, պէն, բարմաղըմըն ուճուլա պիր ինէք տէվիրմէեէ միւզ թէտիրիւմ:

Պու արա մէրգումուն էօքսիւրիւկիւ թէքրար իտէրէք, պէշ տագըգա գատար իսթիտաա իթտի, վէ պատէհու քէն. տիսինէ չէքի տիւզէն վէրիպ, պիրինճի գաթա էնտի, վէ նէր. տիվէն պաշընտա, մատամ տը նէրվէյին օտասընտան չըգ. մագտա պուլունան պէսլէմէեէ թէսատիւֆլէ:

— Ժօղէֆին, վալիտէմ գալգաթը մը, տէյի սիւալ իթտի:

Պէսլէմէ. — Էվվէթ, միւսիւ վիգօնթ, պիր սաաթտան պէ. ըի գալգմըշ տըր:

— Կէօրէպիլի՛րմիեիւմ:

— Ումարմ: Գէնտի չօրպասընը կէթիրտիւմ:

— Ահվալը սըհհէթիսի նա՛սըլ տըր:

— Հէր վագըթթի կիպի մուզտարըպ տըր:

— Պու սապահ պիր աղ քէյֆլի՛ մի տիր:

— Վահ, ալիշարէ մատամըմ. քէյֆլի օլմասընը նա՛սըլ մէ. մուլ իտէրսինիլ:

— Պիրիօրում, անըն միւզտարըպ օլտուզու գատար իզ. տիրապ շէքմէք՝ բէք միւշքիւլ տիւր: Լաքին, Ժօղէֆին, պի. լիրսինիլ քի, պագը կիւնլէրի վար տըր քի, միղաճը էյի կէօ. ըիւնիւր . . . Պու կիւնտէ, • կիւնլէրտէն պիրի կիպի՛ մի տիր, տէյի սիւալ իտիւօրում:

— Զանն իթմէմ, միւսիւ Ժօրթ:

— Նիշին զանն իթմէեօրսունուզ, քէնտիսինտէ պիր ֆէնա. լըգ մը կէօրտիւնիւզ:

— Թասվիրի հէր վագըթթի կիպի վէ պէլքի տահա զիեա.

տէ մահգուն տուր . պիր աղ էվվէլ կէօղլէրինին եաշարմըլ օլ-
տուղունու կէօրտիւմ :

Ժօրժ սըգըլարագ , գաշարը չաթըլըպ , գուլաղընը գա-
շըմաղա պաշլատը , չիւնքի վալիտէսի օ կիւնիւ ֆէնա պիր հալ-
տէ պուլունտուղու ճիհէթլէ , մէրգումէտէն բարա թալէպիթ .
մէկէ բէք տէ միւսայիտ տէյիլ իտի :

Պունունլա պէրապէր ժօրժ , աղչէեէ ֆէվգէլատէ իհթի .
եաճը պուլունտուղու հալտէ , պու իշի նաճըլ կէրի պրագա-
պիլիւր իտի :

Իմտի , տէրհալ գարաւ վէրիպ , պէսլէմէեէ ,

— Ժօղէֆին , վալիտէմէ սիւալ իտին քի , շիմտի պէնի
նէղաինէ գապուլ իտէպիլիւր մի , եօգսա պիր աղտա՛ն մը կէլէ-
եիւմ , տէտի :

Պէսլէմէ . - Բէք էյի , միւսիւ վիգօնթ :

Պէսլէմէ կիթտի , վէ ժօրժ եալընըղ գալտըղընտա , պու
մուհիւմ մէսլէտէն վալիտէսինէ նէ՛ եօլտա լաղըրտը աշանա-
ղընը տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Աղ սօնրա ժօղէֆին ալտէթլէ ,

— Պուեուրուն , միւսիւ վիգօնթ , վալիտէնիղ սիղէ պէք-
լէեօր , տէյի խապէր վէրտի :

Ժօրժ՝ տէհիղ եէրինէ գուլլանըլան քիւշիւք պիր սալօն-
տան կէշիպ , խաաթանըն օտաաընա կիրտիկինտէ ,

— Սապահլար խայր օլտուն , վալիտէ , տէտի :

Մատամ տը նէրվէյ . պիր պագըշտա օղլունուն սիմասը
ալթիւթիւկիւնիւ կէօրտիւ , վէ տէրաղուշ իթմէք իւղրէ էյի-
նի թուլթուղունտա , իշպու էլին աթէշ կիպի սընագ օլտու-
ղունա տիգգաթ իտէրէք :

— Նէ՛ օ , օղլում , պու սապահ նէյին վար տըր , տէտի :

— Հիշ պիր շէյիւմ եօգ տուր , վալիտէճիեիւմ , նէյիւմ օլա-
պիլիւր :

— Պու կիւն հէր վագըթտան զիեատէ լէհէն սօլմաշ
տուր , վէ սըթման վար աըր կիպի կէօրիւնիւեօրսուն :

— Սըթմա՛ մը , աալա . . . Եալընըղ պիր աղ եօրկունում
. . . պու տա զարարըլ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . պու կիճէ
կէճ եաթտըմտա , օնտան իլէրի կէլմիշ տիր :

— Էվվէթ , պիլիեօրում , եարը կիճէեի իքի սաաթ կէշէ-
րէք եաթտըն . . . կէլտիկինի իշիթտիւմ . . . չիւնքի պէն տէ
աւետըգ իտիւմ :

— Էօթէն Լուաղօնուն տիւեիւնիւնտէ իտիւմ . . . խայլի
ուղուն սիւրտիւ . . . Պիլիւսին քի , հէր քէստէն էվվէլ օրաեը
պրագըլա չըգամաղ իտիւմ : Պու եօլտա պիր հարէքէթիւմ սուի
թէէսսիրի մուճիպ օլուր իտի . . . Պէնիւմ իշին մաղրուր տուր
տէնիլիւր իտի , հալ պու քի պէնիւմ աալա զուրուրիեթիւմ եօգ
տուր :

2

Մատամ տը նէրվէյ . - Պու տիւեիւնիւն զիեաֆէթինտէ
չօգ շամբանեա վէ սայիր իշկիլէր իշտին մի :

Ժօրժ . - Էվվէթ , վալիտէճիեիւմ , պէն տէ հէրքէս գատար
իշտիւմ :

— Լաքին իշկի գուլլանմամաեը հէքիմլէրին սանա թէնպիհ
իթտիլէրինի պիլիւսին :

— Վալիտէճիեիւմ , հէքիմլէր տայիմա հէր շէյի միւպալէ-
ղալը կէօթէրիլէր : Սէօղ սէօյլէմիշ օլմագ իշին , պու կիպի
իթտարաթտա պուլունուրլար . . . մագաէտլէրի՝ վիղիթալարը-
նը չօղալթմագ , վէ հիսապլարընը արթըրմագտան իպարէթ
տիր :

— Լաքին , օղլում , սէնին թապիեաթըն նաղիք տիր . . .
իհթիմամ վէ իթինա լաղըմ տըր :

— Վալիտէճիեիւմ , իթիգատըն զաեթ եանըշ տըր . . .
պէն տէմիր կիպի գուվվէթիլիւմ . . .

Մէրգում տէլիգանըլ շիտտէթիլի պիր էօքսիւրիւեէ թու-
թուլարագ , պու էօքսիւրիւք պիր խայլի սանիյեէ տէվամ իթ-
տիկինաէն , սէօղիւնիւ իքմալ իտէմէտի :

Մատամ տը նէրվէյ մահգունէն օղլունա պագարագ ,
կէօղլէրի եաշարմագտա իտի : Մէղպուրէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պիշարէ չօնուգ , քէնտի ահվալը սըհհիեէսի հագգընտա

խնայալից զահիւս ունեւոր . . . քննարկինն աղըր խաւթա ունեւորնու անլամաւոր , տէտի :

Պատէհու էօքսիւրիւկիւ թէսկին ունեւորնու , մէղպուրէ հէտէնանը զապթ իլէ :

— Տիւեիւնտէ չօգ ճէմիյեթ վա՞ր մը իտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Բէք չօգ ճէմիյեթ վար իտի :

— Խըսըմըմըղ ուն մէ պէնիմ պանքերիմ պուլունան ժիւլ վէրիէր տէ մէվճուտ մու իտի :

— Էվվէթ , քերիմէսի Անժէլիք իլէ պիրլիքտէ օրատա իտի Անժէլիք , բահիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ սէնի կէօրմէկէ կէլմէք նիեթթինտէ ունեւորնու պանա սէօյլէտի :

— Կէլսինլէր , մէմունէն քէնտիլէրինի գապուլ իտէրիմ . . . Օղլում , պու սապահ պէնիմ իլէ , եախօտ տահա տօղրուսու պէնիմ եանըմտա գահվալթը էթ . չիւնքի պէն ու գատար աղ շէյ եէեօրում քի , եէտիկիմէ գահվալթը տինէմէղ . — Հէմ տէ պու կիւն բաղար տըր . . . ումարըմ քի , հաթթանըն պու կիւնիւն թաուն եանըմտա կէչիրմէեէ մուվաթթապթ իտէրան . . . Հէման սէնի ասլա կէօրմէեօրում :

— Հաղգըն վար , վալիտէնիւիմ , ֆաղաթ նէ չարէ , զի եատէսիլլէ մէշղուլում :

— Նէ իլէ մէշղուլում :

— Ղաեթ ճիտտի իլլէր իլէ , չիւնքի սէնի թէէմին իտէրիմ քի , պէն տէ աղը պաշընտա պիր առէմ ումապա պաշլատըմ :

Մատամ տը նէրվէյ . — (Թէաճճիւպլէ վէ բէք տէ ինա . նամաեարագ .) Սէն մի :

— Էվվէթ , պէն . պիւեիւք պիր իլ իլէ մէշղուլում :

— Նէ իլ իլէ :

— Շիմտի սէօյլէրիմ . . . չօգ տէֆա եիւղիւմէ վարտուղուն պօշ պօշ կէզմէքիք էօմիւնտէն արթըգ օսանտըմ , նէֆրէթ իթտիմ , Պունունլա պէրապէր պու թարղ կէչիրտիկիմ էօմիւր՝ պիւթիւն պիւթիւն գայիտէոիղ գալմատը . զիրա աթ եարըլլարընա , սերգըլէրէ , թէաթրօլարա , վէլհասըլ էյլէն . ճէ մահէլլէրինէ կիթմէքլէ , մէշղուր արթիսթլէր , շէօհրէթշու-

ար մուհարրիլէր , մաարուֆ զաղէթանըլար , վէլհասըլ հէր կիւնա իշ վէ կիւն իլէ մէշղուլ ունլար իլէ իւլիթ վէ միւնասիպէթ հասըլ իթտիմ , պէն տէ անլէր կիպի չալըշմագ իսթէրիմ :

— Լաքին սէն , նէ արթիսթսին , նէ մուհարրիլ վէ նէ տէ զաղէթանը :

— Եանի հէնուղ տէյիլիմ , ֆաղաթ ումապա գարար վէրա իմ , վէ զաղէթանը ումագ իսթէրիմ :

— Պու տէտիկին՝ շայեանը մէտհ ու սէնա պիր արղու իսէ տէ , գուվվէտէն ֆիլիլէ կէթիրէպիլէնէկին պէննէ միւմքին . թիղ կէօրիւնմէքտէ տիր , զիրա պիրտէն պիրէ զաղէթանը ուն . նամագ , Ղաղէթանը ումագ իլին , մալիւմաթ վէ գապիլիյեթի մախուսէեէ մալիք ումագ լաղըմ տըր :

— Պէլքի վաղթիլլէ էօյլէ իմիշ , լաքին պու կիւնքի կիւն իսթէեէն զաղէթանը ումապիլիւր :

— Աճա՛յիպ , պիր քիմէնին մալիւմաթը լաղըմէսի օլմաեարագ , թէֆրիգա եախօտ պէնտի մախուսըլար եաղմապը գապիլ մի տիր :

— Վալիտէնիւիմ , սէն պէնիմ նէ տէտիկիմի անլամաեօրսուն . պէն քէնտիմ թէէլիֆ իթմէք իսթմէմ , տիկէրլէրինէ թէէլիֆ իթտիրմէք իսթէրիմ . — Պէնիմ իսթիտատըմ՝ սէր միւնլիֆ ումագտա տըր :

— Վաղաա նամալու իշ , ֆաղաթ սէն ումաղսըն :

— Սէր միւնլիֆ ումագըլըմ սէնին էլինտէ տիր :

— Նամըլ :

— Էկէր պանա մուսվէնէթ իտէր իսէն , նասըլ քի իտէնէկինէ չիւպհէմ եօգ տուր , մէշղուր էրպապը բօլիթիգանըն վէ էհլի գալէմին իլթիրաքլարըլա , նիւսիւսի պիր — պէտէլինէ օլարագ պիր զաղէթա թէէսսիս իթմէք ֆիքրինտէեիմ . պու թէչէպալիւսիւմ , մուվաթթաղըլէթի աղիմէեի մուհիպ օլաճագ տըր . . . Տիկէր զաղէթալար՝ հէր կէրի գալաճագլար տըր :

— Ֆաղաթ պիր զաղէթա թէէսսիս վէ նէշր իթմէք իլինէրմաեէ լաղըմ տըր :

— Շիւպհէսիղ , վէ իլթէ , վալիտէնիւիմ , պէն տէ պու սէպլէ սանա կիւվէնմէքտէեիմ :

— Պանա՞ մը կը վէճէք տէսին :

— Տիկէրլէրինէ միւրաճաթը քէնտիմէն խէթա ատտ իթ-
տիմ: Սայրի ազնէնի, ֆայիլ ալմադ իւզըն պիր պանդաեա
թէսլիմ իթմիլ օլաճագըն, վէ երեքսէք ֆայիլ ալմադըն,
Խըսըմըմըլ ժիւլ վէրիէր նիլտինտէ, պէնիմ իշին պիր գրէտի
աշապիլըն... պու գրէտինին հուտուտը զայրը մահաուտ օլ-
մասընա իւզուլմ եօգ տուր: Երեք պին ֆրանգ պանա քեաֆի
տիր: Պու երեք պին ֆրանգըտա տէֆաթէն ալմադ տէյի-
լիմ... անճագ զազէթաճըլըգ մուամէլաթընա եարընտան իթի-
պարէն պաշլամադ նիեթթիմաէ օլտուղումտան, պու կիւն պա-
նա օն պին ֆրանգըլըգ պիր չէք վէրիւտէն, մէմնուն օլուրում:

Խասթա գատըն՝ սուրէթի լաթիֆանէտէ էլինի օղլունուն
գօլունա վազ իլէ,

— Ժօրժ, զիեատէ իլէրի կիթմէ, տէտի:

— Զաթէն, վալիտէճիեիմ, ֆաղլա պիր տէեթէեիմ գալ-
մատը:

— Երեքիմէ էյի պադ:

Ժօրժ, վալիտէսինին ֆիքրինի անլաեարագ,

— Երեքիմէ պադ մադտա նէ՞ սէպէպ վար, տէտի:

— Կէօղլէրինին իշինի օղումագ իսթէրիմ... Օղլում, սէն
պէնի ալտատընթօրուն, եախօտ ալտաթմաեա չալընթօրուն,
լաքին արթըգ իլֆալ օլունամամ: Պահսընը իթտիկին զազէ-
թա եալան արը... Զալըմագ իսթէտիկինէ տայիր օլան սէօ-
ղին տէ եալան արը: — Պու սէօղլէր, մահազա վալիտէլիք մու-
հապպէթիմէ սանա վիրմէք իսթէմէտիկիմ բարաեը պէնտէն
պիր թագրիպ ալմագ իշին սըրֆ պէհանէ տիր:

— Վալիտէլիք մուհապպէթիլլէ՞ մի: Ահ, պու մուհապ-
պէթինիլլ քէք սէրթ տիր:

— Էվլէթ, վալիտէլիք մուհապպէթիլլէ սանա բարա վիր-
մէթօրում: չիւնքի սէնին եաշամանը իսթէեթում: հալ պու քի
ազնէ սանէսինտէ իճրա իթտիկին զէֆք վէ ճիւնպիւլլէր, սու-
բէլէր, գումարտա կէշիրտիկին կիճէլէր, վէ սայիրէ վէ սայիր
սէնի հէլագ իտիթօրում: Սէնին իշին մուհիլիք օլան պիր էօմը
վիճուտին իլէ աթըլմագըլըն՝ սուրի գաստ արը: Հէնուզ ե-
կիրմի տէօրթ եաշընտա օլտուղուն հալտէ, պիր իսթիեա

պէնզէթօրուն, վէ պէն սէնի կէօրտիւքճէ, գալպիմ տիւշարը
հիւզն ու քէտէր օլուեթ, կէօղլէրիմ եաշարթօր: Մհ, Ժօրժ,
Ժօրժ, էկէր պէնի պիր ազ սէվսէ իտին, պու եօլտա հարէ-
քէթ իթմէլ իտին:

— Շիմտի նէ՞ աղլաեթօրուն... Լաքին աղլամագըլըն
նէեթ՞ եարար:

— Պէնիմ միւզտարըպ օլտուղումու հիլ օլմազսա պու սու-
րէթլէ անլարսըն:

— Միւզտարըպ օլմագըլընտա պէնիմ թագսիրաթըմ եօգ
տուր: Նիհաեթթ պէն նէ՞ ֆէնալըգ իթտիմ: Էյլէնիթօրումու-
շում, պունտա ֆէնալըգ նէրտէ տիր: Բէնտիմի թէլէֆ իտի-
թօրումշում, պունու տա սէն սէօլլէթօրուն: Էվլէլ էմիրտէ
պու իֆատէն սահիհ տէյիլ տիր: վէլլ սահիհ օլսա, գալան
պիր միւտտէթճիք էօմրիւմիւ՝ քէնտի միղաճըմա կէօրէ իսթի-
մալ իթմէք, վէ քէյֆ վէ զէֆքլէ վագթըմը կէշիրմէք՝ զանն
իտէրիմ քի պանա այիտ պիր մատտէ տիր: Սէնին, պու սէ-
պէպլէրի ույտուրուպ պանա սէօլլէմէքլիկին՝ քէսէնին աղլընը
գաբամագ իշին տիր... Սէնին պանա ասլա մուհապպէթին
եօգ տուր: Վալիտէ, սէն պէնի սէվմէթօրուն, ազնէի սէվի-
թօրուն:

Մատամ տը նէրվէյ՝ տիթրէեթէք աեաղա գալգտը, վէ
լէհճէսի՝ պիր էօլիւ րէնկինտէն զիեատէ սօլմուշ օլարագ, պօ-
ղուգ պիր սէտա իլէ:

— Ժօրժ, արթըգ էվլէրիր: սէնին գալպին եօգ տուր,
վէ պանա վաճիպ օլտուղուն հիւրմէթտէ գուսուր իտիթօրուն,
տէտի:

— Սէնտէն պիր չէք իսթէտիկիմ իշին մի հիւրմէթտէ
գուսուր իթիթօրում... Ֆագաթ սէնին պու հարէքէթին տէ
միւնասիպէթսիլտիր, չիւնքի պանա վիրմէք իսթէմէտիկին ազ-
չէեթ պէն տէ սէնին գատար սահիպիպ, շու ճիհէթլէ քի, պէն
սէնին եէկեանէ էվլատընըմ, վէ պինաէն ալլէյհ սէրվէթինին
եէկեանէ վարիսի պուլունմագտաեթմ:

Գօնթէս, պու ճիւմէեի իշիթտիկինտէ, տիղլէրի գըրը-
մըշճասընա գանաթէսինէ օթուրտու, վէ կէօղլէրինտէն աշաղը-
եա իրի տանէլի եաշլար ադտը: Պատէհու քէքլէեթէք:

— Եկեա՛նք է՛վլատը՝ օլտուղուն սահիհ . . . սերվէթիմին եկեա՛նք վարիսի պուլունտուղուն օտա սահիհ . . . հալ պուլ քի օերվէթիմէ միւթէսարըֆ օլմագլըղըն իյին, պէնիմ վէֆաթըմա պէքլէմէլիին . . . Պէն հաեաթտա օլտուղուն, սերվէթիմին սահիպի միւթագլիինիմ. շու գատտը քի, հաեաթըմը գըսալթաղըն իյին, շարուգ օ սերվէթէ սահիպ օլապիլէնէքսին, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու արա խասթա, սօլումագտա, վէ հընչգըրմասընտան նաչի պօղուլմագ. բատտէսինտէ օլուպ, գալպինին շարընթըսընը թէսկին իթմէք իւղըն իքի էլլէրինի կէօքսիւ իւղէրինէ վաղ իթտի:

Էկէր պու սըրատա, ախլէագ պօղուղուղու, ժօրժուն ախլէագ պօղուղուղու գատար օլմաեան տիկէր պիր էվլատ օլսա իտի, անինտէ մէյեուս վալիտէնին եանընտա տիղ չէօքէրէք, աֆվըգ ախլէեքէկի տէրքեար իտի:

Հալ պու քի Մէլանի կօթիէնին ալըզը պու եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմատըգտան պալգա, ումուղլարընը չէքէրէք, աեաղա գալգաը, վէ քէմալը հէրտէթլէ օտատա տօլալըղը հալտէ:

— Պագսանա, վալիտէ, պունլար հէր պօլ լաֆլար տըր . . . պէօյլէ սէօղլէրին մօտասը կէլմիշ տիր . . . Պօլ չէյլէրտէն տօլաեը տիւշարը հիտտէթ օլուեօրսուն . . . Պունունլա պէրապէր մատտէ նէ՛ տիր, Բէք թապիի պիր չէյ . . . բարամ եօգտուր, բարա իսթէեօրում . . . Մատէմ քի բարան վար տըր, պանա վէրմէլիին, տէտի:

— Սուս օլ, տէֆ օլ շունտան:

Ժօրժ. — (Պիտէպանէ վալիտէսինին գարչըսընտա տուրաբագ.) Նէ՛ սուս օլուրում, նէ՛ տէ կիտէրիմ, (Պատէհու իլաւլէթէն.) Պանա ազլէ լաղըմ տըր . . . պիր ան էվվէլ վէր տէ կիտէրիմ, սէն տէ գուրթուլտըն:

— Խալը, վիրմէեքէեքիմ. շիմտիեք գատար հէր իսթէտիկինի եաբմագլա սէնի խօշնուտ գըլմըշ օլտուղումտան տօլաեը վիճտանըմ պէնի մուախէղէ իտիեօր . . . Պուլունտուղուն հալէ սէպէպ պէնիմ, վէ պունտան տօլաեը քէնտիմի իթհամ իթմէքտէրիմ, իմտի, պունտան պէօյլէ սանա պիր բարա վիրէմէմ:

— Սօն սէօղլուն պո՛ւ մու տուր:

— Էվվէթ, սօն սէօղլում պու տուր:

— Էօյլէ իսէ, պէն տէ պէքլէեքէեքիմ:

— Վէֆաթըմա պէքլէեքէեքսին, տէյի՛լ մի:

— Մատէմ քի պէնի մէնպուր իտիեօրսուն, էվվէթ օնա պէքլէեքէեքիմ:

Վալիտէսի թարաֆընտան ֆէվգէլատէ սէվիլմիշ օլան պու էվլատըն իրատ իթտիկի մէգըիւր ալադա սէօղլէր, գօնթէսի սօն տէրէնէ մէհման պրագըպ, պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Պու էվլատ պէնի էօլտիւրիւեօր, տէտի, վէ ֆիլվագը պիշարէ գատընըղազ՝ էօլմէեք հաղըր կէօրիւնիւեօրտու . . . Շէտիտ պիր նէօպէթ իլէ զայիֆ աղալարը պիւքիւլիւպ, ուղուն պիր ահ իթտի, վէ զայագըլ պիր հալտէ գալտը:

Ժօրժ, արգասընա պիր աթֆը նաղար պիլէ իթմէքսիզին, շամաթա իլէ գարաեու գարաեարագ օտատան տիշարը չըգտը, վէ ժօղէֆին նամ պէսլէմէնի գարչըլաեարագ, սէրթ պիր թավը իլէ:

— Կիթ վալիտէմի կէօր, զալիպա սանա զիեատէ իհթիեանը վար տըր, տէտի:

Պէսլէմէ, թէլալ իլէ մատամընըն օտասընա կիրտիկինտէ, ժօրժ տալի քէնտի տայիրէսինէ չըգաը, վէ խանէեթ թէրք իթմէք իւղըն, բարտըսիւտինիւ, էլտիվէնլէրինի վէ շարգասընը ալտը:

Օլ էսնատէ մէրգումուն շիտտէթլէ էօքսիւրիւկիւ թութմունշ օլուպ, պիր արա էօքսիւրիւկիւ թէսկին օլտուղունտա:

— Ա՛հ, օ պէնիմ նաֆագամը քէսիեօր . . . հիշ պիր սէօղտինլէմէք իսթէմէեօր . . . լաքին պու սուրէթլէ ուղուն միւտա տէթ եալմագ գապիլ տէյիլ տիր . . . տէտի:

Մէրգում, պու միւլահագա իլէ, քէմալը շիտտէթ իւղըն օտասընտան էնիպ, տօղրումա Մօնսօ սօգաղընտա քեային մաշուղէսինին իգամէթ կեահընա աղիմէթ իլլէտի:

Անճագ մէրգումէնին պէսլէմէսի՝ ժօրժու գարչըլաեարագ,

— Մատամ տիշարը չըգաը, միւսիւ, տէտի:

Ժօրժ. — Պու վագըթտա՛ մը:

Պէսլէմէ. — Էվվէթ, միւսիւ, վէ էօյլէնտէն սօնրա կէլմէ:

նիզի սիզէ խապէր վիրմէքիկէ մոտամ պէնտէնիզի մէմուր իթտի: Ղալիպա մուհիմմ պիր մաստէ իշին սիզի խաթէեօր օլմալը:

— Բէք էյի, կէլիրիմ:

Մուախարէն վիզօնթ, գահվալթը իթմէք իւզրէ մէն. սուպ օլտուղու սէրգլընէ կիթտի:

70

Սաաթ իւշ բատտէլէրինտէ, Ժօրթ տը նէրվէյ՝ Մէլանինին խանէսինէ կիթտի: Մէրգուլ, օլ էսնատէ, իթալեալը Ակօս. թինիտէն ավտէթ իթմիշ օլուպ, մէսրուր պիր հալ իւէ Ժօր. Ժուն կէլմէսինէ պէքլէեօրտու: Իմտի, մէրգուլու կէօրտիւ. կիւնտէ,

— Իքի եիւզ լուի ալթուլուսու կէթիրտին մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Լաթիֆէ իտէճէք վազըթ տէյիլ տիր. նէ՛ հալտէ պուլունտուղումու բէք էյի պիլիեօրտուն:

— Հալ պու քի վալիտէն վար տըր...

— Վալիտէմ մի. ա՛հ, օնտան պահա իթմէ... Արամըդ. տա վազը օլան պիր մէնղարէտէն սօնրա, քէնտիսինտէն, եա. լընըզ լանէթինի, եախօս օնա եազըն պիր նէթիճէ իսթիհսալ իտէպիլտիմ: Պու սէպէպլէ հիտտէթ վէ դազապ իշինտէ պու. լունուեօրում:

— Հէր նէ իսէ, հիտտէթինի թէսկին էթ:

— Հիտտէթիմի թէսկին մի իտէեիմ. լազըրտըսը գօլայ ամմա, հիշ օն բարամ օլմաեարապ, թէսկինի հիտտէթ գա. պիլ մի տիր:

— Ազչէտէն մի պահա իտիեօրտուն... պու ազչամ ագ. չէնէ մալիք օլաճագսըն:

— Հէ՛, տէտի վիզօնթ՝ ճիտտի սուրէթտէ սէօյլէեիպ սէօյ. լէմէտիկինէ թէէմին օլմագ իւզրէ Մէլանիտէ պազարապ:

— Էվլէթ, պու ազչամ ազչէնէ, հէմտէ բէք չօգ ագ. չէնէ մալիք օլաճագսըն:

— Նէ՛ գատար ազչէնէ:

— Էլլի պին ֆրանգա:

— Ատամ սէնտէ՛:

— Իֆատէմէ ինանմատըղընը անլաեօրում... հալ պու. քի հագըգէթի հալի սանա սէօյլէեօրում: Ա՛հ, Ժօրթ, պէնիմ իշին պիւեիւք պիր մում եազմալըսըն: Սանա էմնիեթի օլան պիր ֆայիզնի պուլտուլ: Իմզա վիրմէք վէ բարալարա գա. վուշմագ իւզրէ, պու ազչամ սաաթ եէտիտէ պուլուշմագլը. ղըմըզ լազըմ տըր: Կէօրիւեօրտուն ա, իշտէ ուզամաեօր: Հայտէ, Պուա օրմանընա կիտիպ տօլալալըմ:

Սաաթ եէտիեթ պէշ տազըդա գալարապ, Ժօրթ վէ Մէլանի՝ Շէհիր էմանէթի տայիրէսի բըթթըմընտա արապատան էնիպ, Ակօսթինինին գաբուսունու չալարլար:

Իթալեալը, պունլարա գաբուսունու աչտըդտան սօնրա, թէպէսիւմ իտէրէք:

— Վազթընտա կէլէճէկինիզէ չիւպհէ իտիեօրտում... պուեուրուն, տէտի:

Մէլանի. - (Օտաեա կիրտիքտէն սօնրա.) Մ. Ժօրթ տը նէրվէյի սիզէ թագտիմ իտէրիմ:

— Պէն միւսիւեիւ զաթէն չօգտան պէրի թանըրըմ... Օթուրունուղտա կէօրիւշէլիմ:

— Մէլանի. (Սապըրսըզլըզլա.) Մուվաֆֆագ օլտունուղ մու, աչըդտան աչըդա անը պէեան իտին:

Ակօսթինի. - Մուվաֆֆագ օլտում. ֆագաթ ազ միւշքիլաթ չէքմէտիմ... Միւսիւ վիզօնթ, Բարիս բիացասընտա նա. մուսունու պիւթիւն պիւթիւն պօղմուշ... Պունունլա պէրա. պէր սիզէ գարըլէն ազչէ վիրէճէք ատէմի իզնա իթտիմ: Շու գատար քի պունուն մալի սիզէ պիր ազ պահալը օլաճագ տըր:

Ժօրթ, պու սըրատա ֆէրահլանտը, չիւնքի մաշուգէսինին վէրտիկի թէէմինաթա բաղմէն, պէօյլէ պիր պիւեիւք իշին մու. վաֆֆագըյնէթինէ բէք ազ իթիմատ իտիեօրտու: Պինապէրին իթալեալընըն սէօյլէրինի տինլէտիքտէն սօնրա:

— Պու տէտիկինիզ՝ իշին թէֆէրուաթընտան տըր, տէյի պէեան իլլէտի, վէ Մէլանի տէ, անը թաստիզէն:

— Եվվէթ, Եվվէթ, հէմ տէ հհէմմիւնէթի օլմանն թէ. ֆէրրուամտան տըր, տէտի.

Ակօսթինի եազըխանէսինին պիր շէքմէնէսինի ալըպ, Ար. նօլտուն կէթիրմիշ օլտուղու պանդա պիւնթէրինի չըգարա. րազ գարչըսընա վազ իթտի.

Ժօրթ իլէ Մէլանի մէրդուսուն հարաքեամընա տիգգաթ իտիւօրլար իտի.

Ակօսթինի. — Շիմտի սիզէ օգուեաճագ օլտուղում սէնէ. տի իմղալատըղընըզ անտէ, պու պանդնօթլարը վիրէնէնէիմ.

Մէլանի. — Օգուեուն, չաբուգ օգուեուն, միւսիւ.

Ակօսթինի տամղալը պիր քեազըտ չըգարապ, իթալեան. լարա մախսուս պիր թէլէֆիֆիւզ իլէ, աթիտէքի սաթըրլարը օ. գուտու.

« Պէն, վաղի իւլ իմղա, Ժօրթ տը նէրվէյ, միւսիւ Ուլի. « եամ Սգօթա, սէքսէն պին ֆրանդ պօրճու օլտուղումու գա. « պուլ իտէրիմ. . . »

Ժօրթ՝ սըչրաեարազ.

— Հէ, նէ՝ տէտինիզ. . . տէյի սիւալ իթտի.

— Սէքսէն պին ֆրանդ տէտիմ. . .

— Ելլի պին ֆրանդ ալըպ, սէքսէն պին ֆրանդ մը պօրճ. լու օլուեօրում. . . պիր ազ պահալը պուլտուղունուզ պօլ մու տուր, խայր, խայր, տիւնեա ալթիւսթ օլսա, պէն պէօյ. լէ պիր սէնէտի աալա իմղալամամ, Ելլի պին ֆրանդ եէրինէ սէքսէն պին ֆրանդ վէրէմէմ.

— Սիզ պիլիւրինիզ, ազիլիմ միւսիւ. մատէմքի պու չար. թը գապուլ իթմէեօր իսէնիզ, աթթըզ հիշ պուստան պահա իթմէեէիմ.

Ակօսթինի, պու սէօղլէրի սէօղլէեէրէք, պանդա գայմէ. լէրինի ալըպ, եինէ չըգարտըղը մահէլլէ վազ իթտի.

Պու սըրատա Մէլանի քէսպի մահզունիյեթ իթտիկի կիպի. Մ. տը նէրվէյ տաթի իզհարը քէտէր իլէ.

— Յագաթ, միւսիւ, սիզտէ պիլիւօրսունուզ քի, թէքլի. ֆինիզ աղըր տըր, պիր ազ եօլունտա վէ հագգանիւնէթվէնհ իւզրէ մուամէլէ իտին, տէտի.

— Բարանըն սահիպի պէն տէյիլիմ. պէն սատէ պիր վէ.

քիլիմ քի, ալտըղըմ էմրի իճրա իաիեօրում. իմտի, իֆաաէյի վազըամը աալա թէպտիլ իտէմէմ.

— Պուսունլա պէրապէր. . .

— Պէյհուտէ սէօղլէրէ հիշ լիւզում եօգ տուր, միւսիւ վիզօնթ. Եվվէթ, եախօտ խայր տէյիպ իշինտէն չըգմալը. Գա. րարընըզը պիր ան Եվվէլ վէրին, չիւնքի պուրատա ուզուն միւտաթէթ գալամամ, տիշարը չըգաճաղըմ.

— Իսմինի տալա իշիթմիշ օլմատըղըմ շու Ուլիւամ Սգօթ զէնկի՝ն մի տիր.

— Հէմ ղաեթթ զէնկին տիր.

— Պէնիմլէ տիկէր իշլէրտէ պուլունմաեա մէյեթ մը տըր.

— Պիրինճի տէֆա սիզին իլէ պու իշտէ պուլունմագաան կէրի տուրմատըղը իշին, պուստան սօնրա տիկէր իշլէրտէ պու. լունաճաղըն տա մէմուլ իտէրիմ.

— Բէք ալէա, օ հալտէ քէնտիսիլլէ միւնասէպաթա պաշ. լամըշ օլմագ իշին թէքլիֆինի գապուլ իլլէրիմ. իմտի, րէճա իտէրիմ, սէնէտի օգուամաեա տէվամ իտին.

Ակօսթինի օգուամասընա շէօյլէ տէվամ իթտի.

— « . . . Պու սէքսէն պին ֆրանդ, պանա, նագա օլա. « րազ էօտիւնճ մագամընտա, վէ պիր նամուտ պօրճու օլմագ « իւզրէ վէրիլմիշ տիր, իշպու մէպլաղը, վալիտէմ գօնթէս տը « նէրվէյին միրասընա միւթէսարըրֆ օլտուղումու միւթէա. « գըպ, պիրինճի ֆըրսաթտա էտա իտէնէնէիմ. — Յայիզլէրի տէ, « սէնէվի եիւզտէ պէշ օլմագ իւզրէ րէսէլմալ իլէ պիրիւքտէ « թէէտիեէ օլունաճագ տըր ».

Ժօրթ, իքինճի տէֆա օթուրտուղու եէրտէն սըչրաեարազ.

— Վա՛յ, պիր տէ ֆայիլ մի վար տըր. . . ֆագաթ, Է. ֆէնտիմ, պու Բէք տղըր թէքլիֆ տիր, տէյի նիտա իթտի.

— Էլհամտիւլլահ իմղալանմըշ հիշ պիր շէյ եօգ տուր. Էկէր իշինիզէ կէլմէեօր իսէ, րէտտ իտինիզ.

Ժօրթ. — (Իսթիհզա իլէ.) Պու միւզըրիզ էֆէնտինին տա. հա սայիր մէթալիպաթը եօգ մու տուր.

— Խայր.

— Չօգ չիւքիւր, պու սօն իմիշ.

— Գապուլ իտիւօրմուսունուզ.

— Նէ՛ չարէ գապուլ խտէճէեիմ, լաքին սիղին շու միւսիւ Ուիլեամ Սգօթ՝ մալիք օլտուղու ալթունլարտան իսթիֆատէ եօլունու բէք էյի պիլիեօր :

— Օ քէնտի հագգը տըր :

— Հէր նէ իսէ, մատէմ քի պաշգա չարէ եօգ իսէ, շու սէնէտի պանա վէրին տէ իմզալաերմ :

Ակօսթինի, մէզքիւր սէնէտի ժօրժու վէրմէքլէ, մէրգում, թէրսլէնէրէք թէքրար օգուտաւ, վէ պատէհու էլինէ պիր գալէմ ալարագ :

Ե իշպու սէքսէն պին ֆրանգլըգ պօնօեու օգուտում վէ թաստիգ իթտիմ :

ԺՕՐԺ ՏԸ ՆԵՐՎԷՅ

տէյի եաղտը :

Ակօսթինի, պօնօեու էլինէ ալըպ, ժօրժուն եաղտըր քէլիմէլէրէ վէ իմզաեր տիգգաթ իթտի, վէ չէքմէճէսինի թէքրար ալըպ, էլլի պին ֆրանգլըգ պանգա գայմէսինի չըգարըպ, գըրգ օոգուզ պինին սայարագ, ժօրժուն հուզուրունա վաղ իլէ :

— Իլթէ սիղէ գըրգ օոգուզ պին ֆրանգ, տէտի :

Մ. աը Նէրվէյ, իւլինճիւ տէֆա սըչրաերագ :

— Պու նէ՛, գըրգ օոգուզ պին ֆրանգ մը. լաքին էլլի պին ֆրանգ օլաճագ իտի, տէտի :

— Մատամ կօթիէ, սիղին նամընըղա օլարագ պանա պին ֆրանգ գօմիսիօն վատ իթմիշ տիր :

Մէլանի. — Էվվէթ, էվվէթ. խուսուսիլլէ Մ. Ակօսթինի՝ այնի շարթլար իլէ սիղէ տիկէր էլլի պին ֆրանգ. ալտըրմագ իւղրէ, սէրմաերտտըր նէղտինտէ թէչէպպիւսաթ իճրա իտէճէկինի վատ իթմէքլէ, իշպու պին ֆրանգա պիհագգըն լաերգ պուլունմուշ տուր :

Ակօսթինի. — Էվվէթ, պու խուսուսու գաթիէն թէհհհիւտ իտէրիմ, եարըն, պու պօնօեու իթա իթտիկիմ սըրատա, քէնտիսինէ պուստան տօլաեր պահա իտէճէեիմ, վէ ճէվապընը տա մատամ կօթիէէ կէթիթիթիմ :

Ժօրժ. — (Իլլէրէք.) Չալըչըն քի միւսայիա ճէվապ ալա-

սընըգ. օ հալտէ, սիղէ իքի պին ֆրանգ իքրամիէէ վատ իտէրիմ :

Ակօսթինի. — Իքրամիէէիղի գաղանմաղա չալըչաճաղըմ :

Վիգօնթ աը Նէյվէյ, գըրգ օոգուզ պին ֆրանգ պանգ-նօթու տիւրիւպ ճէպինէ հըֆը, վէ Մէլանի իլէ պիրլիքտէ Ակօսթինին նէղտինտէն մուֆարագաթ իլլէտի : Մէզպուրէ, քէնտի սաեհսինտէ գարգէն ալընմըշ օլան մէպլաղտան քէնտի. սի իլին պիւերիւք պիր հիսսէ չըգարմագ ֆիքրինտէ իտի :

Իրթէտի կիւն Արնօլտուն կէօրէճէք խայլի իլլէրի պուլունտուղունտան, սապահլաերն մուամէլաթընը շու եօլտա գալարլաշտըրտը :

Էվվէլ էմիրտէ Ակօսթինիի կէօրէճէք, սօնրա Սամուէլ ըննարտան ալտըղը չէքլէրին պէտէլինի թահսիլ իտէճէք, վէ մուսխսարէն պաղը պանքէրլէրին նէղտինէ կիտէրէք, անլէրտէ էմանէթէն ազչէ պրագաճագ, եախօտ քէնտի նամընա հիսապի ճարիլէր աշտըրաճագ իտի, Պունտան պաշգա, էչեասընըն, թիվօլի սօգաղընտաքի իգամէթկեահընտա եէրլէշտիրլիմէսինէ նէղարէթ իտէճէկի կիպի, արապաճը իլէ աշճընըն՝ քէնտիլէրի իլին պիր իգամէթկեահ ինթիխապ իթմիշ օլուպ օլմատըգլարընը տախի անլամագ, վէ եէնի իգամէթկեահընըն ֆէրաղ ու ինթիգալ սէնէտինի իմզալամագ իւղրէ, Մ. Պէրթիէ իլէ պիրլիքտէ մէրգումուն մուգալէլաթ մուհարրիթի նէղտինէ կիթմէք ֆիքրինտէ իտի :

Պալըճա պիր թէչէպպիւսիւնիւ, եանի ֆիքրինտէ գուրտուղու տէհչէթլի ֆաճիանըն պիրինճի ֆասլը օլմագ իւղրէ ժիւլ Վէրիէրէ վիրէճէկի վիղիթաեր իրթէտի կիւնիւ իլիֆա իթմէկի Արնօլտ թասմիմ իթմիշ օլուպ, պինապէրին խանէսինտէն չըգաղընտա, Ակօսթինիէ կիթտի : Մէրգում տախի քէնտիսինէ պէքլէեօրտու, Պու իքի շախս արապընտա աթիտէքի մուհալէրէ ճէրէեան իթտի :

Արնօլտ. — Իմզալատը՝ մը :

Ակօսթինի. — Էվվէթ, իմզալատը :

— Շիքեաեթ իթմէեէրէք մի :

— Մահղա կէօթթէրիշ օլարագ, մուգալէլէնին չէքի վէ էսասընա գարըն չիքեաեթ իթտի իսէ տէ, էկէրչի մուգալէ-

լէտէ սէքսէն պին ֆրանգ եւրինէ եիւզ պին ֆրանգ տախի
եազտըրմըշ օլսա խտինիզ, այնի սուրէթտէ վէ հէման իքի էլ
լէրիլէ իմզալաեաճաղը մուհագգաղ խտի . շիւնքի սիղին իլէ
այնի շարթլար թահթընտա օլարագ տիկէր պիր մուլալէլէտէ
պուլունմանը շէտիաէն արղու խտիեօր, վէ պու խուսուստա
սիղին իլէ կէօրիւշմէքիկիմի տէ պանա ըէճա իթտի:

— Բէք ալէա, պու պապտէ մուլաֆֆագաթ իթմէմէեէ
նէ սէպէպիմ վար տըր:

— Աճա՛յիպ, եինէ՛ մի քէնտիսինէ բարա վիրմէք իսթէ.
եօրսուսուզ:

— Հայ հայ:

— Պազաթ տիւշիւնիւն պիր քէրրէ քի . . .

— Պու կիպի իշլէր պանա բաճի տիր, էկէրչի պէն բարա.
մը թէհլիքէեէ իլգա իթմէք, հաթթա զայպ իթմէք իսթէեօր
իսէմ, պունա քիմէնին պիր տիեէճէկի օլամաղ, իմտի, սիղ վի.
գօնթ տը նէրվէյէ սէօյլէեին քի, պիրէր այ ֆաալա իլէ քէնտի.
սինէ իքի եիւզ պին ֆրանգա գատար ազլէ վիրէպիլիքիմ, Սիղ
պօրճ սէնէտինի պանա իթա խտին, — Պու պապտէ խըտմէթի.
նիզլէ թէշէքքիւր իսէրիմ, — Շիմտի պէն, օ տէլիգանլընըն
պօրճլարընըն միգտարը սահիհինի, վէ ալաճագ սահիպլէրի
քիմլէր օլտուգլարընըն անլամագ իսթէրիմ, — Պիր ան էվվէլ պու.
նուն իճապընա պագըն:

— Պու կիւնտէն իթիպարէն իշէ պաշլարըմ:

— Սիղէ պաշգա պիր տիեէճէեիմ գալմատը:

Պատէհու Արնօլտ Տէսվինեը՝ Ակօսթինինին օտաարնտան
հարէքէթ իթտի:

4

Մէրգում, մահէլլի մէղքիւրտէն մուֆարագաթընտան սօն.
րա, Բօլիւտ, Օրէնհէյմ վէ Հէրլանճէր պանգալարընա պիլ տ.
գիմէ, Սամուէլ Բընար թարաֆընտան իմզալանմըշ օլան շէքլէ.
րին պէտէլլէրինի թահսիլ իթտի, վէ պունլարտա պիրէր միգ.

տար գրէտի աշարագ, մուգապիլինտէ շէք տէմէթլէրի ախզ
իլլէտի, Շու հալտէ, պիրինճի սընըֆտան օլան իշպու իւշ պան.
գատա իքի միլեօն պէշ եիւզ պին ֆրանգ մաթլուպու գալտը:

Արնօլտ՝ պու պանգալարտա իշինի պիթիլիպ, Թիվօլի սօ.
գաղընտաքի իգամէթկեահընա կիտէրքէն, քէնտի քէնտի.
եէ:

— Մուհարէպէ ազլէսի հաղըր տըր, տէտի:

Խանէի մէղքիւրտէ աշըր գատըն՝ մաթպախ տայիրէսի էշ.
եապընը թէրթիպ իթմէքլէ մէշղուլ օլտուղու կիպի, զէվճի ա.
րապաճը տախի սապահտան պէրու պիր արապա իլէ պիր աթ
մուպաեաաընա ուղրաշմագտա, վէ մօպիլեաճընըն ամէլէսի տէ
խանէ էշեապընը եէրլէշտիրմէքտէ խտիլէր:

Արնօլտ, պունլարա կէօզ կէղտիլտիքտէն սօնրա:

— Հէր շէյ որրաօընտա տըր, տէյի միւլահաղա իթտի:

Պատէհու մէրգում՝ գահվալթըսընը խտիպ, մուգավէլաթ
մուհարրիլինին խտարէխանէսինէ կիթտի, վէ սաթըն ալտըղը
պինայը ճէտիտին ֆէրաղ վէ ինթիգալ մուգավէլէսինի իմզա.
լաեըպ, պօրճուլ օլտուղու մէպլաղը տախի էօտէտի:

Օ կիւն ազլամ օլուեօրտու, վէ էթիէն Պէրօնուն գաթիլի
իրթէսի կիւնքի միւլագաթա եախօտ տահա տօղրուսու մու.
րաղաեա հաղըրլանմագ իւղրէ իսթիլահաթա միւհթաճ խտի:

Պինապէրին պիր ազ ազլամ թաամը իթտիքտէն սօնրա,
խանէսինէ ալտէթ իլլէտի:

Պալէատէքի ֆաաըլլարտա նաղլ իթտիկիմիզ վուգուաթ.
լարըն ճէրէեանը էսնաօընտա, միւտտախի ումուլիլք իլէ Բօ.
լիս նէղարէթի, Օթէլ տէղ էնտ վագըապը, եանի Մարսիլեա.
տան քէշիտէ իթտիկի թէլէկրաֆնամէեէ վաղ իթմիշ օլտուղու
էրիւն Պէր իսմիլլէ մալիւմ օլան եօլճունուն զայպուպէթի վա.
գըապըլլա քէմալը կէրմի իւղրէ մէշղուլ օլուպ, վագաա պու
խուսուստա ֆէվգէլատէ զայրէթ օլունուեօրտու իսէ տէ, հիշ
պիր նէթիճէյի միւֆիտէեէ տէսթրէս օլունամաեօրտու:

Բօլիս միւտիլիեէթինին էն մահիլ մէմուրլարը հէր թարա.
ֆա սէյիլթմէքտէ օլուպ, ճիւմլէսի տախի թէշէպպիւսաթըն.
տա պօշա չըգմագտա խտի, շիւնքի թէհարրիեաթը վագըալա.
ընտա հիշ պիր ճիտտի նօգթաի հարէքէթ իսթիհսալ իտէմէ.

տիքերինտէն, նէթիճէյի մաթլուպէեք տէսթրէս օլամամալարը
թապիի իտի:

Պունլարըն ալմըլ օլտուղլարը մալիւմաթ, «սաթթէ պիր
հիւքիւմէթ գօմիսէրինին, սաթթէ պիր բօլիս մէմուրուլա պիր.
լիքտէ ժուպէր սօգաղընտա, Օթէլ տէղ էնաէ կիթմիլ օլմա.
սընտան, վէ օ սաթթէ գօմիսէրին, սապահլտերն կէլմիլ օլան
պիր սէյեահը տէրտէթ իթտիքտէն սօնրա, պիր արապահա
իրքեապ, վէ էչեասընը տաթի մէղքիւր արապահա թահմիլ իթ.
մէսինտէն, վէ արապահընա, բօլիս նէղարէթի տայիրէսինէ
կիթմէք իսթէտիքլէրինի էմր իտիպ, թապիսթիլէ օրահա կիթ.
մէմիլ օլտուղլարընտան իպարէթ իտի:

Մէրգուման սաթթէ մէմուրլարըն էչքեալը հագղընտա
մալիւմաթ սընամաաղը կիպի, սէյեահը մէրգումու ալըրմագ
իւզրէ գուլանըլմըլ օլան արտապանըն նիւմէրօսու տաթի անլա.
չըլամամըլ իտի:

Տէմիր եօլու իտարէսինտէն ալընմըլ օլան մալիւմաթտա
տաթի ֆայիտէլի պիր շէյ պուլունմաեղա, էվվէլ էմիրտէ, Բա
րիս արապահըլարընըն ճիւմէթէն իսթիճվապընա իպթիտար ի.
տիլմէսի տիւչիւնիւլմիլ իտի իսէտէ, մէղքիւր մէճհուլ արապա.
եք գուլանմըլ օլան արապահընըն տաթի, զիքր օլունան սաթ.
թէ մէմուրլարա շէրէք օլտուղու թապիի պուլունտուղունտան,
թասալվուրը մէղպուրտէն ֆարիլ կէլինտի:

Իմտի, պու խուսուստա թաթիսինաթ վէ զաննիեաթ իչին.
տէ գալընըպ, էր եա կիճ իչին անլաչըլապիլէճէկի մէմուլ օ.
լունամաեօրտու:

Պունունլա պէրապէր, պիր կիւն զուհուրա կէլէն պիր հա.
տիսէնին, իչպու գարանլըգ վաղըաեք զահիրէ իսրահ իթմէկէ
մուվաֆֆագ օլապիլէճէկի զանն օլունտու. Շէյլէ քի, էյլէտէն
իքի սաաթ սօնրա, միւտտաթի ումուլմիլկէ մալսուսա պիր խըտ.
մէթճի, պարօն Բօչիլտին վէքիլի օլան զաթըն՝ միւտտաթի ու.
մուլի իլէ կէօրիւլմէք իսթէտիկինի խապէր վէրտիկինտէն, մէր.
գումուն իչէրի կիրտիրիլմէսի տէրհալ էմր օլունտու, վէ միւտ.
տաթի ումուլմի, պու ատէմէ, պիր իսկէմլէտէ օթուրմասընը
իսթար իթտիքտէն սօնրա, - Միւսիւ, վիլիթանըղըն սէպէպինի
անլաեապիլիլմիսիմ, տէտի:

Պարօն Բօչիլտին վէքիլի. - Միւսիւ, պիր զաղէթանըն պէն.
տիսինտէն տօլաեք սիլին իլէ կէօրիւլմէեք կէլտիմ:

— Բօչիլտ պանգասը հագղընտա թահգիրամիլ պիր
պէնտ մի եաղմըլ տըր:

— Ասլա:

— Էյլէ իսէ, նէ՝ տիմէք իսթէտիկինիլի իլզահ իտին:

— Մէղքիւր պէնտին մաէլինէ պագըլըր իսէ, շու էմնատէ
միւտտաթի ումուլմիլկին, պագըր զարիպ վուղուաթլար իլէ մու.
հաթ օլան պիր զայպուպէթ մատտէսիլլէ մէչղուլ օլտուղու
անլաչըլմագտա տըր:

— Ժիւպէր սօգաղը վագըասընտան մը պահս իտիեօր.
սունուլ:

— Էվվէթ, եագըն կիւնլէրտէ, էյլէտէն սօնրա, Օթէլ
տէղ էնաէ վասըլ օլմուլ օլան էթիէն Պէրօ իսմինտէ պիր սէյ.
եահըն զայպուպէթինտէն, վէ «սաթթէ պիր բօլիս գօմիսէրինին
մէրգումու արղ ու կիրիֆթ իթմէսի վագըասընտան պահս իթ.
մէք իսթէեօրում: Պու կիւն օ վագըալարա տայիր օլան պէնտ
մանղարը աճիղանէմ օլտու:

— Մէղքիւր անլաչըլմաեաթ մատտէ հագղընտա իլզահաթ
մը կէթիրտինիլ:

— Պէլքի. . . էվվէլ էմիրտէ էթիէն Պէրօ իսմի նաղարը
տիգղաթմը ճէլպ իթտի: Սէպէպի իսէ, շու տուր. պունտան
օն պէշ կիւն գատար ագտէմ, օտամտա օթուրմուլ օլտուղում
հալտէ, մէղքիւր իսիմտէ պիր զաթ, Գալկիլթանըն էն միւթէ.
պէր պանգալարընտան ճօն Մօրթիմէր պանգասընըն Ֆրանսա
պանգասը իւզէրինէ չէքիլմիլ պիր չէքինի համիլէն օտամա կիրտի,
վէ մէղքիւր չէքին պէտէլինի պիթթահսիլ, այնի մէպլաղա միւ.
սալի պանգամըղտա քէնտիսի իչին պիր գրէտի ալըլմասընը
թէքիլիֆ իթտի:

— Թահսիլ օլունաճագ աղչէ պիւքիւնէք մի իտի:

— Էլլի պիր միլեօն ֆրանգ իտի:

— Միւտտաթի ումուլմի հայրէթի աղիմէթ իլէ. - Էլլի պիր
միլեօն մու:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ. պու միլեօնլար իրթէսի կիւն թահ.
սիլ օլունտու, վէ գրէտի տաթի ալըլտը:

— Պէօյլէ պիր մէպլաղըն միւթէսարըրը Էթիէն Պէրօ իս. մինտէ օլան վէ զայսպ իտիլէն շախօս օլտուղունու մէմուլ իտէր. միսինիլ:

— Պէննէ պու խուսուս շիւպհէտէն վարէսթէ տիր, Էպիլէ. լա շունուն իչին քի, պու իքի իսիմէր տյնի տիր, վէ պուստան մաստա, զաղէթատա կէօրիւլէն էչքեալ՝ դապուլ իթտիկիմ վէ տյնի սապահ Բարիսէ վասըլ օլմուշ օլան սէ յեահա նօզթա. որ նօզթասընս պէնղէմէքտէ տիր:

— Պու հալաէ, իշպու ճինսեթին սէպէպի աշիքեթէն անլաշըլմագտա տրր, Համիլ օլտուղու չէք՝ պէսպէլի Էթիէն Պէրօնուն եէտինտէ, եախօտ պէտէլի սանտըղլարընտա պու. լունտուղու զանն օլունմուշ տուր. չիւնքի քէնտիսիլէ պիրիք. տէ սանտըղլարը տախի մէյտանտա եօզ տուր:

— Մուհազգագ տրր տա տիեմէսէմ, իհթիմալ տրր, Ան. ճագ պու վագըանըն միւթէճասըրլարը քիմէր օլտուղունու զանն իտիեօրսունուլ:

— Շիմտիեէ գատար քիմսէ հազգընտա շիւպհէ եօզ տուր . . . Ձաթընը, վէրտիկինիլ շու գըյմէթտար մալիւմթա պաղը չէյլէր տահա իլավէ իտէպիրիմիսինիլ:

— Սիղէ ըհհպէր օլապիլէճէք հիշ պիր մալիւմթաթըմ եօզ տուր: Շու գատարը պիրիթիմ քի, Էթիէն Պէրօ Հինտիթան. տան կէլիեօրտու, քէնտիսի պունու պանս սէօյլէտի, վէ վա. թանը օլան Բարիս չէհրինտէ թէէսսիսի իգամէթ իտէճէք իտի:

— Տիմէք օլուր քի, Բարիստէ նէ՝ եաքմագ ֆիքրինտէ օլ. տուղունու պիլմէզսինիլ:

— Ասլա պիլմէմ:

— Սիղին պանգանըլ իւղէրինէ քէնտիսինէ պիր չէք վէր. միշ մի իտինիլ:

— Խա՛յր: Փրանսա պանգատընտան մէպլաղը մաթլուպու թահսիլ իթտիքտէն սօնրու չէք վիրէպիրի իտիք. չիւնքի եէ. տինտէքի չէք սաթթէ օլապիլի իտի: Անճագ քէնտիսինէ, հա. միլ օլտուղու չէքին ախղ օլունտուղունու միւպէյն պիր մագպուլ իթա իթմիշ իտիմ:

— Սիղի կէօրմէք իչին թէքթար նէ՝ վագըթ կէլէճէք իտի:

— Իքի իւշ կիւնտէն. օնտան պէրու իսէ մէյտանա չըգ.

մատըղընտան, ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ իտիեօրտում:

— Ձէքի իմղալանեան զաթ, եանի Գալիլիթատաքի պան. քէր ճօն Մօրթիմէր հագգընտա պաղը մալիւմթա վիրէպիրի. միսինիլ:

— Ճօն Մօրթիմէր պիր այտան պէրու վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Իշթէ պու ֆէհա խապէր. չիւնքի Էթիէն Պէրօնուն եա. լընը քէնտիսի թանըեապիլի, վէ անըն իթա իտէճէկի մա. լիւմթա՝ պիղճէ մուհիմմ վէ միւֆիտ օլապիլի իտի: Էթիէն Պէրօնուն, եէտինտէ, համիլինէ վէրիլմէք իւղրէ էլլի պիր միւ. եօն ֆրանգլըգ պիր չէք պուլունարագ, հանկը կիւն վէ հանկը սաթթատա Բարիսէ վասըլ օլաճաղընտան քիմին խապէրտար օլ. տուղունու պիլմէք լաղըմ իտի: Շիւպհէսիլ Էթիէն Պէրօնուն Բարիսէ մուվասըլէթի կիւն վէ սաթթընը պիլէն՝ Գալիլիթա է. հալիսինտէն, վէ հաթթա ճօն Մօրթիմէրին էթրաֆընտաքի ա. տէմէրտէն օլմագ կէրէք տիր: Պու վագըլա՝ անլէր թաքաֆըն. տան թէրթիպ վէ իճրա օլունմուշ, վէ պատէհու քէնտիլէր զայս օլմուշլար տրր: Պու տտէմէր քիմլէր տիրէր, քէնտիլէ. րինի նէրէտէ արամալը, նէրէտէ պուլմալը . . . Պէլքի շու սաթթատա Բարիստէն խայլի ուղագտա տըրլար: Ըճա իտէրիմ, սիղէ պիր չէյ տահա սիւալ իտէճէեթիմ:

— Սիւալ պուեօրուն:

— Էթիէն Պէրօնուն, սիղէ թէսլիմ իթտիկի չէքտէն մաստա, տիկէր ագչէսի պուլունտուղունու զանն իտէրմիսի. նիլ:

— Ձանն իտէրիմ քի տիկէր ագչէսի տէ պուլունմուշ տուր. չիւնքի էօյլէ գէնկին պիր տտէմին՝ մէվճուտ խայլը նագտը պու. լունմամասը գապիլի թասալվուր տէյիլ տիր: Պունունլա պէ. րապէր պու խուսուսու անլամագտա կիւնլիւք եօզ տուր: Գալ. կիլիթատաքի պանդա, հէր նէ գատար միւտիրի վէֆաթ իթ. միշ իսէ տէ, Էթիէն Պէրօնուն, էանաի հարէքթիինտէ թէսլիմ իտիլէն մէպալիղին միգտարը սահիհի հագգընտա սիղէ մալիւ. մաթ վիրէպիրի:

— Պանքէր Մօրթիմէրին եէրինէ քիմ նասպ օլունմուշ տուր:

— Քէնտիսին կէնճ պիր եէկէնի:

— Եօյլէ իսէ, պու կիւնտէն քէնտիսինէ պիր թէլէկրաֆ. նամէ քէնտէ իտէրիմ:

— Շիմտի, միւտտաի ումուսի էֆէնտի, պէնտէնիզ տէ զաթընըզտան պիր շէյ ընտ իտէնէնիմ:

— Պուեուրուն:

— Եէտիմիզտէ, զայպտա օլան Էթիէն Պէրօ հիսապընա թահսիլ օլունմուշ էլլի պիր միւտտաի ֆրանգ վար տըր: Պու մէպ. լաղը նէ՝ եարմայըերզ:

— Իշ անլաշըլանա, վէ էկէր Էթիէն Պէրօնուն վէֆաթը թէհագուգ իտէր իսէ, մէրգուումուն վարիսէրի մէյտանա չըգանա գատար սագլամայըսընըզ: Պունտան պաշգա, պէնտէն հաճէթ օլմատըղը իւղրէ, պու մէպլաղտան տօլաեը հէր քիմ պանդանըզտա շիւպհէլի պիր թէլէպպիւստէ պուլունուր իսէ, տէրտէսթ իթտիրմէլիսինիզ:

— Զաթէն պու խուսուստա իզթիզա իտէն էվամիր իթա գըլընմըշ տըր: — Միւտտաի ումուսի էֆէնտի, պիր աղ էվ վէլ սէօյլէտիկինիզ պիր քէլիմէ՝ ֆիքրիմի աշտը:

— Նէ՝ քէլիմէ:

— Վ.է.է.է. քէլիմէսի... Էթիէն Պէրօնուն զալիպա Բարիստէ ֆամիլեասը պուլունմուշ տուր, շիւնքի քէնտի իֆատէլէրինտէն, ֆամիլեասըյլա պիրլիքտէ իզամէթ իթմէք ֆիքրինտէ օլտուղու անլաշըլըեթորտու: Իմտի, էկէրչի պիր ճինսեթ վուգու պուլմուշ իսէ, պունա միւթէնասըր օլանլարըն պիր ան էվվէլ միրասա նայիլ օլմագ արզուսինտէ պուլունան ագրապա վէ թէալիլաթը օլմատըղլարընը քիմ պիլիլ: Շու հալտէ ֆամիլեասը էֆրատընը արաթ տըրըպ, քէնտիլէրինի իսթիճվապ իթտիրմէքլիք, սիզնէ միւնասիպ վէ էլզէմ կէօրիւլմէեթորմու:

— Շիմտիլիք քէնտիլէրինի իսթիճվապ իթտիրմէնիզ, անհագ գալի պիր նէզարէթ ալթընտա պուլունտուրուրուղ, վէ քէնտիլէրինի պուլտուղումուղտա, լաղըմ օլան իսթիճվապը ինրա իտէրիզ:

Պու իքի շախս արասընտա պաղը սէօլլէր տահա թաաթի օլունուպ, պատէհա պտրօն Բօշլիտին վէքիլի պանդաեա ալտէթ իթտիլի սըրատա, միւտտաի ումուսի տէ, Օթէլ տէզ էնա վագըասընա մէմուր օլան միւթէնթիզի վէ բօլիս միւտի-

րինի ճէլպ պիրլէ, վէրիլէնէք էվամիրէ վէ ինրասընա իպթի-տար օլունանագ թահագըգաթ վէ թէհարրիյաթա տայիր ուզուն ուզատի անլէր իլէ կէօրիւլտիւ:

Ակօսթինի՝ Ժօրժ տը նէրվէյ իլէ Էթիէն Պէրօնուն ագրա-պասը հագըղնտա Արնօլտ Տէսվինընըն իսթէտիկի մալիւմաթը ալմագլա մէշղուլ օլտուղու սըրատա, պիր արա, պիր կիւն էվ վէլի վատը մուճիպիննէ Մէլանի Կօթիէնին խանէսինէ կիթտի: Կէնն գատըն, մէրգուումուն մէմունէն գապուլ իթտի, շիւնքի վիգօնթա թէսիլմ օլունան գըրգ տօգուղ պին ֆրանգըն թահսիլի մատտէսինտէ Ակօսթինին ֆէվգէլատէ եարտըմը վուգու պուլտուղումուն թագտիր իտիեթորտու:

Մէլանի. — Նա՝սըլ, մուխապէրաթընըզտա մուվաֆֆագ օլտունմը մու:

— Մէմուլինիլմէն, հաթթա պէնիմ տէ մէմուլիմտէն չօգընատէ միւքէմմէլէն մուվաֆֆագ օլտում:

— Եօյլէ իսէ, պու խայըրը խապէրինիղտէն տօլաեը սիզի պիր քէրէնէք տէրագուշ իթմէլիեթիմ:

Ֆիլվաղը, պու կէնն գատըն, իշպու սէօլլէրինի միւթէա-գըպ մէրգուումուն պօղաղընա սարըլտը:

3

Մէլանի. — Եյ շու համիլէթի միւղրիղիմիզ պու տէֆա նէ գատար աղլէ վէրիեթ:

Ակօսթինի. — Հէր պիր տէֆասընտա էլլի պին ֆրանգ օլմագ իւղրէ, իւշ թագսիթմէ եիւզ էլլի պին ֆրանգա գատար վէրմէնէ ըաղը օլունուր: Շու գատար քի պունուն իշին եէնի պիր շարթ թային իտիեթ:

— Պու շարթ նէ տէրէնէ աղըր տալի օլա, Ժօրժա գա-պուլ իթտիրմէնի տէրիւհտէ իտէրիմ:

— Ասլա աղըր աէյիլ տիր: — Սէրմանէտարըմ Մ. Ուիլեամ Սգօթ՝ Մ. տը նէրվէյին քիմէրտէն գարզէն աղլէ ալմըշ օլտու-

ղունու, վէ պօրճունուն միգտարը սահիհի նէ իտուկինի անլա-
մագ իսթէեօր:

— Աճապա պօրճարընը էօտէեէճէճ մի տիր:

— Օրատընը պիլմէմ, պէն ետընը պիր վաթթաեթմ, -
Ասհապը մաթլուպուն իսթապընը Մ. տը նէրվէյտէն ալամաղ-
մըթընը:

— Վիգօնթ պիր աղ ինատընը տըր ամմա, պագալըմ,

— Գէնտի պիրիր... պու պիր շարթ տըր քի, օլմաեընճա
օլմաղ. էկէր գապուլ իթմէղ իսէ, հիշ պիր շէյ եաթըլամաղ:

— Արղու իթաիկինիղ իսիմլէրի պէն անլար, վէ նիհաեթթ
եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն սիղէ կէթիրիրմ, Զաթէն պիրինի
պիրիեօրում, - Հանօլը սօգաղընտա միլթմէքքին սարրաթի Պօգ
տուր, ժօրթա գարղէն եիկիրմի պէշ պին ֆրանգ վէրմիշ տիր:

Իթալեալը, պու իսմի ճէպ տէֆթէրինտէ եաղաղտան,
վէ Մէլանիե, վատընը ունութմամաընը իսթար իթտիրթէն
սօնրա, օրատան մաֆարագաթ իյլէտի:

Խաթըրլարտա օլտուղու իւղրէ, Մէլանի իլէ ագրապա-
սընտան օլան Պրէտէրիք Պէրթէն նամ կիւղէլ տէլիգանլը պէյ-
նինտէ Սալօն տէ Ֆամիլ լօգանթասընտա սուրէթի մահրէմա-
նէտէ միւքեալէմէ վուգու պուլմուշ, վէ պու իքիսի, սալը կիւ-
նիւ, Մէլանինին խանէսինտէ պուլուշմագ իւղրէ սէօղլէշմիլէր
իտի, Իքիսի տալիսի պու սէօղլէրինի ունութմամըլլար իտի:
Մէլանի, քէնտի ալլէագը մէղմուճէսի իճապընճա, պու իւլ-
ֆէթի արղու իթտիկի հալտէ, տիկէրի տէ, այնի ալլէագտան
մաաաա, պիր տէ մէղպուրէտէն բարա շէքմէք ֆիքրինտէ իտի,
գիրա Պրէտէրիք շօգտան պէրու քէնտի իսթէտիկի եօլտա զէն-
կին պիր գարընա չաթարագ, անընլա իւլֆէթ իթմէք հալվէ-
սինտէ իքէն, Մէլանիե, թամ միւրատընա մուվաֆըգ պուլ-
մուշ իտի:

Իմտի, մէրգում տէլիգանլը, վիճուտճա կիւղէլ օլ-
տուղու կիպի, սալը աղշամը, քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ շէքի
աիւղէն վէրիպ, վէ զաեթթ կուսթօլու պիր գաթ էլպիսէ կի-
եինիպ, պըյըգլարընը վէ սալարընը տալիսի պու մինլալ իւղրէ
թէթթիպ իտէրէք, Մէլանինին խանէսինէ կիթտի, վէ մէրգումէ
տալի, գապուլիյեթէ մուվաֆըգ սուրէթտէ քէնտիսինի թէգ-

եին իթմիշ օլտուղու հալտէ, մէսէրրէթի աղիմէ իլէ մէրգում
տէլիգանլընը գապուլ իյլէտի:

Շուրաեը տալիսի պէեան իտէլիմ քի, պու կէնճ գտտըն,
սէրպէսթ օլմագ իյին, ժօրթ տը նէրվէյէ, սալը կիւնիւ թէյ-
ղէսի խանէսինէ միւսաֆիրլիկէ կիտէճէկինի, վէ օ կիճէսի օրա-
տա գալաճաղընը էվվէլճէ թապէր վէրմիշ, վէ ժօրթ պու իֆա-
տէեէ գանարագ, քէնտիսի տէ, օ կիճէեի եէտինտէ գալմըշ
օլան պիր մըրգտուր աղշէ իլէ գուճալխանէտէ կէշիրմէք իւղրէ,
մէղքիւր ֆըրսաթտան մէմնուն օլմուշ իտի:

Հասըլը • կիճէսի Պրէտէրիք Պէրթէն իլէ Մէլանի Կօթիէ
եէեիպ իշտիլէր վէ էյլէնտիլէր, վէ իսթէսի կիւն, Պրէտէրիք
Մէլանիտէն ալտըղը պին ֆրանգլըգ պիր պանգնթօլու ճէպինտէ
եէրլէշտիրիպ, քէնտի խանէսինէ միլթմէվէճիհէն մաշուգէսի
նէղտինտէն մաֆարագաթ իթտի:

.....
.....

Եիկիրմի տէօրթ սաաթ գաաար կէշէն միւտտէթ զարֆըն-
տա, Արնօլտ Տէսվինեը, ֆապլա մալիւմաթ ալմագլա մէշղուլ
օլտու, վէ մէղքիւր եիկիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա, էլմաս թա-
ճիրի Սամուէլ Բընար թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրլմիշ օլան
պէշ եիւղ պին ֆրանգլըգ շէքին պէտէլինի թահսիլ, եալսօտ
մէղքիւր շէքի թագաթմ իթմէք իւղրէ Լը Բէլլըթիէ սօգաղընտա
քեպլիճ Ժիւլ Վէրիէր պանգաաը խաարէխանէսինէ միւրաճաաթ
իլէտի:

Օլ էաճառէ սաաթ օն իքի շալըեօրտու:

Արնօլտ, տօղրուճա պանգանըն խաարէխանէսինէ չըգտը,
Մահէլլի մէղքիւրտէ պիր խալլի մէմուրին՝ բարմագլըգ արգա-
սընտա եաղըխանէլէրի գարընընտա օթուրմուշ օլուպ, հիսապ
մուամէլէլէրիլլէ մէշղուլ իտիլէր:

Մահէլլի մէղքիւրտէ պուլունան պիր մէմուր, Արնօլտա
իսթապէն,

— Միւսիւ, նէ իսթէեօրսուուղ, տէյի սիւալ իթտի:

— Մ. Ժիւլ Վէրիէր իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

— Մ. Վէրիէր պու սապահ հէր վագըթթի կիպի կէլտի,
վէ խանէսինէ գահվալթը իթմէեէ կիթտի:

- Թէքրար կէլի՞ր մի .
- Իհիմալ տըր .
- Սաաթ գա՛նտա .
- Սաաթ պիր իլէ իքի արասընտա . Ֆաղաթ էկէրլի պանգաճա պիր իշ իշին կէլմիշ խէնիղ , պանգանըն մասլահաթ . կիւզարընա միւրաճաաթ իտէպիրիսինիղ .
- Պիր չէքին պէտէլինի թահսիլէ կէլտիմ .
- Էօյլէ իսէ , օ չէքի թաստիգ իթտիրմէք իւզրէ , Չնիւ մէրօլու տայիրէնէ միւրաճաաթ իթմէլիսինիղ .
- Արնօլտ՝ իշար օլունան տայիրէնէ կիթտի , ֆաղաթ պու . նուն գաբուսու գաբալը օլտուղունտան , գաբուսու հաֆիֆօնէ չալտը .
- Թագրիպա երկիրմի եաշընտա պիր տէլիգանլը մէզքիր տայիրէտէ օթուրմուշ իտուկինտէն , Արնօլտ ,
- Պիր չէքին պէտէլինի ալմաեա կէլտիմ , տէտի .
- Մէմուր՝ իշպու չէքի ալարագ , մուպեէնէտէն սօնրա , եափաշ սէտա իլէ ,
- Սամուէլ Բընարըն հիսապը տըր , տէտի , վէ թէէտիեէ իտիլմէսի լաղըմ կէլէն պէտէլին միգտարընը կէօրտիւկինտէ , քէնտի քէնտիեէ վէ միւթէէսսիրէն ,
- Պէշ երւզ պին ֆրանգ , տէտի , վէ արգատաշլարընտան պիրինին տայիրէսինէ կիտէրէք ,
- Սամուէլ Բընարա օլան հիսապըմըղ նէ՞ միգտար տըր , տէյի սիւալ իթտի .
- Իքիննի մէմուր . - (Պիւեիւք պիր տէֆթէրէ պագաղգտան սօնրա . -) Պէշ երւզ սէքսէն պին ֆրանգ . - Շիմտի պու հիսապտան նէ՞ գատար էօտէնմէք լաղըմ կէլիեօր ,
- Պէշ երւզ պին ֆրանգ .
- Վա՛յ , պու բէք պիւեիւք մէպլաղ տըր .
- Պու խուսուս սանտըղքեարա պլիտ տիր , կիտիպ քէնտիսինէ քէյֆիեթի խապէր վէրիլիմ .
- Պատէհու մէրգուճ տէլիգանլը սանտըղքեարըն օտասընա կիտիպ , գաբուսու չալմագաղըն իշէրի կիրտի .
- Սանտըղքեար . - Նէ՞ խապէր .
- Կէօրիւլտիւկիւ անտէ համիլինէ էօտէնմէք իւզրէ պիր

- չէք կէթիրտիմ . Սամուէլ Բընար թարաֆընտան իմզտանմըշ տըր , վէ թէէտիեէ օլունմասը լաղըմ կէլէն մէպլաղ տալի պէշ երւզ պին ֆրանգ տըր . - Սամուէլ Բընարըն պիղիմ իլէ օլան հիսապը պէշ երւզ սէքսէն պին ֆրանգ օլտուղու կիպի , կէթիրտիկիմ չէք տէ մունթաղաճ տըր .
- Սանտըղքեար՝ միգտարը մէզքիւրու իշիտիննէ սարսըլա-րագ .
- Պէշ երւզ պին ֆրանգ մը , նէ՞ տիեօրսունուզ , տէյի պէեան իյլէտի .
- Քէնտինիղ պագըն .
- Սանտըղքեար՝ չէքի պիղզաթ մուայեէնէ իտէրէք , եան-լըշլըգ օլմատըղընա թէէմին օլտուղունտա ,
- Միւսիւ վէրիէր՝ խանէսինտէն չըգտըղընտա , պիր միգ-տար սէրմաեէ թէտարիքի մագսէտիլլէ Ֆրանսա պանգասընա աղիմէթ իտէնէք իտի . Շիմտի հալտէ թալէպ օլունան ագ-չէ պուրատա մէվնուտ տէյիլ տիր .
- Շիմտի նէ՞ եաբմալը .
- Պու միւսիւ Արնօլտ Տէսվինեը պիղզաթ մը կէլմիշ տիր .
- Չանն իտէրիմ . . . զաեէթ չիք պիր զաթ տըր .
- Պէլքի պանգամըղըն միւշթէրիլէրինտէն պիրի օլմագ նի-եէթիլլէ , ագչէսինի պուրատա պրագաղագ , ֆայիլինի ալմագ ֆիրքինտէ պուլունուեօր .
- Խա՛յր , թահսիլ իթմէք իսթէտիկինի աշըգտան աշըղա անլաթտը .
- Պէլքի ֆիրքինի էյիճէ անլաթամամըշ տըր . . . Թէքրար սիւալ իտին .
- Էկէրշի բարասընը ալմագ իսթէրսէ , նէ՞ տիմէլի .
- Աիւզ վէ գապը իթմէք իւզրէ սաաթ իւշտէ թէքրար կէլմէսինի բէճա իտին .
- Ֆաղաթ պունուն սուի թէէսսիրի օլուր .
- Պիրեօլում , լաքին պիղ նէ՞ եաբալըմ , - Անճագ չէքին պէտէլինի էօտէեէպիլմէղ հալտէ օլտուղունուղու պէլի իթ-մէքտէն , վէ խուսուսա մէրգուճու պանա կէօնտէրմէքտէն սա-ղընըն .
- Պէօյլէճէ մէրգուճ տէլիգանլը , սանտըղքեարըն տայիրէ-

սինտէն չըզըպ, քէնտի օտասընա կէլտի, վէ օրատա քէնտի.
սինէ պէքլէմէքտէ օլան Արնօլա՝

— Չէքի թաստիդ իթտինի՞ղ մի, միւսիւ, տէյի սիւալ
իթտի:

— Լվվէթ:

— Մուշթաղամ մը տըր:

— Բէք մուշթաղամ տըր:

— Էօյլէ իսէ, պէտէլի օլան պէշ եիւզ պին ֆրանգը էօ.
տէեին, եախօտ հանկը տայիրէեէ՝ միւրաճաթ իթմէքլիկիմ
լաղըմ օլտուղունու պիլտիրին:

6

Կէնճ մէմուր. - (Լնտիշէլի պիր հալ իլէ.) Միւսիւ, աֆ.
վընըղա մաղուրէն շարաբը պիլտիրիրիմ՝ բի, մէմուլին զայրի
քիւշիւք պիր հատինէ վաղը օլուեօր: Մ. Վէրիէր՝ աղչէ թէ-
տարիքի զըմնընտա ֆրանսա պանդասընա կիթմիշ տիր: Իմտի,
չէքինիղին պէտէլինի ախզ վէ գապղ իթմէք իւղըն սաթ իւշ-
տէ թէքրար կէլմէնիղի բէճա իտէրիղ:

Արնօլա՝ պէօյլէ պիր ճէվապա պէքլէեօրտու, եախօտ տի.
եէպիլիրիղ քի մէմուլ պիլէ իտիեօրտու: Իմտի, սէսինի եիւք-
սէլթէրէք:

— Իշթէ պու իֆատէնիղ՝ հէր կիւնա իհթիմալին խարի-
ճինտէ տիր. . . Մ. Ժիւլ Վէրիէր՝ քէնտիսինէ էմիլյեթ իթ-
միշ օլան պիր խայլի զէվաթըն աղչէլէրինէ էմանէթտար օլուալ
անլէրին աղչէլէրի հէր սաթ թէնտի էմի թահիթընտա պու-
լունմամասը՝ բէք զարիպ շէյ տիր:

— Մ. Սամուէլ Բընար էվվէլճէ պիղէ խապէր վէրմիշ օլ-
մատըղընտան, պու կիւն իշպու աղչէնին թէէտիեէ իտիլէճկի-
նի մէմուլ իթմէեօրտուղ:

— Մ. Սամուէլին խապէր վիրմէսինէ հիշ իւղում եօգ
տուր: Քէնտի աղչէսի տայիմա հաղըրտա պուլունմագ կէրէք
տիր: Տօղրուսու պէօյլէ պիր զարիպ պանգաբը իւք տէֆա օլա-

րադ կէօրիւ եօրում: - Հէր նէ իսէ, միւսիւ, սիղ շու չէքի պանա
վէրին. քէնտի իմզաօր հաղընտա իտիլէն շայեանը թէէսիւֆ
գապուլիեէթի, կիտիպ Սամուէլ Բընարա անլաթմագ իսթէրիմ:

Այնի տաղըղատա, Արնօլա Տէսվինեընըն արգասընտան
պիր սէս իշիալէրէք, պու սէսին սահիպի:

— Միւսիւ, մատտէ նէ՝ տիր, վէ պէօյլէ եիւքսէք սէտա
իլէ սէօղ սէօյլէմէնիղին սէպէպի նէ՝ օլուեօր, տէյի սիւալ
իթտի:

Արնօլա՝ արգասընա տէօնտիւ, վէ պանքէրի դարչըսընտա
կէօրտիւ իսէտէ, թանըարղընը պէլլի իթմէք իսթէմէտիկինտէն:

— Միւսիւ, սիղէ ճէվապ վիրմէղտէն էվվէլ, քիմ օլտու-
ղունուղու անլամաբը բէճա իտէրիմ, տէտի:

Սէսին սահիպի. - Պէն Ժիւլ Վէրիէրիմ:

— Թէմամ էֆէնտիմ, էյի վաղըթտա կէլտինիղ:

— Նիշին:

— Էմի իտին քի չէքիմին պէտէլինի էօտէսինլէր:

— Էօտէմէք իսթէմէեօրլա՝ մը:

— Էվվէթ, ֆրանսա պանդասընտան աղչէ իլէ ավտէթի-
նիղէ գատար էօտէմէք իսթէմէեօրլար իտի: - Մատէմ քի ալ-
տէթ իթտինիղ, տրթըգ պու մահղուրա սէպէպ գալմատը:

Վէրիէր՝ արտ արտա սօլտու վէ գըղարաը, վէ հէեէճան
իլէ:

— Չէքինիղին պէտէլի նէ՝ միգտար տըր, տէտի:

— Պէշ եիւզ պին ֆրանգ տըր:

Պանքէր սարսըլտը իսէտէ, ալթիւսթիւկիւնիւ պէլլի իթ-
մէք իսթէմէտիկինտէն:

— Միւսիւ, օտամա գատար կէլմէեէ թէնէզղիւ պուեու-
րուրմուսունուղ, տէտի:

Արնօլա, պու օեունունու զաեէթ սօուգ գանլըլըղլա իճ-
րաեէ տէվամ իտէրէք:

— Օտանըղամը կէլմէք. . . ֆաղաթ օտանըղտա նէ՝ ի-
չիմ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Սիղէ պաղը իյղահաթ վիրմէք իսթէրիմ:

— Պէն իյղահաթ տինլէմէք արղուսինտէ տէյիլիմ, աղչէ եի
իսթէրիմ:

Վերերէր . - (Սէսի տիկերէնէրէք .) Միւսմէրի՛ն օլուն , միւսիւ , ագչէնիզ թէէտիեէ օլունուճագ տըր , Անճագ , էվվէլա օտամա կէլին , պիր աղ կէօրիւշէլիմ :

— Օտանըզա կէլմէքլիկիմ իշին պու դատար իսրար իտիեօր իսէնիզ , բէք ալէա , կէլիեօրսւմ :

Պանքէր , շիտտէթլէ օտատը գարուսունու աչըզ , Արնօլտ վէ քէնտիսի իշէրի կիրտիքտէն սօնրա , գարուեու արգատան գարատը , վէ շարգատընը չըդարըզ , լէհճէսի ֆէվզէլատէ սօլմուշ վէ կէօզլէրի տօնու գլանիւշ օլտուղու , վէ տօտազլարը թէրքէնտիկի հալտէ , Արնօլտա տէօնէրէք ,

— Միւսիւ , պիր թագըմ տօլամալաճը սէօզլէր իլէ վա . գըթ դայալ իթմէքտէն իսէ , աչըզ տան աչըզա սիզէ իֆատէի հալ իթմէք իսթէրիմ , էկէրշի համիլ օլտուղունուզ չէքին պէտէլինի պու կիւն ալմազ . իսթէրսէնիզ , պէնիմ իշիմ պիթմիշ տիր , վէ քէնտիսի բէվօլլէր իլէ թէլէֆ իթմէքտէն պաշգա շա . բէմ գալմամըշ տըր , տէտի :

Արնօլտ . - (Պարիտանէ սուրէթտէ .) Պու վէրտիկինիզ մա . լիւմաթ՝ պէնիմ իշին եէնի տէյիլ տիր , Պուրաեա կէլտիկիմ սրրատա , էվվէլճէ պու խուսուստա մալիւմաթըմ վար իտի :

Թիւլ Վերերէր՝ թէաճճիւպ վէ իզթիրապլէ , քէնտի միրա . տընա ըազմէն , բիւճաթ իթտի , վէ ճէվապա աղաղ իտէրէք ,

— Պիլիեօրմու իտինիզ , ֆադաթ նէ՝ շէյի պիլիեօրտու . նուղ , տէյի սիւալ իթտի :

— Սիդին հալը իֆլատտէ պուլունտուղունուղու :

— Փադաթ . . .

— Օհ , սէօզիւմիւ քէմէնին , Փրանտա պանդատընտան ալմազ իսթէնէճէկինիզ պէշ եիւզ պին ֆրանգ մէսլաղըն՝ հէնուղ սիննի բիւշտէ վասըլ օլմուշ օլմաեան , վէ վասիսի օլմա . նըղլա , սէրվէթինին իտարէսինէ մէմուր օլտուղունուղ գըղընըզ մատմուղէլ կնժէլիլին մալիբ օլտուղու պիր միլեօնուն պազիլիէսի իտուկինի պիլիեօրտում :

Պանքէր , պու տէֆա բուսուլաեը պիւթիւն պիւթիւն դայալ իտէրէք , պիր տաըմ տահա բիւճաթ իթտի , վէ Արնօլտ տալիի շէյլէ տէվամ իլլէտի :

— Քէնտի սէրմանէնիզտէն մատա , էվվէլճէ բուխսաթ .

լարընը թահսիլ իթմէի ունուտարագ , միւշթէրիլէրինիզին սէր . մանէսինին տալիի դայալընա սէպէպ օլան քեաֆիէյի թէշէպ . պիւսաթը մազիբրէնիզի , եանի Պէլճիգատա մէրմէր թաշ օ . ճագլարը իշինի , սէվահիլտէ իշէնէն վարօր չիւքէթինի , Ֆան . թէզի-Մօտէրն թէաթրօսու վազըաաընը , վէ զիբրի բէք մու . ֆասսալ օլան տահա սայիբ իշէրինիզի պիլիեօրտու . . . Մատ . մուղէլ լէօնա իսմինտէ պիր դատընը սուրէթի ֆէվզէլատէտէ հիմանէ իթտիկինիզտէն , վէ պօրսատա վէ գումարտա մուա . մէլաթաա պուլունտուղունուղտան , վէ դաեթ աչըզ սայըզ իսրաֆլարտա պուլունմուշ օլմանըղտան խապէրատարմ : Վէլհա . սըլ աչըղընըզըն միգատարընը , վէ ազըլսըղճա հարաքեաթ վէ մուամէլաթընըզլա աչըլան չուգուրուն տէրինիլիկինի տէ պիլի . բիմ : Շու հալտէ , եա պիր թէսատիլի , եախօա պիր միւճիզէ իլէ գուրթուլմաղ իսէնիզ , մահվ օլմուշսունուղ տուր : Միւսիւ Վերերէր , պիր աղ էվվէլքի իֆատէնիզ բէք հագդըլ իտի , էկէր բարամըն թէէտիեէ իտիլմէսինտէ իսրար իտէր , եախօա պիլ . եալքէրիմի սէյլէր իսէմ , սիդին իշին , քէնտի քէնտինիզի թէ . լէֆ իթմէքտէն դայիբ եաքաճագ պիր շէյ գալմաղ , Ամա պիր միւֆիս մազամընտա մահքէմէ հուղուրունա թագաթիմ օլուն . մաեը թէրճիհ իտէրսէնիզ , օնա պիր տիեէճէիլմ եօգ տուր :

Պանքէր՝ լէհճէսի , խասթանըն սօն տազըդատը կիպի տէհ . շէթի պիր հէյեթթ քէսպ իտէրէք պիր իսկէմէեէ օթուրտու , վէ պիր գաշ սանիլեէ հալը եէյիսիլթիմալ իշինտէ տուրտուգ . տան սօնրա , պէթէքրար աեաղա գալգարագ :

— Միւսիւ , պէն սիզէ նէ՝ եարտըմ քի , պու եօլտա պէ . նիմ մահվըմը արղու իտիեօրսունուղ , տէտի :

— Սիդին մահվընըղը արղու իթտիկիմի քիմ սէյլէեօր :

— Հարէքէթինիզ , վէ պու կիւն պէտէլի էօտէնէմէեէճէ . կինի պիլէրէք թագաթիմ իթտիկինիզ շու շէք սէյլէեօր :

— Պէնիմ միւրասըմ՝ հաեաթ վէ վաղիեթթինիզտէ պէնիմ իշին կիզլի հիշ պիր խուսուս օլմատըղընը , վէ պինապէրին , սի . զին տալի , պէնիմ հիւքմիւմ ալթընտա պուլունտուղունուղու իսպաթ իթմէքտէն իսպարէթ տիր :

— Պու խուսուսու իսպաթ իթմէքտէ նէ՝ մէնֆատթընըզ վար տըր :

— Բէք պիւյիւք մէնփաթըմ վար տըր : Սիդին պանաքեամիլէն իթաթընըղը իսթէրիմ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիղի անլաեամտեօրում :

— Պիր աղտան անլարսընըղ . . . օթուրուն , աղիղիմ միւսիւ վէրիէր , սիզէ ուփազ պիր հիքեանէ նաղլ իտէճէերիմ , Պունտան պաշղա , միւսթէրիհ օլուն , հիքեանէմ մուփասալ օլմաեանազ տըր :

Պանքէր , քէնտիսինի մահվ իթմէկէ միւզթէտիր օլտու . զունու պէեան իթտիքտէն սօնրա , շիմտի տախի եարտըմնա միւսարաթ իթմէկէ մէյեալ կէօրիւնէն շախսը մէրգումա պագտըգնա , հայրէթ վէ էնտիչէսի արթընօրում , Մէրդում պանքէր , եինէ իսկէմէսինէ օթուրտուղունտա , Արտօլտա . խի եանընտա օթուրարազ ,

— Քէսպի սիւքիւնէթ իտին , զիրա սէօյլէեէճէկիմ չէյլէրի լաեղըլլա մուհաքէմէ իտէպիլմէք իլին , սիւքիւնէթ վէ գուվլէյի ֆիքրիէեէ իհթիեանընըղ պուլունանազ տըր , Շիմտի պէնի տինլէմէեէ միւզթէտիր օլտուղունուղու հիսս իտի . եօրմուսունուղ , տէտի :

Վէրիէր . - (Սէս իլէ ճէվապ վիրմէքտէն զիեատէ հարէ . քէթլէ .) Էվլէթ , տէտի , վէ քէնտի քէնտիեէ տախի , պու . տէմ քիմ տիր , վէ պէնտէն նէ իսթէեօր , տէյի միւլահաղա իթտի :

Արնօլտ . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Պիր աղ էվլէլ սէօյլէտիքլէրիմի զանն իտէրիմ քի թէքղիպ իթմէեօրտունուղ , Սիդ մահվ օլմուշտունուղ տուր , տէյիլ մի :

— Էվլէթ , իգրար իտէրիմ քի , պաթթ ու թալէիմ էյի պիր հալտէ պուլունամամադտա տըր :

— Պէրի պաթթ ու թալէինիղի էսկի հալինէ իրճա իթմէք գապիլ տիր , Բահաթ զիհին իլէ պու խուսուստա կէօրիւյիւրիւղ , - Միւսիւ , շիմտի սիդ եիւղիւմէ պաղըն , պէնի թանը . եօրմուսունուղ :

Թիւլ Վէրիէր՝ մուսահիպինէ տիգդաթլէ պագտըգտան սօնրա ,

— Խալր , միւսիւ , թանըմաեօրում . պունունլա պէրապէր սիմանըղը ագտէմճէ կէօրմիւշ օլտուղումու զանն իտիեօրում :

— Պէնի եալընըղ պիր տէֆա կէօրմիւշտինիւղ տիւր :

— Նէ՞ վաղըթ :

— Մատմուաղէլ վէրիէրին , ագրապասընտան օլան րա . հիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ Մարսիլեատան կէլտիկի կիւն , 0 կիւնիւ սիդ , քէնտի լանտօ արապանըղ իլէ անլէրի ալմաեա կէլմիշ իտինիղ , Գըղընըղ վէ րահիպէ Մարինին րաքիպ օլտուգ . լարը վալօնտա պէն տէ մէվճուտ իտիմ , վէ մէվգիֆին խարի . ճինտէ պուլունուեօրտում , Խաթըրընըղա կէլիեօրմու :

— Էվլէթ , էվլէթ , շիմտի իտթըմա կէլիեօր :

— Քէրիմէնիղ մատմուաղէլ Անթէլիք բէք կիւզէլ վէ տիւ . պէր զըղ տըր , - իլէրումէ մէղպուրէ հագդընտա պահս իտէրիղ , Շիմտիլիք , աղիղիմ միւսիւ վէրիէր , նաղարը տիգդաթլէնըղը տալլէթ իտէրիմ :

— Նաղարը տիգդաթլէմ թէմամիլլէ սիզէ հասը օլունմուշ տուր :

— Սիդ , եիկիրմի իւշ սէնէ մուգատտէմ , ագրապանըղտան օլան վէ Պէրօ ֆամիլեատընա մէնսուպէ պուլունան կէնճ վէ տուլ պիր գատըն իլէ էվլէնտինիղ :

Պանքէր՝ քէնտիսինէ միւթէալլիղ խուսուսթա մէրգում մուսահիպինին վաղըթ պուլունամասընտան տօլաեը հայրէթտէ գալարազ :

— Էվլէթ , տէտի , վէ Արնօլտ չէյլէ տէվամ իթտի :

— 0լ վաղըթ սիդ , լաեղըլլա մաաշ իլէ պիր պանքէր եա . նընտա պուլունուպ , թասարուֆ իտիեօրտունուղ , կէնճ վէ տուլ գատընըն տախի պիր միլեօնու օլուպ , • միլեօնու ճի . հէղ մագամընտա սիզէ կէթիրմիշ իտի , Իլլմէ , էվլէլ էմիրտէ թէէսիս վէ պատէհու հէտմ իտէճէք օլտուղունուղ բարլադ . սէրվէթ թարիղինէ պու սուրէթլէ տախիլ օլտունուղ , Չէվճէ . նիղին գարընտաշընը թանըր մը իտինիղ :

— Հանկըսընը , շիւքի բէք շօղ գարընտաշլարը վար իտի . Յամիլեատը քէսիր իւլ նուֆուս իտի :

— Էթիէն Պէրօտան պահս իթմէք իսթէեօրում :

— Մատէնլէր մէքթէպի շալիրտինտէն մի :

— Էվլէթ :

— 0 էօլմիւշ տիւր :

- (Նաչըրարագ.) — Նե՛տէն պիլիօրսունուդ,
 — Վազաս գաթի մալիւմաթըմ՝ եօդ տուր, լաքին թէք-
 միլ ֆամիլեա անը էօլմիւշ զանն իթմէքտէ տիր։
 — Նի՛շին։
 — Ձիւնքի օթուդ պէշ սէնէ մուգատտէմ՝ ներէնէ կիթ-
 տիկինի սէօյլէմէնէրէք ֆրանսանը թէրք իթմիւշ, վէ օլ վաղըթ-
 տան պէրու հազգընտա աօլա խապէր ալընմամըշ տըր։
 — Օլ՝ պապտէ պէն սիղէ մալիւմաթ վիւթպիլիւթմ։
 — Էթիէն Պէրօ հազգընտա՞ մը։
 — Էվվէթ։
 — Ֆրանսատան հարէքէթինտէ ներէնէ կիթտիկինի պիլի-
 եօթմուսունուդ։
 — Հինտիւթանա կիթտիկինի պիլիւթմ։
 — Օրաւա կիթմէկէ նե՛ սէպէպի վար իտի։
 — Ձիգըյմէթ թաշար արանարագ, Մաաէնլէր մէքթէ-
 պի շապիրտի օլմաղլա թահսիլ իթտիկի մալիւմաթտան իսթի-
 ֆատէ իթմէք իսթէմիւշ տիր։ Մէրգումուն պու ֆիքրի բէք կիւ-
 ղէլ օլուպ, չիւնքի զանէթ ղէնկին պիր էլմաս մատէնինէ թէ-
 սատիւֆ իթմիւշ տիր։
 Վէրիէրին կէօղլէրինտէ օլ անէ տէկին մահղունիյնէթ միւ-
 շահէտէ օլունմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ թամաի պիր ֆիքր
 իլէ կէօղլէրի բարլանարագ, — Ա՛հ, իթտի, վէ Արնօլտ սէօղիւ-
 նէ տէվամ պիրլէ։
 — Ձէնտ սէնէ շտըշաղգտան սօնրա, Էթիէն Պէրօ իւշ միւ-
 եօն ֆրանգա մալիք օլմուշ տուր, տէյի պէեան իյլէտի։
 — Իւշ միւեօն մու։
 — Պու պիր շէյ տէյիլ իտի, վէ քէնտիսի իշպու իգպալ
 եօլունտա տուրմանեաճագ իտի։ — Սէյլանա պիր եօլնուլուդ ի-
 տէրէք, ինճու թէհարրիսի իսթիեաղընը իսթիտա վէ իսթիհ-
 սալ իթմիւշ, վէ պու սանէտէ մէրգում՝ պիւեիւք թէմէթթիւլէրէ
 նայիլ օլուպ, տիկեր թարաֆտան էլմաս մատէնիկի բարլագ
 սուրէթտէ տէվամ իթմէքտէ պուլունմուշ, վէ օն պէշ սէնէ
 սօնրա Էթիէն Պէրօնուն սերվէթի՝ իւշ միւեօնտան օն պէշ միւ-
 եօնա չըգմըշ տըր։
 Վէրիէր՝ էլլէրինի գալուշտուրարագ, քէմալը հէնէճան իլէ,
 — Օն պէշ միւեօն մու... տէտի։

- Արնօլտ. — Տուրուն, իֆատէմի իքմալ իթմէտիմ։
 « Արատան օն պէշ սէնէ տահա կէշտիկի հալտէ, Էթիէն
 Պէրօ մատէնլէրինի, ինճուլէրի վէ իտարէլանէլէրինի սաթմըշ
 տըր, վէ ալթը հաթթիմ մուգատտէմ, թէքմիլ սերվէթինի նագտէ
 թահվիլ իտէրէք, էլլի պիր միւեօն ֆրանգա մալիք օլմուշտուր։
 Պու տէֆա վէրիէրին կէօղլէրի գարարարագ, սէսի տիթ-
 րէտիկի, վէ էլինի՝ եաշարմըշ օլան անլընա տօղրու կէօթիւր-
 տիւկիւ հալտէ։
 — Էլլի պիր միւեօն ֆրանգ մը, — Գըղըմըն տայըսը վէ պէ-
 նիմ գայնըմ՝ Էթիէն Պէրօնուն էլլի պիր միւեօն ֆրանգ սերվէ-
 թի վար հա՛... Օ հալտէ պէն դուրթուլտում, չիւնքի Էթիէն
 պանա իքի միւեօն, իւշ միւեօն ֆրանգ էօտիւնճ վէրէճէկինտէն,
 իշիսի սըրտեա գօեապիլիւթմ, Գէնտիսի իչին պու գատարճըգ
 մէպլաղ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Պու սուրէթլէ տիւշար օլ-
 տուղում՝ զարարլարը գարաթապիլէճէկիմ կիպի, իթիպարը-
 մըն տա էվվէլինտէն տահա ղիեատէ բարլագ օլմաղը տէր-
 քեար տըր, տէտի։
 — Էթիէն Պէրօ սիղէ օն բարա պիլէ վէրմէդ։
 — Գէնտիսինն եաղըն պիր խըսըմընա մուալէնէթ իթմէք
 իսթէմէնէճէկինէ նե՛ սէպէպ վար տըր։
 — Սէպէպի բէք աշիքեար տըր։
 — Նե՛ տիր։
 — Սէպէպի շու տուր քի, Էթիէն Պէրօ ահրէթէ եօլնու-
 օլմուշ տուր։
 — (Տէհէթլէ.) Վա՛յ, Էթիէն Պէրօ էօլմիւշ միւ տիր։
 Պիր գաշ սանիյնէ գատար վէրիէր, մահղուն գալտը. ֆա-
 գաթ պիրտէն պիրէ ղիհնինտէ հասըլ օլան պիր միւլահաղա
 իւղէրինէ, մէսրուրէն պաշընը եօղարը գալտըրարագ,
 — Մատէմ քի վէֆաթ իթմիւշ իսէ, միւրասընտան հիսսէ-
 տար օլմաեա հազգըմ՝ վար տըր, տէտի։

— Շիւղհէօղ, լաքին ալաճաղընը հիստէ՝ իհիմնաճաթընը քիֆանէթ իտէճէճ մի տիր, Պիր քէրքէ միւլահաղա իտին քի, միւլէվէֆանըն պրաղաղըն սէրվէթ, հէր նէ գաւար ճէսիմ իտէ տէ, օն պէշ քիչիտէ թաղաթիմ օլունարագ, հէր պիրինիղէ հէման հիշ մէսապէսինտէ աղչէ գալաճաղ տըր Վէրիէր. (Թէաճճիւպլէ.) Վարիւլէր նէտէն օն պէշ քիչի օլունար:

Արնօլա. — (Ճէպինտէն պիր քեաղըտ չըգարըպ, շէպլէ տէվամ իթտի.) Միրտաա հիստէտար օլաճաղըն էսամիսի շու տուր. (Վէրգուլմ աթիտէքի իսիմլէրի օգուտու.)

« Բօլ Գէրօ .

« Բէրքօ նամ տուլ գատըն .

« Բիէր Գէրօ .

« Էօթէն Լուաղօ .

« Վիգթօրին Գէրօ .

« Պրէտէրիք Գէրթէն .

« Պէրօն նամ տուլ գատըն .

« Մէլանի Կօթիէ .

« Ժան Տէսուրտի .

« Էմիլ Վանտամ .

« Դօնթէս տը նէրվէյ .

« Վիգօնթ տը նէրվէյ .

« Լա Ֆուժէր .

« Ժիւլ Վէրիէր .

« Անտէրք Վէրիէր .

« Իշթէ կէօրիւօրսունուղ ա՛, ճէման օն պէշ վարիս մէվ-ճուտ օլուպ, հէր պիրինէ իւշ միլեօն եէտի եիւղ էլլի պին ֆրանգ իսապէթ իթմէքտէ տիր .

— Էվվէթ, ֆաղաթ խըսըմըգ տէրէճէլէրի պիր սիեագտա օլմատըղընտան, հիստէլէր տաթի թապի միւսապի օլմատճաղ տըր . — Գունտան պաշգա իքի վարիս ֆաղըա սաեղեօրսունուղ .

— Անլէր քիմէր տիր .

— Դըղըմ իլէ վիգօնթ տը նէրվէյ . . . Եալընըղ գօնթէս տը նէրվէյ վէ պէն, պիր շիւպէնին վէրիլէրի սըֆաթըլա թագսիմաթա մէմուր օլաճաղըղ .

— Խա՛յր, իշլէր պու եօլտա թէրթիպ օլունմամըշ տըր . Ումումուն միրապարը միւսապի օլաճաղը կիպի, իշպու ճէտվէլ-տէրի իսիմ սահալէրինին ճիւմլէսի տէ միրաա ալաճաղըա տըր .

— Պու խուսուսու պիլմէր իշին, Էթիէն Պէրօնուն վասի-եթիինին իճրասընա սիղին մէմուր օլմանըղ լաղըմ կէլիր .

Արնօլա. — (Պանթէրին քէնտիսինէ վէրթիկի իւնվանտան սօլտեղ թէպէսիմ իտէրէք .) Ֆիլվաղը, պէն, վասիեթին իճրասընա մէմուրում, Դալնընըղըն պիր վասէյեթիմնամէսի վար տըր, վէ պու վասիեթիմնամէ՝ իշար վէ զիքր իթտիկիմ եօլտա եաղըմըշ տըր .

— Աճա՛յիպ .

— Էթիէն Պէրօ՝ իւշ հաթիթա էվվէլ Մարթիլեատան Բա-րիտէ կէլմիշ, օ աղչամը զայպ օլմուշ, եաթօտ օրթատան վի-ճուտի գալաթըրըմըշ տըր .

— Նէ՛ մագ սէալէ .

— Սէրվէթինի զասպ իթմէք մագ սէալլէ .

— Գաթիլ թուլթուլտու մու .

— Խա՛յր, թալթուլմատը, վէ թուլթուլմատեաճաղ տըր .

— Օ հալտէ գալնըմըն սէրվէթի նէ՛ օլմուշ .

— Օնա ապա իսալէլ կէլմէմիշ տիր, շիւքի մէպլաղը մէղ-քիւր՝ Պրանտա պանգատը իւղէրինէ պիր չէքտէ մէվճուտ օլ-տուղու հալտէ, Էթիէն Պէրօ՝ տէմիր եօլունտան էնաթիկինտէ, մէղքիւր չէքի պիր պանգատեա թէսիմ իթմիշ, վէ օ պանգա տաթի պէտէլինի ախլ վէ իսթիֆա իյլէմիշ տիր .

Վէրիէր. — (Էնտիշէ իլէ.) Պարի օ պանգա միւլթէպէր մի տիր .

— Իթիմաա իտին քի, սիղին պանգանըղտան զիեատէ միւ-թէպէր տիր, Եանի Բօշիլտ պանգատը տըր .

— Պարօն Բօշիլտ եաթօտ վէրիլի, պու չէքէ մագապիլ պիր մագապուղ սէնէտի վէրմիշլէր մի .

— Էվվէթ .

— Օ սէնէա նէ՛ օլմուշ .

— Գաթիլ տնը չալմըշ .

— Ֆաղաթ պիր աղ էվվէլ տէտիկինիղ վէճհէ, գաթիլ տնը գալլանմատեաճաղ, վէ սինապէրին ճինաեթի վաղըա սլնտան իսթիֆատէ իտէմէեէճէք տիր .

— Հալ պու քի, վարիսլէր տէ քէնտի հաղղարընը ալա-
մաեաճաղար տըր, չիւնքի Բօչիլա պանդասը, քէնտիսինտէ
մահֆուզ օլան մէպլաղը վէրմէք իշին, էվվէլէն իթա իթմիշ
օլտուղու մաղպուզ սէնէտինի տիսլ իյլէմէլի տիր:

— Պաղաթ օլապիլի քի, ասհապը հուղուղըն հաղղարը
վէրվէտի իշին, հիւքիւմէթ ճէ պիր հիւքմ սաալըր օլապիլի:

— Օ եօլտա պիր հիւքմ սաալըր օլամաղ:

— Նիշին:

— Չիւնքի հիւքիւմէթ, էթիէն Պէրօնուն վէֆաթը իսպա-
թընը էլտէ իթմէմիշ տիր, վէ իտէմէղ. . . հիւքիւմէթ իշին
շախսը մաղթուլ էօլմիւշ օլմանըպ, զայպտա տըր, վէ վէրա-
սէթ մատտէսինէ չէրան իպթիտար օլունմաղ իշին, օթուղ սէ-
նէ վաղթթ կէշմէք լաղըմ տըր: — Եալընըղ իքի քիշի վուղուի
հալի պիլիլէր, անլէր պէեան վէ իսպաթ իտէպիլիլէր:

— Պունլարը սիղ պիլիլեօրմուսունուղ:

— Էվվէթ:

— Էօյլէ իսէ, հիւքիւմէթ իսպէր վէրին. . . պունու
եաթմաղլա պէնի գուրթարըրսընըղ:

— Խալը. ալա հիւքիւմէթ իսպէր վիրմէմ. անլտեօր-
մուսունուղ, Պաղաթ սիղէ պէեան իտէպիլիլիմ:

— Սէօյլէնին, պէքլէեօրում:

— Պու իքի շախսլար՝ սիղ վէ պէնիմ:

Վէրիէր՝ իղհարը տէհշէթլէ:

— Սիղ վէ պէն մի, եօղսա եալընըղ սիղ մի պիլիլիլիլէր,
տէյի իֆատէ իթտի:

Արնօլտ. — (Սիւքիւնէթ ի քեամիլէ իլէ.) Շիւպհէսիղ. . .
նէ՝ տիմէք իսթէտիկիմի անլամաեօրմուսունուղ:

— Անլամաեա գօրգուեօրում:

— Տիմէք անլտեօրում. . . Գօրգուեքըն, միւսիւ, վէ
էֆքեարընըղ թէմամիլլէ պէեան իտին:

— Էօյլէ իսէ, գայնըմըն գաթիլի, վէ Բօչիլա պանդասըն-
տան վէրիլիպ նաշըն իւղէրինտէն չալընան մաղպուզ սէնէտի-
նին համիլի. . .

Վէրիէր՝ տահա սէօղիւնիւ իքմալ իթմէմիշ իքէն, Արնօլտ՝
ճէպինտէն տիւրիւմիլ պիր քեաղըա շըգարըպ, պունուն տիւ-

րիւմիւնիւ աշտարաղ, վէ պանքէրէ կէօթէրէրէք,

— Իշթէ մաղպուզ սէնէտի, տէտի:

Պանքէր՝ մէղքիւր քեաղըտա տթֆը նաղար իթտի, վէ
պատէհու քէմալը տէհշէթլէ վէ տիթրէեքէրէք, վէ գարուեա
տօղրու իւնճաթ իտէրէք:

— Դաթիլ, գաթիլ, տէյի բէրէլէտի:

Լաքին Արնօլտ, երլարըմ կիպի սիւրաթլէ մէրգուման
եօլունու քէստիլիպ վէ եաղըսանէնին իւղէրինտէն ալաղըր բէ-
վօլվէրի եիւղիւնէ գարըն թուլարաղ, եալաշ, Պաղաթ քէս-
կին պիր սէաա իլէ:

— Եալընըղ պիր սէս նիտա իտէրսէնիլ, սիղի վուրուպ
թէլէֆ իտէրիմ: — Հէմտէ աղիղիմ պանքէր, պու սիւհս սիղին
տիր. իշլէրինիլ սէպէպիլլէ հալը մէեուսիեթ իշինտէ պուլուն-
տուղունուղ, վէ էմանէթլէն պանդանըղա թէսիմ իտիլմիշ օ-
լան պէշ եիւղ պին ֆրանղը էօտէեթմէտիկինիլ մալիւմ օլտու-
ղունտա, հէր քէս, սուր գաստա ճիւրէթ իթտիկինիլի զանն
իտէճէք տիր, վէ էն էվվէլ պէն պու խուսուսու թէլէմին իտէ-
ճէեիմ, տէտի:

Վէրիէր, պիր աալըմ տահա զիեաաէ ալըր իսէ, մուսա-
հիպինին՝ վաղը օլան թէհտիտինի պիլա թէրէտտիւտ իճրա ի-
տէճէկինի անլատըղընտան, տէհշէթլի աղիմէ իլէ պիր գօլթուզ-
լու իսկէմէեթ օթուրտու, վէ Արնօլտ տա, սէօղիւնէ տէվամ
իտէրէք:

— Իշթէ չիմտի աղըլլանտընըղ. . . պիր աղ էվվէլ պէնի
թէաճճիւպաէ պըրաղըեօրտունուղ, Հաղըղէթլէն պէն սիղի
աղըլլ պիր քիմաէ զանն իտիեօրտում, Պունունլա պէրապէր
աղըլլ պիր քիմաէ զանն իտիեօրտում, նաղարը տիղղաթընըղա չարթմալը ի-
եալընըղ պիր խուսուս՝ նաղարը տիղղաթընըղա չարթմալը ի-
տի, եանի, զայպ վէ մահվը իսթէնիլէն պիր ատէմէ պէօյլէ
էսրարի սէօղլէր սէօյլէնէմէտիկի մալիւմիւնիլ օլմաղ կէրէք
իտի: Հէր նէ իսէ, պէն սիղի գուրթարմաղ իշին պուրաեա
կէլաթիմ, տէտի:

— Պէնի գուրթարմաղ մը. . . սիղ մի:

— Էվվէթ. . . Լաքին պէնի տինլէնին. իգտամաթըմը իք-
մալ իթմէտիմ, կէօղ տիքմիշ օլտուղում էթիէն Պէրօնուն սէր-
վէթինի էլտէն գաշըրալըմ իսէ տէ, պիւթիւն պիւթիւն ֆարիլ

էրմէք իշին իսթիմալ իտէճէկիմ վէստիթէ իշիւրաքը դա-
պուլ իլէրսէնիզ, իթիէն Պէրսնուն սէրվէթի ճէսիմէսի եալը-
նըզ պիզիմ օլաճագ տըր :

— Մագսէտէ երմէք իշին իսթիմալ իտէճէկիիզ վասը-
թալար նէ՛ տիւլէր, — Թէքիթիթիզի դապուլ իթմէզտէն էվվէլ,
• վասըթալարը պիլմէրլիկիմ լաղըմ տըր : Անճագ շունու սիզէ
խապէր վէրիւրիմ քի, պէն ճինաեթ իճրասընա մուվաթիագաթ
իտէմէմ : Գան աղըլմասընտան նէթրէթ իտէրիմ :

— Նէ՛ ճինաեթ իճրա օլունաճագ, նէ՛ տէ դան տէօթիւ-
լէճէք տիր : — Եալընըզ տիկէր վարիսլէր օրթատան դալարըլա-
ճագ իտէ տէ, պունտան աօլալը նէ՛ հիւսիմէթ վէ նէ՛ քիմէսնէ
պիզի մուսիսէզէ իթմէսէճէքլէր տիր :

— Գի՛մ քէնտիլէրինի օրթատան դալարաճագ տըր :

— Գէնտի աչգ ու սէվտալարը, եանի տիլէագլարը, վէ
խուսուսիլէ ֆագր ու զարուրէթ :

Պանքէր՝ թէաճճիւպլէ Արնօլտա ակթը նաղար իթտի, վէ
մէրզում տէլիզանլը տախի, տօտաղլարընտա էսէրը թէպէս-
սիւմ միւշահէտէ օլունարագ :

— Էվվէթ, սէֆալէթի ազիմէ քէնտիլէրինի ֆիլիլի դաթլէ
եախօտ սուի դաստէ սէվգ իտէճէք տիր, տէյի պէեան իշ-
լէտի :

— Հալ պու քի զիքր իթտիկիինիզ աաէմլէրտէն հէր պիլի
սօն տէրէճէ հալը սէֆալէթ վէ զարուրէթաէ օլմաեղալ, էքսէ-
րիսինին հալ վէ վաղթը սըրասընտա տըր :

— Սիզ • իշի սանա պրրաղըն • իւշ այ կէլմէզտէն, ան-
լանօրմուսունուզ, իւշ այ կէլմէզտէն տիւօրում, էլլի պիր միւ-
եօն ֆրանդա միւթէսարըրֆ օլաճագ սընըզ, պու էլլի պիր միւ-
եօնուն նըսթը սիզէ, վէ նըսթը տիկէրի տախի զըզընըզա կէ-
լէճէք տիր :

Վէրիէրին կէօղլէրի թամաքեարըլըզա բարլամաեա պաշ-
լանարագ :

— Էկէր պու շէյ օլուր իտէ . . . տէտի :

— Էկէր պէն, շու շէյ օլմալը տըր տէր իտէմ, օլուր :

— Սէրվէթի մէքիւրէնին նըսթընը սիզ մի իսթէեօրում-
նուզ :

— Թէքմիլինի պէնիմ սաեէմտէ էլաէ իտէճէկիինիզ ճի-
հէթլէ, նըսթընըն պանա կէլմէսինի շօգ պուլմագսընըզ զանն
իտէրիմ :

— Խայր, ֆագաթ օ միւեօնլար՝ պէնիմ իլէ գըղըմըն
արասընտա թագսիմ օլունաճագընտան, հիսսէնիզի նէ՛րէտէն
ալաճագընըզը պիլմէեօրում, Պէն սիզին պու հիսսէնիզէ էլ
տօգունառաւամաարըլմ կիպի, սիզին տախի, պէնիմ հիսսէմէ
էլ տօգունառաւագընըզը մէմուլ իթմէմ :

— Միւսթէրիհ օլուն • սիզին հիսսէնիզէ աալա էլ տօգուն-
առաւաեաճագըլմ :

— Օ հալաէ թէքրար իտէրիմ, հիսսէնիզի նէ՛րէտէն աալա-
ճագսընըզ :

— Պէն հէր շէյի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր, մաամուաղէլ Ան-
թէլիք Վէրիէր իլէ էվլէնէճէերիմ, վէ մունթաղամ պիր մուգա-
վէլէնամէ իլէ, անըն սէրվէթի պէնիմ օլաճագ տըր :

— Գըղըմ իլէ էվլէնէճէք միսինիզ :

— Էվվէթ, չիւնքի պու իզտիլմաճ՝ հէր կէօնա մուամէլէ-
նին էսաար օլաճագ տըր : — Պէն սիզին շէրիքինիզ օլաճագըլմ : —
Պանգամըզ տախի Ժէ-Վէրիէր Ժէ Տե-Վէրիէր Ժէ թէսիլէ
օլունաճագ, վէ սիզէ վատ իտէրիմ քի աղ վագըլմտան իշպու-
պանգա էհէմմիլէթ քէսալ իտէճէք տիր : Արգամըլտա էլլի
պիր միւեօն ֆրանդ սէրմաեթմիզ օլաճագընտան, իշպու սէրմա-
եթ վէ պէնիմ զայրէթիմ իլէ պիւթիւն ճիհանը սարսապիլէճէ-
կիմիզէ սէօղ վէրիւրիմ :

— Հալ պուքի . . .

— Իթիւրաղաթա սէպէպ եօգ տուր . . . թէքիթլէրիմի եա
դապուլ եախօտ րէտա իթմէլի : Անճագ, սէօղիւմէ իթիմատ
իլէ դապուլ իտին, եօգսա մահվ վէ խարապ օլմուշտունուզ
տուր, զիրա խաբապիլէթինիզին նէթիճէլէրի՝ սիզին իշին իթլաս
վէ ճինաեթ մահքէմէսի տիր :

— Լաքին դապուլ տախի իթսէմ, եինէ խարապիլէթ
հալինտէ տէյիլմիլիմ, Թասալմուր իթտիկիինիզ մագսէտէ էր-
մէք իշին, պիր աղ էվվէլ, իւշ տյ լաղըմ օլտուղունու պէեան
իտիւօրտունուզ :

— Շիւպհէսիզ :

— Հալ պու քի պէնիմ, սէքիդ կիւն պիլէ պէրլէմէնէ իդ-տիտարում պուլունմատըղընը թէճրիւպէսիլլէ պիլիբոնիդ, վարիտաթում թիւքէնմիշ օլուպ, էկէրչի պու հալտէն պահս իտէճէք օլուր իտէնիդ, պու ազշամ հէր քէս հազըղէթի հալէ վազըթ օլաճագ աբր: Պու կիւն սիզին պիլաթիկինիդի, եարըն տիկէրլէրի տաթի պիլէճէքլէր տիր, վէ օլ վազըթ նէ՝ դատար ուղրաշսամ, նաֆիլէ օլաճագ տըր: Պիր լէշ իւղէրինէ հիւճում իտէն դարդալար միսիլլու, քեաֆիթէլի աահապը մաթլուպ իւղէրիմէ հիւճում իտէճէքլէր տիր:

— Պէն, Սամուէլ Բընար թարաֆընտան իմզալանմըշ օլան պէշ եիւղ պին ֆրանզլըդ շէքին պէտէլինի թալէպ իթմէքտէն կէրի տուրուրում:

— Հալ պու քի պու խուսուս մուճիպի սէլամէթ օլմաեբպ, սայքի պիր մէհլէթ տիմէք տիր:

— Վազը օլաճագ մաթլուպաթմա դարշը գօետպիլմէք իշին նէ՝ միգտար ազշէ լազըմ տըր:

Ժիւլ Վէրիէր տիւշիւնտիւ, վէ էլինէ պիր քեաղըտ իլէ պիր գուրշուն գալէմ ալըպ, հիսապ իթալիքտէն սօնրա,

— Պիր միլեօն պէշ եիւղ պին ֆրանզ լազըմ տըր, տէտի:

— Էկէր պու պիր պուշուգ միլեօնու սիզէ կէթիլի իտէմ, վատարըմը թուլման, վէ բիւսաեը հազըղէթէ թէպտիլէ միւղթէտիր օլան պիր քիմսէ օլտուղումու օլ վազըթ ինանա-ճագմըսընը:

— Հա՛յ հա՛յ:

— Բէք ալէա, էկէր շարթլարըմը դապուլ իտէրսէնիդ, մէպլազը մէղքիւրու սիզէ թէպիմէ հազըրըմ:

— Ֆազաթ Անժէլիքէ, սիզին ղէվճէնիդ օլմասը իշին ճէպր իտէպիլիթ միսիմ:

— Օ պանա ալիս պիր մատտէ տիր: Պէն սիզաէն, եալը-նըղ մուվաֆֆադաթընըղ թահրիբէն իսթէրիմ:

— Բէք էլի: — Անճագ միւլահաղա իտին քի, պուլունտու-ղում հալ նէ տէրէճէ միւշթիլ վէ կէրիլի տիր: — Իմտի, պիր միլեօն պէշ եիւղ պին ֆրանզը պանա նէ՝ վազըթ թէպիմ իտէճէքսիլիդ:

— Շէրիք օլտուղումուղում մուպէյերին մուգալէլէնի, մու-

գալլէլաթ մուհարրիբինիդ նէզտինտէ իմզալատըղըմըղը միւ-թէագըպ, վատ իթտիկիմ ազշէնի վէրէճէնիմ, վէ շու տագը-գատան իշլէրինիդէ ալէտգատար օլարագ, պանդանըղը իհեա իտէճէնիմ: — Սամուէլ Բընարըն պէշ եիւղ պին ֆրանզընը տաթի հիսապ իտէրէք, սիզէ իքի միլեօն ֆրանզ սէրմաեէ կէ-թիրմիշ օլաճագըմ: Ազիդ շէրիքիմ, պու մէպլաղտան իսթիֆատէ իտէպիլէճէկիմիզէ շիւպհէմ եօգ տուր:

Արնօլա, պիր աղ սիւքիլթտէն սօնրա, շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Ֆազաթ պու թասալը հալինիդին սէպէպի նէ՝ տիր: Անապա թէրէտտիւտ մի իտիեօրսունուղ: Ա՛հ, պիլիեօրում, էթիէն Պէրօնուն մահլը վազըատը սիզի տիւշիւնտիւրիւ-եօր: Ֆազաթ պու տիւշիւնճէնիդ չօճուգճա շէ՛յ տիր: Պուն-տան պաշգա, մէրգումուն մահլընա շալըշմաղլա, սիզի իշին շալըշմըշ օլուեօրում: Սէօղիւմէ իթիմատ իտին, վէ ինսանըն էօմիլինտէ եալընըղ զահիրի հալի թահթընաղարը տիգզաթա ալըն: Պանա էլի պագըն, խըրսըղ եախօտ դաթիլէ պէնզէեօր-մուեում: Խա՛յր, տէլի՛մ մի: — Սիզտէ ֆէվզէլատէ շայեանը իհթիրամ պիր զաթմա պէնղէեօրսունուղ, հալ պու քի միւքէմէ վէ պիր հօլարատ վէ շաբընսընըղ: — Թէքրար իտիեօրում: պիզ, պիրիպիրիմիզէ եաշամագ իշին եարատըլմըշը տըր: Սիզի պիր շուգուրտան դուրթարմաեը թէահհիւս իտէն, վէ սիզտէն պանդա գայմէլէրի իսթէեէճէք եէրէ, սիզէ օ գայմէ-լէրտէն կէթիլիէն պիր ատէմէ իմթիզաճ իթմէքլիք բէք գօլայ տըր: — Սօյլէնին, պու կիւն ազշէնէ իհթիեաճընըղ վա՛ր մը տըր:

— Էվլէթ, շիւնքի սանտըգ հէման պօշ տուր:

— Նէ՛ գատար ազշէ իսթէրսինիդ:

— Իքի եիւղ պին ֆրանզ:

— Իւղէրիմաէ օ գատար ազշէ վար տըր, սիզէ վէրիլիմ:

Սիզ տէ պանա պիր մագպուղ սէնէտի իթմա իտէրսինիդ: Սա-մուէլ Բընարըն պէշ եիւղ պին ֆրանզընը տաթի պանդա մուա-մէլաթընըղա գուլլանարագ, պէնիմ իշին պիր հիսապ աշար-սընըղ:

Արնօլա՛ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, բարտըսիւսիւնին ճէպին-

տէն իբի քիւնիւք բաքէթ չըդարձայ, պէհէրի պինէր ֆրանգ-լըդ երւղ տտէտ պանդնոթու համի օլան մէղքիւր բաքէթէրի աչտը, վէ եաղըխանէնին իսթիւնէ վաղ իլէ:

— Սայըն, տէտի:

Վէրիէր սայտը, վէ պատէհու սանտըղքեարը չաղըթըղ, մէրդում:

— Եաղընտա շէրիքիմ օլանագ օլան Մ. Արնօլտ Տէպիններ իշին պիր հիսապ աչըն: Պու իբի երւղ պին ֆրանգ իլէ, Սա-մուէլ Բընար հիսապընտան Արնօլտ Տէպիններ հիսապընա կէչ-միշ օլան պէշ երւղ պին ֆրանգ: պու զաթըն հիսապընա գայտ իտիլէնէք տիր: Անճագ պանդանըն էմրի թահթընտա պուլունճագ տըր: (Արնօլտա խիթապէն.) Համիլ օլ-տուղունուղ շէքի սանտըղքեարըմա վիրմէք իսթէրմիսինիլ: Սիլէ քեաֆիէյի մէպալիլ իշին պիր մագպուղ սէնէտի իթա իտէնէերիմ:

Արնօլտ շէքի վէրտի, վէ սանտըղքեար պիր աղ էվիլէ պանդանըն իշի պիթմիլ տիր տէյի զանն իտէրքէն, իշպու նէ-թիճէյի հասէնէերի կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվդէլատէ հայրէթտէ գալարագ, վէ մէղքիւր իբի երւղ պին ֆրանգը ալարագ օրտ-տան կիթտի:

Վէրիէր՝ եէտի երւղ պին ֆրանգլըդ պիր մագպուղ սէ-նէտի իմզալաարդտան սօնրա:

— Իսթէտիկինիլ պու տուր, տէյիլ մի, տէյի պէտան իլլէտի:

— Էվիլէթ, ումարըմ քի իթթիֆագըմըլ միւքէմմէլ օլա-ճագ տըր: — Պանդա մուամէլաթընտա աճէմի եախօտ չօլբաղ օլմատըղըմը եաղընտա իսպաթըլլա կէօրէնէքսինիլ: Շիմտի եաբաճագ իբի իշիմիլ գալտը:

— Հաճկըլար տըր:

— Էվիլէլա մուգալէլաթ մուհարրիրիմին նէդտինէ կիտիպ, տէրհալ, շիրքէթիմիլ մուգալէլէսի միւսլէտտէսինի թանգիմէ քէնտիսինի մէմուր իթմէք տիր:

— Բէք էյի, պէն կիթմէնէ հաղըրըմ: — Էյ սօնրա:

— Սօնրա պէնի մատմուաղէլ Անթէլիքէ թագտիմ իտէր-սինիլ:

Վէրիէր՝ երնէ թէրէտտիւտ ալէամէթի կէօթէրտիկինտէն, Արնօլտ կիւլէրէք:

— Աղիլ շէրիքիմ, պէյհուտէ նիշին քէնտիսինիլի եօրու-եօրսունուղ, կէրի տէօնմէք վաղթը կէչտիկինի, սիլ պէն-տէն տահա էյի պիլիսինիլ: Մատէմ քի պիր քէրրէ էլինիլի մէնկէնէեք գօյտունուղ իտէ, թէքմիլ վիճուտիսինիլ տէ կիրմէլի տիր: — Գուսուրու իշին սիլ միւսթէրիհ օլուն, Գէն, մատմուա-ղէլ Անթէլիքի, գատընլարըն է՛ն մէսուտու իթմէկի վատ իլլէ-րիմ, չիւնքի չիմտիեք գատար հէր եարտըղըմ, խուսուսիլլէ պէնի քէնտիսինի եաղլաչտըրմագ մագսէտիլլէ իտի:

Վէրիէր. — (Հայրէթլէ.) Սիլի քէնտիսինի եաղլաչտըրմագ մը... տիմէք քէնտիսինի սէվիեօրսունուղ:

Արնօլտ. — (Աշիքեար պիր խալիտէթ իլլէ.) Քէնտիսինի սէվմէքտէ սէ՞օլ միւ տիր: ատէթա սէճտէ գըլմագտաերմ: Շըմէնտըֆէրտէ քէնտի եանընտա կէչիտիկիմ պիր գաշ սա-աթտան պէրու, տիլպէր վէ ճալիպ թատիլի հէր թարաֆտա պէնի թաագիպ իտիեօր. եալընըլ քէնտիսինի աիւշիւնիւեօ-րում, քէնտիսինի կէօրիւեօրում: — Էկէր քէնտիսինի միւթէսար-ըրֆ օլմագտան ֆարիլ կէլմէքլիկիմ լաղըմ կէլսէ իտի, թէր-քի հաեաթ իթմէքտէն պաշգա եաբաճագ պիր չարէմ գալմաղ իտի: — Օհ, էվիլէթ քէնտիսինի մէսուտ գըլաճագըմ, գատըն-լար միւսանընտա, է՛ն մութլուսու, է՛ն կիւղէլի, է՛ն տիլպէրի, է՛ն զէնկինի, վէ է՛ն զիեատէ սէճտէ գըլընմաեա լաեղ օլանը է՛ն զէնկինի, վէ է՛ն զիեատէ սէճտէ գըլընմաեա լաեղ օլանը իտէնէյիմ, Զանն իտէրիմ քի, աղիլիմ գայիմ բէտէր, պու սէօղլէրիմ միւսթագպէլ իշին սիլի միւսթէրիհ վէ միւթմէյին գըլմաեա քեաֆի տիր:

Վէրիէր ճէվապ վիրմէտի, Մէրգում, Անթէլիքին սէպաթըլ ալիլէագընը վէ թօքճու միւլաղիմի Էմիլ վանտամ հագըն-տաքի մուհապպէթի շէտիտէսինի պիլտիկինտէն, մէղպուրէնին տիկէր պիր քիմսէ իլէ աղտը իղտիվաճա մուվաթիֆագաթ իտէ-ճէկի քէնտիսինի մէմուլ վէ միւսթէմէլ կէօրիւնմէեօրտու:

Գէրէքէթ վէրսին քի Արնօլտ, մէղպուրէնին բուի բիղաօը-նը պիղղաթ թահսիլ իթմէերի տէրիւհտէ իթմիշ իտի: Շաեէտ Անթէլիքին բուի բիղասը թահսիլ տալի օլունամասա, երնէ շիրքէթ մուգալէլէսի իմզալանճագ, վէ պիր միւսն պէշ երւղ

պին ֆրանգ տախի վերկէճէք իտի : Իմաի, իշին աքսի թարա-
ֆը տախի վաղը օլտա, եինէ վերիէր իշին ֆայիտէտէն խալի
տէյիլ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, պանքէր :

— Պէնիմ արապամը կէրի եօլլատըմ, Սիդին արապանըզ
վաճ մը տըր, տէյի սիւալ իթաի, վէ Արնօլտ տախի :

— Էվվէթ, պէնիմ արապամ աշաղրտա տըր, տէտի :

— Մուգավէլաթ մուհարրիրինիզ նէրէտէ իգամէթ իտէր :

— Գօնտէ սօգաղընտա :

— Բէք էյի, հայտէ կիտէլիմ :

Պէյլէճէ իքիսի պիրիքտէ պանգատան հարէքէթլէ, Թի.
վօի սօգաղընտաքի խանէնին ֆէրաղ վէ ինթիգալ սէնէտինի
թանդիմ իթմիշ օլտա մուգավէլաթ մուհարրիրինին նէզտինէ
կիթմէք իւզրէ արապանա բաքիպ օլտուլար, վէ էանաի բահտէ,
իմգալտեաճաղարը մուգավէլէնին պաշլըճա շարթլարընը արա-
լարընտա գարարլաշտըրտըլար :

9

Թէշքիլ իտիլէճէք շիրքէթտէ, հէր պիրինին խուսուսի վա-
ղիֆէլէրի օլմասը, չէյլէ քի : Տէվինեընըն պանգանըն՝ մուս-
մէլաթը խարիճիեէսի, վէ վերիէրին տախի ումուրը տախիլիե-
սի իլէ իշթիղալ էյլէմէլէրի, վէ իքիսինին միւսավի նուֆուզ վէ
հաղղլարը պուլունմասը թէնսիպ գըլընտը :

Պունլարըն մուհավէրէսի տէվամ իթտիկի սըրատա, պան-
քէր, բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտուղու քիպար հայաղըն՝ զանէթ
միւսթայիտ պիր շախս իտուկինի, վէ անընլա չէրիք օլմասընտան
ֆէվգէլատէ մուհաէնաթ կէօրէճէկինի անլտեարագ, պուն-
տան տօլտեը օլ տէրէճէ մէսէրրէթ հիսս իթտի քի, օլ մէմու-
լին զայրի շէրիքին քէնտիսինէ նէ կիպի շարթլար իլէ թագտիմ
օլունտուղունու հէման ունութու :

Արնօլտ, էանաի մուհավէրէտէ չէյլէ տիմէքտէ իտի :

— Պանգամըզա պիր տէ ճէմաթ պանգասը շիւպէսի
իլալէ իտէճէեիլ, Պու կիպի պանգալար, քիւշիւք թիւճճար,
հաթթա ամէլէ սընըֆը իշին, միւսթէմիայը Ամէրիգատա բէք
չօգ տուր : Պու պապտէ իսթիմալ օլունաճագ աղչէ իլէ պիւեիւք
քեար հասըլ օլապիլիր : զարար իսէ, նատիրէն վուզու պուլուր
լաքին պաշլըճա էյիլիկի շու տուր քի, օ սանէտէ ֆնսանիեէ-
թին էն պիւեիւք էյիլիքտարը կիպի պիր հալ քէսպ իտիլիր, վէ
պունունլա տա հէր մաթլուպ հասըլ օլապիլիր : — Պէյլէ պիր
թէշէպպիւս՝ Ֆրանսատա պիրինճի տէֆա իհտտա օլունաճաղըն-
տան, ումումէն թագտիր օլունաճաղընտա շիւպէն եօգ տուր :
Պիր այ կէշմէտէն, սանտըզլարըմըզա եաղմուր կիպի սէրմանէ-
լէր եաղաճագ, վէ աղ վաղըթտա տախի պիւեիւք սէրվէթէ
մալիք օլաճաղըզ, Պիր սէնէեէ գատար պանգա մուամէլաթըն-
տա պիրէր հիւքիւմտար օլմագլըղըմըզ իսթէրիմ, վէ օլաճաղը-
մըզա տա շիւպէսիմ եօգ տուր : Պու սէյլէտիքլէրիմին ֆիլի-
եաթընը իլէրուտէ կէօրէճէքսինիլ :

Վէրիէր՝ Արնօլտուն թէշվիգամիլ սէօղլէրինտէն ճէսա-
րէթի մախսուսէ քէսպ իտէրէք, շէրիքի քէնտիսինի հէր նէ-
րէեէ կէօթիլիւր իսէ, օրաեա կիթմէեէ հաղըլ պուլունմագ տա
իտի : Չանն իտէրսին քի իշթիտիկի եախօտ մէմուլ իթտիկի
միլեօնլար՝ պիր ֆիշէնք աթէշինին գըլըլըմլարը միսիլու կէօգ-
լէրի էօնիւնտէ բարլաեօրլար իտի :

Արապա՝ մուգավէլաթ մուհարրիրինին խանէսի գաբուսուն-
տա տուրտուղունտա, իքի շէրիք պէյնիտէ հէր չէյ գարար-
լաշտըրըմըլ իտի :

Պիր սաաթ զարֆընտա շիրքէթ մուգավէլէսի թանդիմ օ-
լունարագ իմգալանտը, Արնօլտ, վէրիէրէ, պիրի Բօշիլտ պան-
գասը իւզէրինէ պիր միլեօնլուգ, վէ տիկէրի իւշ եիւզ պին
ֆրանգլըզ Օբէնհէյմ պանգասը իւզէրինէ իքի գըլթա չէք թէս-
լիմ իտիպ, պատէհու Լը Բէլըթիէ սօգաղընտա վաղը վէրիէ-
րին պանգասընա կիթտիքլէրիտէ, պանքէր, շէրիքինի պան-
գանըն մէմուլընընա թագտիմ իթտի, վէ օ տախի անլէրէ,
պիր մէսէրրէթի մախսուսէ ալէամէթի օլարագ, ճէօմէրոճէ
պախշիլէր իթա իթտիլինտէն, օ կիւնտէն ճիւմէսինին թէվէճ-
ճիւհէրինի գաղանտը :

Մուսիսարէն Արնօլտ վէ վէրիէր եայլընդ զալարգլաւ
ընտա, վէրիէր՝

— Պու օտաեւ իքիեէ պէօլտիւրէճէեիմ, տէտի,
Արնօլտ. — Նի՛չին:

— Սիդին տէ այրընա պիր տայրէնիդ պուլունմասը իչին:

— Պէ՛հու տէ տիր, պուրատա, սիդին եաղըխանէնիդին
եանընտա տիկէր պիր եաղըխանէ վազ իտիւմէքլէ մաթլուպ
հասըլ օլուր: Պէ՛նտէ պուրատա շալըշապիլիւրիմ: Պօշ մէսարի-
ֆաթտան սաղընայլմ: շիմտի մատտէ, սիդին սէրլէթինիդի իպ-
զա իթմէքտէն իպարէթ տիր: Սիդին տիեօրում, վէ պէ՛ն տիմէ-
մէքլիկիմ շունուն իչին տիր քի, պէ՛ն սիդին իչին օտուլաեօրում:

— Հալպու քի վէրտիքլէրինիդի իլէրուտէ ա՛մանեանազ-
սընըզ:

— Թէմամ, թէմամ, թէշէքքիւր իտէրիմ: Հէր նէ հալ
իսէ, պաղը խուսուսի իլէրիմտէն տօլաեւ մուվազ զաթէն սիդ-
տէն մուֆարագաթըմ լաղըմ տըր: Եարընտան իթիպարէն
պանգանա իլէրէ իպթիտար իլլէրիմ: — Պունճա ազչէնիդի
սարֆ վէ իսթիմալ իթմիշ օլտուղունուղ խայրըսըզ իլլէրինիդ-
տէն ֆայիտէլի պիր նէթիճէ հուսուլի զապիլ օլուպ օլմաաղը-
նը արիդ ու տմիդ թահգըզ իթմէք լաղըմ տըր:

— Պու կիւն սիդի թէքրար կէօրմէեէճէքմիեիմ:

— Աֆվ իտէրսինիդ. պու ազշամ պէնի մատմուաղէլ Անժէ-
լիքէ թագտիմ իթմէկի վաւ իթմիշ օլտուղունուղու, վէ պէ-
նիմ տէ սէօղիւնիւղէ էմիեէթ իթտիկիմի ունուլմանըն:

— Խա՛յր, ունուլմամ:

— Նէ՛րէտէ պուլուշանաղըզ:

— Էկէր իսթէրաէնիդ, պուրատա պուլուշուրուղ:

— Թամ սաաթ ալթըտա պուրատա կէլիլիմ:

— Սիդէ պէքլէրիմ, վէ պէնիմ լանտօմ իլէ պուլվար Հօս-
մանա կիտէրիդ:

Արնօլտ վէ վէրիէր թօգալաշտըզլարը զէման, Արնօլտ՝ չէ-
րիքինին էլի տիթրէմէքտէ օլտուղունու հիսս իթտի, վէ Վու
ազշամ կէօրիւշիւրիւղ տիեէրէք, տիշարը չըգտը:

Պանքէր, եայլընդ զալարընտա, պիր գօլթուղու իսկէմ-
էտէ օթուրուպ, քէնտի քէնտի:

— Պէ՛ն նէ եարտըմ: Էլլէրի ալ գանլարա պօեանմըշ օ-
լան վէ պուլունտան տօլաեւ իֆթիլար իտէն պիր գաթիլ իլէ
չէրիք օլտում: . . Գէնտիմի օնա թէսլիմ իտիպ, անըն էլլէն-
ճէսի, ալէթի օլմանը զապուլ իթտիմ: . . Գըղըմը տաթի քէն-
տիանէ վաւ իթտիմ, վէ պու վաւըմը թուլմանա մէճպու-
րում: . . Ա՛հ, պէն պիր ալշաղըմ: . . ալշաղտան տա պէտթէ-
րիմ: . . Պէնի պիր շարգըն թէսմիեէ իթմէկէ պու առէմին
հազգը վար տըր, աէլի պէէան իլլէտի:

Վէրիէր, պատէհու սէօղիւնիւ քէսէրէք, էթրաֆընա կէօզ
կէզտիրտիկի սըրատա, հէր չէյէ աթֆը նաղար իթտի, վէ ա-
ճապա ֆէնտ պիր ըիւեա՝ մը կէօրմէքտէն ուեանըեօր աէլի
միւլահաղաեա տալտը: Հալ պու քի պուլունտուղու հալ ույ-
զու օլմանըպ, հազըզէթ զարշըսընտա պուլունուեօրտու:

Պինապէրին իֆատէսինէ չէօյլէ աէվամ իթտի:

— Նէ՛ եարապիլիլ իտիմ: . . գայնըմըն գաթիլինի հիւքիւ-
մէթէ թէսլիմ իթմէք իւղրէ պաղըրաճաղ իտիմ, տէյիլ մի:
Պագաթ պու առէմ տէ պէնի էօլտիւրէճէք իտի, վէ էկէր
պունա մուվաֆֆազ օլտմասա, պէնի քիւրէեէ կէօնտէրէճէք ի-
տի, Պինաէն ալէյհ, սիւքիւթ իթտիմ: . . պաշըմը էյտիմ: . . վէ
պէնիմ գուրթարընըմ տա քէնտիսի օլտու: . . Սէլտմէթիմի,
Իթիէն Պէրօնուն գանըլտ թօքլանմըշ օլան միւեօնլար սաեէ-
սինտէ իսթիհսալ իլլէտիմ, չիւնքի օ միւեօնլարն երկիրմի եի-
կիրմի պէշի պէնիմ օլաճաղ տըր: հազըզէթէն զէնկին օլաճա-
ղըմ: հէմ մէմուլիմտէն չօզ զիեատէ զէնկին օլաճաղըմ: Էվ-
վէթ, էվվէթ, պու մուգալէլէեի իմղալամաղըղըմ քէք խա-
յըրը օլտու: . . Պու չէրիք՝ հէր ումուրու աէրիւհտէ իտիեօր:
Իմտի թայեին իթտիկի խաթթ իւղրէ եօլունա աէվամ իթտին:
քէնտիօնի եօլտան տալա ալըզօյմաեաճաղըմ: Անժէլիք, մէր-
գումուն զէվճէսի օլաճաղ տըր: . . անը սէվիեօր: . . անը մէ-
տուտ զըլաճաղ տըր, վէ մալիք օլաճաղը ճէսիմ ճիհէղ ազ-
չէսի, եանի երկիրմի ալթը միւեօն ֆրանգա եաղըն մէղլաղ,
պանգատա գալարաղ, սէնէ պէ սէնէ, կիւն պէ կիւն վէ սաաթ
պէ սաաթ արթաճաղ տըր: — Պու սապահ, պիլա վարիտաթ
օլտուղունտան, աղըլմ պաշըմտա աէյիլ իտի: պու ազշամ
իսէ, անըմ տօղրու սուրէթտէ եիւրիւեէպիլիլիմ: Մէյեուսիյ-

եկթի մուծիպ օլան հայը մադի կէշտի. իւմիտպախը վէ բար. լադ միւսթադպէլ պանա ալիտ տիր. . .

Արնօլտ, շէրիբինին օտաարնտա սատթ ալթըտա պուլու. նաճագ իբէն, սատթ պէշտէ կէլիպ, վէրիէրէ,

— Իսթէեէրէք էրբէն կէլտիմ. կէօրիւշմէք իշին պիր ա. աթ վադթըմըզ վար տըր. պու վադթըմըզտան իսթիֆատէ իւէլիմ. Սիզտէն պաղը մալիւմաթ իսթէրիմ, տէտի,

վէրիէր. — Իսթէտիկինիզ մալիւմաթը վիրմէեէ հաղըրըմ,

— Փանթէզի-Մօտէրն թէաթրօսու միւտիրի Լա Փուժէր ագրապանըզտան մը տըր,

— Ղաեթ ուղագտան ագրապամտան տըր,

— Հէր նէ իսէ, եէտիմտէ օլան էսամի ճէտվէլի, վէ հա. միլ օլտուղում վասիեթնամէ մուծիպինճէ, էթիէն Պէրօնուն վէրէսէսինտէն պիրի տէ օ տուր,

— Էվվէթ, հայլազըն պիրի տիր,

— Ֆիլվազը տէտիկինիզ օ հայլազ, մահվիլեթէ, սէֆա. լէթէ վէ էօլիմէ մահքիւմ թուր. . . Հիշ պիր շէյ քէնտիսինի գուրթարամազ, չիւնքի պէն անըն խարապընը իսթէրիմ, իմտի, քէնտիսիլէ մուամէլէնիլին նէ՝ մէրքէզտէ պուլունտուղունու էվվէլճէ անլամալըեմ, — Մէրգումա նէ՝ գատար իսթիգրազ իթ. միշինիզ տիր,

— Իւշ եիւզ էլլի պին ֆրանգ,

— Պու մաթլուպունուղտան պիր շէյ ալմաեա իւմիտինիզ վա՛ր մը տըր,

— Շու էսնատէ թէաթրօսունտա հաղըրլանմադտա օլան ֆէվգէլատէ պիր լուպիեաթա իւմիտ իտիեօրում, Հէր աղշամ, հասըլաթ աղշէսինտէն պիր միգտար օլտուն ալարագ, պու սուրէթլէ մաթլուպունու թէսվիեէ իթտիբէճէեիմ,

— Թահրիբէն պիր մուգալէլէնիզ վա՛ր մը տըր,

— Էվվէթ,

— Սիզ պէնի շու թէաթրօ միւտիրիլէ կէօրիւշտիւրմէլի. սինիզ, — Բէնտիսի աղըլը առէ՛մ մի թիր,

— Բէնտի քէնտիսինի գուրնազ եէրինէ գօմուշ տուր. ֆադաթ պէնճէ սէֆիլ պիր տտէմ, վէ պաեաղը պիր խըրըզ տըր,

— Նէ օլտուղունու աշիքեարէն անլարըմ. . . Էկէր գապիլ օլուր իսէ, էվվէլ էմիրտէ մաթլուպունուղու ալմալըեզ. . . Սօնրա տախի իճապընը իճրա իտէրիզ, Մատէմքի եօլումուղուն իւզէրինտէ պուլունուեօր, վէ պիզի թաճիզ իտիեօր, պինաէն ալէյ՜ օրթատան գալգմալը տըր. — Շիմտի, քեամիլէն նազիք պիր մատտէտէն պահա իտէճէեիմ, Էկէրշի կիւճէնմէեէճէկի. նիզի վատ իտէրսէնիզ, սիզէ պիր շէյ սօրաճաղըմ,

— Խա՛յր, կիւճէնմէմ,

— Փուժէր թէաթրօսու ագթրիսէրինտէն մատմուազէլ Լէօնանըն իւզէրինիզտէ թէէսսիրի աղիմի օլմալը տըր, վէ կիւ. ճէնմէեին սէօզլումէ, Ղալիպա սիզի պուրնունուղտան թաթ. մուշ տուր, Պու հալ՝ իրի միւթէլիֆ սուրէթաէ իլլաշ օլու. նապիլի, Խա օ գըզա ֆէվգէլատէ մուհապէթինիզ վար տըր, եախօտ քէնտիսի սիզի գօրգութմադտա տըր, Պունլարտան աղըրուսու հա՛նկըսը տըր,

— Տօղրուսու պէնի գօրգութուեօր,

— Նի՛շին,

— Պուլունտուղում աղշէճէ մուզաիգա հալինի պիտիկի իշին,

— Վազաա պու սապահ ահվալը մալիեէնիզ պօզուգ իտի իսէտէ, պու աղշամ մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ տիր, իմտի, գօրգմաեա սէպէպինիզ գալմատըղընտան, քէնտիսիլէ գաթը մուամէլէ իտէպիլիլիսինիզ,

— Պէնիմտէ արղում պու տուր,

— Մատմուազէլ Լէօնանըն սիզաէ աղշէսի վա՛ր մը տըր,

— Էվվէթ,

— Նէ՛ գատար տըր,

— Եիւզ տօգսան պին ֆրանգ,

— Պու մէպլաղը նէ՛ եաբտընըզ,

— Պէլճիգատա մէրմէր թաշ օճաղարը իշինտէ գուլանտըմ,

— Անըն բուխսաթըլա՛ մը,

— Խա՛յր, օ պիլմէեէրէք,

— Տիմէք մէսուլսունուզ, աղշէսինի էօտէմէնիզ լաղըմ տըր, Պէն պու իշի թէսվիեէ իտէրիմ, Սիզ պէնի մատմուազէլ Լէօնաեա թագտիմ իտին. Էկէր արանըզտա աշգ ու սէվտա

պաղը մէջմուտ տէյիլ իսէ, պէն սիդի սուրէթի զամիւնէտէ մէջպուրէտէն տեղումաղլը տէրիւհտէ իտէրիմ:

— Պէտլէ պիր զամը մուամէլէտէն մէջնուն օլտուրմ, զիրաւ Լէօնա սըզըլաճագ պիր մախլուդ տուր: Շու գատար քի, քէնտիսինի կիւճէնտիրմէքլէ, Ֆանթէղի-Մօտէրն թէտթրօսուն. տաքի մէնաֆիրմիդի տիւշարը թէհլիքէ իթմէմէլիեիդ:

— Սիդ միւթէրիհ օլուն. օ մէնաֆիրմիդէ տալա խալէլ կէլմէզ, - Ֆուժէրէ միւթէալլիդ օլան քեաֆիքէյի քեաղըտլարը պանա վէրին. պէն մուխապէրթա իպլիտար իլլէրիմ:

— Օ քեաղըտլարը եարուն սիդէ վէրիւրիմ:

Արնօլա սաաթընա պագտը: Օլ էսնաաէ սաաթ ալթը. եա օն տագըզա գալմըլ իտի:

Պանքէր. - Իսթէտիկինիդ զէման կիտէպլիւրիդ, Արապա. ճըմ պիր շարեէքտէն պէրի պուրատա օլմագ կէրէք տիր: Էյի խաթըմա կէլտի. ումարմ քի պու ազշամ տիկէր պէր մահէլէ սէօզլիւ տէյիլսինիդ:

— Աշա:

— Իշթէ • էյի:

— Նիշին:

— Զիւնքի թաամըմըզտա սիդի ալըգօեաճաղըմ: Պու ազշամ սուֆրամըզտա պիր միսաֆիրմիդ օլաճաղընը Անժէլիքէ խապէր կէօնաէրտիմ:

— Պու տալէթի նաղիքեանէնիդէ թէշէքքիւր, վէ մէմ. նունէն գապուլ իտէրիմ:

Պէտլէճէ վէրիէր վէ եէնի տօսթու, քէնտիլէրինի պէքլէմէքտէ օլան լանտօեա ըաքիպ օլտուլար:

Արապա՝ պուլվար Հօսմանա տօղրու իլէրլէտիկի սըրատա, մէրգումլար, միւթէլիք միւլահաղաթտա օլմալարըյա սիւքիւթ տուրտուլար:

Արնօլա՝ Անժէլիքի տիւշիւնիւեօրտու. Շու գատար քի, մէրգումուն մէջպուրէեէ օլան մուհապպէթի մէշրու աշգ ու սէվտալարտան օլմաեըպ, շէտիա վէ վահշիեանէ պիր աըզուտան իպարէթ իտի: Քէնտիսի, Անժէլիքի սէվմէեօրտու. ֆագաթ պէլքի շէտիտէն անը աըզուլէեօրտու:

Վէրիէր իսէ, պու զէքի, թէրպիեէլի վէ զարիպ ատէմին

քիմ օլտուղունու. վէ հէր ճիհէթլէ ճէնթըլմէն վէ լաքին գաթիլ պուլունան օլ շախսըն ալուճ ալուճ պանգա գալմէլէրինի նախը սաքի իթտիկինի տիւշիւնտիւքէ, հէմ շէրիքի հէմտէ գուրթարընը օլան շախսը մէրգումտան տօլաեը հագըգէթէն տէհշէթէ կիրիֆթար օլուեօրտու:

40

Անժէլիք, • կիւնիւ էօլլէտէն սօնրա բէտէրինտէն ալտըզը պիր թէզքէրէնին մէալինտէն, ազշամի սուֆրալարընտա պիր միսաֆիրլէրի օլաճաղընը անլատը. ֆագաթ պու եօլտա տա. վէթլէր՝ շօգ տէֆա վուգու պուլտուղու ճիհէթլէ, թէաճհուպ իթմէտի. չու գատար քի, մատմուաղէլ վէրիէր՝ իգլիդա իտէն էմրլէրի վէրտիկի կիպի, բէտէրինին միսաֆիրլինի գապուլ իթմէք իւզրէ տէ կիեինիպ գուշանտը: Մէզպուրէ, ըահիպէ Մարի մէք իւզրէ տէ կիեինիպ գուշանտը: Մէզպուրէ, ըահիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ ոալօնտա պուլունմագտա իքէն, խանէնին գաթուսու բէշկեահընտա պիր արապանըն տուրտուղունու, վէ «գաթուեու աշըն» տէյի վաղը օլան իֆատէյի իշլիթի:

Օ անտէ, արապա գաթուսունուն իքի գանաթը ալըլարագ, լանտօ արապասը՝ հալլիտէ պիւեիւք նէրաթիլէնին էօնիւնտէ տուրտու:

Ըահիպէ Մարի՝ բէնշիլէնին եանընտա օթուրմուշ օլտուղունտան, խարիճէ աթֆը նաղար իթմէք իւզրէ բէրտէնին ուճունու գալալարտը իսէ, պանքէրի թանըտը, ֆագաթ միսաֆիրին եիւղիւնիւ կէօրէմէեէրէք բէրտէյի թէքրար գաթաթը:

Անժէլիք. - Սաաթ ալթը պուչուդ տուր. թաամ իսէ. տաթ էրքէն կէլմէզ իտի, տէտի:

Ժիւլ վէրիէր վէ Արնօլա նէրտիլէնին գատէմէլէրինտէն չըզըպ, տէհլիլէ վաթըլ օլտուղլարընտա, խըզմէթքեար՝ բարտըսիլէրինի չըզարտը:

Պանքէր. - (Խըզմէթքեարա) Մատմուաղէլ տալօնտա՝ մը տըր:

— Լվելի՛մ, էֆենտիմ,

— Ես լընը՞ղ մը տըր :

— Խայր, էֆենտիմ՝ րահիպէ Մարի՝ մատմու աղէլ իլէ պէ-
րապէր տիր :

Պու խապէր իւզէրինէ Վերիէրտէ որդըլմաղըզ էսէրի
կէօրիւլտի կիւ կիպի, Արնօլտ Տէսվինեընն տախի գալարը
շաթըլտը :

Մէրգում, տէմիր եօլունտա պուլունտուղու սըրատա, օլ
իքի կէնն գատընլարըն միւքեալէմէսինի խաթըրլամաղլա, վէ
քէնտիսի ֆէնալըզ րուհու օլտուղու հալտէ, մատմաղէլ Վերիէ-
րին խայրխաւս պիր րէհպէր վէ մէլէքի օլտուղունու զանն իթ-
տիկի օլ գատընտան գօրգուհօրաու :

Հալպու րի Գալկիլիթա պանքէրինին սապըզ քեաթիպի,
պէօյլէ շէյլէրտէն մէյեուս օլան քիմսէլէրտէն օլմաեըպ,
րահիպէ Մարի իլէ քէնտի արասընտա պիր մուգալէմէթ վէ
միւճատէլէ վուգու պուլսա պիլէ, պունտա քէնտիսինին զալիպ
կէլէճէկինէ էմին օլտուղու կիպի, շաեէտ վէ հէր կէօնա մէ-
մուլին խիլաֆընտա օլարազ, րահիպէյի մէղպուրէ ճիտտի պիր
մանի տէ օլսա, քէնտիսի օ մանիերի մահլ իտէճէք իտի :

Պինապէրին Արնօլտ՝ պանքէրին որդըլտըղըն տէրք իտէրէք :

— Աղիզ տօսմում, գըղընըզ մատմու աղէլին ագրապասըն-
տան պուլունան րահիպէ իլին տախի մէճհուլ պիր քիմսէ տէ-
յիլիմ. մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ, տէմիր եօլունտա քէն-
տիլէրիլէ պիրլքտէ սէյեալթ իթտիմ, տէտի :

Պու տրա, խըղմէթքեայր, սալօն գաբուսունու աշտըղըն-
տան, խանէ միւսաֆիրի էվվէլա Արնօլտու կիրտիրտի, վէ ար-
գատան քէնտիսի կիրտի :

Րահիպէ Մարի իլէ Անժէլիք՝ կէլէնլէրի իսթիգալ իթմէք
իւզրէ աեաղա գալգմըշ օլտուղլարը հալտէ, իքիսի տէ պիր
վաղըթտա միւսաֆիրին եիւզիւնէ պազարազ, իզհարը հայրէթ
իթտիլէր, չիւնքի Մարսիլեատան Բարիսէ կէլտիլէրի զէման,
միւսաֆիրի մէրգումուն քէնտիլէրիլէ պիրլքտէ եօլունուզ
իթմիլ իտուկինի խաթըրլատըլար :

Անժէլիք՝ Արնօլտու սէլամլաեըպ, անլընը տախի, պուս
իթմէսի իլին բէտէրինէ թագտիմ իթտի :

Վերիէր. — (Գըղընա.) Սէվկիւլիւ գըղըմ, Մ. Արնօլտ Տէս-
վինեընը սանա թագտիմ իտէրիմ :

Անժէլիք. — Էկէր եանըլմաեօր իսէմ, միւսիւ եիւ զաթէն
կէօրմիւ չիւմ աիւր :

Դալպի ֆէվզէլատէ շարմաղտա օլան վէ Անժէլիքին կիւ-
զէլիկինտէն կէօղլէրի գամաշմաղտա պուլունան Արնօլտ, սէսի
պիր աղ տիլմ րէեէրէք :

— Մատմաղէլ, գուվվէի հաֆըղանըզ եանըլմաեօր Նըմէն-
աըֆէրտէ, այնի վազօնտա պիրլքտէ սէյեալթ իթտիք, տէտի
րահիպէ Մարի տախի պարիտանէ :

— Պէն տէ մատմու աղէլին եանընտա պուլունտուղում ճի-
հէթլէ, միւսիւ եիւ թանքեօրում :

Անժէլիք. — Միւսիւ, էսնայի սէյեալթ ըմըղտա, հազ-
գըմըղտա զաեէթ նաղիքեանէ մուամէլէ իթտինիլ, — Տիժօն
պիւֆէսինտէն պազը եէեէճէք կէթիլմէքլէ, պիրի միւթէշէք-
քիւր գըլտընըզ, կիւնիւն պիրինտէ սիլէ, բէտէրիմին խանէսին-
տէ իզհարը թէշէքքիւր իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իթմէեօրտում :

Արնօլտ. — Պունունլա պէրապէր, մատմու աղէլ, պէնի պու-
րատա կէօրմէքլիկինիլ բէք դիեատէ իհթիմալտէն իտի. զա-
թէն չօգտան պէրու բէտէրինիլէ էճնէպի տէյիլիմ, վէ Բարիսէ
թէն չօգտան պէրու սէյեալթ ըմըն պալըճա մազաէտի տէ, քէն-
վուգու պուլան սէյեալթ ըմըն պալըճա մազաէտի տէ, քէն-
տիսիլլէ միւնասիպէթ իթմէքտէն իպարէթ իտի :

Կէնն գըղ, իֆատէյի մէղքիւրէտէն տօլաեը ֆէվզէլատէ
թէաճճիւպտէ գալտը իսէ տէ, պու թէաճճիւպիւնիւ պէեան
իթմէք իսթէմէտիկինտէն, եալընըզ բէտէրինէ աթֆը նազար
իթտի. Վերիէր տէ, գըղընըն ֆիրրինի անլաեարազ :

— Սահիհ տիր... Մ. Տէսվինեընա մէքթուպ եաղմըշ ի-
տիմ, հաթթա մուվասըրլէթինէ սապըրսըղըլըլա պէքլէմէքտէ
իտիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Անժէլիք. — Փազաթ, էվէնտի բէտէր, սիլ պանա պու-
խուսուստա հիշ պիր շէյ սէյլէմէմիշ իտինիլ :

— Թապիի, չիւնքի մատտէ՝ քէնտիսիլլէ պէնիմ արամըզ-
տա մէնֆաաթ մատտէլէրինէ վէ պանղա մուամէլաթընա տա-
յիր իտի. Պու կիպի շէյլէրտէն իսէ, սանա պահա իթմէք միւ-
թատըմ տէյիլ տիր :

Պանքեր, պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրաւ ,

— Սէվկիւլիս գըղըմ, Մ. Տէսվինները , սանա , տալէթիմիդ մագամընտա թագաթիմ իթաթիմ . ֆագաթ քէնտիսի տիկէր պիր սըֆաթլա պուրատա պուլունմագ տա տըր, տէյի պէտան իլլէտի Բահիպէ իլէ Անթէլիք խաֆիէն եէկտիկէրիէ պագըլտըլար : Պատէհու մատմուաղէլ Անթէլիք ,

— Տիկէր սըֆաթլա՞ մը , տէտի :

— Էվլէթ . - Զաթէն տօսթում պուլունա Մ. Արնօլտ Տէսվիններ պու սապահտան պէրի շէրիքիմ օլմուշ տուր :

Անթէլիք վէ րահիպէ Մարի՝ այնի վագըթտա թէաճնիւզլէ բէֆը սէտա իթաթիէր :

Անթէլիք . - Շէրիքիմի՞դ մի . . . ֆագաթ քէնտիսիդէ պիր շէրիք տլմագ նիւթթիմիտէ պուլունտուղունուղու պիլմէթօրտում, Պիւթիւն ալէմաէ մալիւմ վէ մաարուֆ օլան պիր պանգաւը, շիմտիւն գատար քէնտի պաշընըղա խտարէ իթաթիկիմի կիպի, պունտան պէօյլէ տաթի օ եօլտա խտարէ իտէպիլէճէք գատար սիդի սահիպ սէրվէթ զանն իտիեթում :

Վէրիէր . - (Ճիւղիճէ էնտիլէ իլէ.) Շիւպհէ եօգ քի, օլտուգա զէնկինիմ, Պինապէրին քէնտիմէ պիր շէրիք պուլմագըղըմ՝ սէրմաւէ թէտաթիքի մագսէտիլլէ օլմաւըպ, մէշղուլիէթիմի էքսիլթմէք իչին տիր : Սէն հէնուղ կէնճսին , վէ տահա պիր խայլի սէնէլէր կէշիրտիկին հալաէ , կէնճիկինէ խալէլ կէլմէ եէճէկի տէրքեար տըր, հալպու քի պէն իհթիեարլատըմ. էվլէթի գուլվէթիմ գալմատը . իլլէր պէնի եօրմաղա պաշլատը Սահիպի պուլունտուղում պանգա կիպի պիր պանգա՝ կէնճ պիր տաէմին խտարէսինէ միւհթաճ տըր, իմտի, Մ. Տէսվիններ՝ հէմ կէնճ, հէմ ճէտուր, վէ հէմտէ զանէթ զէնկին օլմասըլլա , շիրքէթիմիդ սաւէսինտէ , Վէրիէր պանգաւընըն գուլվէյի հաւաթիւնէսի իքի միսլինէ , տէօրթ միսլինէ , հաթթա օն միսլինէ պալիղ օլաճագ տըր . - Գըղըմ, պիղ միւհթիլէ վէ հիքմէթլէր իլլէեէճէկի, վէ սէնին ճիհէլինի ֆիվղէլատէ սուրէթտէ արթըրաճագըղ :

Արնօլտ Տէսվիններ տաթի հէեէճան իլէ շէօյլէ իլալէթիմի :

— Պէն տէ , մատմուաղէլ, պու մագսէտ ուղրունա ճէտաւրէթլէ չալըշտըղմտա , քէնտիմի պաթթիեար տատ իտէճէկիմ :

Անթէլիք . . . Միւսիւ , պէն խայլիճէ զէնկինիմ. արղուլէթիմ զանէթ սատէ տիր, վէ պիւեիւք պիր սէրվէթէ հալվէսիմ եօգ տուր : Վալիտէմաէն գալան վէ բէտէրիմ եէտիւտէ մահաֆուղ պուլունան սէրվէթ . պէնիմ իչին , քիֆաւէթտէն զիւտաւէ տիր . . . ֆագաթ , նիհաւէթ , բէտէրիմ քէնտի հարաքեաթընտա սէրպէթիմ տիր : Հէր նէ գարար վէրի իսէ , իճրա օլունմալը տըր, վէ պէն տէ քէնտիսինի թահսին վէ թատիղաւէն պաշղա պիր շէյ եարամում, շիւնքի հարէքէթի վագըտարնըն սէպէպլէրի՝ շիւպհէսիղ ճիտարի վէ նամուքեարանէ տիր :

Մատմուաղէլ Վէրիէր պու սէօղլէրի թէլէֆիլիլ իթաթիկի զէման , կէօղլէրինի պանքէրին կէօղլէրինէ տիքմիլ օլտուղունտան, պանքէր՝ պու պագըլըն մանէտալըն անլատը , եանի զըղընըն ֆիքրիինի քէշֆի իթաթի տէ , տալա պօղուլմաւարաղ ,

— Էվլէթ , գըղըմ, հարէքէթիմին սէպէպլէրի զանէթ ճիտարի վէ նամուքեարանէ տիր , վէ պունա շիւպհէ իթմէեէճէկինէ տէ էմինիմ, տէտի :

Պատէհու միւլագաթըն թագըլըն թէպտիլ իտէրէք ,

— Եագընտա թաամ իտէճէկիլ, տէյիլմի , տէտի :

Անթէլիք . - (Ասմա սաաթա պագարաղ .) Հէր վագըթլէրի կիպի թամ սաաթ եէտիտէ թաամ իթմէրլիկիմիլ իչին , տահա եիկիրմի տագըղա միւտաթթիմիլ վար տըր :

— Պէն , Մ. Տէսվիններ իլէ պիրլիքտէ օտամա կիտիեթում : Օրատա պիր աղ կէօրիւշէճէկիլ :

Անթէլիք . - Թաամ վագթընը պիղ սիղէ խապէր վէրիլիլ :

Վագաա Անթէլիք , բէտէրինին աղտը շիրքէթի խապէրինի մէմնունէն թէլագըլ իթմէմիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ Արնօլտ՝ մէշղուրէնին եանընտա օլմագ իչին , անըն պուլունտուղու սալօնտա գալմաւը թէրճիհ իտէր իտի ֆագաթ, մուլագգաթէն կէնճ գըղտան մուֆարաղաթլա , Վէրիէր իլէ պիրլիքտէ կիթմէեէ մէճպուր օլտու ,

Բահիպէ Մարի՝ Անթէլիք իլէ եալընըղ գալտըղընտա ,

— Աղիղէմ, սէն օլանը կէշէնի անլաւապիլտի՞ն մի, տէյի սիւալ իթաթի :

— Էվլէթ , բէք էյի անլատըմ :

— Նե՛ տիր :

— Պիր վաղը թառն պէրու ֆիքրիմի խմիլա իտէն միւս-
հէմ վէսվէսէլէրին պէնի եանըլթմադ տա օլմաւըղընա քէն-
տիմճէ գանաթ հասըլ օլտու : Բէտէրիմ եւ տիւշտը իֆլա-
օլմուշ տուր , եախտ իշլէրինտէն տալաեր զաեէթ էնտիշէ իշին-
տէ տիր , վէ էմիլ վանտամ իլէ էվլէնմէքիկիմէ բաղը օլմա-
մաւընըն սէպէպի եէկեանէսի տէ պու տուր : Մէզքիւր իզտի-
վաճ՝ վախտէմին պանա պրրադմըշ օլտուղու , վէ շիւպհէսիլ քէ-
տէրիմին գուլանմըշ պուլունտուղու սէրվէթ հիւսպընըն վէրիլ-
մէսինի ինթամ իթտիրէճէք իտի , հալպու քի բէտէրիմ վարի-
տաթընը իթլէթմիշ օլտու , քէնտիսի , միւսթագիլէն եաշա-
մաեր էն զիեատէ արղու իտէն պիր տաէմ օլտուղու հալտէ ,
քէնտիսինէ պիր շէրիք ալմասը , մահզա պիր կիրտապըն քէնա-
րընտա պուլունմասը սէպէպիլլէ տիր : Ահ , էվլէթ , քէնտիսի-
նի պու եօլտա հարէքէթէ սէվգ իտէն ճիտտի սէպէպլէրի ան-
լաեօրում , վէ տիթրէեօրում :

— Անժէլիք , սէվկիլիւմ , իմէլաշ իթմէ :

— Գարչրմտա աշըլան չուգուրու կէօրաիկիւմ , վէ պաշլա-
եաճագ տէհշէթի միւտարէպէլի քէշֆ վէ իմաթմին իթտիլիմ
հալտէ , իմէլաշ իթմէմէք գապիլ մի տիր :

— Հա՛նկը միւտարէպէտէն պահա իտիեօրսուն :

Անժէլիք . - (Քէմալը էնտիշէ իլէ .) Պիղիմէ սէյեահաթ
իտէն վէ պիրտէն պիրէ բէտէրիմին շէրիքի օլան պու տաէմ ,
պէնիմ պիր տիւշմէնիմ տիր , վէ տիւշմէնլէրին տէ էն մախա-
թարալընը արր :

— Անժէլիք , պիլմէմ քի իլիեա՝ մը կէօրիւեօրսուն :

— Խա՛յր , խա՛յր , իլիեա կէօրմէեօրում , հալպու քի տ-
գըլպալիլ օլտարգ , սէրպէթ օլաճաղըմ կիւնէ գատար , նե՛
տէրէճէ միհն ու մէլաղղոթ շէքէճէկիմի խաթըրլատըղճա ,
տիթրէմէքտէն քէնտիսի մէնն իտէմէեօրում :

— Նե՛տէն զօրղուեօրսուն :

— Յէլաքէթլէրին վէ մահճուպիեթլէրին էն ֆէնտօրն-
տան . . . պիր աղ էվլէլ , Անօլտ Տէպիլնեթ տէնիլէն տաէմին
պանա պաղըշընը պիւեէնէմտիմ , էմիլ վանտամ իլէ էվլէնմէք-
լիկիմէ բաղը օլմաեան բէտէրիմ , պէնի պու տաէմ իլէ էվլէն-

տիրմէք իսթէեէճէք տիր : - Քէնտիսիլլէ իզտիլմաճըմ՝ շիրքէթ-
լէրինին էտար օլաճագ տըր :

— Լաքին պու միւմքինսիլ շէյ տիր :

— Պէն տէ սանա մահաղղաղ տըր տիեօրում , - Բէտէ-
րիմ կիրտապը խարապիեթէ եաղլաշմըշ օլտուղու , վէ քէն-
տիսին , պէնիմ վէ պէլքի տէ սէնին սէրվէթլէրիմիլ զալպ օլմուշ
պուլունտուղու հալտէ , օ տաէմ գուրթարընը մաղամընտա
կէլէրէք , քէսէսինի բէտէրիմէ աշմըշ , վէ բէտէրիմ տէ , պու-
նա մուգապիլ , պէնի անընլա էվլէնտիրմէեի վատ իթմիշ տիր :
Արալարընտա պիր բաղարըղ վուղու պուլմուշ , վէ պէնտէ
սաթըլմըշ պիր նէսնէ պուլունմուշում տուր :

Բահիպէ Մարի . - (Անժէլիքին արթմադ տա օլան հէեէ-
ճանընտան պիղղաթ տիւշտը տէհշէթ օլտարագ .) Ահ , սուս
օլ , սուս օլ , Պու սէոյլէտիքլէրին հէք զաննիեաթ տըր :

Անժէլիք . - Պիլաքիս հագըղաթ տըր : Սէն պէնի իթէմի-
նէ չալըշեօրսուն , լաքին էտաէն պէնիմէ հէմէֆքեարսըն ,
կէօղլէրինտէն էոյլէ օլտուղունու անլաեօրում , ինքեարա տա
ճէսարէթ իտէմէզօին , շիւնքի ինքեար իթմէք իլին , եալան
սէոյլէմէքլիկին լաղըմ տըր : Էվլէթ , միւտարէպէ շէտիտ օլա-
ճագ տըր , ֆագաթ սօնունա գատար ողորաշաճաղըմ : Պէնի
մահվ իտէպիլիլլէր , լաքին զալպէ իտէմէղլէր : Վաղը օլան
եէմինիմի նագղ իթմէքտէն իտէ , էօլմէեի իթրճիհ իտէրիմ :
Սէվաթիլիմ վէ քէնտիսինտէն սէվիլտիլիմ էմիլ վանտամ պիր
եէմին իթտիմ . . . էվլէթ , հէք նէ վուղու պուլուր իտէ պուլ-
սուն , եալընըղ քէնտիսինին օլաճաղըմը եէմին իթտիմ . պու
եէմինիմի իթաթաճաղըմ , վէ քէնտիսինէ խիեանէթ իթմէք-
տէն իտէ , էօլմէեի իթրճիհ իտէճէեիմ :

Բահիպէ Մարի՝ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամադ տա օլան
Անժէլիքի գուճաղաեարագ , շէոյլէ պէեան իթտի :

— Եանըլըեօրսուն , աղիղէմ , վէ շիւպհէսիլ սուի գատա-

— Էվվեթ :

— Սէվկիւիւ չէրիրիմ, սէօյլէեին, սիդի տինլէեօրում :

— Պանա իթտիկինիդ պիւեիւք խըզմէթէ միւքեաթաթէն զըզըմ իլէ էվլէնմէք իթմէտինիդ : Պու պապտէ պէն սիդէ ճէ. վապը բէտա վիրէմէդ իտիմ : Պինաէն ալէյհ մուվաֆիադաթ իթտիմ, վէ Անժէլիքի սէվտիկինիդ, վէ անըն հազընտա հիււնի մուամէլէտէ պուլունաճաղընըզ, վէ զէնկին օլմանըլա, գըզըմըն էօմիւ մէսուտ օլաճաղը իչին, մուվաֆիադաթը վազը. տաման տօլաեր տաթի նաաթիմ օլմաեօրում : Անճազ շունու սի. զէ խապէր վիրիրիմ քի, չիմաթի սիդին դաաար պէնիմ տաթի արզու իթտիկիմ պու իղտիվաճըն մէվգըի ֆիլիլէ կէլմէսի ի. չին, եալընըզ պէնիմ մուվաֆիադաթըմ քեաթի տէյիլ տիր, Պիր մանի դարչըսընտա պուլունուեօրում :

— Պիլիեօրում :

— Վայ, պիլիեօրում սունուզ :

— Էվվեթ, մատմուաղէլ Անժէլիքին պիրինի սէվտիկինի, եաթտա սէվմէքտէ օլտուղունու զանն իթտիկինի պիրիրիմ :

Վէրիէր. - (Հայրէթլէ .) Էկէր շէյթանա ինանա ի. տիմ . . .

Արնօլտ. - (Թէպէսսիւմլէ .) Պէնիմ, չէհիրլի գըեաթէթին. տէ պիր շէյթան օլտուղունու զանն իտէրօթիսինիդ, Ազիզ չէրի. քիմ, թէտճիւպիւնիւղիւ տահա զիեաաթ տրթըրմազ իչին շու. նու տաթի պէեան իտէրիմ քի, մատմուաղէլ Վէրիէրին քիմի սէվտիկինի տաթի պիրիրիմ :

— Իչմէ օ միւմքին տէյիլ տիր :

— Էմիլ Վանաամ իսմինաէ պիր թօրճու միւլաղիմինի սէվ. մէեօր մու, վէ պու աա, միրաա մատտէսինաէ պիրի թաղերիդ իտէն ազրապանըլտան տէյիլ մի տիր :

Ժիւլ Վէրիէր՝ ճիւղիճէ տիթրէաթի, վէ Արնօլտ տաթի շէօյ. լէ տէվամ իթտի :

— Օլ իքի նէվճիվանըն մուհապպէթլէրի՝ զանէթ իալիտա. նէ վէ սամիմի օլուպ, մատմուաղէլ Անժէլիք հիսսիեաթընը իգ. րար վէ իթիրաթի իթտիկի կիպի, միւլաղիմ Վանաամ տաթի թաապվաթը վէ արզուսունու սիդէ պէեան իլլէմիշ տիր : Փա. զաթ սիդ աչըդտան աչըղա, թէքլիթի մէզըլիւրէ բէտա ճէվա.

պը վէրաթինիդ, չիւնքի զըզընըզը էվլէնտիրտիկինիդ հալտէ, վալիաէսինաէն դալմըշ օլան օ սէրվէթին հիսապընը մէղպուրէ. եէ վիրմէկէ մէճապու իտինիդ, սէրվէթին քի, զայ իթմիշ օլ. տուղունուզ ճիհէթլէ, պու կիւնքի կիւն մահա սաեէմաէ քէնտիկինի պուլմուշտունուզ տուր : Պու սէօյլէտիքլէրիմ տօղ. րու տէյիլ մի տիրլէր :

— Բէք տօղրու տըրլար . . . Անճազ պէն, սիդին հէր պիր շէյթան իսապէրտար օլտուղունուղու պիլմէտիկիմաէն, էվվէլ. ճէ սիդի իսապէրտար իթմէք լաղըմէտէն աաա իլլէտիմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ . . . չիմաթի պէն տէ սիդէ պիր շէյ. սօրաճաղըմ :

— Բէք էյի, ճէվապընը վէրիրիմ :

— Սիդտէ օլան մուհապպէթի բէտէրանէ, զանն իտէրիմ քի բէք գուվլէթի տէյիլ տիր :

— Գըզըմը սէվէրիմ, ֆազաթ պու մուհապպէթիմ հաա. տը մազուլ տայիրէսի խարիճինաէ տէյիլ տիր : Գըզըմըն նա. յիլի սաաաթէթ օլմասընը արզու իտէրիմ, վէ պու արզումու հիշ պիր քէյֆէ ֆէաա իթմէք տէ իսթէմէմ :

— Տիմէք օլուր քի, մատմուաղէլ Անժէլիք իլէ էվլէնէրէք, անըն սաաաթէթինի թէէմինէ շալըշմազ իսթէմէրիկիմ, նէղտի. նիղտէ շայեանը թահաին տիր :

— Շիւպհէսիդ . . . հաթթա պու իղտիվաճըն իճրաօր ի. չին, պէն տէ էլիմաէն կէլտիկի մէրթէպէ շալըշաճաղըմ, նէ վազըթ էվլէնմէք արզուսինաէսինիդ :

— Եազընտա պունա տայիր գարարըմըզը վէրիրիդ, Շիմ. տիրիք քէնտիսինի գաղանմազ էֆքեարընտաերմ :

— Պու խուսուստա մուխալիֆէթի աղիմէեէ թէսաաթի ֆ իտէճէքսինիդ :

— Պէն մուխալիֆէթ վէ մուդալէմէթի իշ եէրինէ գօյմամ, չիւնքի մուդաֆիէր չըգաճաղըմա էմինիմ :

— Բէք ալէա, էօյլէ իսէ, սիդէ թէմամիլլէ մէէղունիյ. եէթ իթա իտէրիմ :

Արնօլտ. - (Ֆիքըլինաէն .) Պէնիմ պիր ալազ օլտուղունու չիւպհէ եօզ իսէ տէ, պու բէտէր՝ պէնաէն տահա զիեաաթ ալ. շադ տըր :

Պու. արա խղճմեթքեար կէլէրէք, սուփրանըն հաղըր օլ-
տուղունու խապէր վէրտի:

Վէրիէր իլէ Արնօլա՝ կէնճ գըղ իլէ րահիպէ դատընըն զա-
թէն պուլունտուղլարը թաամ օտասընա կիթաիլէր:

Անժէլիք, մէրասիմի միւթատէ վէճհլէ, բէտէրինէ վէ ա-
նըն միւսափիլինէ պէրլէմէք իւղրէ սալօնտա աուրմագաա ի-
քէն, Անօլտուն գօլթուղունա կիրմէկէ մէճպուր օլմամագ ի-
չին, մէրասիմի մէղքիւրէ խիւափընտա օլարագ էվվէլէ թաամ
սալասընա կիթմիլ խտի Շու դատար քի, րահիպէնին թալօնէսի-
նէ պինաէն, եիւղիւնտէ էսէրը թէպէսօլմ միւշահէտէ օ-
լունուեօրտու:

Արնօլա, իլք պագըլտա, Անժէլիքին կէօղ դարագլարը
դըղարմըլ օլտուղունու կէօրմէրլէ, քէնտի քէնտիւնէ շէօյլէ միւ-
շահաղա իթտի:

— Աղլամըլ . . . ֆագաթ աղլամասընա սէպէպ նէ՝ օլա-
պիլիւր . . . աճապա բէտէրիլլէ պէնիմ արամըղտա դարարաշ-
տըրլան իզտիվաճ թաաալվուրունու շագաթ՝ մը: Քէնտիլէրի-
նի աշըգ զանն իտէն պու կէնճ գըղլարը, թէաճճիւպ օլունա-
ճագ սուրէթտէ հիսս իթմէրլիք խասսէսինէ մալիք օլուեօրլար:
— Իմտի մահարէպէ լագըմ տըր, վէ էվվէլ պէ էվվէլ վէ միւմ-
րին մէրթէպէ պիր ան էվվէլ, շու միւլագիմ վանտամտան
դուրթուլմագ իղթիզա իտէր: Բահիպէ Մարիւնէ կէլինճէ, ա-
նըն տալի մալաթարալը պիր խտսիմ օլտուղունու անլաեօ-
րում: Խուսուսիլլէ քի Անժէլիքին քէնտիսինէ ֆէվզլատէ էմիլյ-
նէթի օլտուղունտան, մալաթարասըր զիեատէ տիր: Քէնտիսի
պու սըրատա պանա պիր մանիլ աղիմ տիր, լաքին վա՛յ հա-
լինէ . . .

Թաամըն իպթիտալարընտա, սուփրատա պուլունանլար
արասընտա պիր թաղիիզ վէ սըղընթը հիւքմ խտիեօրտու ի-
սէտէ, Արնօլա, տալիմա քէնտիսինի դուլանապիլմէք իղթի-
տարընը հայիզ օլտուղունտան, իլք տէֆա միւքեալէմէնէ
պալլանարագ, վէ տիկէրլէրի տէ իշպու միւքեալէմէնէ իլթի-
րաք իտէրէք, օլթալըղըն սիւքիւնէթի իղալէ օլունտու:

Թաամ՝ աղլամըն սաաթ տօգուղունա դատար իմթիտա
իտիզ, պատէհու պանքէրին շէրիքի ճէտիտի, օ աղլամը Ան-

ժէլիքէ, թաաալվուր վէ արղուսունու պիլտիրմէք իթմէմէտիկի
ճիհէթլէ, խանէի մէղքիւրտէն մուֆարագաթ իթտի:

Մէրգումուն կիթմէսինտէն սօնրա, ժիւլ Վէրիէր քէնտի
օտասընա չէրլէճէկի սըրատա, մէրգում իլէ պէրապէր եալընըղ
գալմըլ օլան րահիպէ Մարի՝ օտասընա կիթմէսինի մէնն իլէ,
— Միւսաաաաաաաաաա օլուր իսէ, պիր գաշ տագըղա գատար
զաթընըղ իլէ կէօրիւշմէք արղուօնտէեթմ, տէյի պէեան իլ-
լէտի:

Վէրիէր. — (կիւլէրէք.) ձիտտի պիր միւքեալէմէմիլ մի
վալու պուլաճագ տըր:

— Էվվէթ, ճիտտի:

— Գաեբրմագաա օլտուղունուղ ֆուգարա իլին աղչէնէ
իհթիեաճընըղ մը վտր տըր: — Նէ՝ գատար աղչէ իթմէեօր-
սունուղ: — Եարըն արղու իթտիկինիլ միդատարտա կէօնտէրի-
րիմ:

— Խա՛յր, աղչէտէն պահս իթմէնէճէեթիմ:

— Եա նէ՛տէն պահս իտէճէրսինիլ:

— Միւսաաաաաաաաա օտանըղա կէլիպ, օլատա սէօյլէրիմ:

— Մատէմ քի հէր հալտէ եալընըղ գալմագլըղըմըղ իզ-
թիզա խտիեօր իսէ, պուեաւուն կիտէլիմ, ֆագաթ միւլագա-
թընըղ պիր գաշ տագըղատան զիեատէ սիւրմէսին. զիրա շիմ-
տիտէն սիղէ խապէր վէրիլիմ քի, զաեթթ եօրկուն օլտուղուն-
տան, ույգու տէյի էօլիւեօրում:

— Խա՛յր, պիր գաշ տագըղատան զիեատէ սիղի րահաթ-
սըղ իթմէմ:

Վէրիէր՝ րահիպէի քէնտի օտասընա կիրտիրիպ, վէ մէղ-
պուրէնէ թուրմասընը իթթարտէն սօնրա, քէնտիսի աեադտա
գալարագ:

— Հայտէ պագալըմ, պէրլէեօրում, տէտի:

Բահիպէ Մարի. — Գըղընըղ սէվէրսինիլ, տէյիլ մի:

— Անժէլիքտէն մի պահս խտիեօրսունուղ:

— Էվվէթ . . . բէճա խտէրիմ, սիւալիմէ ճէվապ վէրին:

— Սիւալինիլ բէք զարիպ տիր. պիր բէտէր՝ քէնտի գը-
ղընը տալիմա սէվէր, Իմտի սիւալինիլէ նէ՝ ճէվապ վէրէպիլի-
րիմ . . .

— Սիդ գրգընը կ'օլտիւրիւ եօրսունուդ . . . Լաքին էօլտիւրմէքտէ օլտուղունուղու կէօրմէեօրմուսունուդ :

Պանքէր՝ հիտտէթլէնիպ եիւքսէք սէտա իլէ :

— Պու եօլտա պիւր իֆատէտէ պուլունաճաղընըղը ապա մէմուլ իթմէեօրտում . . . Ա՛հ, պէ՛ն մի գրգըմը էօլտիւրիւ եօրում . . . Ֆադաթ նա՛սըլ, սէօյլէեին, պու խուսուսու պիլմէք մէրաղընտաեըմ, տէտի :

— Օն պէշ կիւն մուգատտէմ Մ. Վանտամ սիդին իլէ պիւր միւքեալէմէ իթտի :

— Էյ սօնրա՛ :

— Պու միւքեալէմէտէ, թարաֆընըղտան թահսիլ օլունա. ճաղընը մէմուլ իթտիկի պիւր թէքիթի պէեան իյլէտի :

— Հալ պու քի պէն, վաղիֆէմ վէճհէ թէքիթի մէղքիւրիւ բէտա իթտիմ, Վանտամ պիւր տիվանէ տիր. քէնտիթաղը իղտիվաճտան իսէ, պուլունաճաղու տաքէրիք մէսէքի. նին իճապաթընը վէ իհաաա իթմէք իսթէտիկի թօրլարը տիւ. շիւնսէ, հաղգընտա տահա խայըրը օլուր, եիւքսէք իսթպէլէրի հայիղ օլմաեան զապիթանտան մաաաա, էվլի օլան տիկէր զապիթլէրի սէվմէմ :

— Հալ պու քի քէնտիթի իսթիֆասընը վիրմէք իսթէեօր :

— Էվլէթ, պիլիեօրում. Ֆադաթ պու թաաաթվուրու, տահա պիւեիւք, հաթթա աֆվ օլունաճաղ պիւր տիվանէլիք տիր :

— Մ. Վանտամ՝ Անթէլիքի սէվիեօր :

— Օրասը պանա ֆարղ պիւր շէյ տէյիլ տիր . . . Իվլէլ էմիրտէ քէնտիթի զէնկին օլմաեըպ, Անթէլիքտէ, հէնուղ էվլէնմէք շողընտա պուլունամաճաղտա տըր :

— Հալ պու քի Անթէլիք՝ Էմիլ Վանտամը սէվիեօր :

— Միւնասիպօղլիք իտիեօր, թէրպիեէլի վէ հէր շէյին եաղընըղընա բիաեթթի օլան պիւր գըղ՝ բէտէրինին բիղասը օլմաղսըղըն քիմէեի սէվմէմէլի տիր, Կիւլիւնմէեէ շաեան իե. եալաթըն վէ բօմանլարա մախուս ահվալը զարիպէնին հաղի. գի էօմիէ կիւրմէսինն ապա թէճվիլ իտէմէմ . . . Հէր նէ հալ իսէ, իֆատաթընըղըն սօնունու տինլէեէլիմ :

— Ֆադաթ, իսթէթ վէ իֆիթէթի շամիլ օլան մուհապ. պէթլէրի ճէնապը Ալլահ թաղտիր, վէ թէպէրրիւ քեաթը Բապ-

պանիեէսինի իհաան իյլէր, - Իմաի, սիդ, գրգընըղ իլէ եկկէ. նինիղին իղտիվաճլարընա բէտա ճէվապը վիրմէքլէ, անլէրին պէտապաթլըղընա սէպէպ օլաճաղսընըղ :

Պանքէր. - (Իսթիհաքեարի սուրէթտէ .) Հա՛ հա՛ հա՛ :

12

Բահիպէ Մարի, օլ անէ տէկին Վէրիէրտէն կէօրմիւշ օլմաաղը պու բիաեթթիսիղլիկէ ֆէվգէլաաթ թէաճճիւպ իտէ. բէք, պէօյլէ զարիպ վէ ազլիմ թէպէտաթիւն սէպէպինն տիւ. շիւնմէքտէ իտի :

Ժիւլ Վէրիէր իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Սէվկիւլիւ եէկէնիմ, ապա վաղըթ կէշիրմէեէրէք պէ. նիմէ կէօրիւ շմէք իսթէմէքիլինիլ էկէր պու մաաաթէ իշին ի. տի իսէ, բահաթթա եաթմաղըղըմ միւսաաաթէ իթսէ իտինիլ, տահա խայըրը օլուր իտի, Իմաի, կիւնինմիլ օլտուղունուղ էլ. պիսէեէ հիւրմէթսիղլիք իթմէքսիղին, շունու պէեան իտէրիմ քի, վէզաիթի բէտէրանէմի պանա էօյրէթմէեէ գալըղմանըղ խայլիճէ զարիպ տիր, Պէն իսէ, իշպու տիւնեանըն պու կիպի շէյլէրինտէն շէքիլմիլ օլան պիւր Բահիպէ՝ իղտիվաճ մաաաթէլէ. րինէ միւտաթէլէ իթմէղ տէյի զանն իտիեօրտում :

— Սիդ տէ, պիլիբիսինիլ քի, պէն Անթէլիքի, քէնտի գըղ. գարընտալըմ մաղամընաա սէվլէրիմ, Անըն միւղտարըղ օլտուղունու կէօրտիւքճէ, պէն տէ անընլա վէ անըն իշին միւղտարըղ օլուեօրում, Պիղէ պու տիւնեանըն ումուր վէ խուսու. սաթընտան տալա շէքիլմէմէք միւրաաաթէ օլունաճաղտան պաշ. գա, իսթար տաթի գըլընմըլ տըր, շիւնքի կէօրտիւկիւ. միւղ քէտէրլէրի թէսէլի իթմէք, միւքէտաթլէրէ մուալէ. նէթտէ պուլունաճաղ, վէ գապիլ իսէ պու կիպի եարէլէրէ շի. ֆա քէսպ իթտիրմէք, էֆէնտիմիլ հաղրէթի Խա թարաֆըն. տան պիղէ էմի օլունմուշ տուր, Սէօղիւն հիշ պիւր գըյմէթի եօգ տուր, ֆիլիեաթ վէ իճրաաթ լաղըմ տըր, Պու ալէմին

հիշ պիտի հալի, նազարը տիգրաթմարը խորհրդանշեալ աստի-
տիլէմէզ, - Անժէլիքին մուհապպէթի՝ քէնտիսի իշին պիտի մէն-
պաի իղթիրապ օլուպ, պէն տէ, իֆֆէթ ու խմէթ տէրքեար
օլան օլ մուհապպէթի տէյիլ, իւլա մէղքիւր իղթիրապը քէն-
տիսինտէն թէպետի իթմէք արդուսինտէնիմ, վէղաիֆի բէտէրա-
նէնիղի սիղէ էօյրէթմէքիք միւլահազարը ասլա խաթիրմա կէլ-
մէմիշ տիր, անճազ շու խուսուստա սիղի տէ պէնիմէ հէմէֆ-
քեար իթմէք իսթէեօրում քի, Անժէլիքին պիթիւն հաեաթը՝
քէնտի աշգ վէ մուհապպէթինէ մէրպութ օլուպ, էկէրչի քէն-
տիսինտէն պու իւմիտի ալըր իսէնիղ, պէլքի վէֆաթընա սէ-
պէպ օլմուշ օլաճազսընըզ,

Վէրիէր. - (Պիրտէն պիտէ միւքեալէմէնին թարղընթէպ-
տիլ իլէ, սէրթ պիտի հալտէ.) Ֆազաթ թէմամ, պու աղչամ
իշպու սէօղլէր նէտէն իճապ իթտի:

Բահիպէ. - Չիւնքի սիղին ազա իթտիկինիղ շիրքէթ՝ Ան-
ժէլիքի գօրգութուեօր, Մէղպուրէ, պազը շայեանը թէէսիֆ
թէտպիրլէրինիղտէն տօլաեը հասըլ օլան ալըղըն եէրինի տօ-
տուրմազ իւղրէ քէնտիսիղէ պիր շէրիք ալմըշ օլտուղունուղու
ղանն իլէ, պիր թէհիլքէ քէնշֆ վէ թալսմին իտիէօր, Հաթթա,
մուճիպի էնտիղէ պիր շիտտէթլէ քէնտիսինէ պաղմազա օ-
լան օլ էնէպի շալսա քէնտի միւթմազպէլինի հասը իթմիշ
օլմանըղտան տօլաեը վէսիլէսէ իշինտէ պուլունուեօր, իմաի,
պէնտէ շունու բէճա իթմէք իշին սիղին իլէ միւքեալէմէ իթ-
մէք իսթէտիմ քի, էկէր իշպու մէրքէղտէ իսէ, հէնուղ վա-
ղըթ վար իքէն, պու գարարտան ֆարիղ կէլին, Մուսթիտէն
էօնիւ ալընամանան պիր շէյ, պու գատար շաբուգ գարար վի-
րիլէմէզ - Անժէլիք՝ վալիտէսինտէն քէնտիսինէ գալան սէրվէ-
թի, ասլա թալէպ իթմէմէք շարթըյա թէրք իթմէկէ բաղը
օլտուղու կիպի, պէն տաիսի եէտինիղտէ պուլունան պէշ էիւղ
պին ֆրանղըմը սիղէ թէրք իտէրիմ, լաքին էվլաաընըղա մէր-
համէթ իտին, Սէվէմէնէնէկի վէ թահիլը իտէնէք օլտուղու
պիր տաէմի քէնտիսինէ զէվճ ինթիսապ իտէրէք, գալպինի
շիրքէթ գըլմանըն, կէօրիւեօրսունուղ ա՛, սիղէ եալվարըն-
ու, վէ գըղգարընտաշըմ թէսմիկէ իթտիկիմ օլ կէնճ գըլ
իլին տիղ իւղէրինտէ մէրհամէթինիղ թէմէննի իտիեօրում:

Ֆիրվազը, պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման, սէսի
տիթիլմէքտէ վէ կէօղլէրի եաշարմազտա օլան բահիպէ Մարի
տիղ շէօքմէքտէ իտի, վէ հէր նէ գատար թիւլ Վէրիէր՝ զահի-
րէն ֆիթուրուղ կէօրիսինեօրտու իսէտէ, եէկէնինն սէօղլէ-
րինի տիլէտիքնէ, միւպհէմ պիր թէէսսիր վէ հէնէճան հիսս
իտիեօրտու:

Մէղպուրէնին քէնտիսինէ հէր սէօղլէտիկի սահիհ օլուպ,
պուլու քէնտիսի տէ հիսս իտիեօրտու, անլաեօրտու, վէ իղ-
թիրապը գալպ կիպի պիր հալ՝ քէնտիսինի թաղէիղէ պաշլա-
մըլ իտի:

Շու գատար քի, բահիպէ Մարինին սէտաօր գալպինէ թէ-
էսսիր իթտիկի սրրատա, էնանիէթ, մէնֆաաթէրէսթիլք վէ
աճ կէօղլիւլիւք սէտաօր տա, ֆիքրինէ շու սէօղլէրի իթթապ
իթմէքտէ իտի:

— Էթիէն Պէրօնուն էլլի պիր միլեօնունու ունութմա . . .
պիր թարաֆընտա պիւեիւք պիր սէրվէթ, վէ անըն նէթիճէ-
լէրինտէն օլան տարաթ, տէպտէպէ, զէֆք, ճիւմպիւշ վէ էն-
վաի շէհվէթ վար տըր, վէ տիկէր թարաֆտա իսէ, խարա-
պիլիէթ, սէֆալէթ վէ մահճուպիլիէթ պուլունմազտա տըր-
Պունտան գաթինաղար, կէրի տէօնմէք վաղթը կէշտի . . .
մուգալէլէ տգա օլունտու . . . շիրքէթիմիղ իմղալանտը:

Պու իքի սէտանըն արաաընտա թէրէտտիւտ միւմքին օլմա-
եըպ, թիւլ Վէրիէր՝ գարշընտա հէման տիղ շէօքմիւշ, պա-
շընը էյմիշ, վէ էլլէրինի եէկտիկէրինէ գալուշտուրմաշ օլան
բահիպէ Մարիի պիրտէն պիրէ աեաղա գալտըրարազ:

— Սէվիլիւ իւ եէկէնիմ, պիլիթիսիղ քի, սիղաէն իշիթտի-
կիմ պու սէօղլէրտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլմաեա հազ-
ղմ վար տըր, Սիղ վէ Անժէլիք, նէ՛ գատար վաղըթտան
պէրու պէնի թէճէսսիւս իթմէքտէ, վէ հարաքեաթ վէ մուա-
մէլաթմ հազղընտա պիր թաղըմ զիւիւմէրէ զահիպ օլմազ-
մէլաթմ հազղընտա քի շարթըզ մուհապպէթինիղէ պու
զիրա գըղըմ հազղընտա քի շարթըզ մուհապպէթինիղէ պու
սէօղլէրի պանա սէօղլէտիկինիղ զանն իտէրիմ, Օ սէօղլէրի ու-
նութմազ իսթէրիմ, ֆազաթ սիղտէ շուրաաընը տէրիսաթըր ի-
տին, Շու սաաթտա քիման պէնիմ թասալիւլաընըմ պիլմէզ

վէ պիւժմէզ, իշ վագթընտա պէն բիմէնին նասիհաթընա միւհ. թաճ տէյիլիմ. միւրտարմըն իճրասընը վէ պանա իթաթ ի. տիլմէսինի իսթէրիմ, իմտի, սէվկիւլիւ եէկէնիմ, պու գարա. բըմ մալիւմիւնիւզ օլտուղու հալաէ, արթըզ սիդին իլէ պու. րատա տուրմաեա պիր սէպէպիմ գալմատը... կիճէլէր խալլ օլտուհ:

Բահիպէ Մարի. - (Ողլաեարադ.) Ահ, եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի... պիշարէ գըզա աճընըն... Պիղէ մէրհամէթ ի. տին, տէտի, վէ պատէհու եիւ դիւնիւ էլլէրի տէրուինտէ կիզ. էէէէէէ, տիշարը չըգտը:

Մէրգումէնին ազիմէթինտէն սօնրա, ժիւլ Վէրիէր՝ օտա. սընըն գարուսունու գարատը:

Բահիպէ Մարի օտատան տիշարը չըգտըգտան սօնրա, օ. անէ տէկին էյիլմիշ օլան պաշընը գալտըրըպ, հէման եիւքսէք պիր սէտա իլէ:

— Եա՛ Բէպպ, էկէր սէն պիղէ եարտըմ իթմէզ իտէն, Անժէլիք մահվ օլմուշ տուր, տէտի:

Պատէհու, խանէի մէզըիւր տախիլինտէ քէնտիսինէ թախ. սիս իտիլմիշ օլան քիւ չիւք տալիքէեէ կիթտի:

Մէզպուրէ, ժիւլ Վէրիէր իլէ կէօրիւշմէք ֆիքրինի Անժէ. լիքէ էվվէլէէ պիլտիրմիշ օլմատըղընտան, միւլադաթը վագըա. նըն նէթիճէսիզ գալտըղընը տա պիլտիրմէեէ լիւղում կէօրմէ. տի. չիւնքի պու խուսուա՝ կէնճ գըղը հազըղէթի հալէ վագըֆ իտէճէկինտէն, անըն տէհէթինի արթըրմաեա սէպէպ օլանա. ղընտան, սիւքիւթ իթմէքլէ պէրապէր, էլ ալթընտան իշ կէօրմէքլիք էվլէա իտի:

Հալ պու քի Բահիպէ Մարի, Անժէլիքի թէհաթ իտէն մալաթարանըն միւմքին մէրթէպէ էօնիւնիւ ալմագ, վէ Սը. նօլտ Տէսվինեընըն թէէսիլի մուղիլիլինի մէնն իթմէք իլին նէ՝ եարապիլիլ իտի. ղիւրա Բահիպէյի մէրգումէ՝ եալընըզ օ շախ. սը մէճհուլուն մալաթարանըն էսասը օլտուղունու, վէ անճագ անըն շախսընա գարչը ուղրաշմագ լաղըմէտէն իտուկինի բանա անլամագտա իտի:

Իմտի, մէզպուրէ տիղ չէօքիւպ, ֆիքրինի թէնվիլիէ հիմմէթ իլլէմէսի իլին, ճէնապը Հազգա ուղուն միւտտէթ տուա իթտի:

Պիր ստաթ սօնրա տեաղա գալղտըղընտա, աղ էվվէլ մահ. ղուն օլան սիմասը թէպալիլ օլմուշ, վէ կէօղլէրի բարլամագտա պուլունմուշ իտի չիւնքի Արնօլտ Տէսվինեը տէնիլէն վէ ժիւլ Վէրիէրին շէրիքի ճէտիտի օլան օլ պէրհաեաթ մէէլունա վէ շախսը մուղիլիլէ գարչը ուղրաշմագ իլին իղլիլիլտ իտէն սիլաշը պուլմուշ իտի, եալսօտ պուլմուշ օլտուղունու ղանն իտիեօր. տու:

Մէզպուրէնին, իճրասընը թաալիմ իթտիկի բլանը եաղըն. տա կէօրէճէկիմիլաէն, պուրաճըգտա պէեանընա լիւղում եօգ տուր:

Անժէլիք, օ կիճէէի բէք տէհէթլի հալաէ կէչիլտի, Պա. ղը միւտհիշ բիւեալար՝ ույգուսունու բահաթսըղ իտիպ, եիւզ. էրինի կէօրէմէտիկի պիր թագըմ տիւշմէնիլէրին էթրաֆընը իհաթա իտէրէք, բէնտիսինի գարանըզ մահէլլէրէ չէքիշտիր. տիքլէրի, վէ էմիլ Վանտամըն՝ կէօրմէտիլի պիր մահէլլաէ սըրթ իւթիւ, վէ էօլիւ կիպի գըմըլաանմագսըղըն եալմըշ օլտուղու, վէ պօղաղընըն էթրաֆը ալ գանլարա միւլէմմա ի. տուկի, վէ պուրուշուզ չէհրէլի պիր առէմին՝ մէրգումա եաղ. լաշարագ, եիւրէկինէ պիր խանշէր սարլատըղը բիւեալտընտա կէօղլէրի էօնիւնէ կէլիեօրտու:

Պիշարէ գըղճըղաղ, օ կիճէսի, վիճուտի թէլիլ, աղասը գուվվէթօղ վէ պաշը աղըր օլտարագ պէլիլ օն տէֆա ուեանըպ, թէքրար եալմագտա, վէ այնի հալ եէնիտէն պաշլամագտա իտի:

Նիհաեէթ սապահ օլուպ, գարանըզ ղալիլ օլտարագ մէզ. քիւր իտեալի թաալիլլէր, վէ տէհէթլի մէնղարէլէրաէ իտիմամ պուլտու:

Անժէլիք գալղըպ, աճլէթէն էլպիտէսինի կիեինտի, Մէզ. պուրէ իղլմիրապ վէ էնտիլէլէրինի պէր թարաֆ իթմէք իւղրէ, տէրունը խանէտէ եօգարը աշաղըեա էնիպ չըգմագ արղուսին. տէ իտի իտէ տէ, խանէ խալղը ուեումագտա օլտուղլարըն. տան, քիմնէեի ուեանտըրմագ իսթէմէեօրտու:

Նիհաեէթ գարու վէ բէնչիլի գանաալարընըն աշըլմասը սէսինի իլիաիպ, օտասընտան տըշտըրեա չըգտը, վէ պիրինճի գալթըն սօֆասընտա իւշ տէօրթ տէֆա պօյունա կէղտի, Պու.

տըղը վեճհէ, էվին ումուր վէ խուսուսածընն իտարէսի քէն. տի եէտինտէ պուլունմատար իտի :

Անժէլիքին զաննը վեճհէ, րահիպէ Մարի՝ միւթատը իւզ. րէ օ սապահը տախի քիլիսէեէ կիտէրէք, հաղրէթի Մէրեէմա. նէ թտավիրի դարչըսընտա տիղ չէօքտիւ, Մէղպուրէնին սիմա. սընտա, էնտիչէյի աղիմէ էսէրի միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Րահիպէ Մարի՝ տինտարճա տուաւընը իթտի, ֆաղաթ օ կիւնիւ, քիլիսէտէ հէր վաղըթաան աղ տուրտու, չիւնքի գուտ. տասս պիթիննէ, իթիեաա իթտիկի սայիր իպատէթլէրինի իտէ. ճէք եէրէ, քիլիսէտէն չըգտը, վէ էն եազըն արապալըղա կիտէրէք, պիր արապաեա րաքիպ օլտու, վէ արապաճընա,

— Արապանըղը սաաթ իլէ թութուեօրում . . . սաաթը. նըղա պաղըն, տէտի :

Մէսուր սիմալը վէ աղարմըչ սաչլը օլան արապաճը, քէ. մալը հիւրմէթլէ,

— Գըղգարընտաչ՝, նէրէեէ կիտէճէքսինիղ, տէյի սիւալ իթտի :

— Մօնմարթրտա, Ֆօնթէն-տիւ-Պիւ սօգաղընտա ՚նիւ. մէրօլու մահէլլէ :

— Անլատըմ :

Արապաճը մահէլլի մախուսունա չըգտրադ :

— Հայտէ, հօր, Գօղօթ, տէյի պաղըրալ :

Րահիպէ Մարինին րաքիպ օլտուղու արապանըն նիւմէրօ. սու 13 օլտուղունու օգուեանլարըմըղ անլատըղլարընտա, մէղ. քիւր արապանըն արապաճըսը պիղղաթ պապա Լօրիօ իտուկինի տէրք իտէճէքլէրի տէրքեալ տրր :

Լօրիօ, նամուսուլլա գաղունմիշ օլտուղու իրատը վէ քի. րաեա վէրաթիկի արապաղտըն հասըլաթըլլա րահաթճա եաշա. եապիլէճէք տէրէճէտէ օլտուգճա սէրվէթ սահիպի իտի իտէ. տէ, պու ճիւմէ իլէ եինէ քէնտի զայլթիթինտէն նաչի, պիղ. զաթ արապա գօմանտա իթմէքիլէրտէն տէ կէրի տուրմաղ իտի Մէրգում, արապաճը տօղմուշ վէ արապաճըլըղլա եաշա. միշ օլուպ, արապաճը զալարադ էօլմէք իսթէեօրտու :

Հէր նէ իտէ, արապա Մօնմարթրտա Ֆօնթէն-տիւ-Պիւ սօ. գաղընտա իշար օլունան նիւմէրօլու խանէնին բէշկեահընա մու.

վասըլէթինտէ Լօրիօ հայվանլարը տուրտուրտու :

Խանէի մէղպուր՝ ամէլէ էպինեէսինէ պէնղէեիպ, րահիպէ Մարի արապատան էնտիքտէն սօնրա, մէղքիւր խանէնին էչի. եինտէն կէշտի, վէ նէրտիլէնէ կէթիւրէն գարանլըգ պիր եօլ. տան իլէրլէտի : Պու եօլուն նիհաեէթինտէ վէ սօլ թարաֆտա տար վէ գարանլըգ պիր օտա պուլունուպ, րահիպէ Մարի՝ գաբունուն ճամէքեանընա իրի տէֆա վուրտու :

Մէղքիւր օտատա րիմաէ պուլունմատըղընտան, ճէվապ վիրէն օլմատը :

Օլ վաղըթ րահիպէ Մարի՝ նէրտիլէնէ տօղրու տէօնիւպ գուլազ վէրտի իտէտէ, հիւ պիր սէս իշիթ մէտիկինտէն, եիւք. սէք սէտա իլէ :

— Դիմաէ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի :

Տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթտիկինտէն, մէղպուրէ՝ քէնտի քէնտիեէ :

— Պու տա պիր պէտպաթլըղ տըր. գաբունունուն օտա. սընտա քիմաէ պուլունմատըղը կիպի, սէսիմի իշիտէճէք պիր աաէմ տախի եօգ տուր : Դիմէ միւրաճաաթ իթմէլի. հէր գա. թա չըղըպ գաբու գաբու շալամամ, տէտի :

Րահիպէյի մէղպուրէ իշպու սօն սէօղլէրի թէլէֆֆիւղ ի. տէրքէն, պաչընա թագեա վէ աեաղլարընա էսկի րապուճ կիեինմիշ օլան վէ գօլթուղունուն ալթընտա տէօրթ իպրա. լըգ էքմէք պուլունան պիր իհթիեար գարը, տիշարտան կէ. լէրէք, պօղուգ պիր սէտա իլէ :

— Նէ՞ իսթէեօրսունուղ, րահիպէ : Պուգարա իշին սաաա. գա թօրլամաեա՞ մը կէլտինիղ . . . էկէր պու նիեէթլէ կէլտինիղ իտէ, պէյհուտէ զահմէթէ գաթլանմըչսընըղ, չիւնքի պուրատա իգաթթ իտէնլէր, իեանէ իթմէկէ միւղթէտիր օլմագ չէօյլէ տուրտուն, քէնտիլէրի իեանէեէ միւհթաճ տըրլար : Պուրասը զէնկինլէրին իգաթթ իթտիլէրի օթէլլէրտէն տէյիլ տիր, տէտի :

Րահիպէ Մարի. - (Պէեանաթը մէղքիւրէտէն սօլաեը թէ. պէսիւմ իտէրէք.) Մատամ, պէն պուրաեա իեանէ թօրլամագ իշին կէլմէտիմ :

— Էօյլէ իտէ նէ՞ իսթէեօրսունուղ : Պուրատա գաբունու պէն իմ :

տըղը վեճհէ, էվին ումուր վէ խուսուսածընն իտարէսի քէն-
տի եւտինտէ պուլունմադտա իտի :

Անծէլիքին զաննը վեճհէ, րահիպէ Մարի՝ միւթատը իւղ-
րէ օ սապահը տախի քիլիսէեւէ կիտէրէք, հաղրէթի Մէրեհմա-
նէ թտալիքի գարչըսընտա տիղ չէօքտիւ : Մէղպուրէնին սիմա-
սընտա, էնտիշէյի աղիմէ էսէրի միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Րահիպէ Մարի՝ տինտարճա տուասընը իթտի, ֆադաթ օ
կիւնիւ, քիլիտէտէ հէր վաղըթման աղ տուրտու, չիւնքի գուտ-
տաս պիթինճէ, իթիեաա իթտիկի սայիր իպատէթլէրինի իտէ-
ճէք եւրէ, քիլիսէտէն չըգտը, վէ էն եադըն արապալըղա
կիտէրէք, պիր արապաեա րաքիպ օլտու, վէ արապաճըեա,

— Արապանըղը սաաթ իլէ թութուեօրում . . . սաաթը-
նըղա պադըն, տէտի :

Մէսրուր սիմալը վէ աղարմըչ սաչըլը օլան արապաճը, քէ-
մալը հիւրմէթլէ,

— Գըղգարընտաչ՝, նէրէեւէ կիտէճէքսինիղ, տէյի սիւալ
իթտի :

— Մօնմարթրտա, ֆօնթէն-տիւ-Պիւ սօգաղընտա ֆ նիւ-
մէրօլու մահէլլէ :

— Անլատըմ :

Արապաճը մահէլլի մախուսունա չըգտրադ :

— Հա՛յաէ, հօր, Գօղօթ, տէյի պաղըլաը :

Րահիպէ Մարինին րաքիպ օլտուղու արապանըն նիւմէրօ-
սու 13 օլտուղունու օգուեանլարըմըղ անլատըղլարընտա, մէղ-
քիւր արապանըն արապաճըսը պիղղաթ պապա Լօրիօ իտուկինի
տէրք իտէճէքլէրի տէրքեալա ար :

Լօրիօ, նամուսուլլա գաղանմըչ օլտուղու իրատը վէ քի-
րաեա վէրտիկի արապալարըն հասըլաթըլլա րահաթճա եաշա-
եապիլէճէք տէրէճէտէ օլտուգճա սէրվէթ սահիպի իտի իտէ-
տէ, պու ճիւմէ իլէ եինէ քէնտի զայրէթինտէն նաչի, պիղ-
ղաթ արապա գօմանտա իթմէքլէքտէն տէ կէրի տուրմաղ իտի
Մէրգուճ, արապաճը տօղմուչ վէ արապաճըլըղլա եաշա-
մըչ օլուպ, արապաճը գալարադ էօլմէք իսթէեօրտու :

Հէր նէ իսէ, արապա Մօնմարթրտա ֆօնթէն-տիւ-Պիւ սօ-
գաղընտա իշար օլունան նիւմէրօլու իսանէնին բէշկեահընա մու-

վասըլէթինտէ Լօրիօ հայվանլարը տուրտուրտու :

Խանէի մէղպուր՝ ամէլէ էպնիեէսինէ պէնղէեիպ, րահիպէ
Մարի արապատան էնտիքտէն սօնրա, մէղքիւր իսանէնին էչի-
եինտէն կէչտի, վէ նէրտիլէնէ կէօթիւրէն գարանլըղ պիր եօլ-
տան իլէրլէտի : Պու եօլուն նիհաեէթինտէ վէ սօլ թարաֆտա
տար վէ գարանլըղ պիր օտա պուլունուպ, րահիպէ Մարի՝
գաբունուն ճամէքեանընա իքի տէֆա վուրտու :

Մէղքիւր օտատա քիմսէ պուլունմատըղընտան, ճէվապ
վիրէն օլմատը :

Օլ վաղըթ րահիպէ Մարի՝ նէրտիլէնէ տօղրու տէօնիւպ
գուլադ վէրտի իսէտէ, հիւ պիր սէս իչիթ մէտիկինտէն, եիւք-
սէք սէտա իլէ :

— Գիմսէ վա՛ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի :

Տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթտիկինտէն, մէղպուրէ՝
քէնտի քէնտիեէ :

— Պու տա պիր պէտպաթլըղ տըր. գաբունունուն օտա-
սընտա քիմսէ պուլունմատըղը կիպի, սէսիմի իչիտէճէք պիր
աաէմ տախի եօգ տուր : Գիմէ միւրաճաաթ իթմէլի. հէր գա-
թա չըղըպ գաբու գաբու չալամամ, տէտի :

Րահիպէյի մէղպուրէ իչպու սօն սէօղլէրի թէլէֆիլիղ ի-
տէրքէն, պաչընա թագեա վէ աեաղլարընա էսկի բապուճ
կիեինմիչ օլան վէ գօլթուղունուն ալթընտա տէօրթ իպրա-
լըղ էքմէք պուլունան պիր իհթիեար գարը, տիշարտան կէ-
լէրէք, պօղուգ պիր սէտա իլէ :

— Նէ՛ իսթէեօրսունուղ, րահիպէ : Ֆուգարա իչին սատա-
գա թօքլամաեա՝ մը կէլտինիղ . . . էկէր պու նիեէթլէ կէլտինիղ
իսէ, պէյհուտէ զահմէթէ գաթլանմըչսընըղ, չիւնքի պուրատա
իգամէթ իտէնլէր, իեանէ իթմէկէ միւղթէտիր օլմագ չէօյլէ
տուրսուն, քէնտիլէրի իեանէեէ միւհթաճ տըրլար : Պուրասը
ղէնկինլէրին իգամէթ իթտիքլէրի օթէլլէրտէն տէյիլտիր, տէտի :

Րահիպէ Մարի. - (Պէեանաթը մէղքիւրէտէն տօլաեը թէ-
պէսիւմ իտէրէք) Մատամ, պէն պուրաեա իեանէ թօքլամագ
իչին կէլմէտիմ :

— Էօյլէ իսէ նէ՛ իսթէեօրսունուղ : Պուրատա գաբունու
պէն իմ :

— Սթանիսլաս Տիւմէյ նամ տէրիգանը պուրատա՞մը ի-
գամէ՞ծ իտէր, անը անլամագ իսթէրիմ:

— Միսթիգօ՞ մու... էվվէթ, պուրատա իգամէ՞ծ իտէր,

— Քէնտի օտաօրնտա՞մը տըր:

— Չօգ տէֆա քէնտի օտաօրնտա պուլունուր: Պիշարէեի
իրատ սահիպի՞ մի զանն իտիեօրսունուղ քի, հիշ պիր իշ իլէ
մէշղուլ օլմաեարագ, սապահն ալաֆրանկա սաաթ տօգուղ
պուշուղունա դաաար օտաօրնտա իգամէ՞ծ իթտիկինի ֆարղ
վէ զանն իտիեօրսունուղ:

— Նէ՞ վագըթ ավտէթ իտէնէկինի պիլի՞րմիսինիղ:

— Իշթէ անը պիլմէմ: Ավտէթինին վագթ ու սաաթը մա-
լիւմ տէյիլ տիր: Պաղէն եարը կիճէտէն սօնրա ավտէթ իտէր:
Քէնտիսինի նէ՞ եարաճագսընըղ:

— Քէնտիսինի կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

— Աճապա մէրգումու, քիլիսէլէրտէ տուա օղուեան չօ-
ճուղւոր սըրասընա՞մը կէշիրէճէքսինիղ: Ա՛հ, էկէր էօյլէ ի-
սէ, կիեէճէկի գըրմըղը էլպիսէ վէ իւղէրինտէն լապիս օլա-
ճաղը պէեաղ կէօմլէք՝ քէնտիսինի զաեէթլէ եաղըշաճագ տըր:
Վագաա պէօյլէ շէյլէրէ մէրագլը տէյիլ իսէմտէ, Միսթիգօ-
նուն՝ մէղքիւր գըեաֆէթլէ քիլիսէ իըղմէթի էյֆա իթտիկինի
կէօրմէեէ կէլէճէեիմ: - Հէր նէ իսէ, էկէր քէնտիսինի իսթի-
եաճընըղ վար իսէ, միւճէտտէտէն ինչա օլունան քիլիսէեէ գա-
տար կիթմէլիսինիղ:

« Միսթիգօ՞ օրատա թէսպիհ վէ միտալեա սաթար: Մէր-
գումա մահէլլի մէղքիւրտէ պուլունապիլիսինիղ:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ:

Բահիպէ Մարի՝ պու սէօղլէրի սէօլէտիկի զէման, իհթի-
եար դարընըն ավուճունա իքի ֆրանդ սըղըշտըրտը, վէ իհթի-
եարէյի մէղպուրէ՝ մէղքիւր սիքքէեի կէօրտիկիւնտէ, պիրտէն
պիրէ իսանը թաթլըլաշարագ:

— Թէշէքքիւր իտէնէք պիր շէյ տէյիլ տիր: պիլաքիս
հիշ պիր իըղմէթինիղտէ պուլունամատըմ: Էկէրչի Միսթիգօ-
եա պիր իֆատէնիղ վար իսէ, քէնտիսինի պուլմագ զահմէ-
թինտէն սիպի գուրթարմագ իւղրէ, իսթէրսէնիղ պանա սէօյլէ
եին, պէն օնա թէպլիղ իտէրիմ, տէյիլ պէեան իյլէտի:

— Խա՛յր, պիղղաթ քէնտիսինի կէօրիւշմէլիեիմ:

— Բահիպէ գըղգարընտա՛շ, ինչալլահ եինէ կէօրիւշիւրիւղ-
ղիրա սիղտէն բէք հաղղ իթտիմ:

Մարի՝ արապաճը պապա Լօրիօեա իսթապէն,

— Տօսթում, հայտէ պէնի Սաղրէ-Քէօր քիլիսէսինի կէօ-
թիւրիւն, տէտի:

Պապա Լօրիօ՝ արապաճընըն մահէլլի մախսուսընտա օթուր-
մուշ օլտուղու հալտէ, թավր ու հարէքէթի քէնտիսինի զա-
րիպ կէօրիւնէն պիր շախսը դօլլամագտա իտի:

Օլ շախսը մէճհուլ իսէ, պիր գաշ տաղըգատան պէրու
սօղաղըն տիկէր թարաֆընտա վէ էվին գարշըսընտա էնինէ
պօյունա տօլաշըեօրտու:

Կիեինտիկի էլպիսէ զաեէթ սէֆիլճէ օլուպ, ուղուն վէ
եաղլը սաշլարը՝ էսկի վէ եամալը վէ ասըլ ըէնկի նամալիւմ
պիր բալթօնուն իւղէրինէ ուղանմիշ իտի: Բանթալօնու իլէ ա-
եաղգաալարը վէ շաքաաը տա պունտան աշաղը գալմաեըպ,
մէրգումուն հէյեէթի մէճմուասը՝ քէնտիսինի խըրաղ մագա-
մընտա կէօթէրմէքտէ իտի:

Լօրիօ, քէնտի քէնտիեէ,

— Նէ՛ չիրքին հէրիֆ, պանա էօյլէ կէլիեօր քի, պու ա-
տէմի զաթէն պիր մահէլլտէ կէօրմիւշիւմ տիւր, տէյի միւլա-
հաղա իթմէքտէ իքէն, բահիպէ Մարինին վագը օլան էմրի
իւղէրինէ սօն տէֆա շախսը մէրգումա աթֆը նաղար իլէ, ա-
րապաճընըն եուլարընը էլէ ալարագ վէ դաֆըսընը վուրարագ,
եօլա չըգտը:

Արապա՝ Ֆօնթէն-տիւ-Պիւ քէօշէսինի տէօնէր աէօնմէղ,
ղիքր իթտիկիմիղ սէֆիլ ատէմ պաշընը եօգարը գալտըրըպ,
ֆիքրինտէն:

— Պու բահիպէ գատընըն Միսթիգօնուն էվինտէ նէ՞ իշի
վար տըր: Պունու անլամագ լւղըմ տըր: Էկէր պապա Լօրիօ
բահիպէի բիւշիք միտալեաճըեա կէօթիւրիւեօր իսէ, թէաճ-
ճիւպ իտէնէք շէյ տիր: Պիլմէմ ամմա, պու իշին ալթընտա
մահրէմ պիր քէյֆիեէթ օլմալը տըր, տէտի:

Պէօյլէ տիեէրէք, շախսը մէրգում, բահիպէ Մարինին տի-
շարը չըգմըշ օլտուղու դաքուեա տօղըու իլէրլէալ, վէ հալ-

իսկէ կիրիւյ, իհիսեար գաբուհու գատընըն օտաոր գաբու-
սունա եագլաշոր :

Մէղքիւր գաբու եարը աչըգ օլուպ, շախոր մէհհուլ ճա-
մա վուրաուղունտան, իհիսեար գաբը ,

— Գիմի իսթէեօրսունուղ, տէյի սիւալ իթտի :

— Միւսիւ Միսթիգօեու կէօրմէք իսթէրիմ :

— Պու կիւն հէրքէս պու շօհուղու կէօրմէքէ կէլիեօր...

Յաղաթ քէնտիսի պուրատա տէյիլ տիր... պիր աղ էվվէլ
պուրատան կիթմիշ օլան լահիպէքէ տախի այնի ճէվապը վէր-
տիմ: Պու ազշամ ուղրաեքն, քէնտիսինի կէօրմէպիրսինիլ:

Շախոր մէհհուլ՝ շիւպհէսիգ արղու իթտիկի մալիւմաթը
ալմըշ իտի, զիրա օնտան զիեատէ շէյ սօրմաեղպ, տիշարը
չըգտը, վէ լահիպէ Մարինին կիթտիկի եօլա ապիք օլարապ,
ֆիքրինտէն,

— Թէմամ, կէօրտիւկիւմ լահիպէ գատըն Միսթիգօ իշին
կէլմիշ... Լաքին պու գատըն քիմ տիր, տէյի միւլահաղա
իթմէքաէ իտի:

Մէրգում, քիլիսէի ճէտիտին ինշաաթընա եագլաշորղըն-
տա, քիլիսէի մէղքիւր էօնիւնտէ տուրմուշ օլան Լօրիօնուն ա-
րապսընը միւշահէտէ իլէ,

— Մութլադա պու լահիպէնին պուրաեա կէլիշի՝ քիւշիւք
միտալեաճընըն եէրինտէ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իշին
տիր: Շու հալտէ քէնտիսինի եա պուլմուշ տուր, վէ եախօտ
պէքլէմէքտէ տիր, իմտի, պու արատա ֆաղլա մալիւմաթ ա-
լամաեաճաղըմտան, պուրատա տուրաճագ պիր իշիմ գալմա-
մըշ տրը, տէյի միւլահաղա իթտի, վէ կէրիեէ տէօնէճէք իքէն,
քիլիսէնին իթթիսալինտէ վազը օլուպ, գալֆալարըն մահէլի
իճթիմաը օլան քիւշիւք պիր ապիքէտէն լահիպէ Մարինին
տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւ: Մէղպուրէ, սաղ վէ սօլ թա-
րաֆլարընա աթֆը նաղար իթտի, վէ քէտէրլի կէօրմէիւեօր-
տու:

Պապա Լօրիօ մէղպուրէքէ խիթապլէ,

— Դըղգարընտաշ, պիր շէյ մի արաեօրսունուղ, տէյի սի-
վալ իթտի:

— Էվվէթ, խանէսինտէ պուլամատըղըմ ճիհէթլէ, պու-

րատա պուլահաղըմի մէմուլ իթտիկիմ պիր տէյիգաներ տ-
րաեօրում: Սէօլլէտիկիմ տէյիգանը պու քիլիսէնին ճիվարա-
ընտա թէսպիհ, միտալեա վէ պու կիպի շէյլէր սաթմար:

14

Պապա Լօրիօ. - (Եիւքսէք սէտա իլէ.) Դըղգարընտաշ, ա-
ճապա Միսթիգօտա՞ն մը պահս իտիեօրսունուղ:

Լահիպէ. - Էվվէթ, միւսիւ, անտէն պահս իտիեօրում:
քէնտիսինի թանըմըսընըղ:

— Էվվէթ, թանըրըմ, աթէշ կիպի ճէսուր, շալըշղան վէ
նամուսլու պիր տէյիգանը տրը: Էվվէթ, օլ գատար նամուս-
լու տուր քի, էկէր սօղագտա պիր օնուղ սիքքէ պուլահագ
օլսա, քէնտիսինին օլմատըղը իշին ճէպլինէ աթմաշ, սահիպինի
պուլմագ իւղրէ էօթէքինէ պէրիքինէ քէյֆիեթթի իլան խտէր:-
Յօնթէն-տիւ-Պիւ սօղաղընտա քէնտիսինի արամագտա օլտու-
ղունուղու էկէրլի պիլսէ իտիմ, պօշ պիր սէյեահաթմտան սիգի
գուրթարըր իտիմ: Պու սապահ, արապալըղըմա կէլմէնիլտէն
աղ էվվէլ քէնտիսինի կէօրտիւմ, վէ պու ազշամ թէքլար
կէօրմէքէճէեթիմ:

— Պու սապահ՞ մը,

— Էվվէթ, գըղգարընտաշըմ... Քէնտիսի, պիր գաշ կիւն
ագտէմ, տիւեիւնիւնտէ, խըղմէթի ֆաթրիեէսինտէ պուլուն-
մուշ օլտուղու պիր արգատաշընըն խանէսինէ կիթմէք իւղրէ,
նէհրին օլ պիր թարաֆընա կէլիեօրտու: Օ տիւեիւնտէ պէն
տէ պուլունմուշ իտիմ: Հէմ իքի սըֆաթըմ վար իտի. եանի
հէմ արապա քիրալաեքըն, հէմտէ տալթիլի օթֆաթլարընը
հայիլ իտիմ: Միսթիգօեա, օ թարաֆտա, Սէն սօղաղըն-
տա թարաֆըմտան պիր խըղմէթտէ պուլունմատընը ըճա իթ-
տիմ: Պու ազշամ մահէլլէսինէ ալտէթինտէ, պանա ճէվապ
կէթիքէճէք տիր: Պէնիմ իգամէթ կեահըմ Պաթիննօլտա տրը:

— Պէտան իմ տիկինիդ տիւեիւն՝ Մ. Լուազօնուն տիւեիւնիւ
օլմալը տըր :

— Էվվէթ , գըղզ արընտաշըմ :

— Էօյլէ իսէ Միսթիգօ Մ. Լուազօնու կէօրմէեէ՞ մի կիթ տի :

— Էվվէթ :

Բահիպէ Մարի՝ արապաւորնա րաքիպէն , քէնտիսինի Մ.
Լուազօնուն խանէսինէ կէօթիւրմէսինի իհիմեար արապաւորնա
իթմար իթմէք իւղէ իքէն , մուսիսարէն ֆիքրինի թէպտիլ
իթմի , չիւնքի Միսթիգօեա սէօյլէեէճէկի շէյ՝ քիմէսնէ թա-
րաֆրնտան իշիտիլմէմէք Լազըմ կէլտիկինտէն , Լուազօնուն
խանէսինէ կիթմէսի՝ զարիպ կէօրիւնէպիլիւր իտի : Պինապէրին
րահիպէյի մէզպուրէ պիր թազըմ զաննիւթաթա սէպէպիյեթ
վիրմէքտէն սազընտըղընտան , արապաւորնա ,

— Միւսիւ , պու ազշամ • տէլիգանլըբը կէօրէճէկինիդէ
էմինմիսինիդ , տէտի :

— 13 Նիւմէրօլու արապանըն արապաւորնա Լօրիօ օլտու-
ղումա նտալլ էմին իսէմ , մէրգում տէլիգանլըբը տալի պու
ազշամ կէօրէճէկիմէ օլ գատար էմինիմ :

— Էօյլէ իսէ , եարըն սապահ պուրատա պուլունմասընը
քէնտիսինէ թարաֆրմտան պէեան իթմէնիդի րէճա իյլէրիմ :

— Սաաթ գուշտա :

— Թամ սաաթ տօգուղ պուշուղտա :

— Բէք էյի :

— Էկէր քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք իսթէեէն քիմէնին քիմ
օլտուղու հազընտա մէրագ իտէր իսէ , կիւնիւն պիրինտէ
քէնտիսինի չըղնաեան աթլարըն կէօթիւրտիւքլէրի արապատա ,
Պուլվար Հօսմանտաքի պանքէրին գըղը իլէ պիրիքտէ պուլուն-
մուշ օլան րահիպէնին քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի պիւ-
տիրին :

— Անլատըմ , գըղզարտաշ . իֆատաթընըղը թէմամիլլէ
քէնտիսինէ թէպիլիդ իտէրիմ :

— Շիմտի , րէճա իտէրիմ , սիդի պուլտուղում արապա .
Լըղա ալտէթ իտէրիմ :

Պու սուրէթլէ արապա եօլունա տէվամ իթմի :

Շիւպհէլիշախս՝ արապաւորնա իլէ միւշթէրիսի արապաւորնա

միւքեալէմէ ճէրէեան իթտիկինի կէօրտիւ իսէտէ , վազը օ-
լան սէօղլէրտէն հիշ պիր քէլիմէ իշիտէմէտի :

Անճազ , արապանըն իրազլանտըղընը կէօրմէքլէ , պաշընը
սալլաեըպ , քէնտիսի տէ Պիւ-Մօնմարթը թէքէլէրինտէն աշա-
ղըեա էնտի :

Բահիպէ Մարի , էօյլէ թաամը վազթընտան աղ էվվէլ
խանէսինէ ալտէթ իաիպ , սէյեահաթը վազըաւը հազընտա
Անժէլիքէ պիր շէյ սէօյլէմէտի :

Կէնճ գըղ տալի , Էմիլ Վանտամա կէօնտէրտիկի թէլէկ-
րաֆինամէտէն րահիպէեէ հիշ Լազըրտը աշմատը :

Էօթէն Լուազօ իլէ Վիգթօրին Պէրօնուն իզտիվաճընտան
պէրու պիր հաֆթա կէլմիշ իտի :

Տիւեիւնտէն սօնրա կէլէն իքի իւշ կիւն զարֆընտա , եէնի
կիւվէյի թաթիլ իտիպ , պատէհու Պիպլիթէք Սէնթ ժէնէվիէվ
միւճէլլիտխանէսինտէ իշինէ տէվամէ պաշլատը : Վիգթօրին
տալի չիլէքճիլիկէ մախսու օլան էտէվաթընը , զէվճիլին իգա-
մէթ կեահընա կէօթիւրտիւ :

Իզտիվաճլարընտան սօնրա սէքիդ կիւն կէլմիշ օլտուղու
հալտէ , Վիգթօրին՝ Էօթէնտէն տօլաեը միւթէշէքքի պուլու-
նուեօրտու : Զիւնքի մէրգումուն , տիւեիւնտէն էվվէլ վազը օ-
լան կիւղէլ վատլարընըն եալընըղ խաթըրէսի գալմըշ օլուպ ,
Էօթէն իշինի թաթիլ իթմէսինի միւթէազըպ , տօղրուճա խա-
նէսինէ կէլէճէք եէրէ , մէյխանէեէ կիտիպ , օրատա ապսէնթ
իլէրէք կէճիքմէքտէ իտի :

Իքի տէֆա , մէրգում , թապիրի աաի վէճհլէ քէօրսէր-
խօշ օլարագ խանէսինէ ալտէթ իթտիկինտէն , պիրինճի տէֆա
Վիգթօրին , թաթիլը սէտաւըյլա վէ նտաիհաթ եօլունտա պաղը
իֆատաթտա պուլունմուշ իտի : Յազաթ Էօթէն՝ ապսէնթի իշ-
տիկինտէ , ֆէնա պիր ալիքազ քէսպ իթտիկինտէն , զէվճէսի-
նէ թէրսճէ ճէվապը վէրտի :

Իքինճի տէֆա Էօթէն՝ էվվէլքինտէն զիւտաթ սէրխօշ օլ-
տուղունտան , Վիգթօրին՝ պիր աղ չիտաթիլի մուամէլէտէ
պուլունտու , վէ կէնճ միւճէլլիտ տալի , քէնտիսի հաքիմի
մութլագ օլուպ , քէյֆինէ վէ միզաճընա կէօրէ հարէքէթ իտէ :

ճէկինի, վէ թանրաղը պաղը դօճալար կիպի դարբարնըն դօմանտար թաճթընտա պուլունմաեազընը պաղըրարագ սէօյլէտի, վէ իճրաի հիւքմ վէ նուֆուզ զըմննտա, իւզէրինտէ թաամ թէրթիպ իտիլմիշ օլան սուֆրաեը հիտտէթ վէ զաղապլա տէվիրտի:

Պէեանէ հաճէթ օլմատըզը իւզրէ, վիզթօրին զիեաաւէսիլլէ միւթէէստի օլարագ աղլատը:

Պունլարըն ֆաթիլեաճա էօմիւ ֆէնա պաշլաեօրտու Պէօյլէ մուդատտէմէնին, միւսթագպէլի նէ՝ օլապիլի իտի:

Իշպու սօն մէնդարէնին իրթէսի կիւնիւ, Միսթիգօ, տիւեիւնիւն պաղը ուֆագ թէֆէր մէսարիֆաթընըն հիտապընը վիրմէք իւզրէ, էրքէնճէ Լուաղօնուն խանէսինէ կիթտի:

Հալպու քի Լուաղօ զաեթթ էրքէն վէ թէրս չէհրէ իլէ խանէսինի թէրք իթմիշ իտի: անճագ վիզթօրին՝ Միսթիգօնուն կէլէճէկինտէն պիւր կիւն էվլէլ խապէրտար օլտուղունտան, օ սապահ,

— Պիլիտին քի Մ. Միսթիգօ էօյլէ թաամընա կէլէճէք տիւր, տէտիկինտէ, Լուաղօ:

— Պիլիեօրում, պէն տէ էօյլէն կէլիլիմ, տիեէրէք, վէ միւթատը վէճհէ, զէվճէսինի տէրաղուշ իլլէմէեէրէք, սաւուշուպ կիթմիշ իտի:

Թապիաթիլլէ վիզթօրին եէնիտէն աղլամըշ իտի, վէ Միսթիգօնուն գարուեու չալտըզը զէման, հալէա մէզպուրէնին եանագլարընտան աչաղըեա կէօզ եաշլարը ազըեօրտու:

Վիզթօրին տէրհալ կէօղլէրինի սիլիպ գարուեու աշտը, վէ միտալեաճը խօշ պիւր հալ իլէ մէզպուրէնին էլլէրինի թուլթարագ,

— Սապահ խալլը, մատամ Լուաղօ... (կիւլէրէք...) աճապա իլէրի կիրմէքիկիմէ իզին վա՞ր մը տըր... Լաքին կիւվէյի իլէ կէլինին ֆաթրի խըզմէթինտէ պուլունան պիւր քիմսէ իլին, պու գատարճըգ միւսաատէ օլունուր, տէյիլ մի, տէյի պէեան իթտի:

Վիզթօրին էլան աղլամագտա օլմադըլա, Միսթիգօ պու հալի կէօրտիկիւնտէ, բիւճաթ իտէրէք, թէտճճիւպանէ:

— Նէ՝ օ, պունուն մանէասը նէ՝ տիւր, վալլա չէլմէսի մի

օլտունուղ. հէմտէ, սիմանըզըն շու հալի նէ՝ տիւր: Սիզի մէսրուր պուլաճաղըմ տէյի զանն իտէրքէն, պէօյլէ աղլամանըզ վէ մահղունիլէթինիզ զարիպ չէյ տիւր, տէտի:

Կէնճ գատըն պիւր քէլիմէ պիլէ իրաա իթմէքսիզին կէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա տէվլամ իտիպ,

— Լաքին սահիհ, սիզ պու կիւն վէրսալլըն չաղլաեան, Լարընա պէնզէեօրտունուղ, Մութլագա էվլինիզտէ ֆէվզէլատէ պիւր չէյ օլմաշ օլմալը տըր: Աճապա Լուաղօ խապթա՞մը տըր: Վիզթօրին՝ պաշը իլէ մէրգուճուն խապթա օլմատըզընը անլաթաղընտա, Միսթիգօ:

— Էկէր խապթա տէյիլ իտէ, եա նէ՝ վար աըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պու սապահ պէնի էօրմէքսիզին կիթտի:

Միսթիգօ գահգահա իլէ կիւլէրէք,

— Աճալիպ, պունուն իլին մի պու գատար ալթիւսթ օլուեօրտունուղ: պունուն իլին մի մէզարտան չըգմըշ կիպի պիւր թապիլիտէ պուլունուեօրտունուղ, վէ շու կիւլէլ կէօղլէրինիզի գան չանաղընա թահլիլ իլլէեօրտունուղ: Գօրգմաեըն, վագը օլան զարարըն պիւր գաշ միսլինի թաղմին իթտիլիտինիզ, էվլէթ, Լուաղօ թաամա կէլտիկինտէ, պիւր եէրինէ, պէլքի պիւր տուղինա գատար սիզի պուս իտէր, տէտի:

— Ահ, պիթտի... հէր չէյ պիթտի... պունտան պէօյլէ պէն պէտապաթթ օլաճաղըմ... պէն էվլէնմէմէլի իտիմ:

— Աճալիպ, տուրուն պագալըմ. էվլէնմէնիզ աահա սէքիզ կիւն տիւր... պէօյլէ պօշ պիւր չէյ իլին, պու սէօղլէրին հիշ մանէասը եօգ տուր:

— Սիզ հէր չէյ պիլմէզսինիզ:

— Տահա պաշգա նէ՝ վար տըր:

— Էօթէն իքի տէֆա եէրիսօշ օլարագ խանէսինէ ալտէթ իթտի:

— Միսթիգօ. - (Գուլաղընը գաշըեարագ...) վա՛յ:

— Էվլէթ, ապսէնթ իլէ իլէ սէրխօշ օլմաշ իտի: Հէմտէ սէրխօշուղունտա բէք ֆէնա պիւր ատէմ օլմագտա տըր: Քէնտիսինէ վագը օլան պաղը իթիլաղլարըմ իւզէրինէ, միւսթաղիլ պիւր հաքիմ օլտուղունու խապթա իթմէք իլին սուֆրաեը

տէվիրտի, վէ իւզերինտէ պուլունան շէյլէրի գըրտը... Պուհալտէ, եարըն տախի պէնի տէօյմէնէնէկինէ հիշ պիր խապթ եօգ տուր:

Միսթիգօ. - (Սըղըշարագ.) Հաղըղէթէն պունլար էսէֆ իտէնէք շէյլէր տիր. լաքին, աղիղէմ մատամ Լուաղօ, մէյ-եուս օլմագ վէ ճէսարէթտէն տիւշմէք լաղըմ տէյիլ տիր: Էօթէն էյի պիր տէյիգանլը տըր, պէն քէնտիսինէ պաղը նա-սիհաթ վէրիրտէմ, մէյստանէնէ կիթմէքտէն ֆարիղ կէլիր:

— Մէմուլ իթմէմ, միւսիւ Միսթիգօ, չիւնքի պու գատար վատարտան սօնրա, էվվէլքի տիւշագընտ պու տէրէնէ չա-րուգ պաշլամար, պէնիմ իչին իւմիտպախ տէյիլ տիր:

— Պէլքի տէ պու խէթա՝ թէմամիլէ քէնտիսինէ այիտ պուլունամագտա տըր, մատամ Լուաղօ:

— Նէտէն:

— Միւնէլլիտխանէտէ պաղը արգատաշարը վար տըր... պունլար պիրիպիրինէ իքրամ իթմէք իւղրէ պիր մէյիտանէնէ վէ անտէն տիկէր պիր մէյիտանէնէ կիտէրլէր, վէ պէօյլէնէ պիլմէնէնէք վէ իսթմէնէնէք սէրխօշ օլուրլար:

— Խալր, միւսիւ Միսթիգօ, Լուաղօ՝ միւնէլլիտխանէ-տէրի արգատաշարըյլա գահվէխանէ վէ մէյիտանէնէ կիթ-մէնէր:

— Էօյլէ իսէ քիմին իլէ կիտիւօր:

— Քէնտի մահվընտ սէպէպ օլաճագ պիր առէմ իլէ, եա-նի ֆամիլեա իչինտէ պուլունան պիր Յուդա իլէ: Լուաղօ անը տօսթ գանն իթմէքտէ իսէտէ, տօսթու օլմատըգտան պաշգա, ղանէթ միւհլէք տիւշմէնի տիր... էօյլէ օլտուղունու բանա պիրիւօրում... վէ եալընըղ պիր սէօղ սէօյլէնէնէք օլաամ...:

— Սէօյլէնին, չաբուգ սէօյլէնին:

Վիգթօրին, կէշմիշ զէմանը խաթըրլաեարագ, լէհնէսի սօլաու, վէ քէնտի քէնտիսինէ:

— Խալր, միւսքին տէյիլ տիր... տէտի, վէ պատէհուա-չիքեարէն, - Օ առէմ պիր ալշագ տըր... սաատէթինի մահվ ի-տէնէք տիր... ղաթէն պու եօլա տա պաշլամըշ տըր: Պէն իսէ քէնտի ալէյհինտէ հիշ պիր շէյ եարամամ, տէյի իլալէ իթտի:

— Փագաթ քիմտէն պահա իտիւօրտունուղ... Մատամ

Լուաղօ, պանա էմիլյեթ իտէպիրտինիղ... Պէն զէվնիղին տօսթաւեում, սիղին տախի տօսթունուղում: Թապիաթիլէ սի-ղի իլթիղամ իտէնէնիմ, Էկէր Էօթէնի կիւնէնտիրմէնէք Թաղիլլէմէք իղթիղա իտէր իսէ, պու խուսուսու պէն տէրէօհ-տէ իտէրիմ: Պու պապաէ էլիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմ: - Սէքիղ կիւն էվլի գալտըգտան սօնրա, սիղի պու տէրէնէ մահ-ղուն կէօրմէք գալպիմի բարա բարշտ իտիւօր:

«Սէօյլէնին պագալըմ, Լուաղօեու պաշտան չըղարան հայ-լաղ, օ սախթէ տօսթ քիմ տիր:

15

Վիգթօրին, հէման հաղըղէթի հալի սէօյլէնէնէք իքէն աղաճըգ միւլահաղա իւզերինէ, պու նիսէթինտէն կէրի տուր-տու: չիւնքի Բօլ Պէրօ ալշագ պիր քիմսէ օլտուղունտան, մէղ-պուրէ թարաֆընտան զամմաղլանտըղընա խապէրտար օլ-տուղունտա, մէրգումէնին սըրրընը ֆաշ իտէրէք ախըր ին-թիգամ իթմէնէնէկինի քիմ պիրի իտի: Պունու եարմագ խու-սուսընտա թէրէտախտ իթմէնէնէկի տէ քէք ղիեատէ իհ-թիմալտէն իտի: Պունտան գաթինաղար, հիշ չիւպհէ եօգ իտի քի, Էօթէն Լուաղօ տախի, Վիգթօրինին, ֆամիլեաճա նիղա-լարընա էնէպիլէրի տախի տախիլ իթմիշ օլտուղունու խապէր ալմասընտա, հիտաէթի տահա ղիեատէ արթաճագ իտի:

Պինապէրին մէղպուրէ, պիր իրի սանիյեթ միւլահաղատան սօնրա:

— Օլ սախթէ տօսթուն քիմ օլտուղունու սիղէ պիլտիր-մէքլիկիմ պէյհուտէ տիր, միւսիւ Միսթիգօ շէմտէ քիմ օլ-տուղունու սէօյլէմէքլիկիմին հիշ պիր ֆայիտէսի եօգ տուր: Պունտան գաթինաղար, աղիլանէ հարէքէթ իթմէք իչին, սա-պըրլը օլմագ լաղըմ տըր... Եաղմուրտան սօնրա հալա աչը-լըր... Էօթէն տէ հէր վաղըթ սէրխօշ օլմահաճագ տըր, հաթ-թա հաղըղմտա սուի մուամէլէտէ պուլունաուղունտան տօլա-

եր նստարան օլանադ արը, իմտի, պու պուպտե տրթըգ տիւ-
չիւնմէնէնիւմ... զաթէն աղան կէօղ եալլարըմը սիղէ կէօս-
թէրմէքէն խէթա իթտիւմ... Հէրնէ խէ, գարարըմը վէճէլէ,
պու կիւն էօյլէ թաամընը պուրատա իտէճէքսիւղ, տէյիլ մի,
տէյի պէնան իթտի:

— Էվլէթ, պիլիթսինիլ քի, Էօթէն իչին իթտիկիւմ մաս-
րաթըն հիւսպընը քէնտիսինէ վէրէճէնիւմ, Ֆաղաթ էկէր պու
խուսուս պու կիւն սիղի թաճիլ իտէրսէ...

— Ասլա... Էօթէն սիղին կէլէճէնիւղի պիլիթ, վէ քէն-
տիսի սաաթ օն պիլտէ պուրատա պուլունաճադ արը:

— Քէնտիսինիւմ մուվասըլէթի զէմոնընտա պէնտէ կէլիթիւմ:

— Տիմէք, պէքէմէքսինիլ:

— Խայր, ԱՅ նիւմէթու արապանըն արապաճըսը պապա
Լօրիօնան պիլ իչի իչին կիտէճէնիւմ, Ավաթիւմիմտէ Էօթէնի ալ-
մադ իւղրէ միւճէլիտիսանէնէ ուղլաքըպ, պիլիթտէ կէլիթիլ:

— Բէք էյի, միւսիւ Միսթիլօ, տիմէք պիլ աղտան եինէ
կէօրիւչիւրիւղ:

— Էվլէթ, մատամ Լուաղօ, պիլ աղտան կէօրիւչիւրիւղ:

Միսթիլօ՝ օրատան տիշարը չըգտը, վէ էսնաի րահտէ
չէօյլէ միւլահաղա իթմէքտէ իտի:

— Իլթէ սէֆիլ վէ միւքէտտէր պիլ գատըն... շու հայ-
վան Լուաղօ՝ նամուսլու, կիւղէլ վէ չալըչլան պիլ իչնի գըղ
իլէ էվլէնմէր իգպալինէ նայիլ օլուրտա, գըլմէթինի պիլմէ-
նէրէք, չիմտի տէ սուի հարաքեաթա գալգըլըր. տօղրուսու
աղ թէճէնիւղ իտէճէք հալ տէյիլ տիլ: - Ֆաղաթ պու պի-
շարէ գաաըն քիմտէն պահա իթմէք իսթէթօրտու: Ֆամիլեա-
մըլ տաթիլինտէ պուլունան պիլ Յաթ, պիլ զատտար, սաթ-
թէ պիլ տօթ մէտի: - Պու քիմ օլապիլիթ: Մէղպուրէ իս-
մինի սէօյլէմէք իւղրէ իքէն, տուրտու... Պէն տէ պիլիթիւմ,
Լուաղօ զայիթ թապիեաթիլը արը, գարչըսընա հէր քիմ չըգ-
սա, օնա ուեաթ, վէ ապսէնթ իչտի մի, պիլթիւն պիլթիւն
ահմադ հալի քէսպ իտէր: - Պիլ կիւն տէ սէրթօլլուգ հալիլլէ
վիլթօրինէ հիւճում իտէճէկինէ չիւպհէմ եօգ տուր: Էօյլէ
թաամընա պիլիթտէ կէլաթիլիլիլ օլըտա, քէնտիսինէ պաղը
նասիհաթիլար վիլմէլիեթիւմ: Գատընլարըն քէտէր վէ էլէմինի

կէօրմէնի սէվմէմ: - Հաղըգէթէն էրքէքլէր զարիպ մաթուգ
տըրլար: վէ զանն իտէրսին քի մէսուտ օլմամադ իչին իւճրէթ
ալմըչլար արը կիպի, սաաաթ վէ թիֆահիլլէթիլինի քէնտի-
լէրի րէտա իտէրլէր:

Միսթիլօ՝ պապա Լօրիօ նէղտիւնտէրի իչինի պիլիթիթթէն
սօնրա, Լուաղօնուն չալըչլարը միւճէլիտիսանէնէ կիլթի, վէ
մէրգումուն տիշարը չըգմասընա պէքէնէրէք գարունուն եա-
նընտա տուրմուչ իքէն, կէնճ պիլ քիմէնին օ ճիւլարտա էնի-
նէ պօեունա տօլաչլարընը կէօրտիւ, վէ պիլ արա պու տէլի-
գանըլ իլէ եիւղ պէ եիւղ կէլաթիլլէրինտէ, Միսթիլօ քէմալը
թէնաճիւպլէ:

— Վալ, միւսիւ Բօլ Պէրօ սիլմիլինիլ, տէտի:

— Էվլէթ, միւսիւ Միսթիլօ, պէն իմ, տէյի Բօլ Պէրօ
ճէվապ վէրտի:

Պատէհու մէրգումլար թօղալաչլար, Միսթիլօ,

— Պէն սիղին իտարէլսանէնիլի Պուլար տէղ իթալիէնտէ
տիլ տէյի զանն իտիթօրտու: Հանկը լիւղկեար սիղի պու
մահէլլէ աթտը, տէյի սիւալ իթտի:

— Պուրաեա եաղըն պուլար Սէն-Միլլէտէ քեային չիւ-
պէտէ պիլ մէմուրիեթիւմ վար տըր: Լուաղօնուն տիշարը չը-
գաճաղընը պիլտիլիմտէն, քէնտիսինի պէքէմէք իւղրէ պուրա-
եա կէլաթիւմ:

— Ղարիպ չէյ. պէն տէ օ մազսէտլէ պուրաեա կէլմիլիւմ
տիլ:

— Տիմէք օլուր քի պիլիթտէ էօյլէ թաամը իտէճէնիլ:

— Նասըլ:

— Պու սապահ, պանգաեա կիլթիլիլիւմ էսնտտէ քէնտի-
սինէ թէսաաթիլ իթտիւմ: պէնի իտանէսինտէ էօյլէ թաամընա
տալլէթ իթտի:

— Պանա պէքէթիլիլինի սիղէ սէօյլէմէտիմի:

— Խայր... կէճիլմիլ իտիւմ: տրամըլտա եալընըղ պաղը
սէօղ թաաթիլ օլունտու:

— Թամամ, էօյլէ իտէ սուֆատա ահպապլըղ իտէրիլ:

— Բօլ ճէվապ վիլմէտի: մէրգում, Միսթիլօ օնուն թէսա-
աթիլիւնտէն տօլանը միւքէտտէր կէօրիւնիւթօրտու:

Օլ էսնաւէ, միւճէլիտխանէնին գարուսու աչըլարադ, իշնիւէր՝ էօյլէ թաամլարընը իթմէք իւղըէ տիշարը չըգ մանա պաշլատըլար:

Լուաղօ տախի զահիր օլուպ, Բօլ Պէրօ իլէ Միսթիգօնու կէօրտիկիւնտէն, պուշլարա տօղրու իլէրլէտի, վէ էվլէլ էմիրտէ, Միսթիգօնա խիթապլէ,

— Սապահլար խայր օլսուն, արգատաշ, էվէ ուղրատըն մը, տէյի սիւալ իթաի:

— Էվլէթ:

— Պուրաւա տա, մահլա պէնի պէրլէմէք իշին կէլմիշ օլմալըսըն. նէզարէթինէ թէչէքքիւր իտէրլմ, — Բօլ տախի պիւզիմլէ պիրլիքտէ էօյլէ թաամլար իտէճէք տիր, Հէրսիմիզ, տիւ. երւն կիւնիւ կիպի էյլէնէճէեիզ, Ասնիէրէ կիտիպ, օրատա միւքէմէլէն էյլէնիւրիզ. պու պապտէ միւճէլիտխանէնին միւտիրինտէն բուսաթ ալմըշ օլտուղուստան, հիշ վաղիֆէ իթմէմ, Անճագ էվլէլէնէ Վիգթօրինէ խապէր կէօնտէրմէք լաղըմ տըր, զիրա գատընլար՝ մէրագլը օլուրլար, Կիւղէլ պիր վաղըթ կէչիրէճէեիզ, էօյլէ տէյիլ մի Բօլ:

— Շիւպհէսիզ... վաղաա պու կիւն պէն պաղը մահէլլէրէ կիտէճէք իտիմ իտէ տէ, իշպու խըղմէթիմի եարըն իճրա իտէրլմ:

— Էյ սէն, Միսթիգօ:

— Պէն, սիղէ արգատաշլըգ իտէմէմ:

— Նիշին:

— Չիւնքի պու ագշամ խըղմէթիմ վար տըր. օ խըղմէթի իյֆա իթմէլիեիմ:

— Սէն պիրիսին. պիզ, եանի Բօլ վէ պէն կիտէրիզ, Հայտէ, արգատաշ եօլա չըգալըմ:

Բօլ Պէրօ. — Էվլէթ, Ֆաղաթ էօյլէ թաամլանտան էվլէլ, իշթիհա աշմագ իւղըէ պիր ալ վաղըթ շագըշտըրալըմ, Պիրէր գատէհ ապսէնթ քիտֆի տիր:

Միսթիգօ. — Վա՛յ, սապահլաւըն ապսէնթ իշիլիր մի:

Լուաղօ. — Նիշին իշիլմէսին... պու սուրէթլէ իշթիհամըղ աչըլըր:

Միսթիգօ. — Ֆաղաթ պէն սէնին զէվճէնէ, եօլտա կէճիքմէնէճէկիմիզի վատ իթմիշ իտիմ:

Լուաղօ. — Շու զէվճէմի պրադսանա, էվլէնտիկիմիզ իշին պանա դօմանտան օլմուշ օլտուղունու զանն իտիեօր... հալ պու քի պէն, էրքէքլէրին հուգուղունու իլան իտէրլմ... Չաթէն պիւեիւք իիթիլալ տա պու սէպէպլէ զուհուրա կէլմիշ տիր:

Բօլ Պէրօ. — (Իսթիհա իտէրէք. —) Պիր ապսէնթ իշմէքաւէ տալա ֆէնալըգ օլմալ, Էվլէր գարըլարը տինլէմէք լաղըմ կէլիրտէ, ինսան, պիր գաշ բարա թօրլտեըպ տա, քէնտի թուալէթլէրինէ սարֆ իթմէք իշին, սուտան պաշգա պիր շէյ իշմէմէլի տիր:

Բօլ Պէրօ պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման, Միսթիգօ՝ խէֆիէն մէրգուսա տիգգաթ իտէրէք:

— Իշտէ Թաշտէնիլէն, վէ Լուաղօնու պաշտան չըգաւան սախմէ տօթ պու օլմալը արը, տէյի միւլահազա իթմէքաւէ իտի, (Պատէհու աշիքեարէն.) Պանա հիշ պիւ շէյ իքրամ իթմէեին, չիւնքի իշմէք իսթմէմէմ:

Լօթէն. — Սէն պիրիսին:

Պու արալըգ պիր գահլէլսանէնին էօնիւնտէն կէչմէքտէ օլտուղլարընտան, Բօլ Պէրօ պուսուն գարուսունու աշտը, վէ միւճէլիտ քէնտիլիկինտէն իշէրի կիրտի իտէտէ, Միսթիգօնուն գօլունտան թութուպ հէման ճէպրէն կիրտիրտիկի սըրատա,

— Էկէր ալգօլու միւքիրաթտան գօրգուեօր իտէնիզ, պիր գատէհ պատէմ սիւպիէսի իշէրսինիզ, տէտի:

Միսթիգօ. — (Բէնտի քէնտիեէ.) Պիշարէ գատընճըղաղ, ֆիլվաղը էկէր գըղ գալմըշ օլտա իտի, տահա էյի օլուր իտի:

Բօլ վէ Լուաղօ գարըլպէ գարըլ օլմուրուպ, ապսէնթ կէթիրթտիլէր:

Լուաղօ. — (Միսթիգօնա.) Սէօյլէ պաղալըմ, սէն նէ՝ իշէրսին:

Միսթիգօ. — Հիշ պիր շէյ իշմէտիկիմի զաթէն սէօյլէտիմ:

— Ղալիպա իրաալար տիւղմէք իսթէեօրսուն:

— Իրատ տախի տիւղմէմէմ, պարի վաղթմը իշրէթլէ կէչիրէրէք, կիւնիւն պիրինտէ աճ գալմագ տէրէճէտինտէ մուղիրը ատէթլէրէ սալիք օլմագտան սագընմըշ օլուրում: (Դաւտէհլէրտէքի ապսէնթի կէօսթէրէրէք.) Շու իշտիկինիզ էօյլէ

պիր զէհիր տիր քի, թէտրիճէն գուզլէթինիզի զայիլ, վէ սիզի սէրսէմլէթտիքտէն սոնրա տախի վիճուտինիզի թէլէֆիտէր, էվլէթ, ապսէնթ, ինսանը Մաղաս վէ Շարանթօն գալէլէրինէ, եախօտ խասթախանէնէ կէօնտէրմէք իգթիտարընը հայիզ տիր, Լուազօ վէ Պէրօ գահգահա իլէ կիւլիւշտիւլէր:

Միսթիգօ. - Սիզ իսթէտիկինիզ գատար կիւլիւն. պէն հազըգէթի հայի սէօյլէեօրում:

Լուազօ. - (Գատէհինի պիր իշիմտէ պօշայթարագ.) Էօյլէ իսէ, շիմտիտէն Մաղասա, Շարանթօնա, եախօտ խասթախանէնէ տօղրու եօլա չըդարըզ, տէտի:

Միսթիգօ. - (Տիմբէտի, վէ քէնտի քէնտիսէ.) Պու հալին ազըպէթի ֆէնա տըր, իշպու սուի ախլէագը իլէ պու տէլիգանը մահվ օլաճագ տըր:

Բօլ Պէրօ. - Պիրէր գատէհ տահա իշլիմ մի:

Միսթիգօ. - Սիզին պիր ֆիրբրի մախսուսընըզ օլմալը...

Լուազօ. - Խալր, խալր, պիր գատէհ քեաֆի տիր... Հէմտէ թաամըմըզա կիտէլիմ, սոնրա պիդիմ պէլալը գարընը տարըլըրըզ:

Պէօյլէ տիեհէրէք Լուազօ՝ Միսթիգօ իլէ պիրլիքտէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը, վէ Բօլ Պէրօ տախի գահվէխանէտէ իտիլէն մէսարիֆի էօտէմէք իւզըն օրատա գալտը:

Միսթիգօ. - (Միւճէլլիտէ.) Աճալիպ, էվլէնտիկին սէքիզ կիւն օլտուղու հալտէ, շիմտիտէն զէվճինի պէլալը գալը՝ մը թէսմիեթ իտիեօրսուն:

Լուազօ. - Փագաթ քէնտիսի հէր շէյէ մանէա վէրիեօր:

Միսթիգօ. - Սէնտէ անընլա բէք էյի մուամէլէ իթմէեօրսուն: Իշրէթտէն ֆարիզ կէլմէկի վատ իթմիշ իտին...

Լուազօ. - (Հիտտէթլէ.) Իշրէթտէ տէվամըմտան տօլաեք քէնտիմի սանա շիքեաեթլէ մի իթտի:

— Օ պանա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի. ֆագաթ կէօզլէրիմ եօգ մու. հարէքէթինի կէօթմէեօրմուեում:

— Պիր գատէհ ապսէնթ իշմէքտէն նէ՝ մաղարրաթ օլապիլիր:

Պուշլար պու մուհամլէրէեթի իթմէքտէ իքէն, Բօլ Պէրօ՝

ավտէթլէ, Լուազօեա խիթապէն,

— Լաքին էվլէլէն խապէր վիրմէեհէրէք, պէնի էօյլէ թաամրնա կէօթիւրմէքլիկինտէն տօլաեք սազըն զէվճէն տարըլմասըն, տէտի:

— Տարըլմասըն մը, տարըլմաեա նէ՝ սէպէպ վար տըր. պիզ ազրապա վէ ահպապ տէյիլմիեթիզ:

Պու սուրէթլէ մէրդումար եօլա չըգըպ, ազ վազըլթտա Լուազօնուն խանէսինէ մուվասըլէթ իթտիլէր:

Սուֆրա գուրուլմուշ օլուպ, Վիգթօրին պէքլէեօրտու:

Լուազօ, էվտէն իշէրի կիրտիկի սըրատա, զէվճէսինի տէրադուշ իթմէք իւզըն իլէրլէեհէրէք, խօշ պիր սէտա իլէ:

— Սապահլար խայր օլսուն, տէտի:

Վիգթօրին՝ թէպէսօիւմ իլէ զէվճինէ եազլաշմագտա իքէն, գաշլարը չաթըլարագ թիւճաթ իտիպ:

— Եինէ՝ մի ապսէնթ իշմիշսին, տէտի:

— Եալընըզ պիր տամլտ իշալիմ: Իթմէրսէն Միսթիգօտան սիւալ էթ... Զաթէն պէն օ գատարը տա իշմէք իթմէեօրտում, ֆագաթ միւմքին օլամատը:

— Միւմքին օլամատը՝ մը... նիշին:

— Ազրապամըզտան Պէրօ իլէ պիրլիքտէ իտիմ... ֆագաթ Պէրօ նէրէտէ... կէլսէնէ Բօլ... գարունուն խարիճինտէ նիշին տուրուեօրսուն:

Գրէալի Լիօնէ պանգասը մէմուրու իշէրի կիրիպ, գարուեու արգատան գաբատը:

Վիգթօրին՝ պիրտէն պիրէ Բօլ Պէրօեու կէօրաիկիւնտէ, էօլիւ կիպի բէնկի սօլտու, պատէհու եիւզիւ ֆէվգէլատէ գըզտըր, վէ վիճուտի տախի տիթրէտի: Մէրգում, Վիգթօրինէ խիթապլէ, վէ թէքլիֆիսիլճէ:

— Սապահլար խայր օլսուն, ազիղէմ, նա՛սըլ օլտուղու-

նուզու սիւռլ իմ մէջ իկիմէ լիւզում եօզ տուր : Սիդի հէր վա-
զը թտան դիւտաւ թաղէ վէ տիւլէր կէօրիւնքում : Զէվճինի-
զին տալէ թի նազիքեանէսինի պիլ գապուլ, թէրիքսիղճէ, սի-
զին իլէ պիլիքտէ էօյլէ թաամը իմ մէկէ կէլտիմ, տէտի :

Վիգթօրին, պու արալըգ հէկէճանընը թէսկինէ մուվտֆ-
ֆադ օլարագ :

— Բէք էյի իմ միշտինիլ, սուֆրամըղա եալընըղ պիլ քի-
շիլիք թաղըմ տահա իլալէ իմ մէքլէ մաթլուպ հասըլ օլուր,
տէյի պէեան իլլէտի :

Լուաղօ . - (Կիւլէրէք .) Էկէր թաամըմըղ քեաֆի տէյիլ
իսէ, տօմուղ սուճուզու սաթան թաճիլ պուրաեա եաղըն տըր
. . . հայտէ, սուֆրաեա օթուրալըմ . . . Բօլ վէ Միսթիգօ՝

մաւամըն պիլէր թարաֆընա, պէն տէ դարչըտա օթուրուրում
Պէօյլէճէ սուֆրաեա օթուրուրում : Էսնտի թաամտա Վիգ-
թօրին ապա սէօղ սէօյլէմէօրտու, վէ Միսթիգօ տաթի տիլ-
սիլ կիպի տուրուեօրաու :

Պու տէլիգանըլ թապիեաթճա էհլի մէրագ օլմաուլլա,
Բօլ Պէրօնու իչէրի կիրաիկի դէման վաղը օլան հալէ տիգ-
գաթ իմ միշտի : Եէօյլէ քի Վիգթօրին, Բօլ Պէրօնու կէօր-
տիւկիւնտէ, էհհէսի էվլէլա սօլմուշ վէ սօնրա դըղարմըլ օլ-
տուղունտան, իքիսինին արասընտա պիլ սըրը մէվճուտ խու-
կինի Միսթիգօ տէրք իմ միշտի իսէ տէ, օ սըրըն նէտէն ի-
պարէթ պուլունտուղունու թապիի պիլէմէղ իտի :

Թաամըն տէվամըլ էսնասընտա ումումի պիլ տուրկունլուգ
հիւքմ իտիպ, հէր նէ գաաար Գրէտի Լիօնէ պանդաօր մէմու-
րու պու տուրկունլուզու պէր թարաֆ իմ տիլմէեէ չալըչըօր-
աու իսէ տէ, մուվաֆիֆագ օլամաեօրտու : Պիլ արա մէրգում :

— Պիլիմ պուրաա ճէմ օլմուշ օլտուղումուղտան տօլա-
եը մէմնունում : Ֆաթիլեամըղ էֆրատընըն պիլ եէրտէ թօթ-
լանմալարը նատիքէն վաղու պուլուր : պու իսէ մուճիպի էսէֆ
տիլ, չիւնքի տյի ֆամիլեա էֆրատը չօգ տէֆա պուլուշմալը
վէ իւլֆէթ իմ մէյի տիլլէր, տէտի :

Լուաղօ . - Ֆիլվաղը, հաղղըն վար տըր, հէմտէ նիշին
էօյլէ օլմասըն : - Բաղար կիւնիս սէն պանդաեա, պէն տէ միւ-
ճէլիտիւնէեէ կիմ մէկիլ : Իմտի ֆամիլեալարըմըլ սըգ սըգ

պուլուշապիլիլէր, վէ էկէր հալա միւսայիտ օլուր իսէ, եա
Սէն եախօտ Մարն նէհլի քէնարընա կիտէրէք, գահվալթը ի-
տէրիլ, Վիգթօրին, սէն պուեա նէ՝ տէրսին : Թաաալվուրում
միւքէմէլ տէյիլ մի տիլ :

Կէնճ գաաար՝ աշիքեար պիլ թէրէտտիւալէ . - Ֆաղաթ
. . . էվլէթ . . . չիս պհէսիլ . . . տէտի :

Բօլ Պէրօ . - (Դաշլարը չաթըլարագ .) Աղիղէմ, պու թէք-
լիֆ քէք տէ խօշունուղա կիմ մէտի կիպի կէօրիւնքում :

Լուաղօ . - (Սէրթճէ .) Քէնտիսի պիլիլ . . . պու թէքլիֆ
պէնիմ իչիմէ կէլիլ : Էկէր քէնտիսի գապուլ իմ մէղսէ, էվտէ
գալսըն :

Զէվճ ու զէվճէ արասընտա միւնաղաա պաշլամագ իւղրէ
իքէն, Միսթիգօ՝ պիլ թաղրիպ միւքեալէմէնին թարղընը թէպ-
տիլ իմտի :

Վիգթօրին, պու արա, սուֆրա թաղըմարընը գալտըր-
մաեա իսթիճալ իմտիկինտէն, Էօթէն :

— Պիլ սաաթ գաաար ֆաղլա բուխսաթըմ վար տըր .
Իմտի թէլալ իմ մէք պէյհուտէ տիլ, տէյի պէեան իլլէտի :

Թաամտան սօնրա, կէնճ գաաարն գահվէ կէթիլտի :

Միսթիգօ՝ քէլամա իսթիտար իտէրէք :

— Զանն իտէրիմ քի հիսապլարըմըղը թէսլիեէ իմ մէք
վաղթը կէլտի, տէտի :

Լուաղօ . - Պէնտէն աղչէ իսթէմէեէ՝ մի կէլալն, եախօտ
արթմըլ աղչէ՝ մի կէթիլտին :

— Էվլէթ, արթմըլ աղչէ կէթիլտիմ :

— Աֆէրին . . . նէ՝ գաաար տըր :

— Եիկիլմի եէտի ֆրանգ տըր : Իշթէ, սէնին հիսապընա
իմտիկիմ մէօարիֆին թաֆսիլաթը շու տուր : Թէաղիլ էթ :

Այնի վաղըմա Միսթիգօ՝ սուֆրանըն իւղէրինէ զիքը իմ-
տիկիմիլ մէպլաղ իլէ պիլ տէ եաղըլը քեաղըմ վաղ իմտի :
Էօթէն ճէվապա աղաղ իտէրէք :

— Թէաղիլ ֆալան լաղըմ տէյիլ տիլ : Սէն պու աղչէ-
եի գարըմա թէսլիմ էթ, պէնիմ սանաղքեարըմ քէնտիսի
տիլ : Եալընըլ եէտի ֆրանգը պանա վէր, տէտի :

Վիգթօրին՝ կէօղ եաշլարընը գապթ իմ մէք իչին աօտագ .

լարընը ըստը, վէ աղղընտան պիր քելիմէ պիլէ չըգարմա-
եըպ, մէղ-րիւր եէտի ֆրանգը զէվճինէ վէրտի, վէ օ տախի
պու բարաեը ալընճա, աեաղա գալգըպ,

— Հայտէ Բօլ, արթըգ կիտէլիմ, միւնէլիտիտանէ պէնի
պէրլէեօր, Էօլլէ պիր ութմապաշըմըզ վար տըր քի, ապա
միւսաաաա իթմէզ, տէտի,

Բօլ Պէրօ. — Էվվէթ, էվվէթ, պէնտէ պանգաեա ալտէթ
իթմէլիիմ, պիրիքտէ կիտէլիմ, (Պաաէհու Վիգթօրինէ խի-
թապէն.) Աղիղէմ, կէլէճէք բաղար կիւնիւ, Սէն սօգաղընտա
վազը խանէմիլտէ թաամտա պուլունաաղընըղը ունութմա-
եըն,

Վիգթօրին. — Պապաթ... պիլմէմ...

Լուաղօ. — Էվվէթ... էվվէթ... կէլիլիլ... սաաթ պէշ-
տէ խանէնիղտէ պուլունուրուզ, Շիմտիլիք հօշճա գալ, գարը,
ինչալլաճ աղշամ կէօրիւշիւրիւզ,

Մէրգուճ, պու սէօղլէրի սէօղլէրքէն զէվճէսինի անընտան
պուս իթտի, վէ իլալէթէն տախի,

— Էկէր միւթաաղմտան զիեաաա կէճիքիքսէմ, սաղըն տա-
րըմաեաաըն, չիւնքի միւսթաճէլ իշիմիզ վար տըր, տէյի պէ-
եան իլլէտի,

Բօլ Պէրօ. — Հօշճա գալըն, աղիղէմ, ինչալլաճ բաղար կիւ-
նիւ եինէ կէօրիւշիւրիւզ,

Մէրգուճ, պու սըրաաա թօգալաշմազ իւղրէ, էլինի կէնճ
գաաղնա ուղաթաղընտան, Լուաղօ՝ գահգահա իլէ կիւլէրէք,

— Պու նէ՝ տիր... գաաղնալար իլէ թօգալաշմազ՝ պիւեիւք
իլթիֆաթլարտան տըր, Հալ պու քի ագրապա արաաղնաա պու
հալ եաղըլըգ ալմազ, Էաղըլանը՝ էօրիւշմէք տիր, Հայտէ Բօլ,
պու պապաաէ նէղաքէթ լաղըմ տէյիլ տիր, Միւթէալիլի գաթա
մաթաաա օլան մէրասիմ իւղրէ մուսմէլէտէ գուսուր իթմէ,
տէտի,

Վիգթօրինին լէհճէսի սօլտու, Չէվճինին պու թէքիֆինի
րէտա իթմէք՝ գապիլ տէյիլ իտի, չիւնքի րէտա իթտիկինտէ,
պիր թաղըմ իլղահաթ իթմաղնա, հաթթա պէլլի տէ պիր
մուարաղա վուգուինէ սէպէպ օլմուշ օլաճազ իտի, Հալ պու քի
պու սըրաաա պէհէմէհալ պէօլլէ պիր սէպէպիլեթտէն գա-

չընմազ լաղըմէտէն իտի, Պինապէրին, արղուսու վէճհլէ րիւ-
ճաթ իտէճէք եէրէ, թէքիֆի մէղպուրէ մուվաֆիազաթ կէօս-
թէրտի, վէ Բօլուն սօտաղլարը վիճուտինէ սօգուստըղընաա,
սայրի վիճուտի տթէշտէն եանըյօր կիպի պիր հալ հիսս իլէ,
տիթրէտի, վէ պաեըլմազ աէրէճէսինէ կէլաի, Լուաղօ իսէ,
մուսմէլէյի մէղքիւրէտէն մէմնուն օլարազ,

— Թէմամ, իշթէ միւնաաիպի պու տուր... արթըգ կի-
տէլիմ, տէտի,

Միւթիգօ՝ Վիգթօրինին էլինի թութուպ, հէեէճան իլէ
սըղարազ,

— Ինչալլաճ թէքար կէօրիւշիւրիւզ, մաաամ Լուաղօ,
տէտի, վէ զաեթթ եալաշ սէտա իլէ տէ, — ճէսուր օլուն, տէ-
յի պէեան իլլէտի, վէ քէնտիսի տէ, մէրգուճան իքի քիշինին
արգաաղնաա տիշարը չըգաղը,

Կէնճ գաաղն եալընըզ գալտըղընաա, տիղլէրինին քէսպի
զաաթ իթտիկինի հիսս իլէ, պիր իսկէմէտէ օթուրաա, վէ
եանաղլարը իրի կէօղ եալաղըլլա ըսլանաղը սըրաաա,

— Եա՛ Բապաի, պէնի նէ՝ կիպի քէտէր վէ էլէմէրէ գա-
լը չըգարաճաղսըն... օ քէտէր վէ էլէմէ թէհաամիլ իթմէկէ
ճէսաթթիմ օլաճա՞ գ մը տըր... պու ալաղա գալըլը քէնտիմի
միւսաաֆաաա գուվվէթիմ պուլունաճա՞ գ մը տըր, վէ հէր նէ
օլուր իսէ օլուն, հաղըգէթի հալի պէեան իթմէքիկիմ լա-
ղըմ կէլմէեէճէք մի տիր, տիմէքտէ իտի,

Գաթուտան պիր գալ աաղմ ուղաղտա Լուաղօ, Բօլ Պէրօ
վէ Միւթիգօ տուրուպ, Լուաղօ՝ Միւթիգօեա իթմապէն,

— Տիմէք սէն պիղիմ իլէ կէլմէեէճէքմիսին, տէտի,
Միւթիգօ. — Խայր, վէ էկէր սէնին եէրինտէ օլսա իտիմ,
նէ՝ եաթաճաղըմ պիլիլ իտիմ,

Լուաղօ. — Նէ՝ եաթար իտին,

— Պու կիւնքի էյլէնճէեի բաղարա պրաղըր իտիմ,

— Նիշին,

— Հիշ օլմաղսա, կիւնտէլիկինի զայպ իթմէզ իտին,

Բօլ Պէրօ. — (Խաթիհա իլէ կիւլէրէք.) Ղալիպա Մ. Միւ-
թիգօ նաաիհաթլար վիրմէեէ գալըլընօր,

Միւթիգօ. — Նիշին վիրմէեիմ, Հէր նէ տախի օլսա, վէր-

տիրիմ նասիհաթլար՝ խայրըլը տըրլար, անլահօրմուսունուղ,
միւսիւ Բօլ Պէրօ, - էկէր վիզթօրին, քէնտի զէվէնին, չալը-
շաճագ եէրէ, սիդին իլէ զէֆը վէ էյլէնճէեէ կիթտիկինի պիւ-
սէ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլար, Պիշարէ գաաընճըղաղ՝ կէօղ
եաշլարը տէօքմէք իշին մի եարատըլմըշ տըր, Պէն էհէմմիեէթ-
սիդ պիր տէլիգանլըեըմ, ֆագաթ պիր քիմսէ էվէնտիկի հալ-
տէ, գաըըսընա, պէսլէմէ կիպի մուամէլէ իտէմէղ օլտուղու-
նու պիւրիմ, Պիր զէվճ՝ զէվճէսինէ իրանէթ իթմէլի, էմիյեէթ
կէօթէրմէլի, վէ զէֆըինի էյլէնճէսինի տիւշիւնմէղտէն էվլէլ,
խանէսինին, ֆամիլեասընըն իհթիեաճաթընը տէշիւնմէլի

Լուաղօ. - (Հիտտէթինտէն նաշի եումուղլարընը սըղա-
րագ.) Օ տէյիլ ամմա, պու լագըրտըլարը պէնիմ հագըլմաա
մը սէօյլէեօրսուն,

Միսթիգօ. - Հագըլմաա շիւսհէն եօղ իտէ, նիշին ալընը-
եօրսուն,

— Շիմտի սէնի թէրէլէրիմ,

— Գուվլէթինին սաեէսինտէ պէնի թէրէլէեէպիլիսին,
լաքին պու հարէքէթին իլէ սէնին պիւեիւք պիր աշագ օլտու-
ղունու իսպաթ իթտիքտէն պաշգա, պէնիմ հագըլը իտուկիթի
ճէրհ իթմիշ օլամաղսըն... էվլէլ, սէնին ֆամիլեաճա էօմ-
րիւնիւն մուգատտէմէսի խայրըլը տէյիլ տիր... Սանա ֆէնա
նասիհաթլար վիլրէն վար տըր, պունու պիլիեօրում, լաքին նէ՝
մէնֆաաթ իլէ պու նասիհաթլարըն վէրիլտիկինի պիլմէմ, էվ-
վէթ, իշ եէրինի պրագըղաա, մէյիտանէլէրէ կիթմէքիկին իլէ
քէնտինի մոհվ իտիեօրսուն, էկէր պէնի, եանի սէնին հագըղի
պիր տօթմունու արիլէսէ իտին, Աանիէրէ կիտիպ էյլէնճէք
եէրէ, տօղրուճա իշինին մահէլլինէ ալտէթ իտէր, վէ պու
աղշամ խանէնէ ալտէթինտէ, պէշ ստաթլըղ իշ վէ քէնտի նա-
մուսունու գաղանբր իտին, Պու սէօյլէտիկիմ՝ ֆէնա պիր շէյ
մի տիր,

Լուաղօ. - (Հիտտէթլէ.) Էյ նասիհաթլարըն պիթտի մի,
եօգսա սիլլէեի էնտիլէեիմ մի,

Միսթիգօ. - (Ումուղլարընը չէքէրէք.) Պէնիմ քիմսէեէ
ղարարմ եօղ տուր, վէ սէրիսօշ տա օլմատըղլմաան, սէն պա-
նա սիլլէ աշգ իտէմէղսին,

Բօլ. - (Լագըրտրեա գարըշարագ.) Պրագ, ատամ սէն տէ,
պու քիւլհանի իշին հիտտէթլէնմէք պիլէ տէյմէղ, վագթըմը-
ղը զայպ իտիեօրուղ, հաշտէ կիտէլիմ,

Լուաղօ. - (Եումուղլունու Միսթիգօեա կէօթէրէրէք.)
Էլպէթթէ սէնի եինէ եագալարմ,

Միսթիգօ. - (Բօլուն վէ Լուաղսուն արգալարընտան պա-
գարագ.) Կիթտիկին եօլտա պէնի եագալաեամաղսըն, (Էլալէ-
թէն տալի շէօյլէ սէօյլէտի.) Լուաղօ՝ ահմաղըն պիրի տիր,
Բօլ Պէրօ տալի մուղիր պիր մալալագ տուր, Զէվալլը վիզ-
թօրին, շալ չալըշղան վէ նաղիք գաաընը տիւշիւնտիւքճէ, վէ
անըն պէտպաթթ օլամաղը խաթըրմա կէլաիքճէ, եիւրէկիմ
բարէ բարշա օլաեօր, Ահ, շու ապսէնթ միւսթէլալարը՝ ա-
տէթա հալման կիպի ատէմէր օլուեօրլար,

Պու սէօղլէրտէն սանա, Միսթիգօ, վագթընը զայպ իթ-
մէք իսթէմէտիկինտէն, Մօնմարթը սօղաղընտան աղիմէթ իյ-
լէտի, վէ Սագրէ-Քէօր քիլիսէսի ճիլարլարընտա սաթտըղը մի-
տալեալարը վէ սայիլէի հալի օլան մահուա գութուեու ալ-
մագ իւղրէ, տօղրուճա քէնտի խանէսինէ աղիմէթ իլլէտի,

Իշէրի կիրտիկինտէ, գաբուճու գարը,

— Էյ Միսթիգօ, Միսթիգօ, տէլի մէրգուճու շաղըրտը-
ղընտան, իշպու քիւշիւք միտալեաճը նէրտիվէնտէն չըգմագաա
իքէն, արգասընա տէօնէրէք,

— Նէ՝ վար տըր, մատամ Բըթի-բա-թա-թօն, տէյի սիւալ
իթտի,

— Պուրաեա կէլին... գուլաղընըղաան պիր շէյ տիեէ-
ճէեիմ, - Պու սապահ պուրաեա պիր քիմսէ կէլիպ սէնի սօր-
տու,

— Քիմ իտի,

— Պիր բահիպէ գաաըն,

Միսթիգօ՝ բահիպէ Մարիեի աալա խաթըլլամաեարագ,

— Միւմքին տէյիլ տիր, տէտի,

— Էվլէլ, սիդի թէլէմին իտէրիմ քի, պիր բահիպէ կէլ-
տի, ֆագաթ զինա պէօճէլինտէն գօրգան բահիպէլէրէ պէն-
ղէմէեօրաու, Հէմտէ կէնճ վէ կիւզէլ իտի, վէ արապա իլէ
կէլտի,

- Բէք էյի, նէ՞ իսթէեօրտու :
- Սիդին իլէ կէօրիւ չմէք իսթէեօրտու . պէն տէ քէնախի-
նի, եէնի քիլիսէնին թարաֆընա կէօնաէրաիմ :
- Յրատա աէյիլ իտիմ, Թէքրար կէլէճէկինէ տայիր պիր
սէօղ սէօյլէտի մի :
- Խայր, ֆազաթ թէքրար կէլիսէ, նէ՞ ճէվապ վիրէերիմ :
- Պէշ ապըղգատան եէնի քիլիսէ թարաֆընա կիտիեօ-
րում, օրաեսա կէօնաէրին :
- Բէք էյի :
- Միսթիգօ՝ պու սէօղլէրտէն սօնրա քէնտի օաաաընա չըղ-
տը : Մէղքիւր օաա՝ պէշինճի գաթտա զտեէթ թէմիլ վէ մօ-
պիլեապը աա ճէաիտ իտի :
- Մէրգում, գարուճու գարրտան ալտըղը մալիւմաթ իւղէ-
րինէ մէրագտա գալարագ, վէ մէղպուրէ բահիպէնին քէնտի-
սինէ նէ՞ սէօյլէեէճէկինի տիւշիւնէրէք, մահուա գուլթուաաւնու
ալըպ, եէնի քիլիսէ թարաֆընա տօղրու իլէրլէտի :

17

Արնօլտ Տէսվիներ՝ պուլվար Հօսմանտա քեային պանքեր
վէրիէրին խանէսինտէ թաաա իթտիկի կիւնիւն իրթէաի կիւ-
նիւ, սապահլաեըն էրքէն, շէրիքի օլմուշ օլտուղու շախսըն
պանդաաընա ազիմէթ իթտի : Թաա օլ էսնաաէ վէրիէր տէ
քէնտի օաաաընա կիրիեօրտու :

Արնօլտ՝ շէրիքի իլէ թօգալաշտըղտան սօնրա,

— Պու սապահ պուրտաա պիր աղ շալըշաաղըղ, վէ էօյ-
լէտէն սօնրա ֆանթէղի-Մօտէրն թէաթրօաւնա կիտէճէերիլ,
Հէր հալտէ Մ. Լա ֆուժէրի կէօրմէքիլիլիլ լաղըմ տըր . սիլ,
մէրգումա իշին սէրթ թարաֆընը կէօթէրինիլ : — Էկէր
մաաաուաղէլ Լէօնա սիլէ պիր պար օլմաղ իսթէր իսէ, պու
խոսսուա մէղպուրէտէն գուլթուլմաեսա պիր վէսիլէ օլաճագ
տըր, աէտի :

Պանքէր . — Իլէ պաշլամաղտան էվվէլ, տիւնքի կիւն, աղի-
լէթինիլտէն սօնրա խանէմաէ վազը օլան հալի սիլէ հիքեաեէ
իթմէք իսթէրիմ :

— Սըղըլաճագ պիր շէյ մի օլտու :

— Վաղըաեը նաղլ իտէերիմտէ, քէնտիիլ հիւքմ իտին :

Պու սուրէթլէ մէրգում, քէնտիսիլլէ բահիպէ Մարի ա.
բաընտա ճէրէեսն իտէն վէ օղուեսնլարմըղա մալիւմ օլան
մէղպուրէ պէր թաֆսիլ հիքեաեէ իթտի : Արնօլտ՝ իշպու հի-
քեաեէերի քէմալը աիլգաթլէ տինլէերիլ, իսթաաընաա,

— Պու սէօղլէրտէն աշիքեարէն շու աշլաշըլլեօրքի, քէն-
տիմի մաաաուաղէլ Անժէլիքէ սէվտիլմէքտէ ֆէվղէլաաէ կիւճ.
իլք շէքէճէերիմ, տէտի :

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտիեօրում :

— Եէկէնինիլ բահիպէ աաուի էքպէրիմ օլաճագ տըր :

— Պէն տէ պու ֆիքիւրաէերիմ :

— Ջաթէն պուեսա պէնիմտէ շիւպհէմ վար իտի, ֆազաթ
էսէֆ իթմէերին, պէն միւշքիլաթ վէ մէվանիտէն մէյեսու օլ-
մամ, Դէմալը գուլվէթլէ ուղրաշաճաղըմ, վէ նիհաեէթտէ
կէօրէճէքսիլիլ քի, մուվաֆիթագ օլաճաղըմ, Լաքին սիլտէն
մալիւմաթ իսթէրիմ. եէկէնինիլլէն էմանէթէն եէաիլիլէ թէս-
իմ իթմիլ օլտուղու մէպլաղ նէ՞ միգտար տըր :

— Պէշ եիւղ պին ֆրանգ :

— Շու սաաթտա օ ազլէտէն նէ՞ գաաար գալմըշ տըր :

— Թաղրիպա իւշ եիւղ պին ֆրանգ :

— Եէկէնինիլ թարաֆընտան նէ՞ սուրէթլէ սիլէ թէալիմ
իտիլիլ տիլ :

— Էլաէն էլէ :

— Մաղպուղ սէնէտի տէ իթա օլունմամըշ տըր, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, շիւնքի եէկէնիմ իլէ պէնիմ աբամըղտա, մաա-
աէ պիր էմնիլեթ մէսէլէաինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր :

— Շու հալտէ, էկէր բահիպէ Մարի պիթթէաաաիլիլ վէ-
ֆաթ իտէր իսէ, (շիւնքի քէնտիի հէր նէ գաաար կէնճ իսէ
տէ, էօլիւմ՝ հէր սիննտէ վազը օլապիլիլ) . սանաղըմըղա
պէշ եիւղ պին ֆրանգըմըղ օլաճագ, վէ պուեսան տօլաեը
քիմէեէ հիսապ վիրմէեէ տէ պօրճու օլմաեաճաղըղ :

Ժիւլ Վերիէր սրբի քէնտի մէնտփիի զաթիւնի տիւնը.
նէն պիտի առնէ՝ օլմագլա պերապէր, եւնի շէրիքինն պու եօլ-
տա իփառէի հալ իթտիկինն իշիթտիկինն, աթիթէր, վէ,

— Լաքին... տիւնէրէք, սէօղէ պաշլամագ իթմէտի իսէ
տէ, Արնօլտ, մէրգումուն իփառէտի զաթիթ իտէրէք,

— Եւկէնիկինն աղջէտի տէփթէրիկինն տէ՛ թարգտա
գայտ օլունմուշ տուր, տէյի սիւալ իթտի,

— Քէնտի շաթտի հիսապլամ օլարագ գայտ օլունմուշ
տուր,

— Եւկէնիկինն իստի եաղլումամը տըր ա՛,

— Խա՛յր, եաղլումամը տըր,

— Արիմ Ալլա՛, պու հարէթթինիղ՝ զանէթ մահիրտնէ վէ
էմրի պտտիլէթ վէ իհիթիթա մուվափըդ տըր, - Հէր նէ իսէ,
պիթ թարափտան մատմուաղէլ Անժէլիքի ճէլպէ, վէ աթիկէր
թարափտան եւկէնիկինն էփրեալընը զալէպէեէ շալըմագ իւղ-
րէ, պու աղչամ պէնի իտնէնիկինն թաամա տալէթ իտէրտէ-
նիղ, մէմնուն օլուրում,

— Եալընըղ պու աղչամ տէյիլ, պունտան պէօլէ հէր
կիւն թաամընըլ իտնէմտէ իտէճէքսինիղ,

— Թէշէքիլի իտէրիմ... պիթ աղ տա աթիկէր իշէրիկինն
իլէ մէշլուլ օլալում,

Ֆիլվաղը, մէրգումալ պաղը գարընը իշէր իլէ մէշլուլ
• Լաուգլարը կիպի, միւթագ պէլտէքի թաամվալարընտան
տաթի պահա իթտիլէր,

Օլ գատար մէշլուլիլէթէ տալտըլար քի, Վերիէր, իտնէ-
սինտէ էօլէ թաամը վաղթընը ունութ տուղունտան, Արնօլտ,
մէրգումալ,

— Պու կիւն էօլէ թաամընը պիթիթտէ պիթ լօղանթատա
իտէրիկինն, վէ տնտէն Ֆանթէլի-Մօտէրն թէաթրօտունա կիտէրիկինն,
տէտի,

— Բէք էյի, Ֆաղաթ թէաթրօ իշինն զաթիէն թէալիէ
իթմէքիկինն ունութ մտեւն,

— Օ իստապա սիղի մէմնուն իտէրիմ,

Եթիկիմ տաղըդա տնտ, իքի շէրիքէր՝ պիթ լօղանթա-
տա թաամ իթտիլէրի տըրտա, Արնօլտ, Լա Ֆուժէրն մու-

գալէլէլէրինն վէ Վերիէրն Լէօնա վէրաթիկինն մէքթու պարըն
միւսվէտտէլէրինն կէօղտէն կէշիլտի,

Սաթ իքի պուշուգ րատտէլէրինտէ, պու իքի շէրիքէր,
գիթը իթտիկինն թէաթրօ կիթտիլէր,

Օլ էսնատէ օեուն բրօվաթը իճրա օլունտ եօրտու, Բեաֆ-
ֆէսի օեունմուլար, սահնէ իւղէրինտէ օլուպ, պանքէրին թէաթրօ
թարաթիլլէ միւնտաթէթի պուլունտուղունտ վէ գարգէն աղճէ
վէրաթիկինն պիլտիլէրինտէն, մէրգումալ կէօրտիլէրինտէ,
թէվաղու վէ հիւրմէթ իթմէքտէ իտիլէր,

Լէօնա իլէ թէաթրօ տիլէքթօրու, պանքէրի վէ րէփիկինն
կէօրտիլէրինտէ, Լա Ֆուժէր,

— Վա՛յ, աղիլիմ պանքէր, նէ՛ միւսայիտ վաղթտա կէլ-
աթիկինն. պէն իսէ, սիղին իլէ կէօրիլլէք արղու իթտիկինն,
պիթ թէքթիլէ եաղաճագ իտիմ, շիւնքի սիղէ պաղը մուհիմ
սէօղիմ վար տըր, տէտի,

Վերիէր. - (Պարտա պիթ սուրէթտէ.) Նիմտի, կէրէք օլ
իստապա, վէ կէրէք պուրաեա կէլմէմէ սէպէպ օլուն մատ-
տէ հաղգընտա կէօրիլլէրիլլէ, - Անճագ, միւսատէնիկինն,
էվվէլ էմրտէ եւնի շէրիքի սիղէ թագտիմ իտէրիմ,

Լա Ֆուժէր վէ Լէօնա, սուրաթլարընը էքշիթէրէք իգհա-
րը թէաճիւպ իթտիլէր,

Լա Ֆուժէր. - Եթիլիլլէ մի:

Պանքէր. - Էվվէթ, միւսիւ Արնօլտ Տէսվինը՝ պէնիմ շէ-
րիլլէ տիլ,

Թարափէյն սէլամալարընը, Պատէհու Լա Ֆուժէր՝ Ար-
նօլտուն էլինն թութուպ, տաթիլէն ֆէվգէլատէ միւզտարըպ
օլմագլա պերապէր, սուրէթի զահիրէտէ տօթ կիպի կէօրիլլէ-
մէեէ սայ իթտի, վէ Լէօնա տաթի, Արնօլտ իլէ թօղալաշա-
րագ,

— Տօթլարընըլլէն տօթլարը՝ պիլիմ տէ տօթլարընը
տըր, տէտի,

Արնօլտ. - (Լա Ֆուժէրէ իթտապէն.) Միւսիւ, օտանըղ-
տա շէնտ տաղըդա պիլիլլէ կէօրիլլէք իթմէրմիսինիլլէ,

Լա Ֆուժէր. - Ֆաղաթ, միւսիլլէր, պէն հաղըր օլմա-
եարագ լուպիթաթըն բրօվաթը նաթը իճրա օլունտապիլլէր, Պու.

նունը պերտապեր, հէր շէյտէն էվվէլ իշ լազըմ արը... Պու.
Եսուրուն միւսիւէր, օտամբղա կիտէլիմ

Լէօնա. - Պէն տէ սիզին իլէ կէլիեօրում,

Արնօլտ. - (Մէզպուրէեէ խիթ ապէն.) Մասամ, իշ հազ.
զընտա կէօրիւ շէճէ յիմիդի իշիթ մէտինիլ զ մի,

Լէօնա. - Թէաթրօ ումուրունա, վէ տիրէթթօր իլէ Վէրիէ.
րին իշլէրինէ վուգ ուֆիեթիմ վար տըր,

Արնօլտ. - Խալր, մատամ, սիզին՝ միւտիրին օտասընտա
պուլունմանըզ, միւքեալէմէմիդէ զարար վէրէպիլիր,

Լէօնա, գաշլարը չաթըլարագ, խարար իթտի իսէ տէ, Լա
Ֆուժէր՝ մէրգուժէեէ պիր իշարէթ իթտիքտէն սօնրա, տիկէր.
լէրինէ տէ,

— Կէլին, միւսիւ, տէյի պէեան իլլէտի,

Պատէհու թէաթրօ միւտիրի՝ իրի շէրիքի քէնտի օտասընա
կէօթիւրիւպ, Լէօնա իսէ, եալընըզ գալտըղընտա, հիտտէ.
թինտէն նաչի աեազլարընը եէրէ վուրարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու թաւր վէ չըզըլըն մանէասը նէ՝ տիր. հէր հալտէ
պու մուամէլէ ֆէվգէլատէ պիր շէյ տիր... Ֆազաթ վու.
դուի հալ նէ՝ տիր. - Վէրիէր քէնտիսինէ պիր շէրիք պուլմուշ.
սէպէպի նէ՝ տիր. Տիմէք տիր քի եալընըզա իշինէ տէվամ
իւտէմէեօր իմիշ, Պանա վէրտիկի սէլամտա, իսթէեէրէք տէյիլ
իտի. սէլամը վազիֆէմ տէյիլ ամմա, բարամը իսթէրիմ, էլ.
պէթթէ եազընտա իշին նէ օլտուղունու անլարըզ, տիմէքտէ
իտի,

Լա Ֆուժէր՝ Վէրիէրի վէ Արնօլտ Տէալինեընը օտասընա
կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, քէնտիսի՝ եազըլսանէսինին գարը.
սընտա օթ ուրտու, տիկէրլէրի տէ իսկէմէլէրէ օթ ուրտուլար,

Պու սըրատա, Արնօլտ, քէլամա աղազլէ,

— Մ. Վէրիէր քէնտիսինին շէրիքի օլտուղունու զաթընըզա

պէեան իթտի. Ֆիլվազը տիւնտէն պէրու պու սըֆաթը հայիզ
պուլունմագ տաեըմ. Մ. Վէրիէրին շէրիքի օլտուղունուտա, պան.
դանըն խայըրը վէ խայըրսըզ քեաֆիթէյի ումուր վէ մուամէ.
լաթընտա հիսսէմ օլտուղունու գապուլ իթտիմ, տէտի,

Լա Ֆուժէր. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Օհ, միւսիւ, Մ.
Վէրիէրին քեաֆիթէյի ումուր վէ մուամէլաթը խայըրը տըր,

Արնօլտ. - Խալր, միւսիւ, հէրսի տէ խայըրը տէյիլ տիր
Մ. Վէրիէր, չօգ տէֆա, սայիրլէրէ խըզմէթ իթմէք արղուսիլլէ
զարարտիտէ օլմուշ տուր. Հաթթա պանդանըն մուամէլաթը.
նա քէսպի վուգուֆ իթտիկիմտէ, շէրիքիմին պիտտէֆաթ ալ.
տանմըշ իտուկինի թահզըզ իլլէտիմ, վէ զաաֆէթինին մու.
զիրը նէթիճէլէրինէ գարը շէտիտէն վէ քէնտիսիլլէ պիլ իթ.
թիֆագ ուղրաշմաեը գարարլաշտըրտըմ, վէ կէօզտէն կէլիտի.
կիմ միւթէատտիտ էվրագ միեանընտա, միւսիւ Լա Ֆուժէր,
սիզէ տյիտ օլանլարը տալի պուլուպ թէտգիգ վէ միւթալէա
իլլէտիմ,

Պու սէօզլէրին իրատ օլունաուղու սըրատա, Լա Ֆուժէր
ֆէվգէլաեէ սըզըլըեօրտու իսէ տէ, պէլլի իթմէմէեէ չալը.
չըեօրտու. Մուախտրէն, իֆատէեէ աղազլէ,

— Պիզիմ, միւսիւ Վէրիէր իլէ օլան իշլէրիմիզ՝ սատէ վէ
աչիքեար տըր. Հիսապլարըմըզ մէյտանտա տըր. Գէնտիսինտէն,
պիր տէֆա իւշ եիւզ պին ֆրանգ, վէ տիկէր պիր տէֆա տա.
խի էլլի պին ֆրանգ ալմըլըմ տըր, տէտի,

— Պիր տէ, տիկէր պիր թաճիրտէն ալթմըշ պին ֆրանգ
ախզ իթմիշսինիզ, վէ Վէրիէր տէ մէրգուժա սիզին իշին քէֆիլ
օլմուշ...

— Էվվէթ, ճէման տէօրթ եիւզ օն պին ֆրանգ տըր...

պունուն իշին տէ պազը թէահիւտաթ ալթընա կիրիշմիլիմտիր.
— Հալ պու քի թէահիւտաթընըզ իլլա իթմէմիշսինիզ.
— Ազրապա վէ միւթէալիւզաթըն եէքտիկէրինէ մուամէ.
նէթ իթմէլէրի լազըմէտէն տիր,

— Իշ իշինտէ ազրապա վէ միւթէալիւզաթ միւնասէպէթ
ալմազ, Պունտան գաթինազար, պէն սիզին խըսըմընըզ տէյի.
լիմ,

— Նիհաեթթ, միւսիւ, մէրամընըզ նէ՝ տիր. սօն տէֆա

գարգէն ալաճաղըմ եիւզ էլլի պին ֆրանգը, հէր ազլամ, լու-
պիեաթ հասըլաթընտան իրի պին պէշ եիւզ ֆրանգ վիրէրէք
էօտէմէքիկիմ գարարլաշտըրըմը տըր, Պու թէահհիւտիւ իյ-
ֆա իտէճէեիմ,

— Լաքին պունտան էվվէլ տիկէր պիր թէահհիւտիւնիւզ
վար տըր,

— Հանկըսը տըր,

Արնօլտ, չիզտանընտան տամըլը վէ թիւրլումիւ պիր քեա-
ղըտ չըգարըպ, վէ ճէվապէն,

— Իշթէ պու թէահհիւտիւնիւզ. պունունլա, 1884 մա-
յիս 24 տէ, եանի պէշ կիւն սօնրա եիւզ պին ֆրանգ էօտէ-
մէնիզ մէշրութ տուր, վէ պիղիմ պուրաեա կէլիշիմիզ, իմ-
ղանըղըն ահքեամընը իճրաեէ սիզի տավէթ իթմէք իշին տիր,
տէտիր,

Լա Պուժէր՝ րէնկի սօլարագ,

— Պու մէպլաղըն տիկէր պիր զէմանտա թէէտիեէ իտի-
լէճէկի Մ. Վէրիէր իլէ գարարլաշտըրըմը տըր, տէտիր,

Արնօլտ. — Պու գարարընըզ եազըլըմը մը տըր,

Լա Պուժէր. — Խալը, ֆազաթ . . .

— Ֆազաթ ֆալան լաղըմ տէյիլ տիր, միւսիւ . . . Պօրճ-
լուսունուզ . . . պօրճունուզու թանըմըշտընըզ, չիմտի թէէտի-
եէ իթմէնիզ լաղըմ կէլիր, — Էկէր մայիս 31 տէ թէէտիեէ իթ-
մէզսէնիզ, նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, սիզի մահքէմէ-
եէ ճէլպ իտէճէեիմ,

— Հալ պու քի պու հարէքէթինիզ ազիլանէ օլամազ,

— Նիշին,

— Չիւնքի օ հալտէ պէնի իղհարը իֆլաա հալինէ կէթիր-
մէքլէ, հէր ազլամքի հասըլաթ ազլէսինտէն ալաճագ օլտու-
ղունուզ իրի պին պէշ եիւզ ֆրանգը տա զայալ իթմիշ օլաճագ-
սընըզ,

— Հալ պու քի իւմիտինիզ վէճհէ հասըլաթ օլմաղսա,

— Միւմքին տէյիլ տիր քի հասըլաթ օլմասըն, թէաթրօ-
եու չէրէֆլէնտիրմէք վէ թէքմիլ պօրճլարըմը էօտէմէք իշին
պու օեունա կիւվէնմէքտէեիմ,

— Վէ օեունունուզու մէվզըի սահնէեէ կէթիրմէք իշին,

պու կիւն տէ Մ. Վէրիէրտէն էլլի պին ֆրանգ իսթէմէք նիեէ-
թինտէ իտինիզ, տէյիլ մի,

Վէրիէր. — Պէնտէն մի էլլի պին ֆրանգ,

Լա Պուժէր. — (Արնօլտուն քէնտի նիեաթը հագգընտա
պու սուրէթլէ մայիւմաթ ալմըշ օլմասընտան աօլաեք ֆէվզէ-
լատէ թէաճճիւպտէ գալարագ.) Միւսաատէ իտին . . . միւ-
սաատէ իտին . . .

Արնօլտ. — (Վէրգուժուն քէլամընը քէսէրէք.) Միւսիւ,
էֆքեարըմըզ պիր ազ աշրգտան աշրգա պէեան իտէլիմ, Սիզ
թէհիքէլի պիր օեուն օյնաեօրսունուզ, Պիրինճի տէֆա Մ. Վէ-
րիէր սիզէ տօսթլուգտա պուլունտուղունտա, տուղաղա տիւշ-
միւշ տիր, վէ հալէա քէնտիտինի իղֆալ իթմէք ֆիքրինտէսի-
նիզ, Համտ օլտուն, պու տէֆա պէն հաղըր պուլունտուղում-
տան, քեաֆֆէյի թէրթ իպլէրինիզի պիլիրիմ, վէ անլէրի մէյ-
տանա չըգարմագ՝ վազիֆէմ իզթիղաթընտան տըր, — Շէրիքիմ
իւզէրինտէ հուտուաաուզ թէէտիր վէ նուֆուզ իճրա իթմէք,
վէ անըն գասաթընը իսթէտիկինիզ եօլտա գուլլանմագ իւզրէ,
մաամուազէլ Լէօնաեք ալէթ մագամընտա գուլլանմըշտընըզ,
Միւսիւ, մաամուազէլ Լէօնա սիզին հէմ ալէթինիզ, հէմ տէ
մաշուգէնիզ օլտուղու հալտէ, սանաաթընըզա նէ իսիմ վէր-
մէլի,

Վէրիէր. — (Աեաղա գալգարագ.) Մաշուգէսի՞ մի,

Լա Պուժէր. — Եալան տըր, միւսիւ, եանլըշ տըր,

Արնօլտ. — Պու տէտիկիմ օլ գատար սահհիտիր քի, թէ-
աթրօտա պիլմէեէն եօգ տուր, զիրա սիզ պու խուսուսու քիմ-
սէտէն կիզլէմէեօրսունուզ, իմտի, իշ պու մէքքէլտէ օլտուղու
թագտիրտէ, հագգընըզտա հիշ պիր իհթիրաղտա պուլունա-
մաեքը. . . Հուգուգուժունու իսթիմալ իտէճէեիզ,

Լա Պուժէր. — Տիմէք պէնիմ մահվըմը, վէֆաթըմը իս-
թէեօրսունուզ,

Արնօլտ. — Խալը, բարամըզը իսթէեօրուզ, վէ ահմագ
քիմնէլէր եէրինէ կէշմէք իսթէմէեօրուզ, իմտի, միւսիւ, սիզէ
խապէր վէրիեօրուզ, մայիս 31 տէ, եիւզ պին ֆրանգ իսթէ-
րիզ, պիլմիշ օլուն,

Պատէհու Արնօլտ՝ քէմալը եէյիս իշինտէ օլարագ քէնտի-

լէրինի տըգոյմաղա չալըշան Լա Ֆուժէրին ընճա եօլունաւքի սէօղլէրինտէն հիշ պիրինէ ճէվապ վիրմէնէրէք, Վէրիէր իլէ պիրիքտէ օտատան տիշարը չըգըպ, սօգադտա, մէրգում պան. քէրէ խիթապէն,

— Էվվէլա եիւզ պին ֆրանգ ախզ իտէճէնիզ, տէտի,

Վէրիէր. — Մէմուլ իտէրմիսինիզ,

— Շիւպհէմ եօգ տուր,

— Ֆագաթ պու ազչէնի քիմտէն ալաճագ տըր,

— Լէօնաաան,

— Մէմուլ իթմէմ,

— Կէօրիւրսինիւզ,

Պու արա իքի շէրիքլէր սահնէնէ վասըլ օլտուլար,

Օեռունուն թէճըիւպէսի խիթամ պուլմուշ օլտուղունաան, մաամուաղէլ Լէօնա՝ պիր բէնչիրէնին տըգասընտա տաւրմուշ օլտուղու հալտէ, Վէրիէրէ պէքլէեօրտու: Մէղպուրէ՝ պան. քէրի կէօրտիւկիւնտէ, իսթիգպալ իլէ,

— Միւտիր իլէ իշինիզ խիթամ պուլտուղու հալտէ, զանն իտէրիմ քի շիմտի կէօրիւշէպիրիիզ, տէտի,

Վէրիէր, Արնօլտուն օրատա հալքըր պուլունմասը սահնէ. սինտէ ճէստրէթ ալարագ,

— Սաաթ պէշէ գատար պանգատա օտամտաերմ: Էկէք կէլմէք իսթէրսէնիզ, պէնի օրատա պուլապիրիսինիզ, տէտի,

Պանքէր, պու սէօղլէրտէն սօնրա, եօլունա տէվամ իթմէք իսթէտի իտէտէ, Լէօնա՝ գարչըսընա կէշիպ, արսըղճա պիր թարղ իլէ,

— Շու թավր ու հարէքէթին խիթամ պուլմաեաճագ մը, տէտի,

Արնօլտ. — Տիգգաթ իտին, մաաամ, պիր ազ եավաշ լա. գըրտը իտին, չիւնքի սէսինիզի իշիտէն օլապիրի,

Լէօնա. — Քիմ իշիտէճէք տիր,

— Աշըգընըղ միւսիւ Լա Ֆուժէր,

— Շիմտի Լա Ֆուժէրտէն պահս իթմէք սըրասը տէյիլ տիր: — Մատտէ պանա վէ միւսիւ Վէրիէրէ տայիր օլուպ, պի. զիմտէ պաղը իշլէրիմիզ վար տըր,

— Եանի եէտիմիզտէ պիր միգտար ազչէնիզ պուլունմագ.

աա տըր: Էվվէթ պիրիեօրում, մաաամ, վէ զանն իտէրիմ քի, մաթլուպունուղ՝ եիւզ աօգսան պին ֆրանգ տըր: Տէօրթ կիւ. նէ գատար պու բարանըղը ալապիրիսինիզ: Շէօյլէ քի, մայիս 30 տա, սապահըն սաաթ տօգուղունտան իթիպարէն, սան. աըղա միւրաճաթ իտին. մագպուղունուղա մուգապիլ ազչէ. նիզ թէսիմ օլունաճագ տըր: — Շիմտիք, մաաամ, տիրէք. թօրունուղ միւսիւ Լա Ֆուժէրի կէօրիւն: Շիւպհէտիզ, պու ազչամ թէաթրօսունու գաբաերպ գաբամամագ վէ պիւանչօ. սունու եաբըպ եաբամագ լաղըմ օլտուղունու անլամագ իւզ. րէ, ըէյինիզի ալմաեա միւհթան տըր:

Մաւաթիարէն Արնօլտ Տէսվինեը՝ Վէրիէր իլէ պիրիքտէ գաբունա աօղրու իլէրլէտի, Արնօլտուն սօն սէօղլէրի՝ Լէօնա. նըն իւզէրինէ եըլտըրըմ կիպի թէէսիւր իտէրէք, եալընըզ գալտըլընտա, քէնտի քէնտիէ,

— Թէաթրօեու գաբամագ մը... պիւանչօսունու եաբ. մագ մը... Տիմէք օլուր քի, բօլումու իճրա իտէմէնէնէնիմ, Օրօլ իսէ, թամ պանա մախսուս տուր, վէ էմապիլաէ աալա կէօրիւլմէմիշ տիր... խալր, խալր, պու միւմքին տէյիլ տիր... Պունա մուվաֆիագ օլմագ իշին տէ, Վէրիէրտէն ալաճա. զըմ ազչէնի գարղէն Լա Ֆուժէրէ վիրէճէնիմ, տէտի:

Մէրգումէ, սիւրաթլէ վէ տիվանէ կիպի տիրէքթօրուն օտասընա չըգտը,

Գալտըրըմտա վէ թէաթրօնուն գարչըսընտա, իքի շէրիք. լէր արապալարընա բարիպ օլմաղտան էվվէլ, տուրտուլար,

Վէրիէր. — Չանն իտէրիմ քի, պիզ պու իշտէ զարարըլ չըգաճաղըզ, տէտի,

Արնօլտ. — (Աւմուղլարընը չէքէրէք.) Սիզ էմին օլուն... վագիեթինիզ միւքէմմէլ տիր: — Լէօնանըն ազչէսի իլէ, այըն խիթամընտա եիւզ պին ֆրանգ վէ աիկէր ալթմըշ պին ֆրանգ թէէտիէն օլունաճագ տըր: Մէղքիւր ալթմըշ պին ֆրանգըն սահիպինէ պաղը եօլլար էօյրէթէճէնիմ. ումարըմ քի ըէտտ իթմէնէնէք տիր: — Պիր քէրէ օ ազչէ թիւքէնիր իսէ, Լա Ֆուժէր՝ կիւվէնտիլի լուպիեաթը պաշա չըգարամաեաճագ տըր: Թապիաթիլէ թէաթրօ սաթըլաճագ, վէ պիզտէ պաշըճա ա. լաճագըլլարտան օլաճաղըզ, Պինապէրին պէն տէ, պու կիւնքի

կիւն սիզնէ թէհիքէտէ կէօրիւնէն մէպլաղըն պիւերիւք գըսմը-
նը իսթիհասալէ պիր չարէ պուլապիլէնէեիմ, Պունունլա պէրա-
պէր, ազչէնին պիր ճիւղի գըսմը զայս օլուր իսէ, պունուն
նէ՝ էհէմմիւթի վար տըր, - Լա Թուժէր՝ սայքի գօլ վէ այագ-
լարը պաղը օլարագ պիղիմ էլիմիլտէ տիր, - Նէթիճէի հալ
իֆլաաա վէ ֆէնա պիր զարուրէթէ տիւչար օլարագ, եա գուր-
չուն իլէ եաիօա Սէն Նէհրինէ աթըլարագ, թէլէֆը նէֆստէն
իպարէթ օլաճագ տըր, Պէօլէնէ պիղի թաղիք իտէն էթիէն
Պէրօնուն վարիսլէրինտէն պիրի օրթատան գալգաճագ տըր,

.....
.....

Անժէլիք Վէրիէր, մալիւմ օլան կիւնիւ, քէմալը էնտիլէ
իլինտէ կէչիւրտի,

Մէզպուրէ, սապահլաւըն թօքճու միւլաղիմի Վանտամա
քէչիտէ իլլէտիկի թէլէկրաֆնամէտէն սօնրա, մէրգում տէլի-
գանլընըն, աալա վագըթ զայս իթմէեէրէք, տալէթինէ իճա-
պէթ իտէնէկինի մէմուլ իտիեօրտու,

Հալ պու քի, ազչամըն սաաթ ալթըսը օլտուղու հալտէ,
մէրգում տէլիգանլը մէյտանա չըգմատը,

Անժէլիք, սալօնտա, հալլիեէ նաղըր օլան պիր բէնչիլէ-
նին եանընաա օթուրուպ, աօգագ գարսուսունու կէօղէթմէքտէ
վէ տինլէմէքտէ իտի իսէ տէ, հէր գարու աչըլըչընտա, պիր
թագըմ լիւզումսուղ ատէմէր չըգըպ կիրմէքտէ իտիլէր, Պի-
չարէ գըզըղագ, զաեթէթ մահգուն վէ միւքէտտէր պիր հալտէ
օլուպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա նիչին կէլմէեօր. թէլէկրաֆնամէմի ալըր ալ-
մաղ, աճապա նիչին տալէթիմէ իճապէթ իթտի, աիմէքտէ
իտի, վէ պին աիւրլիւ միւլահաղաթ ֆիքրինի մէչըուլ իթմէք-
տէ իքէն, սօգագ գարսուսունուն չանը չալընըպ, պուլվար
Հօսմանա նաղըր օլան մէզքիւր գարու աչըլմասընաա, կէնճ
միւլաղիմ զահիր օլտու,

19

Մատմուաղէլ Վէրիէր՝ մէրգումու կէօրիւր կէօրմէղ, սէ-
վինճինտէն բէֆը սէտա իթտի, չիւնքի էմիլ Վանտամըն կէլմէ-
սիլլէ, տէրունի խանէեէ սաատէթ վէ իւմիտ տալիլ օլտուղու-
նու մէմուլ իթմէքտէ իտի, Հաթթա մէսէրրէթինտէն նաչի, հէր
կէօնա մէրասիմի ունուտարագ, տէհլիլին էչիկինէ գաաար մէր-
գումու իսթիգապալէ կիթտի, վէ գօլունտան թութուպ սալօնա
կէօթիւրէրէք,

— Կէլին . . . չարուգ կէլին . . . սիղին կէճիքմէքլիկինիղ՝
էօլիւմիւմէ սէպէպ օլուեօրտու, տէտի,

Միւլաղիմ. - Աղիղէմ Անժէլիք . . . մէմուրիեթտէ իտիմ
. . . պաղը թիւֆէնքլէրին թէճրիւպէսինէ մէմուր օլան գօմի-
սիօնա աղաւըմ, էօլլէտէն սօնրա ազչամա գատար թօք
մէյտանընտա վագըթ կէչիւրտիք, թէլէկրաֆնամէնիղի տէ ազ-
չամըն սաաթ պէչինտէ աիղ իթտիմ,

— Սիղէ գապահաթ պուլմաեօրում, անճագ պէնիմ միւզ-
տարըպ օլտուղումու անլաթեօրում,

Վանտամ. - (Շէօլլէ իլալէ իթտի.) Հալ պու քի խապէ-
րինիղի ալըր ալմաղ, պիր տագըգա պիլէ զայս իթմէեէրէք
կէլտիմ. . . լաքին պէնի պու գատար միւթաճէլէն տալէթ
իթմէնիղտէ նէ՝ սէպէպ վար տըր . . . Սիմանըղ նիչին պու տէ-
րէնէ ալթիւսթ օլմուչ. . . Նէ՝ վագը օլտու,

— Տօսթում, մուհապպէթիմիղ թէհիքէտէ տիր . . . ա-
ղիմ վէ ճիտտի մուխաթարալար՝ մուհապպէթիմիղի թէհտիտ
իտիեօրլար,

— Էսէֆ իտէրիմ քի, պու մուխաթարալար պու կիւնտէն
մէվճուտ տէյիլ տիրլէր. . . Մալիւմ օլան մուճիպի թէէս-
սիւֆ սէօղլէրին բէտէրինիղ թարաֆընտան իրատ օլունտուգ-
լարը կիւն օ մուխաթարալարը պէն տէրք իթտիմ,

— Տօսթում, սիղ հէր չէյի պիլմէղսինիղ, Մուխաթարա-
լար բէք եագըն տէյիլ իտի, վէ պունլարա գարըր ուղըաչմագ

գապիլ, ետխօտ պէքէմէք միւմքին իտի: Հալ պու քի շու սա. ամտա թէհամիւլ միւմքին տէյիլ տիր: Մուխաթարա եագըն տըր . . . վագըթ գալմամը տըր . . . վէ էկէր պէնի սէվէր. սէնիզ, իշ կէօրմէք լագըմ տըր:

— Սիդի սէվմէք տէ սէօզմիւ . . . ա՛հ, օլ պապտէ չիւպ. հէնիզ եօգ տուր: Սիդ, տիւնեատա հէր չէյի միւրաճճահար. նըզ . . . սիդին իշին հէր չէյի կէօզէ ալըրըմ . . . հէր չէյի հագըրըմ . . . Ֆագաթ թէքրար իտէրիմ, նէ՛ վար տըր, նէ՛ վու. գու պուլտու:

— Բէտէրիմ քէնտիսինէ պիր շէրիք ալտը:

— Զանն իտէրսէմ, պու թապիի պիր չէյ տիր:

— Բէտէրիմին՝ թապիեաթը վէ միւսթագիլ վէ հիւրը օլմագըրգ արդուլարը մալիւմ օլտուղու հալտէ, շէրիք ալմասը ասլա թապիի տէյիլ տիր: — Բէտէրիմ՝ րէյ հագգընը հայիզ օլան պիր շէրիքէ թէհամիւլ իտէմէզ . . . էկէրչի պէօյլէ պիր շէրիքի գապուլ իտիեօր իսէ, պաշգա պիր շարէսի օլմատըրը իշին իտիեօր: Ա՛հ, բէտէրիմին եագընտա պիր ֆէլագէթէ տիւ. շար օլմագ հայինտէ պուլունտուղունու հիւս իթ տիկիմտէ, ետ. նըլմանեօր իմիշիմ: Շիւպհէսիզ բէտէրիմ, պօրսատա վէ մուա. մէլաթը սայիրէյի մալիեէտէ ճէսիմ զարարլարա ուղրանա. րագ, մահգա իզհարը իֆլաստան գուրթուլմագ իշին, քէնտի. սինէ պիր շէրիք ինթիսապ իթմիշ տիր:

Վանտամ. — (Հայրէթլէ.) Պանն նէ խապէրլէր վէրիեօր. սունուզ:

— Շայեանը թէհասիւֆ պիր հագըրգէթ խապէրի վէրիեօ. րում. անճագ իշէրին պու մէրքէզտէ օլտուղունա էմին օլա. պիլիրսինիզ:

— Հալ պու քի պու էսէֆ օլունաճագ հալտէ տէ, պիդիմ իշին թէհիլքէ կէօրմէմ. պիլաքիս . . .

— Սիդ պու հալէ նէ՛ մանէա վէրիեօրսունուզ:

— Բէտէրիմիդին, սիդի պիդիմլէ էվլէնտիրմէք իսթէմէմէ. սինէ, սինի ըիւշտէ պալիզ օլտուղունուզ զէման սիդի էվլէն. տիրմէք իսթէմէսինէ մանէա վէրիեօրում, Շիւպհէսիզ սիդին սէրվէթի զաթիեէնիդի քէնտի խուսուսի իշլէրինէ գուլլանմըշ օլտուղունտան, վէ պէլքի տէ օ տէրվէթի թէհիլքէտէ իլգա

իթ տիկինտէն, միւշքիլ պիր հիսապը սիդէ վիրմէքտէն միւմքին մէրթէպէ գաշընմասը թապիի իտի . . . Հալ պու քի պու կիւն. քի կիւն մուվագէնէտինի պուլմուշ, վէ պօշ սանտըզլարը տօլ. մուշ իտուկինտէն, ագտը իզտիվաճըմըրը րէտտ իթ մէքլիկէ սէպէպ գալմամը տըր: Պինապէրին բէտէրիմիդին, քէնտիսինէ եէնի պիր շէրիք ալմասընտան տօլանը թէլաշ իտէճէք եէրէ, պու շիրքէթ սանէսինտէ պաթիթիեար օլապիլիրիզ:

— Մ՛հ, սուս օլուն, սուս օլուն:

— Նի՛շին:

— Զիւնքի սիդի թէէմին իթ մէքտէ օլան խուսուս՝ սիդի տիթրէթ տիրէպիլիր:

— Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիդի անլաեամաեօրում:

— Բէտէրիմին շէրիքի՝ երկիրմի ալթը երկիրմի եէտի չազ. լարընտա պիր տէլիգանլը տըր:

Վանտամ տիթրէտի, վէ Անթէլիք՝ չէօյլէ տէվամ իթ տի:

— Մէրգում, տիւնքի կիւն պուրատա ագշամ թաամը իթ տիկի կիպի, պու կիւն տախի ագշամ թաամընը պուրատա իտէճէք տիր: Հաթթա հէր կիւն սուֆրամըղտա պուլունա. ճաղը րէսմէն պանա խապէր վէրիլտի . . . Բէտէրիմ իլգա. հաթ վիրմէտի իսէտէ, պէն հէր չէյի լաեըզըլա անլաաըմ: Շէօյլէ քի բէտէրիմ իլէ օլ զէնկին սէրմանէտար արասընտա, ետընըզ ագշէ վէ մէնֆաաթ շիրքէթի մէվճուտ օլմանըպ, տի. կէր պիր թարզ բաղարըզ տախի վար տըր:

Վանտամ. — (Լէհճէսի սօլարագ.) Բաղարըզ մը:

Անթէլիք. — Էվլէթ . . . օ տէլիգանլը պանա աշըգ օլմուշ տուր:

Վանտամ. — (Հիտտէթլէ.) Պունու սիդէ սէօյլէմէեէ ճէ. սարէթ իթ տի մի:

— Խայր, պանա պու խուսուստա պիր չէյ սէօյլէմէտի, լաքին պիր կէնճ գըզ՝ նէ գատար սատէտիլ վէ սաֆտէրուն օլտա, քէնտիսինէ աթֆ օլունան կէօզլէրին մանէասընտան ետ. նըլմազ . . . Իմտի, պէն տէ, մէրգումուն պանա մուհապպէթի պուլունտուղունա էմինիմ. րահիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ Մար. սիլեատան ավտէթիմ էսնասընտա, շըմէնտըֆէրտէ պիդիմլէ պէրապէր պուլունտու: Զաթէն օլ վագըթ պանա պագըեօր.

տու, ֆագաթ պէն, պիր տախի քէնտիսինի կէօրմէեհէկիմէ
էմին օլտուղուտան, պու պագըչընա ասլա էհէմիեհէթ վիր-
մէեօրտում, - Շու հալտէ նակեահ բէտէրիմին շէրիքի օլտու-
ղունու խապէր ալարագ քէնտիսինի կէօրտիկիւմէ, նէ՛ տէ-
րէնէ իզհարը հայրէթ վէ տէհէթ իթտիկիմի քէնտիսիզ հիւքմ
իտին, - Հիշ չիւպնէ իթմէեհին, էմիլ, բէտէրիմ իլէ մէրգում
արասընտա ագտ օլունան բաղարլըգտա, պէնիմ իզտիվաճըմ
էսաս իթթիխաղ օլունմուշ տուր, վէ սիզէ պու սէօղլէրի սէօյ-
լէտիկիմ զէման, իզտիվաճըմ գարարլաշտըրլըշ տըր, Պու
պապտէ եհտիմտէ մատտի խապթըմ եօգ տուր, չիւնքի թէք-
րար իտէրիմ, պանա հիշ պիր շէյ սէօյլէնմէմիշ տիր, հալ պու
քի մանէն իսքեաթ օլմուշում տուր, - էվվէթ, բէտէրիմ, իֆ-
լաստան գուրթուլմագ իշին, քէնտի գըղընը պիր զէվէ սաթ-
մըշ տըր:

— Ֆագաթ պու սէօյլէտիկիմի նէֆրէթ իտէնէք շէյ տիր:

— Էվվէթ, նէֆրէթ վէ իքրահ իտէնէք շէյ տիր, լաքին
մատտէ պու տուր, Շիմտի թէհիքէնին մուհագագ օլտուղու-
նու վէ վէխամէթինի անլաեօրմուսունուղ, իշթէ պու սէպէպ-
լէ սիզէ թէլէկրաֆ քէչիտէ իլլէտիմ, . . . Սիզի սէվէրիմ . . . քէն-
տիմի սիզէ հասր իթմէք իսթէրիմ . . . Ֆագաթ էկէր բէտէրիմ՝
սէքիզ կիւնտէն, օն պէշ կիւնտէն, պիր այտան, պէնի ճէպ-
րէն օ ատէմ իլէ էվլէնտիւմէք իսթէր իսէ, նէ՛ եարաճաղըմ:

— Մուխալիֆէթ իթմէլիսինիզ:

— Մուխալիֆէթ իթմէեհէ իզթիտարըմ, գուվլէթիմ վա՛ր
մը տըր. հէր կիւն, հէր սաաթ, հէր տագըգա վուգու պուլա-
ճագ մուհարէպէտէ պէն մաղլուպ օլմա՛եհաճագ մըեըմ:

Վանտամ. - (Իքի էլիլէ անլընը սըգարագ, վէ պօղուգ
պիր սէտա իլէ.) Սիւպհան Ալլահ . . . սիւպհան Ալլահ:

Անթէլէք. - (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ.) Էվվէթ,
պէն զանէթլէ պէտպաթ պիր գըղըմ . . . Հաթթա պու եօլ-
տա եաշամագտան իսէ, եաշամագ պէնճէ էվլէա տըր:

Կէնճ զապիթ, մէղպուրէնին պաշընը քէնտի կէօքսիւնէ
տաեաթարագ, անըն կէօղ եաշարընը քէնտի պուսէլէրիլլէ
սիլտի:

Թամ օլ վագըթլարտա, օօգագ գաբուսունուն չանը

չալընմաղլէ, կէնճ գըղ, անինտէ բէնչիւրէեհէ գօլտու, վէ
Թիւլ Վէրիէր իլէ Արնօլա Տէօլինեընըն հալլիտէն կէշտիքլէրի-
նի կէօրտիկիւնտէ տիթրէտի, վէ քէմալը տէհէլէթլէ,

— Իշթէ, օ տուր, տէտի:

Վանտամ տախի բէնչիւրէեհէ եագլաշըպ, թիշարբա պագ-
մասընտա, կէօղլէրի աթէշ կիպի բարլաեարագ:

— Պու մէսէլէ գօլայ թէօվիլէ օլունապիլիր . . . չիւպհէ-
սիզ պու պիր ալաագ ատէմ տէլիլ տիր . . . քէնտիսինի տուէլ-
լօեա տալլէթ իտէնէեհիմ, վէ օլ վագըթ ճէնապը Ալլահ՝ քէն-
տի հիւքմիւնիւ իճրա իտէնէք տիր, տէտի:

Կէնճ գըղ, իքի էլլէրինի բէճա եօլունտա Վանտամ ու-
ղաթարագ:

— Խա՛յր, խա՛յր, տուէլլօ իթմէեհին, պէլքի օ սիզի թէ-
լէֆ իտէր, տէլի պէեան իլլէտի:

— Նէ՛ զարարը վար տըր . . . էկէր օ պէնի թէլէֆ իտէր
իսէ, ասլա էսէֆ իթմէեհէկիմ:

— Հալ պու քի օ հալտէ պէն նէ՛ օլաճաղըմ:

Վանտամ. - (Հէեհէճան իլէ.) Ֆագաթ ճէնապը Ալլահ ա-
տիլ տիր . . . անը պէն թէլէֆ իտէնէեհիմ:

— Տօսթում, քէսպի սիւքիւն իտին . . . պու եօլտա սէօղ-
լէրի սիզէ սէօյլէմէքլէ խէթա իթտիմ, վէ զաթէն մէվճուտ օ-
լան իզթիրապ վէ էնտիշէլէրիմէ՝ տիկէր եէնի իզթիրապ վէ
էնտիշէլէր իլալլէ իլլէտիմ . . . չըգան կիճէ ֆէնա պիր թիւեա
կէօրտիւմ . . . սիզ գանլար վէ պիրուհ հալտէ եաթմըշ իտի-
նիզ . . . պէլքի պու թիւեա՝ ճէնապը հագըն պիր իթթարը
իտի . . . Խա՛յր, խա՛յր . . . տուէլլօեա ասլա սէպէպիեհէթ
վիրմէեհին . . . մէրգումա գաթան հագարէթ իթմէեհին . . .
անընլա տուէլլօտա պուլունմտըն, զիրա օլ վագըա իւզէրինէ
պէն արթըգ եաշաեամամ:

— Տուէլլօ իթմէմէքլիկիմ գապիլ մի տիր . . . Պու ա-
տէմ սաատէթիմի պէնտէն զապ իթմէեհի թէճրիւպէ իթտին
տէ, պէն՝ խաղինէմի միւտաֆաա իթմէք իւզըէ, քեաֆֆէյի
վէսալիթի միւմրինէեհի իսթիմալ իթմէեհիմ, պու օլապիլիր շէյ
մի տիր: - () հալտէ պէն ալաագ պիր ատէմ օլմուշ օլուրում,
վէ սիզին տէ պունտան պէօյլէ հագըմտա ատալլէթ վէ թահ-

գիրտէն մնատա հիստիսթընըզ օլամաղ, - Ա՛հ, բէտէրինիդին սէօղլէրին իւզէրինէ ալա ճէսարէթիմ գալմամը իքէն, պու քէրէ տուէլլօ թասափլուրու՝ ճէսարէթիմի իեառէ իտիեօր 0 սէօղլէրին թէէսսիրիլէ պաշըմը էեիեօրտում, լաքին տուէլլօ իլին պաշըմը եօգարը գալտըրմագտաեւմ:

Թամ պու տագըգատա սալօնուն գարուսու աշըլարագ, Վէրիէր՝ Արնօլտ իլէ պիրիքաէ էչիեին իւզէրինաէ կէօրիւնա տիւ:

Վէրիէր. - (Անլը պուրուշարագ.) Վա՛յ, էմիլ պուրաաա՝ մը տըր:

Վանտամ. - Իլթիֆաթըմը արզ իթմէք իւզրէ կէլտիմ:

— Զօգտան պէրի՞ մի պուրատասըն:

— Գիր գաշ տագըգատան պէրի:

— Գիրիլն իլէ պիրիքաէ ագշամ թաամը իտէճէքսին, տէ՛ յիլ մի:

— Խա՛յր, Վէնսանա ալտէթ իտիեօրտում:

Անժէլիք. - Տիմէք պու ագշամ նէօպէթին վար տըր:

Վանտամ. - Խա՛յր:

Անժէլիք. - Եօլլէ իսէ նիշին կիտիեօրտուն... էկէր բէտէրիմ պուրատա գալմագլըղըն իշին իսրար իթմէեօր իսէ, պէն իսրար իտէրիմ:

Գառէհու կէնճ գըղ՝ Արնօլտու կէօթէրէրէր:

— Աճապա, էճնէպի պիր քիմսէնին, խուսուսի օլան սուֆրամըղտա հազըր պուլունմասընտան նաշի հիճապ իտէրէք մի բէտէրիմի վէ պէնի հուզուրունուղտան մահուամ գըլմագ իսթէեօրտունուզ:

— Ազիզէմ, պիր ասքէր՝ պէօլլէ շէյլէրտէն հիճապ իթմէզ... մատէմ քի, սուֆրանըղտա պուլունմագլըղըմը պու տէրէճէ արզու իտիեօրտունուզ, պու պապաէ սիզէ մուվաֆֆադաթ իտէրիմ:

Վէրիէր. - (Մէրգուճ տէլիգանլըրէր թագաթիմ իտէրէք.) Մ. էմիլ Վանտամ՝ թօքճու միւլազիմլէրինտէն վէ պէնիմ ագրապամտան պիրի տիր. (Գառէհու Արնօլտու թագաթիմ իտէրէք.) Մ. Արնօլտ Տէսփինեը՝ տիւնտէն պէրու շէրիքիմ տիր:

Վանտամ ճիւզիճէ պաշընը էյաթի, ֆագաթ օլ գատար

ճիւզիճէ էյաթի քի, պու մուամէլէօի՝ նազիքեանէ օլմագտան զիեառէ թահգիրամիզ իտի:

Պանքէր վէ շէրիքի պու խուսուսա տիգգաթ իթաիքլէրինտէն, Վէրիէրին գաշլարը իքինճի տէֆա օլարագ շաթըլտը: Արնօլտ տալի կէօղլէրինի միւլազիմէ աթֆի իթաիկինտէն, պու իքի տէլիգանլընըն կէօղլէրի եէքտիկէրինէ թէսատիւֆ իթաի:

Վանտամըն պագըշընտա առաթէթ էսէրի, հալ պու քի Արնօլտուն պագըշընտա, քէնտի քէնտիսինէ հաքիմ՝ օլտուղունա իսպաթ օլարագ, սիւքիւնէթի ազիմէ էսէրի միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Պու էսնատէ րահիպէ Մարի, սէսսիզճէ սալօնա կիրտի. կինտէն, Արնօլտ՝ կէօնա հիւրմէթի ազիմէ իլէ մէրգուճէի սէլամլաաը: Բահիպէ Մարի՝ պիրտէն պիրէ էմիլ Վանտամ իլէ Արնօլտու, եանի իքի խաամի գարշը պէ գարշը կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը թէանճիւպ վէ էնտիլէ իլլէմէքտէն քէնտիսինի մէնն իտէմէթի:

Շիւպհէօիզ օլ իքի տէլիգանլը օրատա հազըր պուլունուգլաըր իշին, Վէրիէր՝ պուլարը եէկտիկէրինէ թագաթիմ իթմիլ իտի. - Վանտամ, Մ. Վէրիէրին քէնտիսինէ եէնի պիր շէրիք ինթիլսապ իթմիլ օլտուղունու, վէ աշգ ու մուհապպէթինին նէ՛ կիպի մուխաթարտես հէտէֆ օլմուշ պուլունուղունու րանա անլամըշ, հաթթա Անժէլիք մուխաթարաշը մէզքիւրէեի պիլտիրմիլ իտի:

Պինաէն ալէյհ, պու հալտէն, պու թէսատիւֆտէն միւտհիշ պիր նէթիճէ զուհուրա կէլէճէկի թագաթի տէյիլ մի իտի:

Բահիպէ Մարի՝ քէնտիսինին մուվտըլէթինտէն էվվէլ օլանը կէլէնի անլամագ իւզրէ, Անժէլիքի իթթիճվապ իթմէք արզուսինտէ իտի իսէ տէ, պուլունու իմքեանը օլմատըղընտան, պէքլէմէք վէ ահվալէ տիգգաթ իթմէսի լազըմէտէն իտի:

Թաամըն հաղորդ օլտուղու խըղմէթքեար թարաֆընտան խապէր վերիտիկինտէն, Արնօլտ՝ գօլունու Անժէլիքէ թագաթմ իթտի, վէ օլ կէնճ գըզ, մէրգումուն գօլթուղունա կիրմէզտէն էվվէլ, պիր սանիյէ գատար թէրէտտիւտ իթտի. չիւնքի էմիլ Վանտամըն տիթրէտիկինի, վէ իզհարը հիտտէթ իյլէտիկինի կէօրտիւ իսէ տէ, թէքլիֆի վագընա մուխալիֆէթ իթմէսի՝ ազիմ՝ մահղուրլարը մուճիպ օլապիլէճէկինէ մէպնի, խահնախահ, նէֆրէթ իթտիկի շախսըն գօլթուղունա կիրտի:

Բահիպէ Մարի, պու հալլէրտէն հիշ պիրինի կէօղունտէն զայպ իթմէեէրէք:

— Վանտամ հէր շէյի պիրիւօր... Մէրգում վէ Արնօլտ Տէսվինըն եէկտիկէրինի թագապիհ իտիւօրլար, տէյի միւլահազա իթտի:

Էանաի թաամտա, Արնօլտ, տայիմա քէնտի քէնտիսինէ հաթիմ օլարագ վէ սօղուգ գանլըրընը մուհաֆազա իտէրէք, օրթալըրը մէսէրրէթ իչինտէ սագլամաեա սայ իթտի իսէտէ, մուվաֆիֆագ օլամաեարագ, մէզքիւր թաամ հէմ ազ վագըթ իմթիտաթ իթտի, հէմտէ զանէթ մահղունէն ճէրէեան իյլէտի: Թաամտան սօնրա սալօնա կիրտիտի:

Միւլազիմ, զանէթ թէրպիեէլի պիր կէնճ օլմասըլա պէրապէր, հիսս իտէկէլտիկի սապըրօրըրը կիզլէեէմէօրտու, Արնօլտուն օրատա վիճուտի՝ զապիթի մէրգումուն ֆէվգէլատէ տիւլարը հիտտէթ իթմէքտէ օլուպ, հաթթա պիտտէֆաթ թէճալուգքեարանէ սէօղլէրտէ տախի պուլունտու իսէ տէ, Արնօլտ, իրատ օլունան սէօղլէրտէն պիր շէյ անլամաեօր կիպի ֆիթուրսուզ կէօրիւնիւօրտու:

Վէրիէր, պիւեիւք պիր արպէտա զուհուր իտէճէկինի հիսս իտիւօրտու, ֆագաթ Տէսվինընըն մէհարէթի հագգընտա էմնիյէթի քեամիլէսի պուլունմասընտան նաչի ալա միւլտարըպ օլմաեարագ, քէնտի քէնտիսինէ:

— Պու տէլիգանլը քէնտի մագսէտինէ տօղրու երիւրիւօր, չըղտըրը եօլտան հիշ պիր շէյ քէնտիսինի կէրի տուրտուրմաեաճագ տըր, տէյի տիւլանմէքտէ իտի:

Պինապէրին ֆիթուրսուզա գահվէսինի իշմէեէ տէվամ իթտի:

Վագըթ վագըթ Վանտամ, Անժէլիքին հիսսիւթընըն տօղրու օլուպ օլմատըրընը հէր հալտէ անլամաեօր շէտիտէն արզու իտիւօրտու իսէ տէ, պանքէրի քէնտի ալէյհինտէ թահ, իթմէմէք իչին, մէզքիւր արզուսունու թէսկին իտիւօրտու:

Պուլունլա պէրապէր, մէրգում,

— Ազիզիմ՝ աճա, չօգ տէֆա սիզին աղղընըղտան, իչիւնիղտէ քէնտինիղէ պիր շէրիք ալմագտան նէ՝ տէրէճէ խօյլանմատըրընըր իչիթմիշ օլտուղում հալտէ, պու ազլամ քէնտինիղէ պիր շէրիք ինթիխապ իթմիշ օլտուղունուղու խապէր ալտըրըմտա, զիեատէսիյլէ թէանճիւպտէ գալտըմ, Ղալիպա իչինիղտէ շէրիք պուլունտուրմամագլըգ էֆքեարընըր թէպտիլ օլմուշ, տէտի:

Պանքէր. — (Ֆիթուրսուզա պիր թավր իլէ.) Սէնէլէր կէշտիքճէ, վէ ինսան թէճիւպէ սահիպի օլտուգճա, էֆքեարը տա թէպտիլ օլուօր: Ասլա թէպտիլի էֆքեար իթմէեէն առէմ՝ զարիպ պիր քիմսէ օլտուղու տարալը մէսէլէնին տօղրուլուղունու պու կիւնքի կիւն օլէն տէ թաստիգ իտէօրում: Զաթէն զիեատէսիյլէ շալըլտըմ, վէ սիննիմ ալտըգճա, եօր. զունլուղումտա արթտը... Պինապէրին եանըմտա, քէնտիմէ պիր մուալին օլուլմագլըրը, վէ պու մուալինին կէնճ, ազիլ, վէ շալըլտան օլմասընը արզու իթտիմ:

Արնօլտ. — (Բէմալը նէզաքէթիլէ.) Միւսիւ, Մ. Վէրիէրին ինթիխապըն թահսին իթմէօրմուսունուզ:

Վանտամ. — (Բիւսթախանէ պիր թավր իլէ.) Միւսիւ, Խիզի թանըմատըրըմտան, Մ. Վէրիէրին ինթիխապը էյի՝ մի, ֆէնա՞ մը օլտուղունու պիլէմէմ:

Արնօլտ. — (Եինէ նէզաքէթ իւզրէ.) Պէլքի Մ. Վէրիէրին, գարարընը վէրմէզտէն էվվէլ ըէյինիզի ալմանըրը արզու իտէր իտինիզ:

Տօղրուտան տօղրուեա վուգու պուլան պու տարալէ իւզէրինէ, Անժէլիք վէ բահիպէ Մարի պիրիպիրինէ պագըլտըլար: Վանտամ ճէվապ վիրմէք իւզրէ իքէն, Ժիւլ Վէրիէր քէնտիսինէ վագըթ պըրագմաեարագ:

— Բիմսէնին ըէյինի ալմատըրըմը, վէ քիմսէնին նասի հաթլէրինի գապուլ իթմէտիկիմի հէր քէս պիրի: Պինապէ-

րին եկեղնիմինտէ, քէնտինտէն նասիհաթ իսթէմէքլիկիմի ֆիր-
րինտէն կէշիրմէեհէհէկի թապիի տիր: Ղալիպա քէնտինտի, պիր
շէրիք ալմըշ օլտուղումա թէաճճիւպ իտիեօր: . . հալ պու քի
պու թէաճճիւպիւնն պէնճէ էհէմիկէթի եօգ տուր: Պու
շէրիքտէն մէմնունում, էմիյեթի քեամիլէմէ մալիք տիր,
Չաթէն քէնտինտի պէնիմ տօթում տուր, վէ մէմուլ իտէրիմ
քի, եագընտա պէնիմ իշին, պիր տօթուման վէ շէրիքտէն տա-
հա զիեաւտէ եագըն պուլունաճագ տըր:

Պանքէր պու սէօղլէրի սէօյլէեհէքէք, օլ անէ տէկին գա-
րանլըգաւ գալմըշ, եաթօտ լաեղըքլա անլաշլաւամըշ օլան
մէսէլէեի աշիքեարէ չըգարտըղընտան, Անթէլիք իլէ Մարի
տէհէթլէ թիթըտիլէր, Վանտամ տաթի հիտտէթլէ թիթըտի,
վէ պու հիտտէթի տիւշար օլտուղու քէտէրին ալթընտա էգիլ-
մէմէք իւզրէ քէնտինտի գալվլէթ վէրաթի Մէրգուսուն գարշը-
սընտա ալէնի պիր տիւշմէն պուլունում, պունա գարշը ուղրաշ-
մագ լաղըմ կէլմէքտէ իտի Պինապէրին պօղուգ պիր սէտա իլէ,
— եագընտա տօթ վէ շէրիքտէն տահա եագըն օլմագ
իշին, էվլատ օլմագ լաղըմ տըր, տէտի:

Արնօլտ. — (Թէպէսիւմ իտէրէք.) Միւսիւ Վանտամ,
պէնի էվլատ օլմագ նալտեք՞դ մը պուլունեօրսունում,

Վանտամ. — Միւսիւ, էվլէլէն սէօյլէտիկիմ կիպի, թէք-
րար իտէրիմ, պէն սիզի թանրամամ,

Արնօլտ. — Միւսիւ, պէն զաթընըղը պիր քիպարղաւտէ
տաթ իթմէքտէիմ, վէ պու գաաընլարըն մուվաճճէհէսինտէ,
իշպու խուսուս հագընտա իսրար իթմէեհէհէկիկի մէմուլ ի-
տէրիմ,

Վէրիէր. — Եեկէնիմին, պու աղշամ, պիր ճէնթըլմէնէ լա-
եքգ օլմագաճագ պիր սուրէթտէ քիւթաթանէ պէեանը հալ
իթմէսի սէպէպինի անլաեօրում, Անճագ, արամըղտա թաաթի
օլունան պաղը սէօղլէրի տէրխաթըր իթմէսինի իթմար իլլէրիմ,
— Թէքրար իտէրիմ, էվլիմին սահիմի մութլագըքըմ, վէ օլմագ
իթմէրիմ, Գէյֆիմ՝ քէնտինտէ պիր շէրիք ալմագ իթմէտի, ալ-
տըմ, պու քիմսէեէ ալիտ տէյիլ տիր: Իկէր պու շէրիքի քէն-
տիմէ տամատ տաթի ինթիթապ իթմէք իթմէր իտէմ, իտէնէեիմ
վէ քիմսէ, անլաեօրմուսունում տիւնեատա քիմսէին, պու

պապտէ պանա նասիհաթ վիրմէեէ, պէնի թէքտիր իթմէեէ
հագըր օլմագ. — Իշթէ պէնիմ միւրատըմ վէ քէյֆիմ պու
տուր:

Անթէլիք. — (Աեաղա գալգարագ.) Պապաճըղըմ. . .

Վէրիէր. — (Տահա զիեաւտէ ամիրճէ.) Էվլէթ, պէնիմ
միւրատըմ վէ քէֆիմ պու տուր:

Պու արա լէհէնի սօլարագ թէքրար Գօլթուգու իսկէմ
լէեէ օթուրմուշ օլան մատմուղէլ Անթէլիքին իքի էլինի Մարի
թութուպ, իքի խասիմլէր իտէ, թէհտիտամիզ պիր սուրէթտէ
եէքտիկէրինէ պագըշմագա իտիլէր:

Արնօլտ՝ րահիպէ Մարի իլէ Անթէլիքէ խիթապ իտէրէք,

— Մատամլար, պու տէրէնէ չէտիտ պիր մուրաղանըն
վուգուլինտէն տօլաեղ թէէսսիւֆ իտէրիմ, ֆագաթ զանն ի-
տէրիմ քի իշպու մուրաղաեղ պէն թահիք իթմէտիկիմ թա-
աթ վէ թէսլիմ իլլէրսինիզ, տէտի:

Վանտամ. — Ֆիլվագը պու մուրաղանըն թէքմիլ մէ-
սուլիեթինի գապուլ իտէրիմ. . . պիլմէք իսթէեօրտում,
պիլիլիմ: Մատմուղէլ Անթէլիք, վէ րահիպէ Մարի, հուսու-
լինէ սէպէպ օլտուղում մուրաղաաւան տօլաեղ աֆիլընըղը րէ-
ճա իտէրիմ. . . Ալլահա ըսմարլատըգ, միւսիւ Վէրիէր:

Մէրգում տէլիգանլը, Արնօլտուն եանընտան կէշտիկի
սըրտա տաթի, եալաշ սէտա իլէ,

— Միւսիւ, սիզի տիշարտա պէքլէեօրում, տէտի:

Տէպլինեք՝ մէքքիւր իֆատէեի իշիթմէմիշ տիր կիպի ֆի-
թուրսուղճա տուրաու:

Պատէհու թօքճու զապիթի՝ մահէլլի մէքքիւրու թէք իթ-
տիկի կիպի, Արնօլտ տաթի օրատան մուֆարագաթ իթտիկին-
տէ, պանքէր տէ քէնտի սաաթընա չէքիլտի:

Անթէլիք իլէ րահիպէ Մարի եալընըղ գաաըղլարընտան,
րահիպէլի մէզպուրէ՝ Անթէլիքէ,

— Միւսիւ Վանտամը սէն մի կէթիլթտին, տէյի սիւալ
իթտի:

— Էվլէթ, տէյի կէնճ գըղ ճէվապ վէրտի:

— Նիշին:

— Մուհապպէթիմիզի թէհտիտ իտէն մութաթարալարը

քենտիսինէ պիտիտրմէք իշին, Հագգըմ՝ օլտուղունու վէ տախիլի հիսիեաթըմըն տողու իտուկինի անլատըն ա: Բէտէրիմին սէօյ-լէտիքլէրինի իշիթտին:

— Էվվէթ, հէր շէյի իշիթտիմ վէ անլատըմ: Էվվէթ մու. հապպէթին թէհտիտ ալթընտա տըր, ֆագաթ-մուսթագպէլի-նէ նէզարէթ իթտիկիմ ճիհէթլէ, հէր իւմիտ զաիտ օլմամըշ իքէն, պու քէրլէ սէնին, էմրի պատիլէթ խիլաֆընտաքի հարէ-քէթին իւզէրինէ, ֆէնալըղըն վուղուի հէման մուհագգըգ տըր տիեքպիլիլիմ:

— Ֆէնալըգ՝ մը:

— Էվվէթ . . . կէսըմէտին՝ մի . . . Մ. Վանտամըն կէօղլէրի հիտէտ վէ զաղապընտան նաշի աթէշ կիպի բարլաեօրտու: Մէր-գում, էսնաի հարէքէթինտէ, բէտէրինին շէրէքի օլտն ատէ-մին գուլաղընտան պիլի գաշ սէօզ սէօյլէտի: Մ. Արնօլտ տախի անինտէ տըշարը չըգար, Նիւպհէսիզ Վանտամ քէնտիսինի տի-շարտա պէքլէեօր:

Սիւպհան Ալլահ . . . օ հալտէ նէ՝ եարմալը:

— Զանն իտէրիմ քի, արալարընտա տուէլլօ վուգու պու-լաճագ տըր:

— Տուէլլօմու . . . Էվվէթ, Էվվէթ . . . հագգըն վար տըր, հաթթա պու ագշամքի միւլագաթտան էվվէլ Վանտամ պու տուէլլօեու իսթէեօրտու: Խասմինի թէլէֆ իտէճէկինի սէօյլէեօրտու:

— Սիլահ իսթիմալինտէ պալիթը քէնտիսինէ գարշը օլա-պիլիլ:

— Սահիհ տիր, եա Բէպսի, սահիհ տիր: Բէք իհթիմալ տիր քէնտիսի թէլէֆ օլապիլիլ . . . Սիւպհան Ալլահ, սիւպ-հան Ալլահ . . . զաթէն սէֆիլ վէ մաղրուր իտիմ: շիմտի քէ-տէր վէ իզթիրապլարըմ տահա զիեատէ արթտը, Եա՝ Բապպի, պու գատար մուսիպէթ՝ գուտրէթիմին մաֆէվգինտէ տիր: Հէ-լագ օլուեօրտու . . . պու միւլահագա պէնի ըննհիտէ իտիեօր . . . խալը, խալը . . . Էմիլ պիլիլ քի քէնտիսինի սէվէրիմ . . . քէն-տի էօլիւմիւ պէնի թէլէֆ իտէճէլինի աէ պիլիլ . . . իմտի, պէնիմ իշին պու գատար մուաղգէզ օլտն հաեաթընը թէհիլքէ-նէ իլգա իթմէք իսթէմէեքէք . . . տուէլլօ իթմէեքէք տիր:

Բահիպէ Մարի շիւպհէլի պիլի թարղտա պաշընը սալլաեա-րագ:

— Վանտամ զապիթ պիր, հէմաէ ճէսուր օլուպ, խասմի-նէ զալիպէ շալապիլիլ . . . Պունտան գաթինաղար եէկտիկէրինի թահգիր իտէն, վէ վէլիմ պիր մէսէլէ իլէ պիրիպիրինտէն ալ-րըլան պու իքի շախսըն սուլհէն իմթիլգաճ վէ իթիլաֆլարը նա-սըլ մէմուլ օլունապիլիլ: — Հասըլը հէր շէյ միւմքին տիր . . . Արնօլտ Տէսվինէր՝ պու տուէլլօտան ըիւճաթ տախի իտէպիլիլ: — Իմտի աղիզէմ, սիւքիւնէթի էլտէն պրագմա, վէ վուգուի հալի եագընտա անլաեաճաղըմըզա էմին օլ, Եարըն, բէտէրինէ, անըն քիսվէթինէ վէ հարաքեաթընա տիգգաթ էթ . . . պէ-նիմ տիկէր թարաֆտա իշիմ վար տըր, վէ սէնին իշին շալըշ-մագտաեթմ:

Պատէհու Բահիպէ Մարի՝ Անթէլիքի օտաարնա կէօթիւր-տիւ, ֆագաթ քէնտիսի աէ քէնտի տալիլէսինէ շէքիլէճէք եէր-տէ, Վէրիէրին տալիլէսինէ կիտիպ, գաբուսունու եալաշնա շալտը:

Պանքէր, քէնտի իշ օտաարնտա պուլունուպ. Արնօլտուն թէէսիս իթմէք իսթէտիկի ԷՀԱԼԻ ՊԱՆԴԱՍԼՆԱ միւթէալլիգ օ-լարագ քեաղըն իւզէրինէ եաղմըշ օլտուղու պաղը թասալվու-րթը մալիեէ հագգընտա տիւշիւնմէքտէ իտի:

Օլ էսնատէ ագշամըն տաթ սնու օլուպ, Վէրիէր, գա-բուսունուն շալընաղընը իշիթտիկինտէ, գըղը Անթէլիքին քէն-տիսիլլէ միւճաաէլէեէ կէլմիշ օլտուղունու զանն իլէ, պիրտէն պիրէ պօղուլտու, վէ գաբունուն ալըմաարնա միւսաաաթէ իթ-մէմիշ իքէն, գաբու թէքրար շալընաղընտա, ք կիրին ք տէտի:

Օլ վագըթ գաբու ալըլարագ, Բահիպէ Մարի էշիքտէ կէօրիւնտիւ:

21

Ժիւլ Վերիէր՝ եէկէնիսի կէօրտիւկիւնտէ, խօշնուտուղ-
լուգ թաւրըյլա աեաղա գալգարագ, սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Էկէր Էմիլ Վանտամըն տաւասընը իլթիղամ վէ միւտա-
ֆաա իթմէք իչին կէլտինիլ իսէ, չէքիլմէնիլի իլթար իտէրիմ:
Օ տաւա զայա օլմուշ տուր. սիլի ապա տինլէեէմէմ, Թահ.
թը հիմաեէնիլէ ալմըշ օլտուղունուղ եէկէնիմին պու ագչամ:
քի հարէքէթի՝ զաեէթ միւնասիպէթսիլ օլմուշ տուր: Սօն
տէրէճէ հիտտէթ վէ զաղապ իչինտէեիմ, տէտի:

Բահիպէ Մարի. — Թահթը հիմաեէմէ ալմըշ օլտուղունուղ
պէեան իթարիկինիլ կէնճին տաւասընը միւտաֆաա իթմէեէ
կէլմէտիմ: Սիլ խանէնիլտէ հաքիմինիլ. տահա պիր աղ էվ-
վէլ քիմէտէն ըէյ վէ նասիհամ ալմաղ օլտուղունուղու պէ-
եան իտիեօրտունուղ: Պու սէօլլէրինիլի թէմամիլլէ իչիթտիմ:

— Էօյլէ իսէ, նէ՝ սէպէպլէ կէլտինիլ:

— Խուսուսի պիր սէպէպ իչին կէլտիմ:

— Օ պաչգա . . . արղունուղ նէ՝ տիր:

— Երկիրմի պին ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տրր:

— Երկիրմի պին ֆրանգ մը: Ղալիպա էթէեէ պէրիեէ
սատագալար վիրմէք մի իսթէեօրտունուղ: Ախլէագ վէ ատա-
պա մախսուս պիր տարպը մէսէլ վար տրր քի, « Էյիլք իթ-
մէք իչին եալան սէօլլէմէք՝ ֆէնալըգ տէյիլ տիր » տէրլէր:

Բահիպէ Մարի՝ ալաճաղը ագչէեի նէ մագսէտէ գուլա-
նաճաղընը կիլլէմէք իսթէտիկինտէն,

— Խալը, ագչէեէ իհթիեաճըմ՝ սատագա վիրմէք մագսէ-
տիլլէ տէյիլ տիր: — Գըզգարընտալարըմ պուլունան բահի-
պէլէր, չօճուղարը խրիսթիեանլըգ եօլունտա թալիմ վէ թէր-
պիեէ իթմէքտէ օլտուղլարը մէքթէպլէրտէն թարտ օլունտուգ-
լարընտան, քէնտիլլէրինէ սալիք օլմաեա հազըր օլան չօճուղ-
լարը թէրք իթմէք իսթէմէեօրլար: Պինապէրին քէնտի մաս-
րաֆըմըլա սէրպէսթ պիր մէքթէպ ալաճաղըլ: Պու սէպէպլէ,

քէնտի մալիմիլ օլմագ իւզըէ պիր պինա ինչա իտէճէկիմիլտէն,
սէրվէթիմին պիր գըսմընը պու ալղուրա հասը վէ վագֆ իթ-
մէք իսթէրիմ:

— Օ սիլին պիլէճէք իչինիլ տիր, լաքին երկիրմի պին
ֆրանգ՝ պիլեիւք պիր մէպլաղ տրր:

— Իհթիմալ քի պու գատար իլէ տէ իքթիֆա իթմէեէճէ-
եիմ:

— Սէրմաեէնիլին տահա մուհիմմ պիր գըսմընը տա՝ մը
պու մագսէտէ գալլանմագ իսթէեօրտունուղ:

— Մագսէտիմէ վաարը օլապիլմէք իչին, իճապ իտէր իսէ,
եէտինիլտէ պուլունան մէպլաղըն թէքմիլինի գալլանաճաղըմ:
— Սէրվէթիմի՝ միւնասիպ վէ ֆայիտէլի աատ իթարիկիմ խուսուս-
տա գուլլանմաեա հագգըմ վար տրր: պու հագգըմը ինքեար
կէլմէեէճէկիլիլ կիպի, սուրէթի իսթիմալինտէն աօլտեր տա-
լի պէնի իթապ իտէմէգսինիլ, չիւնքի մալիք օլտուղում պիր
պուլուգ միլեօնտան պիր միլեօնունու սիլլէ վէրմիլիմ տիր:

— Սիլի ապա իթապ իթմէմ, աղիլլէ եէկէնիմ: հարէքէ-
թինիլտէ սէրպէսթսինիլ, իիւլասա սիլլէ երկիրմի պին ֆրանգ
լաղըմ տրր, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Նէ՝ վագըթ:

— Պիր ան էվվէլ:

— Սիլ տէ պիլիբսինիլ քի, եէտիմտէ պու գատար մէպ-
լաղ եօգ տուր, իմտի, եարըն վէրիլիմ:

— Եարըն սապահ սաաթ օնտա մահէլլինէ թէալիմ իթմէ-
լիեիմ:

— Սաաթ աօգուղտա տայիլմէ կիտէճէեիմ, պիրլիքտէ
կէլին, թէսլիմ իտէրիմ:

— Թամ սաաթ աօգուղտա, երկիրմի պին ֆրանգը ալ-
մագ իւզըէ սիլլէ կէլիլիմ: — Կիճէլէր խայր օլտուն:

— Խայրա գարչը, աղիլլէ եէկէնիմ:

Պատէհու բահիպէ Մարի՝ օտատան տիլարը չըգտըղըն-
տան, պանքէր եալընըլ գալընճա:

— Սատագալարը, սէրպէսթ մէքթէպլէրի, վէ բուհանիճէ
տիկէր թասապլուրլարըյլա, պանա թէսլիմ իթտիկի եարըմ

միլեօնու թէլէֆի իտէպիլիր . . . Վագաս քէնտիսինէ իմզալը պիր մագպուղ սէնէտի վիրմէտիկիմ խայրըլը օլտու իսէտէ , իսթէտիկինի վիրմէմէզլիք իտէմէմ : Մն բարասընա գատար կէրի վիրմէք լազըմ տըր : հալ պու քի Արնօլտ վէ պէն պու ագ- չէնին պանգատա գալաճազընը իւմիտ իտիեօրտուգ : Բէնտի մալիմիզ կիպի առտ իթմէքտէ իտիք , տէտի :

Մուսիսարէն ժիւլ Վէրիէր՝ երինէ իշինէ աէվամ իթտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզըէ , Միսթիգօ՝ պապա Լօրիօ- նուն քէնտիսինէ իհալէ իթտիկի պիր մէմուրիեթին նէթիճէ- սինի պիլտիրմէք իւզըէ , էվվէլա քէնտի իսանէսինէ կիթտի , վէ պիր ազ թաամ իթտիքտէն սօնրա , 13 նիւմէրօլու արապանըն սահիպի նէզտինէ ազիմէթ իլլէտի :

Օլ էսնատէ պապա Լօրիօ սուֆրատա օլտուղունաան ,

— Օղլում , թաամ իթտին մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , պապա Լօրիօ :

— Իշթէ օ ֆէնա . պիրլիքտէ թաամ իտէր իտիք : Պու- նունլա պէրապէր պէնիմէ չազմագլըղընա հիշ մտնի եօգ տուր : Սանա պիր գատէհ պուրիօնը շարապը վէրէեթիմ . պագ նէ՝ գատար լէզիլ տիր : - Իհալէ իթտիկիմ մէմուրիեթի ին- րա իթտին մի :

— Էվվէթ , վէրտիկինիզ ֆիեաթ իլէ եարըն սիզէ իքի թա- գըմ միւքէմմէլ գօշում կէճնտէրիլէճէք տիր :

— Էօյլէ իսէ ալէա , կէլ պիրէր թանէ չազալըմ :

Գատէհլէր տօրտուրուլուպ , իշիլտիքտէն սօնրա , Լօրիօ՝

— Օղլում , սէն պէնիմ խըզմէթիմի կէօրտիւն , պէնտէ սէնին խըզմէթինի կէօրէճէեթիմ :

— Պէնիմ մի :

— Էվվէթ , հէմ էօյլէ տիր սընըֆ թարաֆընաան քի , օ սընըֆա նէ՝ սէն , նէ՝ տէ պէն մէնսուպ տէյիլիզ . տիմէք իսթէ- րիմ քի , կէնճ պիր գատընըն պանա իհալէ իթտիկի պիր սի- բարըլը ինրա իտէճէեթիմ :

Միսթիգօ՝ գարուճու գարընըն քէնտիսինէ սէօյլէտիկինի տէրհալ խաթըրլաեարազ ,

— Պիր րահիպէ գատընտան մը պահա իթմէք իսթէեօր- տունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ . . . ֆագաթ սէն նէտէն պիրիեօրտուն :

— Գարուճում սէօյլէտի :

— Սնը պէն 13 նիւմէրօլու արապամ իլէ սէնին էվլինէ , վէ սօնրա սէնի պուլմագ իւմիտիլլէ , եէնի քիլիսէնին թարա- ֆընա կէօթիւրտիւմ : Սէնի պուլմատըղընտան տօլաեթ զիեատէ- սիլլէ սըզըլմըլ օլտուղունա տիգգաթ իթտիմ :

— Էյ օ րահիպէ գատըն պէնտէն նէ՝ իսթէեօրտու :

— Պիրմէմ . . . քէնտիսի սանա անլաթտճագ տըր :

— Նէ՝ վազըլթ :

— Եարըն :

— Նէ՝ րէտէ :

— Սագրէ-Բէօր քիլիսէսի էօնիւնտէ :

— Սաաթ գա՛շտա :

— Թամ սաաթ օնտա :

— Բէք էյի , ֆագաթ պու խուսուս պէնի մէրագտա պը- րագընօր : Պէնիմ կիպի պիր կէնճ իլէ կէօրիւմէք իսթէեէն րահիպէ գատըն քիմ օլապիլիք :

— Շիմտի քիմ օլտուղունու սէօյլէրիմ : Բէնտիսինին՝ պիր արապա ամլարընըն սէնի եարալամըլ օլտուղու կիւն , այնի ա- րապաաա կէնճ պիր գըզ իլէ օթաւրմուլ օլան րահիպէ օլտու- ղունու սանա պիլտիրմէքիլիմի թալսիեթ իթտի :

Միսթիգօ՝ էլինի տիզինէ վուրաբագ ,

— Հա՛ անլատըմ . . . խաթըրմա կէլիեօր . . . րահիպէ Մարի տիր . . . տէտի :

Լօրիօ . - Էյ շիմտի թանըթըն մը . . .

— Էվվէթ , վէ նէ՝ իսթէտիկինիտէ պիրիլիմ . . . Մուլթ- լազա մտնաթըրըն պիրինտէն պիր խայլի միտալետ իսթէ- միլ օլտուղլարընաան , սիրտըլ իտէճէք տիր : - Պապա Լօրիօ , պու խուսուսու պանա խապէր վիրմէքիկի տիւ շիւնտիւկիւնիլէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Լաքին , վագթինտէ պուլունմանը ունուլմաեաարն սէօյ- լէտիկին րահիպէ պու խուսուսու պանա թէնպիհ իթտի :

— Սէն միւսթէրիհ օլ , պէն վագթինտէ պուլունուրում :

Մէրգուլար պիրէր գատէհ պօշալթըպ , պատէհա կէնճ միտալեաճը՝ ինթիեար արապաճըտան այրըլտը , վէ քէնտ

խանէսինէ կիտէրքէն, քէնտի քէնտիքէ շու սէօղլէրի սէօղլէ-
մէքտէ իտի.

— Բահիպէ Մարինին էվվէլա պէնիմ էվվմէ կէլմէսինտէ,
սօնրա պէնի պուլմագ իւզրէ, Սագրէ-Բէօր քիլիսէսի թարա-
ֆընա ազիմէթ իյլէմէսինտէ, վէ օրատա տաթի պուլմագա-
րագ, պապա Լօրիօեա հագգըմա պազը թալսիեէլէրտէ պու-
լունմասընտա, մութլագա մուհիմ պիր սէպէպ օլմագ կէրէք
տիր, Ֆագաթ պու սէպէպ նէ օլապիլիր, Ֆիքրիմ պու խու-
սուս իլէ մէշղուլ օլտուգճա, սապահա գատար կէօղլէրիմի
գարամաեաճաղըմ... Ահ, սապահ օլսա տա, իշի անլաեարագ
ֆիքրիմ րահաթլանսա:

Օլ էսնատէ մէրգում, կար սօգաղընտան կէլմէքտէ օլ-
տուղունտան,

— Մատէմ քի պու թարաֆտա պուլունուեօրում, Բէրրօ
գատընըն խանէսինէ կիտէպիլիրիմ, Չամաչըրըմ հազըր օլմա-
լը տըր, վէ եարըն սապահ րահիպէ գատըն իլէ կէօրիւլմէեէ
կիթտիկիմտէ, պէեազ կէօմլէք կիեինէպիլիրիմ, Հէմտէ միւ-
նասիպի պէօղլէ տիր, պագալըմ Բէրրօ գատընըն պարագա-
սը աչըգ մը երըր, տէտի, վէ ատըմլարընը չաբուգլաթարագ,
ճիւղիճէ միւնէվլէր օլան պիր տիւքքեանըն էօնիւնէ մուլա-
սըլէթ իթտի,

Պու տիւքքեան՝ Բէրրօ գատընըն իտի, վէ տիկէր չամա-
չըրճը տիւքքեանլարը միսիլու, տէրունինտէ պիւեիւք պիր
մասա, գուլըլու սէբէթլէր, պիր սօպա, վէ չամաչըրլարը ա-
մագ իշին իբլէր պուլունմագտա իտի:

Իքի իւթիւճիւ գատըն, օլ էսնատէ չալըմագտա օլուպ,
վագըթ իսէ կէն օլտուղունտան, վէ պիր ան էվվէլ կիթմէք
իսթէտիքլէրինտէն, պու իքի գատընլար խանիլլէ իւթիւ վուր-
մագտա իտիլէր:

Բէրրօ գատըն տաթի իւթիւլէնէն չամաչըրլարը սէբէթ-
լէրտէ տիւղմէքտէ օլուպ, կէնճ պիր քիմսէ տէ սօպանըն եա-
նընտա օթուրմուշ իտի:

Միսթիգօ. — (Իլէրի կիրէրէք.) Ճիւմլէնիղէ, Ֆագաթ
պաչըճա Բէրրօ գատընա ագչամլար խաչըր օլսուն. չամաչըրըմը
ալմաեա կէլտիմ, հազըր մը երըր, տէտի:

Բէրրօ գատըն. — Էվվէթ, հազըր տըր օղլում, կէթիւրէ-
պիլիրսին:

Միսթիգօ. — Թէշէքքիւր իտէրիմ. քիւլիւք պիր բաքէթ
եաքըն տա կէօրիւրէեիմ:

Պու արա սօպանըն եանընտա օթուրմուշ օլան կէնճ տեա-
զա գալգարագ:

— Եսհո՛ւ, պու գատար թէպտիլ մի օլտում քի, պէնի
թանընեամաեօրսուն, տէտի:

Միսթիգօ՝ պու սէօղլիւ սէօղլէեէն տտէմէ աթֆըր նազար
իթտիքտէն սօնրա, թէաճճիւպանէ րէֆը սէտա իլէ պէրապէր,
գահգահալը պիր կիւլիւշ գօբարտըր: Պատէհու շու սէօղլէրի
իրաւ իթտի:

— Իշտէ պու դարիւպ... սէնմիսին Ֆրէտէրիք Պէրթէն...
նէ՛օ, արապաճըլար կիպի պօղաղընը թէսթէրէ իտէրճէսինէ
եագա գօյմուշսուն, իյնէ կիպի սիվրի ուճու էօղլէսիղ բօթին-
լէր, էնլի բանթալօն կիեինմիշսին, թէք ճամլը պիր կէօղլիւկիւ
պուրնունա թագմըշսըն, վէ քէօթէքլի պիր տէ սաաթ ալմըշ-
սըն... Աճապա Սէնայի բիեանգօսունուն պիրինճի իքրամիեէ-
սինի մի գաղանտըն:

Ֆրէտէրիք. — Էվվէթ, պիրինճի իքրամիեէեի գաղանտըմ,
նա՛սըլ պու սուրէթտէ քէնտիմի կիւզէլլէթմէեի պիլիեօրմու-
եում, Շիք պիր ատէմէ պէնզէմիշմիեիմ:

Միսթիգօսուն ճէվապ վէրմէեէ վագթըր օլմատըր, չիւնքի
արգատան իշիտիլէն պիր սէս:

— Պանա սօրարսան, թըպզը մայմունա պէնզէեօրսուն,
տէյի պէեան իյլէտի:

Հազըր պուլունալարըն ճիւմլէսի թէաճճիւպլէ արգալա-
րընա տէօնտիլէր:

Պու եէնի կէլէն չախս՝ բաչալրաճը պապա Բիէր Պէրօ
օլուպ, մէրգում, գանճասընը վէ քիւֆէսինի գաբունըն եա-
նընտա պրագըպ, գըզգարընտալընա պիր վիղիթա վիւմէք իւզ-
րէ, ֆէնէրինի էլինտէ թալթարագ իլէրի կիրմիլ իտի:

Պու բաչալրաճը՝ Մէլանի Կօթիէնին իսթարը մուճիպինճէ
վէ ագճէսիլլէ ղաեթթ շիք պիր գըեաֆէթէ կիրմիլ օլան Ֆրէ-
տէրիքէ խիթապէն:

— Սէն տէ մի մօսիեօլէր սըրասընա կէշտին . օ տէյիլ ամմա սըրթընտաքի էլպիսէլէրի նէրէտէն աշըրտըն , տէտի :

Պրէտէրիք . - Աշըրմագ մը :

Իիէր . - Աշըրմագ տէրսէմ , մութլագա ճէպրէն աշըրմըշսըն , եսխօտ զասպ իթմիշսին տիր տէմէք իսթէմէեօրում , Պէնճէ , նամուսույլա ճէպէ կիրմիշ օլմաեան բարաեա՝ աշըրըլմըշ տըր տէրիմ վէսսէլամ : Տօղրուսու շու սանաաթընա վէքեարընա տիեէճէեիմ եօգ տուր : Պէնիմ կիպի գանճանըն ուճույլա պիր թագըմ բաշալրալարը թօքլամաեօրսունա՝ :

Պրէտէրիք . - (Հիտտէթլէնէրէք .) Պագաթ , տայը , սիզ տէ ամմա թէրպիեէսիզճէ մուամէլէ իտէրսինիզ :

— Վա՛յ , սէնինլէ թէրպիեէլի մի պուլունաճաղըմ . - Պէն սատէ պիր բաշալրաճըեըմ , պէնիմ իշին զէնկին օլմագ իւմիտի եօգ տուր , ֆագաթ թէհլիքէտէ պուլունամագտա տըր :

— Հէր քէս իսթէտիկի թարզտա էօմիւր կէշիրմէեէ սէրպէսթ տիր : Պէն մագսէտիմէ , գատընլար սաեէսինտէ էրմէք իսթէեօրում . պանա քիմ նէ՝ տիեէպիլիր : Անլէր պէնի իլէրի սիւրիւեօրլար . պինապէրին մագսէտիմէ վասըլ օլաճաղըմ :

— Էվվէթ , էվվէթ , Մագտա գալէսինէ գատար իլէրի կիտէճէեինէ չիւպհէմ եօգ տուր :

— Օտա պանա այիտ շէյ տիր . կիճէնիզ խայր օլսուն , թէյզէ . (Բաշալրաճըեա .) Սէնինլէ տարկըն օլտուղումման , սէլամ վիրմէքսիզին սէնտէն այրըլըրմ :

22

Բաշալրաճը . - (Տիւքքեանըն ճամէքեանընտան եումրուղունու եէկէնինէ կէօսթէրէք .) Սէնի երլա՛ն . . . տէտի :

Միսթիգօ . - Պագա Պէրօ , թէհի եէրտէ իզհարը հիտտէթ իթմէնիզտէն նէ՝ ֆայիտէ հասըլ օլուր : Արթըգ պիր քէրրէ մուղիրը թարիգէ սաբմըշ օլտուղու հալտէ , սիզ անը իսլահ իտէմէզսինիզ . սօնունա գատար եօլունա տէվամ իտէճէք տիր :

— Էվվէթ , էվվէթ , սօնու գալէպէնտիք տիր . . . ֆագաթ պու տա ֆամիլեամըզա շէրէֆ կէթիրմէզ :

— Պէնճէ , պու ալէմտէ խէթա՝ ֆայիլինէ այիտ տիր , ֆամիլեամընա շուճուլի եօգ տուր : - Հէր նէ իսէ , վալիտէ , սիզ պէնիմ շամաշըրլարըմը վէրին :

— Ալ օղլում :

— Պօրճում նէ՝ տիր :

— Օն պէշ սու :

— Ալըն . . . թէմիզ հիսապ՝ հէր վագըթ մագպուլ տուր :

Պու սէօղլէր թաաթի օլունտուղու էանտէ , իւթիւճիւ գատընլար իլէրինի պիթիրմիշ օլուպ , մուֆարագաթա հագըրլաշըրլարքէն , պունլարտան պիրի՝

— Միւսիւ Միսթիգօ , պիզտէ սիզին կիտէճէկինիզ թարաֆա կիտէճէեիզ , Պիզէ թիֆագաթ իտէրսէնիզ , մէմնուն օլուրուղ , չիւնքի պուրալարտա պագը մուղիրը քիմսէլէր պուլունապիլիր . եանըմըզտա պիր էրքէք պուլունամասը՝ ֆայիտէլի տիր , տէյի պէեան իլլէտի :

Միսթիգօ՝ հագգընտա կէօսթէրիլէն պու իլթիֆաթա թէշէքքիւրէն , մէրգուման գատընլար իլէ պիրիքտէ շամաշըրըն տիւքքեանընտան հարէքէթ իթաիլէր :

Բէրօ գատըն՝ տիւքքեանտա գարընտաշըյլա եալընըզ գալտըղընտա ,

— Իշլէ եալընըզ գալտըզ , պանա պիր տիեէճէյի՛ն մի վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Բաշալրաճը . - Էվվէլա տիւքքեանընը գաբա :

— Վայ սէօղլէեէճէկին սը՛րր մը տըր :

— Էվվէթ , հէմ մուհիմ պիր սըրր տըր :

— Բէքէյի , տիւքքեանը մը չիմտի գաբարըմ :

Մէզպուրէ տնինտէ տիւքքեանըն գանալարընը գաբատը , վէ ագշամա գատար շալըլմագտան թապ ու թագաթը գալմամըշ օլտուղունտան , պիր իսկէմլէեէ սէրիլիվէրտի , վէ մուախիսարէն գարընտաշընա խիթապէն ,

— Սէօյլէ պագալըմ , մատտէ նէ՝ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Մատտէ՝ գարընտաշըմըզ հագգընտա տըր :

— Հոնկը գարննաշրմըլ,

— Եթիէն Պէրօ հագգընտա,

.....

.....

* *

Եմիլ Վանտամ, պոնքերին սալօնունտան չըգործողը զէման, Արնօլտ Տէսվիներնըն եանընտան կէշէրէք, մէրգումուն գուլաղընտան աշաղընտ, « Սիդի տիշարտա պէքլէեօրում » տէմիշ, վէ չիտտէթ վէ հէեհէճան իլէ խանէի մէգքիւրտէն մուֆաւազաթ իթմիշ իտի :

Վանտամ, սօգաղա չըգործողընտա, սապըրսըղըզլա գալաթըրմ իւզէրինտէ տօլաշմաեա պաշլատը, վէ խանէնին գաբուսունու կէօղիւնտէն աեըրմաեըպ, խասմինին մէյտանա չըգմասընա պէքլէեօրում, Մէրգում, քէնտի քէնտիէ շէօլէ տիմէքտէ իտի :

— Խայր, բուհում իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, պէօլէ պիր ալազլըղըն իրթիքեապ օլունմասընա միւսաատէ իթմէեհէճէեիմ . . . Վէրիէր՝ հալը մուղաիգաեա տիւշար օլարագ, քէնտի գըղընը սաթմըշ տըր . . . Անթէլիքին պու պապտէքի զաննը եանընտէյիլ տիր, Պու ատէմ՝ հէր շէյէ միւգթէտիր տիր, - Թէլէֆ իթմիշ օլտուղու պիր սէրվէթին, վէ պու կիւնքի կիւն վիճուաի պուլունմաեան պիր ճիհէզին հիսապընը վիրմէմէք իշին, հէնուզ սիննի բիւշտէ պալիղ օլմաեան գըղընը էօլէ պիր ատէմ իլէ էվլէնտիրմէքտէ տիր քի, նէ՝ ճիհէզ ագշէսի իսթմէքտէ, նէ՝ տէ սայիր մաթլուպաթտա պուլունմագտա տըր, - Տօղրուսու պու բէք պիւեիւք մէհարէթ տիր, Լաքին պէն, պու նամուսուզ թասապվուրուն գուվվէտէն ֆիլիլէ կէլմէսինէ մանի օլաճաղըմ, Սէվկիւլիւմիւ պէնտէն ալամաեաճագլար :

Վանտամ, սօն սէօղէրի սէօլէմիշ իքէն, էվին գաբուսու աշըլաղընտան, մէգքիւր գաբուտան պէշ ալթըր աաթմ ուզագաա պուլունան միւլաղիմ՝ հարէքէթինի գաթթ իթտի, Արնօլտ Տէսվիներ էթրաֆընա աթֆըր նաղար իլէ, Վանտամը կէօրիւպ եանընա կիթտի, վէ քէլամա աղաղ իտէրէք,

— Միւսիւ, տիշարտա պէնի պէքլէեհէճէեիւնիղի խապէր

վէրմիշ իտինիղ, Պինապէրին սիդի ուզուն միւտտէթ պէքլէթմէք իսթէմէեհէրէք չըգըպ կէլտիմ, Պէսպէլի պանա խուսուսի պիր իֆաաթէնիղ օլմալը, տէտի :

— Եվվէթ,

— Պուեուրուն սէօլէեիւն, սիդի տինլէեօրում,

— Մ. Ժիւլ Վէրիէրին վագը օլան հարէքէթինտէն պահս իտէճէք տէյիլիմ,

Արնօլտ. - (Թէպէսսիւմէ .) Անլաեօրում,

— Պիրի պիրինիղ իլէ շէրիք օլմուշ օլմամըշսընըղ պանա բաճի պիր քէյֆիեհէթ տէյիլ տիր :

— Ֆիլվագը պու խուսուս սիդէ այիտ պուլունմամագտա տըր :

— Լաքին էկէր քէնտի գըղը Անթէլիքի սաթմաեա գալգըշմըշ իսէ . . .

— Մատմուաղէլ Վէրիէրի՝ մի . . .

Մէրգում պու քէլիմէլէրի մանէատար պիր թարղտա թէլէֆֆիւղ իտիպ, Վանտամ իսէ,

— Եվվէթ, մատմուաղէլ Վէրիէրի՝ քէնտիսինի հալը մուղաիգատան գուրթարմագ իշին գուլլանմագ իսթէրսէ, պու խուսուս պանա այիտ օլմաղլէ, մէնն իտէճէեիմ, տէյի պէեան իլլէտի :

— Նէ՝ տիմէք իսթէտիկինիղի անլաեամաեօրում, միւսիւ :

— Պիւքիս բէք էյի անլաեօրսունուղ, վէ ճէվապ վիրմէնիղի թալէպ իտէրիմ :

Վանտամ, սէսինի եիւքսէլթմիշ օլտուղունտան, պաղը եօլճուլար՝ իտիլէն սէօղէրի տինլէմէք իւզրէ, պաշլարընը շէվիրիպ, հարէքէթլէրինի գաթթ իթմէքտէ իտիլէր :

Արնօլտ. - Տիգգաթ իտին, միւսիւ, սօգագ օրթասընտա բէզալէթ չըգարըեօրսունուղ. հէր քէսէ մասիարա օլուեօրուղ, Չանն իտէրիմ քի, շու էսնատէ քէնտինիղէ մալիք տէյիլսինիղ :

Վանտամ. - Ֆագաթ, միւսիւ, սիդին սօղուգ գանլըլըղնըղտա ֆէվգէլատէ տիր :

— Սօղուգ գանլըլըղ տա պիր գուվվէթ տիր :

— Շիւպհէսիղ, հալ պու քի, պաղը նաղիք սըրալարտա ֆիթուրսուղ օլան քիմսէ՝ ալազլըգ սըֆաթընա լաեըգ պու

լուսնուր: Գորգարըմ քի սիղտէ պիր ալշագ օլմաեաւորնըլ:

Արնօլտ: - (Ումուզլարընը չէքէրէք:) Միւսիւ, պիր աղէվիլէլ իքի տէֆա քէնտինիզ սէօյլէտինիզ: Պէնի թանըմաւորընըզ հալտէ, նաւըլ մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիզ:

— Թանըմամ, ֆագաթ նասըլ ատէմ օլտուզունուզու ֆէրք իտինօրում:

— Էմի նմիսինիզ:

— Սիզ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիքսինիզ:

— Աճապա պիւեիւք սէրվէթէ մալիք օլմագլըզ տա գապահաթ մը տըր:

— Անժէլիքէ ալըզ օլմուշսունուզ տուր:

— Մատմուաղէլ Վերիէրէ, տէյիլ մի:

Վանտամ, ասղուտան ասղու քէնտի իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք:

— Անըն բէտէրինին հալը մուզաիգատա օլմասընտան պիլ իսթիֆատէ, գըզընը սաթըն ալընօրսունուզ... Իշիթէ պու ալըպ տըր, հիճապ իտէճէք հալ տիր:

Արնօլտ: - (Սապըր թիւքէնմէքէ պաշտեարազ:) Փագաթ սիւքիւնէթինի մուհաֆազաեա սայ իտէրէք:) Իֆատէլէրինիզ հէք պու գատաթ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, միւսիւ, աիեճէքլէրիմ հէք պու գատար տէյիլ տիր: - Պէն մատմուաղէլ Վերիէրի սէվէրիմ:

— Անժէլիքի մի:

— Իսթիհզա լազըմ տէյիլ տիր, միւսիւ: Մատմուաղէլ Վերիէրի սէվէրիմ, վէ անըն թարաֆընտան սէվիլմիշիմ տիր, նըլաեօրմուսունուզ:

— Անլաեօրում, ֆագաթ սիզին ալզ ու սէվտանըզա մախսուս սըրըլարընըզ պանա ալիտ օլմատըզընտան, իլէրուտէ պունտան պանա պահա իթմէմէնիզի բէճա իտէրիմ: - Մ. Վէլիէր վէ պէն, հարաքեաթ վէ թասավվուրաթըմըզտան ասլաեք քիմաեքէ հիսապ վիրմէքէ պօրճլու տէյիլիզ... Սիզ մատմուաղէլ Վերիէրի սէվիեօրմուշսունուզ: Մատմուաղէլ Վերիէր տէ սիզի սէվիեօրմուշ... էյ սօնրա, հալ պու քի Մ. Վերիէր պէնի քէնտինիէ տամտ գըլմագ իսթէեօր: Փարզ իտէլիմ քի, պէն տէ մէզպուրէ իլէ էվլէնմէք իսթէրսէմ, բուխտաթընըզը

իսթիտա վէ իսթիհզամ իթմէք իւզրէ սիզէ միւրաճաթ իտէճէկիմի մէմուլ իտէրմիսինիզ:

— Սիզ Անժէլիքի սէվիեօրմուսունուզ, վէ անընլա էվլէնմէք իսթիեօրմուսունուզ:

— Էօյլէ ֆարզ իթսէք, նէ լազըմ կէլիր:

— Շու լազըմ կէլիր քի, անը սէվմէնիզի, վէ անընլա էվլէնմէք թասավվուրունտա պուլունմանըզը մէնն իտէրիմ: Հասըլը սիզին իլէ Մ. Ժիւլ Վերիէր արասընտա ագտ օլունմուշ օլան բազարըզըն իճրասընա միւսատէ իտէմէմ:

— Վա՛յ, պու խուսուստա պանա մանի մի օլուեօրսունուզ:

— Էվլէթ:

— Լաքին էկէր, պու մէմուլիյեթէ էհէմմիեթէ վիրմէզ իտէմ, նէ լազըմ կէլիր:

— Նէ լազըմ կէլտիկինի աղ վագըթտա կէօրիւրսինիզ:

— Օ հալտէ, միւսիւ, սիզտէ մուհազգազ պիլին քի, էկէր էֆքեար վէ նիեաթըմ վար իտէ, իսրար իտէճէեիմ, վէ էկէր մատմուաղէլ Վերիէր իլէ էվլէնմէքլիկիմի՝ բէտէրի վէ պէն իսթէր իտէք, էվլէնմէճէեիմ:

— Էօյլէ իտէ, միւսիւ, պէն տէ սիզէ պիր ալշագ նազարըլա պագարըմ, վէ մուճիպինճէ մուամէլէ իտէրիմ:

Վանտամ, էլտիվէնի իլէ Արնօլտ Տէվիլիւքեա պիր սիլլէ ալզ իթմէք իւզրէ էլինի եօգարը գալտըրտը իտէ տէ, Արնօլտ՝ գօլուլլա մէրգումուն պիլէկինի գալիէն թութուպ, հարէքէթիննէ մանի օլտու:

Այնի վագըթտա մէրգումար էթրաֆընտա պազը եօլնուլար թօրլանմաեա պաշտալար:

Արնօլտ, պօղուզ պիր սէտա իլէ:

— Միւսիւ, սիլլէնիզի գապուլ իթմիշ ատտ իտէրիմ, վէ եարըն սիզի թէլէֆ իտէճէեիմ: - Շահալէրիմ՝ շահալէրինիզլէ նէրէտէ պուլուշաճազ արըլար, տէտի:

— Եարըն, սապահըն սաաթ օնունտա, Վէնսան օրմանընտա քեային զապիթան գահալէլսանէսինտէ:

— Բէք էյի:

Պատէհու Վանտամ զալէպէլիկի եարըպ, սիւրաթլէ օրատան մուֆարազաթ իթտի:

Թամ օլ էսնատէ Արնօլտուն գօլթուղունա պիր քիմէ կի-
րէրէք :

— Նէ՞ օ , միւսիւ Տէսվիներ , բազու իլէ տուէլլօ՞ մու խա-
եօրսունուզ , տէտի :

Պու շախս՝ Արնօլտա թիվօլի սօգաղընտա վազը խանէսինի
սաթմըշ օլան Պէրթիէ նամ էպնիեէ գալֆասը օլուպ , Արնօլտ՝
մէրգուսու թանըտըղընտա ,

— Սիզ հազը՞ր մը խտինիզ . . . Վուգուաթը կէօրտինիւզ ,
վէ իրատ խտիւէն սէօղէրի իշիթտինի՞զ մի , տէտի :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ , աղիպիմ միւսիւ Պէրթիէ , պանա պիւեիւք
պիր խըտմէթտէ պուլունապիրսինիզ :

— Մէքնունէն խըզմէթինիզէ հազըրըմ , Տիւէտիկինիզ խըզ-
մէթ նէ՞ տիր :

— Պանա շահիտ օլմանըզը արզու իտէրիմ :

— Օլուրում , վէ ահըպպամտան պիրի տէ , էկէր իսթէրսէ-
նիզ , սիզէ իքիննի շահիտ օլապիրի :

— Իսթէրիմ , վէ թէշէքքիւր տախի իտէրիմ :

— Տուէլլօնուղուն սէպէպի նէ՞ տիր :

— Կէօրտինիւնիւզ թօքնու միւլաղիմի Վանտամ՝ շէրիքիմ
օլան պանքէր Վէրիէրին գըզընը սէվիեօր :

— Բէք էյի :

— Պէն տէ սէվիեօրում . . . պու սէպէպլէ պիրիպիրիմիզէ
րաքիպ օլմուշուղ տուր . . . գուսուրունու անլաեապիրսինիզ :

— Վա՛յ , քէնտիսի եալընըզ գալմագ իշին , վիճուտինիզի
օրթատան գալտըրմագ ֆիքրինտէ՞ մի պուլունուեօր :

— Էվվէթ :

— Հագարէթի սիզ կէօրտինիւնիւզտէն , սիլահ ինթիխա-
պը հագգը սիզէ այիտ տիր : Իմտի , նէ՞ սիլահ ինթիխապ իտէր-
սինիզ :

— Թապանճաեր ինթիխապ իտէրիմ , չիւնքի գըլըճտան զի-
եատէ թապանճա իլէ տուէլլօ իթմէկէ իգթիտարըմ պուլուն-
մագտա տըր :

— Բէք ալէա . . . շարթլարընըզ նէ՞ տիր :

— Տուէլլօմուղուն ճիտտի սուրէթտէ իճրասընը իսթէրիմ :

— Արամըզտա եիկիրմի ատըմ մէսաֆէ պուլունմալը տըրքի ,
հէր պիրիմիզ պէշ ատըմ գատար իլէրի կիտիպ , սէրպէսթճէ
սիլահըմըզը իսթիմալ իտէպիլէլիմ : Իքիմիզտէն հէր հանկըմըզըն
պախթը եալէր օլուր իսէ , անըն թապանճասը զալէպէ իտէ-
ճէք տիր :

— Տուէլլօ նէ՞րէտէ վուգու պուլաճագ տըր :

— Պէլճիգա հուտուտունտա , Գիէվրէն նամ մահէլլտէ . . .
Օրատա միւնասիպ պիր եէր արարըզ :

— Նէ՞ վագըթ :

— Եարըն ազշամ եարը կիճէեի եիկիրմի տագըգա կէշէ-
րէք հարէքթ իտէրիզ : Անլալըտը , տէյիլ մի :

— Էվվէթ , բէք ալէա անլալըտը . . . Վէնսան օրմանըն-
տան ալտէթիմիզտէ նէ՞րէտէ պուլունաճաղըզ :

— Սիզի վէ իքիննի շահիտիմ օլաճագ զաթը , Պրէպանլօ-
գանթասընտա էյլէ թաամընտ տալէթ իտէրիմ . . . Սաաթ օն
պիր պուշուգտան իթիպարէն օրատա սիզի պէքլէրիմ :

— Բէք էյի . . . եարըն պուլունշուրուզ :

Պէյլէճէ իքի շախսլար պիրիպիրինտէն այրըտըլար :

Պիր գաշ կիւնտէն պէրու Արնօլտ Տէսվիներ՝ Թիվօլի սօգա-
ղընտաքի խանէսինտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ , մէրգում ,
խանէի մէզքիւրէ էսնաի ալտէթինտէ , քէնտի քէնտիեէ :

— Պէնիմ իլէ մագսէտիմ արասընտա պիր թագըմ միւշ-
քիլաթ զուհուր իտէճէկինի վէ պու միւշքիլաթա գարըն ուղ-
ըալմագլըզըմ լաղըմ կէլտիկինի պիլիեօրտում : Պու միւշքիլաթ-
տան պիրիննիսի , պէլքի տէ է՞ն մուխաթարալըսը Էմիլ Վան-
տամ տըր , ֆագաթ մահվ իտիլէճէք տիր : — Եըլտըզըմ պանա
մույեին տիր , պունունլա պէրապէր հիյնի հաճէթտէ պէն տէ
եըլտըզըմա եարտըմ իտէճէեիմ , տիմէքտէ իտի :

Արնօլտ խանէսինէ ալտէթինտէ , եաթաղընա եաթտը իսէ
տէ , եաթմասը՝ ուեուսագ իշին օլմաերպ , տիւշիւնմէք վէ բը-
լանլարընը թասմիմլէմէք իշին իտի :

23

Բերրօ գատրնն տիւքքեաննը թէրք իթտիկիմիզ զէման ,
 իհթիեար բաշավրաճը Բիէր Պէրօ գըղգարնտաշնա խիթ ապէն ,

— Գարնտաշմըղ Լթիէն Պէրօ հագգընտա պահա իթմէք
 իւզրէ կէլտիմ , տէմիշ իտի :

Մէրգումէ գատրն՝ քէմալը թէաճճիւպէ :

— Լթիէնտէ՞ն մի . . . պիշարէ Լթիէնիմիզտէ՞ն մի պահա
 իթմէկէ կէլտին , տէյի սիւալ իթտի :

— Լվվէթ :

— Օթուզ պէշ սէնէտէն պէրու զայպ օլան օլ գարնտա-
 շմըղ հագգընտա պանա նէ՞ սէօլէեէպիլիւսին . . . Շիւպհէսիզ
 շօգտան պէրու էօլմիւշ օլաճագ տըր :

— Բիմ պիլի :

— Բէնտիսինտէն պազը խապէրլէ՞ր մի ալտըն :

— Պէքի :

— Պէնի մէրագտա պըրաեքեօրսուն . . . էկէր հագըղէ-
 թէն մալիւմաթըն վար իտէ , չաբուգ սէօլէ :

— Բաշավրաճըլըգ սէնաաթմըղըն պազը կէօնա էյիլիկի
 վար տըր : Լիլմտէ գանճա վէ սըրթըմտա սէքէթիմ օլարագ ,
 պիւթիւն կիճէ Բարիսի տօլաշըր իտէմ , իրթէսի կիւն տէ , ագ-
 շամա գատար թօրլատըղըմ չէօրլէրին իշինտէն շըգարտըղըմ
 քեաղըտ բարշալարընը , աշգ ու սէվտաեա միւթէալլիգ եէմին-
 լէրի , ագչէ վատլարընը , էօլիւմ թէհտիտլէրինի , գօնթրաթ
 բարշալարընը , աթըլմըշ զաղէթալարը , վէլհասըլ պիւր թագըմ
 եալան վէ էսասըղ ֆըգրալարը օգուեարագ էյլէնիլիմ :

Բէրրօ գատրն սապըրսըղըգ հարէքէթի իպրագ իթտի-
 կինտէն , բաշավրաճը Բիէր՝ քէլամա տէվամ իտէրէք :

Սապըրլը օլ . . . գարտաշմըղ Լթիէն , հիշ պիլիմիզ
 իլէ սէլամաշմաեարագ ֆրանսատան կիտէլի՝ օթուզ պէշ սէնէ
 օլտու , տէյիլ մի , տէտի :

— Լվվէթ , օթուզ պէշ սէնէ :

— Վաղթիյլէ իիվաեէթ օլունտուղու իւզրէ , զալիպա մէր-
 գում Հինտիսթանը քէպիլի կիթմիշ , վէ օնտան սօնրա , ֆա-
 միլեամըղ էֆրատընտան հիշ պիլիսինէ պիւր խապէր կէօնտէր-
 մէմիշ տիւր :

— Հինտիսթանը քէպիլի նէ՞ գատար ուղագ մահէլլ տիւր : -
 Թէքրար իտէրիմ , պիշարէ օրատա էօլմիւշ օլմալը տըր :

— Օ՞ մու օրատա էօլմիւշ օլաճագ տըր : Գուվվէյի վիճու-
 տիեէսի գօլէրաեա պիլէ մուղուվէմէթ իտէճէք մէրթէպէտէ
 միւքէմմէլ տիւր :

— Հալ պուքի զարուրէթ վէ սէֆալէթ՝ է՞ն գալի իւլ
 պիւնեէ քիմսէլէրի պիլէ թէլէֆի իտէր :

— Զարուրէթ վէ սէֆալէթ մի . . . Լթիէն կիպի ալիմ
 օլան վէ Մատէնլէր մէքթիպի շակիրտանընտան պուլունան
 զայրէթլի վէ հարիս պիւր քիմսէ՞ զարուրէթ վէ սէֆալէթտէն
 գօրգմաղ : - Պիլիեօ՞րմուսուն , գըղգարնտաշ , Հինտիսթանը
 քէպիլ տէտիքլէրի մէմլէքէթ , Գօղաներ կիպի պիւր մէմլէքէթ
 տիւր . . . Լահանա տիքմէք իշին պաղչէնի գաղսան , ալթուն
 քիւլիւշէլէրի պուլուրսուն , վէ պուրատա , Բուպէլտէ , գու-
 թուլար իշինտէ , կէմիլիլմիշ քէմիլլէր զուհուր իթտիլի միսիլ-
 լու , օրատաքի թարլալարտա աաթի էլմապար զուհուր իտէր :

— Էկէր Լթիէն էօլմէմիշ իտէ , նիշին մէքթուպ եաղմա-
 եօր :

— Թապիեաթընը խաթըրնա կէթիւր . . . միւվէսլիս վէ քիմ-
 սէ իլէ իւլֆէթ իթմէղ պիւր ատէմ իտի : Պունտան պաշգա ,
 բէք շօգ իշի տէ օլմալը տըր : Պու հալ՝ էլինէ գալէմ ալըպ
 տա մէքթուպ եաղմապընա միւստատէ իթմէղ :

— Պունու անլաեօրում , լաքին պիւր ատէմին տույղուսու նէ
 գատար աղ օլսա , ֆամիլեասը պուլունտուղունու ունութմա-
 մալը , վէ ֆամիլեասը էֆրատընն նէ՞ օլտուգլարընը տիւշիւն-
 մէլի տիւր :

— Պէն տէ պու պապտէ սէնինլէ հէմէֆքեարըմ , ֆա-
 գաթ մէսէլէ պու տէյիլ տիւր :

— Եանէ՞ տիւր :

— Էթիէն տահա պիւր գաշ կիւն էվվէլ եաշաեօրմուշ ,
 վէ միլիօնլարա մալիք իմիշ :

— Բիէր, մասա՛ւ մը սէօյլէօրսուն։
 — Խայր, սըրֆի հազըդէթի պէտան խտեօրում։
 — Պիր գաշ կիւն էվվէլ էթիէն միլեօնլար սահիպի օլա-
 րագ, եաշաօրմուշ, տէօրսան, Շիմտի եաշամանօր մու։
 — Էօլմիւշ օլմալը տըր։
 — Էօլմիւշ միւ։
 — Էվվէթ, գաթլ խտիմիշ օլմալը տըր։
 Բէրրօ գատըն պիր սըշրաեըշտա աեաղա գալգարագ,
 — Ա՛հ, պու միւմքի՛ն մի տիր, տէտի։
 — Միւմքին տէյիլ, մուհագագ տըր։
 — Սէն նէ՛տէն պիրիօրսուն։
 — Պէնի տինլէ... շիմտի անլարսըն։
 Բիէր Պէրօ՝ ճիպինտէն տէօրթ տիրիւմիլ պիր քեաղըտ
 չըգարըպ, աշտըգտան սօնրա,
 — Իշթէ պէն պունու չէօր սէրէթիմտէ պուլաում, տէտի,
 եիւքսէք սէտա իլէ աթիտէքի սաթըրլարը օգուտու։
 — Ե Ախիրէն զաղէթամըղտա, ժուպէր սօգաղընտա քեա-
 ւ յին Օթէլ տէզ Էնտէ Էնմիշ օլան էթիէն Պէրօ նամ քիմէնին,
 Ե պիր ատիեէ գօմիսէրի վասըթասըյլա սուրէթի զարիպէտէ
 Ե օլարագ ախղ ու կիրիթի խտիլտիկինի եաղմըշ խտիք...
 Բէրօ գատըն, - (Գարընտաշընըն օգումասընը քէսէրէք.)
 Էթիէն բօլիս թարաֆընտան տէրտէ՛սթ մի օլունմուշ... Փա-
 գաթ պիշարէ նէ՛ եաթմըշ...
 Բիէր. - Տինլէ, տահա պիթիւրմէտիմ, (Օգումասընա տէ-
 վամ իթտի.) Ե Պու կիւն, վագըայը մէգքիւրէեի թասհիհ
 Ե իտէպիլիրիզ, հաթթա թասհիհէ մէճպուրուզ. - Շէօյլէ քի,
 Ե Էթիէն Պէրօ՝ բօլիս նէզարէթինտէ միւթախտէմ պիր գօմի-
 Ե սէր վէ պիր զապթիեէ մարիֆէթիլլէ տէրտէսթ օլունմանըպ,
 Ե եախօտ տահա տօղրուսու աշըրըմանըպ, իլլա, մէրգում
 Ե եօլճուեու պիր տուղաղա տիւշիւրմէք մագսէտիլլէ, մէգքիւր
 Ե սըֆաթլարը սախթէ սուրէթտէ իքթիսապ իթմիշ օլան իքի
 Ե շախսը մուղիրը մարիֆէթիլլէ աշըրըմըշ տըր. - Օլ իքի շախսը
 Ե մուղիրին մագսէտի իսէ, համիլինէ թէէտիեէ օլունմագ իւզ-
 Ե ըէ սէյեահը մէրգուման իւզէրինտէ պուլունտուղունու զանն
 Ե իթտիքլէրի, վէ Ֆրանսա պանգասընտան թահօիլ իտէճէքլէ-

Ե իննի մէմուլ իյլէտիքլէրի էլլի պիր միլեօնլուզ պիր չէքի զասպ
 Ե իթմէքտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր, Էթիէն Պէրօ անասըլ
 Ե Ֆրանսըզ օլուպ, Հինտիսթանտան, վաթանը պուլունան Բա-
 Ե իս չէհրինէ հէնուզ ալտէթ իթմիշ, վէ մէգքիւր շայեանը
 Ե թէէսիւֆ զալպուպէթ կիւնիւնտէն պէրու մէյտանա չըգ-
 Ե մամըշ տըր. - Մէրգումուն գաթլ ու թէլէֆ խտիլմիշ օլտուղու
 Ե զանն օլունուեօր։

Բաշավրաճը ֆըգրայը մէգքիւրէեի նիհանէթինէ գատար
 օգումուշ օլտուղունտան տուրտու։

Պու պէնտ՝ միւտտաիի ումումիլիկին էմրի եախօտ մալիւ-
 մաթը իլէ եաղըմըշ խտի։

Ֆրանսա ճիւմհուրիեթի միւտտաիի ումումիսի՝ Գալկիւ-
 թաեա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէսիյլէ, ֆիլվագը Էթիէն Պէրօ
 իսմինտէ պիր քիմէնին՝ պանքէր ճօն Մօնթիմէր թարաֆըն-
 տան իմզալը էլլի պիր միլեօն ֆրանգլըզ պիր չէքի համիլէն վէ
 Ֆրանսաեա միւթէվէճճիհէն օրատան հարէքէթ իթմիշ օլտու-
 ղունա տայիր պիր թէլէկրաֆնամէ ախղ իյլէմիշ, վէ պու թէլէկ-
 րաֆնամէտէ, պաղը իյղահաթը հալի պիր մէքթուպուն պի-
 րինճի բօթա իլէ կէօնտէրիլէճէկի խապէր վէրիլմիշ խտի։

Միւտտաիի ումումիլիք տայիրէսի՝ էօյլէ էսրարի վէ քէյ-
 ֆի մաէչա ախղ ու կիրիթի ըիվաեթիինին պէյն էլ նաս քէսպի
 թագվիլիեթ իթմէմէսի իշին, մալիւմաթը մէգքիւրէնին նէշրի-
 նի լաղըմէտէն ատտ իթմիշ, վէ օ մալիւմաթը հալի զաղէթա
 բարչասը տա իհթիեար բաշավրաճընըն էլինէ կէշմիշ խտի։

Բէրրօ գատըն քէմալը հէեէճան վէ տէհշէթլէ ֆըգրաեը
 մէգքիւրէեի տինլէտիքտէն սօնրա, իքինճի տէֆա օլարագ, վէ
 եիւքսէք սէտա իլէ։

— Սիւպհան Ալլահ, գարընտաշըմըզ գաթլ ու թէլէֆ
 խտիլմիշ հա՛... Ֆագաթ նէ՛ գատար տիւշիւնիւեօր իսէմ,
 մագթուլուն՝ պիղիմ Էթիէն օլտուղունա տայիր հիշ պիր տէլիլ
 վէ էմարէ պուլամաեօրում, տէտի։

— Պէն տէ պիլիրիմ քի բանաեըրտա Մարթէն իսմինտէ
 բէք չօգ մէրքէպ վար տըր, հալ պու քի իսմինի օգումուղում
 Պէրօ՝ պիղիմ Պէրօ օլտուղունա տալա շիւպհէմ եօգ տուր. -
 Էթիէն Բարիսի խտի, պու տա Բարիսի տիր, Էթիէն Հինտիս-

թանառ խախտի, պու տա օրատանն ավտեթ իտիեօր... Վէլհաաբլ հէր հալ վէ վուգուաթ մութապըգ տրր:

— Հէմ տէ միլեօնլար սահիպի իմիլ:

— Էլլի պիր միլեօն ֆրա՛նգ...

— Պու գատար ադչէ նէ՞ օլաճագ տրր:

— Պու գատար ադչէ՞ մի, Լիկեր մէղքիւր Էթիէն պիզիմքի իսէ, վէ էկէր վէֆաթ իթմիլ իսէ, պիզ քէնտիսինին, վարիս-լէրիեիզ, Պէն միրասըմա սահիպ օլուր իսէմ, տէօրթ թէքէրլէք-լի վէ իքի աթլը պիր չէօր արապասը սաթըն ալապիլէճէեիմ, վէ անընլա արզու իթտիկիմ մահէլլէ կիտէպիլէճէեիմ:

— Ֆազաթ եալընըզ պիզ վարիս տէյիլիզ:

— Օրասընը պիլիեօրում, լաքին պունտա պէյիս եօգ տուր: Պու գատար միլեօնլարտան հիսսէմիզէ տիւչէճէք օլան մէպալիզ իլէ քիւչիւք իրատլարա տա սահիպ օլապիլիլիզ, Խուսուսա քի, սէն վէ պէն, միւթէվէֆանըն էն եազըն ազրապասընտանըզ... Շիմտի, գըզգարընտալըմ, պէնի տինլէ, վէ սանա սէօյլէեէ-ճէքլէրիմի խաթըրլա:

— Օլ պապտէ միւթէրիհ օլ:

— Շիմտիքի հալտէ, Ֆամիլեամըզ իչինտէ, պու վազըաեր եալընըզ սէն վէ պէն պիլիլիլիզ, Իմտի, շիմտիլիք վազըաեր քիմսէեէ պիլտիլմէեէիմ:

— Նի՛չին:

— Ձիւնքի պէնիմ պիր ֆիքրիմ վար տըր:

— Նէ՞ տիր:

— Պիչարէ գարընտալըմըզ գաթլ ու թէլլէֆ իտիլմիլ տիր... Պու խուսուսու դազէթա պէեան, վէ հէր չէյ իսպաթ իտիեօր: - Իմտի էվլէլճէ վուգուի հալի անլամանա չալըչա-լըմ... գարընտալըմըզըն ինթիզամընը ալմագ լազըմ տըր... Պաչլըճա վազիֆէմիզ պու տուր:

— Պունուն իչին նէ՞ եաբաճագսըն:

— Օթէլ տէզ Լնտտէ սախթէ պիր գօմիսէր թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ իտիլմիլ օլան ատէմին՝ հազըզէթէն պիւեիւք գարընտալըմըզ օլուպ օլմատըզընը, էվլէլ էմիրտէ թաստիգ իտէճէեիմ:

— Պու խուսուստա նէ՛րէտէն մալիւմաթ ալաճագսըն:

— Թապիի միւտտաիի ումուսիլիք տալիլէսինտէն:

— Միւտտաիի ումուսիլիք տալիլէսինէ՞ մի կիտէճէքսին:

— Նի՛չին կիթմէեիմ: - Վազաա բաչալրաճըեըմ ամմա, ինթիսապ իթմէք վէ ինթիսապ օլունմագ հազըզընը հաեիզիմ, Տիմէք մէպուստա օլապիլիլիմ... պէլքի տէ օլաճագըմ: Գի՛մ պիլիլ:

— Միւտտաիի ումուսիլիքտէ նէ՞ սէօյլէեէճէքսին:

— Նէ՛ սէօյլէեէճէկիմի տահա պէնտէ պիլմէմ... վազը օլաճագ իֆատաթըմը էվլէլճէ հազըրլամագ՝ միւթատըմ տէյիլ տիր: Մէչհուր պիր նաթըզէքէրտազտա տէյիլիմ, ֆա-գաթ տիլիմիտէ ճէպիմտէ սագլամամ, վէ հէր նէ լազըմ իսէ սէօյլէեէճէեիմ: Շու սէօյլէտիկիմի ֆիքրինտէ էյի սագլա, է-կէր պիզիմ պապա Էթիէնի գաթլ ու թէլլէֆ իթտիլէր իսէ, գաթիլինի պէն պուլմագ իսթէրիմ:

— Գարտալըմ, սագըն քէնտինի թէհիքէեէ գօյմա...

— Սէն հիլ վէսվէսէ իթմէ... շիմտիլիք, գըզգարտալ ֆէնէրիմի եագաեըմ տա արթըզ կիտէեիմ: միրաստան ալա-ճագըմըզ միլեօնլար չէօյլէ տուրսուն, եարընքի էթմէք բարա-մըզը տա ունութմաեալըմ:

Ֆիլվագը Բիէր Պէրօ՝ ֆէնէրինի եագըպ, գըզգարընտա-լընըն տիւքքեանընտան տիշարը չըգտը, վէ սէքէթինի սըրթը-նա վէ գանճասընըտա էլինէ ալըպ, սօգազլարտան չէօր չէօր արաեարագ, Բարիսէ տօղրու իլէրլէմէեէ պաչլատը:

24

Իրթէսի սապահ, սաաթ ալաֆրանկա տօգուզա չարեէք գալարագ, Վէրիէրի, պանգասընա կէօթիւրմէք իւզրէ աչազը-տա պիր արապա պէքլէեօրտու: Պանքէր՝ քէնտի տաեիլէսինտէն չըգտըզընտա, բահիպէ Մարի՝ մէրգումու տէհիլտէ պէքլէմէք-տէ օլտուղունտան:

— Սիզին իլէ պիլիլիքտէ կէլէճէեիմ, տէտի:

— Պիլիլիքտէ կէլմէքլիկինիզ տիւնտէն գարարաչալըրըլտը:

սէվկիւլիւ եւեկէնիմ, հալ պու քի շու արայրգ օ գատար իշէ-
րիմ վար քի, հազըգէթէն թէքիթիթիթի ունութմուշ խոթիմ,
տէյի պանքէր ճէվապ վէրտի:

Հէր նէ խէ, չէնտ տազըգատա պանգանա վասըլ օլտու-
լար:

Արնօլտ, զանեթ էրքէն պանգանա կէլմիշ օլուպ, պազը
ումուր իլէ մէշղուլ իքէն, քէմալը հիւրմէթլէ բահիպէեի սէ-
լամլատը, վէ մէզպուրէ տախի իւտաեեի սէլամ իլէ պէրա-
պէր, մէրգուճուն սիմասընա տիգդաթ իթտի, վէ սիմասընըն
սաքին վէ մէսրուր օլտուղունու կէօրտիւ:

Բահիպէ. - Միւսիւ, իշպու վիդիթամ՝ պազը իշտէն տօլա-
եը տըր:

Վէրիէր. - Էվվէթ, խալրխահլըգտա պուլունմագ իւզրէ,
եւեկէնիմին երկիրմի պին ֆրանգա իհթիեաճը վար տըր... Իմ-
տի, աղիղ տօսթում, քէնտիսինէ երկիրմի պին ֆրանգ թէս-
լիմ խոթի:

— Շիմտի վէրիթիմ:

Արնօլտ՝ անախթարը քէնտի եանընտա պուլունման պիր
սանտըղը աշըպ, հէր պիրի պինէր ֆրանգլըգտան օնար պինլի-
կի հալի իքի քիւշիւր տէմէթ չըգարտը, վէ պուլլարը բահի-
պէեթ վէրտի: Մէզպուրէ՝ մէզքիւր պանգնթթլարը սայտըղը
սըրատա, Արնօլտ՝ լէվհալը պիր քեաղըտա պիր գաշ սըրա եա-
ղը եաղտըղընտան, բահիպէ:

— Սիղէ պիր մագպուղ իմզալամագլըղըմ լաղըմ տըր,
տէյիլ մի, տէտի:

Արնօլտ. - (Եաղտըղը քեաղըտը կէօսթէրէրէք.) Մագ-
պուղ հաղըր տըր:

Բահիպէ Մարի, մէզքիւր քեաղըտը, միւնտէրիճաթընը
օգուճագսըղըն իմզալատը, վէ մուաթխարէն կիթմէկէ հաղըր-
լանարագ:

— Միւսիւլէր, սիղի իշինիղտէն մէն իթմէք իսթէմէմ, վէ
պանքէրին էլինի թութուպ, Տէսվինեւեա տախի սէլամ վէր-
տիքտէն սօնրա տիշարը չըգար:

Մէզպուրէնին մուֆարագաթընտան սօնրա, Վէրիէր շէրի-
քինէ խիթապէն:

— Շու մագպուղու երրթըն, եախօտ եագըն, չիւնքի տէֆ-
թէրլէրիմտէ եւեկէնիմին իսմի պուլունմատըղընտան, պուլունտան
էվվէլ թէսլիմ իթմիշ օլտուղում մէպալիղ կիպի, իշպու եի-
կիրմի պին ֆրանգ տա քէնտի խուսուսի հիսապըմա կէշիրիլմէք
լաղըմ տըր, տէտի:

Արնօլտ. - Պիւաքիս, պու մագպուղու սագլամագ իսթէ-
րիմ:

— Նէ՞ ֆայիտէսի վար:

— Զիւնքի պու իւշ սաթըր վէ պու իմզա սաեէսինտէ,
բահիպէ Մարի պիղէ երկիրմի պին ֆրանգ պօրճու տուր: -
Մագպուղու էօյլէ պիր սուրէթտէ եաղտըմքի, մուպահասատը
միւմքին օլամագ: - Լաքին շիմտի պու պահսը պէր թարաֆ
իտէլիմ, սիղէ տահա մուհիմմ իֆատէլէրինիղ վար տըր:

— Նէ՞ կիպի մուհիմմ իֆատէլէրին վար տըր:

— Եարըն տուէլլօ իտիեօրում:

Վէրիէր՝ օթուրտուղու եէրտէն գալգըպ, բէնկի սօլարագ

— Տուէլլօ՞ մու իտիեօրսունուղ... լաթիֆէ՞ մի սէօյլէեօր-
սունուղ, տէտի:

— Լաթիֆէ իթմէկէ ասլա արղում եօգ տուր:

— Գիմի՞ն իլէ տուէլլօ իտիեօրսունուղ:

— Էմիլ Վանտամ իլէ:

— Պու խուսուստա տօղրուսու շիւպհէ իտիեօրտում: - Տի-
մէք տիւն ազլամ, էվիմտէն չըգարտան սօնրա, սիղի տուէլ-
լօեա թահրիք իթմէք իւզրէ տիշարտա պէքլէմիշ...

— Էվվէթ:

— Տուէլլօնուղ՝ Անթէլիքաէն տօլայը տըր, տէյիլ մի:

— Թապիի:

— Տիւն ազլամ թէհամմիւլ օլունմագ հալտէ իտի...
վէլհասըլ միւրատըմը վէ էֆքեարըմը քէնտիսինէ անլաթտըմ,
վէ պուլունտան պէօյլէ էվիմէ աեագ պասապիլէճէկինէ շիւպհէմ
վար տըր:

— Էվինիղէ աեագ մը պասմագ... զաթէն քէնտիսինի
գաթլ ու թէլէֆ իթտիկիմ հալտէ, պու խուսուսա իմքեան
գալմագ:

— Սիղ քեամիլ պիր աաէմ օլմանըղա, մէրգուճուն մահ-

զա պիր ֆիրբրի մախուս իլէ սիդի թահգիր խտերէք վազը օ-
լան տուէլլօ թահգիրինի գապուլ իթմէմէլի խտինիլ :

— Էօյլէ նազիք տագըղալար վար տըրքի , քեամիլ , հաթ-
թա նամուսու պիր առէմ , վաղիֆէսինտէ գուսուր խտէմէլ ,
Տիմէք իսթէրիմ քի , պազը սըրալարտա տուէլլօսեու , պիլա ի-
թիւազ գապուլ իթմէք լազըմ տըր :

— Վէ գարնընըզա պիրգալըն տարպէսի , եախօտ պաշընը-
զա պիր գուրշուն ախզ խտիպ , ահրէթէ եօլնու օլմագ կէրէք
տիր , տէյիլ մի :

— Պունլար տուէլլօնուն իհթիմալաթընտան տըր :

— Էկէր եէկէնիմի թէլէֆի խտերսէնիլ , նէ ալէա . . . քէն-
տիսի պունա միւսթահագ տըր , վէ պու սուրէթլէ վէրէսե-
տէն պիրի տէ էքսիլմիշ օլուր . . . ֆագաթ էկէր սիլ թէլէֆ
օլուր իսէնիլ . . .

— Նէ օլապիլի :

— Ֆիրբրի ազիմիմիլ նէրէտէ գալըր :

— Հիշ չիւպհէ եօգ տուր քի , ճըլզ չըգար :

— Սօնրա պէնիմ հալիմ նիճէ օլուր :

— Սիդին հալինիլ իսլահ իթտիմ , իշլէրինիլ սըրաեա
գօյտու :

— Ֆագաթ միլեօնլար . . .

Արնօլտ . - (Սէսինի եալալաթարագ . . .) Միլեօնլար մը . . .
Էթիլէն Պերօնուն վէֆաթը թասաթիգ օլունանա գատար պէքլէ-
մէլիսինիլ քի , օ միլեօնլարտան հիսսէնիլի ալապիլէսինիլ :

Վէրիէր . - (Հիտտէթլէ . . .) Ահ . . . տիմէք ուզուն միւտ-
տէթ , պէլքի տէ տալիմա պէքլէմէեէ մէնպուր օլաճաղըմ . . .
Ահ , լանէթ օլուն շու տուէլլօսեա . . . լանէթ օլուն շու
Վանտամա . . . վէլհասըլ լանէթ օլուն սիդին Անթէլիք հագ-
գընտաքի աչգ վէ մուհապպէթինիլէ . . .

— Պու աչգ ու մուհապպէթիմէ լանէթ օգուամերն , չիւն-
քի օ պէնի սիլէ սէվգ իթտի :

— Ֆագաթ երնէ օ սիդի թէլէֆի իթտիլէնէք տիր :

Արնօլտ . - Հաեաթտա օլարագ ալտէթ իթմէեէնէկիմէ է-
միլնմիսինիլ . . . Թապանճա իսթիմալինտէ զաեթ մահիրիմ :

— Եէկէնիմ տէ սիլահ իսթիմալինէ ֆէվգէլատէ միլգթէ :

տիր տիր . . . Քէնտիսի աթէլլի սիլահլարը իքմալ , հաթթա իս-
թիրա խտեր . . . Սիլ պիր գալէմ իլէ օյնատըղընը կիպի ,
օ տախի սիլահ իլէ օյնար :

— Պունլար պօշ լագըրտըլար տըր . . . պաթթ ու թալի
տէնիլէն շէյ պազէն մէմուլին զայրի նէթիճէլէր հասըլ խտեր :
Հէր նէ իսէ , տուէլլօ իթմէկէ մէնպուրում , վէ իտէնէեիմ :

— Հիշ տէյիլ իսէ , իշլէրինիլ թէրթիպ իթտինիլ մի :

— Հա՛նկը իշլէրիմի :

— Աճալիպ , վասիեթնամէնիլի :

— Միւսթէրիհ օլուն , թէրթիպ իթմիլիմ տիր , վէ սիդի
տէ աալա ունութմամըլըմ տըր :

— Օհ , պունու տիմէք իսթմէեթուրում . . . շահիտլէրինիլ
քիմէր տիր :

— Ահրապամտան թանըմատըղընը իքի քիշի տիր :

— Նէրէտէ տուէլլօ իտէնէքսինիլ :

— Եալըն ապահ Պէլճիգա հուտուտունտա . . . Պու ագ-
լամ , եախօտ պու կիճէ կիտիեթուում . . . Պու ճիւմէ իլէ խա-
նէնիլտէ ագլամ թաամընտա պուլունապիլիլիմ . . . Լաքին
մատմուազէլ Անթէլիքին պու խուսուստա աալա մալիմաթը
օլմամալը տըր :

— Ահ , օ շէյթան Անթէլիք . . . հէր շէյին սէպէպի քէն-
տիսի տիր :

— Պու պապտէ արթըգ պահս իթմէյէլիմ . . . թէսվիեէ ի-
տէնէք բէք չօգ իշլէրիմ օլտուղունտան , չիմտիլք պուրատան
մուֆարագաթ իտերիմ , վէ սաաթ պէշ պուլուգտա սիդի ալ-
մաեա կէլիլիմ :

Արնօլտ , Վէրիէրի զաեթ թիւչինճէլի հալտէ պրագա-
րագ , պանգատան մուֆարագաթ իթտի :

Մէրգումուն տիւչինճէլի օլմասը սէպէպի շու խտի քի , Վէ-
րիէր վէ Տէսվինը պանգասը պիրինճի սընըֆ պանգալար սը-
րապընա կէլէնէկի սըրատա , զուհուրա կէլէն տուէլլօ վազըա-
սը միւնասիպէթսիլ օլտուղու կիպի , Էթիլէն Պերօնուն էլլի պիր
միլեօնտան իպարէթ օլան ճէսիմ միրասընըն պէրհալա օլմասը
տա իհթիմալտէն պալիտ տէյիլ խտի :

Արնօլտ իսէ , քէնտի երտըղընա գաթիլէն էմին օլտու-

տուղունու հիսս իթտիմ, վէ իքինիզէ տախի ֆայիտէլի օլապիւմէք ֆըրսաթընը հէր կիւն էզճան ու տիլ թէմէննի իթմէրտէ իտիմ:

Իշթէ, օղլում, պու կիւն իշպու ֆըրսաթ վազը օլտու... թէյզէմին գըզը մուխաթարատա օլմազէ, սիզէ միւհթան տըր:

— Մուխաթարատա՞ մը տըր... նա՞օրլ:

— Սաատէթի թէհտիտ ալթընտա օլուպ, տէհշէթի պիր ֆէլաքէթ, եագընտա քէնտիսինի իսթիլա իտէպիլիր:

25

— Ֆագաթ, լահիպէ գըզգարընտաշ, պէն հիշ պիր շէյ տէյիլիմ, հաթթա տտէմ տախի սայըլմամ, չիւնքի պանա հէնուզ, ~~բէլլէ~~ իսմինի վէրիլէր, իմտի, պէն նէ՞ եարապիլիրիմ, մատմուազէլ Անթէլիքին սաատէթինի թէհտիտ իթտիկինի պէնան իլլէտիկինիզ մուխաթարա նէ՞ տիր:

— Շիմտի անլաթըրըմ, թէյզէ գըզըմ պիրինի սէվէր:

Միսթիգօ. - (Թէպէսիւմ իտէրէք.) Սիննինին միւզթէ, զիեաթընտան տըր, վէ մատմուազէլ Անթէլիք սէվիլմէեէ լաեըգ տիլպէր պիր գըզ տըր:

— Քէնտիսինի սէվէն տէ, աշգ ու մուհապպէթինէ լաեըգ օլուպ, միւսթագիմ իւլ ախլէագ օլմասըյլա, եէկեանէ արզուսու, զէվճէսի օլտուղունտա, թէյզէմին գըզընը մէսուտ իթմէքտէն իպարէթ տիր... պու զաթ տաքէրիտէն օլուպ, իսմի էմիլ Վանտամ տըր... Զանն իտէրիմ քի, մէրգուսու թանըր-սընըզ:

— Էվվէթ, թանըրըմ, լահիպէ գըզգարընտաշ, - Էօթէն Լուազօ իլէ Վիգթօրին Պէրօնուն ագտը իզտիվաճլարընտա քէնտիսինէ թէսատիւֆ իթտիմ, զապիթիլիք հիւսնի թավր ու հարէքէթի վէ պագընտաքի իսթիգամէթի պիրտէն պիրէ նազարը թէվէճճիւհիւմիւ ճէլպ իլլէտի, եալընըզ պիր տէֆա

կէօրմէքլէ, նամուսու պիր տտէմ օլտուղունա չիւպհէ իտիլէմէզ:

— Նամուսունա հիշ տիեէճէք եօգ տուր:

— Պէսպէլի զէնկին օլմատըզը իշին, Մ. Վէրիէր գըզընը վիրմէք իսթմէեէօր:

— Էկէր եալընըզ պու օլսա իտի, իքի նիշանըլար, - չիւնքի պէն քէնտիլէրինի ճէնապը Ալլահ նէզտինտէ նիշանըլատտ իտէրիմ, - Անթէլիքին, քէնտի հարաքեաթընտա սէրպէթ օլմասը իշին սիննի բիւշտէ վասըլ օլմասընա սապը իլէ պէքլէրլէր իտի, հալ պու քի պու կիւնքի կիւն օ կէնճ գըզ եալընըզ բէտէրինին էմիլնէ վէ հիւքմիւնէ թապի օլուպ, օ տախի գըզընը էմիլ Վանտամ իլէ էվլէնտիրմէք շէյլէ տուրսան, պիր տիկէրիլէ էվլէնտիրմէք իսթմէեէօր, - Շու հալտէ, մուհապպէթլէ եէկտիկէրինէ մէրպուլթ օլան օլ իքի գալպ Մ. Վէրիէրին միւրատընըն իճրասըյլա այրըլարգլարընտա, իզտիրապ վէ էնտիշէլէրի նէ տէրէճէտէ օլաճագընը անլաեապիլիրսինիզ:

— Էվվէթ, լահիպէ գըզգարտաշ, բէք էյի անլաեօրում, լաքին պու հալէ նէ՞ չարէ պուլապիլիրիմ, Պէյլէ սըրալարտա մատմուազէլ Անթէլիքէ վէ Մ. Վանտամա նա՞օրլ եարտըմ իտէպիլիրիմ:

— Շիմտի անլաթըրըմ... - Մ. Վէրիէրին գըզընա զէվճ տէյի գապուլ իթմէք իսթմէտիկի քիմսէ, իւշ տէօրթ կիւնտէն պէրու քէնտի շէրիքի օլմուշ տուր:

— Շէրիքի մի... վա՛յ, Մ. Ժիւլ Վէրիէր քէնտինէ պիր շէրիք մի ալըեօր: Տիմէք օլուր քի Էօթէն Լուազօնուն տիւեիւնիւնտէ իշիթտիկիմ սէօզլէր տօղրու իմիշ:

— Նէ՞ իշիթտին:

— Մ. Ժիւլ Վէրիէրին հալը մուզաիգատա օլտուղունա տայիր ճէրէեան իտէն պագը սէօզլէրի պիթթէսատիւֆ իշիթտիմ:

— Պու պապտէ գաթի մայիւմաթըմ օլմատըզընտան, պիր շէյ տիեէմէմ, Ֆագաթ Մ. Վէրիէրին պիր թագըմ իսրաֆաթ վէ մուզիրր մուամէլաթ, վէ պօրսատա դայալարըյլա տիւշար օլմագ իւզրէ օլտուղու ֆէլաքէթին էօնիւնիւ ալմագ իշին քէնտիսինէ պիր շէրիք պուլաեապիլիրսինա չօգ չիւպհէմ վար տըր:

— Պագաթ, բահիպէ գրգգարտաշ, էկէր Մ. Վէրիէր հալը մուղաթատա իսէ, նասըլ պիր տիկէրի, եանի շէրիքի, քէնտի ազչէսինի, հէմտէ շիւպհէսիզ քիւլլիէթի ազչէսինի պոշ պիր սանտրղա տօլտուրմանեա մուվաֆֆաթ իտիեօր,

— Յիւվագը, էկէր մատտէ եալընը ազչէտէն իպարէթ օլսա իտի, պու մուամէլէեէ մանէա վէրիլէմէզ իտի, լաքին օրթատա տիկէր պիր մատտէ վար տըր, - Օ առէմ, օ շէրիք, Անթէլիքի ֆէվգէլատէ սէվիեօր վէ անընլա էվլէնմէք իսթէեօր, վէ մագսէտինէ վասըլ օլմագ իշին, տօլտուրմասը լազըմ կէլէն շուգուրա միւեօնլար տթըեօր, . . . Գավիէն իսքեաթ օլմուշում տուր, թէշքիլ օլունան շիրքէթ պիր բազարըգ տըր . . . Մ. Վէրիէր՝ քէնտի սէրվէթինի գուրթարմագ իշին գըզընը սաթըեօր,

Միսթիգօ. - (Ղաեթթ միւթէէսսիր պիր սուրէթտէ.) լաքին պու մուամէլէ՝ պիւեիւք պիր ալազըլըգ տըր, - Օ հալտէ . . .

— Օ հալտէ սիզէ միւրաճաթ իթմէկի տիւշիւնտիւմ, - Հէր նէ գատար սիննէն հէնուզ պիր շօճուգսունուզ, լաքին ազլ ու տիրաեթլէ պիւեիւք պիր առէմին եէրինէ կէչէպիլիսինիզ, Սիզէ էմնիյեթի քեամիլէմ օլտուղու կիպի, պու էսրարը ֆաշ իտէմէեէկինիզ վէ սատագաթընըա տաթի իթիգատըմ պէրքէմալ տըր,

— Պու զանն վէ իթիգատընըտա հագընըզ վար իսէ տէ, սէօլէրինիզտէն հալէա պիր շէյ անլաեամաեօրում . . . թէքար իտէրիմ, պէնիմ էլիմտէն նէ կէլիր,

— Շիմտի անը տա սէօլէրիմ . . . Մ. Վէրիէրին շէրիքի հագընտա, պէնտէ թապի պիր էմնիյեթի սիզլիք մէվճուտ տուր, Պիլմէմ ամմա, օ առէմին սէվապը ահվալի պանա շիւպհէլի կէօրիւնիւեօր, Գէնտիսինն եալընըզ զէնկին օլտուղունու պիլիեօրուզ, ֆագաթ քիմ տիր, նէրէտէն կէլիեօր, վէ Մ. Վէրիէրէ հիւքմ իթմէք վէ Անթէլիքի սաթըն ալմագ իշին գուլլանտըզը ազչէնին մէնպար նէրէսի տիր, պուրալարընը պիլմէեիզ,

— Էյ . . .

— Իմտի, պու Արնօլա Տէսվինեընըն նէրէտէն չըգտըզընը, վէ սէվապըզը ահվալինն նէտէն իպարէթ օլտուղունու անլա-

մագ լազըմ տըր, Մէրգուսուն սէվապըզը ահվալի անլալըլա-րագ, Անթէլիքին սէլամէթի թէէմին օլունաճաղընը հիսս իտի-եօրում, - Իշթէ պու սէպէպլէ սիզի պուլմաեա կէլտիմ,

— Աճալիպ, բահիպէ գրգգարտաշ, պու պապտէ թահ-գըզաթ իճրա իթմէքիկիմի՝ մի իսթէեօրսունուզ,

— Էվլէթ . . . նէ՝ Անթէլիք, նէ՝ Վանտամ վէ նէ՝ պէն, Արնօլա Տէսվինեընըն արգասընտան կիտէմէեիզ, անըն շիմաթի էօմրիւնէ նէզարէթ իտէմէեիզ, սէվապըզը ահվալի հագընտա մալիւմաթ ալամաեըզ, վէլ հասըլ տայիմի սուրէթտէ վէ սալա եօրուլմաեարագ, անը թահթը նէզարէթ վէ տիգգաթտա պուլունտուրամաեըզ, Պիզէ միւմիսիզ օլան պիր շէյի սիզ եա-բապիլիսինիզ, վէ սիզի թանըմատըզը ճիհէթլէ, քէնտիսինի գօլլամագտա օլտուղունուզա տայիր հիշ պիր շիւպհէեէ տէ զահիպ օլամագ,

Միսթիգօ. - (Գուլաղընը գալըեաբագ.) Պագաթ, բա-հիպէ գրգգարտաշ, պու մէմուրիեթ պանա աճիպ կէօրիւնիւ-եօր . . . պու մէմուրիեթի իյֆաեէ միւթթէտիր՝ միեիմ,

— Սիզէ էմնիյեթիմ վար տըր, քէնտիսինիզ շիւպհէ իթմէ-եին,

— Պէնի, ճասուս գըլմագ մը իսթէեօրսունուզ,

— Խալլ, սիզի գուրթարընը գըլմագ իսթէեօրում, - Վազիֆէնիզ կիւզէլ տիր, վէ, էկէր մատմուաղէլ Վէրիէրին սատտէթի սաեւնիզտէ թէէմին օլունուր իսէ, սիզին իշին նէ՝ պիւեիւք մէսէրրէթ օլաճագ տըր,

— Լաքին վէսաթի իճրալիյեէ մալիք տէյիլիմ,

— Վէսաթի իճրալիյեէ պէն սիզէ կէթիլտիմ, Պէն զէնկինիմ, վէ սէրվէթիմին պիր գըսմընը շիմտիլիք թահթը էմ-րինիզէ վազ իթտիկիմ կիպի, էկէր իգթիզա իտէրսէ, թէ-չէպպիւսիւմիւզտէ մուվաֆֆաթ օլմագ իշին թէքմիլ սէրվէթի-մի պու ուղուրա հասը վէ ֆէտա իտէճէեիմ, Սէօլլէ քի, մու-վաֆֆաթ իտիեօրմուսունուզ,

Միսթիգօ. - (Պիր գաշ սանիյեէ միւլահագատան սօնրա.) Էվլէթ . . . հէր իսթէտիկինիզի եաբաճաղըմ, բահիպէ գրգգար-տաշ . . . Պրէրլէրին մէքտէ պինտէ օլտուղում զէման, Արնօլա էէ-Բիւլի-Բիւլի մասալը օգուտում, Պու մասալտա, արուան տէհ-

չէթի, վէ քիւչիւք սինէքտէ զայիֆ կէօսթերիւմիչ օլտուղու հալտէ, սինէք՝ արսլանա զալէպէ չալմըչ տըր, Պէն տէ, ճէնապը չազգըն մուալէնէթիլլէ մէրդումա զալէպէ չալաճաղըմ...

Խուսուսա քի պէնիմ խասմիմ՝ արսլան տէյիլ, պիր չազալ տըր, Բահիպէ Մարի - (Մէսէրրէթլէ էլլէրինի գափուչտուրարագ.) Օհ, թէչէքքիւր իտէրիմ, օղլում, թէչէքքիւր իտէրիմ:

— Իֆատաթըմըզը խիւսաս իտէրիմ, գըզգարտաչ... Արնօլտ Տէսվիններն հազըզէթտէ քիմ օլտուղունու անլամագ լաղըմ տըր, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Սէվապըզը տհվալինտէ լէքէ օլուպ օլմատըզընը սուրէթի մահիրանտէ մէյտանա չըգարմաեա, վէ հարաքեաթ վէ մուամէլաթընա նէզարէթ իթմէկէ չալըչմալընըմ, տէյիլ մի:

— Էվվէթ... հէմ տէ պիր ան էվվէլ... հաթթա պուկինտէն պաչլամալըսընըզ, գիրա գիեատէսիլլէ գօրգուեօրում, — Նէտէն գօրգուեօրումնուզ:

— Տիւն ազչամ, Մ. Վէրիէրին խանէսի սալօնունտա, օատէմ իլէ Մ. Վանտամըն արասընտա շէտիտ պիր մուարաղա վուգու պուլտու, կէօղլէրինտէ հիտտէթ վէ ատալլէթ էսէրի միւչահէտէ օլունուեօրում... Մ. Վանտամ, Մ. Տէսվիններն գուլաղընտան պաղը սէօղ սէօյլէտիքտէն սօնրա մուֆարագաթ իթտի, Սէօյլէտիկի սէօղլէրի իշիթմէտիմ իսէ տէ, չիւպհէսիզ պիր մահալլէտէ պուլունմագ արգուսինտէ օլտուղունու անլաթտը, չիւքի ազ սօնրա Մ. Տէսվինը տախի ազիմէթ իյլէտի, Պէսպէլլի պուլվար Հօսմանտա պուլուչմուչ օլմալը տըրլար: Պիրի պիրինի տուէլլօեա թահրիք իթմէտիքլէրինի քիմ պիրի... Պէլքի տէ տուէլլօ իթմէկէ կիթմիչէր տիր, էմիլ Վանտամըն տուէլլօտա թէլէֆ օլաճաղը իհիթիմալի հազգընտա միւլահաղասըլլա տիթրէեօրում... Անթէլիք պունտան խապէրտար օլսա, եա թէրք հայեաթ իտէր, եախօտ ազլընը գաչըրըր: Սահիհէն տուէլլօեա գարար վէրտիքլէրի մալիւմ օլսա, պէլքի էօնիւնիւ ալմանըն պիր չարէսի պուլունուր:

— Բահիպէ գըզգարտաչ, պու տէտիկինիզ ֆէվզ էլ ատէ միւչքիլ տիր, Պէն, Մ. Տէսվինները աօլա կէօրմէմիլիմ տիր, մէրգումու գօլլամագ իլին իսէ, քէնտիսինի թանըմագ լաղըմ տըր: Մահէլլի իգամէթի նէրէսի տիր:

— Թիլօլի սօգաղընտա ախիւրէն պիր խանէ սաթըն ալտըղընը, վէ օրատա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղունու պիրիլիմ:

— Էվլինին նիւմէրօսու գաչ տըր:

— Պիլմէմ:

— Պունու անլամագ գօլայ տըր. զաթէն Թիլօլի սօգաղը պուրաեա ուզագ տէյիլ տիր:

— Պունտան պաչգա, հէր կիւն, Բէլըթիէ սօգաղընտա քեային Մ. Վէրիէրին էջ նիւմէրօլու պանգասընա կիթմէքտէ տիր:

— Մ. Վէրիէրին պանգասը օրասը մը տըր:

— Էվվէթ... Տահասը վար. հէր ազչամ պուլվար Հօսմանտաքի էվիմիզէ թաամ իթմէկէ կէլիեօր, վէ ալէսսէվիեէ Մ. Վէրիէրէրի թիֆագաթ իտիեօր:

— Սաաթ գաչ սուլարընտա կէլիեօրլար:

— Ալթը իլէ ալթը պուլուգ արասընտա:

— Բէք էյի. իհիթիմալ քի պու ազչամ պու ատէմի կէօրիւրիւմ, վէ պիր քէրրէ թասվիրի ֆիքրիմտէ եաղըլըր իսէ, պիր տահա պօղուլմաղ: Գըզգարընտաչ, սիզաէն պիր շէյ սիվալ իթմէք իսթէրիմ:

— Էտին:

— Պէն պու հայլազ հազգընտա իսթէտիկիմ մալիւմաթը, քէնտի մէմլէքէթինտէն ալմագ ֆիքրինտէեիմ: Աճապա մէմլէքէթինի պիրիեօրմուսունուզ:

— Պու կիւն պիլմէմ, լաքին անլամաեա սայ իտիպ, սիզէ պիրտիրիլիմ, — Սիզ նէ՝ աալմարընըզը, նէ՝ տէ թէչէպպիւսաթընըզը էսիրկէմէեին... Պու ալէմտէ ազչէ տէնիլէն շէյ, հէր կիւնա մուվաֆֆագըլէթին անաթթալը տըր... Իմտի, պու թէչէպպիւստէ պօլ պօլ ազչէ սարֆ իտին:

Միսթիգօ՝ մասխարաճա պիր հալ իլէ սուրաթընը պուրուչտուրարագ:

— Պօլ պօլ ազչէ սարֆ իտին տիմէք գօլայ ամմա, բարա նէրէտէ... տէտի:

— Թէքրար իտիեօրում, սէրվէթիմի էմիլինիզ թահթընա վաղ իթմիլիմ տիր, վէ իլք մուամէլաթընըզ իլին լաղըմ օլան մէպլաղը շիմտիտէն վէրիլիմ:

Այնի վագրթտա բահիպէ Մարի՝ պիր ստաթ գատար էվ. վէլ Արնօլտ Տէսվիններտան ալտըրը իբի բաքէթ պանդնթու Միսթիգօեա վէրտի, վէ պու քիւչիւք միտալեաճը՝ մէզքիւր բաքէթլէրի ալտըրը սըրատա,

— Աֆվ իտէրսինիզ, բահիպէ գըզգարտաշ, պու նէ՞ գա. տար մէպլաղ տըր, տէյի սիւալ իթտի,

— Եիկիրմի պին ֆրանգ տըր,

— Եիկիրմի պին ֆրանգ մը տըր, ֆագաթ պու քէսրէթլի պիր մէպլաղ տըր,

— Թէքրար իտիեօրում. հիւ պիր շէյի էսիրկէմէին, պէն. ճէ էսասի շէյ թահգըգաթ նէթիճէլէրինին պիր ան էվվէլ մա. լիւմ օլմասընտան իպարէթ տիր,

— Էօյլէ իսէ, բահիպէ գըզգարտաշ, սիզէ պիր մագպուզ սէնէտի վիրէեիմ,

— Սիզէ էմնիյեթիմ պուլունտուղու հալտէ, մագպուզ սէնէտինէ նէ՞ իհթիեաճ վար տըր,

— Հագգընըզ վար տըր, պանա էմնիյեթիինիզ պուլուն. տուգճա, մագպուզա հաճէթ եօդ տուր. . . Հալ պու քի, պու իլէր իլէ մէշղուլ օլմագ իչին, պէնիմ քիւչիւք թիճարէ. թիմի, միտալեաճըլըրմը թէրք իթմէք իճապ իտէճէք տիր, տէ. յիլ մի,

— Թագիաթիլլէ,

— Պէն տէ Էօյլէ եարըլմագ լաղըմ կէլտիկինի անլաեօ. րում. . . ֆագաթ իլէրուտէ եինէ քէնտի սանաթթըմա տէվամ իտէպիլիրիմ,

— Իլէրուտէ անրն տա իճապընա պագարըզ. պէլքի պու սանաթթը տէվամէ իհթիեաճընըզ գալմաեաճագ տըր,

— Հարաքեաթ վէ մուամէլաթըմըն հիսապընը սիզէ նէ. րէտէ վէրէճէեիմ,

— Հէր կիւն, պու կիւնքի ստաթաա պէն պուրաեա կէլէ. ճէեիմ, վէ իլէրինիզ իլէ մէշղուլ օլմանըզտան նաչի սիզի պու. րատա պուլամատըղըմ հալտէ, իրթէսի կիւն թէքրար կէլէճէ. եիմ. . . Սիզ վագըթ կէչիրմէեթէք իլէ պաշլաեըն, պէն տէ սիզէ, Արնօլտ Տէսվիններտան մէմլէքէթի հագգընտա ալաճա. ղըմ մալիւմաթը կէթիթմէեէ շալըշըրըմ,

— Պու մալիւմաթա ֆէվգ էլատէ իհթիեաճըմ վար տըր, Մէրգումու շալսաէն պու ազշամ թանըեաճագըմտան, պանա էմին օլուն գըզգարտաշ. . . մատմուաղէլ Անթէլիքին մէսու. տիեթի իչին խայըրը նէթիճէլէր իսթիհսալ իտէճէեիմէ իւ. միտլարըմ,

— Պէն տէ, օղլում, պու խուսուստա Անթէլիք իլէ պէրա. պէր տուա իտէճէեիմ. . . Շիմտիլիք Ալահա ըսմարլաաըզ, եարըն ինշալլահ կէօրիւշիւրիւզ,

Պէօյլէճէ բահիպէ Մարի՝ քիւչիւք քիլիսէտէ տուա իթմէկէ կիթտիկի հալտէ, Միսթիգօ տաթի եէտինտէքի ազչէեի էմին պիր մահէլլտէ կիզլէմէք իւզրէ խանէսինէ ալտէթ իլլէտի,

26

Թամ ստաթ օն պիր պուշուգտա, Արնօլտ, տուէլլօ իչին սաթըն ալտըրը թապանճալարը հալլի գութուեու խանէսինէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, շահիտլէրինին, Էմիլ վանտամըն շա. հիպէրիլլէ վուգու պուլան միւլագաթլարը նէթիճէսինի խապէր վիրմէք իւզրէ կէլէճէք օլտուգլարը լօգանթաեա կիթտի, վէ մէրգուլարա ինթիզարէն, ալէա թաամլար վէ շարապլար ըս. մարլաաը,

Էօյլէն վագըթլարը իբի շահիտլէր կէլտիքլէրինտէն, Ար. նօլտ, պուլիլարա,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի,

— Հէր շէյ թէրթիպ օլունտու,

— Թէրթիպ օլունտու նէ՞ տիմէք, Մ. վանտամ տուէլլօ

իթմէեօր մու,

— Պիլաքիս տուէլլօ իթմէք իսթէեօր. . . Հէր շէյ թէր. թիպ օլունտու տիմէքլիկիմիդին սէպէպի շու տուր քի, մէր. գումուն շահիտլէրի՝ թէքլիթլէրիմիդէ աալա մուխալիթի վէ իթիթաղ իթմէտիլէր, - Հասըլը եարընքի կիւն Պէլճիգա հու. տուտընտա իճրա իտիլէճէք օլան տուէլլօնուն շարթլարը շու. ն.

լար տրո՛ւ։ Սիւսի՛ն օյարա՛գ թապանճա գուլանըլաճագ, վէ իքի խասիմէր՝ Եէրթիկէրինտէն երկիրմի պէշ տարմ ուղագտա տուրանագլար տրո՛ւ։ Վէրիկէճէք իշարէթտէ, խասիմէր պիրի-պիրինէ գարշը երբիւեհուպ, ամէշ իտէճէքլէր տիր, Գուլա-նըլաճագ սիւսիլար՝ թարաֆէյնին պաթթ ու թալէինի թայեին իտէճէք տիր, Եալընըղ պիրէր էլ թապանճա ամըլաճագ տըր Սիդինտէ մաթլուպունուղ՝ պունլարտան իպարէթ տիր, տէ-յիլ մի։

— Էվվէթ, Էվվէթ . . . հայտէյին սուֆրաեա օթուրալըմ, Գունլարըն թաամը խայլի ուղուն սիրտիւ վէ բէք քէյֆլի օլտու։ Գատէհու մէրգումլար, եարը կիճէեէ չարեէք գալա-րագ նօր տէմիր եօլու մէվգիֆինտէ պուլուշմագ վատըյլա պի-րիպիրինտէն այրըլտըլար։

Արնօլտ, լօգանթատան մուֆարագաթընտան սօնրա պան-գաեա աղիմէթինտէ, Վէրիէր քէնտիսինի գարշըլաեարագ,

— Նէ՛ խապէր, տէյի սիւալ իթտի։

Արնօլտ տաթի, - Եարըն տուէլլօմուղ վուգու պուլաճագ տըր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Տիմէք օլուր քի, հէր հալտէ տուէլլօ իտէճէքսինիղ։

— Էվվէթ։

Պիր միւտաթ իքի շէրէք չալըշտըլար, վէ սաաթ ամըլտան աղ սօնրա, պուլվար Հօսմանտարի խանէեէ թաամ իթմէկէ կէլտիքլէրինտէ, խանէի մէղքիւրուն գարշըսընտա վէ պուլվա-րըն տիկէր թարաֆընտա պիր քիրա արապասը իւշ չարեէք սաաթտան պէրու տուրմուշ, վէ պապա Լօրիօտա պու արա-պանըն արապաճը մահէլլինտէ օթուրմուշ իտի։

Կիւլէրէք եաեան կէլմիշ օլան ժիւլ Վէրիէր իլէԱրնօլտ, գա-բունուն աշըլմասընա պէրլէտիքլէրի սըրտտա, արապանըն գա-բունունտան պիր պաշ տիշարը չըգարագ, Արնօլտ Տէսվինեբը պաշտան աեաղա գատար թէճէսսիւս իթտի։

Գանքէր վէ շէրիքի իլէրի կիրիպ գարու արգալարընտան գաբանտըղընտա, մէքթէպլի գրեաթիթինտէ պիր տէլիգանլը մէղքիւր արապատան աշաղըեա էնտի։

Գու տէլիգանլը Միսթիգօ օլուպ, իհթիեար արապաճըեա իթթապէն,

— Պապա Լօրիօ, խըղմէթինիղ իթթամ պուլտու։ Թէշէք-քիւր իտէրիմ, վէ պօրճումու տա էօտէմէք իսթէրիմ, տէտի, — Գօլլատըղըն տտէմի կէօրտիւն մի։

— Էվվէթ . . . հաթթա լէհէէսի պիլէ ֆիքրիմտէ եա-

ղըլտը։

— Պաշգա պիր մահէլլէ կիթմէք իսթէլմիսին։

— Խայր, տահա պուրտտա իշիմ վար տըր, ֆագաթ զանն

իտէրիմ քի եագընտա պիրլիքտէ սէյեահաթլար իտէճէեիղ,

— Էյի եա, էյի եա, չիւնքի պիլիւսին քի, օղլում, պէն Բարիսին գուրտուեում . . . 13 նիւմէրօլու արապամ իլէ պու շէհրին հէր թարաֆընը տօլաշմըլտըր, ֆեաֆթէյի տուղագ-լարը տա անլարըմ, վէ սանա գըլմէթտար նասիհաթլար վիրէ-պիրիւրմ . . . Ալլահ ըսաթ կէթիւրտին, օղլում, ինչալահ թէք-րար կէօրիւշիւրիւղ։

— Ինչալահ պապա Լօրիօ։

Միսթիգօ՝ Վէրիէր օթէլլինին թա գարշըսընտա վագը ա-րապաճըլար իլէ էվ ուշաղլարընըն պուլունտուղլարը պիր լօ-գանթաեա կիրիպ, տիւքքեանըն ճամէքեանը արգատընտա պիր գանաբէտէ օթուրտու, վէ պիր միգտար թաամ կէթիւրթտի, Մէրգում, օթուրտուղու եէլտէն, պանքէրին խանէսինէ կիրիպ չըգանլարը կէօրէպիլի իտի։

Միսթիգօ, շու եօլտա միւլահաղա իթտի։

— Էկէր պու տտէմ եէնի շէրիքի իլէ թաամ իտէճէքսէ, նասըլ քի իհթիմալտէն տիր, պէն, պու միւտտէթ զարֆընտա իւշ տէֆա թաամ իտէպիլիւրմ, Սնտան սօնրա տիշարը չըգտը-ղընը գօլլաեըպ, նէրէեէ կիտէճէկինի անլամագ իսթէրիմ . . . Մէրգումուն քեաֆթէյի հարաքեաթը հագընտա ըահիպէ Մա-րիեէ տօղրու մալիւմաթ վիրմէլիւրմ։

Գու սէօղլէրտէն անլաշըլտըլը իւղրէ, Միսթիգօ, տէրէօհ-տէ իթթիկի միւշքիլ վէ թէհիքէլի վաղիֆէեի քէմալը վիճտա-նի իւղրէ իշֆա իթմէկէ հագըր իտի։

Ֆիլվագը պու տէլիգանլընըն իշպու մէմուրիեթի թէհ-լիքէլի իտի, չիւնքի քէնտիսինին խապէրի օլմաեարագ թանըլ-մըշ օլտուղու Արնօլտ Տէսվինեբը՝ Էկէրի մէրգումուն քէնտիսի-նի գօլլատըղընը տէրք իթսէ իտի, պիշարէնին հագըղի թէհի-

քէ վէ մուխարաւարա թապի օլմասը տէրքեար իտի :

Պունտան պաշտա գարիինի քիրամըմը, շիւպհէօիզ, զայս օլան միտալեա մատտէսինտէն տօլանը Թրիւպի իլէ Ուիլ Սգօ. թուն մէրգուսու գօլլամաեա մէմուր օլտուղլարընը ունութ. մամըլար տըր : Հաթթա պունլարտան պիրինին՝ Ծօնթէն-տիւ. - Պիւ սօգաղընտա իգամէթ իտէն Միսթիգօնուս խանէսինի կէօ. զէթմէքտէ օլտուղուսու տա կէօրտիւք :

Մէրգուս տէլիգանլընըն, տէրէօհտէ իթտիկի մէմուրի. ելէթի ճէտիտէսի իճապընճա կիրտիկի թէպտիլ գըեաֆէթ, քէնտիսինի պիւթիւն պիւթիւն թաղերի իթմէմիլ իտի իսէտէ, պունուսլա պէրապէր շաեէտ Արնօլտուն նազարը տիգգաթը քէնտիսինէ աթֆ օլունսա պիլէ, քիմ օլտուղու խուսուսընտա շիւպհէտէ գալաճաղը թապի իտի : Խուսուսիլէ սիեաճ սաշ. լարը իւզէրինտէն կիեքինտիկի սաթթէ սարը սաշլար՝ քիսվէթինի քեամիլէն թէպտիլ իթմիլ օլուպ, անճագ պու էլպիսէեի ա. լէլ աճէլէ սաթըն ալմըլ օլմասըլլա, բէք իսթէտիկի կիպի օլ. մամըլ օլտուղունտան, իլէրուտէ տաճա միւքէմմէլլէրինի թէ. տարիք իթմէք նիեթթինտէ իտի : Չիւնքի Միսթիգօ՝ զաեթթ գուրնազ, ֆէթին վէ զէքի պիր Բարիս խօճուղու օլմասըլլա, պաղը ուսթա գօմէտիաճըլար միսիլլու, իյֆասընը թէաճհիւտ իթտիկի խըզմէթի քէմալը մաւաֆֆաղըյեթ իւզրէ պաշա չը. գարմազ իչին, հէր կէօնա թէպտիլ գըեաֆէթլէրէ կիրմէք թասաւիլլարընտա պուլունուեօր իտի :

Պանքէրին խանէսինտէ շայեանը զիքը հիշ պիր հատիսէ վուգու պուլմաեղպ, թապիաթիլլէ սուֆրատա կէչէն վաղըթ՝ բէք քէյֆի սուրէթտէ միրուր իթմէտի :

Անթէլիք, մաճղուն օլմասըլլա, իրաա օլունան սուպլէրէ քէսիք քէսիք ճէվապլար վէրիեօրտու :

Բահիպէ Մարի սիւքիւթ տուրուպ, տիգգաթ վէ թէճէս. սիւս իտիեօրտու :

Ժիւլ վէրիէր՝ միւլաճաղաթընը կիզլէմէեէ մուվաֆֆազ օլամաեօրտու, շիւնքի մէրգուս, շաեէտ Արնօլտ Տէսվիներ՝ էմիլ վանտամըն գուրչունուսա գուրպան օլուր իսէ, խայեալ իթտիկի միլեօնլարըն նէրէտէ գալաճաղը թասաւիլլարը զիհ. նինի իշլալ իտիեօրլար իտի :

Եայնընզ Արնօլտ, հէր վաղըթի կիպի շէրէմէթի թաւր ու հարէքէթինի մուհաֆաղա իտիպ, սաաթ տօղուղտա Անթէլիք իլէ կէնճ րահիպէեի սէլամլաեարազ, սալօնտան տիշարը չըգտը ժիւլ վէրիէր՝ տէչիլլէ գատար մէրգուսա ըիֆաղաթ ի. տիպ, օրատա :

— Տուէլլօտան սօնրա պանա աճէլէթէն պիր թէլէկրաֆ. նամէ քէչիտէ իթմէեէ ունութմաեըն, տէտի :

Արնօլտ. — (Թէպէսիւմ իտէրէք.) Պու խուսուսու վատ իտէրիմ, վէ վատըմը տա թութարըմ, էկէր...

Պանքէր. — (Մէրգուսուն իֆատէսինի քէսէրէք.) Սուս օլուն, պու կիպի էֆքեարը զիհինիլտէն չըգտըն, զիրա պուն. լար՝ մուճիպի ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթ տիր :

— Սիզի թէլէմին իտէրիմ քի, էֆքեարըմ՝ զաեթթ իթմի. նանպախ տըր... Սիզ պիրիսինիլ քի, պէն քէնտի եըլտըղը. մա կիւվէնիլիմ... Սիզ րահաթճա ուեուեուն, ումարըմ քի եաղընտա կէօրիւլիւրիւզ :

Արնօլտ Տէսվիներ՝ պիր սիկարա եարըպ, վէրիէրին խանէ. սինտէն չըգարազ, Թիւլլի սօգաղընա միւթէվէճճիճ օլտու :

Միսթիգօ տաթի, հաղըղէթէն պիր մէքթէպլի թարղընտա պիր սիկարանըն տիւմանըն թիւթտիւրէրէք, նէօպէթճիլիք վաղիֆէսինի իյֆա իտիեօրտու :

Արնօլտ՝ վէրիէրին խանէսինի թէքը իթտիկինտէ, քէնտի. սի տէ օն օն իքի տտըմ արգատան կիտէրէք, մէրգուսու թաա. գիպէ տէվամ իլլէտի :

Արնօլտ՝ պաշընը էյէրէք, սուրաթլէ վէ միւթէֆէքթիր սուրէթտէ եիւրիւեիւպ, Թիւլլի սօգաղընտա, խանէսի էօ. նիւնէ մուվասըլլէթինտէ, գարուեու պիր անաթթար իլէ աշըպ իլէրի կիրտի :

Միսթիգօ, մէրգուսուն խանէսինէ կիրտիկինի կէօրտիւ. կիւնտէն :

— Էվին նումէրօսունու անլամաեա իճթիեաճ գալմատը, շիւնքի պիզղաթ տէրունինէ կիրտիկինի կէօրտիւմ, տէյի միւ. լաճաղա իլլէտի :

Անճագ իչէրտէն պիր սէս իշիտիլմէքլէ, Միսթիգօ՝ գարու. եա եաղլաշըպ, տինլէտի, վէ շու քէլիմէլէրի իլլիթտի :

— Ժա՛գ, դուք արապամբ սաաթ օն պիրտէ հազըրլա. եարը կիճէեէ շարեէք գալարադ, նօր շըմէնտէֆէրի մէվգիֆին. տէ պուլունմալըերմ:

Միսթիգօ, քէնտի քէնտիեէ թէքրար իլէ,

— Եարը կիճէեէ շարեէք գալարադ, նօր շըմէնտէֆէրի մէվգիֆինտէ պուլունմալըերմ. . . () դատար կէճ վազըթտա օրատա նէ՛ իշի օլապիլի, տէտի, վէ պու մուամմաեը անինտէ ֆասլ իտէմէտիկինտէն,

— Մատէմ քի պէնիմտէ օրաեա կիթմէքիկիմ լազըմ ի. սէ, էլպէթթէ իշի անլարմ, տէյի իլավէթէն միւլահազա իյ. լէտի, վէ կէճ եաթօտ արգատա գալմամադ իւզրէ, էվվէլճէ եօլա շըգտը. Սաաթ օն պիր պուլունգտա մէզքիւր մէվգիֆէ մուվասըլէթլէ, կէլէն արապալարա վէ արապաճըլարա տիգ. գաթ իթմէեէ պաշլատը,

Եարը կիճէեէ շարեէք գալարադ, պիր գուքէ արապասը կէլիպ, պիւեիւք գարուտա տուրտու, վէ Արնօլտ Տէսվինեը եօլճու էլպիսէսիլէ վէ էլինտէ զարիպ շէքիլի պիր գութու թութարադ, արապատան աշաղըեա էնտի,

Միսթիգօ իւք կէօրիւշտէ Արնօլտու թանըերպ, վէ մէզ. քիւր գութունուն՝ թապանճա գութուսու օլտուղւնու անլա. եարադ,

— Բահիպէ Մարինին գօրգտուղու մատտէ զալիպա վու. գու պուլաճադ տրր, տէյի տիւշիւնտիւ,

Արապա օլ էսնաաէ մէվգիֆտէն ալտէթ իթտի,

Պատէհու Արնօլտ, պիլէթ վէրիլէն պիւեիւք սալաեա կի. րիպ, օրատա իքի քիշի իլէ թօգալաշտը,

Միսթիգօ, պու հալի կէօրտիւկիւնտէ,

— Շիւպհէսիլ շահիւլէրի տիր. տուէլլօ իտէճէկի սահիհ. լէշիեօր. . . ֆազաթ նէրէտէ իտէճէկինի անլամադ լազըմ տըր, տէյի թէֆէքքիւր իթտի,

Թամ օլ էսնատէ Միսթիգօ՝ էմիլ Վանտամը իքի քիշի իլէ պիրլիքտէ կէօրիւպ տիթրէտի. Մէրգումուն բէֆիգլէրի՝ հէր նէ գատար սիվիլ գըեաֆէթտէ իտիլէր իսէ տէ, աքէրիտէն օլ. տուգլարը՝ բէվիլէրիտէն անլաշըլըեօրտու, վէ պիրինին գօլ. թուղու ալթընտա պիր թապանճա գութուսու վար իտի,

Քիւշիւք միտալեաճը՝ Վանտամը կէօրմէսի իւզէրինէ, մէր. գում թօքճու միւլաղիմի իլէ Արնօլտ Տէսվինեը արասընտա պիր տուէլլօ վուգու պուլաճաղը հազգընտա շիւպհէսի գալմաեըպ, վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ հիսս իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ, — Թէաթրօլարտա թագլիտէն իճրա իտիլէն տուէլլօլար. տա, իքի խասիմտէն պիրի մութլադա էօլիւր. . . պու՝ գալի. տէտէն տիր. . . իմտի, էկէր Մ. Վանտամտա խասմինի էօլ. տիւրիւր իսէ, նէ՛ պիւեիւք պաթիթիեարլըգ օլաճադ տըր, տէ. յի պէեան էլլէտի,

27

Միսթիգօնուն զիհնինտէ նակեահ պիր միւլահազա հասըլ օլարադ,

— Կիտէճէքլէրի մահէլլէ պէն տէ կիտէճէեիմ. . . հիշ օլ. մազսա, վուգուի հալի բահիպէ Մարիեէ պիր սուրէթի հազը. գիեէտէ պիրտիրիմ, տէյի տիւշիւնտիւ, վէ օնտան սօնրա Արնօլտ Տէսվինեը գօլլամաեըպ, էմիլ Վանտամը կէօղէթլէ. մէկէ պաշլատը,

Պու արա, պիլէթինին տալիլէսի աշըլարադ, Վանտամ, պիլէթինի ալմաեա միւսարաթլէ,

— Պանա Պլան-Միսրօն իշին պիրինճի մէվգիտէն իւշ պի. լէթ վէրին, տէյիպ, պիլէթիտէն մէզքիւր պիլէթլէրի ալտը, Արգատան կէլմէքտէ օլան Միսթիգօ տալի, Պէլճիգա հուտուտունա մախսուս օլարադ քէզալիք պիրինճի մէվգիտէն պիր պիլէթ ալտը, վէ քէնտիսի չէքիլտիքտէն սօնրա, սըրաեա կէլէն տիկէր եօլճուլար միեանընտա Արնօլտ Տէսվինեը տալի պուլունուեօրտու,

Միսթիգօ՝ պէլլի իթմէեէրէք գուլադ վէրիպ, Արնօլտուն տալի Պլան-Միսրօն իշին իւշ առէտ պիլէթ իսթէտիկինի իլիթ. տի, վէ իքի խասիմլէրի, մուվասըլէթ իտէճէքլէրի մահէլլտէ

պուլաճաղընա էմին օլարագ, պիրիննի մէվգիֆէ մախսուս
օլան սալաեա կիրիպ, գաթարըն հարէքէթինէ պէքլէտի:

.....
.....

Իհթիեար բաշավրաճը Բիէր Պէրօ, վէրտիկի գարարտան
սօնրա վագըթ զայպ իթմէտի:

Մէրգում, կիճէնին պիւերիք գըսմընը բաշավրաշարը թօր-
լամագլա կէշիրիպ, Սէնթ-Ուանտա վագը բաշավրաճըլարա
մախսուս օլան իգամէթ կեահընա ավտէթինտէ, պիր աղ էք-
մէքլէ պիր աղ թուզլու տօմուզ էթիւեէտի, վէ պիր գատէհ
տախի րագը իշիպ, եէկէնի էօթէն Լուազօնուս տիւերիւնիւ կիւ-
նիւնտէ կիւերիտիկի կիպի, օլտուգճա քէնտիսինէ չէքի տիւզէն
վէրտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիեէ, և Հայտէ պագալըմ, պա-
պալըգ, եօլա չըգալըմ տիւերէք, եօլա րէվան օլտու: Մէր-
գումա րասթ կէլէն տիկէր բաշավրաճըլար՝ շու թավր ու գը-
եաֆէթինէ թէաճճիւպ իտիեօրլար իտի:

Պապա Բիէր՝ պիր օմնիպիւս արապասընա րաքիպէն, մա-
հէլլի մագսուտի օլան Սալիեէ նէզարէթի տայիրէսինէ կիթտի:

Բիէր Պէրօ՝ քէնտի հալինճէ պիր ֆէյլէսօֆ օլուպ, տիւն-
եանըն պիւերիք վէ իգթիտար սահիպի օլան քիմսէլէրինի նէ՝
գըսգանըր, նէ պուսլարա հայրան օլուր, նէ տէ անլէրտէն
գօրգար իտի:

Էսնաի րահտէ, և Միւտտաիի ումուսի օլտուն, քիմ օլուր
իսէ օլտուն, իֆատէի հալտէն ասլա չէքինմէեէճէերիմ տէյիպ,
տայիրէյի տայիեէտէ գաբուճունուն օտասընա կիրիպ,

— Պագսանա, ճիւմհուրիեէթ միւտտաիի ումուսիսինն տա-
յիրէսի նէրէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըն, խատէմէտէն պիրի սիղէ
կէօթէրի, տէյի գաբուճու ճէվապ վէրտի:

Իհթիեար բաշավրաճը՝ նէրտիվէնտէն չըգըպ, խատէմէտէն
պիրինէ միւրաճաթընտա, միւտտաիի ումուսիիք տայիրէսինի
թարիֆ ալտը, վէ խայլիճէ վապի պիր օտաեա վասըլ օլուպ, գա-
նաբէլէրտէ օթուրմուշ օլան երկիրմի գատար քէսանըն, միւտ-
տաիի ումուսիսինն նէզտինէ չըգմաեա պէքլէտիքլէրինի կէօրտիւ:

Մէքքիւր օտանըն նիհաեէթինտէ վէ պիր բէնչէրէ եանըն:

տա քիւշիւք տիկէր պիր եաղըրտանէ պուլունուպ, պու եաղը-
րտանէնին գարչըսընտա պիր մէմուր օթուրմուշ, եաղը իլէ մէշ-
ղուլ իտի:

Բիէր Պէրօ՝ շաբգասը էլինտէ օլտուղու հալտէ, մէրգում
մէմուրա տօղրու իլէրլէերիպ, գապաճա պիր նէզաքէթլէ թէ-
վագու իթտի, վէ մէմուր պաշընը գալտըրըպ, բաշավրաճըեա
էօյլէ պիր սուրէթտէ ավֆը նազար իթտի քի, պունուն մա-
նէասը՝ աշիքեարէն:

— Նէ՝ իսթէեօրսունուզ, տիմէք իտի:

Իհթիեար բաշավրաճը տա պու մանէաեը անլաեարագ,

— Ճիւմհուրիեէթ միւտտաիի ումուսիսինն իքի չիֆթ սէօ-
զիւմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Միւլագաթ արղուսինտէ օլտուղունուզու իսթիտա իթ-
տինիզ մի:

— Խա՛յր:

— Պիր ճէլպնամէ ախը իթտինի՞զ մի:

— Խա՛յր, միւտտաիի ումուսի իլէ կէօրիւմէեէ իհթիեա-
ճըմ վար տըր, պէնիմ իսթիտամ տա, ճէլպնամէմ տէ պու
տուր, Եու գատարը պիլտիրիբիմ քի, կէօրիւմէճէկիմ մատտէ
մահիմմտիր:

— Էօյլէ իսէ, ալթմըշ սանթիմիք տամղալը պիր քեաղըտ
իւզէրինէ իֆատէնիպի եաղըպ, միւլագաթ իսթիտա իտին. եա-
ղաճաղընը քեաղըտը բօսթաեա, պիլա իւճրէթ պըրագապի-
լիրսինիզ. չիւնքի միւտտաիի ումուսիիկէ մախսուս օլան էվրագ
վէ սայիրէ բօսթա իւճրէթինտէն մուաֆ տըր: Թալէպինիզ
պուրաեա կէլէճէկինտէն, էկէր իճապ իտէր իսէ, սիղէ պիր
ճէլպնամէ կէօնտէրլիր:

Բիէր Պէրօ. — (Թապիեաթը սապըրսըզ օլտուղունտան.)
Փագաթ, սիղտէ իշի նէ՝ գատար ուզաթտընըզ. . . Պէն սիղէ
մուհիմմ վէ միւսթաճէլ պիր մատտէտէն պահա իտիեօրում,
սիղտէ պանա տամղալը պիր քեաղըտ իւզէրինէ իֆատէնիպի
եաղմալըսընըզ տիեօրսունուզ: Լաքին օ քեաղըտը սաթըն ալ-
մագ իշին ճէպիմտէ օն իքի — օլմասա, նէ՝ եաբմալը. . . ճէ-
պինտէ օն իքի — ազչէսի պուլունմաեանլար բէք չօգ կէօրիւ-
միւշ տիւր, տէյիլ մի. . . — Փարզ իտէլիմ քի, տէալկինիզ

կիպի իսթիտա իթսէմ, պու իսթիտամ թէտգիգ իտիլէճէք, վէ սօնրա պանա թահրիրէն ճէվապ վէրիլէճէք . . . պու արաւրգտա իքի իւշ կիւն կէշէճէք, վէ պու միւտտէթ զարֆրնտա թապիի ճանիլէր տէ սէրպէսթճէ մէրամլարընը իճրա իտէպիլէճէքլէր տիր . . . Պունլարը թուլթուրմագ իշին մէրճիինէ միւրաճաաթ օլունսա, սէօղիւնիւ նէ՝ տինլէեէն վար, նէ՝ իշիտէն . . . Պո՛ւ մու տուր իտարէնիդ . . . Պրանստա ահքեամը աւտալէթ պու սուրէթլէ՝ մի իճրա օլունապիլիր . . . Թէշէքքիւր իտէրիմ, տօղրուսու հիշ տիեէճէք եօգ տուր:

Բիէր Պէրօ պու սէօղլէրի սէօլլէտիկի զէման, սէսինի եիւք-աէլթմիշ օլուպ, մէմուր իսէ, հիտտէթլէնէրէք,

— Սէսինիդի քէսին արթըգ, տէյի էմր իթտի:

— Սէսիմի քէսմէսէմ, վէ էֆքեար ու միւլահազաթըմը սօնունա գտտար պէեան իթսէմ, նէ՝ լազըմ կէլիր:

— Շիմտի սիդի թուլթուրուպ մէրքէզէ կէօնտէրիրիմ:

— Իշթէ օլ վագըթ թէմամ օլուր: — Պիր թարաֆտան գարընտաշըմ գաթլ ու թէլէֆ իթտիլտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան պէն տէ մահզա, քէմալը նէզաքէթլէ մալլումաթ իսթէմէեէ կէլմիշ օլտուղում իշին հապսէ աթըլըրըմ:

— Պուրասը մալլումաթ ալաճագ մահէլլ տէյիլ տիր . . . Իկէր մատտէ՝ պիր ճինաեէթէ տայիր իսէ, մահէլլէնիդին բօլիս գօմիսէրինէ միւրաճաաթ իտին, օ տա միւտտիի ումումիլիկէ իշի թէպիլիլ իտէր. եախօտ տօղրուտան տօղրուեա կիտիպ բօլիս միւտիրինի պուլուն:

— Օ գուշ հանկը եուվատա պուլունուր:

— Օտասը՝ Զապթիեէ նէզարէթի տայրէսինտէ տիր:

— Շիմտի կիտիեօրում:

Պէօլլէճէ իհթիեար բաշավրաճը, շաքաասընը կիեինիպ, վէ տիլինէ վէրէրէք, Զապթիեէ նէզարէթի տայրէսինէ ազիմէթ իթտի, վէ հալլիտէ տուրան պիր զապթիեէ նէֆէրինտէն, բօլիս միւտիրինին օտասընը թարիֆ ալտըգտան սօնրա, պիր գաբու աշտը, վէ խայլիճէ վասի օլան նէվիմա պիր իշ օտասընա կիրտի քի, պունտա պէշ ալթը նէֆէր սիվիլ գըեաֆէթլի մէմուրլար օթուրմուշ օլուպ, պազըսը եազմագլա, վէ տիկէրլէրի զազէթա օգումագլա մէշղուլ իտիլէր:

Իթիէն Պէրօնուն սախթէ գօմիսէր թարաֆրնտան գալտըրըլմասընտան սօնրա, Օթէլ տէզ ինտին բօլիս նէզարթի մարիֆէթիլլէ պասըլտըղը սըրատա հազըր պուլունտուղու մալլումալիւ օլան իքի նէֆէրլէր՝ մէզքիւր իշ օտանըն գաբուսունտա տուրուպ, եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշիւեօրլար իտի:

Պունլարտան Գազնէօլ իսմինտէ օլան պիրի՝ իհթիեար բաշավրաճըեա խիթապէն,

— Գի՛մի իսթէեօրսունուլ, տէյի սիւալ իթտի:

— Բօլիս միւտիրի էֆէնտիեէ կէօրմէք իսթէրիմ, ազիլիմ միւսիւ:

— Ղաեէթ մէշղուլ օլուպ, քիմսէեի գապուլ իտէմէզ, քեաթիպինի կէօրիւն:

— Պագաթ իֆատէմի քէնտիսինէ արզ իթմէք իսթէրիմ: — Պէնիմ իշիմ էֆէնտի իլէ տիր, խըզմէթքեար իլէ տէյիլ տիր:

Սիլմէթ իսմինտէ օլան տիկէր նէֆէր: — Պու գատար մուհիմմ օլան իֆատէնիդ նէ՛եէ տայիր տիր:

— Մալլումաթ ալմագ իսթէրիմ:

— Նէ՞ խուսուստա:

— Բէք եազընէն պանա թէալլիւգիւ օլան պիր մատտէ հազընտա . . . հասըլը պիր ճինաեէթ վագըասը հազընտա:

— Իսմինիդ նէ՞ տիր:

— Բիէր Պէրօ:

Իքի նէֆէր, պու իսմի իշիթտիքլէրինտէ, գուլագ գապարթտըլար:

Գազնէօլ. — Հա՛ հա՛, Բիէր Պէրօ՝ մու . . . աճապա սիդ, Ժուպէր սօգաղընտա վագը Օթէլ տէզ ինտտէն աշըրըլան, վէ օնտան պէրու մէյտանա չըգմըշ օլմաեան Իթիէն Պէրօնուն խըսըմը մըսընըղ:

— Իկէր օ Իթիէն՝ զանն իթտիկիմ Պէրօ իսէ, պէն քէնտի գարընտաշըեմ:

— Իվվէթ, սիդ անըն գարընտաշըսընըղ, եախօտ իհթիմալ քի գարընտաշը օլասընըղ: Պիր տագըգաճըգ պէքլէեին, Բօլիս միւտիրի էֆէնտիեէ խապէր վիրէեիմ:

Պատէհու Գազնէօլ, բօլիս միւտիրինին օտասընա կիրիպ, Օթէլ տէզ ինտտէն աշըրըլան Իթիէն Պէրօնուն գարընտաշը

օլտուղունու պէեան իտէն պիր իհթիեարըն կէլմիշ իտուկինի խապէր վէրտի :

Բօլիս միւտիրի՝ իշպու խապէրի ալտըղընտա :

— Ղաղէթալարտա տէրճ իթտիրտիկիմիզ պէեանաթըն ֆայիտէսի կէօրիւլտիւ . . . հայտէ , օ ատէմի կէթիրին , վէ սիզ տէ պուրատա պուլունուն քի , իֆատէլէրինի զապթ իտէսի . նիզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պիր տագըգա սօնրա , իհթիեար բաշավրաճը բօլիս միւտիրինին գարչըսընա կէլմէքլէ , միւտիր՝ մէրգուսուն զարիպ րէս . մինի անինտէ թէճէսսիւսլէ :

— Սիզ , զայպ օլան էթիէն Պէրօնուն եագըն պիր խըսըմը օլտուղունուղո՞ւ մու պէեան իտիեօրսունուղ , տէտի :

Բիէր . - Տուրուն , բօլիս միւտիրի էֆէնտի , շիմտի հէր շէյի սիզէ պիլտիրէեիմ : Պէն , քէնտի հալիմէ կէօրէ բաշավրաճը . երմ : - Բաշավրաճը օլան սօգաղարտան պուլտուղունու թօրլար . էվվէլի կիւն բաշավրաճըլըգ սէրէթիմտէ , պիր զաղէթա բարչասը պուլտու՞մ քի , պունտա ժուպէր սօգաղը վագըասը հիքեաեէ օլունմուշ իտի :

« Էթիէն Պէրօ իսմինի կէօրիւր կէօրմէզ , ագլըմ պաշըմ տան կիթտի , սայքի նէֆէս ալամազ օլտում . . . Պու իսիմտէ պիր գարընտաշըմ՝ վար իտի քի , օթուզ պու գատար սէնէլէրտէն պէրու , քէսպի սէրվէթ իթմէք իշին շինտիսթանա կիթմիշ իտի . զաղէթանըն մէզքիւր ֆըրգասընտա , հագըգէթէն շինտիսթանտան պահս օլունմուշ իտի :

« Սլ վագըթ , քէնտի քէնտիմէ , պու էթիէն Պէրօ՝ գարընտաշըմ օլմալը տըր , տէյի տիւշիւնէրէք , սիզտէն մալիւմաթ իսթէմէեէ կէլտիմ : »

Բաշավրաճը պու եօլտա իֆատէի մէրամ իթտիկի սըրուտա , բօլիս միւտիրի՝ տիգգաթը աղիմէ իլէ քէնտիսինի թէտգիգ իտիեօրտու : նիհաեէթ , միւմաիլէյհ , շու եօլտա ճէվապա աղազ իյլէտի :

— Պիզտէն նէ՞ մալիւմաթ պէքլէեէպիլիրսինիզ , Պիզիմ տէ մալիւմաթըմըզ եօգ տուր . զայպտա օլան շախսըն հաեաթտա՞մը , եօգսա էօլմիւշ միւ օլտուղունու պիլմէեիզ : Աշըրըլմագ վագըասընտան աղ էվվէլ , Բարիսին պաշըճա պանքէրլէրինտէն

պիրինին նէզտինէ ճէսիմ՝ պիր մէպլազ պըրագըլմըշտըր : Էսէֆ օլունուր քի , հէր շէյ՝ պիր ճինաեէթ վուգուա կէլմիշ իտուկինի զանն իթտիրիեօր իսէտէ , պու ճինաեէթ հագըգընտա մէյտանտա մատտի իսպաթ եօգ տուր :

— Տիմէք օլուր քի , էթիէն Պէրօ հագըգընտա սիզին տէ մալիւմաթընըզ պուլունմամագտա տըր :

— Պուրաեա կէլմէնիզէ սէպէպ օլան զաղէթա ֆըրգասընտա օգուտուղունուղ մալիւմաթտան պաշգա պիր շէյ պիլմէեիզ . . . գարընտաշընըզ ֆրանսաեա ալտէթ իթմէք նիեէթինտէ օլտուղունու պիլտիրմիշ մի իտի :

— Գարընտաշըմըզ ֆրանսատան կիթտիքտէն սօնրա , քէնտիսինի նէ՞ կէօրտիւք , նէ՞ տէ պիր խապէր ալտըգ :

— Աճա՛յիպ , հիշ պիր մէքթուպ , հիշ պիր թէլէկըաֆտա՞մը ալմատընըզ :

— Ասլա :

— Պու հալտէ զայպտա օլան շախս՝ գարընտաշընը՞զ մը տըր :

— Էօյլէ զանն իտիեօրում :

— Պու էսասսըզ պիր ֆիքիր թիր , շիւնքի Պէրօ իսմի նատիր տէյիլ տիր : - Տիկէր ագրապանըզ վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ , հէմտէ բէք քէսրէթլի տիր :

— Նէրէտէ սաքին տիրէր :

— Ճիւմէսի տէ Բարիստէ :

— Պու քէսրէթլի ֆամիլեա աղասընըն եէկտիկէրիլէ միւնասէպաթը վա՞ր մը տըր :

— Չանն իտէրիմ՝ քի՞ վար տըր : Տահա օն պէշ կիւն էվվէլ , եէկէնլէրիմտէն պիրինին Սէն-Մանտէտէ իճրա օլունան տիւեիւն զիյնէթի միւնասիւլէթիլէ , քեաֆֆէմիզ տախի Սալօն տէ ֆամիլ լօգանթասընտա թօրլանմըշ իտիք : Օրասը մէշհուր պիր

լօգանթա տըր: Նէֆիս թաամլարը, լէզիզ շարապլարը վար տըր:

— Էթիէն Պէրօնուն՝ Հինտիսթանա կիթմէք իւզրէ Բարիս-տէն մուֆարագաթընտան պէրու, ագրապանըզտան հիշ պիրի քէնտիսինտէն խապէր ալմամը՝ մը տըր:

— Էվվէթ, հիշ պիրի... Էկէր Էթիէն խապէր կէօնտէրմիշ օլտա իտի, Էէկտիկէրիմիզէ թէպլիզ իտիլէրէք մալիւմ օլուր իտի: Պունտան պաշգա, Էկէր գարտաշըմ մէքթուպ եազմա-եը տիւշիւնսէ իտի, հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի, պանա եախօտ գըզգարընտաշըմա եազար իտի:

— Գըզգարընտաշընըզ Էվլի՞ մի տիր:

— Տուլ տուր... Շարլօթ Պէրօ իսմինտէ տիր:

— Նէ՞ իլէ մէշղուլ տուր:

— Չամաշըրճը տըր:

— Իգամէթ կեհհը նէ՞րէտէ տիր:

— Ո՞նմարթըտա կարօ սօգաղընտա 17 նիւմէրօլու խանէ տիր:

Բօլիս միւտիրինին թավսիեհսի վէճհլէ, Գաղնէօլ՝ բաշալ-րաճընըն իֆատէլէրինի զապտ իտիեօրտու:

Բօլիս միւտիրի. - Գեաֆֆէյի ագրապընըզըն իսիմլէրինի վէ մահէլլի իգամէթլէրինի պէեան իտին:

— Էթիէնին մուֆարագաթընտան սօնրա, քէնտիսինտէն խապէր ալըպ ալմամըշ օլտուգլարընը անլամագ իշին, իսիմլէ-րինի վէ մահէլլի իգամէթլէրինի պիլմէք իսթէեօր իսէնիզ, վագ-թընըզը զայպ իտիեօրսունուզ... անլէր, պէնտէն ֆազլա պիր շէյ պիլմէզլէր:

— Պէյիս եօգ տուր. սիզ, սէօյլէտիկիմի եաբըն:

Բիէր Պէրօ՝ իշպու էմր մուճիպինճէ հարէքէթ իթտի, վէ ժիւլ Վէրիէրին իսմինի վէրտիկինտէ, բօլիս միւտիրի՝ թէաճիւ-պանէ պիր հարէքէթտէն քէնտիսինի մէնն իտէմէեհլէք:

— Ժիւլ Վէրիէր տէտիկինիզ՝ պանքէր՝ մի տիր, տէյի սի-վալ իթտի:

— Էվվէթ... ֆօտուլ, ղուրուրիեթի հերիֆին պիրի տիր... Եէկէնիմ օլան գըզընըն պիր բարմաղը, պէնճէ, քէն-տինին թէքմիլ վիճուտինտէն տէեհլի տիր:

Մէզքիւր իսիմլէրին իֆատէսի վէ զապթը խիթամ պուլ-տուգտան սօնրա, բօլիս միւտիրի:

— Էյ Բիէր Պէրօ, զայպտա օլան շախս՝ գարընտաշընըզ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իշին, սիզ տէ պիզիմ կիպի, հագըգէթի հալին զահիրէ իսրաճընա պէքլէմէլիսինիզ, տէ-տի:

— Էնմիշ օլտուղու օթէլտէ Էվրագ վէ սայիրէ պուլուն-մամըշ՝ մը տըր:

— Հէր շէյ աշըրըմըշ օլտուղունտան, հիշ պիր շէյ պու-լունմատը:

— Ֆագաթ նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իտէն զաղէթատա, Գալկիւթատան պիր մէքթուպ պէքլէտիկինիզի պիլտիրմիշսի-նիզ:

— Պու մէքթուպուն Բարիզէ վիսուլի պիր այա միւհթաճ տըր: - Պունունլա պէրապէր, պու պապտէ կէօթէրտիկինիզ թէլաշըն սէպէպինի րանա անլաեօրում: (Բօլիս միւտիրի՝ պու արա կէօզլէրինի տիգգաթլէ իհթիեար բաշավրաճընա աթֆ իթտի.) Էկէր զայպտա օլան ատէմ հագըգէթէն գարընտա-շընըզ օլուպ տա վէֆաթ իթմիշ իսէ, կիւզէլ պիր միրասա մա-լիք օլաճագսընըզ:

Բիէր Պէրօ. - (Ղաեթ խալիսանէ պիր թարզտա.) Միրաս ֆիլան եէրինտէ գալսըն... պէն միլեօնլարա միւհթաճմը-եըմ... հաթթա միլեօնլարըմ օլտա պիլէ, սարֆի իթմէք եօլու-նու պիլիլմիեիմ: - Բաշավրաճընըմ, եինէ բաշավրաճը գալա-ճաղըմ: - Պէն պու սանաթտան մէմնունում վէսսէլամ: Սըրթըմտա բաշավրա սէթթիմ վէ Էլիմտէ գանճամ օլմասա, քէնտիմտէ պիր նօգսան պուլունտուղունու հիսս իտէրիմ... Պէն բաշավրալար իշինտէ Էօլէճէեիմ: - Խա՛յր, խա՛յր, միրասըն պէնճէ Էհէմմիեթի եօգ տուր, լաքին Էկէր գարընտաշըմ գաթլ ու թէլէֆ իտիմիշ իսէ, գաթիլին ճէզասըզ գալմասընը իսթէմէմ: - Վագաա Էթիէն եալընըզ քէնտի մէնաֆիլի շախ-սիեհսինի տիւշիւնիւպ, եագըն ագրապտսընը առլա տիւշիւմէզ իտի: Պու ճիւմլէ իլէ գարընտաշըմ օլմասըլլա, գաթիլի հէր քիմ իսէ, կիլեօթին ալէթի ալթընտա պաշընըն քէսիլմէսինի իսթէրիմ:

Բօլիս միւտիրի . - Հազարգէթէն սիգին էյի պիր գարըն-տաշ օլտուղունուղու անլաեօրում . . . Իգամէթ իթտիկինիզ մա-հէլ նէրէսի տիր :

— Պէն Սէնթ-Ուանտա , բաշավրաճըլարա մախսուս օլան մահէլլտէ իգամէթ իտէրիմ :

— Բէք էյի . պիր խապէր ալտըղըմ անտէ , սիգի պուրա-եա ճէլլալէ թէպիլիզ իտէրիմ : - Շիմտիլիք պու գատար կէօ-րիւշմէքլիկիմիզ քեաֆի տիր , արթըզ կիտէպիլիքսինիզ , չիւնքի վագթըմ գըյմէթ տար տըր :

Իհթիեար բաշավրաճը՝ հալինէ մուվաֆըզ սուրէթտէ սէ-լամ վէրիպ , մէյեուսէն օրատան մուֆարազաթ իթտի : Ֆիք-րինտէն տախի . - Սէնթ-Ուանտա դալամ , տահա էյի իտի , չիւնքի օրատան պուրաեա գատար կէլիպ , վէ հիշ պիր մալիւ-մաթ ալմաեարազ ալտէթ իթմէք՝ զահմէթիմի աօլա տէյ-մէտի , տէտի :

Բօլիս միւտիրի իսէ , մէմնունէն էլլէրինի օլուշտուրարազ , Գազնէօլէ խիթապէն : - Պու համիյեթլի առէմ սաեհսինտէ , էթիէն Պէրօնուն քեաֆէեի ագրապասընն իսիմլէրինի էօյրէն-տիրք . չիմտի պու առէմլէրին էսասէն նտըլ առէմ օլտուղլա-րընը վէ նէ՝ սուրէթլէ եաշատըզլարընը թահգըզ իթմէք լա-ղըմ տըր : - Գալգիւթատան Օթէլ տէզ էնտէ կէլմիշ օլան սէյ-զըմ տըր : - Գալգիւթատան Օթէլ տէզ էնտէ կէլմիշ օլան սէյ-զըմ տըր : - Գալգիւթատան օլտուղու վէճհէ , ճանիի մէրգում , վագը օլաճագ առէլլօեու միւթէագըպ , շէրիքինէ պիր թէլէկրաֆնա-մէ քէչիտէսիյէ վագուի հալի պիլտիրմէեի վատ իթմիշ իտի :

Պէլիգա հուտուտունտա իճրա օլունան պու կիպի միւ-սատէմաթ , ալէսսէվիեէ զաեթէ երքէն վուգու պուլուր : Հալ պու քի սաաթլար կէշտիկի հալտէ , էլան Արնօլտան պիր թէ-լէկրաֆնամէ վիրուտ իթմէտի :

Աճապա Արնօլտ Տէսվինեթ թէլէֆ մի օլմուշ իտի : Շու հալտէ , մէրգումուն վէֆաթը , ալթունտան պիր տաղ շէրիքնտէ կէօրիւնէն լաթիֆ պիր բիւեանըն մահվ վէ իզալէսի տիմէք իտի :

Չաթէն Վէրիէր՝ Արնօլտ Տէսվինեթ իլէ միւշարէքէթ իտէլի աղ պիր զէման օլմուշ իքէն , պանդասը՝ պէթ էքրար քէսպի իթի-պար իտէրէք , քեարլը վէ վասի մուամէլաթա եէնիտէն պաշ-լանմըշ իտի : Հալ պու քի կէօլլէրի գամաշտըրընը պիր նէվ ը-

— Նիշին :

— Զիւնքի , իսքեաթ օլուեօրումքի , էթիէն Պէրօեու , թա հարէքէթ իթտիկի նօգթատան պիր թագըմ՝ էճնէպի ճանիլէր թաագիպլէ , պիր տագըզա պիլէ կէօլլէսինտէն այրըլմամըշլար ,

վէ ճինաեթլէրինի իճրա իթմէլէրինի միւթէագըպ , Բարիսի վէ Ֆրանսաեթ թէրք իյլէմիշլէր լաի :

— Պէն տէ պու էֆքեարտաեթմ , լաքին հէր նէ վագը օլսա , վագիֆէմիլի պաշա չըգարմալընը . . . ճանիլէր դայպու-պէթ իթտիլէր իսէ , նաշը պէրապէրլէրինճէ կէօթիւրմէ-տիլէր ա :

— Էվլէթ , էվլէթ . . . Իհթիմալ քի օ նաշ պօղաղընա պիր թաշ պաղլը օլարագ Սէն նէհրինտէ պուլունուեօր , վէ պու կիւնլէրտէ , թէչիսի իչին ճէնագէլէրին վագ իտիլտիքլէրի Մօրկ նամ մահէլլին թաշլարը իսթիւնտէ կէօրիւլէճէք տիր :

— Պէլքի . . . հէր նէ իսէ , պիզ արամագտան տուր օլ-մամալընը :

Պու սէօլլէրտէն սօնրա , Գազնէօլ՝ բօլիս միւտիրինն տա-լիքէսինի թէրք իթտի :

.

Ժիւլ Վէրիէր՝ թարիֆ օլումազ պիր հալը էնտիշտէ օ-լուպ , էօյլէեէ պիր սաաթ դալարագ , թաամ իթմէք իզրէ խանէսինէ միւթէվէճհէն պանդատան մուֆարազաթը զէ-մանընա գատար Արնօլտտան հիշ պիր խապէր ալմամըշ իտի :

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհէ , ճանիի մէրգում , վագը օլաճագ առէլլօեու միւթէագըպ , շէրիքինէ պիր թէլէկրաֆնա-մէ քէչիտէսիյէ վագուի հալի պիլտիրմէեի վատ իթմիշ իտի :

Պէլիգա հուտուտունտա իճրա օլունան պու կիպի միւ-սատէմաթ , ալէսսէվիեէ զաեթէ երքէն վուգու պուլուր : Հալ պու քի սաաթլար կէշտիկի հալտէ , էլան Արնօլտտան պիր թէ-լէկրաֆնամէ վիրուտ իթմէտի :

Աճապա Արնօլտ Տէսվինեթ թէլէֆ մի օլմուշ իտի : Շու հալտէ , մէրգումուն վէֆաթը , ալթունտան պիր տաղ շէրիքնտէ կէօրիւնէն լաթիֆ պիր բիւեանըն մահվ վէ իզալէսի տիմէք իտի :

Չաթէն Վէրիէր՝ Արնօլտ Տէսվինեթ իլէ միւշարէքէթ իտէլի աղ պիր զէման օլմուշ իքէն , պանդասը՝ պէթ էքրար քէսպի իթի-պար իտէրէք , քեարլը վէ վասի մուամէլաթա եէնիտէն պաշ-լանմըշ իտի : Հալ պու քի կէօլլէրի գամաշտըրընը պիր նէվ ը-

չըզլար իշինտէ զահիր օլան էլլի պիր միլեօն ֆրանգ եանընտա , պու գատարճըգ մուվաֆֆագըյեթին հիւքմ ու թէէսսիրի օլամազ իտի :

Վերիէր՝ օ միլեօնլարա քէնտի մալի նազարըյլա պագմա եա ալըշմըշ օլուպ , պու միլեօնլար սաեէսինտէ տարաթ վէ սալթանաթըյլա Բարիս էհալիսինին կէօզլէրինի գամաշարաւ ճաղընը , վէ էն մէշհուր վէ մաարուֆ պանքէրլէր սըրասընա կէշէճէկինի խէեալ իթմէքտէ իտի : Իշպու միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթ իլէ քէսպի զուրուրիեթ վէ մէֆթուռնիյեթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , եալընըզ պիր թապանճա գուրչունու , սապուն քէօքիւկինէ միւշապիհ օլան խէեալաթը մէքքիւրէսի նին ճիւմէսինի մահվ վէ իզալէ իտէպիլիլ իտի :

Իմտի , աճապա օ գուրչուն պու նէթիճէեի հասըլ իթմիշ մի իտի : Իշթէ , Վերիէր , պու ճիհէթի տիւշիւնտիքճէ , ագլընը զայպ իթմէք տէրէճէսինէ կէլիեօրտու :

Մէրգում , խանէսինէ էսնաի ալտէթինտէ , շէօյլէ միւլահազա իթմէքտէ իտի :

— Հուտուտտան քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆնամէ , պիր սաաթ զարֆընտա անճագ Բարիսէ վասըլ օլապիլիլ : — Տուէլլօ սաաթ եէտի սուլարընտա վուգու պուլմուշ օլմալը տըր : Թէլէկրաֆլա հիշ պիր խապէր ալընմամասընտան , Արնօլտուն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու անլաշըլըեօր . . . Ահ , լանէթ օլտուն շու տուէլլօեա . . . շու տարպէեէ տիւշար օլուշում , գըզըմըն սէպէպիլլէ տիր : Էկէր պունտան սօնրա , հալէա աշգու մուհապպէթինտէն պահս իթմէկէ ճէսարէթ իտէրսէ . . . Վանտամըն Անթէլիքէ մուհապպէթի օլտուղունու պանա պէեան իթտիկի կիւն , շէվգաթ ու մէրհամէթի պէրթարաֆ իտէրէք , խանէմէ աեագ պասմասընը մէնն իթմէլի , վէ գըզըմ իլէ քէնտի արասընտա հէր կիւնա իւլֆէթի միւմֆինսիզ գըլմալը իմիշիմ : Էկէր իշպու էսասի էմրի պասիրէթի իթթիսազ իթմիշ օլտա իտիմ , շու տագըգատա պու իզտիրապլարա տիւշար օլմազ իտիմ : — Անթէլիք վէ Վանտամ սէֆալէթիմէ , մահվըմա սէպէպ տիրէր . . . ֆագաթ իքիսինտէն տէ ինթիգամըմը ալահազըմ :

Պանքէր խանէսինէ մուվասըլէթինտէ , հէնուզ թաամ

վագթը տէյիլ իքէն , տէրհալ սուֆրա գուրուլմասընը հիտտէթլէ էմր իթտի , վէ թաամ սալտընա կիթմէսինտէն ազ էվլէլ , րահիպէ Մարի իլէ Անթէլիք եանընա կէլտիլէր :

Անթէլիք . — (Բէտէրինէ .) Էֆէնտի բէտէր , եալընըզ մը կէլտին , տէտիկինտէ , պու սէօզ՝ պանքէրին գանլը եարէսինէ տէմիր կիպի սաբլանտըղընտան , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Էվլէթ , եալընըզ կէլտիմ : Սէնին տէ իսթէտիկին վէ արզուլէտիկին պու իտի , տէյիլ մի : — Մ . Արնօլտուն , պուրատա պուլունմատըղընը կէօրմէքլէ , սէրպէսթ վէ րահաթ նէֆէս ալըեօրսուն : Փագաթ շուրաեը տէրխաթըր էթքի , էկէր քէնտիսի պու սուֆրատա պուլունմազ իսէ , եէրինէ պիր տիկէրի կէլէճէք , վէ օ տա , ասլա էմիլ Վանտամ օլմաեաճագ տըր . պու պապտէ եէմին իտիեօրում , իշիտիեօրմուսուն . վէ եէմինիմ տէ թուլթաճագըմ , տէտի :

Րահիպէ Մարի իլէ Անթէլիք՝ տիթրէեէրէք եէկտիկէրինէ պագըշտըլար , Վերիէր՝ պու պագշը կէօրիւպ ,

— Արանըզտա հասըլ օլմուշ օլան իթթիֆագտան խապէրտար տէյիլ միեիմ զանն իտիեօրսունուզ , Իքինիզտէ , Մ . Տէսվինեը ալէյհինտէ , վէ պինտպէրին անը իլթիզամ իթտիկիմ իշին պէնիմ ալէյհիմտէ իթթիֆագ իթմիշսինիզ , վէ վուգուի հալէ սէպէպ օիզսինիզ , տէտի :

Րահիպէ Մարինին վէ Անթէլիքին լէհճէլէրի սօլտու , վէ կէնճ գըզ՝ կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրապիլտիկի , վէ թէքմիլ միւլահազասը սէվկիլիւսինէ աթֆ իտիլմիշ պուլուտուղու ճիհէթլէ :

— Վուգուի հալ նէ՞ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Պանքէր , կէօզլէրի հատտէն զիեատէ բարլաեարագ գըզընըն իւզէրինէ եիւրիւեիւպ , թէհտիտամիզ սուլէթտէ ,

— Սէն , սէն Վանտամը շէրիքիմէ գարշը թահրիք իթտին . . . սէնին ճէհալէթին , ահմագճա ինատճըլըղըն , վէ պէնիմ միւրատլարըմա գարշը իթտաթսըղըղըն՝ պիր ատէմին . . . պէլքի տէ իքի ատէմին վէֆաթընա սէպէպ օլտուլար , տէյի պէեան իլլէտի :

Անթէլիք . — (Իքի էլլէրինի կէօքսինէ վազ իտէրէք .) Եա՛ րապպի , եա՛ րապպի . . . Էֆէնտի բէտէր նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ ,

— Հագըգէթի սէօյլէօրում՝

— Էմիլ Վանտամ՝ . . .

— Էմիլ Վանտամտան պանա նէ՞ . . . օ պէնիմ իշին հիլ տիր . . . հալ պու քի պանա լաղըմ՝ օլան Արնօլտ Տէսվիներ օլ-տուղու հալտէ , պէլքի շու սաաթտա , օ մէլուն թօրճու միւլաղիմի Էմիլ Վանտամին գուրշունունտան վուրուլարազ , գանլը թօրազ իւզէրինտէ ճան վէրմէքտէ տիր :

Անժէլիք , տէհշէթլի պիր սէտա իլէ :

— Ա՛հ , իքիսի տուէլլօմու իտիւօրլար . . . տէտի :

— Էմիլէթ , սէնին սաեէնտէ եաթօտ իքինիղին սաեէսին , տէ տուէլլօ իտիւօրլար . զիրա , պու տուէլլօնուն հէր հալտէ վուգուի իշին , սիզ , էլինիղտէն կէլէնի տիրիղ իթմէտինիղ : Փա-գաթ պիլմիշ օլուն քի , իսթիրահաթըմը վէ սէրվէթիմի թէէ-մին իտէճէք պիր շիլքէթի էկէրշի մահվ իտէրսէնիղ , պէն տէ իքինիղի մահվ իտէճէքիմ :

92

Ժիւլ Վերիէր՝ սօն սէօյլէրի իրատ իթտիկի զէման , պիր հարէքէթի թէհտիտքեարանէտէ պուլունտու : Բահիպէ Մա-րի իսէ , քէլամա աղազ պիրլէ :

— Պէնի իսթէտիկինիղ ճէզաեա շարբըն , ֆագաթ Անժէ-լիքի էսիրկէեին : Կէօրիւօրսունուգ քի , իգթիտարբնտան զի-եատէ քէնտիսինի տիւշար ճէվր ու ճէֆա գըլաօրսունուգ , պի-շարէեի աճըբըն , տէյի իֆատէ իթտի :

Վերիէր . - (Վահյիեանէ պիր թարգտա .) Իքի քիշինին եէկտիկէրինէ գաթլ ու թէլէֆ իթմէսինէ սէպէպ օլան նալաեղգ պիր մախուգ՝ հիշ պիր կէօնա մէրհամէթէ շայէսթէ օլամազ :

— Անժէլիք . - (Էհհէէսի՝ էօրիւ կիպի սօլմուշ օլարազ , վէ բէճա եօլունտա էլլէրինի ուզաթարազ .) Պապաճըղըմ , պապաճըղըմ , մէրհամէթ իտին . Ա՛ . Տէսվիներեա , Ա՛ . Էմիլ Վան-տամ թարաֆընտան հագարէթ վագը օլտուղունու . . . պիրի

պիրինի տուէլլօեա թահրիք իթտիքլէրինի վէ շիմտի տէ տուէլլօ իթմէքտէ օլտուղլարընր սէօյլէմէեին :

— Էմիլէթ , տուէլլօ իտիւօրլար . . . տուէլլօ իթտիլէր , վէ պէլքիտէ շու սաաթտա իքիսի տէ էօրիւօրլար , անլաեօր-մուսունուգ , իշթէ ագըլարղ պիր գըղըն մուվազէնէսիղ պէյնի՝ պագ իշի նէրէլէրէ գատար կէօթիւրիւօր . . . Պիր բէտէրին արղու վէ միւրատլարնա իթաաթ օլունմազ . . . իսեան իտի-լիւր . . . վէ պու իսեան՝ պիր թարաֆտան մահվիյեթ վէ տի-կէր թարաֆտան վէֆաթը մուճիպ օլուր : - Էկէր Վանտամ , Տէսվիներեր գաթլ ու թէլէֆ իթտի իսէ , վա՛յ անն հալինէ . . . Էկէր Վանտամ հաեաթտա իսէ , սագըն սէվինմէեէսին , շիւնքի առաւլէթիմէ անը թաագիպ իտէճէքիմ , վէ պիր եը-լանը էզտիքլէրի կիպի , պէն տէ սիղին աշգ ու մուհապպէթի-նիղի . . . հաթթա սէնի էզէճէքիմ :

Վերիէր՝ պու արա քէնտիսինէ մալիք օլմաեղա , գըղընըն պիլէքլէրինտէն թութմուշ պիւքիւօրսու . առէթա գըրմազ իսթէրճէսինէ սըգըբօրտու :

Պիշարէ գըղճըղազ , աճըբընըն շիտտէթիլլէ ագընը զայա իթմէք տէրէճէսինտէ պուլունտուղունտա , պաշը արգասընա տիղրու տէվրիլմիշ օլտուղու , վէ սօտագլարը տիթրէտիկի հալ-տէ , զայիֆ պիր սէտա իլէ ինիլէօրտու :

Բահիպէ Մարի , պու էսնատէ բիւր հիտտէթ օլուպ , պան-քէրէ սօղրու իլէրիքէրէք , կէնճ գըղը գուրթարմազ իշին , մէրգուճուն էլլէրինի թութտու , վէ շիտտէթլէ շու սէօյլէրի իրատ իթտի :

— Քէնտինիղէ կէլին , քէնտինիղէ . Անժէլիքին վալիտէսի եօգ տուր . էկէր անը միւտաֆաա իտէն վալիտէսի պուլունսա իտի , պիշարէեի պու եօլտա տիւշարը ճէվր ու ճէֆա գըլմաեա ճէսարէթ իտէմէզ իտինիղ : Փագաթ վալիտէսինին զայապէ-թի սէպէպիլլէ , պէն անը միւտաֆաա իտէճէքիմ , վէ սիղին գուվէթիկինիղ՝ պէնիմ զաաֆէթիմէ գարշը հիւքիւմսիւզ գա-լաճագ տըր : Տէրխաթըր իտին , պիր էրքէյին , պիր գատընը , հաթթա քէնտի գըղը տալի օլտա , թահգիրէ հագգը եօգ տուր : Իմտի , շու եօլտա հարէքէթիկինիղ տէվամ իթմէեին , եօգսա ինսաֆընըզ պուլունտուղունա շիւպհէ իտէճէքիմ : -

Մ. Տէսվիներնը վէճաթիւր ինքնամայինտէն տօլտեր կէօթէր. տիկինիզ թէլաշ վէ մէյեուսիեթմէն, անըն իլէ սիզին արա- նըզտա, մէնֆաաթ շիրքէթի տէյիլ, տիկէր պիր մուզիրր շիր- քէթ պուլունտուզունու հասպ էլ մէնպուրիեթ զանն իթմէքի- կիմի իճապ իթտիրմէքտէ տիր, վէ պիլմիշ օլուն քի, հէր քէս տէ պէնիմ կիպի զանն իտէճէք տիր:

Վէրիէր պու սէօլէրի իշիտինճէ, լէհճէսի պիր աղ սօլտու, վէ հիտտէթի՝ սիւքիւնէթէ թահվիլ օլուպ, Անժէլիքի եիթէ- րէք, պիլէքլէրինի գօյլէրտի, վէ պիշարէ տաթի սարսըլարագ, հէման պայկըն հալտէ, արգասընտա պուլունան պիր իսկէմլէ- եթ տիւլիւվէրտի:

Բահիպէ Մարի, էլինի կէնճ գըզա տօղրու ուզաթարագ,

— Գըզընըզըն վէճաթըն՝ մը, եօգսա Մ. Տէսվիներնը վէ- ֆաթըն՝ ինթիսապ իթմէքիկինիզ լազըմ կէլտէ, թէրէտտիւտ- տէ պուլունո՛ւրմուսունուզ, տէտի:

Գանքէր. — (Ումուզլարընը սիւքէրէք.) Շիմտի ինթիսապ վազթը տէյիլ տիր. . . Գէն, խանէ խալզըմըն պանա իթա- աթ իթմէլէրինի իսթէրիմ, — Հէր քէսին՝ միւրատըմա իթաաթը- նը թալէպ իլէ, մուպահասա վէ գօնթօլ գապուլ իթմէմ, վէ հէր քիմ, պու կիւն պու թալիմաթըմը ունուտուր, վէ եարըն թէքրար ունութմագ իսթէր իսէ, էվիմտէն չըգըպ կիթմէլի տիր, — Սիղտէ, Բահիպէ Մարի, պուրասընը էյի պիլին, վէ պունտան պէօլլէ պու վէճհլէ հարէքէթ իթմէքտէն կէրի տուր- մաերն:

Գատէհու վէրիէր՝ պայրլմըշ օլան գըզընա վէ մահզուն հալտէ պուլունան եէկէնինէ աթֆը նազար պիլէ իթմէքսիզին, պիրտէն պիրէ թաամ սալասընը պրագըպ կիթտի:

Գարունուն արգասընտա քիմսէեթ կէօրիւնմէեթէք տուր- մուշ օլան խըզմէթքեար, սուֆրատա խըզմէթ իթմէք իւզրէ իլէրի կիրմէեթ ճէսարէթ իտէմէքտու:

Բահիպէ Մարի, Անժէլիքէ եազլաշարագ, պիշարէին թէ- մամիլլէ պայկըն օլտուզունու տէհլէթլէ միւշահէտէ իտինճէ, « եարտըմա՛, եարտըմա՛ տէյի նիտա իտիպ, օլ վագըթ մէր- գու՛մ խըզմէթքեար մէյտանա չըգտը, վէ Բահիպէեթ իսթա- պէն,

— Նէ՛ իսթէեօրսունուզ, Բահիպէ գըզգարտաշ, տէյի սի- վալ իթտի:

— Մատմուազէլի օտասընա կէօթիւրին:

Խըզմէթքեար, հէր նէ գատար կէնճ տէյիլ իտի իսէ տէ, գուվլէթիլ օլտուզու, վէ տօղտուզունու կէօրտիւկիւ օլ գըզը- ղազա ֆէվգէլատէ թէվէճհիւհիւ պուլունտուզու ճիհէթլէ, ա- նինտէ գուճազլաերպ, Բահիպէ Մարի տէ պիրիքտէ կէլէրէք, եաթագ օտասընա չըգարտը, վէ պիր գանաթէ իւզէրինէ եա- թըրտըզընտա, Բահիպէ Մարի,

— Թէլէքքիւր իտէրիմ, տօսթու՛մ, ֆագաթ վուգուի հալէ տայիր քիմսէեթ պիր չէյ սէօլլէմէմէնիզի րէճա իտէրիմ. . . Մ. Վէրիէրին չու էսնատէ նէ՛ օլտուզունու պիլմէեօրում. . . քէն- տիսինի հիշ պիր վագըթ պու հալտէ կէօրմէմիշիմտիր, տէ- տի:

Խըզմէթքեար. — Ֆիլվագը, Բահիպէ գըզգարտաշ, պիր գաշ կիւնտէն պէրու միւսիւ չօգ թէպտիլ օլմուշ տուր, Մութ- լագա չօգ չալըշմասը՝ սինիլլէրինի թահրիք իտիեօր:

— Ինթիմալ տըր:

— Բահիպէ գըզգարտաշ, տահա պանա ինթիեաճընըզ վար՝ մը տըր:

— Խա՛յր, տօսթում, կիտէպիլիսինիզ. ֆագաթ թէքրար իտէրիմ, քիմսէյէ պիր չէյ սէօլլէմէնին:

Անժէլիք՝ հալէա պայկըն օլմասըլլա, Բահիպէ Մարի, թուալէթ օտասընա կիրտի, վէ պիր րուհ շիշէսիլլէ պիր աղ տա թաղէ սու կէթիրտի:

Մէզպուրէ, մէքքիւր սու իլէ մատմուազէլ Անժէլիքին գուլագ թօզլարընը ըսլաթտըզը կիպի, րուհու տաթի գօզլաթ- տը իսէտէ, պայկընըզը կէշմէտիկինտէն, Բահիպէյի մէրգու՛մէ՝ իգտամաթ վէ մէսաեինին նէթիճէսիզ գալմասընտան տօլաեր մահզուն օլարագ, սօլմուշ օլան եանազլարը՝ կէօզ եաշլարըյ- լա ըսլանտը վէ քէնտի քէնտիեթ չու սէօլլէրի սէօլլէտի:

— Լաքին նա՛սըլ օլուեօր քի, չու Տէսվիներ, խըսըմըմ օլան պու ատէմ իւզէրինտէ պու եօլաա խապասէթլէրտէ պուլունմագ տէրէճէսինտէ, իճրաի հիւքմ վէ թէէսիւր իտի- եօր, զանն իտէրսին քի պու Տէսվիներտա օրթա տէհրէ

մախառն ու զտուղու ընկալելով ուղեւան չէյթանի իգթիտարար-
տան պիւրի մէջմուտ տուր :

— Նիհաեթ Անժէլիք ճիւղիճէ գրմբլտանրպ, կէօղ գա-
բազլարը թահրիք ուղեւանու . բահիպէ Մարի իգթում վէ իհթի-
մամը արթըրտը : Պիշարէ գրգճըզաղ՝ քէնտիսինի պուլտու-
ղունտա, թէտճիւպանէ օտանըն էթրաֆընա կէօղ կէզտիւր-
տի, վէ պատէհու նազարը տիգգաթընը բահիպէնէ հաար
իտէրէք, վէ գօլլարընը մէզպուրէնէ աօղրու աշարագ :

— Մարի . . . Մարի . . . պէն զաեթէթլէ պէտպաթըմ, տե-
տի, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա պաշլատըղընտան, բա-
հիպէ տաթի աղլաեարագ :

— Աղլա՛, սէվկիւլիւմ, աղլա՛, կէօղ եաշլարը ինսանը ֆէ-
րահլաթըրլար . . . ֆաթաթ մէյեու ումա, տէտի :

— Հալէա իւմիտ իտէպիլիւմիւմի :

— Նիշին իթմէեթին :

— Զանն իտիեօրում քի իւմիտ իթմէկէ իմքեան գալմա-
մըշ տըր :

— Ժէնապը Ալլահ ինտինտէ հէր չէյ գապիլ տիր :

Անժէլիք պաշընը եօգարը գալտըրտը . մէզպուրէնին կէօղ-
լէրի աթէշ կիպի բարլաեօրտու : Շու հալտէ, սէսի կիւճ իլէ
չըգարագ, վէ եալընըզ հընգըրմասընը գաթթ իտէրէք,
իֆատէեէ չէօյլէ տէվամ իթտի :

— Տիմէք, հիսս իթտիկին մէէլուն տուէլլօ վուգու պուլ-
տու, վէ տուէլլօ իտէնլէրտէն պիւրի տէ չիւպհէտիգ թէրքի հա-
եաթ իյլէտի . . . պէլքի իքիսիտէ վէֆաթ իթմիշլէր տիր . . .
էկէր իքիսինտէն պիւրի հէնուզ հաեաթտա իսէ, աճապա հան-
կըտը տըր : — Պու ճիհէթի տիւչիւնէմէեօրում . էֆքեար վէ
միւլահաղաթըմաթիւսթ ուլուեօր . . . հէր թարաֆտա գան միւ-
շահէտէ իտիեօրում . . . Պիր գաշ կիւն էվվէլ կէօրտիւկիւմ թիւ-
եա՝ գուվվէտէն ֆիլիէ կէիեօր . . . թիւեամուա, էմիլ Վանտա-
մը, մուհիք սուրէթտէ վուրուլմուշ օլարագ, ալ գանլարա
միւլէմմա թօրագ իւզէրինտէ սէրիմիշ կէօրիւեօրտում :

— Անժէլիք, սէվկիւլիւմ, բէճա իտէրիւմ, եալմարըրըմ,
քէսպի սիւքիւնէթ էթ . . .

Հալ պու քի կէնճ գըզ՝ բահիպէնին սէօղլէրինէ գուլագ

աամաեարագ, իֆատէսինի շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Հէր չէյ պիթտի . . . էկէր օ վէֆաթ իթտի իսէ, պէն
տէ մահվ օլտոււմ . . . Դուվվէթ վէ ճէսարէթտէն տիւչիւպ,
իթաաթա մէճպուր օլաճաղըմ . . . իթաաթ մը իթմէք . . .
(կիճէ թիւեալարը իշինտէ կէզէնլէրէ մախառն թավր ու հարէ-
քէթլէ աեաղա գալգարագ .) Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . ապա . . .
իթաաթ իթմէեէճէեիւմ . . . էկէր օ ատէմ Վանտամը թէլէֆ
իթտի իսէ, վա՛յ հալինէ : — Սէվկիւլիւմին ինթիգամը ալլանա-
ճազ տըր, վէ պէն ախըր ինթիգամը տէրէօհտէ իտէրիւմ :

— Անժէլիք . . . Անժէլիք . . . հէրարէթին ֆիքրինիզ
ալթիւսթ իտիեօր . . . Սէն քէնտի քէնտինէ ֆէնալըգ իտիեօր-
տուն . . . թէքրար իտիեօրում, աղիղէմ, սիւքիւնէթի, իթիտա-
լը էլտէն պրագմա :

Անժէլիք . . . (Ամիրճէ պիւր թավր իլէ .) Պիմէք լազըմ
տըր . աշլաեօրմուսուն, պիլմէք իսթէրիւմ : — Վէնսանտա քէն-
տի իգամէթկեահընա կիտէճէեիւզ . օրատան հէր չէյի աշլա-
րըզ . . . էկէր օ վէֆաթ իթմիշ իսէ, պէն տէ եաս էլպիսէլէրի
կիւնէճէեիւմ, վէ տուլ պիւր գատըն կիպի եաշլաեաճաղըմ, վէ
ինթիգամըմը ալմաեընճա, եաս էլպիսէլէրինի չըգարմաեաճա-
ղըմ . . . պատէհու, Մարի, պէն տէ սէնին մէսլէքինէ սալիք
օլաճաղըմ . . . քէնտիմի ճէնապը Ալլահա սունաճաղըմ վէ մա-
նաթըրտա էօմիւր կէչիքէճէեիւմ . . . — հալտէ, կիտէրիւմ :

— Սէվկիւլիւմ, պէնի տինլէ . տիզ չէօքրէք սանա բէճա
իտիեօրում : — Թէշէպպիսին՝ ագըրըզճա տըր : Վէնսանտա,
Մ. Վանտամըն խանէսինէ կիտէմէզսին :

— Նիշին :

— Զիւնքի պէօյլէ պիւր հարէքէթ, հէր նէ գաուար հատ-
տը զաթինտէ պիկիւնահ իսէ տէ, միւնասիպէթսիզ տիր :

— Միւնասիպէթսիզ օլուպ օլմամասընտա պէնճէ հիշ պիւր
էհէմիլէթ եօգ տուր : էկէր էմիլ եարալանմըշ իսէ, պէն կիթ-
մէտիկիւմ հալտէ, աշըն եարալը օլտուղունու քիմ պանա խա-
պէր վիրէճէք տիր : — էկէր վէֆաթ իթմիշ իսէ, եաթաղը եա-
նընտա քիմ տուա իտէճէք տիր . . . Վէլհասըլ հաեաթտա օլ-
տուն, էօլմիւշ օլտուն, քէնտիսինի թէքրար կէօրմէք իսթէրիւմ,
հալտէ կիտէրիւմ :

Պու արա մատմուտէլ Վերիէր գարուեա տողրու իլէրլէ տիկինտէն, բահիպէ Մարի՝ մէզպուրէեի մէնն իտէրէք:

— Բէճա իտէրիմ, պու շէյի եարմա . . . պէն պիզղաթ կիտէր, թահգըգը ահվալ իտէրիմ. . . հագըգէթի անլարմ, տէտի:

— Լաքին ալաճաղըն խապէր նէթիճէյի միւլէլլիմէ իսէ, պէնտէն կիզլէրսին:

— Հէր նէ օլմուշ իսէ, եէմին իտէրիմ քի, սէնտէն կիզլէմէեիպ խապէր վէրիւրիմ: Պագաթ էվլէլ էմիրտէ միւսաատէ էթ պանա քի, օլանը կէշէնի թահգըգ իտէեիմ. . . Էկէր սէնին հուզուրունու ֆայիտէլի կէօրիւր իսէմ, անը տախի սանա պիլտիրմէեէ, վէ սէնի մէրգումուն նէզտինէ կէօթիւրմէեէ թէրէտտիւտ իթմէմ: Պունտան պաշգա, պու գատար չարուգ աղլամագտա վէ մէյեուս օլմագտա սէպէպ նէ. . . Բէտէրինին պու խուսուստա մայիւմաթը եօգ տուր. պէօյլէ օլտուղու սէօզլէրինտէն տէ անլալըրեօր . . . զանն իտիեօր . . . թէխայեիւլ իտիեօր . . . հալ պու քի հագըգէթտէ հիշ պիր շէյ պիլմէզ . . . Շիւպհէսիզ պու տուէլլօ Բարիս ճիվարընտա վէ Պրանսա տախիլինտէ վուգու պուլմամըշ տըր . . . հէր կէօնա թաագիւպաթտան խալի օլմագ իլին, խասիմլէր՝ Պրանսա հուտուտունու կէշմիշ օլաճաղլար տըր: Պինապէրին, էսէֆլէ սէօյլէրիմ քի, սէպէպ օլտուղուն տուէլլօնուն նէթիճէլէրի հագըգընտա հէնուզ մայիւմաթ ալընամամըշ տըր:

Անժէլիք. — (Իքի էլլէրինի գալուշտուրարագ.) Պու տուէլլօնուն սէպէպի պէնմիեիմ:

— Շիւպհէսիզ, չիւնքի էկէր սէն, էմիլ Վանտամը պուրաեա տավէթ վէ ճէլպ իթմէք իւզրէ քէնտիօինէ պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ իթմէսէ իտին, էկէր սէն Արնօլտ Տէսվինեըտան պահալա անըն գըսգանճըրգ տույղուսունու թահրիք իթմէմիշ օլտա իտին, պու տուէլլօ վուգու պուլմազ իտի:

— Պու կիւնքի կիւն պու սէօյլէտիկին սահիհ իսէ տէ, օլէսնատէ պաշգա տիւրլիւ հարէքէթտէ պուլունամազ իտիմ:

— Իհթիմալ տըր . . . հէր նէ իսէ միւսթագպէլտէ նէ օլաճաղընը տա, ճէնապը Ալլահտան մատտա քիմսէ պիլմէզ, Հաւըլը շու սաաթտա, պու իլին նէթիճէսի նէրէտէ գարար գը-

լընաճաղը պիլինէմէզ, Պինապէրին, չիւպհէսիզ իլէրուտէ միւհթան օլաճաղըն գուվլէթինի մուհաֆազա էլլէ . . . Հայտէ ալաղընա էնէլիմ տէ սուֆրաեա օթուրալըմ: Պիր բարչա թաամ էթ . . . գալպինի թէսկին գըլ, վէ սէպէպի օլնմատըղընը մէմուլ իթտիկիմ իզտիրապ վէ էնտիշէնէ խիթամ վէր . . . Վատըմ իւզրէ պիզղաթ Վէնսանա կիտէճէեիմ:

Անժէլիք՝ մատտի վէ մանէվի ֆէվգէլատէ զաաֆ հիսս իթմէկէ պաշաաղընտան:

— Իւզէրիմտէ թագաթսըզըրգ մէվճուտ տուր, տէտի:

Բահիպէ Մարի. — Իթէրսէն, թաամըմըզը օտանտա իտէլիմ:

Անժէլիք, պաշընր սալաեարագ պու թէրիֆի գապուլ իթտի. պատէհու եէնիտէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատըղընտան, հէեէճան վէ իզտիրապը պիր տէրէճէ թէսկին օլտու:

30

Դաթարըն՝ Բարիստէն հուտուտա գատար էսնաի հարէքէթինտէ, Միսթիգօ, պիրինճի սընըֆ վազօնուն պիր թարաֆընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, մատմուտէլ Վերիէրին տօսթու էմիլ Վանտամ իլէ խասի Արնօլտ Տէսվինեը արաւ սընտա վուգու պուլաճագ տուէլլօնու նասըլ մէնն իտէպիլէճէկինի, եախօտ հիշ օլմագտա, տուէլլօնուն նէթիճէսինի նէ սուրէթլէ թօրճու միւլաղիմինին լէհինտէ չէվիրէպիլէճէկինի տիւչիւնմէքտէ իտի:

Շուրասընըն թաաֆիլինէ հաճէթ եօգ տուր քի, Միսթիգօ, նամուսա միւթէալլիզ մատտէլէրտէ թէճրիւպէքեար օլմատըղընտան, վէ պինապէրին պիր տուէլլօնուն մուգատտէմաթ վէ թէֆէրուաթը հագըգընտա պիպէհրէ իտուկինտէն, ք պու հալէ նէ չարէ պուլմալը ք տիմէքտէն էօթէեէ կիտէմէմէքտէ իտի:

Թապիաթիլլէ պու մուամմա ֆիքրինտէ հալլ օլունամաեըպ, պէօյլէճէ գալմար՝ մահէլլի մագսուտինէ մուվասըլէթ

իթմէքէ, Միսթիգօ, սիննի իճապընճա, չէվիքիքէ վաղօնտան աչաղընա ամլատը, վէ իքի թագըմ խափմէրին, եօլ աչըլ-սըն իչին գաթարըն հարէքէթինէ տէկին ըսթասթօնտա պէքէ-մէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւ:

Արատան չէնտ տագըգա կէչինճէ, լօգօմօթիֆին ըսըղը չալընըպ, գաթար եօլա չըգարըլնտա, իքի խափմէր, շահիտ-լէրի վէ տիկէր սէ յեռաչար կիպի, Միսթիգօ տախի, տայիմա արատա պիր ազ մէսաֆէ պըրագարագ, եիւրիւմէկէ պաշլա-տը:

Պիր միւտտէթ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, իքի թարաֆ խա-սիմէր տուրուպ, Արնօլտուն շահիտլէրինտէն, էպնիեէ գալ-ֆտալ Պէրթիեէ, Վանտամըն շահիտլէրինէ խիթապէն:

— Միւսիւլէր, տուէլլօնա միւսայիտ պիր մահէլլ պիլիւր-միսինիզ, տէտի:

Վանտամըն շահիտլէրինտէն պիրի. — էվվէթ, Բարիսէ տօղրու տէմիր եօլ խաթթընա սալիք օլուպ, պիր չարեէք գա-տար եիւրիւտիւկիւմիւզտէ, տուէլլօ խիլմէկէ զաեէթլէ միւ-սայիտ քիւչիւք պիր օրմանա վասըլ օլուրուզ: Պու եօլտա մուա-մէլաթ իչին զաթէն իւշ տէֆա պու օրմանա կէլմիչիմ տիր... Պունտան տահա ալէասը խաթթու խաեալէ կէլէմէզ... իմտի սիզ էօնտէն եիւրիւեիւն... էլլի ատըմ գատար գաթըր մէսա-ֆէ իթտիկինիզտէ, պիզ տէ արգանըղտան եօլա չըգարըզ:

Պէրթիէ թէվաղու խտէրէք, Տէսվինեընըն վէ տիկէր շահի-տին նէզալէրինէ ալտէթլէ, ալտըղը մալիւմաթը քէնտիլէրինէ թէսլիզ իթտիքտէն սօնրա, իշար օլունան թարիգէ տուխուլ խտիտի: Պու թարիգէ քէնտիլէրինտէն էվվէլ պիր տիկէրի տա-հա կիրմիշ խտի: Նախըր մէրգում Միսթիգօ օլուպ, պալէատէ իշար իթտիկիմիզ միւքեալէմէտէն պիր գաշ սէօզ իչիթմիշ օլ-տուղու ճիհէթլէ, պու սէօզլէրտէն իսթիֆատէ իթմէք իւզըն, քիւչիւք օրմանա տօղրու սիւրաթլէ հարէքէթ իլլէտի:

Օ սապահը հալա զաեէթ կիւզէլ օլուպ, ուֆուգտա վէ պէրրագ պիր ասիւմանտա զահիր օլան շէմսին զիեալարը՝ ճի-վար աղաճըղլարը թէնվիր վէ թէզեին իլլէմէքտէ խտի:

Արնօլտ, սիմասընտա աղա էսէրը հէեէճան միւշահէտէ օլունմաեարագ, շահիտլէրիլլէ կէօրիւշմէքօիզին եիւրիւմէքտէ

օլուպ, հալ պու քի Վանտամ, թապիեաթճա սէպաթընա վէ ճէ-սարէթինէ բաղմէն, լէհճէսի սօլկուն, վէ քէնտիսի հէեէճան ի-չինտէ կէօրիւնիւեօրտու: Մէրգումուն գաշլարը չաթըլմագտա վէ պընըղընը ըսըրմագտա խտի: Քէնտի շահիտլէրինտէն պիրի, մէզքիւր հարէքէթտէն տօլաեը թէտճճիւպտէ գալարագ:

— Նէ՞ օլուեօրտուն, աղիղիմ, պու սապահ սէնի ֆէնա հալտէ կէօրիւեօրում, տէտի:

— Սինիր նէթիճէսի օլուպ, մէնինէ միւզթէտիր օլամաեօ-րում, վէ նէ՞ սէպէպէ համլ իտէճէկիմի պիլմէեօրում, ֆա-գաթ միւսթէրիշ օլ տօսթում, պու հալ չարուգ կէչէճէք տիր, վէ տուէլլօ մահէլլինտէ աղա պու շէհրէտէ պուլունմաեաճաղըմ:

— Չաթէն պէն տէ սէնի պու ճիհէթլէ մահզուն զանն իթմէեօրում, իլլա բահաթմըղ օլտուղունտան տօլաեը վէսվէ-սէ խտիեօրում:

Նիհաեէթ քիւչիւք օրմանա մուվասըլէթ խտիտի: Միսթի-գօ, պէշ տագըգաաան պէրու մահէլլի մէզքիւրտէ, չալը չըր-բըլար արգասընտա կիզլէնմիշ օլտուղունտան, էվվէլա աեագ, վէ սօնրա ինտան սէսլէրի իչիթտի:

Իքի խափմ թագըմլար պիրիպիրինէ գալուշտուգլարըն-տա, օրալարճա մալիւմաթը պուլունան զապիթ:

— Միւսիւլէր, օրմանա կիրէլիմ... էլլի ատըմ էօթէտէ աղաճըղ պիր եէր վար տըր. պու եօլտան օրաեա կիտէպիլի-րիզ, տէտի:

Մէրգուման ալթը քիչի օրմանա կիրտիլէր:

Միսթիգօ տախի, աղաճլարըն վէ չալը չըրբըլարըն իչին-տէն կէչէրէք, մէրգումլար իլէ պիր վագըթտա, իշար օլունան աղաճըղ եէրէ մուվասըլէթ իլլէտի, վէ խափմէր իլէ շա-հիտլէրի տուրտուգլարը զէման քէնտիսի տէ տուրտու:

Պէրթիեէ՝ Վանտամ իլէ Տէսվինեընա խիթապէն:

— Միւսիւլէր, տուէլլօնուն շարթլարընը խաթթընըղա պը-րագըրըմ. շէօլլէ քի գըրգ ատըմ մէսաֆէտէ տուրտուղունուզ հալտէ, հէր պիրինիզ՝ պիրիպիրինիզէ տօղրու օն ատըմ իլէր-լէեէպիլէճէքսինիզ. — Պիրինճի ամէչին նէթիճէսի հէր նէ օ-լուր իսէ օլուն, թարաֆէյնտէն եալընըղ իքի գուրշուն ամը-լաճագ տըր, տէտի:

Էմիլ Վանտամ վե Արնօլտ Տէսվիններ՝ մուլաֆֆազաթ ալէամէթի օլարագ պաշարընը էյտիլէր :

Պէրթիէ՝ չէօյլէ տէվամ իթտի :

— Սիլ տէ սիլահ կէթիրտինիզ , պիզ տէ : Իքի խասիմէ լէրին՝ սիզին սիլահլարընըզլա՞ մը , եօգսա պիզիմէրիլէրլէ մի տուէլլօ իտէճէքլէրինի պաթթ ու թալիլէրի դարարաշտըրահագ տըր , տէտի , վէ ճէպինտէն պիր սիքքէ չըգարարագ :

— Պու սիքքէնի հալաեա աթըրեօրում . երեզիւ միւ , արգա թարաֆը՝ մը , սէօյլէնին տէտի :

Վանտամըն շահիտլէրինտէն օլան զապիթլէրինտէն պիրի . - Արգա թարաֆը :

Սիքքէ եէրէ տիւշտի , վէ Պէրթիէ սիքքէ տէ իւչիւճիւ նարօլէօնուն , թասպիրինի կէօսթէրէրէք ,

— Պագըն , միւսիւ , երեզիւ տիւր . տիմէք քի պիզիմ սիլահլարընըզ գուլլանահագըզ . շու գատար քի , Մ . Տէսվիններ պուլարը ապա գուլլանամըշ տըր , տէյի պէեան իյլէտի , վէ մէգքիւր սիքքէնի ճէպինէ վազ իթտիկինտէ , Արնօլտուն իքինճի շահիտի՝ թապանճա գուլթուսունու աշտը :

Պէրթիէ . - Պիզտէն իքիմիզ սիլահլարը տօլտուրահագ տըր , տիկէր իքիսի տէ , գըրգ ատըմը սաեըպ , խասիմէրին , տուրահագլարը եէրլէրէ , վէ իշարէթ վէրիլտիքտէն սօնրա պիրի պիրինին իւզէրինէ երւրիւրքէն կէլմէեճէքլէրի հուտուտ իւզէրինէ գուրումուշ աղան տալլարը վազ իտէճէքլէր տիր :

Պիրի Վանտամըն շահիտլէրինտէն վէ տիկէրի՝ Արնօլտ Տէսվիններըն շահիտլէրինտէն օլարագ իքի շահիտ՝ աարմլարընը սաեըպ , մէսաֆէլէրի վէ տուրահագլարը նօգթալարը թային իթմէք իւզրէ թօքրաղա գուրու աղան տալլարը վազ իթտիլէր :

Պու էսնատէ Պէրթիէտէ , տէօրտիւնճի շահիտին կէօզլէրի էօնիւնտէ թապանճալարը տօլտուրուպ , իշ պու մուամէլէնի իքմալ իտինճէ :

— Պու իշ տէ պիթտի , տէտի :

Արնօլտ վէ թօքնու միւլաղիմի , թապանճալարընը ալմաեա կէլտիքլէրինտէ , կէօզլէրի եէկտիկէրինէ բաթթ կէլտի . Վանտամըն պագըրընտա աղիմ՝ պիր ատալէթ էսէրի բարլամագտա օլուպ , հալ պու քի Արնօլտ Տէսվիններ ֆիթուրսուզճա տուրուեօրտու : Պիր արա միւլաղիմ , շահիտլէրինտէն պիրինէ :

— Մօրիս , սանա սօն պիր իթթարըմ վար տըր : Էկէր պիր աղտան վէֆաթ իտէր իսէմ , ճիզտանրմտա պիր մէքթուպ իլէ պիր թասպիր պուլահագսըն . իշթէ օ մէքթուպու վէ թասպիրի , էլ վէտա վէ սօն պիր եատիկեար օլմագ իւզրէ , ագրապամտան օլան վէ նիշանլըմ պուլունան մատմուաղէլ Վէրիէրէ կէօթիւրիւպ թէսլիմ իտէրսին , տէտի :

Տէսվիններ պու սէօզլէրի իշիթտի իսէ տէ , ապա միւթէէս . սիր օլմատը : Խալընըզ կէօզլէրինտէ պիր տագրագճըզ գանլը պիր բարլագլըզ հուսուլէ կէլտի իսէտէ , մէգքիւր բարլագլըզ անինտէ սէօնիւպ , պատէհու մէրգուման խասիմէր մէվգիի մախսուսլէրինէ ալտէթ իթտիլէր :

Տէօրթ շահիտլէր տէ պիր եէրէ ճէմ օլտուլար : Այնի վագըթտա խասիմէր սիլահլարը գալարըրպ , ֆագաթ նիշան ալմատըլար :

Իշարէթ վէրմէկէ մէմուր օլան զապիթ , զաեէթ երւքսէք սէտա իլէ :

— Պիր . . . իքի . . . իւշ . . . քէլիմէլէրի թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէ , Արնօլտ իլէ Վանտամ , տէրհալ պիրիպիրինէ տօլրու իլէրլէտիլէր :

Օլ էսնատէ Տէսվիններ էօյիւ բէնկի քէսպ իթմիշ օլուպ , պիլաքիս միւլաղիմ Վանտամ՝ սօուգ գանլըրըզ հալինտէ պուլունուեօրտու :

Վանտամ , սիւրաթլէ եէտի սէքիզ ատըմ՝ ալտըգտան սօնրա , լաեըգըլա նիշան ալմագ իւզրէ պաշընը էյտի , վէ սիլահլընն թէթիկինէ պասմասընտա , թապանճա բաթլաեըլը իշիտիլտի , վէ օրթալըզ տիւման իլէ գարարտը :

Միսթիգօ , եաբրագլարըն արասընտա վէ Վանտամըն հէման գարչըօրնտա տուրմուշ օլուպ , էյիճէ կէօրէպիլմէք իլին էլի տիթրէեէրէք , աղան տալլարընը պէրթարաֆ իթտի , վէ Տէսվիններըն անագտա օլուպ , երւրիւմէքտէ իտուկինի միւշահէտէ իյլէտի :

Արնօլտ , գուրու պիր տալ վազ իտիմիշ օլան սինօրա մուվասըլէթինտէ , տուրտու , վէ սիլահլընն աթէշի պօշա կիթմիշ օլան վէ բէնտիսինտէն աղահըզ ուղագտա պուլունան խասիմինէ տօլրու նիշան ալտը , ֆագաթ մէնզարէյի մէգքիւրէտէ հաղըր

օլանդարա թիւքէնմէզ պիր ուզունլուգտա կէօրինէն պիր տա-
գըզա գատար վագըթ կէշտիկի ճիհէթլէ, տէօրթ շահիտլէր,
պիր ազըզտան,

— Հայտէ, սիւահընըզը ամէշլէքին, տէյի պաղըրտըլար:

Լաքին Արնօլտ, թապանճասընըն թէթիկինէ պասաճագ
եէրտէ, մէզքիւր սիւահը հաւաքա տօղրու գալտըրտը, վէ
Վանտամ տախի,

— Նէ՝ եաքընթօրսունուզ, միւսիւ, պէնի էօլտիւրմէք՝ հագ-
գընըզ տըր, ֆագաթ պանա պու եօլտա էղիյեթ վիրմէք՝
հագգընըզ տէյիլ տիր, Իմտի, մատէմ քի հաեաթըմա չու
էանատէ սահիպսինիզ, պիր ան էվվէլ պէնի թէլէֆի իտին,
տէտի:

— Սահիհ տիր, պէն սիղին հաեաթընըզա սահիպիմ, վէ
պու էֆէնտիլէր տէ, էօյլէ օլտուղունու հիյնի հաճէթտէ թաս-
տիգ իտէճէք տիրլէր: Հալ պու քի սիւահըմը ամէշլէմէեէճէ-
եիմ, չիւնքի սիղի թէլէֆի իթմէք իսթէսէմ պիլէ, պու կիւն
թէլէֆի իթմէք իսթէմէմ:

Վանտամ. — (Շիտտէթլէ.) Ֆագաթ, պէն տէ սիղին աֆ-
վընըզը գապուլ իթմէմ:

— Պէն սիղէ աֆվ իթմէթօրում, պիր մէօհլէթ պըրագը-
թօրում... ումարըմ քի, պունու բէտտ իթմէղսինիզ:

34

Վանտամ. — (Թէաճճիւպլէ.) Մէօհլէթ մի... պու մէօհ-
լէթին մանէասը նէ՝ օլուեօր:

— Հաեաթընըզ պանա ալիտ տիր, պունու պիր ազ էվ-
վէլ քէնտինիզ տախի սէօյլէթօրտունուզ, Իմտի, օ հաեաթը
պու կիւն սէրպէսթ պրագմագ իսթէթօրում. լաքին հէր հան-
կը կիւն անը ալմագ իսթէր իսէմ, նամուսլու պիր ատէմ օլ-
մանըզլա, — նասըլ քի էօյլէ օլտուղունուզա չիւպհէ իթմէմ, —
հաեաթընըզը էմրիմ թահթընա վագ իթմէկէ պօրճլու պուլունա-
ճագսընըզ:

— Ֆագաթ պու շայեանը նէֆրէթ պիր թէքլիֆ տիր. տի-
վանէլիք տիր, պիր տագըզա պիլէ ֆագլա եաշամագ իսթէմէմ,
վուրո՛ւն, էօլտիւրի՛ւն պէնի:

Պատէհու Դալկիւթա պանքէրինին սապըգ քեաթիպի թա-
պանճասընը աշաղը էնտիրտի, վէ քէմալը սիւքիւնէթլէ,

— Իսթէտիկիմ կիւն վէ սաաթտա հաեաթընըզը գաթթ
իտէճէեիմ. պէն սիղին սահիպի մաթլուպունուղում. հէր նէ
վագըթ միւնասիպ ատտ իտէր իսէմ, մաթլուպումուն թէէտի-
եէսինի թալէպ իյլէեէճէեիմ, տէտի:

Վանտամըն ահըպպասը օլան շահիտլէրի արալարընտա իս-
թիշարէտէն սօնրա, պունլարտան պիրի,

— Պիզ, պէօյլէ պիր սուրէթի թէսվիեէյի գապուլ իտէ-
մէեիզ, տէտի:

Արնօլտ. — Էֆէնտիլէր, սիզ իսթէր գապուլ իտին, իս-
թէր իթմէեին. գարարըմը թէպտիլ իտէմէղսինիզ... Պիր եա-
տիկեար վէ պիր էլվէտա օլմասը լագըմ կէլէն մէքթուպ իլէ
թասվիրի՝ մատմուաղէլ Վէրիէրէ պիզղաթ Մ. Վանտամըն կէօ-
թիւրմէսինի իսթէրիմ:

Վանտամըն պիր շահիտի. — Էֆէնտի, պուրատա սիղին ար-
զուլարընըզըն հիւ բմիւ օլամագ. պիզ շահիտլէրին վագիֆէլէրի
իճրա օլունմագ կէրէք տիր: Պու վաղայիֆտէն պիրի իսէ,
ֆէվգէլատէ զարիպ կէօրինէն ճէհալէթինիզի իզալէ իթտիր-
մէքտէն իպարէթ տիր... Մունթաղամ պիր տուէլլօտա խաս-
մինիզ իւզէրինէ ամէշլ իթմէկէ հագգընըզ վար իտի... լա-
քին պու հագգը իսթիմալ իթմէտինիզ. պու խուսուս սիղէ ա-
լիտ տիր. ֆագաթ էկէր իլէրուտէ թապանճանըզը Մ. Վան-
տամըն իւզէրինէ ամէշլէրսէնիզ, մէշրու պիր խասիմ օլմաեըպ,
ճանի վէ գաթիլ սալըլըրսընըզ:

Արնօլտ. — (Պարիտանէ թարգտա.) Պու սիղին էֆքեարը-
նըզ օլուպ, պէնիմ տէյիլ տիր:

Շահիտ. — Ֆագաթ պու էֆքեարընըզ եանլըլ տըր. քեաֆ-
ֆէյի աահապը նամուսուն, պէնիմ կիպի տիւչիւնէճէքլէրինէ
գաթան չիւպհէ եօգ տուր:

Վանտամ. — (Պիրտէն պիրէ.) Պու գատար մուպահասա
քեաֆի տիր: Մ. Տէսվինեը՝ չօգտան պէրի էսկիմիշ օլան պիր

մէջօտրամը թէճախտ իթմէքլէ, զարիպ պիր հալտէ պուլունու-
եօր: Իմտի, նասըլ իսթէրսէ էօյլէ եաբսըն . . . Քէնտիսինի,
հաեաթըմըն սահիպի մութլագը տէյի թանըրըմ, վէ զապթ-
նամէտէ պու իֆատէմին գայտ իտիլմէսինի բէհա իտէրիմ:

Տէօրթ շահիալէր. - (Պիր աղըզտան.) Ասլա, ապլա:

Պէրթիէ. - Չապթնամէտէ պէօյլէ պիր իֆատէտէի գայտ
իթմէք, աֆվ օլունմազ պիր նիզամաըլըդ տըր: Պու պապտէ
միւհթէրէմ միւվէքքիլիմ իլէ միսթթէֆիգ տէյիլիմ, վէ հա-
րաքեաթը միւսթագպէլէսինին մէսուլիեթինի գապուլ իթ-
մէմ:

Արնօլտ. - (Թէպէսօրիմ իտէրէք.) Ազիզիմ Մ. Պէրթիէ,
հարաքեաթը միւսթագպէլէսին հիշ պիրիսինտէն տօլաեը սիզի
մէսուլ թութմագ էֆքեարընտա պուլունմաեօրում, Չապթնա-
մէնիզի, նասըլ իսթէրսէնիզ էօյլէ թանգիմ իտին. պէնիմ ի-
չին շուրասը մուհագգագ տըր քի, պէն Մ. Վանտամըն հաեա-
թընա հաքիմի մութլագ պուլունուեօրում, վէ օ հաեաթը ալ-
մագ հագգըմ իզթիզաընտան տըր: Պու հագգը իսթիմալ
իթմէքլիք, պէնիմ իլէ վիճտանըմ արասընտա պիր մէսէլէ
տիր:

Վանտամըն շահիալէրինտէն պիրի. - Տահա տօղրուսու, սի-
զին իլէ ձինաեթ մահքէմէսի արասընտա պիր մէսէլէ տիր:

Արնօլտ. - ձինաեթ մահքէմէսի . . . բէք էյի . . . շու
գատար քի, էֆէնտիլէր, սիզ օ մահքէմէտէ շահատէթէ կէլ-
տիկինիզտէ, մուզաֆֆէրիեթէ մահհար օլաճաղըմա իլթիպահ
եօգ տուր:

Պէրթիէ. - (Վանտամըն շահիալէրինէ իսթապէն.) Հէր
նէ իսէ, ըսթասիօնտա պուլունշալըմ. օրատա մէֆգիֆ եագը-
նընտա թատմ իթմէքլէ պէրապէր, Բարիս գաթարընա րաքիպ
օլմաղտան էվվէլ զապթնամէտէի թանգիմ իտէպիլիրիզ:

Վանտամըն շահիալէրի. - Բէք ալէա, էմրինիզէ հագըրըզ:

Պէօյլէճէ Վանտամ վէ շահիալէրի էօնտէն վէ Արնօլտ իլէ
շահիալէրի տաթի էլլի ատըմ գատար ուզագտան եիւրիւմէտէ
պաշատըլար:

Պէրթիէ. - (Արնօլտա.) Պիլիմիսինիզ քի, սիզ ալիճէնապ-
սընըզ. Քէնտի սիւահընըզը խասմինիզէ գարչը աթէշլէմէք իս-

թէմէտիկինիզ հալտէ, անըն աթէշինէ քէնտիսինիզի նիչին հէտէֆ
իթտինիզ:

Արնօլտ. - Շու քիւչիւք միւսիւեէ պիր տէրս վիրմէք իս-
թէր իտիմ . . . վէրտիմ. . . պու գատարը պանա քեաֆի
տիր:

— Վագաա պու տէրս բէք շէտիտ տիր, վէ պու վուգուաթ-
տան սօնրա, միւլագիմ իչին եաբաճագ եալընըզ պիր թէտպիր
վար տըր:

— Նէ տիր:

— Բարիսի թէրքլէ, քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք իւզրէ
թօնքինէ շէքիլմէք տիր:

— Պէնտէ սիզինլէ հէմէֆքեարըմ, վէ նէթիճէյի մասլա-
հաթըն պու եօլտա օլաճաղընըզ զանն իտէրիմ:

Արնօլտ. Վանտամ իլէ ահըպապսընըն կիրտիքլէրի լօգան-
թանըն եագընընտաքի լօգանթաեա կիրիպ, պագը թաամլար
ըսմարլատը, վէ պու թաամլար հագըրլաթըլտըղը էսնատէ,
քէնտիսի, վատը մուճիպինճէ ժիւլ վէրիէրէ թէլէկրաֆնամէ
քէշիտէ իլլէմէք նիեթթիլլէ տէմիր եօլունա աղիմէթ իլլէտի:

Շու գատար քի, մահէլլի մէվգիֆի իւշիւնճիւ սընըֆ ըս-
թասիօնլարտան օլմասըլլա, խուսուսի թէլէկրաֆնամէլէր քէ-
շիտէսինի տէրիւհտէ իտէմէզ իտի. Իմտի, թէլէկրաֆ քէշիտէ
իթմէք իչին, պիր քիլօմէթրօ ուզագտա օլան վէ բօթա վէ
թէլէկրաֆ իտարէխանէսինի հալի պուլունան քէօյլէ կիթմէք
լաղըմ օլուպ, Տէսվինէր մահէլլի մէզքիւրէ կիթմէկի զայիտ
ատտ իլէ, քէնտի քէնտիեէ:

— Պօշ եէրէ եօրուլմաղա նէ իւզուլմ վար տըր . . . վէ-
րիէր ավտէթիմէ պէքլէեէճէք տիր . . . էկէր միւզտարըպ ի-
սէ, տահա էյի եա, չիւնքի սէվկիւլիւ շէրիքինին գըլմէթինի
օ հալտէ տահա դիեատէ թագտիր իտէճէք տիր, տէյի միւ-
լահաղա իթտի:

Պատէհու գաթարլարըն վագթ ու հարէքէթլէրինի թահ-
գըզ իթտիքտէն սօնրա, լօգանթաեա ավտէթինտէ, թաամլար
հագըր իտիլմիչ իտի:

Տուէլլօճուլարըն հարէքէթինտէն ազ սօնրա, Միսթիգօ,
կիզլէնմիչ օլտուղու, վէ նագլ իթտիկիմիզ վուգուաթը կէօր-

միւշ խոտկի մահէլի թէրք իթտի . ֆագաթ Արնօլտ՝ վանտա-
մը էօլտիւրիւր տէյի օլ տէրէճէ հէեէճան իշինտէ պուլունու-
եօրտու քի , անճագ պիր միգտար մէսաֆէ գաթթ իթմէքլէ ,
հէեէճանը կէշտի , վէ երիւրիւտիւկիւ սրրատա , աճապա նիշին
Արնօլտ , խասմինէ գարշը գուրշուն չէքմէքտէն կէրի տուրտու
տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , պունա ասլա պիր ճէվապը
սէվապ պուլամաեօրտու :

Հէր նէ իսէ , մէրգում տախի , Արնօլտ կիպի , գաթարլա-
րըն վագթ ու հարէքթինի անլամագ իւզրէ տէմիր եօլունա
կիթտի , չիւնքի պիր ան էվլէլ րահիպէ Մարիեի պուլուպ ,
կէօրտիւկիւնիւ վէ իշիթտիկինի նագլ իթմէք արգուսինտէ իտի :

Պինապէրին էօյլէն վագթը պիր գաթար , մէզքիւր մէվլի-
ֆէ ուղրաեղպ , ագշամըն սաաթ պէշինտէ Բարիսէ մուվասըլէ-
թի մուգարէր օլտուղունտան , Միսթիգօ՝ իշպու գաթարա
րաքիպ օլմաեղ տիւշիւնտիւ , վէ ըսթասիօնա եագըն պուլու-
նան լօգանթալարտան պիրինէ աղիմէթլէ , պիր աղ թաամ
իթտի :

Րահիպէ Մարի՝ պօշ վագթը կէշիւմէեիպ , Անթէլիքէ պիր
աղ նաֆագա եէտիրտիքտէն սօնրա , պիր քիրա արապասընա
րաքիպէն , վէնսան նամահէլտէ Էմիլ վանտամըն իգամէթկեա-
հընա աղիմէթ իյլէտի , վէ խանէի մէզքիւր գարուճուսունա
միւրաճաթընտա , գարուճու ,

— Մ. վանտամ քէնտի տայրէսինտէ տէյիլ իսէ տէ ,
խըզմէթճի նէֆէրի պուրատա տըր , տէտի :

Րահիպէյի մէրգումէ , մէզքիւր սիւալինի խըզմէթճի աս-
քէրէ թէքրարլամասընտա , ասքէր սէլամընը վիրէրէք ,

— Րահիպէ գըզգարընտաշ , միւլաղիմիմ երկիրմի տէօրթ
սաաթ իշին իզինի տիր . . . Տիւն ագշամ ահրապասընտան իքի
քիշի իլէ պուրատան կիթտի , վէ պու ագշամ տախի ալտէթ
իտէճէք տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

— Ավտէթ իտէճէկի մուհագգա մը տըր :

— Միւլաղիմիմ էօյլէ սէօյլէտի :

— Տիւնտէն պէրու քէնտի հագգընտա խապէր ալմատը-
նըզ մը :

— Խալը , Րահիպէ գըզգարընտաշ :

— Մէէզունէն նէրէեէ կիթտիկինի պիրիեօ՞րմուսունուզ :

— Օլ պապտէ գաթան մալիւմաթըմ եօգ տուր :

Րահիպէնին պու սիւալի պէյհուտէ իտի , չիւնքի նէֆէրի
մէրգում , զապիթինին մահիւմի էսրարը օլմատըղընտան , պիթ-
թապի օլ պապտէ մալիւմաթը օլմաղ իտի :

Էկէր վանտամ էօլմիւշ եախօտ եարալանմըշ իտի իսէ ,
անճագ քէնտիսինին ըիֆագաթընտա պուլունմիւշ օլան իքի ահ-
պապընըն ալտէթինտէ օլ խուսուստա խապէր ալընապիլէճէք
իտի :

Իմտի Րահիպէ Մարիին չէքիլէճէկի էսնատէ , խըզմէթճի
նէֆէր :

— Միւլաղիմիմ ալտէթ իտէր իսէ , քէնտիսինէ պիր չէյ
սէօյլէեիմ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Րահիպէ Մարի . - Էվլէթ . . . եալընըզ , Րահիպէ Մարի-
նին քէնտի հագգընտա խապէր ալմագ իշին կէլմիշ օլտուղու-
նու սէօյլէեին . . . Խամիմ ունութ մասընըզ ա :

— Խալը , խամինիզ Րահիպէ Մարի իտուկինի ունութ մամ ,
վէ թալսիեէնիզի իճրա իտէճէկիմի վատ իտէրիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , տօսթ ում :

Րահիպէ Մարի , արապասընա ալտէթ իթտի , ֆագաթ
պու սրրատա նէ՝ թէտալիւր իթթիիաղ իտէճէկինի պիլմէեօր-
տու , Պուլվար Հօսմանա ալտէթ իթսէ , Էմիլ վանտամըն խա-
նէսինէ վուգու պուլան զիեարէթինին սէմէրէսիզ գալտըղընը
Անթէլիքէ պիլտիլմէքլէ , մէզպուրէնին հէեէճան վէ էնտիշէլէ-
րինի թէսկին իթմէք չէօյլէ տուրսուն , տահա զիեատէ ար-
թըրաճաղը տէրքեար իտի :

Րահիպէ Մարի՝ վէրիէրին իֆատէսինին տօղրու օլտուղու-
նու , եանի պիր տուէլլօ վուգուա կէլտիկինի բանա անլատը ,
զիրա վանտամըն՝ ահրապասընտան իքիսի իլէ պիրիքտէ կիթ-
միշ օլմասը , պու խուսուստա ըէտտի նագապիլ պիր իսաաթ իտի :

Մատմուաղէլ վէրիէր՝ սապըրսըղըզլա վէ գալպի շար-
բարագ , Րահիպէնին ալտէթինէ մունթաղըր օլտուղու հալտէ ,
անըն հալլիեէ կիրտիկինի , սալօնուն բէնճիրէսինտէն կէօրիւր
կէօրմէզ , լէհէսի սօլկուն օլարագ վէ տիթրէեէրէք գարշըլա-
եղպ ,

— Նէ՛ խապէր, տէ՛յի սիւալ իթտի:

Րահիպէ. — Հիշ պիր խապէր ալամատըմ, սէվկիւլիւմ, էմիլ Վանտամ Վէնսանտա տէյիլ տիր... Երկիրմի տէօրթ սաաթ իշին միւսաատէ իսթիհսալ իթմիշ օլմաղլէ, տիւն աղ- շամ հարէքէթ իթմիշ, վէ պու ազշամ ավտէթի մունթաղլըր պուլունմուշ տուր:

Անթէլիք, հալը մէյեուսիքէթլէ պիր իսկէմլէտէ օթու- տուգտան սօնրա, երւզիւնիւ էլլէրի տէրունինէ ալըպ, հէօն- կիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը:

32

Ժիւլ Վերիէր՝ քէմալը հիտտէթլէ խանէսինտէն չըգտըգ- տան սօնրա, պիր լօգանթանա կիրտի, վէ օրատա պիր աղ- թաամ իտիպ, վէ սէրիսօյլանմաղ մազսէտիլլէ տէ միւթատըն- տան զիեատէ շարապ իշիպ, ֆէվզ էլ ատէ թէլաշ վէ հէեէ- ճան իլէ իտարէխանէսինէ ավտէթ իլլէտի: — Մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճհլէ, մէրգում, իտարէխանէսինտէ տախի Արնօլտ թարաֆընտան քէշիտէ իտիլմիշ հիշ պիր թէլէկրաֆնամէ պուլ- մատը:

Էօյլէտէն սօրա, թարիֆ օլունմաղ պիր սապըրսըղլըզլա վազթընը պանգատա կէշիրտի, վէ գաթարա րաքիպէն, պիզ- զաթ, թահգըզը ահվալ զրմնընտա հուտուտա կիթմէքիկի իքի իւշ տէֆա տիւշիւնտիւ իսէտէ, Արնօլտ Տէսվիններնըն տա- խի եօլա չըգմըշ օլմասը իհթիմալինի միւլահազա իթմէքլէ, մէզքիւր թասավվուրունու մէվզըի իճրաեէ վաղ իթմէքտէն կէ- րի տուրտու:

Մէրգում, օլ տէրէճէ շէտիտ հէրարէթ իշինտէ իտի քի, պիր եէրտէ տուրամաեալ, վէ պանգատան ուղաղլանմաղտա իսթէմէեիպ, գաֆէս իշինտէ պուլունտան ճանվէր կիպի, օտասը տէրունինտէ պիւեիւք ատըմլար իլէ եօգարը աշաղը տօլաշմաղ- տա իտի:

Նիհանէթ, սաաթ պէշ պուշուգ րատտէլէրինտէ, թէհամ- միւլիւ գալմաեարազ, պանգատան տիշարը չըգմազ ֆիքրինտէ իքէն, պիր արտապանըն՝ պանգանըն գարուտունտա տուրտու- ղունու իշիթտիկինտէ, պէլքի երկիրմինճի տէֆա օլարազ քէն- չիքէեէ գօշուպ աշտը, վէ Արնօլտ Տէսվիններնըն պիր քիրա ա- րապասընտան աշաղը էնտիկինի կէօրմէքլէ, մէսէրրէթինտէն նաշի րէֆը սէտա իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ, « Հէլէ չիւքիւր, սաղ վէ սալիմ օլարազ ավտէթ իթտի... րահաթճա նէֆէս ալապիլիեօրում » տէտի:

Պատէհու քէնչիքէեի գաբաեըպ, գաբուեա տօղրու իլէր- լէմէսինտէ, Արնօլտ, հէր վազըթքի կիպի սաքին պիր հալ ի- լէ էշիքտէ կէօրինէրէք,

— Իշթէ, շէրիքի աղիղիմ, իշթէ պէն եինէ կէլտիմ, տէ- տի:

Վերիէր. — (Մէրգումուն էլինի թութարազ.) Սիզի կէօր- տիւկիւմէ պախթիեարըմ, Պազաթ լէսմէն վազը օլան վատը- նըզա րազմէն, նիշին պէնի պու գատար միւտտէթ խապէրսիզ պրազարազ, քէտէրէ վէ թէլաշա տիւշար գըլտընըզ. — Պիր թէլէկրաֆ սիւրաթլէ քէշիտէ օլունապիլի իտի:

— Էնտիկիմիզ լաթաթիօնտա խուսուսի թէլէկրաֆնամէլէր գապուլ օլունմաեօրտու, իշթէ օ սէպէպլէ մաաղուրում:

— Մաիզէրէթինիզ միւթէպէր տիր... Էմիլ Վանտամ- տան պահս իտին... Էօլտիւ միւ:

— Խաշր:

— Թէհիքէլի սուրէթտէ եարալանմը՝ մը տըր:

— Խաշր:

— Տիմէք տուէլլօ վուդու պուլմատը... Եէկէնիմ աճա- պա ավֆըգ մը տիլէտի:

— Աֆվըզ տիլէմէտի, վէ տուէլլօ տա իթտիք:

— Ճալիպ, պու հալտէ օ մուզիրը շախօըն գաֆատընը նա՛սըլ էզէմէտինիզ:

— Թապանճամըն ու ճուլլա անըն թապանճատընը տիւ- չիւրթտիւմ, վէ պէն տէ քէնտի թապանճամըն թէթիկինէ պա- մատըմ:

Ժիւլ Վերիէր. — (Պիւսպիւթիւն հայրէթտէ գալարազ.)

Հէմ Անժէլիքին այնքա՛ր, վէ հէմտէ էթինն Պերօնուն վարիսի
օլմագլա, պիղիմ իշին մուծիպի զայիլէ պուլունան պիր առէմի
եալընը պիր գուրչուն իլէ օրթատան գալարըմագ գապիլ ի-
քէն, թապանճանըղըն թէթիկինէ նա՛սըլ պասամտընըլ:

— Պու պապտէքի էֆքեարըմը, զանն իտէրիմ քի զաթէն
սիգէ սէօյլէմիշիմ տիր:

— Շիւպհէսիզ, ֆազաթ պու տէֆա աշվալ վէ վուգուաթ
այնի տէյիլ իտի: Սիգի տուէլլօեա թահրէք իտէն քէնտիսի
օլտուղու հալտէ, անը հաեաթտա պրագմաեա նէ՛ սէպէպ
վար իտի:

— Միւսթէրիհ օլուն, էկէր քէնտիսինի հաեաթտա պրագ-
տըմ իտէ, մանէն էօլտիւրտիւմ: Շու սաաթտա էմիլ վանտա-
մըն հիւքմիւ գալմամըլ տըր: — Շահրտէրտէն պիրինին տախի
սէօյլէտիկի վէճհէ, վէֆաթընը արամագ իւզրէ Թօնքինէ կիթ-
մէքտէն պաշգա շարէսի գալմամըլ տըր: Պու սուրէթլէ, պէ-
նիմ էլիմէ պիր տամլա պիլէ գանը ագմագօրըղըն, եագամը-
ղը քէնտիսինտէն գուրթարաճաղըմըլ տէրքեար տըր: — Իմտի,
պու խուսուստա, մագսէտիմ եէրինէ վարմըլ տըր:

— Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիղի անլամաեօրում:

— Պանա էմիլյեէթինիզ վա՛ր մը:

— Էվվէթ, հէմ տէ քեամիլէն էմիեէթիմ վար տըր:

— Էօյլէ իտէ, պէնիմ, հէր շէյէ մէսուլ օլտուղումու պիլ-
մէնիզ քեաֆի տիր: Մատմուաղէլ Անժէլիք նա՛սըլ տըր:

— Ջանն իտէրիմ քի, շու սաաթտա բէք էյի տէյիլ տիր:
զիրա պու սապահ քէնտիսիլէ շէտիտ պիր մուարաղամըլ վու-
գու պուլտու:

— Շիւպհէսիզ պու մուարաղաեա սիզ սէպէպիեէթ վիր-
միշսինիզ տիր քի, պունտան տահա պիւեիւք իտէթա օլամաղ:

— Սիզտէն պէքէտիկիմ թէլէկրաֆնամէեի ախզ իթմէ-
մէքլէ, քէնտիմէ մալիք տէյիլ իտիմ: Սիգի էօլմիշ զանն իտի-
եօրտում:

— Տիմէք օլուր քի, սէվկիւլիւսիւ օլտուղունու զանն իթ-
տիկի միւլաղիմ վանտամ իլէ տուէլլօ իթմէքտէ օլտուղումու-
ղու տա գըղընըլա խապէր վէրտինիզ:

— Էվվէթ, սէօյլէտիմ:

— Պագաթ պէն սիգէ, պու խուսուսու քէնտիսինէ պիլ-
տիրմէմէնիղի ինճա իթմիշ իտիմ: — Պու հարէքէթինիզ, էօյլէ
պիր շօլթաղըլա տըր քի, պիր թագըմ միւշքիլաթը մուծիպ օ-
լանագ, վէ միւրաա իթտիկիմտէն էվվէլ հիսօիեաթըմը քէն-
տիսինէ պէեան իթմէկէ պէնի մէճպուր գըլանագ տըր:

— Պունտա հիշ պիր ֆէնալըլա եօգ տուր: Ազիզիմ, վան-
տամըն ըէգապէթինտէն գօրգունուզ օլմատըղընա էմին պու-
լունտուղունուզ հալտէ, պիր տն էվվէլ հէր շէյի անլաթապի-
լիրսինիզ: — Իքի այա գատար տամաաթըմ օլմանըլ լաղըմ տըր:

— Դըղընըլա օլ տէրէճէ տիլտատէ օլմուշում տուր քի,
պէն տէ, պու իզտիվաճըն կէճիքտիրիվէմէօինի յիմտիտէն ար-
ղու իտիեօրում:

— Պու կիւն պիղիմէ պիրլիքտէ թաամ իտէճէքսինիզ,
տէյիլ մի:

— Շիւպհէսիզ, զիրա մատմուաղէլ վէրիեթի ինթրամաթը
ֆայիգամը արզ վէ թագտիմ իթմէքսիզիմ պու կիւնիւ կէչիր-
մէք իսթէմէմ:

— Էօյլէ իտէ, կիտէլիմ:

Պու սուրէթլէ իքի շէրիքլէր պուլվար Հօամանա միւթէվէճ-
ճիհէն հարէքէթ իթտիլէր:

Միսթիգօտա, իքի խասիմլէր իլէ շահրտէրինին բաքիպ
օլտուղլարը գաթար իլէ Բարիսէ ալաթի իտիպ, վագաա տէ-
րէճէյի նիհաեէտէ եօրկուն իտի իտէ տէ, բահիպէ Մարինին ի-
շէրի կիրտիկինի եախօտ տիշարը չըգտըղընը կէօրմէք իւմիտիլ-
լէ, մուվասըլէթինտէն պէրու, պանքէրին խանէսի ճիվարընտա
տօլաչըեօր իտի:

Մէզպուրէեի կէօրէմէտի իտէ տէ, իքի շէրիքլէրին արապա-
տան էնիպ, մէզքիւր խանէեէ կիրտիքլէրինի միւշահէտէ իլլէ-
տի: Օլ վագըթ քէնտի քէնտիեէ,

— Պու կիւն, բահիպէ Մարիեէ թէսատիւֆ իթմէկէ ալա
իւմիտիմ եօգ տուր: Եարըն Սագրէ-Քէօր քիլիսէսինէ կիտիպ
պէքլէմէլիեիմ, տէեիպ, Մօնմարթը թէքէլէրինէ տօղրու միւ-
թէվէճճիհ օլտու:

Պանքէրին իգամէթկեահընտա, բահիպէ Մարի իլէ Անժէ-
լիք սալօնտա պուլունուպ, թաամ վագթընա պէքլէմէքտէ,

վէ էմիլ Վանտամ հագգրնտա կէօրիւմէքտէ իտիւէր :

Անժէլիք՝ հէր վագրթքի կիպի մահգուն օլուպ , շու գա-
տար քի , րահիպէ Մարի՝ քէնտիսինի թէսէլի իթմէք իւզրէ
պիւթիւն սայ ու զալլէթինի մէվգրի ինրանէ վազ իթմիշ օլ-
տուղունտան , մէյեուսիեթի՝ էվլէլքի տէրէնէտէ տէյիլ
իտի :

Մէրգուման գատընլար՝ միւքեալէմէլէրինէ օլ գատար
տալմըշլար իտի քի , գաբուլարըն աշրլըպ գաբանտըղընը , վէ
կէլէնլէրին տաղմլարը սէսինի իշիտէմէեիպ , անճագ պանքէր
իլէ շէրիքինին իշէրի կիրտիքլէրի զէման , իքիսի պիրլիքտէ պաշ-
լարընը եօգարը գալտըրտըլար :

Անժէլիք , Արնօլտու կէօրիւր կէօրմէզ , լէհնէսի ֆէվգէլա-
տէ սօլտու , կէօղլէրի գըզարտը , սիմասը՝ տէհնէթլի վէ թէհ-
տիտամիզ պիր հալ քէսպ իթտի , վէ պիրտէն պիրէ անաղա
գալգըպ , Արնօլտա տօղրու եիւրիւեթէք , վէ կէօղլէրինի կէօղ-
լէրինէ աթֆ իտէրէք :

— Սի՛զ մի քէնտիսինի թէլէֆ իթտինիզ , տէտի :

Արնօլտ , կէնճ գըզըն հուզուրունտա թէվազու իտէրէք ,
տուտագլարընտա էսէրը թէպէսիւմ միւշահէտէ օլունտուղու
հալտէ :

— Մատմուաղէլ , պէն քիմսէեի թէլէֆ իթմէտիմ , տէտի :

— Տիմէք օլուր քի թէհիլքէլի սուրէթտէ քէնտիսինի եա-
րալատընը :

— Խա՛յր . . . րէճա իտէրիմ միւսթէրիհ օլուն , մատմուա-
ղէլ , իւնքի հէր քիմտէն պահս իթմէք իսթէյօր իսէնիզ , պուն-
տան տօլանը վէսվէսէ իթմէեթլ վէ գօրգմանա սէպէպինիզ եօգ
տուր :

Անժէլիք՝ սերպէսթնէ նէֆէս ալտը , վէ Արնօլտ՝ քէլամա
տէվամ պիրլէ :

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի , միւսիւ Վանտամ
պէրհանաթ տըր , վէ պէնիմ կիպի սըհնէթի պէրքէմալ տըր ,
տէյի պէեան իլլէտի :

Կէնճ գըզ , Արնօլտուն սէօղլէրի սահիհ օլումտըղընը
անլամագ իւզրէ , կէօղլէրինի մէրգումուն կէօղլէրինէ աթֆ
իթտի իսէ տէ , մէրգումուն միւշահաղա վէ էֆքեարընտան պիր

շէյ անլաշլամատըղը կիպի , կէօղլէրինտէն տէ պիր շէյ անլա-
շլամագ իտի :

Պունունլա պէրապէր , պու տէրէնէ եալան սէօյլէմէսի տէ
գապիլ տէյիլ իտի : շէմտէ իրթէսի կիւնիւ անլաշլամագը
թապիի օլան պիր եալանը սէօյլէմէքտէ նէ՝ մէնպուրիեթի
մուլունմագտա իտի :

Իմտի , Անժէլիք պիր տէրէնէ միւսթէրիհ օլտու :

Պու արա խըզմէթքեար կէլիպ , սուֆրանըն հագըր օլտու-
ղունու խապէր վէրտի :

Մատմուաղէլ Վէրիէր՝ թաամ սալասընա կիթմէք իշին ,
եինէ Արնօլտուն դօլթուղունա կիրմէեթ մէնպուր օլաճաղընը
տէրք իթտիեինտէն , հալ պու քի մէրգումուն գօլթուղունա
կիրմէսի՝ ֆէվգէլատէ նէֆրէթինի մուճիպ օլտուղունտան , պիր-
տէն պիրէ րահիպէ Մարինին էլինտէն թութուպ , անընլա պիր-
լիքտէ սալաեա տալիլ օլտու :

Տէսվինը վէ պանքէր՝ եէքտիկէրինէ պագըշտըլար :

Պանքէրին պագըշտընտան , « Մէսէլէ կիւճլէիեօր » մանէա-
սը շըգար , Արնօլտուն պագըշը տալիս , աշիքեարէն , « Տիւն-
եատա միւսթինիզ պիր շէյ եօգ տուր » տիմէք իտի :

Թաամըն հէմ ազ վագըթ իմթիտատ իթտիկինի , հէմտէ
սիւքիւթլէ ճէրէեան իլլէտիկինի պէեան իտէր իսէք , զանն ի-
տէրիզ քի գարիինի քիրամլմըզը թէաճճիւպտէ պրագմա-
եըզ :

Սուֆրատա օթուրանլար միեանընտա ումումի պիր մահ-
ղունիյեթի հիւքմֆէրմա օլուպ , Արնօլտ պիլէ , հէր վագըթ քէն-
տիսինի գուլլանապիլիքէն , ֆիքրինին տալլըն օլտուղունու
կիզլէեթմէքտէ իտի :

Անժէլիք վէ րահիպէ Մարի՝ վէլիմ պիր հալ վագը օլա-
ճաղընը հիսս իթմէքտէ իտիէր :

Ժիւլ Վէրիէր՝ գահվէսինի իշտիքտէն սօնրա , սուֆրատան
գալգտըղընտան , մէրգուման տէօրթ շախալար սալօնա կէշտի-
լէր :

Արնօլտ՝ Անժէլիքէ եագլաշըպ , քէմալը թէվազու իլէ :

Մատմուաղէլ , չէնտ տագըգա գատար պէնտէնիզլէ խու-
սուսի պիր միւշագաթա մուվաֆֆադաթ պուեուրմանըզը , քէ-

տէրինդին միւսամտէսիլէ սիղտէն թէմէննի իթմէկէ կէլտիմ, տէտի :

Կէնճ գրգ տիթրէտէրէք :

— Խուսուսի միւլագաթ մը , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , մատմուազէլ : — Սիղէ թէքրար իտէրիմ քի , բէտէրինիդ պու խուսուսա միւսամտէ իտիւոր . . . հաթթա տիւնէպիլիթիմ քի , թէչվիգ տաթի իլլէտոր :

Փիւլ Վէրիէր՝ պաշընը սալլաեարագ մէգքիւր իֆատէտի թաստիգ իթտի :

Անժէլիք՝ հէնէճանընը թէսկինէ չալըչարագ :

— Պանա սէօյլէնէճէնիկ նէ՝ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Թէէմին իտէրիմ , զաեթթ մուհիմմ շէյլէր սէօյլէնէճէնիմ :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . սէվկիւլիւ գըղըմ . . . Մ. Տէսվինները տինլէմէք լաղըմ տըր . . . ճիւմլէմիդին մէնֆաաթընա տայիր սէնինլէ կէօրիւշէճէք տիր :

Բահայէ Մարի՝ Անժէլիքին էլինի թութուպ էօյլէ պիր թարղտա սըգտը քի , մանէասը՝ թէքլիֆի մէգքուրէ մուվաֆֆագաթ իթմէսինի իթթարտան իպարէթ իտի :

Անժէլիք տաթի , — Բէք էյի , միւսիւ , սիղի տինլէտօրում . . . սէօյլէնին . . .

— Միւլագաթըմըղ եալընըղ օլմագ կէրէք տիր :

— Պուեուրուն կիտէլիմ :

Պատէհու կէնճ գրգ , ճամէքեանլը պիր գաբու իլէ տօղրուտան տօղրուեա սալօնա իրթիպաթը պուլունան քիւչիւք պիր հալվէթ օտաւընա տօղրու իլէրլէտի :

Անժէլիք՝ էօնտէն Արնօլտու մէգքիւր օտաեա կիրտիրիպ , մուսիխարէն քէնտիսի տուխուլ իլէ գաբուեու գաբատըգտան սօնրա , սալօնտան չըգմաղտան էվվէլ տէտիկի կիպի :

— Սէօյլէնին , միւսիւ , սիղի տինլէտօրում , տէտի :

Արնօլտ . — (Կէնճ գրգա պիր գօլթուգլու իսկէմլէ թագտիմ իտէրէք .) Էվվէլ էմիրտէ , օթուրուն , մատմուազէլ :

— Պու միւլագաթըմըղ ուզուն միւտտէթ մի տէվամ իտէճէք տիր :

— Միւլթէրիճ օլուն , միւմքին մէրթէպէ մուլթասար գըլմաեա չալըչաճաղըմ :

Անժէլիք , պիր գօլթուգլու իսկէմլէնէ օթուրտուղունտա , Տէսվիններ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Մատմուազէլ , Մ. Վանտամ իլէ պէնիմ արամըղտա վուգուա կէլէն տուէլլօնուն նէ՝ կիպի սայղըսըղըղլա սիղէ խապէր վէրիլիշ օլտուղունու պիլմէտօրում . . .

— Միւսիւ , պանա հիւ պիր խապէր վիրէն օլմատը . լաքին իշպու տուէլլօնու պէն զաթէն տէրք իտիւտում :

— Սիլի սէվտիկիմ ճիհէթլէ , բաքիպիմ վէ խասմիմ պուլունան միւլագիմտէն նէֆրէթ իթմէքտէ օլտուղումու տնլամանըղլա , մէգքիւր տուէլլօմուղու տէրք իթմիշ օլմանըղ տէրքեար տըր . . .

Կէնճ գրգ , մէրգումուն քէլամընը քէսէրէք :

— Մուճիպի նէֆրէթիմ օլան պիր աչգ ու սէվտատան պահս իթմէք իշին պէնի պուրաեա կէթիրտինիլ իսէ , պէնիմ պուրատա պիր իշիմ եօգ տուր , իշթէ կիտիւտօրում , տէտի , վէ ֆիլվագըր աեաղա գալըղպ , գաբուեա տօղրու իլէրլէտի :

Արնօլտ իսէ , եէրինտէն գըմըլտանմաեըպ , զաեթթ սաքին պիր թավը իլէ :

— Մատմուազէլ , էսէֆ իտէրիմ քի , արամըղտա պաղը իսթիյզահաթ լաղըմ տըր . պունտան իճթինապ իթմէք իսէ , միւմքին տէյիլ տիր , Հէմտէ պիր ան էվվէլ պու իսթիյզահաթա իհթիեաճ պուլունտուղունտան , սէօղիւմէ իթիմատ իլէ , պուրատան կիթմէնին , օթուրուն , տէյի պէեան իլլէտի :

— Բէք ալէա , աչգ ու սէվտանըղտան պահս իթմէմէք շարթըլլա պուրատա տուրմաեա մուվաֆֆագաթ իտէրիմ :

— Պիլաքիս , մատմուազէլ , պու մէսէլէտէն պահս իտէճէնիլ , հալ պու քի օլ գատար իհթիրամ իւզրէ վէ նաղիքեանէ սուրէթտէ պու խուսուստա պահս իտիլէճէք տիր քի , ալա

տիւշարը ինքիւն օլմաեարագ վէ հիտաեթէնմէեէրէք, իֆա-
տաթը վաղբաեը տինկեէեպիլէճէքսինիդ, իմոթի, թէհամմիւ
իլէ, վէ սօնուհա գատար իֆատէմի տինկեէին... սիգին իլին
էն ագիլանէ թէտպիր վէ թարիգաե պու տուր: Շունու տա-
խի իլալէթէն պէեան իլէրիմ քի, պու էանատէ, էհէմմիեէ-
թինէ շիւպհէ իթմէտիկինիդ պիր թագըմ մէնաֆիի վէխիմէ,
հաթթա թալլաըղընը իսմին նամուս ու հայսիեէթի վազը
օլաճագ միւլագաթըմըղտան մէրպութ տուր:

Անթէլիք, մուգավէմէթի շէտիտէտէ պուլունմագ ֆիք-
րինտէ իքէն, հալը հազըր իճապընճա, քէնտիսինտէ զաաֆէթ
հիսս իթմէկէ պալլատը. շիւնքի պիր թարաֆտան Տէսմինընըն
պուզ կիպի սօղուգ թավր ու հարէքէթի վէ տիկէր թարաֆ-
տան պու թավրընա աօլա մուգապիլ օլմաեան վէ գարլար ալ-
թընտա սէթր իտիմիլ պիր աթէշֆիլան տաղ կիպի տէրուը
գալպինտէ մէվճուտ օլան մէրգուսուն շիտտէթի աշգ ու սէվ-
տաար՝ մէզպուրէ կէնճ գըղը տիւշարը տէհէթ գըլմագտա
իտի:

Մէզպուրէ, թէքմիլ վիճուտիլէ մէրգուսուն նէֆրէթ իտի-
եօրտու իսէտէ, պու նէֆրէթինէ բաղմէն, օնտան գօրգուեօր-
տու:

Իմոթի գալգմըլ օլտուղու գօլթուղու իսկէմէեէ թէք-
րար օթուրմասընտա, Արնօլտ շէօլլէ տէվամ իթտի:

— Էվէլքի կիւն ագչամ, պու խանէտէ վազը օլան մէնդա-
րէեի կէօրտիւնիլ. վէ էկէր պէօլլէ պիր տավատա պիթա-
րաֆ օլապիլտէ իտինիլ, Մ. Վանտամը շէտիտէն հիւքմ իտէր ի-
տինիլ. — Մէրգուս թարաֆըմտան աօլա սէպէպիլեթ վէրիլմէ-
տիկի հալտէ, հիլ պիր ճիհէթլէ թէպրիեէ իտիլէմէեէն շիտ-
տէթի ատավէթլէ պէնի թահգիր իթմիլ տիր:

— Միւսիւ, հագգընըղտա տիկէր պիր թարղտա մուամէլէ
իտէպիլը՝ մի իտի: — Էմիլ Վանտամ վէ պէն, չօգտան պէրի,
տահա տօղրուսու տալիմա պիրիպիրիմիլ սէվմիլիլ տիր վէ սէ-
վէրիլ... Պու խուսուստա եէկտիկէրիմիլ եէմին տախի իթ-
միլիլ տիր: Սիլ, պիրտէն պիրէ աշգ վէ մուհապէթիմիլ
գարըլարագ, իմիտէրիմիլ վէ իսէեալաթըմըղը մահվ իթտի-
կինիլ իլին, Էմիլ Վանտամըն սիլէ խասիմ նաղարըլա պագ-

մասը թապիի տիր: — Պինապէրին պիր խասիմ վէ տիւշմէն
գարըլարտա, վաղիֆէլի միւթէրէթթիւպէսի՝ քէնտիսինի միւ-
տաֆաա եախօտ թէճաւուզ իթմէքտէն իպարէթ օլուպ, Մ. է-
միլ Վանտամտա, պէն քէնտի եէրինտէ օլսամ, նէ՝ եաբաճագ
իտիմ իսէ, անը եաբմըլ տըր:

— Տիմէք օլուր քի, սիլ անըն հարէքէթինի թաալիպ իտի-
եօրտունուզ:

— Շիւպհէսիլ, շիւնքի քէնտիսինի սէվէրիմ:

— Հագգըլըսընըլ, հէր նէ իսէ, սէօղիւմէ տէվամ իտիեօ-
րում, Թէքրար իտէրիմ, աօլա սէպէպիլեթ վիրմէտիկիմ հալ-
տէ, Մ. Վանտամ թարաֆընտան թահգիր օլունտուղումտան,
տուէլլօ տավէթինի գապուլէ մէճպուր օլտում... պինաէն ա-
լէլհ տուէլլօ իթտիք... Հաեաթը պէնիմ էլիմտէ պուլունու-
եօրտու: Շէօլլէ քի էկէր թապանճամըն թէթ իկինէ պասմըլ օլ-
սա իտիմ, շու սաաթտա նէ՝ խասիմ, վէ նէ՝ տէ բաղիպիմ
պուլունմաեաճագ իտի: Լաքին պէն, միւլաղիմի մէրգուսուն
թարաֆընըղտան սէվիլտիկինի պիլտիկիմ իլին, քէնտիսինի
էօլտիւրմէտիմ:

— Սէվկիւլիւմիւ էսիրկէմիլ օլտուղունուզ՝ պանա օլան,
մուհապէթինիլտէն նէլէթ իթտիկինէ ինանըմընըմ տէլի
զանն իտէրսինիլ:

— Էվվէթ, մատմուաղէլ, սիլէ օլան մուհապէթիմ սաի-
գասըլա Վանտամը էօլտիւրմէտիմ:

Անթէլիք, ումուղլարընը շէքէրէք:

— Պու տէրէճէ պիւեիւք վէ ինանըմաեաճագ պիր հա-
միլեթին սէպէպինի տիւշիւնիւեօր իսէմ տէ, հիլ պիր սէպէպ
պուլունմաեօրում, տէտի:

— Պու սէպէպ մէլտանտա տըր. էլլէրիմ գան իլէ միւլէմ.
մա օլարագ նէզտիկիլէ ալտէթ իթմէք իսթէմէեօրտում 0 հալ-
տէ սիլ պանա գօլայլըղլա ալֆ իթմէեէճէք իտինիլ, Պուն-
տան գաթինազար, քէնտիսինտէն գօրգում օլմատըղը հալտէ,
էօլտիւրմէքիկիմտէ նէ՝ ֆայիտէ օլապիլի իտի: Մատմուաղէլ,
սիլին իլէ անըն արանըղտա ագտը իղտիվաճ՝ գապիլի իճրա
տէլի տիր:

— Բիմ մանի օլաճագ տըր:

— Հուգուգ վէ սէլահիյեթիյնի ինքեար կէլէմէտիկինիզ բէտէրինիզ, Պունա իսէ, ոլ տէրէճէ էմինիմ քի, Վանտամ, պանա թօգաթ վուրմագ իւզրէ էլինի գալարըրըր, վէ պինտէն ալէյհ պէնի թահգիր իթմիշ օլտուզու հալտէ, պէն քէնտիսինէ աֆիլ իթտիմ: () թապանճատընը պանա դարչըր գուլլանտը, ֆագաթ թէէսսիրսիզ գալարըրնտա, պէն, քէնտիսինէ գարչըր պու հագգըմը իսթիմալ իթմէտիմ, վէ թէլէֆ ու մահվընա միւզթէտիւր իքէն, պունտան կէրի տուրտում: — Պու սէյլէտիկիմի անլաեօրմուսունուզ, մատմուաղէլ:

— Խայր, անլամաեթում, ֆագաթ սուրէթի զահիրէտէքի ալիճէնապըրընըզ պէնի գօրգուտուեթ: Պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէնիզէ սէպէպ նէ՝ տիր:

— Պու խուսուստա իքի սէպէպիմ վար տըր: էվվէլա աշգ ու մուհապպէթիմէ խըզմէթ իթմէք, վէ սանիէն ինթիգամըմը թէէմին իյլէմէք իսթէմիշիմ տիր: Պու սէյլէտիկիմ սիզէ պիր մուամմա գապիլինտէն կէօրիւնիւեթ: Իշ պու մուամմաեթը շուսուրէթլէ հալլ վէ իյզահ իտէրիմ: Մ. Վանտամըն էօմրիւ պանա այիտ տիր: Քէնտիսինէ աօլա աֆիլ իթմէքաէ օլմատըրըմը, վէ եալընըզ պիր մէօհլէթ վէրմէքաէ պուլունտուզումու անլաթում: Հէր նէ վագըթ միւնասիպ կէօրիւր իսէմ, մէրգումու գաթլ ու թէլէֆ իթմէքիք հուգուգ ու սէլահիյեթիյնիմ տախիլինտէ տիր: Էկէր նամուսլու պիր տաէմ իսէ, նասըլ քի էօլլէ օլտուզունա չիւպհէմ եօգ տուր, պիրինճի տէֆա վուգու պուլաճագ տալթիթիմէ իճապէթլէ, կէօքսիւնիւ պանա արզ վէ թագաթիմ իթմէքիք վագիֆէսի իգթիլաօրնտան տըր:

Անթէրիք: — (Նէֆրէթլէ) Ահ, պու միւմքին տէյիլ տիր... սահիհ տէյիլ տիր:

— Պու պապաէ, մատմուաղէլ, տուէլլօմուզա շահիտ օլան զէվաթըր իսթիճէվապ իտէպիլիրսինիզ: Լաքին պէնիմ շահիտլէրիմի տէյիլ, Մ. Վանտամըն շահիտլէրինի իսթիճէվապ իսին քի, իքի նէֆէր թօքնու զապիթանը վէ քէնտիսին տնըպպաօրնտան տըրլար: Վիրէճէքլէրի ճէվապտան, հագըղէթի հալի անլարսընըզ:

— Լաքին միւսէլահ օլմաեան պիր առէմի սօղուգ գան իլէ թէլէֆ իթմէք ալլագլըր տըր, ճինտէթ տիր:

— Պիլաքիս, հագգ ու սէլահիյեթիյնի իճրա իթմէք տիր: Էմիլ Վանտամըն հաեաթը մէշրու վէ նագապիլի ճէրհ պիր սուրէթտէ պանա այիտ տիր, չիւնքի քէնտիսի պէնիմ հաեաթըմը գաթթ իթմէք իսթէտիկի հալտէ, մուվաֆֆազ օլամամըշտը, իմտի, պիր գաշ կիւն մէրգումու միւսաատէ վէ մէօհլէթ իթա իտիեթ իսէմ, պունտա ճինտէթ նէրէտէ տիր:

— Խայր, խայր, սիզէ ինանմագ իսթէմէմ... Սիզ պիր ճանվէր տէյիլսինիզ... սէյլէտիկինիզի պիլ ֆիլի իճրա իթմէքէճէքսինիզ:

— Իճրա իթմէմէքլիկիմ սիզին էլինիզտէ տիր:

— Պէնիմ մի:

— Էվվէթ:

— Ֆագաթ նասըլ պէնիմ էլիմտէ օլուեթ:

— Էկէր զէվճէմ օլուր իսէնիզ, մէրգումու աֆիլ իտէրիմ:

— Աօլա, աօլա...

— Տիմէք օլուր քի, Վանտամըն էօլիմ իլամընը քէնտիսիզ իթա իտիեթսունուզ:

— Բէք ալէա, էօլսին... պէն քէնտիսինի բէք էյիթա. նըմըշում տըր... տիկէրինին զէվճէսի օյմուշ օլտուզումու կէօրմէքտէն իսէ, էօլմէնի թէճիհ իտէճէք տիր... աօլա սիզին օլմաեաճագըմ, միւսիւ, վէ անըն տուլ զէվճէսի գալաճագըմ:

— Էմիլ Վանտամ էօլէճէք, վէ սիզ, հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, պէնիմ օլաճագսընըզ:

— Պօշ եէրէ իւմիտ իտիեթսունուզ... թէքրար իտիեթում, պէն սիզին օլմաեաճագըմ:

— Միւրատըր բէտէրինիզ՝ ինատընըզա զալէպէ իտէպիլէճէք տիր:

— Ֆագաթ պէն արզը թէսլիմիեթի իթմէքէճէթիմ:

— Պիր տագըղաճըզ պունու պու եօլտա ֆարզ իտէլիմ: — Օ հալտէ նէթիճէսի նէ՝ օլաճագ տըր: Սիզ պուրասընը պիլմէեթսունուզ, պէն սիզէ անլաթաեթում: — Բէտէրինիզ իլէ ագտ իթմիշ օլտուզում չիրքէթի պօղաճագըմ, պանգասընա կէթիրտիկիմ սէրմաեէմի ալաճագըմ քի, պունուն նէթիճէսի օլմագ իւզրէ, պիր էյետմ մէնն իտիլմիշ օլան մահվիեթ պու տէֆա տահա միւքէմմէլ սուրէթտէ նիւմաեան օլաճագ տըր:

Անժէլիք . - (Տէհշէթի պիր հալ իլէ .) Մահվիեթ մի, պէ-
նի ալտաթմազ իսթէեօրսունուզ, եալան սէօյլէեօրսունուզ,

— Եօյլէ՞ մի զանն իտէրսինիլ :

— Բէտէրիմ իչին մահվիեթ օլամազ :

— Աճա՛յիպ, պու նա՛սըլ օլապիլիր :

— Վալիտէմաէն միրաս օլարազ պիր միլիօն ֆրանզ սէր-
վէթիմ վար տըր . բէտէրիմի գուրթարմազ իչին օն բարասընա
վարանա գատար բէնտիսինէ թէրք իտէրիմ :

— Էվվէլ էմիրտէ սիդին պիր միլեօնունուզ՝ պիր նէհրտէ
պիր տամա սու գապիլինտէն պիր . պունտան գաթինազար
քէնտիսինի թէրք իտէճէկիմ կիւն, բէտէրինիլտէն օ մէպլաղը
իսթէմէեէ կիտէրսէնիլ, օ կիւնիւ բէտէրինիլտէ հիչ պիր շէյ
գալմաեաճազ տըր . հաթթա նամուստան զայրի հէր շէյիղայպ
իթտիմ սէօզիւնիւ պիլէ տիեէմէեէճէք տիր . զիրա գուսուր
մատտէլէր կիպի, նամուսու տախի մահվ օլաճազ տըր . - Թէ-
էմին օլուն, մատմուաղէլ, պու իչտէ եալընը մատտի մահ-
վիեթ տէյիլ, մահճուպիեթ տախի վար տըր . - Պէն էլիմի
շէքտիկիմ զէման, բէտէրինիլ թէհտիտ իտէճէք օլան թէհիքէ՝
ատի պիր իֆլաս օլմաեազ, ճինաեթ մահքէմէլէրինէ, հապս-
խանէի ումուսիլէրէ վէ քիւրէեէ սէվզ իտէճէք օլան իֆլաղար-
տան օլաճազ տըր : Սիզ, պիր միւֆլիսին վէ պիր բըրանկապէ-
տին գըղը օլաճազսընը : Պունու՝ մու արղու իտիեօրսունուզ :

Անժէլիք . - (Մէյեուսիեթիլէ էլլէրինի գալուշտուրարազ .)
Օ՛հ, եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի :

— Իֆատէլէրիմին պիրազ սէրթ օլտուղունու էլպէթթէ
թէսլիմ իտիեօրսունուզ, հազգընը տա վար տըր, չիւնքի իֆա-
տաթըմ զալիմանէ օլունօր, հալ պու քի գուրթարմազ իչին,
իչպու շաեանը թէէսսիֆ հազըգէթի սիզէ պէեան իթմէկէ մէճ-
պուր օլտու՝ . . . ֆիքրինիլտէն խէեալաթը պէրթարաֆ իտին,
- Բէտէրինիլին, սիզին վէ միւլապիմ էմիլ Վանտամըն իգպալլէրի
էլինիլտէ տիր : Միսթազպէլէնիլ, հէր նէ սիւրէթ տէ իսթէր-
սէնիլ, էօյլէ օլաճազ տըր : Սիզի ֆէվզէլատէ, նիհաեթթսիզ
վէ թիւքէնմէզ աչգ ու մուհապէթիլէ սէվմէքտէեթիմ, Պու խու-
սուստա չիւպհէ իթմէեէ հազգընը եօգ տուր, զիրա էվինիլ-
տէն մահվիեթ վէ նամուսունուղու պէրթարաֆ իթմէքլէ,

հազգընըտաքի միւհապէթիմի իսպաթ իյլէտիմ : - Շիմտիեէ
գատար եաբաղըմ շէյլէրտէն, պունտան սօնրա եարապիլէ-
ճէքլէրիմի մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիլ . - Պէնիմ մալիմ օլուն,
օ հալտէ սիզի էօյլէ պիր եիւքսէք տէրէճէեէ իյսալ իտէճէեթիմ
քի, քեաֆֆէյի գատընլար՝ իգպալ ու սատտէթինիլի գըսգա-
նաճազլար տըր : Պազաթ էկէր եօլունուն իւղէրինտէ պաղը
մէվանի զուհուր իտէր իսէ, անլէրի պէրթարաֆ իթմէնիլի իս-
թար իտէրիմ, վէ մէվանի մէքքիւրէնին արգասընտա քէնտի-
նիլի սիքէրլէմէեէ շալըշմաեըն . զիրա սիզէ եէմին իտէրիմ քի,
պիլա թէրէտտիւտ, պիլա ինսաֆ օ մէվանիեթի մահվ իտէճէ-
եթիմ : - Պէնի իսթիլա իտէն մուհապէթ կիպի պիր աչգ ու
սէվտանըն, մազսէտինէ վասըլ օլմազ իւղրէ, տիւնեատա հէր
շէյի մահվ իտէճէկինէ իշթիպահ եօգ տուր : Աչգ ու սէվտա
եանընտա տիկէր հիչ պիր շէյին հիւքմիւ, տէեէրի օլաճազ
. . . Աչգ վէ մուհապէթ՝ հէր շէյէ զալիպ տիր :

— Լաքին էկէր սիզ պէնի պու մէրթէպէ սէվիեօր իսէնիլ,
գալպիմին, պիր տիկէրինին մուհապէթիլլէ մէմու օլտուղու ի-
չին սիզէ հասր իտիլէմէեէճէկինին անլամալըսընը :

Արնօլտ . - (Տէհշէթի պիր թէպէսսիւմէ .) Իշթէ, պէն տէ
պու սէպէպլէ օ տիկէրինի օրթատան գալտըրաճաղըմ . պու տա
պէնիմ հազգըմ տըր : Արղու վէ իսթէմէքլիք՝ տիւնեանըն է՛ն
պիւեիւք գուվվէթլէրինտէն պիրի տիր . պինապէրին, պէն տէ,
պէնի սէվմէնիլի իսթէրիմ :

Անժէլիք, պու արա Արնօլտուն աեազլարընա գաբանտը,
վէ աղլաեարազ :

— Բէճա իտէրիմ, պէնի աճըըն, մէրհամէթ իտին, տէ-
տի :

— Սիզի սէվմէքլիկիմ՝ սիզի աճըտըղըմ իչին տիր :

— Իմտի, սիզի գարընտաշըմ մազամընտա սէվմէեթի, սա-
տըգ պիր գըզգարընտաշ կիպի հազգընըտա իզհարը մուհապ-
պէթ իթմէեթի սիզէ վատ իտէրիմ :

Կէնճ գըզ, քէսիք պիր սէտա իլէ պու քէլիմէլէրի իրատ
իտէրքէն, հէսնկիւր հէսնկիւր աղլամասընտան, պօղուլմազ տէ-
րէճէսինէ կէլիեօրտու :

Տէսվիներ. - Ահ, պու սուրէթլէ աղլամանըն: - Կէօզ
եալարընը՝ ըիգգաթըմը թահրիք իթմէք շէօյլէ տուրսուն,
հիտաթիմի թահրիք իլլէեօր: Ֆիլվադը պու կէօզ եալարը-
նըզ, վանտամը նէ՞ տէրէճէլէրլտէ սէվմէքտէ օլտուղունու-
ղու իրաեթ իթմէքլէ, զազապըմը իքի միսլինէ չըգարըեօր:
Հասըլը մէրգու մու թէլէֆ իթմէմի իսթէեօրմուսունուզ:

Անժէլիք. - Անըն վէֆաթը՝ պէնիմտէ վէֆաթըմ տիմէք
օլտուղունտան, եալամասընը իսթէրիմ:

— Էէօյլէ իսէ պէնի սէվին, զիրա անըն հաեաթը մահլա
պու խուսուսա մէրպուլթ տուր:

Պու սըրասա մէրգում, կէնճ զըզըն քէնտիսինէ ուզաթ-
տըզը էլլէրինի թուլթուղունտան, Անժէլիք, իչպու մէք-
րուհ տօղունուչտան տամարլարընտա տիթրէմէ հիսս իթտի,
վէ տօտաղլարընտա էսէրը թահգիր վէ կէօզլէրինտէ բարլազ-
լըզ հասըլ օլարագ, պիրտէն պիրէ աեազա գալըզպ:

— Էկէր վանտամը պու սուրէթլէ գուրթարը իսէմ, քէն-
տիսի պանա լանէթ օգուեաճաղընտան, իչպու ալադճա շար-
թը գասուլ իսէմէմ, Էկէր վանտամ էօլիւրսէ, պէն տէ էօյլ-
ճէեթմ, վէ էկէր էճէլ պէնի ալմագ իսթմէկ իսէ, օլ վա-
զըթտա քէնտիմի Հազգ Թէալաեա հասը վէ վազֆի իտէճէեթմ,
տէտի:

— Սիզ պէնիմ օլաճագսընըզ:

— Այլա սիզին օլմաեաճաղըմ:

— Քէնտիսիզ պանա կէլէրէք, « Սիզին իլէ էվլէնմէք իս-
թէրիմ » տիեթէճէքսինիզ:

Անժէլիք՝ նէֆրէթամիզ պիր հարէքթիտէ պուլունտու-
ղունտան, Արնօլտ, սիւքիսէթլէ:

— Մատմուաղէլ, սիզէ խապէր վիրմէք իսթէտիմ քի,
տիւնեատա հիչ պիր շէյ թայեին իթմիչ օլտուղում եօլտան
պէնի կէրի տուրտուրմազ, վահի պիր մուխալիֆէթ վէ մուգա-

վէմէթ նէթիճէլէրինի սիզէ կէօթէրմէքլէ, պիզզաթ սիզէ
գարչը քէնտիսիզի սագընտըրմազ իսթէրիմ... Հէր նէ օլուր իսէ
օլսուն, պէնիմ գէվճէմ օլաճագսընըզ... Պու խուսուսու սի-
զէ խապէր վէրտիմ... Շիմտի տէ, թէմէնի իթտիկիմ միւլա-
գաթա մուվաֆֆազաթ պուեուրմանըզտան տօլաեը շիւքրանի-
եթիմի արզ իտէրիմ: Վազը օլան իլզահաթ սաեէսինտէ,
պունտան պէօյլէ արամըզտա սուի զանն եա էֆքեար օլա-
մազ: Պունտան տօլաեը քէնտիմի պալթիսեար տտա իթտիկիմ
կիպի, «իզի տախի մատմուաղէլ, պալթիսեար տտա իտէպիլի-
րիմ:

Մուախսարէն Արնօլտ, քէմալը թէվազու իլէ մատմուա-
ղէլ Վէրիէրի սէլամլաեարագ, հալվէթ օտասընը թէրքլէ պան-
քէր իլէ լահիպէ Մարինին պուլունտուղլարը սալճա կիրտի:

Լահիպէ տախի, տէրհալ օրատան գալըզպ, Անժէլիքին
նէզտիսէ կէլտի, զիրա վուգուի հալի անլամագ մէրագընտա
պուլունուեօրտու, վէ պիշարէ գըզըզազը կէօզ եալարը իլին-
տէ վէ հալը մէյեուսիեթիտէ կէօթիւկիւնտէ, ֆէվզ էլ զաեթ
միւթէէսիւր օլտու:

Անժէլիք՝ պաշընը լահիպէնին ումուղունա տաեաթարագ,

— Ահ, պէն զաեթիլէ պէտապալթըմ... սէֆիլէ պիր գը-
ղըմ... քեաչքի էօլսէ իտիմ, տէտի:

Եէնիտէն հընչգըրմալարը մէզպուրէթի պօղմազ տէրէճէսի-
նէ կէթիթիլէր:

Տէսվիներ իլէ շէրիքինէ կէլինճէ, պունլար միեանընտա
եալընըզ պիր գաչ քէլիմէ թաաթի օլունտու շէօյլէքի:

Վէրիէր. - Նէ՞ խապէր, տէյի «իւալ իթտիկիւնտէ, Ար-
նօլտ:

— Մատմուաղէլ Անժէլիքին ինտաճըլըզ սօն տէրէճէտէ
տիր... համո օլսուն քի, անըն ինտարըն թէսկին իթմէկէ
մախսուս վասըթալարա մալիքիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Մուվաֆֆազըյեթի գաթիէեթ էմիմիսինիզ:

— Էվվէթ, թէմամիլլէ էմինիմ:

— Տիմէք քի հէյ շէյ սըրասընտա տըր:

— Եարըն բէք չօգ մահէլլէրէ կիտէճէեթիմտէն, սաաթ իւչ
սուլարընտա պանգատա պէնի պէքլէեթին:

— Եարբն տէրիլ օլ պիր կիւն Լա Պուտերին վատէսի կիւնիւ օլտուղունու ունութմաւն :

— Ասլա ունութմամ :

Պէօլէնէ իքի շէրիքէր պիրպիրինտէն այրըլտըլար :

Արնօլտ զաւէթ եօրկուն օլմասըլլա , թիվօլի սօգաղընտա քեային խանէսինէ պիլ աղիմէ , եաթաղընա եաթըլպ , տէրին պիր ուլգուեա տալտը :

Իրթէսի կիւն սապահլաւերն , մէրգում պիր արապա հաղըլաթտըրըպ , Բէրնէ Էրնէր իսմինի ալմըշ օլան Ուիլ Սգօթ իլէ Թրիպինին իգամէթ կեահընա կիթտի :

Գաբուեա աշան Սգօթ օլուպ , Արնօլտու կէօրիւր կէօրմէզ :

— Վա՛յ սիգմիսինիզ . . . սիգի թէքրար կէօրէպիլէնէկիմիզ հազգընտա գաթը իւմիտ իտիեօրտուզ , տէտի :

Արնօլտ օտաեա կիրիպ , գաբուեա գաբատըգտան սօնրա ,

— Պիր խապէրինիզ վա՛ր մը տըր , տէ՛յի սիւալ իթտի :

— Ձանն իտէրիմ քի վար տըր :

— Միսթիգօ հազգընտա՞ մը :

— Էվլէթ :

— Միսթիգօ նէ՞ օլտու :

— Իքի կիւն տիւր քի միտալեա սաթմադ իչին հէր վաղըթի մահէլլէ կէլմէտի : Ձանն իտէրիմ քի սանաթընը թէպտիլ իթտի :

— Դայպուպէթինին սէպէպինի անլամալը իտինիզ :

— Պու սէպէպի հէման անլաեօրում : — Իւշ կիւն էվլէլ Պօնթէն-տիւ-Պիւ սօգաղընտա , Միսթիգօնուն իգամէթ իթտիկի խանէնին գարչըսընտա գօլնուլուզ իթտիկիմ սըրատա , պիր րահիպէնին քէնտիսինի սիւալ իթմէք իւզընէ կէլտիկինի կէօրտիմ :

Արնօլտ . — (Տիթրէեհէրէք .) Բահիպէ՞ մի :

— Էվլէթ :

— Նասըլ րահիպէ իտի :

— Կէնճ իտի , վէ կիւզէլ կէօրիւնիւեօրտու :

Արնօլտուն գաշլարը շաթըլարազ :

— Սօնրա՞ , պու րահիպէ նէ՞ եաբտը , տէ՛յի սիւալ իթտի :

— Միսթիգօեա խանէսինտէ պուլմատըղընտան , միտալեա սաթտըղը մահէլլտէ մէրգումու արամաեա կիթտի : Տիմէք օլուր քի , զաթէն Միսթիգօնուն կիտիպ կէլտիկի եէլլէրի պիլիւր իմիշ . . . Լաքին օ քիւչիւք միտալեաճը օրատա տաթի պուլունմատըղընտան . . .

— Հասըլը քէնտիսինի կէօրէմէտի :

— Էվլէթ , օ կիւնիւ կէօրէմէտի . ֆազաթ իրթէսի կիւնիւ թէքրար կէլտի , վէ չիւպհէսիզ պուլուլմադ իւզընէ սէօղիւ իտի , չիւնքի Միսթիգօնուն միտալեաճըլըգ իթտիկի մահէլլտէ քէնտիսինէ պէքլէեօրտու : — Վէլհասըլ րահիպէյի մէզպուրէ , Միսթիգօեա պիր տայրէյի մախսուսէեէ կիրտիիպ , իքիսի պիրիքտէ պիր սաաթտան զիեատէ օրատա գալտըլար : Պատէհու Միսթիգօ կիթտի , վէ անտէն պէրու քէնտիսինի պիր տահա կէօրմէտիմ :

— Իզինի գօլլամադ լաղըմ իտի :

— Բահիպէնին իզինի գօլլամաեա տահա էլլէմ ատտ իթտիմ : Մէզպուրէնին իգամէթ կեահընը անլամադ իսթէեօրտում :

— Անլատըն մը :

— Էվլէթ . . . պու րահիպէ էյի կիւնտիկի կիպի , րահիպէլէրէ մախսուս պիր մանասթըրտա տա իգամէթ իթմէեիպ , պուլվար Հօսմանտա , Յէ նիւմէրօ իլէ մուրազգամ զաւէթ կիւզէլ պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր :

Արնօլտ . — (Ֆիքրինտէն .) Օ տուր . . . զաթէն հիսս իտիեօրտում : (Պատէհու աչիքեարէն .) Լաքին պու րահիպէ նիչին Միսթիգօեա կէօրմէք իսթէեօր :

— Պուրասընը պէն պիլմէմ :

— Օ րահիպէի գօլլամադ , հարաքեաթընը , խուսուսիլլէ Միսթիգօեա թէքրար կէօրիւպ կէօրմէտիկինի թահգըզ իթմէք լաղըմ տըր : — Միսթիգօեա կէլինճէ , մէրգումու պուլմալը , վէ ալա բէչինի պրազմամալը . . . սիզ իքի արգատաշ , խըզմէթլէրինիզի թազսիմ իտին . . . պիրինիզ րահիպէեէ , վէ տիկէրինիզ Միսթիգօեա մէմուր օլուն . . . արալարընտա կէլէնի տէօնէնի անլամադ իսթէրիմ :

— Բէք էյի , էֆէնտիմ , էմրինիզ մուճիպինճէ հարէքէթ իտէրիզ :

Արնօլտ, եանընտա օթուրմուշ օլտուղու մասանըն իւզէ-
րինէ պիր պանգա գայմէսի վաղ իտէրէք,

— Պէլքի պու իրզմէթ իշին միւհման օլաճաղընը թէպ-
տիլ գըքաթէթին պէտէլինի վէրիքօրում, տէտի:

— Տիկէր էմրէրինիլ վա՛ր մը տըր:

— Հէնուզ եօգ տուր: — Պիր սաթմտան Հալ Սանթրալտա,
Բիէ տը Մութօն լօգանթաթընտա պուլունունուզ: — Պիրիքտէ
թաամ իտէրիլ, վէ էկէր ֆաղլա թալիմաթ իթաթընա լիւղում
կէօրիւլիւր իսէ, օ հալտէ պիլտիրիւրիմ:

Պատէհու ժիւլ վէրիէրին շէրիքի գուրէ արապասընա բա-
քիպէն, իթալիալը Ակօսթինինն նէղտինէ կիթտի: Օլ էանա-
տէ Ակօսթինի՝ Ուիլեամ Սգօթ իսմինտէ թանրաղը եէնի միւշ-
թէրիսինն իսթէմիշ օլտուղու մալիւմաթը հալի էվրագը օր-
բաեա գօյմագլա մէշղուլ իտի:

Արնօլտ՝ եաղըխանէնին եանընտա օթուրուպ,

— Իշին նէրէսինտէերզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Հէր շէյ հաղըր տըր:

— Կէօրէրիմ:

Ակօսթինի՝ գարշըսընտա պուլունան էվրագըն իշինտէն
պիր եաթրագ չըգարըպ, ԳՕՆԹԵՍ ՏԸ ՆԵՐՎԵՑ տիեէրէք, ալ-
տըղը քեաղըտըն՝ քիմէ այիտ օլտուղունու խապէր վէրտի, վէ
պատէհու, զաթէն մալիւմիւմիւզ օլմասըյլա թէքրարընա հա-
ճէթ պուլունմաեան ֆաթիլեաճա թաֆիլաթը օգուտուգտան
սօնրա, շէօյլէ տէվամ իթտի:

« Մատամ տը նէրվէյ՝ գալպ խաթթէլիկինէ տիւշար օլ-
մուշ օլուպ, աալա իսթիրահաթը եօգ տուր, վէ օղլունուն
քէնտիսի կիպի հէման եաղընտա թէրքի հաեաթ իթմէք իւզրէ
օլտուղունու, ինթիղամսըղ սուրէթտէ եաշատըղընը, քէնտի-
սինէ աալա իգհարը մուհապէթ իթմէտիկինի, վէ անճագ բա-
րա իսթմէք իշին, քէնտիսինի (եանի վալիտէսինի) տէրիսաթըր
իյլէտիկինի, վէ մէթալիպաթը վաղըասընա մուխալիֆէթ ի-
տիլտիկինտէ, չիտտէթ վէ ճէպրէ գալգըշտըղընը կէօրտիւքճէ,
զէմանը վէֆաթը մուհապգազ սուրէթտէ եաղլաշըթօր: »

Արնօլտ. — (Կիւլէրէք.) Նէ՛ կիւզէլ թապիեաթ:

Ակօսթինի. — (Օգումասընա տէվամ իտէրէք.) « Եալընըղ

պիր ալթիւսթիւք գօնթէսի թէլէֆ իտէպիլիր: Էվվէթ, մէղպու-
րէերի մէղարա սէվգ իթմէքտէ օլան գալպ խաթթէլիկինէ պիր
ան էվվէլ մուզիրը պիր նէթիճէ վէրտիրմէք իշին, եալընըղ պիր
հիտտէթ, վէ ֆէնա վէ մէմուլին զայրի պիր խապէր քեաթի
տիր: »

— Օղլունա նազըլը քէլամ իտէրիմ:

— Զաթէն քէնտիսինի թանրաղընը իշին, պուրատա
թաֆիլաթընա կիրիշմէերի զայիտ տտա իտէրէք, աահապը մաթ-
լուպունուն իսմիլէրինի գայա իթտիմ:

— Պու իսիմլէրի նա՛սըլ թահգըղ իթտինիլ:

— Տիւնքի կիւն Մէլանի Կօթիէ օ իսիմլէրի պանա կէթիրտի:

— Մաթլուպաթընըն միգտարը մէճմուր նէ՛ տիր:

— Իւշ եիւզ էլլի պին ֆրանգ տըր. ֆազաթ պու բարա-
տան մէրգում շաշգըն տէրիգանը եալընըղ խքի եիւզ եիկիրմի
պին ֆրանգ ալմըշ տըր:

— Պիր տագըգա պիւէ գայպ իթմէեէրէք, օ մաթլուպաթը
սաթըն ալմագ լաղըմ տըր: Պու պապտէ սիղէ իգթիղա իտէն
մէպլաղը, էմրինիլ թահթընա վաղ իտէրիմ: — Տիկէրլէրինէ կէ-
լէրիմ:

Ակօսթինի՝ օգումասընա շէօյլէ տէվամ իթտի:

« ՄԵԼԱՆԻ ԿՕԻԻԼԵ. — Պու պիր ֆահիշէ տիր... ազըլ աղ
տըր, համիյեթի հիշ եօգ տուր: Ժօրթ տը նէրվէյ իլէ էվլէն-
մէք արզուսինտէ տիր: չիւնքի եաղընտա անըն վէֆաթ իտէճէ-
կինի զանն, վէ վալիտէսինին միրասընա մալիք օլաճաղընը խէ-
եալ իթմէքտէ տիր: — Շու էանատէ մէղպուրէ, քէնտի աղբա-
պասընտան հալինէ կէօրէ մաքինիսթ օլան վէ մէթրէսլէրի սա-
եէսինտէ եաշամագ իսթմէեէն Թրէտէրիք Պէրթէն նամընտա
պիր քիմէեէ չիտտէթլէ ալէագա իթմիշ տիր: — Պու Թրէտէրիգ
Պէրթէն՝ հէր շէյէ միւզթէտիր պիր հալլաղ տըր:

— Սօնրա:

— ԷՄԻԼ ՎԱՆՏԱՄ Իսմինտէ պիրի տահա վար տըր:

— Անը պիր թարաֆա պըրագալըմ, չիւնքի մէրգում հազ-
գընտա պիլտիքլէրիմ՝ պէլքի սիղին պիլտիքլէրինիզտէն չօգ զի-
եատէ տիր:

Պատէհու Ակօսթինի՝ տուլ Բէրրօ գատըն իլէ բաշավրաճը

Բիէր Պէրօ, չիչէքճի Վիքթօրին Պէրօ, զէվճի Էօթէն Լուազօ, Գրէտի Լիօնէտէ միւսթախտէմ՝ Բօլ Պէրօ վէ անըն խըսըմը վէ մէթրէսի ժան Տէսուրտի, Ֆանթէզի-Մօտէրն թէաթրօսու միւտիրի Լա Ֆուժէր, վէ Բէրրօն նամ տուլ գատընըն խօթէրինի զիքր իթմէքլէ պէրապէր, պուշլարըն ախէազլարը վէ եաշա-մալարը թարղը հազգընտա մալիւմաթ վէրտի իսէ, պու մալիւմաթը զաթէն գարիինի քիրամըմըզա պիւտիրմիշ օլտուզու-մուզտան, թէքրարընա հաճէթ կէօրմէքիզ,

35

Արնօլտ Տէսվիններ՝ մէզքիւր էվրազը միւքէմմէլէքի եէտի-նէ ալտըզտան սօնրա, Բըթի տը Մութօն լոգանթաւընա պիւ ազիմէ, Ուիլ Սգօթ իլէ Թրիլպիեի օրատա պուլտու, վէ պուշ-լար իլէ պիրիքտէ թաամ իթտիկի սըրատա, քէնտիլէրինէ պազը թալիմաթը ճէտիտէ իթա իթտի քի, նէթիճէլէրինի եա-գընտա անլաեաճաղըզ,

Ս սապահը րահիպէ Մարի, էրքէնճէ խանէսինի թէրքլէ, Միսթիզօնու կէօրմէք իւզըն Սագրէ-Քէօր քիլիսէսի թարաֆը-նա կիթտի,

Միսթիզօ՝ հէր վազըթքի էլպիսէսինի կիեինմիշ օլարազ զաթէն օլատա պուլտուդուլունտան, րահիպէքի կէօրաիլիւն-տէ գարչըլատը, վէ անընլա պիրիքտէ, իքի կիւն էվվէլ միւ-լազաթ իթմիշ օլտուգլարը մահէլլէ կիրիպ, պիւտիկի վազըա-լարը հիքեաեէ իթտի,

Մարի, պու վազըալարը հէր նէ գատար գըսմէն պիլիր ի-տի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մէրգուլ տէլիգանլընըն հիքեա-եէսինտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլարազ,

— Շու Արնօլտ Տէսվինները պիր շէլթան զանն խիեօ-րում, — Մէրգուլուն սէվապըզը ահվալինի անլամաեա, շիմտի տահա զիեատէ էհէմմիեթ կէօրիւեօրում, իմտի, նօգթաի հարէքէթ կիպի հէր հալտէ էլզէմ օլան մալիւմաթը սիզէ թէպ-լիշ իթմէքլիկիմի միւթէազըպ, թէհարթիեաթ վէ թահգըզա-

թա պաշլաերն, օղլում, Իճապ խտէն մալիւմաթը եազընտա սիզէ կէթիւրէճէկիմի տէ մէմուլ խտէրիմ,

— Պու խուսուստա պանա էմմիեթ իտին, պէն՝ էլիմտէն կէլէնի տիրիլ իթմէքէճէքիմ, — Ֆազաթ սիզէ տիկէր պիր մատ-տէ պէեան իթմէք իսթէրիմ, — Ջանն իտէրիմ քի իգամէթ-կեահըմը թէպտիլ իթմէքլիկիմ ֆէնա օլմաեաճազ տրր,

— Նիշին,

— Պուլունտուզում մահէլլէտէ հէր քէս պէնի թանըր... իմտի կիրտիկիմ թէպտիլ գըեաֆէթլէրի կէօրտիւքլէրինտէ, պին տիւրլիւ մանէա վէրէպիլիրլէր, վէլհասըլ սիզին հիսապը-նըզա շալըշմագտա օլտուզումու անլաեապիլիրլէր, Պինապէրին Արնօլտ Տէսվիններ իսմինտէ օլան շախսըն գուլաղընա եալընըզ պիր քէլիմէ տէքէճէք օլուր իսէ, հէր թէշէպպիւսիւմիւզ պէր-հալա օլմուշ օլուր, Պուրասընը սիզ տախի տէրք խտէպիլիրսի-նիզ, ազիզէ գըզգարընտաշ... Պու սէպէպլէ, պիր ան էվվէլ, Բարիսին շու քէօշէսինի թէրքլէ, տիկէր պիր մահէլլէ նազլ իթ-մէկի տիւլիւնիւեօրում,

— Հազգընըզ վար տըր, Ֆազաթ նէլէեէ նազլ իտէ-ճէքսինիզ,

— Տահա պէն տէ պիլմէմ, Լաքին միւնասիպ պիր մահէլլ պուլմագ գօլայ տըր,

— Պուլվար Հօսման եազընլարընտա, քիպար պիր խանէ-տէ պիր տայիրէ քերալաերն քի, պէն տէ հիյնի հաճէթտէ սի-զի կէօրմէք իւզըն օրաեա կէլէպիլէքիմ, Ազլէի սազընմաեըն, քեաֆիէյի թէտապիրի լաղըմէքի իթթիխազ խտին, խալըրլը թէշէպպիւսաթը հիմաեէ իտէն ճէնապը Հազգը՝ միւլինինիզ օ-լաճաղընա էմին օլուն, Եարըն կէօրիւլիւրիւզ,

— Ինշալահ, րահիպէ գըզգարտաշ,

Միսթիզօ, րահիպէյի մէզպուրէտէն մուֆարազաթընտան սօնրա, քէնտիսի իյին պիր իգամէթ կեահ ալամաեա պաշլաերպ, պիր գաշ սաաթ զարֆընտա, Նօթը-Տամ տը Լօրէթ քիլիսէսի եազընլարընտա Ֆլէշիէ նամ սօգագտա նամուսլու կէօրիւնէն պիր էվին տէօրտիւնճիւ դաթընտա պիր տայիրէ քիրալատը, վէ տէրհալ պիր միգտար էշեա սաթըն ալըպ, իրթէօի կիւնիւ եէնի իգամէթ կեահընա նազլ իթմէք իւզըն թէտալիքեաթընը

կէօրտիւ, վէ պատէհու խանէի սապրգընա տվտէթիւ, պու-
նուն գաբուճուսունա, Բարիտուն հարէքէթ խտէճէկինի պիւ
պէեան, իշլէմիշ օլան ալլըգ իլէ իշլէեէճէք օլան ալլըգըն նըսֆ
իճարէլէրինի թէէտիեէ իթտի, վէ իրթէսի սապահ գուլլանը-
մըշ էշեա սաթըն ալան պիր թանիր ճէլպլէ, օտասընաքի մե-
պիլեաներ, վէ պիր արապա թութուպ շախարնա մախսուս պա-
ղը շէլլէրի հավի պիր սանտրղը պու արապաեա եիւքլէթտի,
վէ գաբուճու մատամ Բըթիբաթաթոն իլէ թօգալաշտրգտան
սօնրա, պիղզաթ արապաեա բաքիպէն, արապաճըեա,

— Սիղէ սէօլլէտիկիմ մահէլլէ տօղրու եօլա չըգալըմ, տէ-
տի:

Միսթիգօ, կիտէճէկի սօգաղըն իսմինի վէ խանէնին նիւմէ-
րօսունու էվվէլճէ արապաճըեա պիլտիրմիշ իտի:

Արապա եօլա չըգալը, Ֆաղաթ ալին վագթթտա, Միս-
թիգօնուն խանէի սապրգընտան օթուզ աւրմ գատար ուղագ-
տա տիկէր պիր արապա տուրմուշ օլուպ, պու տախի, մէսա-
ֆէսինի մուհաֆաղա իտէրէք, Միսթիգօնուն արապաւը արգա-
սընտան եիւրիւմէեէ պաշլատը:

Իշպու իքինճի արապատա, պիր կէօղիւ իլէ եանաղընըն
պիր գըսմը սիեահ վէ էնի պիր պաղ իլէ էօրթիւլմիւշ պիր
ատէմ պուլունուեօրտու:

Շու հալտէ, Արնօլտ Տէսվինեընըն էմրի մուճիպինճէ հա-
րէքէթ իտէկէլէն շախսը մէրգումուն Թրիլպի օլտուղունու,
շէլլթան պիլէ օլտա անլաեամաղ իտի:

Ֆլէշիէ սօգաղընտա Միսթիգօնուն արապաւը տուրտուղու
կիպի, Թրիլպինին արապաւը տախի տուրուպ, մէրգում իլլան-
տալը արապատան էնտի, վէ Միսթիգօնուն եօլ սանտրղընը
սրթթլաեղպ, պիր էվին հավլիսինէ կիրտիկինի կէօրտիւ: Այնի
վագթթտա իքի թիլի տէ մէղքիւր հավլիեէ պաղը էշեա կիր-
տիրմէքտէ օլտուղունտան, Միսթիգօ՝ պունլար իլէ կէօրիւշ-
տի:

Թրիլպի. - (Քէնտի քէնտինի.) Անլաշլտը, շու քիւշիւք
սաթընը թէպտիլի մէքեան իտիեօր, Տիմէք օլուր քի, քէն-
տիսինի գօլլաեան պուլունտուղունու տէրք իթմիշ, վէ թէտա-
պիրի իճիթեաթ քեարանէ իթթիթաղընա լիւղում կէօրմիւշ, իհ-

թիմալ քի, լահիպէ գատըն իլէ պուրատա պուլուշաճաղլար
տըր. . . Տօղրուսու Մօնմարթը թէրէլէրինէ գատար չըգմագ-
տան իսէ, պուրատը տահա միւնտաիպ տիր:

Թրիլպի պու եօլտա միւլահաղա իթմէքտէ իքէն, Միսթի-
գօնուն կիրտիկի գաբունուն իւղէրինտէ, քիրալը տայիրէ իպա-
րէսինի հավի պիր եաֆթա կէօրտիւկիւնտէն, ֆիքրինտէ պիր
թասապվուր տօղտու, վէ թէպտիլ գըեաֆէթինէ էմնիլեթ ի-
տէրէք, քէնտիսի տէ մէղքիւր հավլիեէ կիրիպ, գաբուճունուն
օտասընա տօղրու իլէրլէեէրէք, գաբուճուեա:

— Պուրատա քիրալըգ տայիրէնիլ վա՞ր մը տըր, տէյի
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, միւսիւ:

— Գաշը՞նճը գաթտա:

— Տէօրտիւնճիւ գաթտա, կիւղէլ վէ քիւշիւք պիր տայի-
րէ օլուպ, պու սապահ էէնի պիր միւսթէճիլին նաղլ իթտիկի
տայիրէեէ պիթիլիք տիր: Վագթիլլէ օլ իքի տա իրէ պիր տա-
յիրէ իքէն, սօնրատան իքիեէ թագսիմ իտիլմիշ տիր:

Թրիլպի՝ սօն սէօղլէրի իլիթտիկինտէ, մէսէրլէթ տիթրէ-
մէսինի մէնն իտէմէեիպ,

— Կէօրէպիլթիմիեիմ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, միւսիւ. չիմտի կէօրէպիլթիլինիլ, տէյի գա-
բուճու ճէվապ վէրտի:

Պու սուրէթլէ գաբուճու, չէքմէճէսինտէն պաղը անալա-
թարլար ալարագ, Թրիլպինի տէօրտիւնճիւ գաթա կէօթիւր-
տիւ: Միսթիգօ, օլ էսնատէ սօֆատա պուլունուպ, տայիրէ
տէօղմէճիսինին ատէմլէրինէ պաղը թալիմաթ իթա իտիեօր-
տու: - Թրիլպի՝ մէրգումուն եանընտան կէշիպ, հէման քէնտի-
սինէ տօղունտու իսէ տէ, Միսթիգօ՝ անը թանըեամատը:

Գաբուճունուն պէեան իթմիշ օլտուղու վէճհլէ, մէղքիւր
իքի տայիրէլէր՝ վագթիլլէ պիր տայիրէ օլտուղու հալտէ, մալ
սահիպի՝ գօլայճա քիրալտեապիլմէք իւղրէ իքիեէ պէօլմիւշ
իտի:

Թրիլպի. - (Քիրէճ օ. ասընըն նէմիկի սէպէպիլլէ պաշգա
պիր ըէնկ քէսպ իթմիշ ալ վարը կէօթէրէրէք.) Պու տիլար
գաբլամաւը զալիպա թագլ տիր, տէտի:

Գաբուճու. - Էվվէթ, միւսիւ, ֆազաթ շարուգ գուրուր. թաթմալարը վէ ալըսը խաֆիֆ տիր: Բէնչէրէլէրի սօղաղա նազըր օլուպ, գարչըտա քիլիսէ կէօրիւնիւր, վէ պիր տէ շահ. նիշիյնիիզ վար տըր:

Գաբուճու բէնչիլիւնի աչըպ, շահնիշիյնէ կէլտիկինտէն, Թրիլպի տախի արգասընտան կէլտի: Մէզքիւր շահնիշէյն տա. խի էյրէթի թաթմա գաբլամալտը իլէ իքիսէ պէօլիւմիշ իտի:

Թրիլպի. - Իքի տայրէ շահնիշիյնին թէֆրիգի իշին հէնուզ բարմագլըզ վազ օլունմամըշ մը տըր:

Գաբուճու. - Պունուն իշին չիլինկիլիւն միւրաճաթ օլունարագ, իճապ իտէն բարմագլըզ սիբարըշ իտիլմիշ տիր: Բարմագլըզը եէրինէ գօյմագ կիւճ պիր շէյ տէյիլ տիր: Շիմտի սիզ շունու պիլտիլին քի, պու տայրէ իշինիզէ կէլիեօր մու:

— Էվվէթ իշիմէ բէք ալէա կէլիւր... ֆիեթթը նէ տիր:

— Սէնէտէ սէքիզ եիւզ ֆիրանգ տըր:

— Գապուլ իթտիմ:

— Միւսիւ մայիւմիւնիւզ տիր քի, բէշին իւշ այլըզ թէ. էտիսէ, իթմէք՝ ատէթտէն տիր: պու սուրէթլէ հագգընըզ տա մայիւմաթ ալմանա իհթիեաճ գալմազ:

— Պիլիեօրում, վէ աշաղըեա էնտիկիմիլտէ, իւշ այլըզ իճարէեի թէէտիսէ իտէրիմ:

Պէշ տագըզա սօնրա, Թըրիլպի, էօմիւր սիկուրթասը տէլլալը Մ. Տալիտ իսմինէ օլարագ իւշ այլըզ պիր իճար մագպուզ սէնէտինի համիլէն խանէի մէզքիւրտէն մուֆարագաթ իթտի, վէ արապասընա բաքիպէն, խանէսինէ էսնաի ազիմէթինտէ:

— Մահիրանէ պիր թէշէպպիւստէ պուլունտում, շու քիւ. չիւք Միթիգօնուն օտասընտա օլանը կէլէնի անլաեապիլէ. ճէեիմ, վէ էկէր կիւնիւն պիրինտէ պու հայլազ՝ պիգի զիեա. տէ թաճիզ իտէր իսէ, հագգընտան կէլէճէեիմ. պու սու. րէթլէ համիմիզ օլան քիմսէ մէմնուն գալաճագ տըր, տէյի միւլահաղա իլլէտի:

.....

.....

Էմիլ Վանտամ, հուտուտտան ավտէթ իտէլիտէն պէրու, պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, զիհնի, էֆքեարը միւ. քէտտէրէ իլէ մէշղուլ իտի:

Մէրգում, տուէլլօսունուն մէմուլին զայրի նէթիճէսի իւ. զէրինէ քէնտինճէ էօյլէ պիր գարար վէրմիշ իտի քի, հիշ պիր շէյ իլէ պու գարարը թատիլ օլունամագ իտի, եախօտ քէնտիսի էօյլէ օլտուղունու զանն իտիեօր իտի:

Հաեաթը՝ խաամինին, բաքիպինին բէնչէսինտէ օլմասըյլա, մէրգում՝ օ հաեաթը էր եա կիճ մահվ իտէպիլի իտի: Պինա. պէրին պու հալտէ, Էմիլ Վանտամ իշին, Բարիստէ եաշա. մագ գապիլ օլամագ իտի:

Պունտան պէօյլէ Բարիստէ գալմասընտա նէ՝ իւմիտի օլա. պիլիւր իտի:

Անժէլիքին սիննի իւշտէ վասըլ օլմասընա վէ պիլիւմէ մէվանիսէ բաղմէն անընլա էվլէնմէսինէ պէքլէմէք՝ խաթր ու խէեալինէ կէլէմէզ իտի, չիւնքի էվլէնէճէկի կիւն, Արնօլտ Տէսվինեը, պիզղաթ քէնտիսինին, եանի Վանտամըն տախի թաստիգ իթմիշ օլտուղու հագգ ու սէլահիլիէթիլլէ քէնտի սինի պուլարագ, « Հաեաթընըզ պէնիմ տիր, իմտի անը ա. լըեօրում » տիսէճէկի, վէ րէվօլէր իլէ քէնտիսինի վուրուպ թէլէֆ իտէճէկի տէրքեար իտի:

Իմտի Վանտամ, պիր կիւն սաաթլարլա տիւչիւնտիւքտէն, վէ պուլունտուղու հալին հէր թարաֆընը թէտգիզ վէ միւ. թալէա իլլէտիքտէն սօնրա, քէնտիսի իլլին, եա նէֆսինի թէ. լէֆ իթմէք, եախօտ թէլէֆ իթտիլմէքտէն պաշգա շարէի սէլամէթ պուլունմատըղընա գարար վէրտի:

Ջանն իտէրսին քի գըրգ սէքիզ սաաթ զարֆընտա, Էմիլ Վանտամ իհթիեարլըզ քէսպ իտիպ, սիմասընտա մանէվի պիր էնտիլէ էսէրի միւշահէտէ օլունտուղու կիպի, պագըշը տա. խի մահղունիսէթ քէսպ իթմիշ իտի:

Մէրգում, խանէսինէ ավտէթինի միւթէագըպ, սատըզ խըտմէթճիսի օլան նէֆէր՝ բահիպէ Մարինին վիզիթասընը խապէր վէրտի: Վանտամ, իշպու խապէրի իշիթտիկինտէ, գալպինին գանլը եարէլէրի թաղէլէնտի, չիւնքի Անժէլիք հագ. գընտաքի ֆէվզ էլ ատէ մուհապպէթի հագգընտա, պունտան

պէօյլէ քէնտիսի իշին ապա իւմիտ դաւամարչ իտի :

Հէր նէ իսէ , Վանտամ , իւնիֆօրմասընր կիւնիսիպ , իսանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա , Վէնտան տէմիր եօլու մէֆօրիֆինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի , վէ Բարիս իշին պիր պիլէթ ալըպ , պիր սաաթ սօնրա հարպիսէ նէզարէթինէ թագտիմ օլունտու : Մէրգուսուն օրատա պաղը ահրպաւսընտան մաատա , նուֆուզլու պիր համիսի տաթիպուլունմագտա իտի : Իհթիսար պիր ժէնէրալ օլան վէ բէտէրինին վագթիլէ արգատաչը օլմուչ պուլունան պու համի , հարպիսէ նէզարէթինտէ գուեուտաթ միւտիրի իտի :

33

Պու ժէնէրալ , Դրրմ մահարէպէսինտէ , քէնտի եանընտա վէֆաթ իթմիչ օլան Վանտամըն բէտէրի հագգընտաքի մուհապպէթինի օղլունա հասր իթմիչ օլուպ , պունունլա պէրապէր , Էմիլ Վանտամ տա օլ մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհէ շայէսթէ պուլունմագտա իտի :

Իմտի , կէնճ միւլաղիմ , հարպիսէ նէզարէթի տայիրէսինտէ , համիսինին օտասը թարաֆընա պիլ աղիմէ , գարթընը կէօնտէրիպ , իշէրի կիրմէսի իշին միւսաատէ իսթիհսալ իթտի :

Ժէնէրալ իւթիւնտէ պիր շօգ քեաղըտ վէ էվրագ մէվճուտ օլան պիւեիւք պիր եաղըխանէնին արգասընտա օթուրմուչ օլուպ , թէքմիլ սիեահ օլարագ , սիվիլ էլպիսէ կիւնիմիչ , վէ բարտըսիւսիւ իւզէրինտէ , Լէթիօն տ'Մնէօր նիշանընը միւշիր քիւշիւք պիր տիւյմէ պուլունմագտա իտի :

Պու ժէնէրալըն սաչլարը կիւմրահ , ֆագաթ գար կիպի պէեաղ օլուպ , բալապըեղլարը տաթի աղարմըչ օլմասըլլա , կէօղիւնէ պաչգա պիր էհէմմիսէթ քէսպ իթտիրմիչ իտի : Միւմաիլէյհին եիւզիւնտէ , մէյտանը հարպլարտա ալմըչ պուլունտուղու ճէրիհանըն էսէրի հէնուզ կէօրիւլմէքտէ օլտուղու կիպի , 1870 մուհարէպէսինտէ տաթի գալչասընա իսապէթ իտէն գումպարատան պիր աեաղը թօբալլաչմըչ

օլտուղունտան , Էմիլ Վանտամը կէօրտիւկիւնտէ , իսթիգալ իշին աեաղա գալգտըղընտա , թօբալլաեարագ պիր գաչաալմ իլէրլէտի , վէ էլինի թագտիմ իտէրէք ,

— Սէն միսին , օղլում , կէլ պագալըմ , տէտի :

Վանտամ իհթիսարըն էլինի քէմալը մուհապպէթլէ սըգտը :

Ժէնէրալ . - Պու կիւն էօյլէ թաամընը պէնիմէ պիրիքտէ իտէճէքսին , տէյիլ մի :

Վանտամ . - Խա'յր , ժէնէրալըմ :

— Իշթէ պունա թէէսսիւֆ իտէրիմ :

Պու արա , ժէնէրալ , Էմիլ Վանտամըն սիմասընտաքի մահղունիլէթ հալի միւշահէտէ իտէրէք :

— Պու նէ տիր , պիլիմիսին , եիւզիւնտէքի հալ պիր ճէնաղէեէ մախսուս տուր : Եաս ու էլէմէ մախսուս պիր շէյ մի վար տրր : - Լաքին ինքեար իթմէ . . . մութլագա սէնտէ պիր շէյ վար տրր , աչիքեարէն կէօրիւնիւեօր : Հայտէ , օղլում , օթուր տա վուգուի հալի պանա պիլտիր : Պիր քիմնէտէն եախօտ պիր շէյտէն միւթ էշէքքիմիսին , տէտի :

— Խա'յր , ժէնէրալըմ :

— Էօյլէ իսէ , պու հալէ սէպէպ նէ տիր :

— Բարիստէ սըգըլըեօրում :

Ժէնէրալ , շաչըրարագ ,

— Աճա'յիպ , սապահտան ագչամա գատար շալըչտըղըն հալտէ , նէտէն սըգըլըեօրսուն : Պէն պէօյլէ պօշ լագըրտըլարա ինանմամ . հագըգէթի հալի սէրահաթէն վէ գաթիէն պիլտիրմէլիսին : Աճապա հագգընտա պիր սուի մուամէլէ մի վուգու պուլուեօր :

— Խա'յր , ամիրլէրիմին հագգըմտա վուգուա կէլէն մուամէլէյի խայրիսահանէլէրինէ միւթ էշէքքիւրիւմ : Ժէնէրալ , հէր նէ գատար իֆատէյի վագրամ սիղճէ ինանըմաղ կէօրիւնիւեօր իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ հագըգէթի հալի պէեան իտիեօրում : Թէքրար իտէրիմ , Բարիստէ սըգըլըեօրում , վէ պու խուսուստա պիր շարէ հիմմէթ իթմէնիլ իշին սիղէ միւրաճաաթ իթմէքտէեիմ :

— Պէնիմտէ արղում օ տուր . ֆագաթ նէ շարէ իսթէ :

եօրսուն, Էկէրչի իսթէտիկին միւմքին իսէ, բէք ալէա շալը-
շըրըմ:

— Մալիւմ տիւր քի, շու էսնատէ, Ագասի Շարգատաքի
օրտուսուզու թահքիմ իթտիրմէք իչին թօքնու զապիթանըն-
տան պիր միգտարը ինթիխապ իտիլեօր: Իմտի, ինթիխապ
օլունան զապիթան սըրասընա պէնիմ տախի կէշիրիմէքլիկիմ
իչին, հիմաեէյի ալիեէնիզէ միւրաճաթ, վէ պիր ան էվվէլ
Բարիստէն մուֆարաթաթ իթմէք արզուսինտէ օլտուզումու
արզ իտէրիմ:

Ժէնէրալ՝ պիր գաշ սանիյեէ գատար սիւքիւթ իւզրէ
տուրուպ, կէօզլէրինի, կէնճ միւլաղիմին կէօզլէրինէ աթֆ
իտէրէք, վէ պիրտէն պիրէ եաղըխանէսի իւզէրինէ եումրու-
զույլա վուրարագ:

— Եահճէ, սէն տիվանէ՞մի օլուեօրսուն, տէտի:

— Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, Ժէնէրալըմ, ագլըմ թէ-
մամիյլէ պաշըմտա տըր:

— Թօքնու մէճիսի՝ սանա ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ բիա-
եէթ իթտիկի, վէ էսլիհայը հարպիեէմիզին իսլահը իչին վա-
գը օլան քէշֆիեթընը ճիտտէն թահթը նազարը տիգգաթա
ալտըզը պիր զէմանտա, պուրատան կիթմէք թասափվուրուն՝
սըրֆ էսէրի ճիննէթ տիր... Լաքին պու թէքլիֆին ճիտտի՝
մի տիր:

— Օլ գատար ճիտտի տիր քի, էկէր սիզ, Բարիստէն
մուֆարաթաթ իթմէք լութֆունու պէնտէնիզ իչին իսթիհասալ
իթմէզաէնիզ, իսթիֆամը վէրէճէեհիմ:

Իհթիեար Ժէնէրալ՝ թէքրար եաղըխանէսի իւզէրինէ
եումրուզույլա վուրարագ:

— Իսթիֆա՞մը... իսթիֆա՞մը, տէտի:

— Էվվէթ, չիւնքի պիր քէրրէ սէրպէսթ օլուր իսէմ,
կէօնիւլլի մագամընտա մահէլլի մէզքիւրէ կիտէպիլիւրիմ, վէ
կիտէճէեհիմ:

— Լաքին Շարանթօն գաշկընը կիպի հարէքէթ իթմէքլի-
կինտէ էլպէթթէ պիր սէպէպին վար տըր:

— Էվվէթ, Ժէնէրալըմ, վէսիմ պիր սէպէպիմ վար տըր:

— Աճապա պու սէպէպ՝ աշգ ու սէվտաեա միւթէալլիգ

մի տիր: Մհ, շու գատընլար, էօթէքինին պէրիքինին ճանընը
եազմագտան պաշգա շէյ տիւչիւնմէզլէր:

— Տայիմա մէմուլ օլունմուշ իքէն, միւէպպէտէն էլտէն
չքգմըշ օլան սաատէթի կէօրէրէք, տիւչար իզթիրապ վէ եէ-
յիս օլմագ՝ մուվաֆըզը մասլահաթ տէյիլ տիր:

— Թէքրար սէօյլէրիմ քի, սէն պիր մէճնունսուն, հէմ
տէ իֆրաթ մէրթէպէ մէճնունսուն:

— Գեաշքի էօյլէ օլսա իտիմ, պու գատար իզթիրապ վէ
եէյիս ու էլէմէ տիւչար օլմաղ իտիմ:

Պու արա կէնճ զապիթին եանագլարը իւզէրինէ իքի
տամլա կէօզ եաշը տիւչտիւ:

Ժէնէրալ, իչպու կէօզ եաշը տամլալարընը կէօրտիւկիւն-
տէն, միւէսսիր պիր սէտա իլէ, վէ մէրզումուն էլլէրինի
թութարագ:

— Նէ՞ օ, օղլում, աղլաեօրմուսուն, ֆագաթ պու հա-
րէքէթին մուճիպի քէտէրի աղիմ տիր, տէտի:

— Էվվէթ, Ժէնէրալըմ, մուճիպի քէտէր վէ մահճուպիյ-
եէթ օլտուզումու պէնտէ պիլիեօրում. Լաքին նէ՞ եարաեըմ,
տիւչար օլտուզում՝ ճէվր ու թաղեիգ՝ թէհամմիլիւմին խա-
րիճինտէ տիր: Պունունլա պէրապէր պէն տէ պիր ինսանըմ,
վէ քէնտիմի նէ՞ գատար ճէսուր վէ սահիպ գուվվէթ զանն
իթմիշ օլսամ, թէէսսիր վէ հէեէճանա թապի պուլունմագ-
տաեըմ:

— Ֆագաթ պու տէրտինէ տէվա պուլունմագ մը:

— Եալընըզ պիր տէվա վար տըր:

— Նէ՞ տիր:

— Ունութմագլըզ:

— Լաքին հանկը շէյթանի մախլուգ սէնի պու տէրէճէ
պիւեիւլէտի:

— Գըզլարըն իչինտէ է՞ն էյիսի, է՞ն նամուսլուսու, է՞ն
լաթիֆի, վէ է՞ն քեամիլի պէնի պու հալէ կէթիրտի:

Ժէնէրալ. - (Շիտտէթլէ.) Աճա՛յիպ... գըզլարըն է՞ն
քեամիլի տէտիկին մախլուգ՝ պիր ապէրի աղլաթտըզը իչին,
պէնճէ բէք մուզիր տիր:

— Պէնի աղլաթան օ տէյիլ տիր, օ տախի պէնիմ կիպի

պետպախթ տըր . չիւնքի պէն քէնտիսինի սէվտիկիմ գատար քէնտիսի տէ պէնի սէվէր :

— Տիմէք օլուրքի ֆամիլեասը արդունուզա մուխալիֆէթ իթմէքլէ , պու պետպախթլըզա սէպէպ օլուեօր :

— Էվվէթ :

Պու արա իհիթիեար ժէնէրալ , ֆիքրի տաղընըզ վէ ալթիւսթ օլարագ , օտասը տէրունինտէ հիտտէթլէ տօլալմագտա օլուպ , քէնտի քէնտիեէ պազը սէօղլէր սէօյլէտիքտէն սօնրա , պիրտէն պիրէ կէնն զապիթին գարչըսընտա տուրտու , վէ աեաղընը եէրէ վուրարագ ,

— Տայիմա շու շէյթան գարըլար՝ ֆէնալըղըմըղը մուճիպ օլուեօրլար : - Հագգըն վար տըր , օղլում . շու աշգ ու սէվտա տէնիլէն շէյ պիրքէրէ գալպիմիլտէ , շու էսնատէ սէնին գալպինէ կիրմիլ օլտուղու կիպի մէյտան պուլուր իսէ , մուզիրր օթլարըն էն ֆէնասը մագամընտա , միւմքին օլան վէսաիթին ճիւմէսինի պիլ իսթիմալ , անը եիւրէկիմիլտէն չըգարըպ աթմագ լազըմ տըր : - Իմտի , ունութմագլըգ սանա շիֆա պախշ իտէճէկինի զանն իտիեօրսուն , վէ ունութմագ իչին տէ , պուրատան կիթմէք իսթէեօրսուն , Էվվէթ , թէտպիրին մանթըգա մուվաֆըգ տըր . . . Հէմտէ պու սաեէտէ քէսպի թէմէյեիւզ իտէրէք , տահա պիւեիւք թիւթպէլէրէ տէ մագհար օլուրսուն : - Էվվէթ , Թօնքինտէքի աքէրիմիլի թահքիմ իթմէք իւզրէ Ագսաի Շարգա միւսթայիտ զապիթլէր կէօնտէրիիեօր : Վագաա օրատա էսպապը մուճիպէսի օլմաեարագ աշըմըլ , վէ հիլ պիր մագսէտէ միւպթէնի օլմագսըղըն տէվամ իթմէքտէ պուլունմուշ օլան մուհարէպէ , աղըլըլըգ էսէրի տէյիլ իսէ տէ , մատէմ քի պու մէսէլէտէ ֆրանսա սանճաղընըն նամուսու վար տըր , մուհարէպէեի մէզքիւրէեի սօնուհա գատար տէվամ իթմէք լազըմէտէն տիր . . . Իմտի , օղլում , սէն տէ , օլ թարաֆա կէօնտէրիլէն զապիթլէր սըրասընտա պուլունճագսըն :

Վանտամ . - (Մէսէրրէթլէ կէօղլէրի բարլաեարագ .) Վատ իտիեօրմուսունուզ , ժէնէրալըմ :

— Էվվէթ , մատէմքի իեատէյի իֆագաթըն իչին տիր , վատ իտէրիմ : կէրչի պու գարար՝ պէնի մահղուն իտիեօր , ֆա-

գաթ նէ եաբաերմ , իարար իթտիկին վէ մուհիմմ պիր սէպէպ կէօթէրտիկին իչին , պու խուսուսա գաթլանըեօրում . . . Հէր նէ իսէ , պու կիւն պուրատա գալ տա , էօյլէ թաամընը պիրիքտէ իտէլիմ : Պատէհու իճապ իտէն մէմուրու կէօրիւպ սէնին իչինի թէրթիպ իտէրիմ . - Պէշ կիւնէ գատար պիր գաֆլէ եօլա չըգաճագ տըր . . . Շիմտի , պու արղուն հասըլ օլտուղու հալտէ , մահղունիյեթինի պէր թարաֆ էթ . . . մէսրուր օլ , վէ կէլ կիտէլիմ , թաամըմըղտան էվվէլ պիրէր ապսէնթ իչէլիմ . . . Վագաա ապսէնթ իսթիմալինին ֆէնա պիր ատէթ օլտուղունու պիրիեօրում , լաքին էլիմտէ տէյիլ տիր , Աֆրիգատա իհիթիեարլանմըլ օլան պէնիմ կիպի քիմսէլէր , քէնտիմիլի իսլահ իտէմէեիլ , վէ իսլահ իթմէք տէ իսթմէեիլ :

Պէօյլէճէ ժէնէրալ , հէեհճանընը բէք տէ թէսկինէ մուվաֆիագ օլմաեարագ , վէ տօթունուն օղլունուն քէտէր վէ եէեիսինտէն տօլաեը կէօղլէրի եաշարմըլ պուլունարագ , շարգասընը , պասթօնունու վէ էլտիվէնլէրինի ալըպ , Վանտամը , Հարպիեէ նէզարէթի տայիրէսի եագընընտա , գահվէլսանէ վէ լօգանթա օլան պիր տայիրէեէ կէօթիւրտիւ :

Պունլար , օրատա թաամ իտիպ , պատէհու ժէնէրալ Վանտամ ,

— Պէնի պուրատա պիր սաաթ գատար պէքլէմէլիսին , տէյիպ , քէնտիսի տիշարը չըգաթ , վէ արատան պիր սաաթ կէլմէլտէն ալտէթլէ ,

— Պու իշտէ պիթտի . եարըն աղիմէթ էմրինի ալաճագսըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Վանտամ . - (Մէսէրրէթլէ .) Թէշէքիւր իտէրիմ , ժէնէրալըմ , թէշէքիւր իտէրիմ :

— Պագաթ սանա պիր շէյ թալսիեէ իտէճէեիմ : - Հիւսնի նէթիճէեէ իյսալ իտիլէմէեէն պիր աշգ ու սէվտաեը ունութմագ պէհանէսիլլէ , քէնտինի թէլէֆ իթմէք՝ ճէսարէթ վէ աղլ ու ֆէթանէթ էսէրի տէյիլ տիր : Տէրխաթըր էթքի , սէնի եիւզ պաշը թիւթպէսինի հայիլ վէ խաշ նիշանընը համիլ օլարագ թէքրար կէօրմէք արղուսինտէեիմ , վէ էկէր տայիմի սուրէթտէ՝ օրատա գալըր իսէն , պու խուսուստա

սանա մուկաֆադաթ իմ միշտ ուղու մտան տուներ միմեքե-
սիր օլաճաղըմ, Զաթեն պուրատան մուֆարադաթըն, էսերը
ազըլ օլմատըղը հալտե, պիր տե քենտինի իսթիեարի թե-
լեֆ իթտիրի իսեն, վեֆաթընա շերիք օլմուշ օլուրում, -
Օ թագտիրտե, սեմավաթտա պուլունան բետերին պանանե՞
տիեճեք տիր, Հասըլը, եաշամազըղընը սանա էմր իտիե-
րում, անլաեօրմուսուն, - Իմտի նամուլու վե շեճի պիր աս-
քեր կիպի հարեքեթ իտեճեկինե, լաքին քենտինի իսթիեարի
վե գաստի գուրշունլարա հետեֆ իթմեեճեկինե տայիր պա-
նա սեօզ վեր... Սեօզ վերիեօրմուսուն:

Վանտամ, ճեվապ օլմագ իւզրե, ժենէրալըն էլինի սըգ-
տը, վե միւմաիլէյհ տախի,

— Կիթմեզտեն էվվէլ պենի կեօրմեեքե կելեճեքմիսին,
տէյի սիւալ իթտի:

— Շիւպհէսիլ:

— Բէք էյի, հայտե կել պենի տերուղուշ էթ տե, ար-
թըգ այրըլալըմ. պեն իշիմէ ալտէթ իտիեօրում:

Պատէհու իհթիեար ժենէրալըն քենտի պօղազընա սարը-
լան Վանտամը բետերանէ մուհապպէթլէ կեօքսիւնտե սըգ-
տըգտան սօնրա, մերգումտան մուֆարադաթ, վե Վանտամ
տախի Վենսանա ազիմէթ իյլէտի, վե թէշեպպիւսիւ վագըա
հագգընտա քիմսեքե պիր շէյ սեօյլէմէտի:

37

Պանթեզի-Մօտերն թէաթրօսունտա, Լա Ֆուժերին,
մահվ օլմագ տերեճեկերինե կելմիշ օլան թէշեպպիւսիւնե եե-
նիտեն մէթանէթ քէսպ իթտիրմէք իշին իւմիտ իթմէքտե օլ-
տուղու լուպիեաթըն թէճրիւպէլէրինե պիւա ֆասըլա տէվամ
օլունուեօրում:

Տիկեր թարաֆտան, մերգում թէաթրօ տիրէթօրում,
թէգեինաթ գալֆա վե բեսամլարընա հեր կիւն եէնի եէնի

իշէր եաբտըրըպ, ֆագաթ ագչեքե կելինճե, տայիմա վատ
իթմէքտե իտի իսէտե, մերգումլարա պիր բարա պիլէ վիրմէ-
մէքտե իտի:

Լէօնա իլէ մեզքիւր տիրէթօր արասընտա թանգիմ
իտիմիշ օլան մունթազամ պիր մուգավէլէ մուճիպինճե, մեզ-
պուրէնին, մահը ճարինին ՅԱ ինճի կիւնիւ, հէմ մաալը
ազթրիսի վե հէմ տե մէթրէսի պուլունտուղու Լա Ֆուժերէ
գարդէն եիւզ էլլի պին ֆրանգ վիրմէսի մուգարրէր իտի, Պու
սանէտե, Լէօնա, թէաթրօ տախիլինտե պիր հիւքմիւ մախ-
սուս սահիպի օլարագ, իճրա իտիլէն բիւլէրին միւլէիֆլէ-
րի, թէաթրօ ազթէօր վե ազթրիսլէրի, վելհասըլ քեաֆֆէյի
թէաթրօ խալըլ իլէ մուամէլէսի վե մէթալիպաթը տերեճե-
եի աշմըլ թաշմըլ իտի, Պու հարեքեթտեն տուներ խեֆի
պիր ինթիզամըղըգ վե իթաաթսըղըգ պաշլամըլ օլուպ,
այըն սօնունա պէքլէնիեօրում:

Թէաթրօտա, Ժիւլ Վերիերին հէմ Լէօնաեք, հէմ Լա
Ֆուժերի թէքը իթմիշ օլտուղունու պիլմեքեն օլմաեքպ, հեր
քէս, « Էկեր մաալար մուայեքեն կիւնտե վերիլմէք իսէ,
օլ վագըթ կեօրեճեք իշիմիլ վար տըր » տենիլմէքտե իտի:

Արթիսթլէրտեն պաղըլարը, մաալարընտան պիրէր ճիւզի-
նի էվվէլճե ալմագ իւզրե սանտըգքեարա միւրաճաաթ իթ-
տիլէր իսէ տե, բէտտ ճեվապը ալտըգլարը միսիլու, թէ-
համիւլ իտեմեքենլէր տախի պիզաթ տիրէթօրա միւրա-
ճաաթ իթմէլէրիլէ, տիրէթօր թարաֆրնտան քենտիլէրինե
շու եօլտա ճեվապ վերիլտի:

— Տօսթլարըմ, այըն սօնունտա ճիւմլէնիղին հագգը վե-
րիլէճեք տիր... Շիմտիլիք լուպիեաթըմըղը տիւշիւնէլիմ,
ճիւմլէմիլ իշին պու լուպիեաթ՝ մուճիպի սաատէթ օլաճագ
տըր... Իմտի, տօսթլարըմ, իշինիլէ տէվամ իտին, այըն
իսթամընտա մաալարընըղըն թէէտիեք իտիլէճեկինե էմին
օլուն:

Մահը ճարինին ՅԱ ինճի կիւնիւ, Լէօնա, Ժիւլ Վերիերին
շերիլլէ գարարաշտըրըմըլ օլտուղու վեճհլէ, Լը Բելըթիե
սօգաղընտաքի պանգաեա ազիմէթլէ, տիրէթօրում օտասը-
նա կիրտիրիլտի:

Արնօլտ, օլ էսնատէ եալընըզ օլուպ, Լէօնանը քէմալը նէզաքէթլէ գապուլ իտիպ, թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Մատամ, հիշ կէճիքմէտինիզ, տէտի:

— Էվլէթ, միւսիւ, թայեին իթտիկինիզ թամ վագըթ-տա կէլտիմ: Ումարըմ քի, ագչէմ հազըր տըր:

— Էվլէթ, ֆագաթ պիր գաչ սանիյեէ պէքլէերին քի, սանտըզա կիտէերիմ:

Արնօլտ տիշարը չըգըպ, թահսիլաթա կիթմէք իւզրէ քէն-տի պօրտըլարընա պէքլէմէքտէ օլան պիր թահսիլտարը պիր թարաֆա ալարագ, գուլաղընտան աշաղը,

— Սէյլէտիկիմ գատըն պուրատա տըր... պօրտըլա-րընըզա չէքլէրինիզ պուշլար տըր... հայտէ կիտին պիր ա-րապա թութուն, վէ գաբուտա պէքլէերին... մէզպուրէ տի-շարը չըգտըղընտա, արգասընտան կիտէրսինիզ... քէնտիսիյ-լէ պիր վագըթտա թէաթրօեա վասըլ օլմալըսընըզ, տէտի:

— Բէք էյի, միւսիւ:

— Թավսիեէլէրիմի ունութմաերն, վէ սիզէ սէյլէտիք-լէրիմի այնէն թէքրարլաներն:

— Պու խուսուստա միւթէրիհ օլապիլիրսինիզ:

Պատէհու Արնօլտ՝ սանտըգտան եիւզ սէքսէն պիր պին ֆրանգ ալարագ, օտասընա ավտէթ իտիպ, Լէօնանըն գար-չըսընա ռագգամլարը հավի պիր քեաղըտ վազ իլէ:

— Իշթէ հիսապընըզ, աղիզէմ մատամ, թէտգիգ իտէ-պիլիրսինիզ, տէտի:

Լէօնա՝ քեաղըտտաքի ռագգամլարը կէօզտէն կէչիւտիք-տէն սօնրա,

— Եիւզ սէքսէն պիր պին ֆրանգ վէ եթմիշ սանթիմ... թէմամ տըր, տէյի պէեան իլլէտի:

Արնօլտ. — Ալըն, սիզէ եիւզ սէքսէն պիր պին ֆրանգ-լըգ պանգնօթ, էլլի սանթիմիք պիր սիքքէ, վէ օն սանթիմ օլարագ իրի սիքքէ վէրիեօրում... Բէճա իտէրիմ, սաերն քի, հազըրլամըլ օլտուղում պիր մագպուզ սէնէտինի իմզա իտէ-սինիզ, տէտի:

Լէօնա՝ գայմէլէրի սաերպ, քիւչիւք պիր էլ չանթասը-նա վազ իթտի, մագպուզու իմզալատը, վէ պատէհու օ-

թուրտուղու իսկէմէտէն գալգըպ, սէլամընը վէրտիքտէն սօնրա, գաբուտա տօղրու պիր ատըմ ալմըլ իքէն, Արնօլտ մէզպուրէերի տուրտուրուպ,

— Թէճըրիւպէլէրինիզ մունթազամէն տէվամ իտիեօր մու, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվլէթ, շայեանը հայրէթ սուրէթտէ տէվամ իտիեօր:

— Եննի բիէսի նէ՝ վագըթ մէվգըրի սահնէեէ վազ իթ-մէք ֆիքրինտէ պուլունուեօրսունուզ:

— Պիր գաչ կիւնտէն մէվգըրի թէմաշաեա վազ օլունուր:

— Բօլունուզտան հալէա խօշնուտմուսունուզ:

— Էվլէթ... պէնիմ տէ, բիէսիմ տէ ֆէվգէլատէ մու-վաֆֆագըլթէթ քէսպ իտէճէկիմիզէ շիւպհէմ եօգ տուր:

— Բէք ալէա... ինշալլահ Մ. Լա Ֆուժէր՝ պու սաեէ-տէ քիւլլի ագչէ գազանըր:

— Պու իւմիտին պաշա չըգաճաղը տէրքեար տըր, միւսիւ:

Մուախսարէն Արնօլտ, քէմալը նէզաքէթլէ Լէօնանը օ-տասը խարիճինէ գատար կէօթ իւրտիւ, վէ մէսէրէթ ինտէն նաչի էլլէրինի օվուշտուրարագ թէքրար օտասընա ավտէթ իթտի:

Լէօնա, պանգատան մուֆարագաթընտան սօնրա, քէն-տիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապաեա ռաքիպէն, արգասըն-տան տիկէր պիր արապա կէլտիկի հալտէ, թէաթրօեա միւ-թէվէճճիհէն եօլա չըգտը:

Լա Ֆուժէր, օլ էսնատէ, քէնտի օտասընտա, սապըրսըզ-լըզա վէ պիւեիւք ատըմլար իլէ տօլաչըեօրտու, վէ քէմալը էնտիշէ իլէ մէթրէսինին մուվասըլթիլնէ պէքլէեօրտու:

Ջաթէն թէաթրօնուն սանտըգքեարը սապահտան պէրու իւշ տէֆա միւտիրին նէզտինէ կիտէրէք, պագը քէմալէլէրին՝ մաթլուպաթլարը իշին սանտըզա միւրաճաաթ իթտիքլէրի խա-պէրինի կէթիտի, վէ Լա Ֆուժէր տախի:

— Պանգաեա կիթմիշ օլտուղումու, վէ պիր միգտար ագ-չէ իլէ ավտէթ իտէճէկիմի քէնտիլէրինէ սէյլէերի պէքլէթտի-րին, տէտի, վէ պատէհու եինէ օտասընտա էվլէլէրի կիպի տօլաշարագ, — Էկէր էն սօն տագըրգատա շու ալշագ վէրիէր իլէ Լէօնա արասընտա պիր իթթիլաֆ վուզու պուլտու տա, բարասընը ալմաեա մուվաֆֆագ օլամատը իսէ, նէ՝ պիւեիւք

Ֆելաքէթ վուգու պուլաճագ տըր, տիմէքտէ իքէն, սօֆատա պիր աեագ սէսի, վէ իրէքլի ֆիսթան ֆըշրթըսը իշթմէքլէ գարուեսու աշտը, վէ մէթրէսինի, եիւզիւ կիւլիւնճլիւ հալտէ կէօրիւկինտէ, սէրպէսթճէ նէֆէս ալարագ,

— Նէ՛ խապէր, տէյի սիւալ իթտի,

— Ագչէմի ալտըմ,

— Վէրիեհերի կէօրտիւն միւ,

— Խայր, շէրիքինի կէօրտիւմ, ֆագաթ պէնի քէմալը նէզաքէթլէ գապուլ իտիպ, հիշ պիր շէյտէն պահա իթմէտի. կինտէն, էօյլէ զան իտէրիմ քի, քէնտի բարալարընը թահսիլ իթմէք իշին պէքլէմէեէ գարար վէրմիշլէր տիր,

— Չարուգ շու բարաեը պանա վէր, շիւնքի աշաղտա պէքլէեէն պաղը ալաճագլըլարը պիր ան էվվէլ սափմագ լա-
զըմ տըր,

— Շիմտի սանա, գարարըմըզ վէճհլէ, եիւզ էլլի պին ֆրանգ թէսլիմ իտէրիմ,

Լէօնա, շանթասընտաքի մէպլաղը մասանըն իւզէրինէ պօշաթմըշ իքէն, եավաշճա գարու շալընտըղընտան, Լա Ֆու-
ժէր՝ պիր զաղէթա իլէ պանգնօթլարը կիզլէտի, վէ « կիրին » տէյի ճէվապ վիրմէսինտէ, թէաթրօ սանտըգքեարը իշէրի կիրտի, վէ տիրէթօր տախի, սապըրսըզլըզլա,

— Նէ՛ տիր, տէյի սիւալ իթտի,

— Պիր թահսիլտար կէլմիշ . . .

— Մագպուզ սէնէտի նէ՛ տիր,

— Ժիւլ Վէրիեհին էմրինէ եաղըմըշ օլարագ, եիւզ պէշ պին ֆրանգլըզ պիր սէնէտի համիլ տիր,

— Ահ մէլէն . . . լաքին պու ալապլըզ տըր . . . Վէ-
րիէր՝ արամըղտա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ պէքլէեէճէք իտի . . . իմտի, սագըն քէնտիսինէ պիր բարա թէէտիեէ իթ-
մէեինիզ,

— Լաքին, միւսիւ, պու թահսիլտար նազիքեանէ լագըր-
տըեա գուլագ ասմաեօր, վէ մաթլուպուճու թահսիլ իթ-
մէեէրէք պուրատան մուֆարագաթ իթտիկի թագտիրտէ,
հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իտէճէկինի պէեան իտիեօր,

— Բէնտիսինի պուրաեա կէթիրին, պէն կէօրիւշիւրիւմ,

Սանտըգքեար տիշարը չըգտըգտան սօնրա, Լա Ֆուժէր՝
մէթրէսինէ իթթապ իտէրէք,

— Կէօրտիւն միւ, շու հայտուտուճ եաբտըղը ալապլը-
ղը . . . սէնին՝ քէնտի ագչէնի ալըպ օրատան չըգմագլըղընը միւ-
թէագըպ, օ տա քէնտի մաթլուպուճու իթմէմէք իւզրէ պու-
րաեա պիր ատէմ կէօնտէրմիշ տիր . . . Պուճուճա պէրապէր
պէնիմ պու ագչէեէ իշթիեաճըմ պուլուճուտըղուճու վէ պու-
ճու քէնտիսինէ վէրտիկիմ հալտէ, տիկէր ալաճագլըլարմա
վէրէճէք բարամ գալմաեաճաղընը պիրիւր : — Սէն պու խուսուս-
տա նէ՛ էֆքեարտասըն,

— Պէն տէրիմ քի բարաեը վէրմէլի Չաթէն պէն տէ եիւզ
էլլի պին ֆրանգը պուճուճն իշին սանա էօտիւնճ վէրիեօրում,
պագի գալան ագչէեէ տախի լուպիեաթըմըղըն թէտարիքեա-
թընա հասը իտէրիզ,

— Ասլա, ասլա . . . շու Վէրիէր սահհէն պիր խըսըմ
տէյիլ, պիր զատտար, պիր խային տիր,

Պու արա թահսիլտար՝ սանտըգքեար իլէ պիրիքտէ կէլ-
տի, Պուճարըն արգասընտան տախի, թէաթրօտա օեուճ-
ճուլարը ալըզլաճագ մէմուրիեէթինի իյֆա իտէնլէրին րէյի-
սի կէօրիւնտիւ,

Լա Ֆուժէր՝ Վէրիէր վէ շիւրէքեասը պանգասընըն սան-
տըգքեարընա տօղրու իլէրլէեէրէք,

— Միւսիւ, պէօյլէ սապահլաեըն էրքէն եիւզ պէշ պին
ֆրանգըն թահսիլինէ մի կէլտինիզ, տէյի սիւալ իթտի,

— Էվվէթ, միւսիւ, շիւնքի բօլիշանըն վատէսի հըլուլ
իթմիշ տիր,

— Բէք էյի, վատէսի հըլուլ իթմիշ օլան բօլիշանըզ՝
էֆէնտինիզ օլան Ժիւլ Վէրիէրէ կէօթիւրիւն, վէ թարաֆըմ-
տան սէօյլէեին քի, խըսըմընը սէֆիլ իտէճէք տէրէճէտէ ալ-
չագլըղը իրթիքեապ իտէն պիր ատէմ՝ էտնալարըն էտնասը
տըր, իշիտիեօրմուսուճուզ,

— Էվվէթ, միւսիւ, ֆագաթ պէն նէ՛ եաբաճաղըմը պի-
րիլիմ պուրատան չըգտըղըմտա, ալտըղըմ էվամիր մուճի-
պինճէ հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իտէճէեիմ,

— Նէյթանըն ինինէ գատար կիտին,

Այնի վագրթտա, թէաթրո արթիթլէրինի ալգըշլանան-
լարնն ըէյիսի եագլաշարագ, Լա Ֆուժէրին գուլաղընտան,

— Իսթէնիլէն չու բարաներ թէէտիեէ իտին, եօգսա եա-
րնն Վէրիէր սիգի տիւշարը իֆլաս գըլար... պու խուսուսու
պանա սէօյլէտի, տէտի:

Լա Ֆուժէր՝ օթուրտուղու եէրտէն սըշրրաներպ, թահ-
սիլտարնն տիւշարը չըգմըշ օլտուղու գարուեա տօղրու իլէր-
լէեէրէք, մէրգուսու չաղըրտը, Վէրիէրին մէմուրու ալտէթ-
լէ, թէրա չէհրէ իլէ:

— Տահա պէնտէն նէ՝ իսթէեօրսունուղ, տէյի սիւալ
իթտի:

— Բօլիշաներ վէրին, էօտէեէճէեիմ, Լաքին չուրաներ տա
պիլմիշ օլուն քի, էֆէնտինիլ պիր մուամէլէճի, հագգսըղ
պիր քեարճը տըր... չաբգըն, խօվարտա պիր ատէմ տիր...
պու սէօղլէրիմի քէնտիսինէ թէքրար իթմէեէ ունութմանըն:

Լէօնա՝ եիւղ պէշ պին ֆրանգը սայտըղընտան, թահ-
սիլտար՝ մէպլաղը մէգրիւրու ալըպ, սէլամ վիրմէքսիգին տի-
շարը չըգտը:

Սօֆատա պէքլէմէքտէ օլան ասհապը մաթլուպ, կիտէր-
քէն մէրգուսու ալը գօեուպ, օն գատար քէսան՝

— Մաթլուպունուղու ալտընըղ մը, տէյի սիւալ իթ-
տիլէր:

Թահսիլտար էվլէթ, իլէրտէ բարա վար տըր, Լաքին սէ-
սինիլի չըգարմալըսընըղ քի, մաթլուպունուղու ալաընըղ,
ղիրա ամիրինիլ եալանճը տըր, քէնտիսինէ էմնիլեթ իթմէ-
եին:

Թահսիլտար՝ մէրգուսուրա պու եօլտա ճէվապ վիրմէ-
սիլլէ, Արնօլտ Տէսվինեընն թավսիեէլէրինտէն պիրինէ թաթ-
պիգ հարէքէթ իտիեօրտու:

Լա Ֆուժէր իսէ, օտասը տէրունինտէ հալէա նէ՝ եաբա-
ճաղընը չալըրմըշ օլուպ, չիւնքի թէաթրո արթիթլէրինի ալ-
գըշլամանա մէմուր օլանլարնն ըէյիսի,

— Միւսիւ, սիւքիւնէթի էլէ ալըն տա, պիղիմ իշի տէ
թէսվիեէ իտէլիմ, տէտի:

— Հանկը իշի:

— Աճա՛յիպ, պէշ այ մուգատտէմ գարզէն սիղէ վէր-
միշ օլտուղու՝ ալթմըշ պին ֆրանգ իշին իթա իթմիշ օլտու-
ղունուղ սէնէտին վատէսի պու կիւն հըլուլ իթմիշ տիր:

Լա Ֆուժէր. — (Հիտտէթլէ.) Սիղ տէ՝ մի թաղեիգէ
կէլտինիլ:

— Աղիղիմ տիրէթթօր, հիտտէթլէնմէեին, չիւնքի թէ-
համիւլ իտէմէմ, վէ մաթլուպունու ալմագ իշին պունտան
ղիեատէ պէքլէեէմէմ:

38

Լա Ֆուժէր. — (Պիննիսպէ քէսպի սիւքիւնէթ իթմէկէ
չալըշարագ.) Պագաթ, պու մէպլաղըն էմրի թէէտիեէ վէ
թէսվիեէսինտէ պաղը մէրթէտէ միւսատէքեարանէ տալ-
րանըաճաղը գարարլաշտըրըմըշ իտի:

— Վագաա պունուն իհթիմալը վար իտի իսէտէ, մա-
տէմ քի պու պապտէ եաղըլմըշ պիր սէնէթ եօգ տուր, վէ
իշլէրինիլ տէ աքսի կիտիեօր, աղլէմի չիմտի իսթէրիմ:

— Վէրիէր պու խուսուստա քէֆիլ օլմուշ տուր, անը
մահքէմէեէ ճէլպ իտին. պէն պիր բարա պիլէ վիրմէմ, հէմ
տէ բարամ տալի եօգ տուր:

— Պէն տէ պու եօլտա գուրտ մասալարընա գուլագ
ասանլարտան տէյիլիմ... Պու սապահ եիւղ սէքսէն պին
ֆրանգ ալաընըղ:

Թըրնագլարընը ըսըրարագ պու սէօղլէրի տինլէմէքտէ
օլան Լէօնա՝ պիրտէն պիրէ աթըլարագ:

— Սիղ նէ՝ սէօյլէեօրսունուղ... օ բարաներ ալան պէնիմ.
Մ. Լա Ֆուժէր տէյիլ տիր. մէգրիւր աղլէ պէնիմ մալիմտիր.
պինապէրին իսթէտիկիմ կիպի գուլանմանա հագքմ վար
տըր. վէ սիգին կիպի պիր նէվ խըրսըղըն եէտինէ կէլմէսինի
իսթէմէմ, չիւնքի սիղ նամուսունուղ իւղէրինէ եէմին իտէ-
րէք իթտիկինիլ վատը կէլի ալըեօրսունուղ, տէտի:

Թէաթրո արթիսթներին ալգըշլաեանլարըն ըէյիսինն լէհէսի պու հագարէթ իւզէրինէ սօլարագ, քէսկին պիր սէ- տա իլէ,

— Բարամը թէէտիեէ իթմէք իսթէրմիսինիզ, եօգսա իսթէմէզմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, խայր, խայր, հազըրլատըղըմըզ բիեէսի մէվ- գըի թէմաշաեա վազ իթտիքտէն սօնրա, մաթլուպունուզու վէրէճէեիզ:

— Թէքրար իտիեօրում, շիմտի բարամա իհթիեանըմ վար տըր... էկէր վիրմէք իսթէմէսէնիզ, սիզ պիրիսինիզ... Մատէմքի պու խուսուստա վէրիէր քէֆիլ օլմուշ տուր, օ թէ- էտիեէ իտէր... Պուրատան չըգտըղըմտա, տօղրուճա քէնտի- սինէ կիտէճէեիմ, ֆագաթ սիզ տէ թէէմին օլուն քի, պու կիւն միւֆլիս իլան օլունաճագսընըզ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէգըիւր սայիպի մաթլուպ գա- բուեու արգասընտան շիտտէթլէ գաբաեարագ օտատան տի- շարը չըգտը:

Լէօնա. — (Հիտտէթլէ.) Ութանմազ արլանմազլա՛ր:

Լա Ֆուժէր. — (Ագլը պաշընտան կիտէրէք.) Հագգը վար տըր, վէրիէր իֆլասըմը իլան իթտիքէճէք տիր... Բեաշըի մաթլուպունու թէէտիեէ իթտիքսէ իտիք...

— Ֆագաթ նէ իլէ թէէտիեէ իտէճէք իտիք:

— Մէյտանտա տահա եէթմիշ ալթը պին ֆրանգ գա- լըեօր:

— Բարամըն քեաֆիէսինի սանա վէրիբիմ մի տէյի զանն իտիեօրսուն... Եայընըզ եիւզ էլլի պին ֆրանգ իթասը ի- չին սանա իմզա վէրտիմ... Օթուզ պին ֆրանգտա պէնտէ գալաճագ տըր, պէլքի տէ գուսուրունու ասլա կէօրմէեէ- ճէեիմ:

Պատէհու Լէօնա, մէգըիւր օթուզ պիր պին ֆրանգլըզ պանգնօթու շանթասընտա հըֆս իթտի:

Լա Ֆուժէր. — Իշթէ, շիմտի իշիմ պիթտի:

Պու արալըզ, խարիճտէն պազը սէսլէր իշիտիլտիկի կի- պի, սօֆատան տախի աեագ սէսի ալընըպ, սանտըզքեար պազթէթէն իշէրի կիրտի, վէ իֆատէեէ աղազլէ:

— Միւսիւ տիրէթթօր, պէլքէեէնիլէր սապըրսըղըզ ա- լէամէթլէրի իպրազ իտիեօրլար, տէտի:

— Պունլարա նէ՛ գատար շէյ թէէտիեէ իթմէնիզ լազըմ կէլիեօր:

— Եիկիրմի իքի պին ֆրանգ:

— Արթիսթներին մաաշլարը տա տախիլ տէ՛ մի:

— Խայր, միւսիւ, արթիսթներին մաաշլարըյլա պէրապէր օթուզ իւշ պին ֆրանգ լազըմ տըր:

— Արթիսթլէր իշին այրն պէշինէ գատար մէօհլէթ վար տըր, Սիզէ օն պին ֆրանգ վէրէեիմտէ, ալէլ հիօապ թէվզի իտիսինիզ:

Սանտըզքեար օն պին ֆրանգը ալտըգտան սօնրա իլա- վէթէն:

— Թէաթրօնուն թէզեինաթընա մէմուր օլան քիմնէ տէ պէնիմլէ պէրապէր կէլմէք իսթէտի... Սօֆատա պէլքէեօր, տէյի պէեան իլլէտի:

— Օ՛նէ՛ իսթէեօր:

— Բարա:

— Իշէրի կէլսին:

Սանտըզքեար չըգտը, թէզեինաթ մէմուրու՝ թէրա շէհ- րէ իլէ կիրիպ:

— Ազիզիմ միւսիւ, վատընըղըն իճրասընը իսթէմէեէ կէլ- տիմ: Լուպիեաթ իշին զաթէն պէշ թասսիթ թէսլիմ՝ իթտիմ, էկէր պունլարըն պէտէլինի իթա իտէրսէնիզ, տիկէրլէրինիտէ թէսլիմ իտէրիմ... Շիմտի պանա վերէճէկինիզ՝ սէքիզ պին ֆրանգ տըր, տէտի:

— Տէօրթ պին ֆրանգ վէրէեիմ տէ, պաշլաեանաղըմըզ օեունուն օն պէշինճի կիւնինտէ տէ թէքմիլ հիօապըմըզ թէս- վիեէ իտէրիզ:

— Գապիլ տէյիլ տիր, չիւնքի ամէլէմ իլէ մուշամմա վէ պօեա թաճիլլէրի՝ բարասըզ մուամէլէ իթմէզլէր, պինապէ- րին քէնտիլլէրինէ ազլէ իթա իթմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկին- տէն, պէն անլէր հագգընտաքի թէահիւտաթըմը էյֆա իթ- տիկիմ կիպի, սիզ տէ քէնտի թէահիւտաթընըզ էյֆա իթ- մէլիսինիզ:

— Սէքիդ պին ֆրանգտան ալթը պին ֆրանգընը վէրիր-
սէմ, իշինիդ կէօրիւլիւր միւ :

— Թէքմիլ հագգըմը իսթէրիմ, եօգսա ամէլեաթը թա-
թիլ իտէրիմ :

Լէօնա . - (Լագըրտընա գարըշարագ .) Պագաթ գօրգմա-
եա սէպէպինիդ եօգ տուր, շիւնքի իճրա իտիլէճէք լապիեաթտա
պէնիմ տէ բօլում վար տըր, հէմ տէ սօնունա գատար ինճէ
վէ սըգը տիլիք կիեինէճէեիմ, վէ ղաեթթ խաֆիֆ պիր պիւ-
րիւնճիւքլէ սահնէեէ չըգաճաղըմ . . . Պու իսէ, լուպիեա-
թըն մուվաֆֆագըլեթինէ թէէմինաթ տըր :

Թէգեինաթ մէմուրու . - (Գաթի սուրէթտէ .) Մա-
տամ, պէնիմ, սիգին իլէ իշիմ եօգ տուր :

Լա Պուժէր՝ հիտտէթի արթարագ օտասը տէրունինտէ
տօլաշըթօրտու :

Մէրգում, Ժիւլ Վերիէր վէ շէրիքի Արնօլտ Տէսվինէնըն
թահրիքիլէ պիւթիւն ասհապը մաթլուպունուն իթթիֆագ
իթմիլ օլտուգլարընը տէրք իտիպ, պէօեիւք պիր ֆէլաքէթէ
տիւշար օլտուղունու անլաեթօրտու իսէ տէ, մահվ օլմագ րատ-
տէսինտէ պուլունան քեաֆիէյի տիրէթթօրլար կիպի, պիր
էմնիյեթի քեամիլէ ֆիքրինի իսթէլա իլլէմէքտէ իտի :

Լա Պուժէր, պիրտէն պիրէ գարար վէրիպ եազըխանէ-
սինի աշտը, վէ Լէօնանըն կէթիրմիլ օլտուղու մէպլաղըն պա-
գըլեթսի օլան օթուզ պէշ պին ֆրանգտան սէքիդ պին ֆրան-
գը չըգարտը, վէ թէգեինաթ մէմուրընա խիթապլէ :

— Պանա պիր մագպուզ սէնէտի իմզալաեըն, տէտի :

Թէգեինաթ մէմուրու . - Չաթէն իմզալը պիր մագպուզ
սէնէտի կէթիրմիլիմ տիր :

Թարաֆէյն արասընտա նագտ վէ մագպուզ սէնէտի
թաաթի օլունտուգտան սօնրա, թէգեինաթ մէմուրու տի-
շարը չըգարտը, վէ այնի վագըթտա սանտըգքեար թէքրար իլէ-
րի կիրտիկինտէն, Լա Պուժէր՝

— Պաշգա քիմ կէլտի, տէյի սիւալ իթտի :

— Գումաշ թաճիրի կէլտի, միւսիւ տիրէթթօր :

Լէօնա . - Պէնիմ գումաշլարը կէթիրմիլ մի :

— Շիմտիէ գատար թէսիմ իթմիլ օլտուղու գումաշ-

լարըն հիսապ բուսուլասընը կէթիրմիլ, վէ թէսիմաթընա տէ-
վամ իթմէղտէն էվվէլ, ալաճաղընըն թէէտիեէսինի իս-
թէեթօր :

Լա Պուժէր պիր գօլթուգլու իսկէմլէեէ օթուրուպ, պա-
շընը էլլէրի տէրունինտէ հըֆը իտէրէք :

— Սիւպհան Ալլա՛հ, սիւպհան Ալլա՛հ, տէտիկինտէ Լէօ-
նա տաթի :

— Պագաթ պու ատէթա ֆէլաքէթ տիր . . . մութլա-
գա պու իշտէ իթթիֆագ վար տըր, տէտի :

Այնի վագըթտա օտանըն գաբուսու աշըլարագ, իւշ
պաշ կէօրիւնտիւ :

Պու պաշլար՝ արգատաշլարը թարաֆընտան մէմուր ի-
տիլմիլ օլան թէաթրօնուն իւշ արթիսթի օլուպ, Լա Պուժէր
պիր սըլըրաեընտա անաղա գալգարագ, վէ պունլարա սէօզ
սէօլլէմէկէ վագըթ պրագմաեարագ :

— Ատէթաէն օլտուղու իւղրէ, սիղէ բարա վէրմէք իշին
այըն Ծինէ գատար վագթրմ վար տըր, տէտի :

Ազթէթլէրտէն պիրի . - Էօլլէ օլտուղունու պիլիթօրուզ,
ազիզիմ տիրէթթօր, վէ պիղտէ պու կիւն խիթամ պուլան
այլըղըմըղը իսթէմէք իշին կէլմէթօրուզ . թէտաթիւտէ գա-
լան հագգըմըղը թալէպ իտիթօրուզ . . .

— Պիր ազ պէքլէեին . . . թէտաթիւտէ գալան հագ-
գընըղը տա, իճրա իտիլէճէք լուպիեաթըն իլք հասըլաթըյ-
լա թէէտիեէ իտէճէեիմ :

— Միւմքին տէյիլ տիր . . . պիլիմ ալաճաղըլլարըմըղտա
պէքլէմէք իսթէմէթօրլար : Պու սապահ քիւլիեթթիճէ մէպ-
լազ ախզ իթմիլ օլտուղունուղու պիլիթիլ, վէ արգատաշ-
լարըմըղ իլէ քէնտի թարաֆըմըղտան խապէր վիրմէք իշին կէլ-
տիքքի, էկէր տէրհալ ագշէմիլի վէրմէղսէնիլ, պու ագշամ
սահնէեէ չըգմաեաճաղըղ :

Տիրէթթօր ճէվապ վէրէճէք իքէն վագթը օլմատը, շիւն-
քի միւզիգաճըլարըն ըէյիսի մէճնուն կիպի օտաեա կիրէ-
րէք :

— Չաբուգ, չաբուգ, միւսիւ Լա Պուժէր, սանտըգքեարըն-
ղա բարա վէրինիլ քի, միւզիգաճըլարա թէէտիեէ իթսին, եօգ-

սա պու ազնամ թէաթրօեա կէլմէեհէք տիրէր . . . պու-
նու պանա քէնաթլէրի սէօյլէտիլէր , տէյի պէեան իթաի .

Լա Յուժէր . - Սանարգքեարըն եհտինտէ ազչէ վար
տըր , ալըն :

Պու արա սանարգքեար իշէրի կիրմէքտէ օլուուղունտան ,
Լա Յուժէր , մէրգուժա խիթապէն :

— Միւզիգանըլարա նիշին բարա վիրմէեօրսունուզ , տէ-
յի սիւալ իթաի : Սանարգքեար տախի :

— Անլէրէ վիրէհէք գատար սանարգտա մէվճուտ եօգ
տուր , վէ պուրաեա կէլիլմտէ , գուժալ թաճիրինն , ալէլ
հիսապ մէպլաղ գապուլ իթմէք իսթմէտիկինի խապէր վիր-
մէք իլին տիր , տէյի ճէվապ վէրտի :

Լա Յուժէր . - (Ղազապնաք պիր հալ իլէ .) Ահ մէ-
լունլար , տիմէք պէնիմ մահվրմա չալըլմազ իշին եհմին իթ-
միլլէր : Էկէր օլանճա ազչէմի վէրի իսէմ , լուպիւթը պա-
շա չըգարամաեաճաղըմ . . . թէաթրօեա գաբամազտան զայ-
րի չարէմ գալմաեաճաղ տըր :

Պիր սէս . - Գաբաեըն , հիշ օլմուտա , պիր տօլանտըրըն
էքսիլը :

Պու արա , պիր ատէմ , զալէպէլիկի եարըպ , Լա Յու-
ժէրին եազըխանէսի էօնլնէ գատար իլէրլէտի :

Պու ատէմ , Արնօլտ Տէսվինըն օլուպ , արգասընտան
տախի թէաթրօ օեուճուլարընը ալգըլլամաեա մէմուր օլան-
լարըն ըէյիսի եհթիլտի :

Արնօլտ . - (Լա Յուժէրէ խիթապէն .) Միւսիւ , շէրի-
քիմ Մ . Վէրիէր , սիգին պօրճուճուզ օլան ալթմըլ պին ֆը-
րանգը պու զաթա թէէտիեհէ իթտի : Իմտի , ալէյհինիզտէ
մուամէլէյի լազըմէեհէ թէչէպպիւս իթմէզտէն էվվէլ , մէպ-
լաղը մէզքիւրու իթա իտիպ իթմէեհէկինիգի սիւալ իթմէեհէ
կէլտիմ :

Լա Յուժէր . - Լէօնա , էօտէմէք լազըմ տըր :

Լէօնա . - Էօտէմէք , զաթէն ազչէմի պէյհուտէ մահվ
իթտիմ . . . եիւզ էլլի պին ֆրանգըմ պէրհապա օլտու :

Լա Յուժէր . - (Արնօլտա .) Ճէսթէ ճէսթէ իթա իտէ-
րիմ : պիր ազ վազըթ միւսաատէ իտին :

Արնօլտ . - Ոգչէնին թէքմիլի պիղէ լազըմ տըր :

Լա Յուժէր . - Տիմէք օլուր քի պէնիմ իշին մահվ ու
խարապիեհէթտէն պաշգա չարէ եօգ տուր :

Զաթէն իշիտիլմիշ օլան սէս թէքար պազըրտարազ ,

— Էօյլէ իսէ , պու տօլանտըրընը միւֆլիս իլան իտէ-
լիմ , տէտիկինտէն , տիկէր օն գատար սէտա :

— Էվվէթ , էվվէթ , միւֆլիս իլան իտէլիմ . . . ազչէսի
վար տա էօտէմէք իսթմէեօր , պու ատէթա տօլանտըրըն-
ըգ տըր , տէյի թէքար իթտիլէր :

Լէօնա պու արա հրնչըրտամազտա , վէ Լա Յուժէր
տախի չարչապ կիպի տղարմիշ օլուպ , էթրաֆընտան վազը օ-
լան ահվալի անլաեամաեօր զանն օլունմազտա իտի : Պիրտէն
պիրէ սանտըրը աշարազ , վէ տէրունինտէ պուլունան պանգ-
նօթլտըր ֆըրլաթարազ :

— Ալըն , սանարգքեար , ալըն , տէտի , վէ Լէօնա , -
Պու ազչէ պէնիմ տիր տիեհէք , հէման մէզքիւր պանգնթթ-
լարըն իւզէրինէ հիւճուժ իթտի իսէ տէ , ալաճազ սահիպլէ-
րինանէն իքի իւշ նէֆէրի գօլունտան թութտուզլարընտան ,
սանարգքեար մէպլաղը մէզպուրու զապթ իլէ , արգանընտան
պիր խալլի քէօան կիթտիլէրի հալտէ , քէնտի օտաօընա չէ-
քիլտի , վէ Արնօլտ սօն գալաղընտա :

— Պիրիմ տէ եաբաճաղըմըլը պէն պիլիլիմ . . . պու
ազչամ օլմազտան խապէրլէրիմիգի ալըրընըլ , տէյիպ , օրա-
տան մուֆարազաթ իթտի :

Սանարգքեար եհտինտէքի ազչէլէրի թադսիմ իթմէկէ
պաշլաալ իսէտէ , եիկիրմի եհտի պին ֆրանգ ճիւմլէսինէ քի-
ֆաեհէթ իթմէտիկինտէն , քեաֆֆէսի եհկապալ օլարազ :

— Իֆլա . . . Իֆլա . . . տէյի թէքարլամազտա իտի-
լէր :

Լա Յուժէր օլ էսնաուտէ , ֆէվզ էլ ատէ եօրկուն պիր ա-
տէմ կիպի պիր գօլթուզլու իսկէմլէտէ եասլանմիշ իտի Լէօ-
նա տախի հիտտէթամիզ վէ զազապնաք պիր հալտէ գար-
չըսընտա տուրուեօրտու : Էզպուրէ , տիլլէրինի օրգարազ
չէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Սէն պիր քիւրէք ֆիրաթիսին . . . Տաղտա ատէմ սօյ-

տուգլարը կիպի պէնի սոյուպ սողանա չէվիրտին : - Խըրսը՛ղ, սէն պօրճլարընը պէնտէն կիզլէմիշին : Եիւզ էլլի պին ֆրան. գըմըն օն բարասընը պիլէ կէօրմէեէնէնիմ. . . Պիլմէմ քի, հայտուտ, սէնին եիւզիւնէ թիւքիւրմէքտէն քիմ պէնի, մէնն իտիեօր :

Պատէհու մէզպուրէ տախի, հէման պօշ օլան չանթասը. նը ալարագ, մէզքիւր օտատան տիշարը չըգտը :

39

Լա Ծուժէր եալընըզ գալտըղընտա, գաբուեա գատար եիւրիւեիւպ, իչէրտէն գաբունուն սիւրկիւլէրինի գօյտու, վէ սօնրա պէ թէքրար իսկէմլէսինէ օթուրմաղլէ, ագչամա գատար գըմըլտանմագսըղըն տալկըն տալկըն գալտը : Վագաա խարիճտէն գաբուսու չալընըեօրտու իսէտէ, ճէվապ պիլէ վիրմէեօրտու :

Ագթէօրլէր, հազըրլատըզլարը օեունուն թէճրիւպէսի իչին կէլտիլէր իսէ տէ, միւտիր օրթատա օլմաղըղընտան, քեաֆֆէսի տէ կէրի տէօնտիւլէր, վէ օեունուն միւլլիֆլէրի պազը թատիլթ իճրա իթմէք պէհանէսիլլէ, էլ եազըլարընը ալըպ կէօթիւրտիւլէր :

Օ ագչամը իճրա օլունան լուպիեաթտա, թէաթրօ հէման պօշ օլուպ, պին պէշ եիւզ ֆրանգտան զիեատէ հասըլթ օլմամը իտի, վէ պունու տա, օն իքի գատար հիւքիւմէթ մէմուրու կէլէրէք, ալթը նէֆէր ասհապը մաթլուպուն իսթիտալարը իւզէրինէ զապթ իթտիլէր :

Ագթէօրլէրին նազըրը՝ Լա Ծուժէրին օտա գաբուսունու թէքրար չալմագլա, նիհաեթ մէրգուժ, լէհէսի սօլմուշ օլարագ, սայքի քէնտինին կէօլկէսի կիպի տիշարը չըգտը, վէ օեունուլար նազըրընըն, - նէ՛ եաբաճաղըզ, - տէյի վագը օլան սիւալինէ գալըլըզ, Լա Ծուժէր,

— Հիշ պիր չէյ, եախօտ տահա տօղրուսու իսթէտիկի-

նիզի եաբըն. . . Պէնիմ իշիմ պիթտիկինի հիսս իտիեօրուժ, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պատէհու Լա Ծուժէր, թէաթրօտան մուֆարագաթլա նէրէեէ կիտէճէկինի պիլմէտիկինտէն, տիվանէ կիպի Բարի. սին իշինտէ կէլմէկէ պաշլատը, զիրա հիշ պիր եէրէ կիթմէ. եօրտու, վէ սէսիզճէ աղլաեօրտու :

Սապահըն ալաֆրանկա սաաթ իքիսի բատտէլէրինտէ, եօրկունլուգտան թագաթը գալմաեարագ, վէ մաքինավարի եիւրիւեէրէք, տէրունինտէ իզամէթ կեահընը թէէսսիս իթմիշ օլտուղու թէաթրօեա ավտէթ իթտի :

Պիշարէ, տայիրէսինէ կիրէր կիրմէզ էլպիսէսինի չըգար. մագսըղըն եաթաղընա եաթտը : Օ կիճէեի բէք ֆէնա սու. րէթտէ կէչիրտի :

Սապահըն սաաթ տօգուղու սուլարընտա, մէրգուժ խու. սուսի օտասընա էնտի իսէ տէ, քիմնէեէ թէսատիւֆ իթմէք իսթէմէեօրտու :

Գէտիսինին զաղէթալարընը գաբուճու կէթիրիպ, եաղը. խանէսի իւզէրինէտէ, մահէլլի մախսուսընա վաղ իթմիշ իտի : Լա Ծուժէր՝ էլի տիթրէրէրէք պու զաղէթալարը աշըպ, թէ. աթրօ հալատիսաթընա աթֆը նազար իթտի, վէ ճիւմլէսին. տէ տախի պիր կիւն էվլէլ քէնտի թէաթրօսու տախիլինտէ զուհուրա կէլէն չայեանը թէէսսիֆ վագըլար, վէ իլավէ. թէն, « Պիր թէաթրօ տա տիրէթթօրսուզ գալտը, պագալըմ պունտան սօնրա սըրա քիմին տիր » սէօղլէրի կէօղլէրինէ թէսատիւֆ իթտի :

Լա Ծուժէր, վիճուտի տիթրէեէրէք, եաթագ օտասընա չէքիլիպ օրատա գաբանտը : Մէրգուժ, գըրգ սէքիզ սաաթ. տան պէրու հիշ պիր չէյ եէմէմիշ իտի :

Օ կիւնիւ էօլլէտէն սօնրա, օն գատար ասհապը մաթ. լուպուն իսթիտասը իւզէրինէ, Թիճարէթ մահքէմէսի ճանի. պինտէն մէրգուճուն իֆլասը իլան օլունուպ, ագչամը տախի թէաթրօնուն գաբուլարը աշըլմատը, վէ իլաննամէլէրին իւ. զէրինէ պիր քեաղըա եաբըշտըլըլըպ, Թիլթիլ իպարէսի եա. զըլտը :

Պէօլլէճէ հէր չէյ խիթամ պուլտու :

Պիր հափթա պիլէ կէշմէզտէն, Արնօլտ Տէպիններ, է. թիւն Պէրօնսան վարիսլէրինտէն պիրի հազգընտարի թէշէպ-պիւսինիւ հէման նըսֆէն իրմալ իտիպ, մէյնուսիեթ տէնիւ-լէն հալ տէ գուսուրունու իծրա իտէճէք իտի:

Իլը ազշամը, Լէօնա, Լա Ֆուժէրի կէօրմէք իւզրէ իքի իւշ տէֆա թէաթրօնա կէլտի իտէ տէ, հէմ տիրէթօրտա-յիրէսինի, հէմ տէ տիրէթօրուն խուսուսի օտաւընը գաբալը պուլտու:

Մէզպուրէ, իրթէսի սապաշ, սաաթ օն բատաշէրինտէ թէքրար կէլէրէք, սանտըգքեարա թէսաաթիֆէ:

— Տիրէթօրունուզու կէօրտինիւզմիւ, տէյի սիւալ իթտի:

Սանտըգքեար. - Խա'յր:

— Եօգարը չըզընթօրում:

Պու սուրէթլէ Լէօնա՝ Լա Ֆուժէրին տայիրէսինէ կէօ-թիւրէն նէրաիվէնտէն չըգմաեա պաշաեըպ, պէշ գատէմէեի չըգմը իքէն, պիր թապանճա սէսի իշիթմէքլէ, քէմալը տէհ-շէթ իւզրէ տիրէտի, վէ պիւլէնտի ավազ իլէ:

— Ահ, քէնտիսինի էօլտիւրտիւ... պունա էմինիմ... չարուգ, չարուգ եարտըմա կէլին, տէյի նիտա իթտի:

Պու նիտաեր իշիտէն սանտըգքեար իլէ գարուճու վէ թէ-աթրօնուն իքի իւշ խատէմէսի գօշտուլար, վէ գարուճու պիր գաշ տէֆա վուրուպ, ճէվապ ալմամալարը իւզէրինէ, սան-տըգքեար՝ գարուճուեա:

— Հայտէ բօլէս գօմիսէրի նէզտինէ կիտին, վէ քէնտի-սինի պուրանա կէթիլին... Ղալիպա Մ. Լա Ֆուժէր՝ նէֆսի-նի թէլէֆ իթմիշ տիր, տէտի:

Գարուճու սիւրաթլէ կիթտի, Սլէնաատէ, հէեհճանըն-տան նաշի տիլլէրինտէ գուվլէթ գալմամըշ օլան Լէօնա՝ նէր-տիվէնին էն իւթ գատէմէսինէ վաօրը օլարագ, սանտըգ-քեարա:

— Նէ՝ խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

Սանտըգքեար. - Պազը ինիլթիլէր... նէվիմա խըրլամա, պատէհու իքինճի տէֆա թապանճա բաթլաեըշը իշիթտիմ, Նիմտի խըրլամա տուրտու... պիշարէ էօլմիշ օլմալը տըր:

Լէօնա. - (Հէեհճանընըն թարգը պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլարագ.) Պիշարէ տիրէճէք եէրէ, խըրսըլ տիմէնիլ տահա տօղրու տուր: Հայտօւտ, պէնիմ եիւզ էլլի պին ֆրանգըմը սիրգաթ իթտի, Հալ պուքի քէնտիսինի վուրուպ թէլէֆ իթ-տիկի իշին, չիմտի ալէյհինտէ իգամէի տավա տաթի իտէմէմ, ֆազաթ պէնի տէ սէֆիլ պըրագտը:

Պու մուխթասար, լաքին պէլիլ մէրսիյեէտէն սօնրա, Լէօնա սավուշուպ կիթտի, Արատան պիր չարեէք սաաթ կէշ-տիկի հալտէ, բօլիս գօմիսէրիլլէ պիր թապիպ վէ պազըղապ-թիեէ նէֆէրաթը՝ թէաթրօնուն գարուճուսու իլէ պիրիքտէ կէլտիլէր:

Տայիրէնին գարուճու աշտըրըլըպ իշէրի կիրիլտիքտէ, Լա Ֆուժէրին, բէվօլվէր իլէ վուրուլմուշ օլարագ մազթուլէն եէրէ սէրիլմիշ իտուկի կէօրիւտիւ:

Պիշարէ, իսթիմալ իթտիկի սիլահը էլլինտէ թուլթմուշ օլուպ, պու սիլահտան իքի խարթուճ թուլթմուշմուշ իտի, Պի-րինճի գուրշուն գալպկեահճնա կիրմիշ իտի իտէ տէ, մուհլիք պիր եարէ հաալը իթմէտիկինտէն, Լա Ֆուժէր՝ իքինճի տէֆա բէվօլվէրի ազընա սըգմըշ, վէ պու սուրէթլէ հաեաթը թէլի քէսիլմիշ իտի:

Իշիթ պէօլլէճէ, Լիթիէն Պէրօնսան վարիսլէրինտէն պիրի էքսիլտի:

.....

Էմիլ Վանտամ, հարպիեէ նէզարէթինէ կիթտիկինին իր-թէսի կիւնիւ միրալայընըն նէզտինէ չազըրլտը: Միրալայը՝ մէրգում հազգընտա թիաեթի ֆէվզ էլ ատէսի պուլունտու-ղու ճիհէթլէ, էլլինի ուզաթարագ:

— Ազիլիմ, սիզէ ֆէնա պիր խապէր վիրէճէեիմ, տէտի: Վանտամ, խասսէթէն թէաճնիւպ պէամէթի կէօսթէրէ-րէք, ֆազաթ նէտէն պահա օլունաճազընը անլաեարագ:

— Ֆէնա պիր խապէր՝ մի, միրալաեըմ, տէյի պէեան իյ-լէտի:

— Էվվէթ, եանի հէմ սիզին իշին, հէմ պէնիմ իշին ճուճիպի թէէսօիւֆ պիր խապէր ալտըմ, զիրա սիզէ ֆէվզ էլ-

ղանձ թէվէճճիւհիւմ պուլունտուղու էճիւտէն, իշպու խապէր՝ պէնիմ իշին տախի մուճիպի թէէսսիւֆ տիւր: - Տիմէք իսթէեօրում քի, հարէքթիինիղէ տայիր պանա էմի վէրիւտի:

— Պէնի նէրէնէ կէօնտէրիեօրւար, միրալայրմ:

— Թօնքինէ:

Վանտամ, կէօղլէրինտէ հուսուլէ կէլէն էսէրը մէսէրրէ. թի կէօսթէրմէմէք իշին պաշընը էյտի:

Միրալայր տախի շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Եարըն եօլա չըգմալըսընըք քի, եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն թուլօնա վասըլ օլասընըք, վէ տէօրթ կիւնէ գատար տախի սէֆինէնէ բաքիպ օլապիլէսինիզ:

— Բէք էյի, միրալայրմ. միւստէթի մուայեէնէ զարֆընտա հազըր օլուրում:

— Հարէքթիինիզ իշին վէրիլէն իշպու էմրտէն միւթէէս. սիր օլմատընըք մը:

— Սիւքի ճէլիլի ասքէրիտէ պուլունան հէր ֆէրտ՝ հէր շէյէ մուլթաղըր օլմալը, հիշ պիր շէյէ թէաճճիւպ իթմէմէլի, վէ տայիմա իթաաթը քեամիլէ իպրազ իլլէմէլի տիր:

— Լաքին սիզին մուֆարազաթընըք՝ իճրա իթտիկինիզ, վէ պէնիմ վէ պիզզաթ հարպիեէ նազըրընըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլտուղունուզ թէտգիգաթըն տէվամընա մանի օլուր:

— Նէ՛ շարէ միրալայրմ, վէրիլէն էմրէ իթաաթ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր:

— Փագաթ պէն սիզի պուրատա ալըգօյմագ իսթէրիմ:

— Միւմքին տէյիլ տիր:

— Պէլքի միւմքին տիր... էկէր իսթէրսէնիզ, ֆըրգամըղըն գօմանտանը օլան ժէնէրալը պուլուրում. իճապ իտէրսէ հարպիեէ նազըրընա գատար չըգարըմ, վէ մուֆարազաթընը հագգընտա վէրիլմիշ օլան էմրի կէրի ալտըրըրմ:

— Հագգըմտա իպրազ իտէկէլտիկինիզ թէվէճճիւհիւմա թէշէքքիւր իտէրիմ, ֆագաթ պու պապտէ թէվասսիւթ իթմէմէնիզի, վէ իշլէրին բէնտի միշվէրինտէ ճէրէեանընա միւստատէ իլլէմէնիզի բէճա իտէրիմ:

— Նիքին:

— Սէպէպի մէյտանտա տըր. թօնքինտէ մուխաթարա մէվճուտ տուր: Հագգըմտա սուի ֆիքրտէ օլանլար, օրաեա կիթմէք իսթէմէտիկիմէ, մուխաթարատան գաշընմագ իսթէեօրում տէյի մանէա վէրիլլէր:

— Պէլքի հագգընըք վար տըր... իմտի կիտին, ֆագաթ պէնիմ վէ արգատաշարընըղըն թէէսսիւֆիւնիւ մուճիպ օլուեօրսունուզ, - Էվրագընըք ալըն... հիսապարընըղըն թէսվիեէսի իշին տէ սանտըգքեարըն նէզտինէ կիտին... Պու ագշամ զապիթանըն գաշվէխանէսինտէ պուլուշուպ, սիզին իլէ օրատա վէտալաշըրըք:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միրալայրմ:

Վանտամ, մէզքիւր էվրագը մէմնունէն ալարագ, սանտըգքեարըն նէզտինէ կիթտի, վէ օրաճա իշլէրինի կէօրտիւքտէն սօնրա, խանէսինէ ավտէթլէ, սանտըգլարընը հազըրլամասընը մաեթիինտէքի նէֆէրէ էմի իթտի, վէ պատէհու իշ օտասընտա գաբանարագ, պիր գաշ տագըգա մահզունէն վէ միւթէֆէքքիւր հալտէ տուրտու: Պատէհու եազըլխանէսինին գարշըսընտա օթուրուպ, ուզուն պիր մէթուպ եազտը, վէ պիթիրտիկինտէ, թէքար օգուտուղու կիպի, իքի իւշ տէֆա տախի էօբտիւ, վէ տիւրիւպ, մահֆաղա տէրունինէ վազ իլէ, իւզէրինէ:

ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ ԱՆԺԷԼԻԻՔ ՎԵՐԻԵՐ

Պուլվար Հօսման Ն. 54

ատրէսինի թահրի իլլէտի:

Մուախաբէն Վանտամ, սաաթընա պագըպ, արգատաշարըլա վէտալաշմագ վագթը օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, խանէսինտէն մուֆարազաթլա, Անթէլիքէ իսթապէն եազտըղը մէթուպու բօսթախանէեէ թէսլիմ իլէ եօլունա տէվամ իթտի:

Անժէլիք՝ Արնօլտ Տէսվիններ իղէ միւսագալի իթտիկի կիւնտէն պէրու, վիճուածա վէ ֆիքիւրճէ հալը զատֆա կիւրիֆթար օլուպ, պիւ տիւրիւ պու հալտէն խալի օլամանօրտու:

Պիւ արա, րահիպէ Մարինին մէվգրի իճրաեւ վազ իթմէք ֆիքիւրինաէ պուլունտուղու թասավվուրաթա պիւր տէրէճէ իւմիտ իթմիւ իտի իսէ տէ, արա ալտա վագը օլան շայեանը թէէսալիֆ վուգուաթլար իւզէրինէ, մէզքիւր իւմիտի զայիւ օլմուշ օլուպ, հաեաթը՝ հէր սաաթ իչին պիւ ճէվրու ճէֆա իտի:

Էվլաալար իչին պիւ վաճիպէ ի զիմէթ օլան մուհապպէթ վէ հիւրմէթ պաղընը մուհաֆաղա իաէմէեօրտու: Էվվէթ, բէտէրինին ալապլըղընտան տօլանը շիւպէ իթմէմէք՝ քէնտիտի իչին միւմքինսիգ իտի:

Արնօլտ Տէսվիններ՝ շէրիքինին հաքիմի մութլազը օլուպ, հէր նէ էմր վիրաէ, Ժիւլ Վէրիէր՝ պաղընը էեէրէք իթաաթ իթմէքտէ իտի:

Պանքէրին պու էսարէթի՝ Անժէլիք իչին տէհէթլի վէ թէհամիւլ օլունմազ պիւր հալ օլուպ, պու հալտէն նա՛սըլ գուրթուլաճաղընը պիւլէմէեօրտու: Պիշարէ գըղճըղազ, արզը թէսլիմիյեթ իթմէքտէն իսէ, էօլմէեի պին տէֆա թէրճիհ իլլէմէքտէ իտի: Պու սըրատա, աչըգուան աչըղա պաշ գալտըրմասը տալի, տէհէթլի նէթիճէլէրէ ինթաճ իտէպիլիւր իտի: զիւրա Արնօլտ Տէսվիններն տէտիկի կիպի, մէզպուրէնին աչըգուան աչըղա պաշ գալտըրմասը՝ Վանտամըն մահքիւմիյեթի ճիւքմ իթաիւրմէք տիմէք իտի:

Պինապէրին Անժէլիքին էօմիւլ՝ միւթէհարրիք պիւր մաքիւնաեա պէնզէեիպ, իըզմէթքեարլար՝ էվամիւրի լազըմէեի ախզ իթմէք իւզրէ տայիւրէտինէ կէլտիւրէրինտէ, պուսլարա տն:

ճաղ մարինավարի վէ առէթ օլաուղու ճիհէթլէ, պաղը էմրէր իթա իթմէքտէ իտի:

Անժէլիք թաամլարտա, սուֆրատա պուլունմազտան կէրի աուրամատըղընտան, վէ պուստան գաթինազար սուֆրատա պուլունմամասընա բէտէրի թարաֆընտան տալի մուվաֆիֆադաթ կէօսթէրիլմէտիկինտէն, մահղա թաամ վասըթլարընտա օնտասընտան չըգըպ, գուսուր զէմանլարտա օտասընտա գաբանըպ գալըր իտի:

Տէրուհի խանէտէ մէզպուրէնին մուճիպի իզթիւրապ թէպէտալիւ կէօրիւլիւպ, քեաֆֆէյի խանէ խալգը իսէ, խալգը խահլըղը, լէթաֆէթի, վէ թապիւթլընըն ալիճէնապըղը իչին քէնտիտի սէվտիւրլէրի ճիհէթլէ, հալինէ աճրմաեա, վէ պու թէպէտալիւ սէպէպ օլմուշ օլան Արնօլտ Տէսվիններտան տօլանը խէֆիէն շիքեաեթթ իթմէեէ պուլաւմըլլար իտի:

Անժէլիք՝ բէտէրինին գալըրսընտա պուլունտուղուտա, պուզ կիպիսիւքիւթի ինթիւտար իտիպ, պիլաքիս պանքէր, միւթաաղընտան զիւեաե քէյֆլի օլարազ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պունլար կէչէճէք տիւր . . . գըղըմ՝ եազընտա հէր շէյլէ ալըշաճազ տրը, վէ պէնտէ կէօնիլմէ կէօրէ պիւր տամատա մալիք օլաճաղըմ . . . ֆադաթ պու նէ՝ առէմ տիւր . . . եալընըպ պիւր մուամէլէտէ պիլի Լա Ֆուժէրտէն գուրթարար . . . տիկէր քեաֆֆէյի վարիս շէրլըրէրինտէն տէ գուրթարաճազ տրը . . . հասըլը զաեթթ մահիւր պիւր առէմ տիւր, տիմէքտէ իտի:

Ազլամըն սաաթ ալթըր պուլուղու վուրաու: Ժիւլ Վէրիէր՝ թաամա կէթիւրտիկի Արնօլտ Տէսվիններ իղէ պիւրլէքտէ խանէսի գաբուսու էօնիւնտէ արապատան աչաղըեա էնտի:

Թամ օլ էսնտաէ, գաբուճու, քէնտի օտասընտան, — Էֆէնտիմ, պիւր ազ էվլէլ քօսթ աճը իքի մէքթու պ կէթիւրտի . . . Սիզէ թէսլիմ իթմէսի իչին խըզմէթ ճիհիլի շաղըրաճազ իտիմ, տէտի:

Վէրիէր՝ մէքթուալարը ալըպ, նէրտիվէնտէն եօգարը չըգաղը սըրատա, իւզէրլէրինտէքի խպարէեէ աթֆը նազար իլէ:

— Պա՛գ պա՛գ, Վանտամ պիր մէքթուպ եազմը՝ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Տէսվիններ. — Սիզէ՛ մի:

— Խա՛յր, Անժէլիքէ... էկէր պունու մահվ իտէպիլսէ իտիք...

— Սագըն էօյլէ պիր չէյ եաբմաներն... մէքթուպու մատմուաղէլ Վէրիէրէ վերին... Շու սաաթտա, մէրգում միւլադիմոնէն գորգաճագ հիչ պիր սէպէպիմիզ եօգ տուր... պիր ըիալա գարչը պին լուի պահա կիրիչիքիմ քի, մէրգում, եազմըղը իչպու մէքթուպտա վատընը կէրի ալմըլ վէ էպէտի պիր վէտա խապէրի կէօնտէրմիլ տիր:

— Գեաչքի՛ եանըմասա իտինիզ:

— Միւթէրի՛ն օլուն քի եանըմաներում, — (կիւլէրէք տախի չէօյլէ իլավէ իթտի.) Պիլիսինիզ քի, պէն տէ պու կիպի չէյլէրի անլամագ իչին իգթիտարը մախսուս վար տըր, իքի չէրիքէր սալօնա կիրտիքէրինտէ, քիմսէ պուլունմա եօրտու:

Վէրիէր. — Պէլ տագըգա գատար սիզի եալընըզ պրագաճաղըմ. պէն օտամա կիտիեօրում, օրատան պիր չէյ ալաճաղըմ:

Արնօլտ. — Կիտին, պէն տէ սիզին զայպուպէթինիզտէն պիլիսթիֆատէ, զաղէթալարը կէօղտէն կէչիքիքիմ... Լաքին, մատմուաղէլ Վէրիէրին ատրէսինէ եազմըմը օլան մէքթուպու քէնտիսինէ վիրմէեի ունութմաներն:

— Պիր ազտան, եանի թաամ վագթը վէրիքիմ:

Պանքէր տիչարը չըգտը, վէ Արնօլտ՝ պիր մասա իւզէրինտէ մէվզու օլան զաղէթալարտան պիրինի էլինէ ալարագ, կէօղտէն կէչիքիքիքի պաշլատը:

Օլ էանատէ Թօնքին մուհարէպէսինին է՛ն չէտիտ վագթը օլուպ, Ագսաի Շարգա տայիր հավատիսլէր՝ հէր զաղէթանըն պիրիննի սահիֆէսինտէ տէրճ իտիլմէքտէ իտի, Օ կիւնլէրտէ տէ, Ժէնէրալ Նէհրիէնին Սիեահ-Սանճագլըլար իւզէրինտէ չալտըղը պիր զալէպէտէն պահա օլունութօրտու:

Տէսվիններ՝ մուհարէպէեէ միւթէալիգ օլան ֆըգրալարը քէմալը տիգգաթլէ օգուտու:

Օլ պապտէ եազմըմը օլան սօն պիր ֆըգրատա, ֆօրմօզ նամ մահէլլէ հիւճում իտէճէք օլան պահիքէ թօքճու նէ. ֆէրաթընը իքմալ իթմէք իւզրէ պիր միգտար գուվլէյի մաւալինէ կէօնտէրիլտիկի, վէ միւթէատտիտ պէրրի թօքու զապիթանընն տէրտէսթի իզամ օլտուղու իչար գըլընմըլ իտի:

Նակէհան Ժիւլ Վէրիէրին չէրիքի՛ մէքթուպ զապիթանըն էսամիսինին թա պալէատընտա իմիլ Վանտամըն իսմինի կէօրմէքլէ տիթրէտի, վէ բէնտի քէնտիքէ չէօյլէ սէօյլէտի:

— Հա՛ հա՛ հա՛, պիւթիւն արզուլարըմ՝ վէ զաննիեաթըմ՝ մէվգրի ֆիլիլէ կէլիեօլար, Լաքին բէք տէ տէհէթիլի օլմաեան պու ըաքիպին պու գատար չաքուգ պիր գարար վէրէճէկինի մէմուլ իթմէեօրտում... Մէրգում, պիր տագըգա պիլէ կէչիքիքիքի, հարէքէթի իչին ամիլլէրինտէն էմր իսթիտա իթմիլ տիր... պու ալէա, Լաքին պու գատարը քեաֆի տէյիլ տիր... էկէր իչպու ըաքիպիմ պուրատան իրագլանըեօր իսէ, վէրատէթ հագգը պագի տիր... Թօնքինէ կիտէնլէրին ճիւմլէսի տէ թէրքի հաեաթ իթմիլ... Իմտի Վանտամ տախի ալտէթ իտէպիլի... ֆագաթ ալտէթ իթմէմէլի տիր... Պինաէն ալէյհ թէտապիլի Լազըմէեի իթթիլազ իտէճէեիմ:

Արնօլտ, իքի իւլ սանիյեէ տիւլիւնտիւքտէն սօնրա, չէօյլէ իլավէ իթտի:

— Վանտամ, Անժէլիքէ եազմըլ օլտուղու մէքթուպտա, չիւպհէսիզ հարէքէթ վէ ազիմէթինի խապէր վէրիեօր: — Պու տարպէ չէտիտ օլտճաղընտան, իճապընը տիւլիւնմէք կէրէք տիր: — Մէզպուրէ, պու սըրատա պիր տիվանէլիքտէ պուլունմանա միւզթէտիր տիր: — Պէրէքէթ վէրսին քի, պու դաղէթանը օգուտանը տիւլիւնտում:

Վէրիէր. — Պու արա ալտէթ իթտիկինտէն, Տէսվիններ մէրգումու իսթիգպալ իտէրէք:

— Պիր ազ էվլէլ սիզէ նէ՛ սէօյլէտիմ, տէտի:

Վէրիէր. — Նէ՛ խուսուտա:

— Եէկէնինիզ թալաֆընտան քէրիմէնիզէ եազմըմը օլան մէքթուպ խուսուտում:

— Դաթը մուսմէլէ մէքթուպու օլմասը զըմննտա պէ-
եան խտեօրտունուզ : — Շիմաի էֆրեարընըզը թէպտի՛ մի
իթ տինիզ :

— Պիւքիս :

— Նէ՛ տէն :

— Դաթը մուսմէլէնին միւքէմմէլ օլտուղունա տայիր եւ-
տիմտէ իսպաթըմ տա վար տըր : Սիզ տէ պագըն :

Պու սուրէթլէ Ուրնօլա, դազէթանըն իւք սահիֆէսինտէ
օգուտուղու ֆըզրաեը բարմաղըյլա շէրիֆինէ իրաեէ իթ տիւ-
կինտէն, պանքէր տախի մէզքիւ ֆըզրաեը օգուտու, վէ
եիւքսէք սէտա իլէ :

— Իշթէ պու միւքէմմէլ... պու ալէա, տէտի :

— Էվլէթ, իշին եօլունտա իտուկինի պէն տէ թաափզ
իտէրիմ :

— Հիշ չիւպհէ եօգ տուր քի, մէրգում օրատա քէնտի-
սինի թէլէֆ իթ տիրէճէք տիր :

— Ումարըմ :

— Նէ՛ տէրսինիզ, մէքթուպու թէսլիմ իտէեի՛մ մի :

— Հայ հայ, շիմաի մէքթուպուն վէրիլմէսի՛ հէր վագըթ-
տան զիեատէ էլզէմ տիր :

— Լաքին մէքթուպու թէսլիմ իթ մէքլիկիմ, բաթըրտը
կիւրիւտիւեի մուճիպ օլապիլիր :

— Սիզ հիշ պիր շէյտէն գօրգմաեըն :

— Լաքին Ունթէլիք պիր տիվանէլիքտէ պուլունապիլիր :

— Եալընըզ պիր ազ նէզարէթ վէ տիգգաթլէ, հէր
կէօնա տիվանէլիկի մէնն օլունապիլիր... ֆազաթ մէքթու-
պու թաամտան սօնրա թէսլիմ իտին :

Բահիպէ Մարի սալօնա կիրիպ, պանքէրին քէնտիսինէ
ուզաթտըզը էլի թութուպ սըգաը, վէ Ուրնօլտուն սէլամընա
տախի ճիւղէճէ պաշընը սալաեարազ մուգապէլէ իթ տի :

Պանքէր. — Անթէլիք նէ՛րէտէ տիր :

Բահիպէ Մարի. — Պագը՝ էմրէր վէրիեօր, պիր ազտան
թաամ սալասընա կէլէճէք տիր :

Արնօլա, տօտազլարընտա աճը պիր թէպէսսիւմ հու-
սուլէ կէլէրէք :

— Պէնտէն գաշընըեօր, տիմէքտէ, վէ պու խուսուստա
եանըլմամագտա իտի :

Իըզմէթքեար, սուֆրանըն հազըր օլտուղունու կէլիպ
խապէր վէրտի, վէ մէրգում իւշ շախսար թաամ սալասընա
կիրտիքլէրինտէ, Անթէլիքի օրատա պուլտուլար :

Իքի շէրիքլէրին՝ պազը էհէմմիեթսիզ մատտէլէր հազ-
գընտա կէօրիւշմէք մէյլլէրինէ բաղմէն, թաամարը ուղուն
սիւրմէտի, չիւնքի նէ՛ եաբասալար վէ նէ՛ սէօյլէսէլէր, Անթէ-
լիքին սիւքիւթի գաթիսինի, վէ բահիպ Մարինին հէման
խասիմանէ թաւր ու հարէքէթինի տալա պէրթարաֆ վէ իզա-
լէ իաւմէեօրլար իտի :

Սալօնա ալտէթ օլունտու, վէ Անթէլիք խուսուսի տայի-
րէսինէ չէքիլէճէկի սըրատա, Վէրիէր՝

— Անթէլիք, եւտիմտէ սէնին իշին պիր մէքթուպ վար
տըր. պուրաեա կէլտիկիմ զէման բօսթաճը կէթիւրիլ իտի.
ազ գալտը քի սանա թէսլիմ իթ մէկէ ունուտուեօրտում,
տէտի :

Մէրգում, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի էսնատէ, մէքթու-
պու գըզընա իթա իթ տի, վէ օ տախի մահֆազասը իւզէրինէ
պիր պագըշընտա, Վանտամըն եազըսը օլտուղունու անինտէ
թանրտը, վէ լէհէճէսի զաթէն սօլմուշ իքէն, էլի տախի տիթ.
րէմէկէ պաշլատը :

Նակէհան մէզպուրէ՝ մէքթուպըն միհրի երրթըրպ երր-
թըլմամըշ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, մահֆազանըն օլ պիր
թարաֆընը չէվիրտի, վէ Վէրիէր՝ մէրգումէնին մագսէտինի
անլաեարագ :

— Նէ՛ պագըեօրտուն, պէնիմ իսմիմի համիլ օլմաեան
պիր մահֆազաեը աշմաեա պէնի միւգթէտի՛ր մի զանն իտի-
եօրտուն... Պու մէքթուպտա էօյլէ պիր սըրը մը վար տըր
քի, պէնիմ պիլմէքլիկիմ վէ անլամագլըզըմ ֆարզ վէ ճա-
շիզ օլմասըն, տէտի :

Անթէլիք. — (Բէտէրինէ ճէվապ վէրտիկի էսնատէ, կէօզ-
լէրինի տիք տիք Ուրնօլա Տէպիլնընըն կէօզլէրինէ տիքէրէք.)
Պու մէքթուպ իսիլ Վանտամ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ
տիր, — տէտի :

Ժիւլ Վերիէր. - Ձանն իտէրիմ քի, մէրգումուն իսմինի սօն տէֆա օլարագ իշիտիեօրուզ:

Անժէլիք, Վանտամըն իսմինի վերտիկի զէման, բահիպէ Մարի տիթըտի, վէ ալնի վագրթտա, բէնտիսի տէ, սուրէթա պիր սէլամ վերէրէք, կէնճ գըզըն արգասընտան սալօնու թէրք իթտի:

Մէզպուրէլէրին կիթմէսինտէն սօնրա, իքի շէրիք եալընըզ գալտըզլարընտա, Արնօլտ տախի Վերիէրտէն մուֆա. բագաթ իթմէկէ հազըրլանտըզընտա, պանքէր, պու գատար շարուգ կիտիշինին սէպէպինի սիւալ իթմէքլէ, Արնօլտ,

— Պիր ազ էվլէլ, գըզընըզըն պէլքի մէճնունանէ պիր հարէքէթտէ պուլունաճաղը ինթիմալինտէն պահսլա, ֆիքրիմի աշտընըզ, Վագաա մէզպուրէնին էօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունաճաղընը մէմուլ իթմէմ, ֆագաթ միւտէպպիր քիմնէ, հէր շէյի էվլէլինտէն տիւշիւնմէլի վէ իճապընը իճրա իթմէլի տիր, իմտի, պու մագսէտլէ շիմտիլիք սիլտէն մուֆարա. գաթ իտիեօրում, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պէօյլէ տիեէրէք, Արնօլտ, խանէի մէզքիւրտէն հարէքէթ իթտի:

40

Անժէլիք, բէտէրինտէն ալմըշ օլտուղու մէքթուպուն միւնտէրիճաթընա պիր աճ էվլէլ քէսպի իթթիլա իթմէք արգուի շէտիտիլէ սիւզան օլտուղունտան, բահիպէ Մարիեի օտասընա ալարագ, հէեէճանը աղիմ իլէ:

— Պանա մէքթուպ եաղմըշ... անլաեօրմուսուն... անապա նէ՞ սէօյլէեօր... նէ՞ անլաթընօր... պու մէքթուպտա պէնիմ իշին եէնի պիր ֆէլաքէթ մէվճուտ տուր... տիթրէեօրում... ինթիմալ քի գատէրիմի հալի օլան շու մէքթուպուն մահֆաղասընը ալմաեա ճէսարէթ իտէմէեօրում...

գօրգաեօրում... օգումաեա ճէսարէթիմ օլմաեաճագ տըր, տէտի:

Բահիպէ Մարի. - Լաքին, աղիզէմ, ճէսուր օլ... մէքթուպու օգումալըսըն:

Անժէլիք, պու արա օթալմուշ օլուպ, էլինին տիթըմէսինտէն նաշի բարմագլարը արասընտա թահրիք օլունմագտա պուլունան մէքթուպը մէզքիւրու կէօլլէրի էօնիւնտէն աեըրամաեօրում:

Բահիպէ Մարի. - Օգու, սէվկիւլիւմ օգու, տէյի թէքրարլամասընտա, մատմուաղէլ Վերիէր՝ եէնի պիր տիթըմէքլէ, մահֆաղաեը եըրթըպ, իշինտէքի քեաղըտը աշտը, վէ օգումաեա պաշլամագ իսթէտի իսէ տէ, պիրտէն պիրէ կէօլլէրի գարարտըզընտան, օգուեամատը: Պատէհու քէսիք պիր սէտա իլէ:

— Օգուեամամ... կէօրիւեօրսուն քի օգուեամաեօրում... Մարի, պունտա ֆէնա պիր խապէր վար տըր, շիմտիեէ գատար տիւշար օլտուղում քէտէրլէրտէն զիեատէ աղըր պիր մուսիպէթէ կիրիֆթար օլաճաղըմը տէրք իտիեօրում... հիսս իտիեօրում... էմինիմ... Մարի, տէհէթիմտէն նաշի տիթրէեօրում... Ահ սէն օգու... բուհումուն շու միւթէէսսիֆ հալինէ աճը... գօրգուլաճագ շէյ հէր նէ իսէ, պանա սէօյլէ... հէր շէյէ հաղըրըմ:

Բահիպէ Մարի, Անժէլիք կիպի տիթրէեէրէք, վէ գուլագ թօղլարը սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանարագ, միզքիւր մէքթուպու էլինէ ալտը: Մէզպուրէ տախի, օ կէնճ գըզ հագգընտա տիւշարը իղթիրապ օլմաեա եէնի եէնի սէպէպլէր պուլունտուղունու տէրք իթմէքտէ իտի:

Պունունլա պէրապէր, քէնտիսինին, Անժէլիքտէն տահա զիեատէ ճէսարէթ վէ իգթիտարը օլտուղունտան, կէօլլէրի գարարմատը, վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ, աթիտէքի ճիւմէլլէրի օգուտու:

« Սէվկիւլիւմ Անժէլիք,

« Միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու, սիզէ, բուհումուն « թաթլը պիր նիշանլըսը մագամընտա նաղար իտիեօրում:

« քեանֆիէյի իւմիտլերիմ, միւսթագպէլիմ վէ հաեաթըմ սի-
 « զին իւզէրինիզտէ իտի. լաքին աչգ ու մուհապպէթիմիզ լա-
 « նէթլէնտի. . . գալպիմ տիւշարը ինֆիալը ազիմ օլտու. Պուն.
 « տան պէօլլէ ապլա վէ գաթա հաեաթըմ պանա ալիտ տէ-
 « յիլ տիր. ձէնապը Ալլահ, քէնտի ատալէթիլլէ պէնի աճըր,
 « վէ սիզին ուղրունուզա կիրիշտիկիմ տուէլլատա ֆաթիհ չըգ-
 « մագլըլըմա միւսաատէ պիւեուրուր տէյի զանն իթտիմ. լա-
 « քին եանըլտըմ, զիրա հազգ Թէալա պու խուսուսու միւրատ
 « պուեուրմատը :

« Տիւնեատա էն զիեատէ թահգիր իթտիկիմ շախս,
 « չու էսնատէ հաեաթըմ իսթէտիկի կիպի գուլլանմագ հազ-
 « գընը հայիզ պիր. չիւնքի հաեաթըմ ալապիլիքէն, ալ-
 « մատը, վէ պէն պու հազգը ինքեար կէլտիկիմ թագտիր.
 « տէ, գալանիյնի նամուս խիւաֆընտա հարէթէթ իթմիշ օլա-
 « ճաղըմ տէրքեար տըր :

« Տուէլլօ խիթամ պուլտու, պէն մաղլապ օլտում. . .
 « Պունտան պէօլլէ գապիլի իճրա օլմաեան աչգ ու մուհապ-
 « պէթի գալպիմտէն տէֆ ու թէպիտ իթմէլիեիմ. . . ունութ-
 « մալընըմ. . . »

Անժէլիք օլուեարագ վէ հայրէթ վէ հիտտէթլէ ըէֆը
 սէտա իտէրէք :

— Անութմագ . . . ունութմագ իսթէեօր . . . վէ հիսսէ-
 տար օլտուլումու պիլտիկի պիր աչգ ու մուհապպէթի գալ-
 պինտէն տէֆ վէ թէպիտ իթմէք իսթէեօր . . . Աճապա րիւ-
 եա՝ մը կէօրիւեօրում. . . տիվանէ օլուեօրում տէյի զանն
 իտիեօրում, տէտի, վէ աթէշ կիպի եանմագտա օլան գու-
 լագ թօղլարընը՝ տիթրէմէքտէ պուլունան իքի քիւչիւք ալու-
 ճունա ալարագ սրգտը :

Բահպէ Մարի գուսուր գալան մէթթուպուն գրաաթը-
 նա տէվամ իթտի :

« Ազլըմ պաշըմտան կիտիեօր . . . ունութմագ, խայր
 « ունութմաեաճաղըմ. . . Դալպիմին տարպէսի տէվամ իթ-
 « տիրճէ, թաավիրինիզ անտէ մէմլու օլաճագ տըր, վէ եալը-
 « նըզ վէֆաթ՝ ունութմագլըգ խասսէսինի պանա իթա իտէ-
 պիլէճէք տիր. . . Եէկեանէ իւմիտիմ վէֆաթըմտա տըր :

« Պունունլա պէրապէր քէնտիմի թէլէֆ իթմէէճէեիմ. . .
 « Պիր աաքէր իչին, քէնտիսինի իհաթա իտէկէլէն ճէվր ու ճէ-
 « ֆալարտան օուի գաստ իլէ գուրթուլմագլըգ՝ ալշագլըգ
 « տըր, լաքին օ ճէվր ու ճէֆալար գուտրէթիմին ֆէվգինտէ
 « օլտուգլարը իչին, ունութմագլըգը հարպ մէյտանլարընտա
 « արաեաճաղըմ, զիրա հիշ օլմագսա, հարպ մէյտանլարընտա
 « վուգուա կէլէճէք վէֆաթըմ՝ շէրէֆլի օլաճագ տըր. . . »
 կէնճ գըզ՝ մէյեուսանէ պիր նիտա ըէֆ իտէրէք :

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ, տէտի, վէ րա-
 հիպէ օգումասընա շէօլլէ տէվամ իլլէտի :

« Անժէլիք Անժէլիք, տիւշար օլտուլումուզ ֆէլա-
 « քէթ՝ պանա սիրաեթ իթտիկի կիպի, սիզ տէ սիրաեթ
 « իտէճէք տիր :

« Պիր կիւն, հէր շէյէ, հաթթա քէնտիսինիզ ըաղմէն,
 « պիղի պիրիպիրիմիզտէն աեըմաեա սէպէպ օլան շախսըն լա-
 « նէթլի իսմինի թաշրեաճագսընըզ. . . »

Անժէլիք. - (Պաշընը օգարը գալտըրարագ.) Ասլա. . .
 հէլէ պու ապա գապիլ տէյիլ տիր :

Բահպէ Մարի. - (օգումասընա տէվամլէ.) « Պէտպաթթ
 « օլաճագսընըզ, լաքին հիշ օլմագսա, եէմինինիզի նազգ իթ-
 « մէմէք իչին, պանա օլան վատընըզը իեատէ իտէրիմ. . .
 « Ալէրպէսթսինիզ . . . Ա՛հ, պու քէլիմէլէրի եաղմագ՝ նէ՝
 « գատար միւշքիլ տիր :

« Եարգտա պուլունան օլտուլումուզ կիթմէք իւղրէ իս-
 « թիտա իթտիմ, վէ իսթիտամա մուաֆֆագաթ ճէվապը ալ-
 « տըմ :

« Պու մէթթուպ եէտինիզէ վասըլ օլտուլումտա, չիւպ-
 « հէսիզ զաթէն սիզտէն իրագլանմըշ օլաճաղըմ :

« Ալլահա ըսմարլատըգ, աղիզէմ, եախօտ տահա տօղրու-
 « սու ինչալլահ թէքրար կէօրիւչիւրիւզ, չիւնքի պիրի պիրիմի-
 « զէ թէքրար գալուշաճագ իտէք տէ, պու ալէմտէ տէյիլ,
 « ահրէթտէ գալուշաճաղըզ, - Եաղընտա վուգու պուլաճագ
 « վէֆաթըմ զէմանընտա, տօտագլարըմտա պիր իսիմ. . . եա-
 « լընըզ պիր իսիմ թէմէվիւն իտէճէք տիր, վէ օ տա սիզին
 « իսմինիզ օլաճագ տըր. . . օ իսիմ, սօն նէֆէսիմ իլէ պիր-

« իբրտէ գուպպէյի ասիւմանէ ուշաճագ տըր... »

« Թէքրար պէթէքրար Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ, »
Բահիպէ Մարի՝ իշպու մէքթուպուն գրաաթընը պիթիր-
տիկի սըրատա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաթորտու, հալ պու քի
Անթէլիք սանէմ կիպի գըմըլտանմաեարագ, տալկըն տալկըն
կէօղլէրինի աթֆի իտէրէք, վէ նէֆէսինի կիւն իլէ ալարագ
աեագտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ,

— Պու պիր վէտա տըր... կիտիթոր... իրագլանըթոր...
պունտան պէօյլէ քէնտիսինի պիր տաթի աալա կէօրէմէեէնէ.
եիւմ... ունութմագ իշին էօլմէք իսթէթոր, վէ մէյտանը
հարպլարտա էօլիւմինիւ արամաեա կիտիթոր... ագլըմը
ղայպ իտէնէեիւմ զանն իտիթորում... կիտիթոր... էօլէնէք
տիր... բէք ալէա, պէն տէ կէտէնէեիւմ, վէ պիրլիքտէ էօ-
լէնէեիւմ, տէտի,

Բահիպէ Մարի. - (Շաշըրարագ.) Անթէլիք, սէվկիւ-
լիւմ նէ՝ տիթորսուն,

Անթէլիք. - (Շիտտէթլէ.) Տիթորում քի պիզիւմ աչգ
ու մուհապպէթիւմիլ տէյիլ, իլլա պու էվ լանէթիլ տիր...
Տիթորում քի, գալպիւմ էմիլ վանտամա պիտ օլուպ, պաշգա
քիմնէեէ ալիտ օլմաեաճագ տըր, վէ թէքրար իտէրիւմ քի,
մատէմ քի նիշանլըմ վէ հէման զէվնիւմ օլան սէվկիւլիւմ կի-
տիթոր իսէ, քէնտի արգասընտան կիթմէք՝ պէնիւմ տէ վազի-
ֆէմ իգթիզասընտան տըր, պինապէրին իշպու վազիֆէմ իճա-
պընճա արգասընտան կիտէնէեիւմ,

— Սէվկիւլիւմ, ազիզէմ, սէն ագլընը զայպ իտիթորսուն,

— Քեաշքի զայպ իթսէ իտիւմ, օ հալտէ ազ միւզտարըպ
օլուր իտիւմ... լաքին էսէֆ իտէրիւմ քի թէմամիլլէ ագլըմա
մալիքիւմ,

— Շէօհրէթինի, նամուսունու տիւշիւն,

Անթէլիք՝ ումուզլարընը չէքէրէք, վէ մահզունիյեթլէ
թէպէսիւմ իտէրէք,

— Նամուսունու... բէտէրիմտէն սիւալ էթ քի, նա-
մուսունուզու նէ՝ եաբտը, տէտի,

— Ֆագաթ սէն քէնտինի... քէնտի իթիպարընը տիւ-
շիւն,

— Եալընըգ քէնտի աչգ ու մուհապպէթիւմի տիւշիւնէք
իսթէրիւմ... կիթմէզտէն էվլէլ վանտամը կէօրմէք իսթէրիւմ,
վէ կէօրէնէեիւմ,

Մատմուաղէլ վէրիէր՝ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, պիր
մանթօ կիեինտի, վէ բահիպէ Մարի, Անթէլիքի իշպու հարէ-
քէթ վէ մուամէլէտէն Ֆարիզ կէթիրմէք իշին նէ՝ եաբաճա-
ղընը պիրմէթորտու, Անճագ կէնճ գըզըն էլլէրինի թութմա-
եա ճահտ իտէրէք,

— Անթէլիք... սէվկիւլիւմ... պէնի տինլէ... թէսկին
օլ... պիր ազ տիւշիւն, տէյի թէքրարլամագտա իտի,

— Պէն տիւշիւնմիւշիւմ տիր,

— Լաքին շիւպհէսիզ էմիլ վանտամ շիմտի կիթմիշ տիր,

— Խայր, զանն իթմէմ,

— Պու հարէգէթին՝ պիւեիւք պասիթէթօիզլիք տիր...
էօյլէ պիր գապահաթ տըր քի, ճէնապը Ալլահ տաթի կիւ-
նէնիր վէ ճէզալանտըրըր,

— Պէն քի ճէնապը Ալլահ ալէյհինտէ հիշ պիր հարէ-
քէթտէ պուլունմամըլ օլտուղում հալտէ, զաթէն պէնի ճէ-
զալանտըրմատը մը, Պու թագտիրտէ, աաալէթի Իլահիեէ
նէրէտէ տիր,

— Ազիզէմ, պու եօլտա հազարէթլէրտէ պուլունմա,
պէնի գօրգուտուեթորսուն, Էֆիքեար վէ իֆեաթը Իլահիեէեի
քիմնէ պիլէմէզ... ճէնապը Ալլահ՝ սիզի տիւշարը ֆէլաքէթ
գըլաղըլ զէման, նայիլի սաատէթ գըլմաեա տա հազըր տըր.
իմտի, գաթը իւմիտ իթմէք՝ աալա մուվաֆիզը մասլահաթ
տէյիլ տիր,

— Նաւըլ իւմիտ իտէպիլիթիւմ... եալընըգ քէնտիմէ էմ-
նիյեթիւմ վար տըր... էմիլ վանտամը կէօրմէք... անըն
արգասընտան կիթմէք... վէլհաթըլ քէնտիսինի էօլիւմտէն
մէնն իթմէք, եաթօա քէնտիսիլլէ պիրլիքտէ էօլմէք իսթէրիւմ,
— Տիւշարը չըգմտըրըմ, պրագ քի տիւշարը չըգաեըմ,

Պու սուրէթլէ Անթէլիք՝ պաշընա պիր շարգա վազ իլէ
գաբուեա աօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն, Բահիպէ Մարի հէման
աթըլարագ վէ կէնճ գըզա սարըլարագ,

— Մատէմ քի հէր հալտէ տիւշարը չըգմագ իսթէթոր-

սուն, պէն տէ պիտիքտէ կէլէճէեիմ . . . Եանընտան ասլա
այրըլմանեաճաղըմ:

— Սէն մի . . .

— Հէր կիթտիկին մահէլլտէ պերապերինճէ պուլունա.
ճաղըմ. . . հիշ օլմազսա, պէնիմ հուզուրում, ալէյհինտէ
պիր թաղըմ իֆթիրալար վուզուինէ մահէլլ պրրազմազ:

— Էօյլէ իսէ, կէլ, կէլ, չաբուզ կէլ:

Կէնճ գըզըն պու արա ագլը քեամիլէն պաշընտան կիթ.
միշ օլուպ, լահիպէ Մարի՝ քէնտիսինի էն եագըն արապալը.
ղա կէօթիւրտիւ:

Օլ էսնատէ Ժիւլ Վերիէրին խանէսի գարշըսընտա, պիր
արապա գաբուսունուն իշինտէ, պիր ատէմ գըմըլտանմագ.
սըզըն տուրմուշ օլուպ, իքի գատընըն տիշարը չըգտըզլա.
ընը վէ սիւրաթլէ իլէրլէտիքլէրինի կէօրտիւկիւնտէ, քէն.
տիսի տէ տիվարլարըն Եանընտան եիւրիւեէրէք, պունլարըն
արգասընտան կիթմէեէ պաշլատը:

Մէրգում, էլլի ատըմ գատար գաթթ իթտիքտէն սօն.
րա, սօլ թարաֆի գալտըրըմընը թէրքլէ, սաղ թարաֆա կէշ.
տի, վէ ատըմլարընը չաբուզլաթարագ, լահիպէտէն վէ Ան.
Ժէլիքտէն էվվէլ արապալըղա մուվասըլէթ իլլէտի:

Արապալըզտա տէօրթ արապա պուլունուպ, մատմուա.
զէլ Վերիէր՝ պունլարտան պիրինին արապանըսընա իթթապլէ:

— Վէնսան կիթմէք իսթէրիզ, տէտի:

Վէնսան տէնիլէն մահէլլ իսթիհքեամաթըն խարիճինտէ
օլտուզունտան, վէ պինապէրին գաթթ իտիլէճէք մէսաթէ
խայլի ուզուն իտուկինտէն, արապանը թէքլիֆի մէզքիւրու
րէտտ իտէճէք իքէն, ԱնԺէլիք, պու խուսուստա վագըթ
պրազմանարագ:

— Թէքլիֆիմիզի գապուլ իլէ, պիզի օրաեա կէօթիւրիւր
իսէնիզ, էլլի ֆրանգ վէրիւրիմ, տէտի, վէ արապանը իշպու
իւճըթի իշիթտիկինտէ, անինտէ:

— Օթուրուն, օթուրուն, իւզկեար կիպի սիւրաթլէ
սիզի կէօթիւրիւրիւմ, տէյի պէեան իլլէտի:

Բահիպէ վէ ԱնԺէլիք արապաեա օթուրտուզլարընտա,
արապանը գամըսընը վուլմագլա, արապա եօլա չըգտը:

42

Մէրգուման գատընլարը թաազիպ իթտիկինի կէօրտիւ.
կիւմիւզ շախս, մէզքիւր սէօզլէրի իշիթմիշ օլտուզունտան,
տիկէր պիր արապանըեա,

— Արապանը, շիմտի հարէքէթ իթմիշ օլան արգատա.
չընըզտան պէշ տագքգա էվվէլ պէնի Վէնսանա եէթիշտիրիւ.
սէնիզ, սիզէ եիւզ ֆրանգ վէրիւրիմ, տէտի:

Արապանը. — Անլաշըլտը, էֆէնտիմ, եիւզ ֆրանգը շիմ.
տիտէն գազանտըղըմա շիւպհէմ եօգ տուր. շիւնքի կիտէն
արգատաշըմըն ամը իշէ եարամազ իսէ տէ, պէնիմ ամըմ
պիր ինկիլիզ ամը տըր. : . Օթուրուն, միւսիւ, պէշ տագ.
գատան էվվէլ մահէլլի մագաուտէ եէթիշէպիլիլիզ:

Ֆիլմագը, իքինճի արապա, էվվէլճէ հարէքէթ իթմիշ
օլան արապանը կէշիպ, պիրինճի արապանը արգատա պը.
րագտը:

Օլ էսնատէ Բարիս գատթլարը օն չալմագտա օլուպ,
հալա գարանլըգ վէ գուպպէյի ասիւման պուլութլու իտի
իսէ տէ, եաղմուր եաղմանօրտու:

Շէհրին տիշարըսընա չըգըլտըգտա, հէման ումումի պիր
սուսլուգ էթրաֆա հիւքմ իտիպ, նատիրէն արապալարա վէ
եանան քիմնէլէրէ թէսատիւֆ օլունուեօրտու:

Հէր նէ գատար վագըթ կէն տէյիլ իտի իսէ տէ, տիւք.
քեանլարըն էքսէրիսի գաբանմըշ իտի:

Էօնտէն կիթմէեէ պաշլանտան արապատա օթուրմուշ օ.
լան շախս՝ պիր արա արապանը տուրտուրուպ, պաշընը տի.
շարըեա սարգըտարագ արգասընա պագտը, վէ լահիպէ
Մարի իլէ ԱնԺէլիքին լաքիպ օլտուզլարը արապանըն ֆէ.
նէրլէրինի ուզագտան կէօրմէքլէ միւսթէրիհ օլուպ, Ժիւլ
Վերիէրին շէրիքի Անօլա ծէսվինեը օլտուզու էլպէթթէ օ.
գուեանլարըմըզն անլաշըմըշ օլան շախսը մէրգում, արա.
պանը Վէնսան օրմտընը թարաֆընա կէօթիւրիւպ, օրալարտա

տուրտուրմասը արապաճը եւ իմ ար, վէ օ տախի մուծի. պինճէ հարեքէ իմ մէքլէ, Արնօլտ, արապատան էնտի, վէ թէրէ միւլէմմա օլան աթընըն ումուղունա պիր էօրթիւ վաղ իլէ, քէնտիսինէ պէքլէմէսինի արապաճը եւ թալսիսէ իմ տիքտէն սօնրա, քէնտիսի, Էմիլ Վանտամըն իգամէթ կեահընը արամագ ֆիքրիլլէ իլէրլէտի:

Արնօլտ, մէրգուսուն խանէսի նիւմէրօսունու պիւտիկին. տէն, պիր կաղ պօրուսունուն ճիւղիճէ այտընըղը սաեէսին. տէ, խանէյի մէքքիւրու պուլտու, վէ գաբուսու աչըգ օլուպ, պու գաբուտան քիւլիւք պիր պաղչէեէ կիրիտիկի ճիհէթլէ, Արնօլտ իլէրի կիրտի, վէ էթրաֆթ թէտգիգ իմ մէքլէ մէշղուլ օլտըղը սըրատա, րահիպէ Մարի իլէ Անժէլիքին րաքիպ օլտուգլարը արապա տուրուպ, մէքպուրէլէր աշաղը էնտիլէր, վէ իգամէթ կեահըն գաբուսունա տօղրու իլէրլէտիքլէրի էս. նատէ, պաղչէտէ շալը չըրքըլար արգասընտա կիզլէնմիշ օլան Արնօլտ նակեահ գարըլարընա կէլտի, վէ Անժէլիք մէրգու. մուն Արնօլտ Տէսվիններ օլտուղունու թանընըպ, տէ հչէթին. տէն նաչի լէհճէսի սօլարագ,

— Սիգ միսինիզ, տէյի սիւալ իմ տի:

Արնօլտ. — Էվլէթ, մատմուաղէլ, պէնիմ. իսլահը նա. գապիլ պիր տիվանէլիք իճրասընտան սիզի մէնն իմ մէք իլին կէլտիմ:

Անժէլիք. — (Թահգիրանէ.) Իւղէրիմէ նէղարէթ իմ մէեէ հագգընըղ եօգ տուր, Դօյվէրին կէչէեիմ:

— Մատմուաղէլ, արամաեա կէլտիկինիզ շախս պուրատա տէյիլ տիր. լաքին էկէր օլտա իտի պիլէ, էմրինիզէ մուղայիր օլարագ սիզին իլէ պու գաբունուն արասընտա տուրուպ, կէչ մէնիզի մէնն իտէճէք իտիմ: Հայսիեթիլինիզէ մուվաֆթը օլմա. եան վէ նամուսունու իսլալ իտէն պիր հարէքէթ վէ թէչէպ. պիւսիւ պունտան զիեատէ իլէրի կէօթիւրմէնիզէ միւսաատէ իտէմէմ:

Րահիպէ Մարի. — (Սիւքիւնէթլէ.) Միւսիւ, թէյլէ գը. զըմըն նամուսու պէնիմ հուղուրում իլէ վիգաեէ իտիլմիշ տիր:

Արնօլտ. — Րահիպէ գըզգարտաշ, պու զանընըղ եանըլ

տրր. տիւնեա ֆէնա տրր, վէ միւֆիթերիլէր հիշ պիր շէյէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իմ մէքլէր. — Պինապէրին հուղուրունուլ՝ մատմուաղէլին նամուսունու վիգաեէ իմ մէք շէյլէ տուրսըն, պիր ատիմը պասիրէթէ տիկէր պիր ատիմի պասիրէթ իլալէ իմ մէք տէ տիր. — Մատմուաղէլ Անժէլիքէ նէղարէթ իմ մէք հագգըմա կէլինճէ, պու հագգըմ՝ նագապիլի ինքեար տրր. — Մատէմ քի Մ. Վէրիէր, քէնտիսինէ տամատ օլմագլըղըմա մուվաֆթագաթ իմ միշ տիր, պիր կիւն զէվճէմ օլաճագ օլան պու մատմա. զէլին իճրա իտէճէկի ճիհէթլէ գարչը, քէնտի միւրատընա րաղմէն նամուսունու մուհաֆագա իմ մէքլիք՝ վաղիֆէմ իգթի. զասընտան տրր. Ալլահ իմ մէեէ, ֆագաթ ֆարզ իտէլիմ քի, մատմուաղէլ Վէրիէր, շու կիճէ վագթը, վէ Մ. Վանտամըն հա. րէքէթիլտէն էվլէլ, անըն նէղտինէ կիթսէ, պէյլէ պիր միւ. նասիպէթսիզ վիզիթա հագգընտա պիր թագըմ ըիվաեաթը պէտիսահանէ վուգու պուլմաեաճագ մը տրր. — Րիվաեաթը մէքքիւրէ՝ նիշանըմ հագգընտա թահգիրամիզ օլտուղու հալ. տէ, պէնիմ իլին մուծիպի մահուապիլիսէթ տէյիլ մի տիր. . . Հասըլը, սիզին նամուս վէ հայսիեթիլինիզի մուհաֆագա իմ. մէքլէ, քէնտի նամուս վէ հայսիեթիլիմի մուհաֆագա իտիեօ. րում:

Անժէլիք. — (Հիտտէթլէ.) Միւսիւ, սիզին նամուս վէ հայ. սիեթիլինիզ վաղիֆէմ տէյիլ տիր. Պէնիմ նամուս վէ հայսի. եէթիմէ կէլինճէ, պունտա սիզէ նէ. . . Մատէմ քի պուրատա պուլունուեօրում, պուրատա գալաճաղըմ. . . Մ. Վանտամըն պուրատա օլմատըղընը պէեան իտիեօրսունուլ. . . Բէք ալէա. ալտէթինէ տէկին պէքլէեէճէեիմ. . . սիզին մատալընըղը իշ եէրինէ գօյմամ. . . Պէն հիւրիւմ, վէ հիւրը օլմագ իսթէ. րիմ. . . Պունտան պաշգա էկէր պէն մուլիլի նամուս պիր հարէքէթ տէ պուլունուեօր իտէմ, օ տահա էյի, չիւնքի պու հալտէ պէնիմէ էվլէնմէեի իսթէմէղսինիզ. . . Թէքրար ի. տիեօրում, միւսիւ, եօլումա մանի օլմաեըն, կէչմէք իսթէ. րիմ:

— Մատմուաղէլ, զալիպա սիզ, միւլաղիմ Էմիլ Վանտա. մըն հաեաթը պէնիմ մալիմ օլտուղունու ունուտուեօրսու. նուլ, եէմին իտէրիմ քի, էկէր պու կիճէ մէրգումա եալընըղ

պիր քելիմէ սէօյլէրսէնիզ, հազգըմ իճապընճա կէօզիւնիզ
էօնիւնաէ քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէեիմ:

Այնի վազըթտա Արնօլտ ճէպինտէն պիր րէվօլէր չը-
գարըպ թէթիկինէ պաստըղընտան, րահիպէ Մարի վէ Ան.
ժէլիք տէհչէթլէ կէրի չէքիլտիլէր:

Պիր սանիյիէ սօնրա, մատմուազէլ Վէրիէր,

— Վազաա ալչազլըզ իճրասընտա զաեթ միւսթայիտ
օլունտուղունուղու անլաթընթօրսունուզ, ֆազաթ պու պապ-
տէքի հարէքէթինիզ ֆարֆարալըզտան իպարէթ տիր, Պու
սէօյլէտիկինիգի ֆիլիէն մէվզըի իճրաեէ գօյամազսընըզ, տէտի

— Պիլաքիս, մատմուազէլ, սիզի սէվտիկիմ գատար խաս-
միմի թահգիր իթտիկիմտէն, ասլա թէրէտտիւա իթմէքսիզին
պու սէօյլէտիկիմի մէվզըի իճրաեէ գօեաճաղըմ, խասմիմտէն
միւսթայէտէն գուրթուլմազլըզըմ իչին, պիզզաթ թարաֆը-
նըզտան կէօթէրիլէն շու ֆըրսաթը գաշըրաճազ գատար պէ-
նի շաշգըն մը զանն իտիթօրսունուզ, խասմիմի սագընճաճազ-
մընըմ... Բէնտիսիյլէ պէնիմ արամըզտա միւտարէպէնին
իմքեանը գարմատըղընը, վէ պանա մանի օլմագտա տէվամ
իթտիկի հալաէ, քէնտիսինի մահվ իտէճէկիմի անլատըղը ի-
չին կիտիթօր... ունութմագ իչին ազիմէթ իտիթօր, վէ թէէ-
մին օլուն քի, միրուրը զէման իլէ ունուտաճազ տըր, Սիզ
տէ քէնտիսի կիպի հարէքէթ իտին, ունուտուն վէ գատէրի-
նիզէ գաթլանըն... զէվճէմ օլմանըզը քէտէրինիզ իսթէեթօր...
Մուխալիֆէթի վազըանըզտան նէ նէթիճէ հազըլ օլաճազ
տըր... մուգավէմէթ վէ իսեանընըզտա սիզի քիմ միւտաֆաա
իտէճէք տիր, էմիլ Վանտամըն կիթմէթինէ մանի օլմագ ֆիք-
րինաէմիսինիզ: — էմիլ Վանտամ ասքէր տիր, վէ պու ճի-
հէթլէ ամիրլէրինէ իթաաթա պօրճլու օլտուղունտան, հարէ-
քէթ ու ազիմէթ իտէճէկի տէրքեար տըր, — Սիզին, մէյեու-
սիեթթինիզլէ ֆէվզէլատէ պիր հարէքէթտէ պուլունտուղու-
նուղու կէօրիւթօրում, Եանի հէր չէյի թէրըլէ, մէրգում իլէ
պիրլիքտէ կիթմէք իսթէեթօրսունուզ. իչթէ պու հարէքէթինիզ,
սիզին իչին, իսլահը նագապիլ օլտուղտան պաշգա, կիւնիւն
պիրինտէ տէ պունտան տօլաեը էսէֆ իտէճէկինիզ ճիճէթլէ,
իչպու հարէքէթինիզի մէնն իթմէք, թէքքար իտէրիմ քի,

վազիֆէմ իզթիզասընտան տըր: — Բահիպէ Մարինին արա-
մըզտա հաքէմ օլմասընը գապուլ իտէրիմ, Սիւալ իտին քի,
իճրա իթմէք իսթէտիկինիզ իսթա՝ քէնտիսինէ տաթի տէհ-
չէթի ազիմէեի մուճիպ օլմաեթօր մու իտի, Սօրունուզ քէնտի-
սինէ քի, պիզզաթ քէնտի հուզուրու իլէ սիզի հիմաեէ իթ-
մէք մագսէաթիլլէ թիֆագաթընըզտա պուլունմաեթօր մու...
Վէլհասըլ քէնտիսինտէն սիւալ իտին քի, օ տաթի, սիզէ պէ-
նիմ կիպի, պուրատան սալուշուպ կիթմէնիզի նասիհաթ իթ-
մէք մի:

Բահիպէ Մարի. — Մ. Տէսվինեընըն պու պապտէ հազգը
վար տըր, գըզըմ, նէ՝ սէնին մէվզին, նէ՝ տէ պէնիմ, պու-
րատա տուրմագլըզըմըզա միւնասիպ տէյիլ տիրլէր: Հայտէ
կիտէլիմ:

Օլ էսնատէ Անթէլիք պաշընը էյմիշ օլտըզը հալաէ, պիր-
տէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, վէ իքի էլլէրինի է-
միլ Վանտամըն իգամէթկեաճընա տօղրու ուզաթըպ, հընչ-
գըրարագ:

— Ալլահա ըսմարլատըզ... Ալլահա ըսմարլատըզ, սէնի
քի սէվէրիմ, սէնի քի էօմրիւմտէն զիեաաէ մուհապէթիմ
վար տըր... Պէլքի պիրիպիրիմիզի թէքքար կէօրմէեէճէեիզ,
ֆազաթ պէն սէնի տայիմա սէվէճէեիմ, վէ թէրքի հաեաթ
իթտիկիմ սըրատա, տիհանըմտան եալընըզ սէնին իսմինի չը-
գարաճաղըմ, տէտի:

Արնօլտ, պու քէլիմէլէրի իչթտիկինաէ, իլիքլէրինէ գա-
տար գըսգանճլըզ հիսս իլէ տիթրէտի, վէ քէսկին պիր սէսլէ:

— Էկէր սնըն եաշամասընը իսթէեթօր իսէնիզ, պէնի թահ-
րիք իթմէքսիզին եօլունուզա կիտին... հէմ տէ շաբուզ կի-
տին... Էկէր պիր տագըզա տահա թէրէտտիւա իտէրսէնիզ,
եէմին իտէրիմ քի, պանա իտամ հիւ քմիւ վէլտիրէճէքսինիզ,
տէյի պէեան իլլէտի:

Անթէլիք, Վանտամըն խանէսինէ սօն տէֆա աթֆը նա-
զար իթտի, վէ րահիպէ Մարի մէզպուրէեի պաղչէտէն տի-
շարը չըգարըպ, գարուսու ալըզ գալմըշ օլան արապաեա
գատար կէօթիւրտի:

Սօգազըն քէօլէսինտէ պիր ատէմ, վէ պիր ինսան սէսի

իշխանիւն, կենն գրգ տննէտի, վէ վանտամբն սէսի օլտու-
ղունու թանրեարագ պիրտէն պիրէ բահիպէ Մարիեի երթտի
վէ տիթրէեհէք, « օտուր » տէտի :

Արնօլտ տախի տիթրէտի, վէ տէրհալ ըէվօլլըրընը հա-
ղըրլաեքպ, եազալ, ֆագաթ աշիքեար պիր սէտա իլէ :

— Էկէր կիթմէզսէնիզ, էկէր պիր քէլիմէ իրատ իտէր-
սէնիզ, քէնտիսիսի թէլէֆ իտէրիմ, տէյի պէեան իլլէտի, վէ
Անթէլիք՝ պօղուզ պիր սէտա ըէֆ իտէրէք, արապաեա կիր-
տի, վէ բահիպէ Մարի տախի եանընտա օթուրուպ, գաբու-
եու գաբատը :

Արնօլտ, արապաեարեա խիթապէն,

— Չաբուգ արապաեար կէօթիւրիւն, տէյի շէտիտէն էմր
վէրտիկինտէն, արապաեար՝ հայվանընա պիր գամլը էնտիթմէք-
լէ, հայվան՝ սիւրաթլէ հարէքթիթէ պաշլատը :

Լաքին մատմուազէլ վէրիէր՝ արապանըն քէնչիթէ ճամը-
նը էնտիթմէեէ վագըթ պուլմուշ օլտուղունտան, վէ օլ էս-
նատէ, վանտամ՝ արապանըն եանընտան կէլմէքտէ իտուկին-
տէն, կենն գրգ՝ եիւքսէք սէտա իլէ :

— Ալլահա ըսմարլատըգ... Ալլահա ըսմարլատըգ...
սէնի սէվէրիմ՝ վէ տայիմա սէվէնէեիմ, տէտի, վէ կենն զա-
պիթ պու սէսի իշիթտիկինտէ տուրտու իսէ տէ, արապա-
նըն հայվանըն սիւրաթլէ եօլունա տէվամ իթտիկինտէն, ա-
րապա ազ վագըթտա նապէտիտ օլտու :

Վանտամ, էնտիշէյի ազիմէ իլէ,

Եանըլմամըլըմ... Անթէլիք իտի... էվվէթ, արապա
իլէ կիտէն օ տուր... պէնիմլէ վէտալաշմագ իւզրէ պուրա-
եա գատար կէլէն քէնտիսի տիր... հալ պու քի մուվասըլէ-
թիմ գէմանընտա նիշին կիտիսօր, տիմէքտէ իքէն, պիրտէն
պիրէ ումուղու իւզէրինէ պիր էլ տաեաթըլտը, վէ վանտամ
արգասընա տէօնմէսինտէ, Արնօլտուն գարլըսընտա պուլուն-
տու : Ոլ վագըթ Արնօլտ,

— Սիզին կէլտիկինիզ գէման մատմուազէլ վէրիէր նի-
շին կիտիսօր տէյի թէաճճիւպ իտիեօրտունուզ, տէյիլմի.
պու սէպէպ աշիքեար տըր... Սիզի կէօրմէսինի իսթէմէտի-
կի իշին կիտիսօր տէտի :

Վանտամ. - (Լէհճէսի սօլտարագ.) Եինէ սիղմի գար-
ըմա չըգտընըզ, էյ զազապուլլահ... արթըգ պու իշէ խի-
թամ վէրէլիմ... վուրու՛ն, թէլէֆ իտին պէնի :

Արնօլտ. - Մատէմ քի պուրատան կիտիսօր իսէնիզ,
սիզի թէլէֆ իթմէկէ նէ՝ լիւզում վար տըր... Գ-Գ-Գ-Գ-Գ-
Գ-Գ-Գ պէնիմ խըզմէթիմի կէօրէճէք տիրէր... Իմտի, Ալ-
լահա ըսմարլատըգ միւսիւ վանտամ :

Պու սուրէթլէ Արնօլտ Տէսվինեը, վանտամը, յէյեուսի-
եէթի ազիմէ իշինտէ պրագարագ, քէնտիսի արապասընա ազ-
տէթ իթտի :

43

Անթէլիք, բաքիպ օլմուշ օլտուղու արապատա պաեըլմը
օլուպ, քէտէրինին խանէսինէ մուվասըլէթի գէմանընտա ա-
եըլտը, Եէտիտ պիր հէրարէթ մէզպուրէնին գանընը աթէշ
կիպի եագտըղը սըրատա, ազասը տիթրէեօրտու, Տիշլէրի
եէկտիկէրինէ շարբագտա վէ տիզլէրի էյիլմէքտէ օլտուղուն-
տան, բահիպէ Մարի, քէնտիսիսի, անճագ գաբուճունու գա-
րըսընըն մուալէնէթիլլէ տայիթսինէ կէօթիւրտի, վէ արապա-
ճը տաթի ճէօմէրտէ իւճրէթինի ալըպ, օրատան սափուշտու :

Օլ էսնատէ ժիւլ վէրիէր՝ էթիէն Պէրօնուն միլեօնլարը-
նը սաեըզլաեարագ տէրին պիր ույգուեա տալմըշ իտի :

Իրթէսի սապահ, Էմիլ Վանտամ, մահղունէն վէ միւքէտ-
տէրէն Թուլունա կիտիպ, պու տէլիգանլը վալօնա բաքիպ օ-
լաճաղը էսնատէ, Արնօլտ Տէսվինեը տաթի Ակօսթ ինինին խա-
նէսինէ կիրտի :

Ակօսթինի. - Էյի վագըթտա վասըլ օլտունուզ... սիզէ
վիրէճէք խապէլլէրիմ վար տըր :

Արնօլտ. - Վիրէճէ կինիզ խապէլլէր նէեէ տայիր տիր :

— Վիգօնթ տը նէրվէյին ալաճագլըլտընա : Մէրգում-
լար, ազլէլէրինի նապտէն ալմագ իւզրէ, մաթլու պլարընտան
պիր խայլի միգտար թէնզիլէ բազը օլուեօրլար :

— Բէք էյի . պունլարտան հէր պիրինէ գապուլ իթտի-
րէճէք օլտուղունուզ սուրէթի թէսվիւենին էսասընը պիրլիք-
տէ գարարլաշտըրըրը :

Պիր գաշ սասթ սօնրա Արնօլտ Տէսվիներ , Ուիլեամ Սգօթ
խմիլլէ , Ժօրթ տը նէրվէյին եկկեանէ ալաճագլըսը օլտու-
ղու , եախօտ էօյլէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի , վէպու-
սուրէթլէ Ժօրթուն իմզա իթմիշ պուլունտուղու սէնէտլէրին ,
քէնտիսինճէ մալիւմ օլմաեան պիրիսինտէն մաատա ճիւմլէ-
սինի եէտինէ կէշիրտի :

.....
.....

— Լահանա՛ , շալկամ՛ , հավու՛ճ , ալէա սօղան . . շալ-
կամ՛ , շալկամ՛ :

Պու սէպղէվաթըն իսիմլէրինի , սէպղէվաթընրա մախ-
սուս օլան զարիպ պիր սէտա իլէ վիրէն քիմսէ՝ թագրիպա էլ-
լի շաղլարընտա պիր գատըն օլուպ , մէգքիւր սէպղէվաթը
քիւլիւք պիր արապա իլէ սաթընթու , վէ սապահտան պէ-
րու խայլի ախզ ու իթա իթմիշ օլմասըլլա , արապասընըն
տէօրթտէ իւշ գըսմը պօշանմըշ իտի :

Սգուեանլարըրմըրըն խաթըրլարընտա օլտուղու վէճհլէ ,
պու սէպղէվաթըն գատըն՝ Էօթէն Լուազօնուն տիւեիւնիւն-
տէ , վէ Սէն-Մանտէտէ կէօրտիւկիւմիւզ , վէ Էթիէն Պէրօ-
նուն վարիւլէրինտէն պիրի օլտուղունու պիւտիկիմիզ Ֆէրրօն
գատըն իտի :

Մէզպուրէ , պագի սէպղէվաթընը սաթարագ խանէսինէ
ավտէթ իթմէքտէ օլուպ , շու գատար քի եօլտա րասթ կէլ-
տիկի մէխանէլէրէ ուղրամասը միւթատընտան օլմասըլլա ,
հէր եէրտէ պիրէր իքիշէր գատէհ շարապ իլմէքտէ , ֆագաթ
ասլա շէրիսօշ օլմամագտա իտի :

Ֆէրրօն խաթուն՝ եօլունա տէվամ իթմէքլէ պէրապէր ,

— Էյ Լահանա , հավուճ , շալկամ , ետպան հավուճու ա-
լըն . . թէքրար իթտիկի սըրատա , արատա պիր տախի , գա-
պա սէտասըլլա , -իշթէ տիւնեա պէօլլէ տիր , պիր գատընըն
հէմ պանքէր խըսըմյարը օլմալը , հէմ տէ կիւն տէ տէօրթ
ֆրանգ գազանմագ իշին , սապահտան ագշամա գատար գան

թէրլէրէ պաթարագ սօգագ սօգագ կէղմէլի . . էյ նէ՛ շա-
րէ , լահանա ալըն , շալկամ ալըն , հէր եէմէյէ շէշի վէրիւր
սօղանըմ տա վար . .

Պու արալըգ , գապա սէսլի պիր ատէմ ,

— Պագսանտ , խաթուն , նոսըլ իթմարէթին եօլունտա՝
մը տրր , տէյի սիւալ իթտի :

Ֆէրրօն գատըն սրաշընը շէվիլիպ , րաշավրաճը Բիէր Պէ-
րօեու կէօրմէսինտէ , թանընարագ , իզհարը հայրէթլէ , վէ
մէրգուճուն էլինի սրգարագ ,

— Վայ , սէ՛ն միսին , պապալըգ . պէօլլէ մահուտ շէօր-
ճիւ սէքէթինի սըրթընտա թաշըմաեարագ նէրէեէ կիտիեօր-
սուն , տէտի :

— Հիշ պիր եէրէ կիթմէեօրում ,

— Տիմէք տօլաշընթուսուն ,

— Տօլաշմագսըղըն տօլաշընթում . . տօղրուսու սէնի
պէքլէեօրում ,

— Գապիլ տէյի տիր :

— Հաթթա Պուլլէ սօգագընտա էվինէ կիթտիմ . . գա-
րունու գարը հէնուզ սէնի կէօրմէտիկինի պէեան իթտիկին-
տէն , գարլըլամաեա կէլտիմ , վէ իշթէ գարլըլատըմ :

— Պէնտէն նէ՛ իթթէեօրգուն :

— Էվվէլ էմիրտէ սանա պիր ապսէնթ իքրամ իթմէք իա-
թէրիմ :

— Գապուլ իտէրիմ . . Բէլլէր սօգագընըն քէօլէսինտէ
իշլէկ պիր մէյիսանէ վար տըր , հայտէ օրաեա կիտէլիմ :

— Բէք էյի :

Պու սուրէթլէ րաշավրաճը իլէ սէպղէվաթըն մէգքիւր սօ-
ղաղա տօղրու իլէրլէտիլէր : Մէպղէվաթըն խաթուն՝ արապա-
սընը պիր խանէնին գաբուսու եանընա վաղ իլէ , խանէի մէզ-
քիւր գաբուճուսունա , արապասընա նէղարէթ իթմէսինի րէ-
ճա իլլէտիքտէն սօնրա , Բիէր Պէրօնուն նէղտինէ կէլտի : Պու
արա մէրգում , փքի գատէհ ապսէնթ րամարլամագտա օլուպ ,
պիւեիւնէք վիճուտլի պիր ատէմ տէ , մէյիսանէեէ կիրիպ ,
մէրգուլարըն օթուլմուշ օլտուղլարը մասանըն եանընտա օ-
թուրտու :

Ձաթէն պու առէմ, Բիէր Պէրօնուն՝ Սէնթ-Ուանտաքի բաշավրանըլար իգամէթ կեահընր թէրք իթտիկինտէն պէրու, կէօլկէսի մագամընտա բէշինի պրագմամըշ իտի:

Մէրգում՝ եամալը վէ եաղլը պիր բարտըսիւ կիեինմիշ օլուպ, պու բարտըսիւ աեագլարընա գատար ուզանմըշ իտի: Պաշընա տախի էնլիճէ պիր շաբգա գոյմուշ օլտուղու հալտէ, պունուն քէնարլարըլլա եիւզիւ, վէ ուզուն վէ տիւզէլմէմիշ պիր սագալ իլէ եանագլարը վէ չէնէսի հըֆը իտիլմիշ իտի:

Հասըլը թէքմիլ հէյեթի կիճէ վագթը, խալի մահէլէրտէ թէսատիֆ օլունմալարընտան խօշնուտ գալընմաեան էշխաստան օլտուղունու իրաեէ իտէն օլ շախս տախի, քէնտիսի իշին պիր ապսէնթ ըսմարլաերպ, վէ թօքրագտան մաամուլ թիւթիւն չիպուղունու տախի ճէպինտէն չըգարըպ, թիւթիւն իլէ տօլտուրտու, վէ եագտըգտան սօնրա իլմէեէ պաշլատը:

Ֆէրօն գատըն՝ միւքեալէմէեէ չէօլլէ տէվամ իթտի:

— Պիր ազ էվլէլ պէնի արատըղընը, պէնի պէքլէտիկինի պէեան իտիեօրտուն... վագտա պանա ապսէնթ իքրամ իթմէքիկին՝ նէզաքէթէ մուվաֆրգ իքրամ իսէ տէ, մատտէ եալընը պու իքրամ օլմամալը, տէտի:

Բաշավրանը. — Շիւպհէսիզ, սէնի պուլմագ իսթէմէքիկիմ, եալընը պունուն իշին տէյիլ տիր:

Սէպղէվաթը. — Եօյլէ իսէ, մատտէ նէեէ տայիր տիր:

Ուզուն վէ եաղլը բալթօլու շախս, չիպուղունուն տիւմանընը թիւթիւրէրէք, եանընտա ճէրէեան իտէն սեօղլէրի տինլէմէքտէ իտի:

Բիէր Պէրօ. — Մատտէ նէեէ տայիր օլտուղունու մու սիվալ իտիեօրտուն: — Բարան վա՛ր մը տըր, օնու պանա սէօյլէ:

— Վա՛յ, բարաեա ի՛նթիեանը՝ն մը վար տըր:

— Էվլէթ:

— Նէ՛ միգտար չէյ իսթէեօրտուն:

— Նիւզ — գատար (եանի եիկիրմի պէշ զըուշ) իսթէրիմ:

— Խա՛յր, եիւզ — իշիմի կէօրմէզ. եէթմիշ ֆրանգա միւհթանըմ. հիշ էքսիք օլմազ:

— Օ՛հ սէֆալէթ... պապա Բիէր, պէն օ գատար բարաեռ նէրէտէն պուլապիլիլիմ... օն ֆրանգըմ վար տըր, մաէլմէմունիլէ արամըզտա թագսիմ իթմէկէ մուվաֆիա-գաթ իտէրիմ: Ֆագաթ պու գատար մէպլաղը սէն նէ՛ եաբաճագսըն:

— Սօգագտա եաթմամագ իշին գուլանաճաղըմ... վագաա սօգագտա եաթտըղըմա էսէֆ իթմէմ, չիւնքի սօգաղըն գալտըրըմ բաշավրանըլար խանընտա կիճէտէ ալթը — պէտէլ իլէ եաթտըղըմ սաման եաթագ գատար պիլքի սէրթ տէյիլ տիր, անճագ սէրսէրիլէր կիպի սօգագտան գալտըրըմ մագլըղըմ կիւճիւմէ կիտիեօր:

— Միւսթէճէրինէ եէթմիշ ֆրանգ մը վիրմէքիկին լաղըմ տըր:

— Էվլէթ, իգամէթիմ վէ նաֆագամ իշին օ գատար ազչէ վիրմէլիլիլիմ... պիլմէմ քի պու սապահ հա՛նկը չէյթան ֆիքրինէ կիրմիշ տիր... չէօյլէ քի պունտան պէօյլէ վէրէսիլէ իլէ խանէսինէ քիմէեի գապուլ իթմէեէճէկիլի, վէ էկէր գըրգ սէքիզ սաաթա գատար մաթլուպունու էօտէմէզ իսէմ, խանընտա պէնի ալըզօյմաեաճաղընը անլաթտը: Իշթէ մատտէ պունտան իպարէթ տիր:

— Կէրշի պու խուսուս՝ մուճիպի թէէսիւֆ իսէ տէ, պու պապտէ պէնիմ էլիմտէն հիշ պիր չէյ կէլմէզ, Գըզգալընտաշըն Բէրրօ գատընա միւրաճաաթ իթսէնէ:

— Շիմտի օրատան կէլիեօրում, պիշարէնին օն բարասը պիլէ եօգ տուր: Չամաշըրըլըզլա անճագ իքի ուճու պիր կէթիքէպիլիեօր:

— Էնիթէնէ միւրաճաաթ էթ:

— Քի՛մէ, պանքէր Վէրիէրէ՛ մի:

— Էվլէթ, քէնտիսի միլեօնլար իլէ օյնաեօր... օանա իսթէտիկին ազչէեի գարզէն վէրէպիլիլի:

— Ուլըգտան էօլիւրիւմ, օնա միւրաճաաթ իթմէմ:

— Անլաեօրում, ֆագաթ գըզը ալիճէնապ տըր, համիյեէթի տիր. քէնտիսինէ պիր տէֆա միւրաճաաթ իտէպիլիլիլի:

— Վագաա անըն համիյեէթի վէ ալիճէնապ օլտուղունու պիլիեօրում: վէ քէնտիսինէ թէվէճճիւհ վէ իրաեէթիմ:

տէ վար տըր, լաքին մէջպուրէ վէրիէրին գըղը օլտուղու ի-
չին, ասլա միւրաճաւթ իթմէմ:

— Մէլանի Կօթիէնէ կիթ:

— Սօնը կէլտի մի... էօյլէ պիր գարընըն գազանտըղը
ազչէնէ գանճամըն ուճունու պիլէ տօգունտըրմամ:

— Լաքին սէն տէ ղաեէթ ինճէօինի արաեօրսուն...
Մատտէ սօգադտա գալմամագ իչին օլտուղու հալտէ, հէր
նէրէտէն օլսա, բարա պուլմագտա պէլիս եօգ տուր, խու-
սուսա քի, ազչէնին մէքրուհ գօգուսու օլմաղ: — Սէնին իչին
միւրաճաւթ իտէճէք պիր գարու տահա վար տըր, օ իսէ,
մաքինիսթ Ֆրէտէրիգ Պէրթէն տիր:

— Ալ պիր պօշ լազըրտը տահա... տօղրուտան տօղրու
Մէլանի Կօթիէնէ միւրաճաւթ իթմէք տահա էվլէա տըր:

— Եննի էվլէնմիշ օլան Էօթէն Լուաղօ իլէ Վիգթօրինէ
միւրաճաւթ իթմէն, նա՛սըլ օլուր:

— Իշթէ պու ֆիքիր ֆէնա տէլի տիր... պունլար էյի
չօճուգլար տըրլար... Լուաղօնուն պիր միգտար բարատը օլ-
մալը տըր: Եկէր իսթէտիկիմ՝ մէպլաղը գարզէն վէրիթէ,
հաֆթատա եիւզ — իթա իթմէքլէ, պօրճուճու էօտէրիմ,
Շիմտի կիտիպ Լուաղօեու պուլուրում:

Պու արա, եանընտաքի մասա գարչըսընտա օթուրմուշ
օլան ուղուն բալթօլու շախս, պիրտէն պիրէ լազըրտընա գա-
րըշարագ:

— Լուաղօ տա իսթէտիկինիլ մուալէնէթի իյֆա իտէ-
մէղ, տէտի:

Բաշավրաճը իլէ սէպզէվաթճը՝ թէաճճիւպ վէ մէրաղլէ
մէրգումա պագտըլար:

Բաշավրաճը. — Տիմէք քէնտիսինի թանըեօրսունուղ:

Շախսը մէճհուլ. — Էվլէթ, ալթը հաֆթա մուգատտէմ
էվլէնմիշ օլան Էօթէն Լուաղօտան պահա իթմէեօրմուսունուղ:

— Էվլէթ, թա քէնտիսի. օ պէնիմ եէկէնիմ տիր:

— Օ հալտէ, թէքրար իտէրիմ, քէնտիսի սիզէ գարզէն
հիշ պիր բարա վիրմէղ:

— Նիչին:

— Չիւնքի էվլէնտիկինտէն պէրու զէֆը ու ճիւնպիւշէ

տալմիշ տըր, հաֆթատա անճագ իրի կիւն շալըշմագտա
վէ էկէր գարըսը ճէսուր վէ եօրուլմաղ պիր գատըն օլմասա
իտի, խանէլէրինտէ եէեէճէք էթմէքլէրի պիլէ պուլունմա-
եաճագ իտի:

— Միւսիւ, նէ՛ խապէրլէր վէրիեօրսունուղ:

— Ասըլ հազըգէթի սէօյլէեօրում:

— Էօյլէ իսէ օ քիւլհանպէլի՝ Վիգթօրինի պէտպա՛լթ
մը գըլմըշ տըր:

— Էվլէթ:

— Ա՛հ, հալլա՛ղ. էլիմէ կէշտէ պօղարմ:

— Իչինէ տէվամ իթտիրմէնին հէլէ իհթիմալի եօգ տուր:

— Քէնտիսինի կէօրիւպ, պագը նասիհաթլար վիրմէլի-
եիմ, ազլընը պաշընա թօրլամալը...

— Պէն տէ պու խուսուսու, հէմ քէնտիսի, հէմ տէ
զէվճէսի իչին արղու իտէրիմ:

— Սիզ քէնտիսինի նէ՛ միւնասիպէթլէ թանըեօրսունուղ:

— Այնի մահալլէտէ սաքինիմ, վէ քէնտիսինի բէք էյի
թանըտըղըմ իչին, սիզէ գարզէն ազչէ վիրմէեէճէկինի սէօյ-
լէեօրում. — Հաթթա վիրմէք իսթէսէ տէ, վիրէմէղ:

— Շիմտի նէ՛ եարմալը... Պէնիմ շաղըմտա օլան պիր
ատէմ իչին, սօգադտա գալմագ միւշքիլ շէյ տիր:

— Մէյեու օլմաերն... պէլքի պիր շարէ պուլունուր:

Բաշավրաճը. — (Մահզունէն.) Չարէ պուլունուր մու,
նա՛սըլ պուլունանագ տըր: — Միւսթէճիլիմ՝ պօշ լազըրտը-
լարա գուլագ ասմագ, բարատըն իսթէք, Վագաա շէտիտ
իւլ միղաճ պիր գատըն իսէ տէ, հազըր օլտուղունու տա ին-
քեար կէլէմէմ. — Հասըլը պու միւշքիլէ շարէ օլմագ իչին,
եէթմիշ ֆրանգը վիրմէք լազըմ տըր: Պու մէպլաղը նէ՛րէտէն
պուլաճաղըմ:

— Իսթէտիկինիդ ազնեի սիզէ գարզէն վիրէն պիր քիմ սէ էլպէթթէ պուլունուր :

Բաշավրաճը . — (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Բաշավրա սէ-բէթիմի վէ գանճամը թէէմինաթ ալարա՞գ մը պանա գարզէն եթմիշ ֆրանգ վիրէն պուլունաճագ տըր : Օ առէմ նէ՞րէտէ : Շախսը մէճհուլ . — Պէքի տէ եագընընըզտա տըր :

— Աճագա սի՞զ միսինիդ :

— Նի՞շին պէն օլմաերմ :

Սէպզէվաթճը գարը՝ թահգիրամիդ պիր թավը իլէ, շախ-սը մէճհուլուն էսկի վէ եաղլը էլպիսէսինէ աթֆը նազար ի-տէրէք :

— Սի՞զ մի տէյի, սիւալ իթտի :

Շախսը մէճհուլ . — (Կիւլէրէք .) Վագաա կիեինմիշ օլտու-ղում շու էսկի վէ եաղլը էլպիսէսէ պագըլըրսա, պէզլէ պիր մուալէնէթտէ պուլունաճագըմա ինանըլամաղ, զիրա կիեին-տիկիմ էլպիսէսէ իւշ ֆրանգ պէտէլ պիլէ վէրիլմէսի չիւպ-հէլի տիր : Փագաթ պունտան նէ՞ հասըլ օլուր : — Էօյլէ ա-տէմէր վար քի, կէօսթէրիշի սէվէրլէր . պագըլար տա կէօս-թէրիշտէն հազղ իթմէզլէր . . . Պէն հազղ իթմէսէնլէրտէ-նիմ : — Բիսվէթ վէ գըեաֆէթիմտէն, զաեթէթ հալը մուզաի-գատա օլտուղում անլալըլըր : պունա տա պէն մէմնունում : Էկէրշի ափուճ աշաճագ օլսամ, պէնի տիլէնճի սանարագ սա-տագա վէրէնլէր տէ պուլունուր : Պու ճիւմլէ իլէ օլտուգճա իրատլարմ վար տըր : պու իրատլար ճիւզի իսէ տէ, նիհա-եթ իրատ տըրլար, վէ միւհթաճ օլտուղունուզ ազնեի սի-զէ վիրէպիլէճէք տէրէճէտէ տիրլէր :

— Փագաթ սիզ պէնի թանըմագընըլ :

— Պիլաքիս սիզի շօգտան պէրի վէ բէք էյի թանըրմ : Պէն հէր քէսի թանըրմ, նամուսլու պիր առէմ օլտուղու-նուղու պիլիթիմ, միւսիս Բիէր Պէրօ, վէ վիրէճէկիմ բարա-տան տա պիր շէյ զայպ իթմէսէճէկիմէ էմինիմ, Լիմտի, պա-նա, եթմիշ ֆրանգըլըզ պիր մագպուզ սէնէտի եաղըն . . . Ա-լըն, սիզէ իւշ առէտ երկիրմի ֆրանգըլըզ վէ պիր տէ օն ֆը-րանգըլըզ :

Շախսը մէճհուլ՝ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, ճէ-

պինտէն տէօթ թառէտ ալթուն սիքքէ չըգարըպ, մասանըն իւզէրինէ գօյտու : Բաշավրաճը իսէ, պու սըրատա աղղը վէ կէօզլէրի հատտէն զիեատէ աչըգ օլտուղու հալտէ տուրտու-ղու կիպի, Ֆէրրօն գատըն տա մասխարաճա պիր հայրէթլէ, մէզըլուր զարիպ խայրխահա տիգգաթ իտիեօրտու :

Պիր իքի սանիյեէ սօնրա, Բիէր Պէրօ, թէրէտտիւտիւնիւ իրաեթ իտէր պիր սէտա իլէ :

— Պէնիմլէ էյլէնմէեօրսունուզ ա՛, տէտի :

— Պէն իշ իշինտէ քէմսէ իլէ տալա էյլէնմէմ : Հայտէ եանընտաքի տիւքքեանտա իգամէթ իտէն թիւթիւնճիւեէ կի-տին, վէ պէշ սանթիմիք պիր բուլ սաթըն ալըն : Եագաճագ օլտուղունուզ մագպուզ սէնէտինէ օ բուլու եաքըշտըրաճագ-սընըզ, օնտան սօնրա իշպու եթմիշ ֆրանգ սիզին օլաճագ տըր :

— Փագաթ մուախարէն պու մէպլաղը նէ՞ սուրէթլէ սիզէ էօտէեէճէեթիմ :

— Նասըլ իսթէրսէնիդ էօյլէ էօտէեթին . ալթը այտան, պիր սէնէտէն, պէյիս եօգ տուր :

— Նէ՞ գատար ֆայիզ վէրէճէեթիմ :

— Օն բարա պիլէ իսթէմէմ . . . սիզէ պիր խըզմէթտէ պուլունմագ ֆիքրինտէ պուլունուեօրում : խըզմէթ սաթմագ արղուսինտէ տէյիլիմ :

Պու արա սէպզէվաթճը գատըն՝ բաշավրաճըեա տիրսէ-կիլլէ վուրարագ :

— Հայտէ շու խայրխահ միւսիւնիւն սանա սէօյլէտիկի բուլու ալ տա կէթիր, տէտի, վէ բաշավրաճը աեաղա գալ-գըպ, թէաճճիւպիւնտէն նաշի ագըլը պաշընտան կիթմիշ օլ-տուղու հալտէ, սէրիսօշ կիպի սալլանարագ մէյիսանէտէն տիշարը չըգտը : Մէրգում, վագըլայը մէզքիւրէեէ օլ տէրէճէ ինանտմաեօրտու քի, ույգուտա՞մը եօգսա ուեանը՞գ մը ի-տուկինի քէնտի քէնտիսինէ սիւալ իտիեօրտու :

Պիր գաշ սանիյեէ սօնրա բաշավրաճը, տամըլայը բէսմի պիր քեաղըտ կէթիրիպ, վէ տէսթկեհատան տախի պիր գա-լէմ իլէ պիր տէ միւրէքքէպ հօգգասը ալարագ, կէլիպ եէ-րինէ օթուրտու :

Պատէհու մէջքիւր գալէմի չօրտղեալ բարմագլարը արա-
սընտա թու թուալ, հօգգանա պաթըրտըգտան սօնրա,

— Եաղաճաղըմ հէր նէ իսէ, սէօյլէեին, տէտի:

— Էվվէլ էմիրտէ պաշտա ըադգամ իլէ « ԵԵԲԻՆ ԳԵՆԵՆԵ
ԵԵԵԴ » տէյի եաղըն:

— Բէք էյի, եաղըտը:

Նախոր մէճհուլ. — (Տէվամ իթտի:) « Կէլէճէք սեպտեմ-
բեր իսթիտաընտա, Ժէնտը սօգաղընտա 39 նիւմէրօտա մու-
գիմ Մ. Գօրտիէեէ եախօտ քէնտի էմիրնէ, նապտէն ախզ
իթմիլ օլտուղուժ եէթմիլ ֆրանգը էօտէեէճէեիմ: » Պատէ-
հու թարիսինի, ատրէսինի եաղըն, վէ իմզա իտին:

Բաշավրաճը՝ մէջքիւր սէօզլէրի հէման օգուճմաղ պիր
սուրէթտէ վէ զարիպ պիր թարղտա եաղտըգտան սօնրա:

ՈՒՅԻՆ-ՈՒՍԱՆԴՈՒՆ ԷՄԵ ԲԱՆԷՆԵՆԵՆԵ ԻՆՆԵՆԵ

Բիէր Պէրօ

տէյի տէ իմզալատը:

Մուախսարէն էսկի բալթօլու շախս. — Շիմտի, այլն տօս-
թում, պու բարա սիզին տիր, տէտի:

Բաշավրաճը. — (Տէօրթ առէտ ալթունու ճէպինէ աթա-
րագ.) Պէօյլէ հա՛, միւսիւ Գօրտիէ, զաթընըգ Ժէնտը սօգա-
ղընտա 39 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտիեօրսուճուղ:

Նախոր մէճհուլ. — (Կիւլէրէք.) Պէնիմ՝ կիպի հիլ կէօս-
թէրիլի օլմանեան պիր սօգագ տըր, տէյիլ մի. Պէնի կէօր-
մէեէ մի կէլէճէքսինիլ:

Բաշավրաճը. — Էվվէթ, սիզէ թէշէքքիւրէ կէլէճէեիմ,
ղիրա սիլ, հաղըգէթէն պիր առէմ իմիշսինիլ:

Ֆէրօն գատըն. — Էօյլէ եա՛, էօյլէ եա՛, թէշէքքիւրէ լա-
եղգսընըլ. — Ֆիլվագը, գալլալ գըեաֆէթինիլ պիլիմսիլ ամ-
մա, քէնտիսինիլ բէք համիլեթլի պիր զաթսընըլ. — Իմտի,
պէտէլի թարաֆըմտան էօտէնմէք իւզրէ, պիրէր գատէհ իլկի
իքրամ իթմէք իսթէրիմ:

Գօրտիէ. — Խալլ, խալլ, թէշէքքիւր իտէրիմ. սաաթ
շիմտի ալթը տըր. պէնի պէքլէեէն վար տըր, կիթմէլիեիմ. . .
Ինշալլահ թէքրար կէօրիլիւրիլ, պապա Բիէր. Եէկէնինիլ

Էօթէն Լուաղօեու կէօրիւրսէնիլ, արանըղտա կէլէն ահվալի
պանա պիլտիրին, քէնտիսինի իգամէթկեահը՝ պէնիմ իգա-
մէթկեահըմա եաղըն տըր. . . Մէրգուճա պէնտէն տօլտեր
հիլ պահա իթմէեին. . . քէնտիսի հաղգընտա սիզէ պիր սէօզ
պիլէ սէօյլէմիլ օլմագլըղըմը իսթէմէմ:

— Անլատըմ. եարըն կիտիպ քէնտիսինի կէօրիւրիմ, վէ
սօնրա տախի սիզէ կէլիրիմ, Ալլահա ըամարլատըգ. Մ. Գօր-
տիէ. թէքրար կէօրիլիլիմ. թէշէքքիւրիւմիւ տէ էզճան ու
տիլ թէքրար իտէրիմ:

Պու սուրէթլէ մէրգուճար թօգալալըպ, միւսիւ Գօրտիէ
բաշավրաճըտան ալլըլտը. Պու արա քեամիլէն սէրիսլ օլան
Ֆէրօն գատըն՝ սէօզ սէօյլէմէեէ իգթիտարը պալուճմատը-
ղընտան, պիր թագըմ իշարէթլէր վէ հարէքէթլէր ինրա ի-
տիեօրտու:

Բաշավրաճը՝ մէջպուրէեի ումուղունտան սայսարագ,

— Էյ իհթիեար, պանա պագ, այլը պագալըմ, տէտի:

Սէպղէվաթճը գատըն. — (Քէնտիսինի թօրլամանա շալը-
շարագ.) Էվվէթ. . . էվվէթ. . . սէպղէվաթլըմը սաթմանա վէ
սօնրա տա շօրպամը բիլիլմէեէ կիթմէլիեիմ. — Լահանամ տա
վար, շալկամըմ, հալուճում, վէ ալէա սօղանըմ տա վար. . .

Մէջպուրէ կիւճ իլէ տօղրուլտու. էթրաֆընտա պուլու-
նան խալգ իսէ, գահգահա իլէ կիւլիւշմէրաէ իտիլէր:

Բիէր Պէրօ՝ ֆէվգէլատէ միւշքիլաթլէ մէրգուճեի, սէպ-
ղէվաթ արապասընը պրագմըլ օլտուղու մահլլէ գատար
կէօթիւրէպիլտի. ֆաղաթ օրատա սէպղէվաթճը գատըն՝ ա-
րապասընը կէօթիւրէճէք եէրաէ պունուն տէրունինէ տիւշիւ-
վէրտի, վէ սէպղէլէրին իւզէրինէ սէրիլպ, խըրըլ խըրըլ խըր-
լամանա պաշլատը:

Մէջքիւր սէպղէվաթ արապասընը մուհաֆաղա իթմիլ օ-
լան գաբուճու, օրալարտա օլմասըլլա, պու հալի կէօրտիւ-
կիւնտէ:

— Պու պիշարէնին հիլ թոգաթը գալմամըլ. . . Էկէր
քէնտիսինի թանըթօր իսէնիլ, Էվինէ գատար կէօթիւրմէնիլ
զանն իտէրիմ քի պիւեիւր պիր էլիլիք տիր, տէյի պէեան
իլլէտի:

— Չարէ նէ՞, կէօթիւրմէի. ֆազաթ պու սէպղէեի արապատա կէօթիւրմէք, էրէեիճէ դարիպ չէ, տիր:

Պատէհու Բիէր Պէրօ՝ պիր երղըն շալկամը եասթըգ եէրինէ սէպղէվաթճը գարընըն պաշը ալթընա վազ իլէ վէ իւսթիւնէ տէ, արապատա պուլտուղու պիր պէզի էօրթէրէք, արապանըն իքի սաբլարընտան թուլթուու, վէ կէօրէնլէրին գահգահալը կիւլիւլէրինի թահրիք իտէրէք, եօլունա տէվամ իթտի: Հաթթա տիկէրլէրի կիւլտիւքլէրի զէման, քէնտիսի տէ կիւլիւեօրտու:

Պէրէքէթ վէրսին քի, կիտիլէճէք մէսաֆէ ուզուն օլմատըղընտան, բաշավրաճը՝ ազ վազըթտա վէ հիշ պիր գաղաեա ուղրամագսըղըն սէպղէվաթճընըն խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի:

Դաբուճու գարը, պու արապանըն կէթիրիլտիկինի ուզագտան կէօրիւր կէօրմէզ:

— Պահս իտէրիմ քի Ֆէրրօն գատընը կէթիրիեօրտունուզ. հաթթատա իւշ տէֆա պու վագըրա զուհուր իթտիկի իլին, եէնի պիր չէ, սաբլմագ, տէտի:

Բաշավրաճը. — Լաքին քէնտիսինի նէրէեէ թէսլիմ իտէճէեիմ. օտասընա գատար չըգարմաեա գուտրէթիմ եօգտուր:

Դաբուճու. — Արապասընը սագլատըղը շու ախըրա կէօթիւրիւպ պրագըն: Օրատա սերսօշուղու կէշտիկինտէ, քէնտիլիկինտէն աերլըր, վէ քիմսէնին եարտըմը օլմագսըղըն օտասընա չըգըպ շօրպասընը բիշիրի: պու քէնտիսինի տտէթի տիր:

Բաշավրաճը պու մինվալ իւզրէ հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի խանէսինէ միւթէվէճճիհէն օրատան մուֆաբագաթ իթտի:

Բիէր Պէրօեա եէթմիշ ֆրանգ էօտիւնճ վէրմիշ օլան, վէ քէնտիսինի միւսիւ Դօրտիէ իսմիլլէ թանըթտըմըշ պուլունան շախսըն արգասընտան կիտէլիմ:

Պու ատէմ, մէլխանէտէն չըգտըգտան սօնրա պիր միգտար եաեան եիւրիւեիւպ, օրալարտա տուրմագտա պուլունան թէք աթլը պիր արապաեա լաքիպէն, քէնտիսինի է-

գօլտը-Մէտսին նամ սօգաղա կէօթիւրմէսինի, վէ Սէն-Միշէլ պուլվարը քէօշէսինտէ արապաեա տուրտուրմասընը արապաճըեա թէնպիհ իթտի: Արապանըն բէրտէլէրինի տէ էնտիրտի:

Սաաթ ալթը պուշուգտա, արապա, իշար օլունան մահէլլաթ տուրտու, վէ գալտըրըմա նաղըր գաբուսու աշըլաբագ, պիր ատէմ աշաղըեա էնտի: Լաքին պու ատէմ եաղըր վէ էսկի բալթօլու, վէ էնլի քէնարը շաբգալը, վէհաղը բաշավրաճըեա գարղէն ազլէ վէրտիկինի կէօրտիւկիւմիւզ շախս օլմաեալ, թագրիպա օթուզ շաղլարընտա, սագալըրզ վէ պըերգսըզ, գաթիֆէ էլպիսէլի, վէ իւսթիւնտէ պէեազ բիւսկիւլիւ օլարագ, մայի թագեալը պիր տէլիգանը իտի:

Մէրգուճուն թալի ու հարէքէթինտէն, հէր նէվ մէլխանէլէրէ վէ էլլէնճէ եէրլէրինէ կիրէն չըգան իշնի թագըմընտան օլտուղու զանն օլունուեօր իտի:

Արապաճը, արապասընտան էնէն պու ատէմ հագգընտա աշալա թէանճիւպ ալէամէթի կէօթէրմէտի:

Օ տէլիգանը իսէ, էգօլ տը Մէտսին սօգաղընտա պիր գաշ ատըմ ալտըգտան սօնրա, ճամլարը պօեալը օլան պիր պիրախանէեէ կիրտի:

Ապսէնթ վագթը կէլմիշ օլտուղունտան, պիրախանէ՝ միւշթէրիլէրիլլէ խընճախընճ տօլու իտի:

Պիրախանէնին մէվգիսի վէ հալի իճապընճա, միւշթէրիլէրինին եալընըզ թըպպիեէ մէքթէպի շակիրտանընտան իպարէթ օլտուղու զանն օլունապիլիր իսէ տէ, էօյլէ օլմաեալ, իլլէրինի պիթիրտիքտէն սօնրա, հէր ճինս ամէլէ, մէսէլա ուսթա պաշըլար, թէրգիլէր, միւճէլլիտլէր, մաթպաա միւրէթթիպլէրի, հրուֆաթ տէօքմէճիլէրի վէ սայիրէ վէ սայիրէ օրասընը արամկեահ իթթիլսազ իթմիշլէր իտի:

Անճագ, Շօք տ'Արթան իսմինտէ օլան մէզթիւր պիրախանէնին միւշթէրիլէրի բէք գարըչըգ օլտուղու իլին, մաղաղա սահիպլէրի օրաեա կիթմէզլէր իտի:

Պիրախանէնին սալասընտա խըզմէթ իտէնլէր տէ, պիր թագըմ գըղլար իտիլէր:

46

Եկնի կէլէն շախս, իշէրի կիրտիկինտէ, թիւթիւն չիպուգ-
լարընըն տիւմանընտան, գաթը պիր սիս կիպի գաթլանմըշ օ-
լան պիրաթանէ խալգընա կէօզ կէզտիրտի: Պէսպէլի պիրի-
սինի արաեօրտու: Դըզլարտան պիրի՝ մէրգուժա եագլաշա-
րագ:

— Ղալիպա Մ, Լուազօեու արաեօրտունուզ, տէտի:

— Էվվէթ:

— Տահա կէլմէտի: — Պիր շէյ իշմէք իսթէրմիսինիզ:

— Պանա պիր պիթէր կէթիրին:

Պու. առէմ, պիր մասանըն եանընտա օթուլուպ, էլինէ
ալտըզը պիր զազէթաեը կէօզտէն կէչիրիեօր կիպի պիր
թալրտա պուլունտու:

Արատան պէշ տագըգա գաւար կէչինճէ, Լուազօ մէյ-
խանէեէ կէլտի: Լաքին պու Լուազօ, կիւլինճիւ պիր հալտէ
վէ աշվալը վիճուտիեէսի եէրինտէ, վէլհաորլ նամուսլու պիր
իշնի գալլպ վէ գըեաֆէթինտէ օլարագ օգուեանլարըմըզա
թագտիմ իթմիշ օլտուղունուզ տէլիգանլը օլմաեըպ, Սալօն
տէ Ֆամիլ լօգանթասընտա իճրա օլունան տիւեիւնիւ իշին իգ-
թիզա իտէն թաամլարը ըսմարլատըղը զէման քէնտիսինի կէօր-
միւշ օլան պիր քիմնէ, պու տէֆա կէօրտիւկիւնտէ թանըեա-
մազ իտի:

Մէրգուժուն էլպիսէսի էսկիմիշ օլտուղու կիպի, վագ-
թիլէ գըրմըզը ըէնկիլ օլան սիմասը սօլմուշ, կէօզլէրի շու-
գուրա պաթմըշ, վէ էթրաֆը մօրարմըշ, հասըլը եիւզիւնտէ
պիր խասթէլիք հալի հուսուլէ կէլմիշ իտի:

Լուազօ, պիրաթանէ տէրունինտէ պիր գաշ ատըմ՝ ա-
լարագ, աշըպպասընը արամագ իւզրէ էթրաֆա աթֆը նա-
զար իթմէքտէ իքէն, շախսը մէճհուլ:

— Արգատաշ, պու թարաֆա կէլին. պու կիւն իքրամ
սըրասը պէնիմ տիր, տէտի:

Լուազօ իլէրլէեիպ վէ էլինի ուզաթըպ:

— Իքրամ՝ սըրասը սիզլին մի տիր... օյնաեաճաղըմըզ
բիքէ՝ սըրա քիմին օլտուղունու խապէր վէրիր, տէյի պէեան
իլլէտի:

— Նասըլ իսթէրսէնիզ էօյլէ օլտուն... պունունլա պէ-
րապէր պիրի պիրիմիղի թանըեալը սէքիզ կիւն օլտուղու հալ-
տէ, պիր կիւն պաթթիեալ օլմատընը... իշիլէն իշկիլէրին
պէտէլինի տալիմա սիզ էօտէտինիզ... պու քէրրէ տէ սիզէ
ապսէնթի պէն իքրամ իթմէք իսթէրիմ:

— Բէք էյի, պիր ապսէնթ իշին թէքլիֆինիցի գապուլ
իտէրիմ, լաքին տիկէր պիր ապսէնթ իշին բիքէ օյնամալըեըզ:

— Էկէր վագթընըզ վար իտէ, բէք ալէա, մէմնունէն
օյնարըմ:

Էօթէն Լուազօ. — (Ումուղլարընը շէքէրէք.) Վագթմ
մը, Վագթըմ օլմասա տա, պուլուրում:

— Շիւպհէսիզ, լաքին գարընըզ տարըլմա՞ղ մը:

— Պրագ շու գարըմը... զիեատէ սէօյլէ ճանըմը սըզը-
եօր... Աղլամագտան վէ սիթէմ իթմէքտէն պաշգա իշի եօզ
տուր: — Ժիւլի, պիզէ իքի գատէհ ապսէնթ իլէ պիր բիքէ
թագըմը վէր:

Ժիւլի իսմինտէ օլան խըզմէթնի գըզ՝ քեաղըալարը կէ-
թիրտի, վէ իքի քատէհէ ապսէնթ տօլտուրտու:

Լուազօ. — (Շախսը մէճհուլա խիթապէն.) Նիհաեէթ
պիր իշ պուլտունու՞ղ մու:

— Խայր, տահա պիր իշ պուլմատըմ... Պունունլա պէ-
րապէր ալտըղըմ միրաստան հէնուզ պէշ պին ֆրանգըմ՝ օլ-
տուղունտան, պէրլէեէպիրիթիմ, Էյի խաթըլմա կէլտի, պու
կիւն Բօլ Պէրօեու կէօրտիւնիւ՞ղ միւ:

— Խայր, ֆագաթ պանգատան չըգտըղընտա, պուրա-
եա ուղրաեաճաղընա էմինիմ... — Եիւզ էլլի, տէյի՛լ մի:

— Էվվէթ:

Սեուն բարթիսի պաշլատը. շախսը մէճհուլ բիքէ օեու-
նունտա Լուազօտան զիեատէ մահիր օլմասըլլա պէրապէր,
խասսէթէն եանըլըզլարտա պուլունտուղունտան, Լուազօ՝
արտ արտա իքի տէֆա բարթիեի գազանտը:

Լուազօ . - (Կիւլէրէք .) Արգատաշ, պու կիւն պախ-
թիեար տէյիլսինիլ, Շիմտիտէն իքիշէր գատէհ ապսէնթ իմիլ
վար տըր, պիրէր թանէսինի էվվէլ էմիրտէ շագալլըմ:

Պէօյլէնէ գատէհլէրէ իքինճի տէֆա ապսէնթ տօլտու-
րուլուպ պօշանտը:

Պու արա Լուազօնուն կէօղլէրի՝ հատտէն զիեատէ բար-
լաեօրտու:

Շախսը մէճհուլ իսէ, մէրգուժու տիգգաթլէ թէճէսսիւս
իթմէքտէ օլտուղունտան:

— Արգատաշ, թաամ իթմէք իշին հէր հալտէ էվինէ
կիթմէքլիկին մուգարրէ՞ր մի տիր, տէտի:

— Միւտտէթի էօմրիւմտէ էօյլէ պիր գարար վիրմէեէ-
նէկիմ տէրքեար տըր:

— Էօյլէ իսէ, Պօնվալէնին լօգանթասընտա թաամ իթ-
մէք իւզրէ, սէնինլէ պիր բարթի բիքէ օյնամաեը թէքիֆ ի-
տէրիմ:

Լուազօ . - (Ճէպլէրինի արաշտըրարագ .) Ատամ պաշընա
նէ՝ միգտար ազլէ սարֆ օլունաճագ տըր . մալիւմ եա՛, պէն-
տէ զիեատէ իգլթիտար եօգ տուր:

— Էկէր սէն զայպ իտէրսէն, սէնին իշին պէն էօտէրիմ...
Սօնրա միւնէլիտխանէտէն ոյլըղընը ալարղընտա, պօրճունու
իթա իլլէրսին:

— Բէք էյի, ֆագաթ ատամ պաշընա նէ՞ գատար մէ-
սարիֆ իտիլէնէք տիր:

— Օլտա օլտա, իքիմիլ իշին երկիրմի ֆրանք սարֆ իտի-
լէնէք տիր:

— Բէք ալէա:

Էօթէն Լուազօ քեաղըտլարը էլինէ ալտը: Թաամ օլ էս-
նատէ Բօլ Պէրօ տա մէյիսանէեէ կէլէրէք, բիքէ օյնաեանլա-
րըն եանընա կիթտի:

Էօթէն . - Կէլ պագալլըմ, արգատաշ, սէնին նիեթիինէ
պիր ապսէնթ գաղանմըլըմ տըր: Շիմտի տէ միւքէմմէլ պիր
թաամ իշին օյնաեօրուղ... Թաամմըլտա, իւշիւնճիւ շախս
օլարագ սէնտէ պուլունու՛ր մուսուն:

Բօլ՝ պու սիւալէ ճէվապ վիրէնէք եէրտէ,

— Տիմէք պու կիւն էօյլէ թաամը իշին էվինէ կիթմէ-
եօրսուն, տէյի պէեան իլլէտի:

— Խայր, ատամ պաշընա ծնար ֆրանգ սարֆ իտէրէք
միւքէմմէլէն էյլէնէնէեիլ:

— Օն ֆրանգ մը: Խայր, խայր, պէն օթուղ ֆրանգ
էօտէմէք թէհլիքէսինի կէօղլէ ալմագ տէրէնէսինտէ սէրվէթէ
մալիք տէյիլիմ: — Պիրաղտան խանէմէ ալտէթ իտէնէեիմ,
շիւնքի օրատա պիրիլլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօղլիւեիւմ, լա-
քին էվվէլ էմիրտէ սանա պիր շէյ խապէր վիրմէք իսթէ-
րիմ: Պիր աղ էվվէլ տարիէմտէն չըղտըղըմտա, քիմէ թէ-
սատիւֆ իթմիշ օլտուղունու, քէշֆ էթ պագալլըմ անլաեա-
պիրիւմիսին:

— Նասըլ անլաեապիրիւմ:

— Վէրիէրէ թէսատիւֆ իթտիմ:

— Ժիւլ Վէրիէրէ՞ մի. պանքէրէ՞ մի:

— Էվվէթ:

— Պուրալարտա նէ՞ իշի վար իմիշ:

— Պազը իշլէրի իշին կէլմիշ... Լը Բէլլթիեէ սօգաղըն-
տաքի պանգասընա պիր տէ ~~էն-լէ~~ ~~դ-նէ-ռ-ռ~~ իլալէ իտէնէք իմիշ
... բարլագ իսթմ, տէյիլ մի: — Շիմտիտէն պու պանգա-
նըն իլաննամէլէրիլլէ Բարիս տիվարլարը տօլմագտա տըր: Թա-
պիւթիլլէ մէրգուժ պանգա մէմուլարընը իքի միսլինէ իպ-
լաղ իթմէկէ միւնթամ օլտուղունտան, պէնի տէ քէնտի պան-
գասընա ալմաեը թէքլիֆ իթմիշ տիր:

— Ֆազլա մաաշ վէրիեօ՞ր մու:

— Այտա եթմիշ պէշ ֆրանգ ֆազլա վէրիեօր:

— Էյի եա՛, էյի եա՛, պիր ան էվվէլ գապուլ իթմէեէ
պագ:

— Սայքի գապուլ իթտիմ:

— Էսէֆ իտէրիմ քի, պիրպիրիմիլի օ հալտէ սըգ սըգ
կէօրէմէեէնէեիլ:

— Խայր, օրատա տա պանգանըն տէվալիրի սաաթ ալ-
թըտա գարանըօր:

— Բէք էյի, բէք էյի. էյնէ՞ վագըթ Վէրիէր պանգա-
սընա կիրիեօրուն:

— Գրէտի Լիօնէ պանդասընթ թէրք իթմէք իշին սէքիզ, կիւն մէօհլէթ իսթէտիմ:

Շախսը մէճհուլ. — (Լագրրարեա գարըշարագ .) Սէքիզ կիւն միւ . . . իշմէ պու ֆէնա . . . տիմէք սիզ իքի իսկէմէնին արասընտա, եանի մուալլագտա պուլունուեօրսու. նուզ. — Սէօղիւմէ իթիմաթ իշէ, Գրէտի Լիօնէտէ քի մէմու. րիեէթ ինիզի թէրք իտիպ, պիր ան էվվէլ եէնի մէմուրիեէ. թիւիզին պաշընա կէշին:

— Պու տա պիր ֆիրի տիր . . . պու խուսուսու եարըն տիւշիւնիւրիւմ:

Պու արա ժիւլի նամ խըզմէթնի գըզ իւշ գատէհ ապ. սէնթ կէթիւրտի:

Բօլ Պէրօ՝ քէնտի գատէհինի պօշալթարըզ զէման, էօ. ժէն Լուազօ վէ լէֆիզի օլունլարընա տէվամ իտիեօրլար իտի:

Շախսը մէճհուլ, պիրիննի իքի բարթիեի զայպ իթտիկի միսիլու, իւշիւննիւ բարթիեի զայպ իթտի:

Լուազօ. — Արգարտաշ, պու կիւն սէնին պաթթըն պիւս. պիւթիւն պօղուլմուշ . . . թէքմիլ մասրաֆը սէն իտէճէքսին:

Պու արա Բօլ Պէրօ ճէպինտէն ստաթընը չըգարըզ:

— Ստաթ եէտի պուշուգ տուր: Պէնիմ իշին կիթմէք վագթը կէլտի եարըն եինէ պու վագթթտա պուրատա պու. լուշուրուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Շախսը մէճհուլ. — Սիկարա սաթըն ալմագ իշին, պէն տէ սիզին իշէ պիրլիքտէ կէլիւրիմ: (Պատէհու Լուազօեա խի. թապէն .) Արգատաշ, Պէնի պուրատա պէքլէ:

Պու սուրէթլէ մէրգոււմ, Գրէտի Լէօնէ պանդասը մէմու. րու իշէ պիրաթէնէտէն տիշարը չըգար: Պատէհու մէմուրը մէրգոււմ, շախսը մէճհուլ իւլ ահվալ իշէ թօղալաշըզ, էգօլ տը Մէտսին սօղաղընտա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու, վէ շախսը մէճհուլ տա, եաղընտա պէքլէմէքտէ պուլունան քիրա արապասը եանընա կիտէրէք, պունուն արապաճըսընա:

— Գալտըրըմըն սօղ թարաֆընտան կիթմէքտէ օլան չու առէմի կէօրիւեօրմուսուն, տէյի սիւալ իթտի:

Արապաճը. — Էվվէթ, կէօրիւեօրոււմ:

— Իշմէ, օ առէմին արգասընտան կիթմէլի:

— Գօլայ շէյ:

— Նէրէեէ կիթտիկինի էօյրէնմէլի:

— Օտա գօլայ, էյ պաշգա:

— Սօնրա արապալըզա ալտէթ իտէրսին, եարըն պէն սէ. նի կէօրիւրիւմ:

— Բէք էյի:

Արապաճը եօլա չըգար, վէ Բօլ Պէրօեու կէօղիւնտէն զայպ իթմէեէրէք, էգօլ տը Մէտսին սօղաղընտա էնտի, վէ մէրգոււմ տէլիգանլը իսէ, քէնտիանի գօլլաեան պուլունտու. զունտան շիւպհէսի օլմաեարագ, սաքինանէ եօլունա տէվամ իտիեօրտու:

Մէճհուլ իւլ ահվալ քիմնէ, պիր թիւթիւննիւ տիւք. քեանընա կիրիպ, պաղը հաղըր սիկարա սաթըն ալտըգտան սօնրա, Շօպ տ'Արժան մէյլանէսինէ ալտէթ իյլէտի: Օլ էս. նատէ, Լուազօ՝ ապսէնթին տէօրտիւննիւ գատէհինի իշմիշ իտի:

Իտիլէն մասրաֆ էօտէնտիքտէն սօնրա, պու իքի ահպապ Պօնվալէ լօգանթասընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար:

Տիկէր թարաֆտան Գրէտի Լիօնէ պանդասը մէմու. րու էօնտէն, վէ արապաճը պէլլի իթմէքսիզին, արապասընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ խայլիճէ ալգատան կիթտիքլէրի հալտէ, պիր արա Բօլ Պէրօ տուրտու, վէ պիր ազաճըգ տիւ. շիւնտիւքտէն սօնրա, պիր գաշ սանիյեէ գատար գալտըրըմ. տա էնինէ պօյունա տօլաշտը: Օլ էսնատէ արապա պիր սօ. գագ աղընտա, պինապէրին օն պէշ եիկիրմի ատըմ գատար ուղագտա տուրմուշ իտի: Նիհաեէթ, Բօլ Պէրօ, պիր գարար վէրիպ, եօլունա տէվամէ պաշատը:

Մէրգուլմուն եիւրիւեիւշիւ բապթթասըզ իտի. կեահ բէք եալաշ, կեահ սիւրաթլէ եիւրիւեօրտու: Արապա տաթի պէ թէքրար ահէսթէ ահէսթէ հարէքէթէ իպթիտար իթտի:

Նալէհան Բօլ Պէրօ օն պիր նումէրօլու պիր էվէ կիրտի. կինտէն, զայպ օլտու: Արապաճը տա, արապասընը կէթի. րիպ պու էվին էօնիւնտէ, վէ սօղաղըն գարըր եաղասընտա տուրտուրտու:

Բօլ Պէրօ՝ գաբուճուեա պիր շէյ սօրմագսըզն, ընդ եագրվմըջ օլան նէրտիվէնտէն օիւրաթլէ եօգարը չըգար, վէ էօթէն Լուաղօնուն տայիրէսի գաբուսունա նաղըր օլան սօֆա. եա մուվասըլէթինտէ տուրտու:

Հէմ թաամ օտասը վէ հէմ իշ եէրի մագամընտա գուլ. Լանըլան տայիրէտէ Վիգթօրին եալընըղ օլուպ, պիր լամպա ընդընըն գարչըսընտա չալըլըբօրտու, վէ արատա պիր տէ ասմա սաաթա աթֆըր նաղար իյլէբօրտու:

Պիշարէ գըղճըղաղ՝ էվլէնտիկի կիւնտէն պէրու խայլի թէպտիլ օլմուշ օլուպ, թաղէ եանագլարը սօլմուշ, վէ ագան եաչլարընտան գըղարմըջ օլան կէօզլէրինին էթրաֆը մօրար. մըշ, հէմ տէ շուգուրլաշմըշ իտի:

Շըմինէ իւղէրինէ գօնուլմուշ օլան ասմա սաաթ պու ա. րա չալտըղընտան, Վիգթօրին՝ թարիֆ օլունմագ պիր մէյեու. սինէթլէ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Սաաթ սէքիլտիր... գատեր ու թալիմ պու իմիշ... քէտէր վէ բէճալարըմ ասլա քէնտիսինէ թէէսսիր իթմէտի... պու ագչամ թաամա կէլմէեէճէք, վէ եարը կիճէտէ, սէր. խօշ վէ հայլան կիպի պիր հալտէ խանէսինէ ալտէթ իտէճէք տիր:

Պատէհու մէղպուրէ, իսկէմլէսինտէն գալգըպ, հէման պիթիրմիշ օլտուղու իյլէտիկի չիլէեի մասանըն իւղէրինէ գօյ. տու, վէ կէօզ եաչլարընը սիլտիքտէն սօնրա, չէօյլէ սէօյլէտի:

« Տիւշար օլտուղում էօմիւր նէ՝ գատար չայեանը թէ. էսսիւֆ տիր: — Էվլէլ նէ՝ տէրէճէ մէսուտ իտիմ: — Արա սըրա էօյլում խաթըրէսիլէ ֆիքրիմտէ մուճիպի քէտէր միւ. լահաղաթ հասըլ օլուպ, ֆագաթ տիկէր վագըթլարտա հիշ պիր քէտէրիմ եօգ իտի, ասլա միւղտարըպ օլմաեօրտում... հաեաթըմըն իսթիրահաթը հիշ պիր սուրէթլէ իխլալ օլուն. մաեօրտու:

« Եալընըղըգտան նիշին օսանտըմ:

« Քէնտիսիլէ էվլէնտիկիմ աաէմի, պէնիմ կիպի ճէսուր վէ չալըլղան զանն իթտի... Իճրաի թասարբուֆ իլէ պիր միգտար ագչէ ճէմ իտիպ, միւսթագպէլիմիգի թէէմին իտէ. պիլէճէկիմիգի մէմուլ վէ թէխայեիւլ իյլէտիմ:

« Մէկէր իսէ, պու խուսուստա տիվանէ իմիլիմ:

« Լաքին չիմտի միւսթագպէլտէն գօրգուեօրում... Միւսթագպէլ պէնիմ իշին նէ՝ օլաճագ տըր: — Ահ պուրա. սընը տիւլիւնմէք պիլէ իսթէմէմ:

« Ագար իղտիվաճըմըղտան պէրու հէնուղ իքի այ միւտ. տէթ կէչմիշ օլտուղու հալտէ, սէֆալէթ վէ դարբուրէթ հէ. ման գաբուսուղա վասըլ օլմուշ տուր... էքմէքսիղ գալա. ճաղըմըղ կիւն պիլէ եագլչամըշ տըր:

« Էօթէն, պիւթիւն քեարընը, պէլքի տէ քեարընտան զի. եատէսինի պիրախանէլէրտէ, մէյխանէլէրտէ սարֆ իտիեօր, վէ պէնի տայիմա պուրատա եալընըղ պրագըբօր, պէնի բի, խանէմիգին մուվագէնէսինի մուհաֆաղա իթմէք մագսէտիլէ, սապահտան ագչամա գատար չալըլըբօրում... Ահ, պու ու. թանաճագ հալ տըր... ալաղըլըգ տըր... Պիրախանէլէրէ, մէյխանէլէրէ անը սիւրիւքլէեիպ կէօթիւրէն տէ, ագրա. պատան Բօլ Պէրօ տուր... Ահ օ ալաղ վէ խային Պէրօ՝ կիւ. եա պէնի սէվմէքտէ օլտուղունու պէեան իտիեօր, հալ պու քի պիւթիւն միհն ու մէչագգաթըմըն սէպէպի եալընըղ քէն. տիսի տիր... Քէնտի եիւղիւնտէն հաեաթըմ պիր իլկէնճէ օլ. մուշ տուր... Օ ալաղը նէ՝ գատար թահգիր իտէրիմ... քէնտիսինտէն նէ տէրէճէ իսթիֆրահ վէ նէֆրէթ իյլէրիմ... »

« Օ զէվճիմին մահվընա չալըլմաեա եէմին իթմիշ տիր: Պէն իսէ անըն մասքէսինի ալաղը ալմաեա ճէսարէթ իտէմէ. եօրում, լաեըգ օլտուղու սուրէթտէ քէնտիսիլէ մուամէլէեէ ճէսարէթիմ օլամաեօր, վէ թահգիր ու ատալէթիմի եիւղիւ. նէ գարչը անլաթամաեօրում... իսթիեարը սիւքիւթէ մէճ. պուրում, չիւնքի քէնտիսի սըրըմը պիլիր... Իճրա իթմիշ օլ. տուղու խէթատան մալիւմաթը վար տըր... Հաթթա հէր շէյի էօթէնէ, սէօյլէեէճէք տէրէճէտէ ալաղ վէ խային օլ. տուղունտան, էօթէնին տախի անըն թահգիրիլէ պէնի թէլէֆ:

խտնեցի տէրքերար տըր . . . Հէր պու շէյլէր ազլըմը պլընոր, վէ պիլմէմ քի նիշին պանա էօրլում տէհշէթ վէրիւնոր . . . Պու եօլտա եաշամագտան իսէ, էօլմէք էվլէա տէյիլ մի տիր :

Վիգթօրին պիրտէն պիրէ սէօղիւնիւ քէսիպ, նէրտիվէն, տէն աաըմ սէսի ալմագլա էթրաֆը տինլէտի : Պու աաըմլար գարունուն էօնիւնտէ տուտուգլարընտան, էօթէն, է էօթէն օլմալը տըր ք տիւէրէք, գօշուպ գարուեու աշտը, ֆազաթ գարըսընտա Բօլ Պէրօեու կէօրմէսինտէ, տէհշէթլէ րէֆը սէտա իթմէքտէն քէնտիսինի մէնն իտէմէտի, վէ հէր նէ գաւտար գարուեու գաբամաեա սայ իթտի իսէ տէ, մէրգում տէլիգանլը օլ էսնատէ օրաեա կիրմիշ օլտուղունտան, գաբուեու իշէրտէն գաբաեարագ, կէնն գաաընա խիթապէն,

— Անայիպ, պէնտէն գօրգուեօրմօսունուղ . . . ֆազաթ պիլիբմիսինիլ քի, պու հարէքէթինիլ իղղէթի նէֆսիմէ տօգունուեօր, տէտի :

Վիգթօրին, հէեհնանը կէշմիշ օլտուղու ճիհէթլէ,

— Լաքին պէնտէն նէ իսթէեօրսունուղ . . . զէվէթմ պուրատա տէյիլ տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

Բօլ. — Ձէվէնիդին պուրատա պուլունմատըղընը պիլիւեօրում. — Պիր աղ էվլէլ քէնտիսինտէն այրըլտըմ. — Պու ազշամ մէրգում շէհիւտէ թաամ իտէհէք տիր, — Հէլէ պու տէֆա օլսուն, քէնտիսինի պաշտան չըգարմըշ օլտուղումտան տօլաեը պէնի իթհամ իթմէգսինիլ :

— Ֆամիլեամ իշին իսթիլալ հասըլ իթտիկինիլտէն տօլաեը սիդի իթհամ իթտիկի, վէ էլան տաթի իթհամ իթմէքտէթիմ, Տիւեիւնիւմիւղիւն կիւնիւնտէ, Վէնսան օրմանընտա պէյնիմիլտէ վագը օլան ահվալի ունութտոմ մու զանն իտիեօրսունուղ. թէհտիտլէրինիլ տէրխաթըր իթմէեօրմուեու զաննընտա պուլունուեօրսունուղ, — էվլէթ, սիղ թէհտիտլէրինիլ ինրա իթտինիլ . . . էօթէնի չալըշմագտան սօղութտունուղ, — էվլէլէնէ կիթմէտիկի մէյլանէլէրէ սիղ քէնտիսինի կէօթիւրտիւնիլ. շէյլէ քի օրալարտա էօյլէ հայլաղլարա թէսատիւֆ իթմէքտէ տիր քի, պուլլարա հայլան օլարագ, քէնտիլէրինէ իմթիսալ իթմէքտէ տիր : — Ահ, սիդին պանա իթտիկինիլ ֆէնալըգ բէք պիւեիւք տիւր, վէ շիմտի

պուրաեա նէ քիւսթաթիլըգլա կէլմէեէ ճէսարէթ իթտիկինի. զի անլաեամաեօրում :

— Սիղէ օլան մուհապլէթիմլէ հէր շէյլէ ճէսարէթ իտէպիլիբմ :

— Ահ սուա օլուն, պէյլէ պիր սէօղիւ թէլէֆիլը իթմէեին, զիրա մուհապլէթ քէլիմէսինի թահգիր իտիեօրսունուղ :

— Սիդի սէվէրիմ :

— Եալան սէյլէեօրսունուղ . . . Հաղըգէթէն մուհապլէթի օլան պիր քիմսէ, սէվլէիկի գաաընըն սաատէթինտէն զայրի պիր շէյլ արզու իթմէլ . . . վէ հէր շէյլ անլաեարագ, գալպինի սիւքի իթտիլմէք տէրէճէսինտէ քեաֆիթէյի ֆէտաքեարըգլարա գաթլանըր . . . Իմտի, էկէր սիղ պէնի սէվսէ իտինիլ, նամաւսու պիր գաաըն օլտուղում, վէ օլմագ իսթէտիկիմ իշին պանա հիւրմէթ վէ րիաեթ իտէր իտինիլ, Հալ պու քի սիղ պանա հիւրմէթ վէ րիաեթ իթմէք շէյլէ տուրսուն, պէնի թահգիր տաթի իտիեօրսունուղ, չիւնքի սիդի սէվէմէեէճէկիմի, սիդին օլամաեաճաղըմը, վէ էֆըեար ու նիւաթընըղտա իարար իթտիկինիլ թագաթիտէ, սիդի թահգիր իտէհէկիմի սիղէ սէյլէմիշ իտիմ : — Սիղ իտէ, էֆըեար վէ նիւաթընըղտա իարար իտիեօրսունուղ :

Բօլ Պէրօ. — (Հէեհնանէ) Էվլէթ, իարար իտիեօրում, վէ աաթլէթինիլէ րաղմէն իարար իտէհէեիմ : — Սիդի սէվմէմ տիեօրսունուղ . . . պու սահիհ տիր, զիրա հաղընըղտա հիւս իտէկէլտիկիմ աշգ քէլիմէսի թէֆօրէ քեաֆի տէյիլ տիր, — Սիղէ սէնտէ գըլմագտաեըմ, սիղէ մալիք օլմագ իսթէրիմ, վէ հաղընըղտաքի հիւսիմ պէնի թէհէննիւն իթտիլմէքտէ տիր : — Ծիննէթ տէնիլէն շէյլ աղլէն միւսթէնէտ տէյիլտիր . . . Հիշ պիր շէյլ ամէշի մուհապլէթիմի սէօնտիւրէմէլ . . . հիշ պիր շէյլ . . . հիշ պիր շէյլ . . . Սիղէ միւսթէսարըֆ օլմագ իշին, մատտի եաթօտ հաեաթի օլսուն հիշ պիր մանի եօլումտան պէնի տուրտուրմաեաճագ տըր : Էկէր պու խուսուտա պիր ճինաեթ ինրա իթմէքտէ լաղըմ կէլի իսէ, պունա հաղըրըմ :

Պու սըրատա Վիգթօրին տէհշէթլէ րիւնաթ իթմէքտէ իքէն, Բօլ Պէրօ՝ սիւքիւնէթլէ շէյլէ իլալէ իթտի :

— Պու եօլտա սէօղլէրին հիւ մանէասը եօգ տուր . իմ տի , պիր աղ տա ագլ ու հիւքմէթ իւղէրինէ պահս իտէլիմ , էօթէն սիզի նէ կիպի էօմիւր իշինտէ եաշաւընօր :

— Նէ՞ կիպի էօմիւր իշինտէ եաշաւօր իսէմ , օ սիզէ բա . ճի տէյիլ տիր . պէն պուլունտուղում էօմիւր՝ օլտուղու կիպի գապուլ իտիւօրում :

— Հալ պու քի միւղտարըպ օլարագ , աղլաեարագ գա . պուլ իտիւօրսունուղ , Եանագլարընըղ չուգուրա պաթընօր , Չալըշմագլա վէ կէօղ եաշլարըլա կէօղլէրինիւղ աշընընօր , - Հէր շէյտէն մահրուսիյեթ , մէթրուքիյեթ , մէյեուսիեթ վէ գաթը իւմիտ՝ իշթէ էօթէն Լուաղօնու զէվճէսի օլմագլըղըն սիզէ պախշ իթտիլէրի մահգուլիյեթ վէ շէրէֆ պուն . Լարտան տըր :

— Էվլէնմէմէք պէնիմ էլիմտէ իտի : Ագտը իզտիվաճը գապուլ իթտիլիմ հալտէ , նէթիճէլէրինիտէ գապուլ իթտիմ :

— Շիմտիտէ օնէթիճէլէրէ գաթլանընօրսունուղ . . . Ա՛հ թէնպէլ , սէրիսօշ , վէլ հասըլ հայվան կիպի պիր առէմ իլէ էվլէնիլտիկի հալտէ , չու իզտիվաճ՝ նէ՞ գատար կիւղէլ գա . նուն տուր : Պու խուսուստա նէ՞ եէ իւմիտինիւղ օլմասը Լա . զըմ կէլտիկինի պիլի իտինիւղ . . . Եանի աշգ ու մուհապպէթ տէ օլմագլա , (չիւնքի սիզ օ հայվան էօթէն Լուաղօնու աս . Լա սէվմէմիշսինիւղ տիր , ա՛սլա , ա՛սլա .) իսթիհասլը սիւքիւ . նէթ վէ իսթիրահաթը մէմուլ իտէպիլի իտինիւղ . . . Հալ պու քի աշգ ու մուհապպէթինիւղ օլմատըղը կիպի , պէօյլէ պիր զէվճ սաեէսինտէ , կիւնիւն պիրինտէ եէեէճէք էթմէյինիւղ տախի պուլունմաեաճագ տըր : - Պուրասընը սիզ պէնտէն է . յի պիլիսինիւղ , վէ միւթագպէլ իսթընըղա կէլտիքճէ տիթ . րէեօրսունուղ : - Իմտի , ճէսուր օլուն , վէ սիզի բապթ իտէն զինճիրի գըրըն : - Թալագընըղը (գարը գօճա պօշամասը) թալէպ իտին . . . պունու իսթիհասլ իշին ասլա կիւնլիւք եօգ տուր , վէ օ հալտէ պէն , սիզէ առէթա սէճտէ գըլտըղըմ ճիհէթլէ , սիզի պախթիւար վէ մէսուտ իտէճէեթ . . . վէ սիզ մօտասը կէլմէքտէ օլան էսի ուսուլէ րիաեէթ իթտիկինիւղ իշին , օ ուսուլ մուճիպինճէ սիզի մէսուտ գըլաճագըմ . . . Տի . մէք իսթէրիմ քի սիզին իլէ էվլէնէճէեթ :

— Սիզ մի պէնիմէ էվլէնէճէքսինիւղ :

— Էվլէթ , պէն :

— Պագաթ սիզ սէրպէսթ տէյիլսինիւղ :

— Պիլիսինիւղ քի եարըն սէրպէսթ օլապիլիլիմ :

— Ժան Տէսուրտիեր տայիմա սէվճէկինիւղ , վէ անըն զէվճի օլաճագընըղա տայիր եէմին իթմիշ օլտուղունուղու տա պիլիլիմ , վէ Ժանտան գաղանտըղընըղ էվլատ՝ եէմինլէ . րինիլի իսթըրա պրագմալը իտի :

— Օ եէմինլէրի իթտիկիմ զէման կէնճ իտիմ . . . Պուն . տան գաթինաղար , մալիւմ տիւր քի , պու գապիլ եէմինլէր հէր վագըթ իճրա օլունմաղլար : - Ժանը սէվճէեթիմ զանն իտիւօրում , հալ պու քի եանըլմըլըմ , զիրա եալընըղ սիզի սէվճէք իմիլիմ : - Իմտի , զէվճէմ օլմաեա մուվաֆֆագաթ իտին :

— Ասլա :

— Սիզի սէվլէրիմ :

— Պէն տէ սիզի թահգիր իտէրիմ : - Միւրտարմ վէ սէ . պաթըմ՝ ասլա գապիլի իլսլալ տէյիլ տիր . . . արամըղտա պու եօլտա հիւ պիր իւլֆէթ օլամագլ . . . պունտան պէօյլէ տէ սիզի ուղուն միւտտէթ տէ տինլէեէմէմ : - Թէքիթաթընըղ թահգիր , վատլարընը րէտտ վէ թէհտիտլէրինիլի իսթիհա իտէրիմ : - Սիզ պէնիմ իշին պիր տիւշմէնսինիւղ , պէն տէ սի . զէ տիւշմէն թարղընտա մուամէլէ իտէրիմ : - Հայտէ , տէֆ օլուն պուրատան . . . սիզի աշըգտան աշըղա գօլունօրում :

Բօլ Պէրօ : - (Սիմասը՝ տէհշէթլի պիր հալ քէսպ իտէ . րէք .) Պէնի գօլունօրսունուղ հա՛ :

— Շիւպհէսիւղ , վէ գօլմաեա տա հագղըմ վար տըր . չիւնքի էվիմտէ պէնի թահգիրէ կէլմիշսինիւղ , վէ պէնիմ շէք . տիկիմ մէհն ու մէշագգաթտա սիզին եիւղիւնիւղտէն տիր :

— Տիմէք օլուր քի , արամըղտա միւտարէպէ պաշլատը :

— Բէք ալէա , միւտարէպէ պաշլարսա , նէ՞ օլմագլ Լա . զըմ կէլիլ :

— Վիգթօրին , պու սէօղլէրինիւղտէն տօլաեը միւթէէս . սիւֆ օլաճագսընըղ , չիւնքի պու սէօղլէրին մալի սիզէ չօղա օլաճագ տըր : - Պէնտէն աֆվլըգ տիլէեէրէք , պէնի սէվտի .

կինիդի պէտան իթմէկէ կէլէճէկինիդ կիւնէ գատար հագգը-
նըզտա մէրհամէթսիդ պուլունանադըմ:

— Պէն սիզաէն աթիլըդ տիլէմէեէ՝ մի կէլէճէեիմ: Պու
իթրաթ նամուսուղլուղու իրթիքեապ իթմէքտէն իսէ, էօլ-
մէեի պին գաթ էվլէա աատ իտէրիմ:

— Էօյլէ զանն օլունուր ամմա էօրիւնմէզ, վէ հէր շէյէ
գաթլանըլըր: Պու սէօյլէտիկիմի պիլ ֆիիլ սիդ տէ կէօրէճէք-
սինիդ, — Ազիզէմ, դուվվէյի հաթըզանըզ բէք գըսսա տըր...
կէլմիլ զէմանընըզ եէտիմտէ օլտուղունու զալիպա ունուտու-
եօրսունուզ: — Ֆադաթ պէն հիլ պիր շէյի ունութմամ: — Իմ-
տի, թէքրար կէօրիւչիւրիւզ, Վիգթօրին, վէ պէլքի տէ եա-
գըն վագըթտա կէօրիւչիւրիւզ:

Պատհհու Բօլ Պէրօ՝ թէհի եէրտէ իսթիհզա թարզընտա
կէօթմէրմէեէ չալըչտըղը հիտտէթ վէ զազապլէ լէհէսի պօ-
զուլմուշ օլարագ, պուլունտուղու տայիրէտէն չըզըպ, գա-
բուեու տախի դաբատը:

Վիգթօրին, թագաթ վէ տէրմանը գալմանարագ իշլէ-
մէք իւզըէ օթուրտուղու իսկէմէսինէ տիւչիւվէրտի, վէ անը-
նը իքի էլլէրի տէրունինէ ալարագ:

— Մհ պէնիմ հալիմ նէ՝ օլաճագ տըր... անապա
պու ալչագ պէնիմ իչին նէ՝ եէնի իչքէնճէ սագլաեօր...
հագգըմտա մէրհամէթսիզէ տավրանաճագ տըր... պու
խուսուստա եէմին իթտի... եէմինին թութաճագ տըր...
Ահ, պէնիմ իչին ալթըդ չարէի սէլամէթ եօգ տուր, տէտի:

Բօլ Պէրօ, սօզաղա չըգտըգտան սօնրա. պիր գաչ ա-
տըմ ուզագտա պիր արապա կէօրիւպ, պու արապաեա տօզ-
րու իլէրլէտի, վէ արապաճըեա:

— Պիրինի մի պէքլէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթմէսինտէ:

— Էվվէթ, ֆադաթ կիտէճէկինիդ մահէլլ ուզագ տէ-
յիլ իսէ, քիւչիւք պիր սէֆէր իտէպիլիրիմ: — Նէրէեէ կիտի-
եօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Սէն սօզաղընտա 27 նիւմէրօեա:

— Սրասը բէք ուզագ տըր, կէլէմէմ, չիւնքի չաեէթ պէ-
նիմ զայպուպէթիմ զէմանընտա, միւլթէրիմ չըզըպ պէնի
արար իսէ, էյի պիր շէյ օլմագ:

Բօլ Պէրօ իսրար իթմէեիպ, եաեան խանէսինէ ալտէթէ
գարար վէրտի:

Մէրգումուն կէօղիւքմէզ օլունճա, արապաճը՝ սիւրաթ-
լէ ժարտէն տէ Բլանթ մահէլլէսինէ տօղրու հարէքէթէ իպ-
թիտար իյլէտի:

48

Էօթէն Լուաղօ իլէ բէֆիգի՝ Սէն-Միշլէ պուլվարընտա
վագը լօգանթատա նէֆիս թաամլար վէ լէզիզ շարապլար իլէ
գարընլարընը տօեուրմագտա օլուպ, Էօթէն Լուաղօ, էսնաի
թաամտա մահղուվիեթ վէ մէմնունիյեթինի պիլ պէեան:

— Արգատաչ, պունլար էյի ամմա, եալընըզ պիր շէյ
պէնի տիւչարը էնտիլէ գըլաեօր, տէտի:

— Օնէ՝ տիր:

— Պու եէտիկիմիդ թաամլարըն, վէ իշտիկիմիդ շարապ-
լարըն մալի, սանա ատամ պաչընա օն ֆրարգտան զիեատէ
մալի օլաճագ տըր:

— Պունտան սանա նէ՝ օլապիլիր... Մատէմ քի օեուն-
տա պէն եէնիլտիմ վէ իգրամը տա պէն իտիեօր իսէմ, սէն
քէֆինէ պագ... Միրասըմ սաղ օլսուն: Սէնին պաչգա ար-
զուն վար իսէ, անը սէօյլէ:

— Էվվէթ, սանա պիր թէքլիֆիմ վար տըր:

— Նէ՝ տիր:

— Թաամտան սօնրա թէաթրօեա կիտէլիմ:

— Իշթէ պունու բէք էյի տիւչիւնտիւն... շու շարթ իլէ
օթուրաճագըմըզ ֆօթէօյլլէրին իւճրէթինի պէն էօտէեէճէեիմ:

— Օլուր, լաքին պէն տէ թէաթրօտան չըգտըգտան սօն-
րա, իտէճէկիմիդ սուբէնին պէտէլինի էօտէմէք իսթէրիմ:

— Խայր, խայր, սուբէ ֆալտն լաղըմ տէյիլ տիր...
Սօնրա էվէ բէք կէճիքիլիմ:

— Էյ նէ՝ զարարը վար:

— Պիզիմքի չիմտիտէն ֆէնա հիտտէթլէնմիլ օլմալը տըր:

— Վա՛յ, քենտիսինտեն գորգուեօ՞րմուսուն:

Էօժէն Լուազօ, — (Եռամուղունու մասաեա վուրարագ.)
Պէ՛ն մի քենտիսինտեն գորգաճաղըմ. . . պիր դարըտան
գորգմագ եագըչը՞ր մը. . . Օ՛հ, խա՛յր, խա՛յր. . . մտտեմ
քի սուբէ իթմէմիդի իսթէեօրսունուզ, իտէրիզ. . . պագընըզ
գորգուեօ՞րմուեմմ. . . Ինսան էվլէնիրսէ գարըսընըն էսիրի
օլմագ իչի՞ն մի էվլէնիր: Օ հալտէ էրքէքլէրին հուգուգու
նէ՛րէտէ գալըր:

— Ձաթէն տէ բէք կէճիքմէեիզ. ալէա պիր չօրպա, օն
իքի գատար իսթրիտեա, վէ պիր բարչա խամուր իչի եէրիզ,
վէ պիր չիչէ շապի, պիր մաղակրան վէ պիր ազ տա գօն-
եագ իչէրիզ, Հէբսի իւչ չարեքլէք իչ տիր: Սապահըն իքի
սաաթընտան էվլէլ իչինէ կիտէպիլիրսին:

— Իչթէ օ էյի, չիւնքի սապահլաեըն բէք էրքէն գալգ-
մալըեմմ, — Իչիմիզ զաեթէ միւսթաճէլ տիր, վէ իշնի պաչը-
մըզ՝ վագթ ու զէմանըյլա կիթմէեէն ամէլէեի եօլա գօեա-
ճաղընը անլաթմըչ տըր. . . Հաթթա կէչէն կիւն քենտիսինէ
պիր ազ սէրթճէ ճէվապ վէրտիկիմտէն, պանա գաչը խու-
սուսի հիտտէթ վէ ասաթլէթի վար տըր: — Հագգըմտա ապա
միւսամէհալը տաթրանմաեաճաղընա չիւպհէ եօգ տուր: — Ֆա-
գաթ պիզ հանկը թէաթրօեա կիտէճէեիզ:

— Շաթլէեէ:

— Էյի տէտին. . . իճրա օլունաճագ օեուն նէ՛ տիր:

— Ֆէէրի տէնիլէն օեունլարտան տըր:

— Իչթէ պունա մէմնուն օլտում. . . չիւնքի պալէթ
րագալարը զաեթլէ սէվէրիմ. . . Պու կիպի օեունլար, քէֆլի
վէ էյլէնճէլի տիրլէր:

Շախսը մէճհուլ պու սէօղլէր արասընտա Լուազօնուն
գատէհինի տօլտուրուպ, մէրգուլ իսէ, տօսթունուն տալէթինէ
ասյիմա իճապէթ իթտիկինտէն, հաթթա թաամըն սօնլարըն-
տա շամբանեա շարապը տախի իչիտիկինտէն, Լուազօ, պա-
չընըն աղըրլաշտըղընը հիւս իթտի:

Ֆիլվագը մէրգուլ սէրխօշլանմագտա օլուպ, գահվէ իլէ
պէրապէր տէ էնվալի իչիլէր իչիլտի:

Շախսը մէճհուլ, հէր հալտէ րէֆիգինի սէրխօշ գըլմագ

իսթէեիպ, օ իսէ պիլա մուխալիֆէթ տօսթունուն իքրամա-
րընը գապուլ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, իչտիքճէ, թապ ու թա-
գաթը ազալմագտա իտի:

Եէնիլէն թաամլարըն վէ իչիլէն իչիլլէրին իւճրէթի էօ-
տէնտիքտէն սօնրա, Լուազօ, բէչիլիրինի մասանըն իւզէրինէ
աթտըղը սըրատա, տիլի բէբէլէեէրէք,

— Հա՛յտէ, արթըգ թէաթրօեա կիտէլիմ, տէտի:

Շու գատար քի նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն էնմէք ի-
չին, շախսը մէճհուլ՝ գօլթուղունա կիրմէեէ մէճպուր օլտու,
վէ կիլլէրէք տէ:

— Պու նէ՛ արգատաշ, շու հալինի կէօրէն սէնի սէրխօշ
զանն իտէր, տէտի:

— Ա՛հ, օլ քէսկին շարապլար պաչըմը տէօնտիլիւեօր. . .
լաքին թէնէֆֆիլզ իտէճէկիմ հալա սաեէսինտէ քէնտիմի
պուլաճաղըմա էմինիմ:

Լուազօ, էվլէլ էմիրտէ րէֆիքինին գօլթուղունա կիրէ-
րէք եիւրիւտիլ իսէ, վիճուտճա գուվլէթլի օլտուղունտան,
վէ զաթէն իչրէթ իթմէկէ տէ ալըչըգ իտուկինտէն, ազ վա-
գըթտա մուվաղէնէսինի պիր տէրէճէ պուլտու:

Պունլար Շաթլէեէ մուվասըլլէթլէրինտէ, մէնզարէ պիր
սաաթտան պէրի պաչլամըչ իտի:

Լուազօնուն պօղաղը գուրու վէ հէրարէթլի օլտուղուն-
տան, ֆասըլլար արասընտա պիր խալլի պիրա իչէրէք, հէ-
րարէթինի կէչիրմէքտէ, վէ մէրգուսուն իչտիկի պիրալարըն
պէտէլի՝ տօսթու թարաֆընտան թէէտիեէ գըլընմագտա
իտի:

Եարը կիճէեէ պիր չարեք գալարագ մէնզարէ խիթամ
պուլուպ, ֆագաթ կէնճ միւճէլիտ՝ սալաեա կիրտիկի զէման
գատար սէրխօշ օլմատըղընտան, վատ օլունան ըսթրիտեա-
լարը վէ շապիլ չիչէսինի խաթըրլատը:

Շաթլէտէն չարչը մահէլլինէ գատար օլան մէսաֆէ ազ
օլուպ, եօլտա կիտէրէքն, շախսը մէճհուլ,

— Հէր հալտէ եարըն իչ եէրինէ կիթմէմէլի տիր. . . ֆա-
գաթ զաննըմտան զիեաաէ գալի իւլ պիւնեէ օլտուղունու
չիմտի անլաեօրում, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի:

Պու իքի արգատաշար սուրէ իտէճէրէրի մահէլէ տա-
խիլ օլտուլար :

Պիզ պունլարը պուրատա թէրքլէ , խանէսինէ կիթտիկի
սըրատա պրագմըլ օլտուղումուղ Բօլ Պէրօեու պուլալըմ :

Մէրգում բէք չարուգ երևրիւեօրտու , լաքին միւլահա-
զասը տահա չարուգ երևրիւեօրտու :

Վիզթօրինին մուխալիֆէթի վագըասը՝ քէնտիսինի տա-
հա զիեատէ թահրիք իթմէքտէ օլուպ , ինթիգամ ալմագ է-
շէտտի արղուսու ֆիքրինի վէ գալպինի իսթիլա իթմիշ իտի .
զիրա մէզպուրէ հագգընտարի մուհապպէթի հագըգիեէսի
վահիեանէ վէ ճանվէրանէ պիր հիսստէն իպարէթ օլտուղու
իշին , հիշ պիր կիւզէլ տուլղու վէ միւլահազասը պուլունմա-
մագտա իտի :

Քէնտիսի Վիզթօրինի քէմալը շիտտէթլէ արղուէեիպ ,
արղուսունա մուվաֆֆաթ օլմագ իշին , իճապ իտէր իսէ , ճի-
նանէթ իճրասընա տա միւքթէտիր պիր ատէմ իտի . նասըլ
քի պու խուսուսու պիզզաթ տախի սէօյլէմիշ իտի : Հասըլը
հէր հալտէ Վիզթօրինի էլտէ իթմէք իսթէեօրտու : Պինապէ-
րին եօլտա կիթտիկի զէման , քէնտի քէնտիեէ :

— Էվլէթ , Վիզթօրին պէնիմ օլաճագ տըր . . . Վագ-
թիլլէ պիր թագըմ աշըգլարը պուլունմուշ օլան պու գա-
տըն շիմտի պանա մուխալիֆէթ մի իտէճէք տիր . . . Խա՛յր ,
խա՛յր , Վիզթօրինէ մալիք օլաճագըմ . եէմին իտէրիմ քի անը
էլտէ իտէճէեիմ . էկէր թաթլըլըգլա պու խուսուս գապիլ
օլաճագ իսէ , ճէպր իսթիմալ իտէճէեիմ , տիմէքտէ իտի :

Բօլ Պէրօ՝ Սէն սօգաղընտա վագը 27 նիւմէրօլու պիր
խանէնին տէօրտիւնճիւ գաթընտա իգամէթ իտիպ , տայիրէ-
սի բէնչէրէլէրի՝ պիր թարաֆտան հալիիեէ վէ տիկէր թա-
րաֆտան պաղը էվլէրին տամլարընա նագըր իտի :

Մէրգում , սօգադ գաբուսունու տըգատան գաբատըղ-
տան սօնրա , պաշընը եօգարը գալտըրըպ , տայրէսինին բէն-
չիլէլէրինէ պագալը :

Պու բէնչիլէլէրտէն այտընըգ կէօրիւնիւեօրտու :

Բօլ , սիւրաթլէ եօգարը չըգարագ , գաբունուն չանընը
չալտը , վէ պիր իքի սանիլեէ սօնրա գաբու աշըլըպ , Ժան Տէ-

սուրտի , գըղը Լինա իլէ պիրիքտէ կէօրիւնտիւ :

Չօճուգ բէտէրինի կէօրաիւկիւնտէ ,

— Ահ պապամ տըր . . . ազչամխայր , պապա , պէնի
էօք տէտի , վէ քիւչիւճէք եանաղլարընը Բօլ Պէրօեա սուն-
մասընտա , մէրգում , չօճուղու շիտտէթլէ եիթէրէք , վէ ,

— Հա՛յտէ հա՛յտէ , եօլ վէր քի կէշէեիմ , հայլաղ , տի-
եէրէք մուգապէլէ իթտի :

Լինա , մահղունէն օտանըն պիր թարաֆընա կիտիպ աղ-
լամաեա պաշլատը :

Ժան . - Ազչամ խայր , Բօլ :

— Ազչամ խայր :

— Նէ՛ գատար կէճիքտին :

— Էվլէլ էմիրտէ կէճ տէյիլ տիր . . . պունտան պաշ-
դա տահա էրքէն կէլէմէմ . . . թատմ հագըլ մը տըր :

— Պիր սաաթտան պէրի հագըր տըր :

— Էօյլէ իսէ , սուֆրաեա օթուրալըմ :

Պէօյլէճէ Բօլ Պէրօ՝ քիւչիւք պիր սալաեա կէչտիքի , պուն-
տա իւշ քիշիլիք սուֆրա դուրուլմուշ իտի :

Ժան՝ Լինաեը չագըրըպ , քէնտիսիլլէ բէտէրինին արա-
սընտա օթուրտու :

Պիշարէ չօճուգ հալէա աղլամագտա օլտուղունտան , վէ
քիւչիւճէք բարմաղլարըլլա գըղարմըլ օլան կէօղլէրինի կիզ-
լէմիշ իտուկիւնտէն , Բօլ Պէրօ սէրթ պիր թապը իլէ վէ էլի-
նին թէրս թարաֆըլլա , չօճուղուն բարմաղլարընա վուրա-
րագ :

— Սուս օլաճագմըսըն , տէտի :

Ժան . - (Թաթլը պիր սէտա իլէ .) Բօ՛լ , չօճուղու թա-
ղիրէմէ . . . պիր գապահաթը եօգ տուր . . . քինտիսինի
էօրմէտիկին իշին աղլաեօր . . . պիշարէնին գալպի մագհուն
տուր . . . հէմ տէ մահղուն եալընըղ օ տէյիլ տիր :

Բօլ . - Եինէ պաշլամաեալըմ . . . չօրպաեը կէթիր . . .

Ժան իթաաթ իթտի :

Բօլ . - Պու կիւն քիմօէ կէլտի՞ մի :

Ժան . - Էվլէթ , իքի քիշի կէլտի . թէրղի իլէ գասապ :

— Նէ՛ տէտիլէր :

Հիսապ բուսուլալարընը պիր Թահսիլտարա Թէսլիմ իթ-
տիքլէրինի, վէ մահքէմէճէ Թաագիպ օլունմագ իսթէմէզ-
սէն, պիր ան լէվլէլ օ Թահսիլտարը կէօրիւպ, անընլա ու-
եուլմագլըղըն լաղըմ իտուկինի սէօյլէտիլէր:

Պու Թահսիլտարըն իսմի նէ տիր:

Բասն-Պլան սօգաղընտա Վ նիւմէրօլու խանէտէ մուգիմ
Ակօսթինի իսիլ:

— Բէք էյի, քէնտիսինի կէօրիւրիւմ:

— Բօլ, զալիպա տիւշարը զարուրէթ վէ սէֆալէթ օլուեօ-
րուզ... Էքմէքճի տալիս պունտան պէօյլէ պէքլէմէեճէ-
կինի, վէ բարա ալմատըգճա էթմէք վիրմէեճէկինի սէօյլէ-
տի: — Չաթէն պօրճլարըմըզ վար իտի, չու էսնատէ իսէ, հէր
չէյ ալէհիմիդտէ տիր կիպի կէօրիւնիւեօր: — Պիրիսին քի, է-
լիմէն կէլէնի եարըեօրում, ֆագաթ մուվաղէնէեի պուլմա-
եա միւգթէտիր օլմաեօրում: — Խարիճտէքի մէսարիֆինի պիր
աղ էքսիլթմէլիսին:

— Խարիճտէքի մէսարիֆիմի էքսիլթմէք մի... նիչին...
հէր արղուսու իճրա իթմէլիեիմ:

— Բէք էյի ամմա, էվիմիդին իտարէսի գապիլ օլամա-
եօր:

— Էկէր պու եօլտա էօմիւրտէն խօշնուտ տէյիլ իսէն,
գաբուլար աչըզ տրր:

— Տէմէք պէնի գօլուեօրսուն:

— Խալլ, ֆագաթ սէրպէսթ օլտուղուն ճիհէթլէ, հիչ
պիր չէյ կիթմէնէ մանի տէյիլ տիր տիւեօրում:

Ժան Տէսուրտի, պիր գաչ սանիյեէ գատար հէեճէճա-
նընտան նաչի սէօղ սէօյլէեճէմէեիպ, տալկըն տալկըն մէր-
գումա պագտըգտան սօնրա, հէեճէճանընը թէսկին իչին
իքի էլլէրինի եիւրէկի իւղէրինէ վաղ իտէրէք, վէ հընչգըր-
մալարընը զապթ իլլէեէրէք:

— Բօլ... Բօլ... պէն սանա նէ եարաթմ քի պու սէօղ-
լէրի սէօյլէեօրսուն, տէտի:

— Սէն պանա հիչ պիր չէյ եարմատըն... ֆագաթ պէ-
նի սըգըեօրսուն... պէնի եօրուեօրսուն... իչթէ հէք եար-
տըղըն պու տուր:

— Պանա աճը, գըղընա մէրհամէթ էթ... պու կիպի
չէյլէր սէօյլէմէ:

Բօլ. — (Էլինի մասանըն իւղէրինէ վուրարագ.) Հայ Ալ-
լահ պէլանը վէրսին... բահաթ պրագմաեաճաճ մըսըն քի,
Թաամըմը իտէեիմ: — Պու էօմիւր տէյիլ, ատէթա ճէհէնէմ,
Ժան. — Սէպէպի քիմ տիր:

— Սէպէպի քիմ օլապիլի... չու եօլտա աղլանըզ վէ
սըղլանըչլարըն իլէ, սէպէպի սէնսին:

— Պիր գատէհէ տէրէճէօինտէն զիեատէ սու տօլտու-
րուլուր իսէ թաշար... Իմտի պու պապտէ պէնիմ նէ Թագ-
սիրաթըմ վար տըր:

Բօլ. — (Թապաղընը գըրարագ.) Պէլքի գապահաթ պէ-
նիմ տիր, տէյիլ մի:

Պու արա Լինա իսկէմէսինտէն էնիպ, տիթրէեէրէք մաթ-
պալա կիթտի:

Ժան, պիր սէօղ պիլէ սէօյլէմէքսիդին, օթուրտուղու
եէրտէն գալգըպ, գըրըլան թապաղըն բարչալարընը թօ-
լատը:

Բօլ, պիր նիզա արանըեօրտու: Մէրգում:

— Գասապ իլէ թէրզինին ալաճագ բուսուլալարը գաշա
պալիղ օլուեօր, տէյի սիւալ իթտի:

Ժան, մէքքիւր իքի բուսուլալարը պուլուպ կէթիւրտի, վէ
ճէմէրինէ պագարագ:

— Եէտի եիւղ եիկիրմի ֆրանգա, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Պու պօրճլար վէրիլմէլի տիր:

— Լաքին պուրատա բարամ օլմատըղընը սէն պիլիւրսին:

— Պու սապահ էլլի ֆրանգ ալաճագսըն տէյի զանն ի-
տիւեօրտում:

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտիւեօրտում, ֆագաթ օն պէչ
կիւն կէրիեէ պրագտըլար:

— Անժէլիք վերիւրին սանա պօրճու վար մը տըր :

— Էվլէթ , իրի եւղ ֆրանգ պօրճու վար տըր :

— Իշթէ էյի եա :

— Լաքին կիտիպ իսթէմէեէ ճէսարէթիմ եօգ տուր :

— Նիշին :

— Պուլունտուղումուղ հայի քէնտիօինէ էթրաֆըյլա պիլ-տիրմէք լազըմ կէլիր . . .

— Պունտա նէ ֆէնալըգ վար տըր : — Պիղ միլիօն սա. հիպլէրի տէյիլիգ քի վաղիֆէ իտէլիմ . . . Պունտան գաթինա. զար , պիր քիմէ ալաճաղընը իսթէմէք իշին , հէր հալտէ զարուրէթ իշինտէ օլմամագ լազըմ տէյիլ տիր :

— Օրասը էօյլէ ամմա . . .

— Ամմա ֆալան իգթիզա տէյիլ տիր . . . Եարըն կիտիպ օ բարաեը ալըրսըն , վէ ալաճագ սահիպլէրինէ ալէլ հիսապ պիրէր միգտար շէյ վէրիրսին :

— Ֆագաթ ալաճագլըլարըմըլ՝ աւլա ալէլ հիսապ գա. պուլ իթմէեէճէքլէրինի խապէր վէրտիլէր :

— Էօյլէ իսէ , էլմասլարընը , սաաթընը , իքի չիֆթ քիւ. բէլէրինի , վէ եիւղիւքլէրինի պանա կէթիր . . . Իշնի պիր գա. տըն իշին , պու կիպի օեունճաղլարա լիւզում եօգ տուր . . . Եարըն սապահ պէն պունլարըն իճապընա պագարըմ :

Ժան . - (Եալաշ սէտա իլէ .) Պիր գաշ կիւն էվլէլ սաա. թըմը լէհինէ գօյտում :

Բօլ . - (Պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ .) Սաաթընը լէհինէ մի գօյտուն . . . պանա խապէր վիրմէքսիլին սաաթը. նը լէհինէ մի գօյտուն . . . պուրատա պուլունան էշեաեա էլ տօգունտուրմագլըլըն իշին քիմ սանա հագգ ու սէլահիյեթ վէրտի :

— Եաշամագ լազըմ իտի , վէ պէն տէ պիր թագըմ ու. ֆագ թէֆէք պօրճլարտան տօլաեը սըգըլըեօրտում : Պունտան գաթինազար պաշգա նաֆագա վէ էրզագ օլմատըղը հալտէ , սէնին գարնընը նաօրլ տօեուրապիլիր իտիմ :

— Տիկէր պիր չարէ պուլմալը իտին : — Ֆագաթ վաղ. թիլլէ պուրատա հիշ պիր շէյէ սըգընթը շէքլմէղ իքէն , չիմ տի աճլըգտան էօլմէք լատտէսինէ մի կէլինմիշ տիր :

Ժան . - (Թաթլըլըլա .) Վաղթիլլէ սէն տէ օլտուգճա պիր շէյ գաղանըեօրտուն , վէ պէնիմ քեարըմտա չիմտիքի գատար օլմատըղը հալտէ , եինէ թէշէքքի իթմէեօրտուն . . . Բահաթճա եաշաեօր իտիք , վէ օն բարա պիլէ պօրճումուղ եօգ իտի : — Շու գատար քի օլ զէման ալըլըլարընը թէմամիլլ. լէ էվիմիղէ կէթիրիր իտին :

— Սլ վագըթ եաբմատըղըմը պու կիւն եարըեօրում , նէ տիեէճէքսին : Պէն հարիմիմ , հէմ տէ հարիմի մութլագըմ . . . նասըլ իսթէքսէմ , էօյլէ հարէքթի իթմէեէ հագգըմ վար տըր : Էօյլէ օլտուղունու տա չիմտի իսպաթ իտէճէեիմ : — Էլ. մասլարընըն գուսուրունու պանա վէր :

Ժան , քէմալը իթաաթլէ պիր տօլապ ալըպ , պունուն իշինտէն , էսկի կիւմիւշ թագլիտինտէ պիր քիւշիւք սանտըգ. ճա չըգարըպ , Բօլուն գարչըսընտա վաղ իթտի , վէ պատէ. հու սուֆրա թագըմլարընը գալտըրըպ , մաթպախա կիթտի : Լինա՝ էլան օրատա աղլաեօրտու :

Ժան , չօճուղունա պիր աղ շէյ եէտիրտիքտէն սօնրա եա. թագընա եաթըրտը , վէ պիշարէ չօճուգ իսէ , կէօղլէրի եա. շարմըլ վէ գալպի մահղուն օլարագ ույուտու :

Պու արալըգ Բօլ Պէրօ սանտըգճաեը ալըպ , պու. նուն տէրունինտէն գըյմէթտար բարչալարը ալարագ պիր քեաղըտա սարտըգտան սօնրա , ճէպլինտէ հըֆիլ իթտի :

Ժան ալտէթլէ , մահղունէն ,

— Հէքսինի տէ ալտը՝ն մը , տէյի սիւալ իթտի :

— Իշիմէ կէլէնլէրի ալտըմ :

— Հիշ օլմաղսա , էմանէթ սանտըղընտան գարղէն ալա. ճաղըն աղշէտէն Լինաեա պիր չիֆթ աեագգապը ալ . . . պի. շարէնին աեագգապալարը տէլինմիշ տիր :

— Հէր շէյտէն էվլէլ պօրճլարըմըլը վիրմէլիեիլ , էշեա. մըլ թահթը հաճղէ ալընմասըն . . . խանէ էշեամըն սէրու. էսթրօ իտիլմէսինի իսթէմէմ :

— Լաքին գըղընը տա տիւչիւն :

— Չօճուղուն թուալէթի պանա լաճի տէյիլ տիր :

Պիշարէ Ժան , էօյլէ պիր ատէմէ գարչը ուղրաշմագլըլըն միւմքինսիլ օլտուղունու անլաեարագ թէքրար պաշընը էյտի :

վէ իշինէ տէվաղ իթտիկինտէ, Բօլ տախի ույուտու.

Մէզպուրէ, մէշղուլիեթի էսնասընտա, կէօզ եաչլա-
րընըն եանաղլարը իւղէրինէ տամլա տամլա ագտըլընը հիսս
իտիեօրտու.

Ձէվալը գատընճըղաղ էլան էվհամա զահիպ օլապիլի
մի իտի.

Քէնտիսիլլէ Բօլուն արասընտա հէր կիւնա իւլֆէթ վէ
միւնասիպէթին խիթամ պուլունտուղունու, վէ կիւն պէ
կիւն մէրգումուն, քէնտիսինտէն զիեատէ սօվունտուղունու, վէ
հաթթա քէնտիսինտէ էվլատըղ մուհապպէթի տախի գալ-
մըլ օլմաերպ, Լինատան տօլաեր ֆիթուրսուղ վէ վաղիֆէ-
սիղ իտուկինի անլամամագ գապիլ մի իտի.

Տիկէր թարաֆտան ֆագր ու զարուրէթ էսէրլէրի զա-
հիր օլմաերա պաչլաերպ, պու հալին նէթիճէսի նէ՝ օլաճաղը
քէնթ օլունամաեօրտու.

Ժան, զէքեա վէ ֆիրասէթի բէք աչըղ վէ միւլահաղասը
տօղրու օլտուղունտան, քէնտիսի իշին էն էյի թարիգ, պէլ-
քի Բօլ իլէ գաթիէն գաթը ալէադա վէ միւնասիպէթ իտէ-
րէք, զըղը իլէ պէրապէր վէ եալընըղճա եաչամագտան իպա-
րէթ օլտուղունու, վէ օ սաեէտէ, հիշ օլմաղսա պիննիսպէ
սաքին վէ րահաթ օլարադ, գըղընը պիւեիլմէք իշին չալը-
չապիլէճէկինի անլամագտա իտի իսէ տէ, պու ալըլմագլըղա
քէնտիսինին էօն աեադ օլմասը, եէնի պիր խէթա օլաճաղը,
վէ պու խէթանըն իլէրուտէ Լինա հագղընտա զարարը տօ-
գունապիլէճէկի միւլահաղալարը տա, ֆիքրինտէ էվլէթի թէ-
ֆէքիւրաթըլա միւստտէմէ իտէրէք, քէնտիսինի քէմալը
իղթիրապ վէ մէյեուսիեթտէ միւսթաղրագ գըլմագտա իտի-
լէր.

Ժան, իրթէսի կիւն պէտէլինի ալաճաղը պիր քիւչիւք
իշի պիթիրմէք իւղրէ եարը կիճէեէ գատար չալըչաղ, Պատէ-
հու գըղընը պուս իթտիքտէն սօնրա, պիր աղ ուեուամաեա
սայ իթտի իսէ տէ, ֆիքրի օլ գատար մէշղուլ իտի քի, ու-
եուամաեա մուվաֆֆագ օլամատը, վէ սապահտան ագչամա
գատար չալըչաղ օլտուղու հալտէ, կիճէեի տախի ույգու-
սուղլուղլա կէչիլաի.

Ժան Տէսուրտի իշինի պիթիրաիկի զէման, վիղթօրինտէ,
քէնտիսի գատար միւթէէսիր վէ մահղուն հալտէ օլարադ,
էլինտէքի իշի պրադտը, վէ պէլքի երկիրմինճի տէֆա բէնչի-
րէեի աչըպ, քէմալը էնաիշէ վէ իղթիրապ իլէ խալի օլան
սօգաղա աթֆը նազար իթտի.

Էօթէն Լուաղօ հէնուղ ալտէթ իթմիշ օլմաերպ, Բօլ
Պէրօնուն աղիմէթինտէն սօնրա, մէզպուրէ, հէեէճանը պիր
աղ թէսկին օլտուղունտան, զէվճինէ պէլէեէրէք թէքրար
իշինէ պաչլամըլ իտի.

Օգուեանլարըմըղըն մալիւմիւ օլտուղու վէճհէ, Էօթէն
Լուաղօ, արգատաչըլա պիրլիքտէ պուլունտուղունտան,
ագչամ թաամընա կէլմէեէճէկի տէքքեար իտի.

Սաաթ սէքիղ պուչուգ, տօգուղ, տօգուղ պուչուգ վէ օն
չալտը.

Հէր տաղըղա, վիղթօրին, աեադ սէսլէրի իշիթմէքտէ
օլտուղունու զանն իտէրէք, տինլէեիպ, բէնճիրէեէ գօշմագ-
տա վէ բէնչիրէեի աչմագտա իտի.

Հէր նէ գատար Լուաղօ՝ բէք չօգ տէֆա զէվճէսինի պէք-
լէթմիշ վէ հէլէ սօն հաֆթալարտան պէրու չօգ տէֆա եա-
րը կիճէտէն սօնրա խանէսինէ ալտէթ իթմիշ իտի իսէ տէ,
մէզպուրէ, զէվճինին կէճիքմէսինտէն տօլաեր օ կիճէսի հէր
վագղթմտան զիեաաէ միւղտարըպ օլմագտա իտի.

Մէրգումէ, պիր աղ թաամ իթմէք խիթէտի, ֆագաթ
հիւլն ու եէեիօրինտէն նաչի պօղաղընտան աչաղըեա պիր լօդ-
մա պիլէ էնմէտիկինտէն, թաամ իթմէք ֆիքրինտէն ֆարիղ
կէլաի, վէ վագթըն կէչտիկինի տույմամագ իւմիտիլլէ թէք-
րար իշինէ տէվամ իթտի.

Լաքին պօշ իւմիտ. վիղթօրին տիշարըեք տինլէտիկի
զէման, բարմագլարը քէնտիկինտէն տուրմագտա, վէ կէօզ-
լէրի տախի եաչարաղընտան, գարարմագտա իտի.

Պիշարէ, եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչմիշ օլտուղու հալ-
տէ, եօրկունլուգտան թագաթ վէ տէրմանը գալմաերադ,
վէ վիճուաի լաէնգաթի տիթրէեէրէք, բէնչիրէնին էօնիւնտէ
տուրուպ զէվճինին ալտէթինէ պէլէեէօրտու.

Հալ պու քի Լուաղօնըն բէֆիգի, նըսֆ թէտալիլլէրի իլէ

խօշնուտ գալան ատէմէրտէն օլմատըղընտան, պուշլարըն թաամը վէ իթտիքլէրի իշրէթ՝ եարը կիճէեի իւշ սաաթ կէ. չէնէ գատար տէվամ իթտի:

Օլ էսնատէ Լօթէն Լուաղօ՝ գըմըլտանամաղ տէրէճէտէ սէրխօշ օլտուղունտան, մասանըն ալթընա սէրիիպ, տէրին ույդուեա տալտը:

Օլ վաղըթ մէրգումուն րէֆիգի՝ կարսօնու չաղըրըպ,

— Պու ատէմի սիղէ թալսիեէ իտիեօրում. շու հալինտէ քէնտիսինի խանէսինէ կէթիւրմէք միւմքին տէյիլ տիր: Ուեա. եանա տէկին պրագըն պուրատա րահաթ իթսին Պէն, եւտի. կիմիզ թաամլարըն վէ իշտիկիմիզ իշկիլէրին պէտէլիյլէ պէրա. պէր, սիղին պախշիլինիզի տէ վէրիւրմ, տէտի:

Կարսօն. — Միւսթէրիհ օլուն, միւսիւ, պէն սապահըն սէրիլինտէ (եանի եարը կիճէտէն սէրիզ սաաթ սօնրա) մէ. մուրիեթիմի թէրք իտէրիմ: Լկէր օ սաաթտա տա, տօսթու. նուղ եանան խանէսինէ կիթմէեէ միւզթէտիր օլամաղ իսէ. քէնտիսի իշին պիր արապա թութուպ, օ սուրէթլէ խանէսի. նէ իրսալ իտէրիմ: Շիմտիքի հալտէ, մէրգումուն շու սէտիրէ եաթըրալըմ: Օրասը, շու եաթտըղը մահէլլտէն մինապիզ տիր:

Պինապէրին Լօթէն Լուաղօ սէտիրէ եաթըրըլտը. պու մուամէլէ՝ մէրգումուն ույդուսընտան ույանտըրմատը, հաթ. թա ույդու խըրըլթըսը պիլէ գաթթ օլունմատը:

Լուաղօնուն րէֆիգիինէ կէլինճէ, մէրգում սիկարասընը եագըպ ւօգանթատան չըգտը, վէ եագընտա պուլունան պիր արապալըղա աղիմէթլէ, օրատա պուլտուղու արապանա րաքիպ օլմասընտա, արապանք:

— Նէրէեէ կիտէճէեիզ, չէհիրլի, տէյի սիւալ իթտի:

Եօլճու. — Օրիթալ պուլվարընտա 8 նիւմէրօեա:

Եալընըզ, պու ատրէս, զանն իտէրիզ քի, օգուեանլարըմըղա, մէրգումուն, Արնօլտ Տէալինեընըն իքի ալէնէթի. տէն պիրի օլտուղունու թանթթմաեա քեաֆի տիր:

Ֆիլվաղը էսկի բալթօլու վէ իշթիեար Ռիէր Պէրօնու խալթահը օլան օլ չախս՝ մուգատտէմա Ֆէրնանտօ ճանպաղ խանէսի օեունճըլարընտան Ուիլեամ Սգօթ իտի:

Պիշարէ վիզթօրինին հալ վէ թաղաթը գալմամըշ օլտուղունտան, սապահըն ալաֆրանկա սաաթ իւշիւնտէ, սօ. զուգտան վէ սըթմատան տիթրէեէրէք, եաթաղընա եաթտը. Լաքին ֆիքրի օլ տէրէճէ հէեէճան վէ հէրաթէթ իշինտէ պուլունուեօրտու քի, ուեանմասը տօլա միւմքին տէյիլ իտի:

Օ կիւնէ գատար Լօթէն Լուաղօ, նէ գատար տալսի կէ. ճիքմիշ օլսա, թէքմիլ կիճէեի՝ խանէսի խարիճինտէ կէչիւրմէ. միշ իտի:

Աճապա մէրգում, տիկէր պիր եէրտէ՝ մի եաթմըշ իտի:

Իշթէ պու միւլահաղա՝ վիզթօրինին ֆիքրինտէ հասէթ տույղունու պրագտը:

Նիհանէթ օրթալըզ աղարըպ, էլպիսէսինի սօեունմաեա. րագ եաթաղընա եաթմըշ օլան վիզթօրին, անինտէ եաթաղընտան էնէրէք, թէքար րէնչիւրէեէ գօշտու:

Հէնուղ սօգաղար խալի օլուպ, եալընըզ սօգաղ սիւ. րիւրիւճիւլէրի թաղըմ թաղըմ իշլէրինէ կիտիեօրլար իտի:

Եալաշ եալաշ տիւքքեան վէ մաղաղա գաբու վէ գանատլարը ալըլարագ, հէր քէս իշ վէ կիւճիւլէ մէշղու օլմա. եա պալլամագտա իտի:

Պիրտէն պիրէ վիզթօրինին զիհնինտէ մէմուլին զայրի պիր միւլահաղա հասըլ օլարագ:

— Աճապա քէնտիսինի հագդսըղ եէրտէ՝ մի իթհամ ի. տիեօրում. պէլքի պու կիճէեի չալըմագլա կէչիւրմիշ տիր, տէտի, վէ պու միւլահաղա սաեէսինտէ պիր աղ. ֆէրահլան. տը, վէ եանըլըպ եանըլմատըղընա թէէմին օլմաեա գարար վէրտի:

Լօթէն Լուաղօ՝ սաաթ եէտիտէ միւճէլլիտխանէեէ կիտէր իտի. օլ էսնատէ իսէ, սաաթ եէտիեէ չարեէք վար իտի:

Իմտի վիզթօրին էլպիսէսինի կիւրինիպ, խանէսինտէն տի. չարը չըգարքէն, գաբուճու քէնտիսինի տուրտուրարագ:

— Մատամ Լուաղօ, պու գատար էրքէն նէրէնէ կիտի.
եօրսունուղ, Պու կիճէ միւսիւ Լուաղօնուն ավտէթինի իշիթ.
մէտիմ: Աճապա կէլմէտի մի, տէյի սիւալ իթտի:

Վիգթօրին. — (Թէլաշ իլէ.) Խա՛յր. . . Խա՛յր. . . Ղա.
լիպա շու էսնատէ իշէրի զիեատէ օլուուղունտան, կիճէնի
իշէմէքլէ կէլիւմիշ տիւ:

— Էյի եա, էյի եա. տիմէք օլուր քի, շիքեաեթ իթ.
մէկէ սէպէպ եօգ տուր. մէմնուն պիլէ օլմալը:

Վիգթօրին, պիր թագըմ եէնի սիւալլէրէ ճէվապ վիր.
սէք իսթէմէտիկինտէն, սիվիշիպ տիշարը չըգաը, վէ պիր չար.
մէք սաաթտա, Սէնթ-Թէնէվիլէվ քիւթիւպիւսանէսինին միւ.
ճէլիտլէր տայիրէսի գարուսունա մուլապըլէթ իլլէտի:

Օլ էսնատէ իշիլէրտէն պաղըլարը, սօգապտա պուլու.
նուպ, գարուլարըն աշըլմաընա պէքլէեօրլար իտի:

Վիգթօրին, պունլարտան պիրինէ իթթապէն,

— Միւսիւ. սիղ միւճէլիտիսանէ մէմուրլարընտանմըսը.
նըղ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Էօթէն Լուաղօնու թանըլմըսընըղ:

— Էվվէթ. . . միւճէլիտիսանէ տաթիլինտէ գօմլու.
տուր:

— Պու կիճէ միւճէլիտիսանէտէ չալըլարը մը:

— Խա՛յր:

— Տիւն Էօթէն Լուաղօ չալըլարը, տէյի մի:

— Պու շէյլէրի պանա նիշին սիւալ իտիեօրսունուղ, Ա.
ճապա քէնտի զէվճէսի միսինիղ:

— Էվվէթ:

— Օ հալտէ իշի անլաեօրում, մատամ Լուաղօ. — Պու
կիճէ արգատաշըմ խանէսինէ կէլմէտի մի:

— Խա՛յր:

Կէնճ գատըն պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման կէօղլէրի
եաշարմագտա իտի:

— Ա՛հ, արգատաշըմ պիր վաղըլտան պէրու պիւթիւն
պիւթիւն թէպտիլ օլտու. . . Քեամիլէն թանըլմաղ հալէ
կէլտի: Հաթթա չօգ տէֆա միւճէլիտիսանէնէ կէլմէնէ ու.

նութտուղունտան, իշի պաշըմըղ, պունտան պէօյլէ պիրին.
ճի տէֆա իշ եէրինէ կէլմէտիկի թագտիրտէ, քէնտիսինէ եօլ
վիրէճէկինի պէեան իլլէտի:

Վիգթօրին. — (Տէհշէթլէ.) Սիւպհան Սիլահ. . . տիմէք
սօգապտա գալաճաղըղ. . . հալիմիղ նիճէ օլաճագ տըր. . .
նա՛սըլ եաշանաճաղըղ:

Պու արա միւճէլիտիսանէ գարուսու աշըլարըլունտան, մէր-
գում:

— Այլահ րասթ կէթիրսին, մատամ Լուաղօ, ինչալահ
թէքթար կէօրիւշիւրիւղ, տէտի, վէ արգատաշլարըլա պիր-
լիքտէ իշէրի կիրտի:

Վիգթօրին, պուլունտուղու մահէլտէ տտէթա մըսլա-
նարագ, միւճէլիտիսանէ ամէլէսինին, վաղիֆէլէրինին իշիա-
սը զըմնընտա քէմալը սիւքիւնէթլէ իշէրի պաշընա կիթտիք-
լէրինէ տիգգաթ իթտի:

Արատան պիր գաշ տագըղա կէլինճէ, գարու գարանտը:

Պունտան սօնրա Էօթէն Լուաղօ կէլսէ պիլէ. իշէրի ա-
լընմաեարագ, իսմի՛ կէլմէեէնլէրին սըրասընա գայտ իտիլէ-
ճէկի տէրքեար իտի:

Պիշարէ գատընճըղաղ, հարէքէթ իթտիկի զէմանտան
զիեատէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլարագ խանէսինէ ավտէ-
թինտէ, զէվճի հէնուղ կէլմէմիշ իտի:

Պու տէֆա Վիգթօրին հագըղի պիր տէհշէթ հիսս իթտի.
պէօյլէ պիր կէճիքմէքլիք՝ պիր գաղաեա վէ պիր ֆէլաքէթէ
մէպնի օլապիլէճէկինտէն, պիւթիւն աղասըլա տիթրէմէեէ
վէ իք կիճէքի կիսլի թէքրար բէնլիրէ էօնլունտէ պէքլէմէեէ
պաշլատը, ֆագաթ պու տէֆաքի հէեէճան վէ իղթիրապը՝
հէմ զիեատէ, հէմ տէ տիկէր պիր թարգտա իտի:

Սաաթ տօգուղ չալտըգտան աղ սօնրա, Վիգթօրին, օ-
տասը գարուսունուն վուրուլտուղունու իշիթ մէքլէ, սարսըլ-
տը, վէ իշպու գարուեու աշտըղընտա, իշիթեար բաշալրա-
ճը իիէր Պէրօեու գարըլաեարագ, կէօղլէրինտէն եաշլար
ագտըղը վէ մէրգումուն պօղաղընա սարըլտըղը հալտէ:

— Ա՛հ տայըճըղըմ, սիղի պուրաեա Այլահ կէօնտէրտի:
Պէն Ղաեթթ պէտպաթթ պիր գատընըմ, տէտի,

Բաշավրաճը՝ եկեղեցին է սարըլարագ :

— Տիմէք իշխի՞մ տիբլէրիմ սահիճ իմիշ, Օ՛հ, հայա՛ղ չար-
դըն, տէյի պէտան իյլէտի, վէ այնի վագըթ տա պիչարէ գա-
տընճըղաղ ազլընը ղայայ իտէրէք, պայըլտըղընտան, մէզ-
պուրէնի գուճագլանը պ թաամ օտասընա կէօթիւրտիւ :

Կէլէլիմ Էօթէն Լուաղօեա : Մէրգուճ, Ուիլեամ Սգօ-
թուն վէ լօգանթա կարսօնունուն մուալէնէթլէրիլէ եաթը-
րըլմըլ օլտուղու սէտիբին իւղէրինտէ, աօլա գըմըլտանմամըլ
իտի : Հալ պու քի կարսօն, Լուաղօնուն րէֆիքինէ : « Պէնիմ
մէմուրիեթ միւտտէթիմ ալաֆրանկա սաաթ սէքիզ տէ խի-
թամ պուլաճաղընտան, օլ վագըթ արգատաչընըղը խանէ-
սինէ կէօնտէրմէք իւղրէ իճապընը տիւչիւնիւրիւմ » տէմիշ
իտի :

Պու վաաը մուճիպինճէ, թամ սաաթ սէքիզտէ, կար-
սօն, հէնուղ ուեուճագտա պուլունան Լուաղօեու ուեան-
տըրմագ իւղրէ գուլվէթիճէ սարստը, վէ Լուաղօ՝ էլան
ֆէվգէլատէ ույգուեա արղուսու պուլունտուղունու միւպէյ-
եին օլարագ աճիպ սէտալէր չըգարարագ, գօլ վէ աեաղլա-
րընը գըմըլտաթտը, վէ կարսօն տաթի :

— Վագըթ տըր, ուեանընըղ . . . լաեըգըլլա սէրիսօլ
օլտունուղ աճմա, չիմտիյէ գատար սէրիսօլլուղունուղ կէչ-
միշ օլմագ կէրէք տիր : — Հա՛յտէ, տօսթում, շու գատէհ-
տէքի թաղէ սուեու իչին քի աեըլասընըղ, տէտի :

Կարսօն, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի ղէման, Լուաղօեա
պիր գատէհ տօլու թաղէ սու վէրիեօրտու : Լուաղօնիհաեթթ
կէօղլէրինի աչըպ, եաթտըղը մահէլլտէ օթուրտու, ֆագաթ
հէնուղ ազլը թէմամիլլէ պաչընա կէլէմէմիշ իտի :

Վիգթօրինին ղէվճի՝ մաքինավարի էլինի ուղաթըպ, գա-
տէհի ալտըգտան սօնրա, պիր եուտուճտա սուեու իչտի, վէ
պատէհու էթրաֆընա աթֆը նաղար իլէ :

— Նէ՛րէտէ պուլունուեօրում, տէյի սիւալ իթտի :

— Նէ՛րէտէ մի պուլունուեօրսունուղ . . . Պարաթըն լօ-
գանթասընտասընըղ. պու կիճէ պուրատա պիր արգատաչը-
նըղա միւքէմէլէն եէեիպ իչտինիղ :

Միւճէլլիտին ֆիքրի ուեանմաեա պաչլաեըպ, աեաղա

գալգմագ իսթէտի իսէ տէ, աեաղլարը՝ վիճուտինին աղըրլը-
ղը ալթընտա տօլաչտըղընտան, պէթէքրար սէտիբին իւղէրի-
նէ տիւչտիւ, վէ շաչքըն կիպի կարսօնա պագարագ :

— Բէնտիսի նէ՛րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

— Բի՛մ, տօսթունո՛ւղ մու :

— Էվվէթ :

— Լօգանթաեա օլան պօրճունուղու էօտէտիքտէն, վէ
միւնասիպ վագըթ տա սիղի ուեանտըրմամըղը թալաիեէ իյլէ-
աիքտէն սօնրա պրագըպ կիթտի : Պէնտէ մէրգուճուն թալ-
սիեէտի մուճիպինճէ սիղի ուեանտըրտըմ :

— Սաաթ գա՛չ տրր :

— Սէքիղի պէշ կէչիեօր :

Լուաղօ . - (Սարսըլարագ .) Միւճէլլիտիսանէեէ կիտէճէք
իտիմ . . .

Կարսօն . - (Կիւլէրէք .) Միւճէլլիտիսանէեէ՝ մի կիտէ-
ճէք իտինիղ. պու կիւն սիղ օրաեա կիտէմէղսինիղ. է՛ն էյի-
սի՝ խանէնիղէ կիտին տէ աղչամա գատար ուեուեուն :

Լուաղօ . - (Վիգթօրինի տիւչիւնէրէք .) Խանէմէ՛ մի . . .
խանէմէ՛ մի . . . իշթէ պու օլամաղ . . . էվտէ պիւեիւք պիր
մուարաղա ղուհուր իտէճէք տիր . . . Ս՛հ, գատընլարըն պէ-
լասը հիշ չէքիլմէղ :

— Ատա՛մ, գատընլարըն պէլասընտան նէ՛ օլուր . . . է-
վինիղէ կիտիպ եաթարսընըղ վէսսէլամ : — Էկէր գարընըղ
հիտտէթլէնսէ պիլէ, հիտտէթի շարուգ թէսկին օլուր : — Սի-
ղէ պիր արապա պուլաեը՛մ մը :

— Խա՛յր, եիւրիւմէք իսթէրիմ . . . սապահըն հավասընը
թէնէֆֆիւս իթմէքլիկիմ ֆայիտէլի տիր :

Էօթէն Լուաղօ, սալանարագ գարուեա տօղրու իլէրլէ-
տի Կարսօն, նէրտիվէնտէն աչաղըեա էնտիկի սըրատա, մէր-
գումուն գօլունտան թուլթմաեա մէճպուր օլտու :

Օլ էսնատէ լօգանթատա պաղը միւլթէրիլէր պուլու-
նուպ, Վիգթօրինին ղէվճի, թէմքինին ղայայ իթմէեէ սայ
իտէրէք, պուլլարըն արասընտան կէչիպ սօգաղա՛ վասըլ օլ-
տու :

Սապահ օլմագ միւնասիպէթիլէ էթրաֆտա պիր խայլի

կելիպ կիտենլեր օլտուղու կիպի, իշիտիլէն դարմագարըչ սէ-
տալէր վէ նիտալէր, Լօթէն Լուաղօնուն դուլաղլարընա աքս
իթմէքլէ, քէնտիսինէ սուրէթի զարիպէտէ թէէսսիր իյլէմէք-
տէ իտիլէր:

Մէրգուս, գուլվէթսիզ պուլունան անագլարընըն միւ-
սաատէ իթտիկի մէրթէպէտէ սիւրաթլէ եիւրիւեքէք, Սէ-
վասթօթ օլտուղու մուլասըլէթլէ, օրատա տուրմաեա
վէ պիր գանարէ իւզէրինտէ օթուրմաեա մէնպուր օլտու:
Հէր չէյ, էվլէր, արապալար, եօլնուլար, կէօղլէրի էօնիւնտէ
տէօնիւեօրլար իտի:

Լուաղօ. - Հէր նէ օլսա, միւնէլլիտիսանէեէ կիթմէլի-
եիմ. . . ուսթա պաշըմը կէօրմէլի, վէ քէնտիսինէ պիր մա-
սալ ուլտուրմալընըմ, տիեքէք, Ֆէվգէլատէ պիր միւրատ
վէ սէպաթ սանէսինտէ անաղա դալգտը, վէ եօլունա տէ-
վամ իտէրէք, խայլի կիւնիւլէ Բանթէօն մէյտանընա վա-
սըլ օլտու:

Միւնէլլիտիսանէնին դարուսու չօգտան պէրու գաբալը
օլուպ, գաբու շանընը չէքտի:

Գաբուսու մէրգուսու գարչըլաեարագ,

— Բէք կէն կէլտինիզ, միւսիւ Լուաղօ. . . իշէրի կիրմէ-
նիզէ միւսաատէ իտէմէմ. . . էօյլէն վագթը կէլին քի, ի-
շէրի պրագապիլէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Լուաղօ. - Պիլիեօրում, լաքին ուսթա պաշըեա իքի չիթթ
սէօղ սէօյլէմէք իսթէրիմ. . . իտէնէք սէօղիւմ ճիտտի տիլ.
զէվնէմ աղըր խասթա տըր:

— Բէք էյի, էօյլէ իտէ կիտիպ քէնտիսինէ խապէր վէ-
րիլիմ, - Օտամա կիրիպ պէքլէեին:

Վիգթօրինին զէվնի տիվարա տանանտը. մէրգուսուն
սէրթօղլուղու քեամիլէն կէչմէմիշ օլտուղունտան, պունըն թէ-
էսսիրիլէ գուլագ թօղլարը թէրլէմէքտէ, վէ քէնտի քէնտի-
եէ տէ,

— Պու տէրէնէ սէրթօղ օլմագ տա հիշ իշ տէյիլ տիր.
զահմէթի՝ զէթք ու էյլէննէեէ տէյմէեօր, տէյի պէեան իյ-
լէմէքտէ իտի:

54

Գաբուսու, պիր աղ սօնրա, միւնէլլիտիսանէնին ուսթա
պաշըսը իլէ պիրիքտէ կէլտիլէր:

Ուսթա պաշը. - (Լուաղօեա խիթապէն.) Վա՛յ, միւ-
սիւ, սիզմիսինիզ, - Գիւթիւպիսանէ սահպիլինին թալէպ իթ-
տիկի պաղը իշլէր սիզէ թէսլիմ իտիլմիշ իտի, վէ եարըն օ
իշլէրին իքմալի լաղըմէտէն իտի. - Սիզ, պու իշլէրին թալ-
սիեէ իտիլմիշ օլտուղունու վէ միւսթա մէլ իտուկիլի պիլտի-
կինիզ հալտէ, չալըչմաեա կէլմէղսինիզ, - Շիմտի պէնտէն նէ՝
իսթէեօրսուլնուզ:

Լուաղօ. - (Շարգասը էլինտէ օլարագ.) Նէ իսթէտի-
կիմի սէօյլէրիմ. . . պու պապտէ պէնիմ թագսիրաթըմ եօգ
տուր, Ձէվնէմ խասթա տըր:

— Եալան տըր:

— Եալան մը տըր. . . պու պապտէ սիզի թէէմին իտէ-
րիմ:

— Թէհի եէրտէ եալան սէօյլէմէեին. սիզ տիւն կիճէ
խանէնիզտէ եալմաաղընըզ, վէ ատի պիր մախուգ օլտուղու-
նուզ ճիհէթլէ, ատի սուրէթտէ վագթը կէլիրտինիզ, վէ շու
էսնատէ անագտա կիւն հալ իլէ տուրապիլիեօրսուլնուզ, Ձէվ-
նէնիզ խասթա տէյիլ տիր: Պիշարէ պիւթիւն կիճէ, շիւպ-
հէսիզ կէօղ եալարը տէօքէրէք սիզի պէրլէտիքտէն սօնրա,
պու սասպահ միւնէլլիտիսանէնին աշըլտըղը սըրատա պուրաեա
կէլէրէք, նէ՝ օլտուղունուղու ամէլէտէն սիւալ իթմիշ. . .

Իշնի պաշընըն տէտիկի կիպի, օլ վագթա տէկին տիղ-
լէրի սարսըլմագ տա մուլունան Լօթէն Լուաղօ՝ պիրտէն պիրէ
տօղրուլուպ, եուսրուղլարընը սըգարագ:

— Ձէվնէմ պուրաեա մը կէլտի, տէտի:

— Էվվէթ, սիզին մէնֆաաթընըզ իլին պուրաեա կէլտի.
լաքին սիզ, մէնֆաաթա լաեքգ տէյիլսինիզ:

— Հարէքթի վագթամ՝ օնա լաճի տէյիլ տիր:

— Պուտա պէնիմ պիւնէնք իշիմ տէյիլ տիր, ֆագաթ պանա րաճի օլան շէյ՝ միւնէլլիտիւնէ ամէլէսինին վագթ ու զէմանըյլա իշէրինտէ պուլունմալարընտան իպարէթ տիր, Իմտի, սիզ վագթ ու զէմանըյլա իշինիզէ կէլմէտիկինիզ իշին, սիզէ եօլ վէրիբիմ:

— Պանա եօլ մու վէրիեօրսունուզ:

— Էվլէթ . . . պէն սիզէ, պիր տահա իշինիզէ կէճի-քիրսէնիզ, հիսապընըզ եաբաճաղըմը էվլէլէնէ խապէր վէր-միշ իտիմ:

— Տիմէք օլուր քի միւնէլլիտիւնէտէն պէնի թարտ ի-տիեօրսունուզ:

— Էվլէթ, սիզին խըզմէթինիզէ արթըզ իհիթիեաճ գալ-մատը:

— Լաքին պաշլամըշ օլտուղում իշի նէ՝ եաբամըմ:

— Իքի սաաթտան պէրի տիր քի, օ իշի պիր տիկէրինէ իհալէ իթտիմ, հիսապընըզ եաբըլմըշ, - Իմտի եօգարը չըգըպ ալէթլէրինիզի ալըն, սօնրա սանտըղա էնին . . . ֆագաթ միւնէլլիտիւնէտէ շամաթա կիւրիւլթիւ չըգարմաեքն:

Լուազօ. - (Նիտտէթլէ.) Պէն եօգարը չըգմամ, սիզ ալէթլէրիմի վէ ագչէմի կէօնտէրին. Լաքին պիլմիշ օլուն քի, վագը օլան պու հարէքէթինիզին պէլասընը պուլաճագսընըզ:

Ուսթա պաշը ումուղլարընը սիւքէրէք:

— Թէհտիտլէրինիզաէն տօլաեք ապա էնտիշէ իթմէմ: - Պունլար սէրիսօյ սէօզլէրի տիր քի, գէրրէ գատար էհէմմիեթ թի օլամազ, - Արգատաշլարընըզա կէօրիւնմէք իսթէմէտիկի-նիզի անլաեօրում. իմտի ալէթլէրինիզի գաբուճունուն նէդ-տինէ էնտիթտիրիթիմ, ֆագաթ ագչէնիզէ կէլինճէ, սիզին եէրինիզէ պէն թահսիլ իտէմէմ: Էկէր ալմագ իսթէրսէնիզ, սանտըղա էնին, տէյի պէեան իյլէտի:

Լուազօ՝ հիտտէթի միւպէյեին պիր թավլու ու հարէքէթ-տէ պուլունտու, ֆագաթ սանտըգքեարըն նէդտինէ կիթմէ-եէ գարար վէրիպ, հագգընը պիթթէմամ թահսիլ իթտի, Թէքմիլ մաթլուպու իսէ, օթուզ պէշ ֆրանգտան իպարէթ իտի: Պատէհու գաբուճունուն օտասընտան ալէթլէրինի տա-խի ալարագ, օրատան մուֆարագաթ իյլէտի:

Իշպու մուամէլէ՝ մէրգումա սօղուգ պիր տուշ կիպի թէէսսիր իթմէքլէ, սէրիսօյլուղունու թէմամիյլէ կէշիրտի:

Օլ էօնատէ եալընըզ ազասընտա կէվշէքլէք, վէ պա-շընտա պիր աղըրըզ մէվճուտ օլուպ, ասըլ գապահաթ սա-հիպի քէնտիսի օլտուղու հալտէ, քէնտի ալէյհինտէ իզհարը հիտտէթ իտէճէք եէրտէ, ուսթա պաշըեա, խուսուսիյլէ զէվ-ճէսինէ գարըշ հիտտէթ հիսս իյլէմէքտէ իտի:

Նիհաեէթ, մէրգում, - Էյ նէ՝ եաբաեքմ, պէն սանտա-թը էյի պիլիբիմ, էլպէթթէ ուղուն միւտտէթ իշսիզ գալ-մամ, տէյի միւլահաղա իթտի, վէ պիր գաշ միւնէլլիտիւն-նէեէ կիտէրէք, քէնտիսի իշին իշ արատը իսէ տէ, հիշ պի-րինին միւնէլլիտէ իհիթիեաճլարը օլմատըղընը անլամատը իւ-ղէրինէ, միւնէլլիտիւնէսինտէն թարտ իտիլմէտի սէպէպինի վիզթօրինէ իսնատ իլէ, տահա զիեատէ բիւր հիտտէթ օլա-րագ, էվինէ ալտէթ իյլէտի:

.
.

Ուիլեամ Սգօթ՝ Լուազօեու լօգանթատա թէրքլէ քէն-տիսի խանէսինէ ալտէթ իթտիքտէն սօնրա եաթաղընա եաթ-տը, վէ պէշ սաաթ ուեուեուպ, իյլէրին թէէսսիրի կէշինճէ տը, վէ պէշ սաաթ ուեուեուպ, իյլէրին թէէսսիրի կէշինճէ սաաթ սէքիզ սուլարընտա, իւք կիւնքի գըեաթէթինի թէք-րար կիեինէրէք, տիշարը չըգտը, վէ Օրիթալ պուլլարընա տօղրու իլէրլէտի:

Էլլի ատըմ ուզագտա, զաթէն մալիւմիւմիւզ օլան քի-րա արապատը տուրմուշ օլուպ, արապաճը՝ քէնտի եէրինտէ ուեուեօր կիպի կէօրիւնիւեօրտու:

Սգօթ, մէրգումա եագլաշարագ, ինլիլիզ լիսանըյլա,

— Տիւն ագչամ գօլլատըղըմըզ ատէմ նէ՝ եաբաեք, տէ-յի սիւալ իթտի:

Արապաճը տալիս ալիս լիսան իլէ:

— Ֆլէօրիւս սօգաղընտա Ա Նիւմէրօլու խանէեէ կիթտի, տէտի:

— Նէ՝ գատար վագըթ օրատա գալտը:

— Պիր սաաթ:

— Սօնրա:

— Սէն սօգաղընտա քէնտի խանէսինէ տէօնտիւ :

— Բէք էյի . պէնի ժէնտր սօգաղընտա 39 նիւմէրօլու խանէեէ կէօթիւր . սէն տէ օթուզ ատըմ գատար ուզագտա պէքլէ :

Պատէհու արապա հարէքէթ խտինճէ , արապանըն սան . տըղընտան , քէլլէր սօգաղընտաքի մէյխանէտէ օգուեանլա . ըմբզա թագաթիմ իթմիլ օլտուղումուզ ղէման կիեխմիլ պու . լունտուղու էսկի էլպիսէեի չըգարըպ , իւզէրինտէքի էլպիսէ իլէ թէպտիլ իթտի :

Արապաճը ալտըղը էմր մուճիպինճէ օրատան երրագ . լանտըղը ղէման , եաղը բալթօլու շախս էսկի պիւր էվին տար վէ գարանլըգ կէչխանէն կէչիպ , թա ուճտա պուլունան գարուճու օտասընա կիրտի , վէ պիւր տիքիլ իլիլէ մէշղուլ օլան գարուճուեա ,

— Ազիզէմ մատամ , պէնիմ իլին քիմսէ կէլմէտի մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Խալր , միւսիւ Գօրտիէ , քիմսէ կէլմէտի :

— Թէաճճիւպ իթմէմ , զիրա պէշ կիւնտէն պէրու պու . րանա նազլ իթմիլ օլտուղում հալտէ , եէնի ատրէսիմի տօթլարմտան բէք չօղունա պիլտիրմէեէ հէնուզ վագթըմ օլմատը : Իմտի , պէնի սիւալ իտէն օլուր իսէ , եօղարը չը . գարըն :

— Բէք էյի , միւսիւ Գօրտիէ :

— Հա' , ունուտուեօրտում . . . քիւչիւք գըղընըզա ֆիս . թան տիքմէք իւղրէ , եօլտա կէլիւր իքէն պիւր աղ գումաշ ալ . տըմ : - Ղաեէթ կիւզէլ պիւր բարշա տըր : - Էկէր գըղընըզ խօշնուտ օլուր իսէ , պէն տէ մէմնուն օլաճաղըմ :

Պու սուրէթլէ սախթէ Գօրտիէ' էնի ճէպլէրինին պիրին . տէն քիւչիւք պիւր բաքէթ չըգարըպ , գարուճուեա վէրտի , Գարուճու տախի :

— Ահ , սիւզ , ղաեէթ նազիւք պիւր ղաթսընըզ . պու խու . աուստա թէչէքքիւր իտէրիմ , տէյի պէեան իլլէտի :

Գօրտիէ . - (Ոտատան տիշարը չըգըպ , նէրտիվէնտէն եօ . գարը չըգարագ .) Հիշ պիւր շէյ տէյիլ տիր . . . հիշ պիւր շէյ տէյիլ տիր :

Մէրգում պէշինճի գաթտա տուրուպ , թալան իլինէ մախսուս օլան պիւր օտանըն գարուսունու աշտը : Պու օտա . տա տէմիրտէն պիւր եաթագ , պիւր գօմօտ , պիւր սուֆրա , ի . քի իսկէմլէ , պիւր տէօքմէ սօպա , վէ պիւր քիւչիւք քիւթիւպ . խանէ պուլունմագտա իտի :

Ուիլ Սգօթու քէնտի օտասընտա պրագըպ , պիւզ Ֆիէօ . իւս սօգաղընա ալտէթ իտէլիմ : Պու սօգաղտաքի էվի պրագաղըմըզտա , բաշալրաճը Բիէր Պէրօ' պայկըն պուլու . նան Վիգթօրինի թաամ սալասընտա պիւր գանաքէեէ եաթըր . մըշ իտի :

Մէղպուրէնին պայկընըղը աղ պիւր միւտտէթտէ կէչիպ , եաշարմըշ օլան կէօղլէրինի թէքրար աշտըղընտա , Բիէր Պէրօ' :

— Ահ գըղըմ , ղախպա բէք ֆէնա շէյլէր վար քի , սէն պու հալտէ պուլունուեօրտուն , տէտի :

Վիգթօրին . - (Հընզըրտաեարագ .) Էվվէթ , տայըճը . ղըմ , բէք ֆէնա շէյլէր վար տըր . - Էօթէն պու կիճէ տիշար . տա գալտը :

Բաշալրաճը . - (Հիտտէթլէ .) Տիշարտա' մը գալտը . . . հայլա'ղ , աճապա պիւր թագըմ պինամուս գատընլա'րլա մը վա . գըթ կէչիլիեօր :

— Չանն իտէրիմ քի սէրիօշ օլմագլա վագթընը կէչիւր . միշ տիր : - Պու սապահ միւճէլիտխանէեէ տէ կիթմէմիշ տիր :

— Էօյլէ օլտուղունա էմի'ն միտին :

— Շիմտի օրատան կէլիեօրում , Հէման հէր կիւն իշ եէ . րինէ կիթմէեօր : - Ուսթա պաշըսը քէնտիտինէ գարըն հիտ . տէթլէնմիլ , հաթթա թէհտիտ տախի իթմիլ իսէ տէ , Էօթէն' գաթան էհէմմիեէթ վիրմէեօր : Նիհաեէթ իլինի ղախպ իտէ . րէք , պիւզ տէ սէֆիլ օլաճաղըզ :

— Բէք շարուգ իլէրի կիտիեօրտուն , գըղըմ : Սէֆիլ մի օլաճագաղըզ :

— Չաթէն սէֆալէթէ աեագ պաստըզ . տաեըճըղըմ :

— Ֆագաթ պու միւմքին տէյիլ տիր :

— Միւմքին տիր , իւնքի Էօթէն' էվլէնտիկիմիլ կիւնտէն պէրու քեարընըն անճագ իուպունու պուրանա կէթիլմէքտէ տիր :

— Գուսուրունու նէ՝ եարբերօր :

— Սըգ սըգ մէյնանէլէրէ կիտիւօր . . . գուսար օյնա-
եօր . . . տպսէնթ իշիւօր :

— Գու շէյլէրաէն քէնտիսինի կէրի տուրտուրմաեա սայ
իթմէտին մի :

— Սայ իթտիմ ամմա մուվաֆֆադ օլամատըմ, վէ պուն-
տան պէօյլէ մուվաֆֆադ օլամաեաճաղըմը բէք էյի պիլիլիմ :

— Նիշին :

— Զիւնքի էօթէնին եանընտա էօյլէ պիր աաէմ վար
տըր քի, անըն մահվընը իսթէմէքաէ տիր, վէ թէէսիրի տէ,
պէնիմքինտէն զիեատէ տիր :

— Մահվընը իսթէեէն պիր աաէմ մի վար տըր . . .
էմին միսին :

— Զիեատէսիլլէ էմինիմ :

— Օ չաբզըն քիմ օլուեօր . . . Եէկէնիմի միւթէպէր
պիր իշի վէ նամուսլու պիր զէվճ օլմագլըգ վաղիֆէլէրին-
տէն կէրի տուրտուրան վէ սէնին աղլամանա սէպէպ օլան
հայլաղ քիմ տիր :

— Գէնտիսինի բէք էյի թանըրսընը. ֆամիլեամըղտան
տըր :

— Ֆամիլեամըղտան մը տըր . . . նիհաեթ քիմ տիր . . .

— Բօլ Գէրօ տուր :

Բաշավրաճը իզհարը թէհայեիւրլէ :

— Հէ, նէ . . . պունու քիմ սէօյլէեօր . . . Բօլ . . .
պէնիմ տիկէր պիր եէկէնիմ . . . ֆադաթ պու օլամաղ շէյ
տիր . սէն պունու ֆիքրինտէ ույտուրուեօրսուն :

— Խայր տայըճըղըմ, հագըգէթի հայի սէօյլէեօրում :

— Լաքին պու հայվան, էվինիզի պէօյլէ ալթընը իւս-
թիւնէ կէթիւմէքաէն նէ մէնֆաաթը օլապիլիլի : Զանն իթ-
տիկի եօլտա հարէքէթաէ պուլունմասը իշին պիր սէպէպի
օլմագ կէրէք տիր :

— Տայըճըղըմ, պունու պանա սիւալ իթմէեին, չիւնքի
պու խուսուստա սիգէ ճէվապ վէրէմէմ վէ ճէվապ վէրմէմէե
մէնպուրում, ֆադաթ եէմին իտէրիմ քի, Բօլ Գէրօ պիր հայ-
լաղ տըր . . . ֆամիլեաճա իսթիւրահաթ վէ հուզուրումու

իսլալ իթտիկի, կիպի, էօթէնի տէ մահվ իլլէեէճէք տիր . . .
Զէվճիմի ճէղա մահքէմէսի հուզուրունա չըգարաճագ, վէ
պէնի տէ Սէն նէհրինէ սէվգ իտէճէք տիր :

— Տուր . . . օնտան իլէրի կիթմէ : Պէն իշլէրի սըրասը-
նա գօրում, տէտիկին նէթիճէլէրէ մահէլլ գալմագ, էվլէլ
էմիրտէ, եէկէնիմ օլմասըյլա պէրապէր Բօլ Գէրօնուն քէմիք-
լէրինի գըրաճաղըմ, վէ սէնին Լուաղօնա կէլինճէ, գալպիմ
տէ օլան հէր շէյի քէնտիսինէ սէօյլէեէճէեիմ, - էվլէթ, էվ-
վէթ, սէվկիլիւ եէկէնիմ, սէն միւսթէրիհ օլ, պէն իճապընա
պագարըմ :

Մէրգում պու սէօյլէրի սէօյլէմէքաէ իքէն, հիտտէթին.
տէն նաշի եիւղլէրի գըղարմագտա իտի : Թամ օլ էսնատէ
տայիրէնին գաբուսու շիտտէթլէ չալընտը :

52

Վիգթօրին. - (Տիթրէեէրէք) Գէնտիսի տիր, տաեըճը-
ղըմ, քէնտիսի. լէճա իտէրիմ քէսպի սիւքիւնէթ իտին :

Բաշավրաճը. - Գէսպի սիւքիւնէթ մի իտէեիմ. շիմտի
կէօրիւսին :

— Տայըճըղըմ, լէճա իտէրիմ, զէվճիմ իլէ մուարաղա
իտէրսէնիզ, պանա գարըլ ֆէվգ էլ աաէ հիտտէթ իպրաղ
իտէճէք տիր :

Պիրինճի տէֆա չալընան չան սէսինտէն տահա զիեատէ
շիտտէթի տիկէր պիր չան սէսի իշիտիլտի :

Վիգթօրին, կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրարագ, վէ
հէեէճանը իլէ տէհէթինտէն նաշի լէհէսի սօլմուշ օլարագ,
գաբուեա գատար եիւրիւեիւպ, մէղքիւր գաբուեու եարը
աշտը :

Էօթէն Լուաղօ, թէրմէ իլէ գաբուեու եիթիպ, գալարը
չաթըլարագ, տէհէթիլ պագըլա իլէրի կիրտի, վէ սէրթ
պիր սէտա իլէ :

— Իբրի տէֆա արր գաբուեու չալընորում, տէտի :

Վիգթօրին՝ զէվճինին միւտհիշ սիմասընը կէօրմէքլէ, հէ-
եէճան վէ իղթիրապը արթտը, վէ էլինտէքի ալէթլէրին բա-
քէթինի միւշահէտէ իյլէտիկինտէ, հէր շէյի անլատը :

Լուաղօ՝ իշպու բաքէթի պիր թարաֆա ֆըրլաթլայ, Բի-
էր Պէրօնուն պուլունտուղու օտաեա կիրտի, վէ բաշավրա-
ճընը կէօրիւր կէօրմէղ, անինտէ թէպտիլ օլարագ, սիմասըն-
տա թէպէսօլմ հուսուլէ կէթիրմէեէ չալըշտը, վէ պունա
պիր տիրէճէ մուվաֆֆագ օլտուղու հալտէ :

— Վա՛յ, տաեը, պուրատա՝ մըսընըղ, տէտի, վէ էլինի
բաշավրաճընա ուղաթտը իսէ տէ, մէրգում էլինի ճէպլինէ
սօղարագ :

— Պէն էլիմի վէրմէմ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Նիշին տաեըճըղըմ :

— Նիշին մի. չիւնքի սէն հայլաղ, հօլարտա վէ չար-
գըն պիր քիմէսին, չիւնքի սէն գարընըն սէպէպի մահղու-
նիյեթ վէ քէտէրի օլուեօրսուն, վէ չալըշմաեա կիտէճէք
եէրտէ, հօլարտալըգտա վաղըթ կէչիրիեօրսուն, տիշարտա
գալընօրսուն, վէ աղչէնի էվինէ կէթիրմէեիւպ, պիր թագըմ
հայլաղլար իլէ մէյխանէլէրտէ եէեօրսուն. պունլարտան պի-
րիսի, մաէթթէէսօլֆ ֆամիլեամըղտան օլտուղունտան,
քէնտիսինէ պիր գաշ սէօղ սէօյլէեէճէեիմ : — Շիմտի, էլիմի
վէրմէտիկիմին սէպէպլինի անլատըն, տէյի՛ մի. խօշնու՝տ մու-
սուն :

Լուաղօ ֆիքիրճէ էօյլէ պիր հալտէ պուլունուեօրտու-
քի, քէնտիսինի իֆրաթ տէրէճէ թահրիք իթմէեէ ճիւղի պիր
սէպէպ քեաֆի օլմաղլէ, իհթիեար բաշավրաճընըն սէօղլէրի՝
պու սէպէպի հասըլ իթտիլէր : Վիգթօրին իսէ, պու խուսու-
սու անլատըղընտան, իշին էօնիւնիւ ալմաղ մաղսէտիյլէ տա-
եըսընա իշարէթլէր իտիեօրտու իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամա-
եօրտու :

Էօթէն Լուաղօ իսէ, կէօղլէրինտէ էսէրը հիտտէթ միւ-
շահէտէ օլունարագ վէ տօտաղլարը քէօբիւրէրէք, վէ եում-
րուղլարընը տախի եօղարը գալտըրարագ, զէվճէսինին իւզէ-
րինէ եիւրիւտիւ, վէ քէսկին պիր սէտա իլէ :

— Ա՛հ տուլղուսուղ գարը . . . էվիմիղտէ վէ ֆամիլեա-
մըղ տախիլինտէ օլանը կէչէնի նագլ իթմէք իշին, ագրապա
վէ թէալլիւգաթըմըմըղ՝ մը արաեօրսուն, տէտի, վէ եում-
րուղլարընը էնտիրմէք իւզրէ իքէն, Բիէր Պէրօ՝ Լուաղօ իլէ
Վիգթօրինին արասընա աթըլարագ, եիւքսէք սէտա իլէ :

— Հայլա՛ղ . . . չաբգը՛ն . . . կիտի ութանմա՛ղ, հէր շէյի
եարտըգտան սօնրա, պիր տէ շու սաաթտա պիշարէեի տէօյ-
մէեէ գալգըլընօրսուն հա՛, տէտի :

— Տայըճըղըմ, պէն սիզէ պիր շէյ տիմէեօրում. ֆա-
գաթ սիզ, քէնտիսինիղէ այիտ օլան շէյլէրէ գարըլըն :

— Սէնի էնկէրէք եըլանը. սանա սէօյլէեօրում. . . սէն
գարընը աղլաթընօրսուն . . . անը քէտէր ու էլէմլէ մահվ
իտիեօրսուն, վէ չիմտի տէ պիշարէեի վահչիլէր կիպի տէօյ-
մէեէ գալգըլընօրսուն : — Պու հալէ թէհամիլլ իտէմէմ : Սէ-
նին գարըն՝ պէնիմ եէկէնիմ տիր. անը միւտաֆաա իթմէք
պօրճում տուր, վէ միւտաֆաա իթմէքլէ տէ, պանա բաճի
օլան պիր խուսուսա գարըլմաղտաեըմ :

Լուաղօնուն պու արա հիտտէթ ու զաղապը սօն տէրէ-
ճէեէ վասըլ օլարագ :

— Պունամըշ իհթիեար, սիզին պուրատա հիշ պիր հագ-
գընըղ եօղ տուր. անլաեօրմուսունուղ, Պիր թագըմ պօշ
պօղաղըղլար իթմէք իշին էվիմէ կէլմիշսինիղ. պու սէօղլէ-
րինիղէ թէհամիլլ իտէրէք, պու խուսուսա սիզէ թէշէք-
քիւր իտէրիմ մի տիեէճէեիմ, Հա՛յտէ հա՛յտէ, տայը, էկէր
սիզի նէրտիվէնտէն աշաղը աթմաղըղըմը՝ իսթմէգսէնիղ, շու-
րատան տէֆ օլուն կիտին :

Վիգթօրին, տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինի բաշավրաճընա
տօղրու ուղաթարագ :

— Տայըճըղըմ, րէճա իտէրիմ, սիզի պէն պուլմատըղըմը
վէ սիզէ չիքեաեէթ իթմէտիկիմի քէնտիսինէ սէօյլէեին, տէտի :

Բիէր Պէրօ՝ ճէվապա վաղըթ պուլմաղտան, Լուաղօ,
զէվճէսինէ խիթապ իտէրէք :

— Պու սապահ միւճէլլիտիսանէնին գաբուսընա կիտէրէք,
արգատաշլարըմը իսթիճվապ իտէն, վէ օրատան թարտ օլուն-
մամա սէպէպ օլան տա պէքի սէն տէյիլսին, տէտի :

Վիգթօրին . - Սէնտէն տօլաեր միւղտարըս խտիմ, վէ պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ օլմասըն տէյի տիթրէտօրտում, իհթիեար բաշալրաճը՝ չարբըգ եօլտա պուլունմուշ օլտուղունու անլամաեա պաշլաեարագ, միւսլիհանէ պիր թալը իլէ :

— Օղլում, էօթէն . հէր գապահաթ ափվ օլունուր, տէյիլ մի, պէլքի պիր ազ էվվէլ հագգընտա շիտտէթիճէ մուա մէլէտէ պուլունտում : - Պու խտէ, մահղա ֆամիլեաճա րա հաթ պիր էօմրիւն օլմատըղընտան նաշի հիսս իյլէտիկիմ քէտէր վէ թէէսսիւֆտէն իլէրի կէլմիշ տիր : Սէն էսասէն էյի պիր չօճուգսուն, պունու պիր ազ էվվէլ Վիգթօրինէ տէ սէօյլէտօրտում : Գապահաթ՝ սանա սուի նասիհաթ վէրէնլէրտէ տիր :

Լուաղօ . - (Սէրթիլքէ .) Պանա նասիհաթ վէրէն եօգտուր : Պէն նէ՝ նասիհաթա, նէ՝ տէ թէքտիրէ միւհթաճ տէյիլիմ : Պէն քէնտիմին հաքիմիեիմ, իսթէտիկիմի եաքարմ, վէ պէնի րահաթ պրագմանըղը րէճա իտէրիմ : - Սանա կէլինճէ, (Վիգթօրինէ խիթապ իտէրէք .) լաեըգ օլտուղուն եօլտա մուամէլէտէ պուլունաճաղըմ . . . Շիմտիտէն պաշլաեարմ քի կէօրէսին, տէտի, վէ կէնճ գատընա եագլաշարագ, էիին թէրս թարաֆըյլա եանաղընա պիր սիլլէ աշգ իթտի, վէ Վիգթօրին՝ աճըսընտան նաշի րէֆը սէտա իլէ, հընչկըրմաեա պաշլատը, վէ իիէր Պէրօ՝ եէնիտէն եէկէնի իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, վէ պօղաղընտան գալրաեարագ,

— Ա՛հ հայտուտ, գարըլարը տէօյմէք հա՛, տէյի պաղըրտը :

Լաքին էօթէն Լուաղօ՝ օնտ տտ պիր եումրուգ վուրուպ, իհթիեարը օն ատըմ ուղաղա գատար կէրի սիւրտիւ : Պատէհու գաբուեու աշարագ, տիշլէրինի սըգտըղը հալտէ,

— Էկէր քէմիքլէրինիդի գըրմագլըղըմը իսթէմէզսէնիզ, չաբուգ չուրատան տէֆ օլուն, վէ պիր տահա պուրաեա աեագ պասմաերն, տէտի, ֆագաթ բաշալրաճընըն պու էմրէ իթաաթ իթմէքտէ կէճիքտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, զաթէն հիտտէթ վէ զաղապը տա սօն տէրէճէեէ վարմըշ օլտուղունտան, պիշարէնին եագասընտան թութուպ, օտա-

տան տիշարը ֆըրլաթտը, վէ գօմշուլար, պու շամաթանըն նէ օլտուղունու անլամագ իյին, օտալարընտան աիշարը չըգմըշ օլտուղլարը հալտէ, Լուաղօ շիտտէթլէ գաբուեու գաբատը, վէ թէքար Վիգթօրինին եանընա կէլէրէք,

— Պիր թօգաթ իյին աղլամագ ճայիլ տէյիլ տիր . տահա սէն չօգ թօգաթլար եէեէճէքսին, տէտի :

Վիգթօրին պաշընը գալտըրըպ, զէվճինէ պագարագ,

— Խա՛յր, խա՛յր, տիկէր թօգաթլար եէմէեէճէեիմ : - Պէն էվիմտէ գալըպ, չալըշըտօրում . իշթէ պէնիմ միւքեա ֆաթըմ պու տուր : Արթըգ թէհամիլլ իտէմէմ . . . պանա սիլլէ աշգ իթմէքիկինի մէնն իտէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Սէ՛ն մի մէնն իտիեօրսուն :

— Էվվէթ :

— Էյ պու մէմնուիյեթի տինլէմէզսէմ . . .

— Դէնտիմի միւտաֆաա իտէրիմ :

— Դէնտինի միւտաֆաա էթ տէ կէօրէեիմ :

Լուաղօ՝ իշպու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, էվվէլքինտէն տահա շէտիտ օլարագ զէվճէսինէ տիկէր էօյլէ պիր սիլլէ աշգ իթտի քի, պիշարէ սըրթ իւթիւ տիւշտիկիւ կիպի, սինիրի աաթի թութու :

Էօթէն Լուաղօ՝ իսթիհաքեարի կիւլիւշէ օմուղլարընը չէքիպ, վէ գարըսընը եէրտէ տէպէլէնմէք իւզրէ պրագըպ, չաքգասընը ալարագ էվտէն տիշարը չըգտը :

Արնօլտ Տէսվինընըն թէշէպպիւսիւ զաեթ եօլունտա իտի Շէօյլէ քի Վիգթօրինին խէթաի սապըգասը, Բօլ Պէրօնուն մուզիրը աշգ ու սէվտասը, վէ միւճէլլիտին թապիի վահշիլիկի, քեաֆֆէսի տէ քէնտիսի իյին չալըշմագ տա իտիլէր :

Լուաղօ՝ հարէքէթի վագըրասընտան տօլաեր ասլա տիւշաը իղթիրապը գալպ վէ թէէսսիւֆ օլմաեարագ, իլը ագշամը պուլունտըղը պիրախանէեէ տօղրու եօլա չըգտը . իլք կիճէքի րէֆիգինի օրատա պուլաճաղընը մէմուլ իտիեօրտու :

Իհթիեար բաշալրաճը իիէր Պէրօ՝ եէկէնինին խանէսինտէն սէրսէմ կիպի պիր հալ իլէ չըգտըգտան սօնրա, Էօթէն Լուաղօ ալէյհինաէ պիր թագըմ թահգիրամիլ սէօղլէր մըղըլտանարագ, պիր իքի գատէհ րագը վէ եա շարապ իլէ հիտտէ-

թինի թէսկին իմ մէք իւղրէ պիր մէյխանէնէ կիրտի, վէ մու-
վաղէնէի մանէվիյէսինի պուլաճագ տէրէնէտէ մէյխանէ տէսթ-
կեաճընըն գարչըսընտա տուրտուգտան սօնրա, ժէնտր սօ-
գաղընա տօղրու եօլա ըէվան օլտու, չիւնքի իւք կիւնքի զա-
րիպ խայրխաճընըն մահէլլի իգամէթինի ունութմամըլ օլտու-
ղունտան, 39 նիւմէրօլու խանէնի արաւըպ պուլտու, վէ
պունուն գաբուճուսընա,

— Միւսիւ Գօրտիէ պուրատա՞ մը տըր, տէյի սիւալ իթ-
տի, վէ տլաղըլ թարիֆ մուճիպինճէ, իւչ տաղըղա սօնրա,
բաշավրաճը իլէ Գօրտիէ պուլուչտուգլարընտա, Ուիլ Սգօթ
իզհարը հայրէթլէ,

— Վայ, միւսիւ Պէրօ սիզմիսինիդ. հագըգէթէն վիզի-
թանըղտան բէք մէմնուն օլտում. նա՞սըլսընըղ, էյի՛միսի-
նիդ, տէյի սիւալ իթտի,

— Էվլէթ, միւսիւ Գօրտիէ . . . սաեէնիղտէ էյի բահա-
թըմ. . . քիրամը էօտէտիմ, վէ սիզէ տէ պունտան տօլաւը
թէչէքքիւրէ կէլտիմ,

— Պունուն իչին թէչէքքիւր տէյմէղ. . . զաթէն սիզին
կիպի նամուսըլ պիր ատէմի սէվինտիրմէք՝ ինսանիէթին վա-
ղիֆէսի տիր, իմտի, պունտան պահա իթմէնէլիմ. . . պու-
սապահ եէկէնինիդի կէօրտիւնիւղ միւ,

— Շիմտի քէնտի նէղտինտէն կէլիեօրում,

— Էյ նէ՞ խապէր,

— Նէ՞ խապէր օլաճագ. . . հայլաղըն, չաբգընըն պիրի
տիր,

— Էօյլէ օլտուղունու պէն սիզէ սէօյլէմիչ իտիմ,

— Սիզ հէր շէյի պանա սէօյլէմէտինիդ, Օ հայլաղ պու-
կիճէ տիշարտա գալմըլ. . . վէ խանէսինէ ալտէթինտէ տէ,
գարըսընը տէօյմիւշ տիր, — Վահշինին պիրի տիր,

— Դարըսընը տէօյտի՞մ միւ. . . խայր, խայր, պու հա-
րէքէթինի թահսին իտէմէմ, Ֆագաթ իհթիմալ քի պու եօլ-
տա հարէքէթինտէ հագղը սէպէսլէրի պուլունմուշ տուր,

Իիէր Պէրօ՝ քէմալը հայրէթլէ սախթէ Գօրտիէնէ պա-
գարագ,

— Հագղը սէպէսլէրի՞ մի, տէտի,

— Էվլէթ, իհթիմալ քի հէր գապահաթ քէնտիսինտէ
տէյիլ տիր,

— Պիշարէ գատընճըղաղ՝ արապա աթը կիպի չալըչտը-
ղը, վէ օ հայլաղ իսէ տայիմա պօշ կէղիպ սէրխօշ օլտուղու
հալտէ, գապահաթ քի՞մտէ օլուր,

— Պէն հալը հագղըտան պահա իթմէեօրում. . . Ֆա-
գաթ պաղէն հալը հագղը՝ մաղինին նէթիճէսի օլուր,

— Չէվալը գատընճըղաղըն կէչմիչ էօմիւնտէ, զէվճի-
նին չիմտիքի 'ույղունսուղ վէ միւնասիպէթսիլ մէսլէքինէ սէ-
պէսլիյէթ վիրէճէք հիչ պիր հալ եօգ տուր,

— Բի՛մ պիրի,

— Պէն պիրիբիմ,

— Պաղէն տօղրու տէյի պիրինէն մատտէլէրտէ եանըլը-
նըր, Միւսիւ Բիէր, սիզի կիւճէնտիրմէք իսթէմէմ, հագղը-
նըղտա րիաեէթիմ վար տըր. . . հէմ տէ տօսթունուղում. . .
լաքին պէն չօղտան պէրու պու մահէլլէտէ սաքին օլտու-
ղումտան, իչպու կէնճլէրի բէք էյի թանըրըմ,

— Էյ,

— Չանն իտէրիմ քի, Էօթէն Լուաղօ՝ ագտը իղտիվաճըն-
տան սօնրա խօշնուտ օլունմաեաճագ պաղը վագըալար քէչֆ
իթմիչ տիր,

55

— Խօշնուտ օլունմաեաճագ վագըալար մը քէչֆ իթմիչ. . .
նէ՞ կիպի վագըալար,

— Ումարըմ քի պանա հէր շէյի աչիքեարէն սէօյլէթ-
մէքսիզին, նէ տիմէք իսթէտիկիմի բանա անլարսընըղ,

— Եանի եէկէնիմ՝ գըղըղը զէմանընտա իսթա իթմիչ
տիր տիմէք իսթէեօրտունուղ,

— Էվլէթ,

— Լաքին եալան տըր,

— Տարբերման, միևսիւ Բիէր . . . սոնրա թէէսսիւֆ ի տէճէքսինիզ

— Վիգթօրինին աչքալարը՝ մը օլմուշ տուր :

— Բէք չօգ աչքալարը օլմուշ օլտուղունու պիլմէմ, լաքին պիր աչքը օլմուշ իտուկի մուհագագա տըր : Իմտի, շուրաւեր պիլմէլիսինիզ քի, թապիր հիշ պիր շէյտէն թապէրի պուլունմուշ օլմաւան պու խուսուսու էօծէն լուազօւա պիլտիրէն օլտու իսէ, մէրգում էլպէթթէ տիւշարը քէտէր օլմուշ տուր, վէ քէտէրին նէթիճէսի իսէ, սէրխօշ օլմագտան իպարէթ տիր, ինսան սէրխօշ օլուր իսէ, քէնտիսինի զայպ իտէր, վէ չօգ տէֆա պու հալ՝ էյի պիր ֆամիլեա խանէսինի հագըգի ճիհէննէմէ թահվիլէ սէպէպ օլուր : Հալ պու քի, թէքրար իտէրիմ քի, պու կիպի սըրալարտա գապահաթ տայիմա գօճալարտա տէյիլ տիր :

Բիէր Պէրօ՝ աղղընը վէ կէօղլէրինի հատտէն զիւտտէ աչմըշ օլտուղու հալտէ, քէտէրտէն զիւտտէ հայրէթլէ, իտիւլէն սէօղլէրի տինլէմէքտէ իտի : Սախթէ Գօրտիէնին իֆատաթը խիթամ պուլտուղունտա, բաշալրաճը,

— Սիզ պէնիմէ էյլէնիթօրմուսունուզ. Վիգթօրինին՝ ագտը իզտիվաճընտան էվվէլ պիր աչքը՝ մը օլմուշ տուր, տէյի սիւալ իթտի :

— Պուհա էմին օլտուղում իշին սէօյլէթօրում, վէ նամուսում իւղէրինէ տէ եէմին իտէպիլիրիմ :

— Սագըն աչքը շու մահուտ Պէրօ օլմասըն :

— Հանկը Պէրօ . . . ագրապանըղտան պիրի մի :

— Եէկէնիմ . . . շու հայլաղ . . . շու շարգըն . . .

— Բօլ Պէրօեռ տէմէք իսթէթօրսունուզ :

— Վալ, սիզ քէնտիսինի թանրեթօրմուսունուզ :

— Սիզէ սէօյլէտիմ քի, պէն տիւնեաեր թանրըմ : —

Մէրգում ագրապասընտան կէնճ պիր գատըն իլէ եաշամագտա տըր : Չանն իտէրիմ քի, օ գատըն պիր տիքիշնի տիր, ֆագաթ պիշարէերի զաւէթ սէֆիլ գըլմըշ տըր :

— Ժան Տէսուրտիէի մի . օ տա պէնիմ եէկէնիմ տիր . . . տիմէք քի, Պէրօ վագթիլլէ Վիգթօրինին աչքը օլմուշ տուր :

— Պէլքի տէ էլան աչքը տըր :

— Նէ՞ սէօյլէթօրսունուզ : — Լաքին Վիգթօրին՝ անըն պիր հայլաղ վէ շարգըն օլտուղունտան, վէ զէվճինի պաշտան չըգարմագտա պուլունտուղունտան պահս իտիթօր :

— Իիմ պիլիր . . . պէլքի քէնտի օեռունունու լաւըգըյլա կիզլէմէք իշին տիր : չիւնքի գատընլար զաւէթ գուրնաղ վէ ֆիթնէքեար տըրլար :

— Օրասը էօյլէ . . .

— Հէր Նէ իսէ, Բօլ Պէրօ իլէ պիրիքտէ եաշաւան եէկէնինիզ Ժան Տէսուրտիէի չօգ տէֆա կէօրիւթօրմուսունուզ :

— Պաղէն կէօրիւրիւմ :

— Չանն իտէրիմ քի, վուգուի հալի քէնտիսինէ խապէր վէրմէք՝ մէնֆաաթը իգթիզասընտան տըր :

— Խապէր վէրմէք էյի օլմուր մու :

— Շիւպհէսիզ . . . չիւնքի հիշ օլմագտա, վուգուի մէմուլ օլան ֆէնալըգլարա գարը քէնտիսինի մահաֆազա իթմիշ օլուր : Պիր կիւն տէյիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն Վիգթօրին զէվճինի թէրք իտէճէք, վէ Բօլ Պէրօ տախի քէնտիսի իլէ պիրիքտէ եաշաւաճագ տըր :

— Յագաթ քիւշիւճէք գըղընը թէրք իտէճէք գատար տույղուսուզ վէ ինսաֆսըղ օլմագ :

— Չաթէն տույղուսու, ինսաֆը վա՞ր մը տըր :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի հագընըղ վար տըր . . . իմտի, պէնտէ պուրատան չըգար չըգմաղ, Ժան Տէսուրտիէ կիտէրէք, վուգուի հալի քէնտիսինէ պիլտիրիմ :

— Բէք էյի իտէրսինիզ, զիրա պու սաւէտէ պիշարէ գատընըն կէօղլէրի աչքլարագ, քէնտիսինի ալտաթմագտա օլան օլ շախսը անլար, վէ նէ եաբաճաղընը պիլտիկինտէն, պէլքի պուլունտուղու հալէ պիր շարէ տիւշիւնլար . . . էվվէթ տօսթում, պու հարէքէթինիզ՝ զաւէթ ինսանիէթթեարանէ տիր . . . պէնի եինէ ունութմաերն . . . տայիմ սապահլարը պէնի պուլապիլիրսինիզ, վէ ագչէեէ տէ իհթիւ եաճընըղ օլուր իսէ, պանա միւրաճաաթ իթմէեէ չէքինմէեին :

Բիէր Պէրօ իլէ սախթէ Գօրտիէ, թօգալաշտըլար : Պատէհու Գօրտիէ՝ բաշալրաճընա գաբուեա գատար ըիֆագաթ

խորհրդով, մերգում օրատան մուֆարադաթընտա, Բօլ Պէրօնուն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը:

Օ կիծէ Բօլ Պէրօ ուեռումաեքա, նէ՛ եաբաճաղընը տիւշիւնէք սապահ իթմիշ իտի:

Վիգթօրինի էլտէ իթմէքիք միւլահազասը՝ կիթմիքնէ ֆիքրինի զիեաաէ իշղալ իտիեօրտու:

Մէրգում, մազսէտինէ վասըլ օլմադ իշին, հէր շէյէ, հաթթա ճէպը իսթիմալինէ տաթի հազըր օլուպ, անճադ պիր շարէ լազըմ իտուկինտէն, օ շարէեի արաեօրտու:

Բօլ Պէրօ եալընը պու խուսուստա տիւշիւնմէեիպ, հալը հազըրընը տաթի տիւշիւնիւեօրտու:

Շէյլէքի, զայրը մէշրու օլան բէֆիքէսի ժան Տէսուրտի հազընտա հիշ պիր հիսսի մախսուսու դալմամը օլտուղունտան, անընլա պիրլիքտէ կէշիրտիկի էօմիւր թէհամմիւլ օլունմազ պիր եիւք մազամընտա կէօրիւնիւեօրտու, չիւնքի հէր կիւնա մանիտէն խալի օլմազ իսթէտիկի հալտէ, մուամէլաթ վէ հարաքեաթընտա թէմամիլլէ հիւրը տէյիլ իտի:

Պու վահշի, պու ինսաֆսըղ ատէմ, քիւշիւք լինանըննաֆադասընը վէ էլպիսէսի վէ աեադ գապըսը տա նէ գատար ազ օլսա, եինէ մէսարիֆլէ վիճուտէ կէլտիկինի հիսապ իթմէքտէ իտի: Բէնտինին մաաշը՝ վազտա սատէ պիր էօմիւր կէշիրէն իշին քեաֆի իտի իսէտէ, ֆիսը ու ֆիճուր եօլունտա կէշիրլէն էօմիւր քիֆաեթ իտէմէղ իտի:

Պիր թազըմ տա էօլլէ պօրճլարը վար իտի քի, պունլարը էօտէմէք եախօտ ալաճադ սահիպլէրինի իսքեաթ իտէրէք, մուհազգադ օլան թաազիպաթը տուրտուրմազ լազըմէտէն իտի:

Իգամէթ իթտիքլէրի տալլէրէնին քիրասը քէնտի իւզէրինէ օլուպ, մօպիլեասընըն սէքուէսթրօ իտիլմէմէսինէ ֆէվզ էլ տաէ իթինա իթմէքտէ իտի, զիրա մօպիլեասը սէքուէսթրօ իտիլտիկի թազտիրտէ, եէնիտէն սաթըն ալմազ իշին, իճապ իտէն մէպլաղը նէրէտէն պուլաճազ իտի:

Բօլ՝ իւք կիւնիւ ժիւլ Վէրիէր իլէ վուգու պուլան թէսատիւֆիւնիւ խաթըրլաեքա, ֆաղլա մաաշ իլէ մէրգումուն պանդասընտա պիր մէմուրիեթ գապուլ իտիպ իթմէմէեի

տիւշիւնիւեօրտու, չիւնքի պու պապտէ էօթէն Լուազօեա վազը օլան իֆատաթընա բաղմէն, հէնուղ օլ խուսուստա հիշ պիր գարար վէրմէմիշ իտի:

Բօլ, սապահըն սաաթ եէտի սուլարընտա եաթաղընտան գալգտըղընտա, ժան, քէնտիտինտէն էվվէլ գալգմըշ օլուպ չալըշըեօր իտի:

Մէզպուրէ, Բօլուն, միւթատընտան էրքէն կիթմէեէ հազըրլանտըղընը կէօրտիւկիւնտէ,

— Պու գատար էրքէ՞ն մի կիտիեօրսուն, տէտի:

— Էվվէթ. պու կիւն կիտիպ Անթէլիք Վէրիէրտէն մաթլուպունու իսթէմէեէ ունութմաեասըն, — Մ.գ.չէեէ իհթիեաճըմըղ վար տըր:

— Պու թէչէպպիւս պանա էյի կէօրիւնմէեօր, ֆազաթ մատէմ քի հէր հալտէ կիթմէմի իսթէեօր իսէն, կիտէրիմ:

— Աճա՛յիպ, իւմիտիմ՝ օնտա տըր:

— Էօլլէ թաամընա կէլէճէքմիսին:

— Խայր:

— Ագչամ՝ սաաթ գա՛չտա թաամա կէլէճէքմին:

— Հէր վազըթքի սաաթտա:

— Պու կիւն թամ՝ վազըթտա պուրատա պուլունուրմուսուն:

— Պիլմէմ:

— Կիթմէզտէն էվվէլ, չօճուղունու էօրմէ՛զմիսին:

— Վազթըմ՝ վա՛ր մը . . . Էֆիյիեթ սանտըղընա կիտէճէեիմ, գահվաթը իտէճէեիմ, վէ պանդանըն ալըլտըղը ղէման, մահէլլի մէմուրիեթիմտէ պուլունաճաղըմ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Բօլ Պէրօ սիւրաթլէ տիշարը չըգտը, վէ գաբու գաբանտըգտան սօնրա, ժան, քէմալը մահզունիյեթլէ շու սէօղլէրի իրաա իթտի:

— Նէ՛ տօսթանէ պիր պազըլը, նէ՛ տէ էյի պիր սէօղիւ վուգու պուլմատը: Նէ՛ գըղընըն վէ նէ՛ պէնիմ, քէնտիսինճէ էհէմիլիեթիմիղ եօգ տուր . . . ֆազաթ պու հալին սէպէպի նէ՛ տիր . . . Պէնի սէվմէքտէն տուր օլտուղու թազտիրտէ, աճապա պիր տիկէրինի՞ մի սէվիեօր:

Կէնճ գատընըն սիմասընտա, իշպու թէֆէքքիւր իւզէ-

րինէ հիտտէթ ալեամէթի հասըլ օլարագ, աթիտէթի քէլի. մէլէրի սէօյլէտի.

— Ա՛հ, էկէր պէօյլէ իսէ . . . Նէ՞ պու պարիտ մուամէ. լէլէրէ, պու հագարէթլէրէ, պու մահրուսիյեթլէրէ, վէ նի. հաեթթ իշպու սիֆալէթէ, գըզըղաղըմլա թէհամմիլ միւ իտէճէեթիմ. . . Քէնտիսինէ պար օլմամագ իշին պէն էօմրիւ. միւ շալըշմագլա թէլէֆ իտէեթիմ տէ, օ քէնտի թաթլը քէ. լամլէրինի, մուհապպէթինի, վէ պէլքի տէ ագչէսինի պիր տի. կէրինէ՞ մի կէօթիւրսին . . . Պէնիմ աղլատըղըմ զէման պիր պաշգասը կիւլսին . . . Պէնիմ միւղտարըպ օլտուղում սը. րատա, պիր տիկէրի մահղուղ վէ մէսըուր օլսուն . . . խայր, խայր, պունա թէհամմիլ օլունամագ. . . Հէր շէյէ թէհամ. միւլ իտէպիլտիմ, վէ պաշըմը էյտիմ. լաքին պու հալէ աֆլ իտէմէմ. էկէր տիկէր պիր գարըեա րապթը ալէագա վէ մու. հապպէթ իթմիշ իսէ, հէմ անը, հէմ քէնտիսինի էօլտիւրէ. ճէեթիմ.

Ժան հընչգըրմաեա պաշլատը, վէ ագան կէօղ եաշ. լարընտան եանագլարը ըսլանտըղը կիպի, քէնտիսի տէ պիր աղ թէսկին օլտու, վէ քէնտի քէնտիեէ.

— Քէնտիսինի պիղէ ճէլպ իթմէք, վէ վագթիյլէ սէվ. տիկի կիպի, եինէ գըղըմը վէ պէնի սէվտիւրմէք իշին Նէ՞ եար. մալը . . . Ա՛հ, էկէր պիլսէ իտիմ. . . էկէր պիլսէ իտիմ. . . տէտի:

Պիր գաշ տագըգա գատար Ժան տիւշիւնճէլի հալտէ տուրմագտա իքէն, եանընտաքի օտատա պուլունան Լինանըն.

— Վալիտէճիեթիմ, ույգում եօգ տուր. կէլ պէնի գալ. տըր, տէյի պաղըրմասը իւղէրինէ, տիւշիւնճէսինտէն վէ տալ. կընլըղընտան, աեըլարագ, գօլլարընը քէնտիսինէ տօղրու ու. զաթմըլ օլան շօնուղունուն եանընա գօշտու, վէ գուճագլա. եարագ կէօքսիւնտէ սըգարագ եանագլարընը էօքտիւ.

Լինա, վալիտէսինին ըսլանմըլ եանագլարընը քէնտի եիւ. զիւ իւղէրինտէ հիսս իտէրէք.

— Աղլաեօրսուն, սէվկիւլիւ վալիտէ, տէտի.

— Աղլամաեօրում, սէվկիւլիւ, սէն եանըլըեօրսուն.

— Բէտէթիմ կիթտի մի.

— Էվվէթ.

— Նէ՞ գատար շաբուգ կիթմիշ.

— Ղաեթթ թէլաշլը իտի, վէ կիտէճէք բէք շօգ եէրի վար իտի.

— Պէնի էօքմէտի մի.

— Սէն ուեուեօրտուն . . . իմտի սէնի ուեանտըրմամագ իշին, եիւղիւնիւ զաեթթ եալաշճա էօքտիւ.

— Տիւնքի կիպի հիտտէթլի մի իտի.

— Խա՛յր, սէվկիւլիւ.

— Վալիտէճիեթիմ, պապամ պիղի էվվէլքի կիպի էօքմէեօր . . . պիղի աշլա սէվմէեօր . . . պունու աշիքեարէն կէօրիւ. եօրում. . . հալ պու քի պիղ քէնտիսինէ հիշ պիր ֆէնալըգ իթմէտիք, վէ քէնտիսինի զիեատէսիյլէ տէ սէվիեօրուղ.

Ժան, եէնիտէն հընչգըրմասընը մէնն իտէմէեէքէք.

— Սէվկիւլիւ գըղըմ, պու խուսուսու տիւշիւնմէք լաղըմ տէյիլ տիր. պիղ, եանի բէտէրին վէ պէն սէնի գալպէն սէ. վէրիղ, տէտի.

— Էվվէթ, սէն սէվէրսին, ֆագաթ օ . . .

— Թէէմին իտէրիմ քի, աղիզէմ, օ տախի սէվէր . . . պու պապտէ շիւպհէ իթմէ . . . շիւպհէ իթմէք խէթա տրր. Լինա պաշընը սալլաեարագ ճէվապ վէրմէտի, վէ Ժան քէլամա տէվամ պիրլէ.

— Հայտէ, սէվկիւլիւ, շաբուգ էլպիտէնի կիեին, սիւտ. լիւ գահվէնի իշեր իշմէղ, մէքթէպէ կիտէճէքսին, տէյիլ մի, տէյի պէեան իթտի.

— Էվվէթ, վալիտէճիեթիմ.

Չօնուգ՝ վալիտէսինին մուամլէնէթիյլէ սէրիան էլպիտէ. սինի կիեինտի, վէ պօթինլէրինի տէ կիեինիքէն, պունլարըն իքի թարաֆը տէլինմիշ օլտուղունու կէօրիւնճէ.

— Պապամ եէնիլէրինի կէթիրմէեէճէք մի տիր, տէյի սիւալ իթտի.

— Պէլքի կէթիրիր, գըղըմ, ֆագաթ սէն պու սուրէթ. լէ տիշարը չըգամաեաճաղընտան, պու կիւն բաղարըլգ պօ. թինլէրինի կիեինէճէքսին.

Ժան, գըղընըն աեագգապարընը կիեինտի. տիկի էանատէ.

— Պիւսիւն քեարընը խարիճտէ սարֆ իթտիկինի, վէ չօճուղունունուն միւհթած օլտուղու պիր չիֆթ պօթինի պիլէ սաթըն ալմագ իսթէմէտիկինի տիւշիւնիւրսէմ, հագըգէթէն քէնտիսինի սէվտիկիմտէն տօլաւը մահճուպ գալմագտաւըմ, տէյի միւլահաղա իյլէտի, վէ վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ հասըլ օլտու:

54

Բօլ Պէրօ՝ խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, էմիսէթ սանտըղընըն Սէն-Իէրմէն պուլլարընտա վագը չիւպէօինէ կիթտի, վէ կէօթիւրտիւկիւ էշեաւա մուգապիլ իքի եիւղ սէքսէն ֆրանգ ալտը:

Գէնտիսինէ իւշ եիւղ ֆրանգ լագըմ իտի իսէ տէ, թախմինաթ մէմուրու ղիւտաթէ վիթմէտիկինտէն, Բօլ վէրիլէն մէպլաղա գանաաթ իթմէկէ մէճպուր օլտու:

Բօլ Պէրօ՝ պու մէպլաղ իլէ, թէրզինին վէ գասապըն մաթլուպլարընը թահսիլէ մէմուր օլան աթէմտէն պիր միւտաթէմ մէօհէթ իսթիհսալ իտէպիլմէք ֆիքրինտէ իտի, ֆագաթ օ իքի ալաճագ սահիպի նամընա իճրաի մուամէլէսէ մէմուր օլան պու աթէմին մէմուրիսէթի մէղքիւրէսինտէն տօլաւը պիհագըն իղհարը թէաճճիւպ իթմէյի իքէն, պու խուսուսասալ խաթըրնա կէլմէեիպ, տօղրուճա Ակօսթինին խանէսինէ կիթտի, վէ միւսիւ Ակօսթինի սիղմիսինիլ տէյի սիւալ իտիպ, օ օլտուղունու անլատըգտան սօնրա:

— Միւսիւ, իսմիմ Բօլ Պէրօ տուր, վէ սիղէ իհալէ գըլընմըլ օլան իքի պօրճ մատտէսինտէն տօլաւը պուրաւա կէլտիմ, տէյի պէսան իյլէտի:

Ակօսթինի, մէրդումու քէնտի օտաաընա կէօթիւրիւպ, օթուրմասը իչին պիր իսկէմէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա,

— Պու իքի պօրճու տա թէսվիէսէ՞ մի կէլտինիլ, տէտի:

— Իքիսինի պիրտէն թէսվիէսէ իթմէք գապիլ օլտմաւօր

իսէ տէ, հէր պիրի էշին ալէլ հիսապ պիրէր միգտար ագչէ էօտէմէք իսթէրիմ:

— Միւսիւ, ալէլ հիսապ գապուլ իտէմէմ. պու իքի պօրճու թէմամիյլէ էտա իթմէլիսինիլ:

— Լաքին պու իշիտիլմէմիլ պիր չիտտէթ տիր:

— Պու պապտէ էվամիրի գաթիսէ ախղ իթմիլիմ տիր: - Պու սապահ վիդիթանըղը պէքլէեօրտում. էկէր թէէտիսէ իթմէզսէնիլ, հիւքիւմէթ միւրաճաաթ իտէճէեիմտէն, եարըն մահքէմէյի թիճարէթէ կէլմէք իւղրէ ճէլպիսամէ ախղ իտէճէքսինիլ:

— Միւսիւ, պու շէյի եարմաւըն . . . պօրճլարըմտան պիրինի, եանի գասապըն իքի եիւղ սէքսէն պէշ ֆրանգա պալիլ օլան մաթլուպուսու չիմտի թէէտիսէ իթմէկէ հագըրըմ, ֆագաթ թէրզինին մաթլուպունա կէլինճէ, պու պապտէ հիւսնի միւրատըմ աշիքեար օլտուղու ճիհէթլէ, պանա պիր աղ մէօհէթ իթա իթմէնիլի ըէճա իյլէրիմ:

— Միւմքին տէյիլ տիր:

— Էօյլէ պիր մէմուրիսէթէ կիրիեօրում քի, մաաշը պու կիւնքի կիւն ալմագտա օլտուղում մաաշտան չօգ ղիւտաթ տիր: Պու հալտէ, սիղէ այտա եիւղ ֆրանգ վէրմէք՝ պէնիմ իշին գօլայ օլաճագ տըր: - Պէշ այտա թէքմիլ պօրճումու, ֆայիլիլէ էստէեէպիլիլիմ. . . Բէճա իտէրիմ, միւսիւ, պու խուսուսու գապուլէ հիմմէթ իտին:

— Գապուլէ հագըրմ եօգ տուր . . . թէքրար իտէրիմ, էվամիրի գաթիսէ ախղ իթմիլ օլտուղումտան, էվամիրի մէղքիւրէ իտիլաֆընտա հարէքէթ իտէմէմ:

Օլ վագթա գատար օթուրմուշ օլան Բօլ Պէրօ՝ աւաղա գալգարապ:

— Էօյլէ իսէ, մատէմ քի գասապա օլան պօրճումու թէմամէն էօտէմէքլիկիմէ պէրապէր, թէրզիսէ օլան պօրճումտան նաշի պէնի թաաղիպ իթտիլմէքտէն կէրի տուրմա եօրսունուղ, պէն տէ հիլ պիր բարա էօտէմէմ, տէտի:

— Սիղ պիլիսինիլ, պէն տէ էօյլէտէն էվվէլ հիւքիւմէթ միւրաճաաթ իտէճէյիմ:

Բօլ Պէրօ՝ քէմալը հիտտէթլէ տիշարը չըգտը իսէտէ:

հիատեթի չաքուղ թէսկին օլարագ, պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր թասավվուր հասըլ օլտու, վէ սաաթընա պագըպ, օն օլտուղունու կէօրտիւ: Մէրգում, եարըմ սաաթտան պէրու քէնտի տայիրէյի մէմուրիեթինտէ պուլունմալը իտի:

Բէնտի քէնտիեթ տախի շու շէօղլէրի սէօլլէաի:

— Տիմէք պէօլլէ . . . պէնի սօն տէրէճէեթ սէվգ իտի. եօրլար: Բէք էյի, պէնտէ եաքաճագ իշիմի պիլիրիմ, անլէր պէնիմ մօպիլեամը սաթտըրմաղտան պէն սաթաճաղըմ: Պա. տէհու հիսապըմը թէսվիեթ իթմէք իւղրէ, տայիրէյի մէմու. րիեթթիմէ կիտէճէեթիմ, վէ թիւլ վէրիէրին թէքլիֆինի տախի գապուլ իյլէեթէեթիմ. . . Հասըլը շօգտան պէրու սըգըլմագ. աա պուլունտուղում պիր հալէ խիթամ վէրմէքլիկին վագթ ու զէմանը կէլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պունտան միւսթէֆիտ օլաճաղըմ:

Պու սէօղլէր իլէ, մէրգում ըրթըմ իւղէրինէ վասըլ օլմուշ օլուպ, օրատա պիր քիրա տրապասընա րաքիպէն, քէնտիսինի Պիւսի սօգաղընտա քեային Օթէլ տը Բըօվանսա կէօթիւրմէսինի արապաճըեա էմը իյլէտի:

Իշպու օթէլ պայաղը պիր մահէլլ օլուպ, Բօլ, պագէն քէնտի մէթրէսլէրիլլէ օրաեա կիտէրէք, պիր գաշ սաաթ վագըթ կէշիրիր իտի:

Մէրգում օրատա այլըգ պիր օտա քիրալատը, վէ օն պէշ կիւնյիկիւնիւ բէշինէն էօտէեթիպ, պաղը եշեա կէօնտէ. րէճէկինի խապէր վէրտի: Պատէհու տրապասընա ավտէթլէ, արապաճըեա,

— Սէն սօգաղընտա Վէ նիւմէրօլու խանէնին գարչըսըն. տա պէնի պէքլէեթին. պիր աղտան կէլիրիմ, տէտի, վէ պիր գաշ ատըմ ուղագտա խանէ էշեասը սաթըն ալան վէ սա. թան պիր թաճիրին տիւքքեանընա կիրիպ, մէրգումա,

— Պու ազշամ Բարիսի թէրք իտէճէկիմտէն, մօպիլեամը սաթընեօրում: Էկէր սիգին իլէ ուեուշուր իսէք, հէման գալ. տըրմալըսընը, տէյի պէեան իյլէտի:

— Բէք էյի, ֆագաթ պիր քէրէ էշեանըղը կէօրմէլիեթիմ:

— Կէլին, վէ իգթիղա իտէճէք գատար տա եէտինիզէ ազշէ ալըն:

Պունլար եօլա չըգտըլար: Էսնաի րահտէ Բօլ շէօլլէ տիւ. շիւնիւեօրտու:

— Էկէր Ժան էվտէ իսէ, պէօլլէ պիր գաթի գարար վէրմէք իւղումունու իքի լագըրտը իլէ քէնտիսինէ անլաթը. րըմ: Էկէր Անթէլիք վէրիէրէ կիթմէք իւղրէ տիշարը չըգմըշ իսէ, օ տահա ալէա: Նէ՛ աղլամալարընը, նէ՛ թէքտիրլէրինի վէ նէ՛ տէ թէշէքքիլէրինի տինլէմէմ. . . Հէմ տէ արթըգ պէն պու էօմիւրտէն օսանալըմ: պունտան պէօլլէ տէ պէքեար կիպի եաշամագ իսթէրիմ:

Էվէ վասըլ օլունտուղունտա, Բօլ՝ գաքուճունուն օտա. սընա կիրիպ,

— Մատամ պուրատա մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, միւսիւ. պիր աղ էվվէլ շօճուղուլա տիշարը չըգտը. հաթթա պէլքի պիր աղ կէճիքէճէկինի պէեան իլէ անախթարը պուրաեա պրագտը:

— Բէճա իտէրիմ, խանէ սահիպինին նէզտինէ չըգըն, վէ պօրճու օլտուղում այլըգլարըն մագպուս սէնէտլէրինի հա. զըրլամասընը պիլտիրին. շիւնքի Գրէտի Լիօնէ տիրէթթօրու՝ պէնի Լիօնտաքի շիւպէեթ կէօնտէրմէքտէ օլտուղունտան, վէ պու ազշամ հարէքէթ իտէճէկիմ ճիհէթլէ, էշեամը սաթ. մագտա պուլունտուղումտան, քիրա պօրճլարըմը թէէտիեթ իթմէք իսթէրիմ:

— Իշթէ պու զարիպ. եօլճու օլտուղունուղու մատամ պիլիւր մի:

— Ավտէթինտէ անլաեաճագ տըր. րէճա իտէրիմ շա. բուգ իտին:

— Բէք էյի, միւսիւ Պէրօ. շիմտի իճապընա պագարըմ:

Պու սուրէթլէ մօպիլեա թաճիրի՝ Բօլուն օտասընա կի. րիպ, քէնտիսինէ կէօսթէրիլէն էշեաեթ պիթթախմին, պին ի. քի եիւղ ֆրանգ վէրմէեթի թէքլիֆ իթտի:

Վագաա պու ֆիեաթ՝ էշեանըն գըյմէթի հագըգիեէսի. նին անճագ իւշտէ պիրի իտի իսէ տէ, Բօլ՝ պունտան զիեատէ պուլմաեթ տիւշիւնմէտիկինտէն, գապուլ իթտի, վէ այլըգ պօրճլարընը էօտէեթիպ, վէ քէնտի խուսուսի էշեասընը պիր սանտըղա վէ Ժան իլէ Լինանընքինի տէ տիկէր պիր սանտըղա

եէրէշտիրիպ, պունլարը պիր արապանա եիւքլէթտիրտի, վէ քէնտիսի տէ աշաղընա էնէրէք, դաբուճու գարընա,

— Մատամըն նէրէտէ օլտուղունու պիլիրիմ, վէ պէն քէնտիսին պուլուրում, տէտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը, վէ արատան պէշ տագըգա կէշտիկի հալտէ, քէնտի խուսուսի էշեսարնը Բրօվանս օթէլինտէ քիրալատըղը օտանա կէօթիւրիւպ, պատէհու արապասընա ավտէթլէ, պուլար Հօսմանա կիթմէք իսթէտիկինի սէօյլէտի, վէ ժիւլ Վէրիէրին խանէսի նիւմէրօսունու տախի պիլտիրտի:

Բօլ բլանընը շու եօլտա թէրթիպ իթմիշ իտի:

Ժանըն, իքի եիւղ ֆրանգլըգ պիր հիսապըն պէտէլինի իսթէմէք իւղրէ Անժէլիքէ կիթմիշ օլտուղունա իսքեսթ օլմուշ իտուկինտէն, պուլար իւղէրինտէ մէրգումա պէքլէմէք, վէ տիշարը չըգտըղը սըրատա պուլուպ, մօպիւնա թաճիլի համմալլարընա թէսատիւֆ իթմէմէսի իշին, տէրհալ Սէն սօգաղընտաքի խանէսէ կիթմէսինի մէնն իյլէմէք ֆիքրինտէ իտի:

Ֆիլվադը Ժան՝ հէնուղ Վէրիէրին խանէսինտէ օլուպ, մէրգումէ, Լինանը մէքթէպէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, եանան օլարագ պուլար Հօսմանա աղիմէթ իյլէմիշ իտի:

.

Միւլազիմ էմիլ Վանտամ, Ագսաի Շարգա կիտէճէք օլան վաբօրա լաքիպ օլմագ իւղրէ չըմէնտըֆէր իլէ Թուլօնա կիթտիքտէն, վէ օգուեանլարըմըղա պիլտիրմիշ օլտուղումուղ Անժէլիք իլէ Արնօլտ Տէսվիններ արասընտաքի տէհշէթլի մէնգարէտէն սօնրա, մէղպուրէ գըղճըղաղ զանէթ միւղտարըպ, վէ հէման աղըր խասթա իտի:

Պիշարէ, պայկընլըղընտան սօնրա, չէտիտ պիր սըթմանա տիւշար օլտուղունտան, րահիպէ Մարի՝ պունտան տօլանը ֆէվգէլղանէ տիւշարը տէհշէթ օլտուղու կիպի, իրթէսի կիւն տախի պիր թապիպ ճէլպինէ մէճպուրինէթ կէօրիւլտիւ:

Թապիպ՝ մատմուաղէլ Վէրիէրին աշվալը սըհհիսէսինտէ մուխաթարա կէօրմէնիպ, ֆագաթ ֆէվգէլատէ իսթիրահա-

թա, վէ վիճուտճա վէ զիհինճէ սիւքիւնէթէ միւհթաճ իտուկինի անլաթտը:

Պիւթիւն հաֆթա զարֆընտա, րահիպէ Մարի՝ Անժէլիքին եանընտան ալըլմատըղը ճիհէթլէ, Միսթիգօ՝ պէքլէմէքտէն վէ պօշ տուրմագտան սըղըլտըղը միսիլու, հիշ օլմաղսա եէնի իգամէթ կեանհընը րահիպէնէ պիլտիրմէք իսթէտիկի հալտէ, անըն կէօլիւքմէմէսինէ թէաճճիւպ իտիեօրտու:

Անժէլիքի թէտալի իտէն թապիպ՝ մէղպուրէնին սիւքիւնէթ իւղրէ պուլունմասընը թալսիսէ իթմիշ օլտուղունտան, Վէրիէր իլէ շէրիքի տախի մուլագգաթէն մէրգումէնի րահաթսըղ իթմէմէք խուսուսընտա միւթթէֆիգ իտիլէր:

Պու սըրատա Արնօլտ՝ պանքէրէ:

— Շիմտիքի հալտէ պրագալըմ մուլագէնէսինի պուլսուն, վէ պիլ քէնտի ումուսի իյլէրիմիլլէ մէշղուլ օլալըմ, տէտի:

Իյլէ, պու միւտտէթ զարֆընտա Արնօլտ՝ Ուիլ Սգօթ իլէ Թրիլպիսէ վէ Ակօթիսինէ պաղը թալիմաթ վէրտիկինտէն, պունլար իշ կէօրմէնէ պաշլամըշլար իտի:

Անժէլիք, քէնտի խուսուսի տալիքէսինին քիւշիւք սալօնունտա րահիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ պուլունմագտա իքէն, խըղմէթ ճի գատըն՝ տիքիշճի Ժան Տէսուրտինին կէլմիշ օլտուղունու, վէ մատմուաղէլ Վէրիէրի կէօրմէք արղուսինտէ պուլունտուղունու խապէր վէրտի:

Անժէլիք՝ իշպու խապէրի ալտըղընտա, անինտէ գապուլ իլէ քէնտի եանընա կէթիլիմէսինի իսթար իթտի:

Ժան իյլէրի կիլտիկինտէ, կէնճ գըղ, մէղպուրէնին էլինի թուլթարագ:

— Խօշ կէլտինիղ, Ժան, վիղիթանըղտան նէ՝ տէրէճէ մէմուն օլտուղումու պիլմէզսինիղ, տէլի պէեան իլլէտի:

Ժան՝ Անժէլիքին զալիֆլէնմիշ վէ լէհճէսի սօլմուշ օլտուղունու կէօրաիլիւնտէ:

— Բահաթսըղ մը իտինիղ, տէլի սիւալ իթտի:

Բահիպէ Մարի. — Հէման աղըր սուրէթտէ խասթալանմըշ իտի. ֆագաթ համտ օլսուն, շիմտի քէսպի իֆագաթ իթմէք իւղրէ տիր, քէնտիսի իլին պիր աղ քէօյ հալմասը լա-

ղըմ՝ օլտուղունտան, պիր միւտտէթ իյին Բարիսի թէրք իթ. մէքլիկի բէտէրինէ արզ իտէճէեթիմ:

Անժէլիք. - Էվվէթ, զանն իտիւթորում քի, եալընըզ, պիւեիւք աղաճլար, կիւնէշ վէ չիլէքլէր՝ պէնիմ իյին ֆէվգէլատէ շիֆապախշ օլաճագլար տըր:

Բահիպէ Մարի. - Ումարըմ քի պու խուսուստա պու կիւն Մ. վէրիէրին ըրզասընը իսթիհսալ իտէպիլէճէեթիմ: Պագաթ, Ժան, սիզ նա՛սըլսընըզ, պիր ազ եօրկուն կէօրիւնիւ եօրսունուզ:

— Չօգ զիւտտէ չալըյըթորում:

— Լինաեը պիրլիքտէ կէթիրմէտինի՞զ մի. . . Բէնտիսինի կէօրսէ իտիք, բէք զիւտտէ մէմնուն օլուր իտիք:

— Լինա մէթէպտէ տիր:

— Էյի՞ մի տիր:

— Համտ օլսուն, էյի բահաթ տըր:

55

Պու սէօզլէրտէն սօնրա պիր միւտտէթ սիւքիւթ հասըլ օլտու, վէ պատէհու Անժէլիք թէրէտտիւտ վէ էնտիլէ իլէ,

— Էյ ազիզէմ Ժան, Սէն Մանտէտէ, Վիգթօրինին տիւեիւն զիւտտէթինտէն սօնրա պահսընը իթտիկիմիզ խա. յըլը նէթիճէեթ վասըլ օլմանըզա տայիր իւմիտինիզ վա՛ր մը տըր: Հէր ճիհէթլէ շայեանը թէէսսիւֆ պուլունան պիր հալի իսլահ իտէճէք միսինիզ, նիհաեթ Բօլ Պէրօ՝ նամուսլու պիր ատէմէ մախսուս օլան վազիֆէսինի իյֆա իտէճէք մի տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Ժան՝ մահզունէն պիր ահը տէրուն չէքտի, լաքին ճէվապ վիրմէտի:

Անժէլիք. - Սիւքիւթինիզ՝ զաեթէ մանէատար տըր, Բօլ՝ իսլահը հալ իլէ գըզընը մէշրուիլէթ տայիրէսինտէ պիւ. եիւթմէք իսթէմէեօ՞րմու:

Ժան. - (Կէօզլէրինի սիլէրէք.՝) Էսէֆ իտէրիմ քի, պու խուսուստա քէնտիսինի իսթիճվապ իթմէկէ պիլէ ճէսարէթ իտէմէթորում, զիրա թէրս պիր ճէվապ ալաճագլըմա էմինիմ: Բօլուն՝ պէնի սէվմէքտէն տուր օլմուշ օլտուղունու ալի. քեարէն անլաթորում: Հաթթա քէնտիսինի նէ մէրթէպէ պար օլտուղումու տա կիզլէմէթ: Պիր այ էվվէլինէ գատար պա. զը սօն իւմիտէրիմ պուլունմագտա իտի, սօն տէրէճէ սա. տագաթ, ուպուտիլլէթ վէ մուհապպէթ իպրազըլլա քէն. տիսինի պանա ճէլպ իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իտիթորում. . . Հալ պու քի պու կիւն առլա իւմիտիմ եօգ տուր. . . մտհ. քիւմ օլմուշ օլտուղումու հիսս իթմէքտէեթիմ. . . տաթիլի էօմիլիմիւզ՝ ճէհէննէմ գապիլինտէն տիր: Ա՛հ, էկէր պիլտէ. նիզ. . .

Կէնճ գատընճըղազ՝ քէլամընը գաթթ իլէ, էլինի կէօք. սիւնէ կէթիւրտիւ, զիրա հընչըրմասընտան նաչի պօղուլ. մագ բատտէսինէ կէլմիլ իտի:

Անժէլիք. - Պագաթ նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլուեօրսունուզ:

Ժան. - Նէ օլտուղումուղու պիլտիրմէեթ ութանըրըմ:

— Սէօյլէեին, ազիզէմ Ժան, սէօյլէեին. . . պիզիմ եա. նըմըղտա ութանմաերն:

Բահիպէ Մարի. - Էվվէթ, էվվէթ. սէպէպի իզթիրապ ու քէտէրինիզի սէօյլէեին, վէ էկէր էլիմիլտէն պիր խըզմէթ կէլիրսէ, պիզէ կիւվէնին:

Ժան. - Գալպէն վէ իզլէթի նէֆսճէ տիւշար օլտուղում քէտէր ու իզթիրապ բեաֆի տէյիլ տիր կիպի, շիմտի տէ զարուրէթ վէ սէֆալէթէ կիրիֆթար օլմագ թէհլիքէսի եագ. լաշմագտա տըր:

— Չարուրէթ վէ սէֆալէթ մի:

— Էվվէթ. . . հէմ տէ բէք ֆէնասը: Պօրճլար եըզըլը. եօր. . . Էթմէքճի վէ գասապ, վէլհասըլ լէվաղիմաթը պէյ. թիեթմիզի վէրէն թաճիրլէրին ճիւմէսի, պիզիմ եիւզիւմիւզ. տէն միւթէզարուր օլմագ իսթէմէտիլլէրինի պիլ պէեան, պունտան պէօյլէ վէրէսիեթ վիրմէք իսթէմէթորլար: Պունլար. տան իքիսի տիւնքի կիւն հիսապլարընը պիր մապլահաթ կիւ. զարա թէսլիմ իթմիլ օլմաղլէ, մէրգում, տալաեա գըեամ

իտեճեկինի մագամը թէհտիտե պէտան իտիւոր: Պու սա-
պահ, Բօլ պէնիմ պիր գաչ ատէտ միւնէվհէրաթըմը թէր-
հին իթմէք իւզրէ, Էմիյեթ սանտըղընա կիթաի: Լաքին գար-
զէն ալաճաղը ճիւղի մէպլաղ՝ ասլա քիֆաեթ իթմէեհէ-
կինտէն . . .

Ժան՝ սէօղիւնիւ քէստի, զիրա հընչըրմալարը՝ իֆատա-
թընը պունտան իլէրի կէօթիւրմէսինէ մանի օլտու:

Անժէլիք. - Տէվամ իտին, աղիղէմ:

Ժան. - Սիղտէ օլան ճիւղի մաթլուպումու թահսիլ
իթմէքիկի պանա էմր իթաի: Այլահ պիլիր քի, քէնտիսինէ ի-
թաաթ իթմէք իսթէմէեօրտում, ֆազաթ նաւը մուխալի-
ֆէթ իտէպիլիր իտիմ: - Մհ, Անժէլիք, պու պապտէ աֆիլը-
նըղը ըէճա իտէրիմ:

Անժէլիք. - Պիշարէ Ժան, պու խուսուստա սիղին ասլա
գապահաթընըղ եօգտուր: Գապահաթ պէնիմ տիր քի, իհ-
մալ վէ ունութ կուսըղլա սիղի պու գատար պէրլէթիմ:
Անճագ սիղի պու տէրէճէ մուղաիգա վէ զարուրէթ հալինտէ
մէմուլ իթմէտիկիմտէն, վաղիֆէսիղ պուլունուեօրտում: . .
Լաքին Բօլ Պէրօնուն մէմուրիեթի վար տըր. մաաշը սիղի
եաշաթմաեա քիֆաեթ իթմէեօր մու:

— Մաաշըն հէման թէքմիլինի խուսուսի մէսարիֆինէ,
վէ խարիճտէքի զէվգ ու էյլէնճէլէրինէ սարֆ իթմէքտէ տիր:
Չօգտան պէրի մաաշարընըն իւշտէ պիրինի խանէսինէ կէ-
թիրմէեօր, վէ պէն սօն տէրէճէ չալըշտըղըմ հալտէ, հէր
շէյէ եթիլէմէեօրում:

— Հալպուքի պու բէք աճընաճագ վէ տէհչէթլի հալտիր:
— Պիշարէ Ժան, աճապա նէ՝ գատար միւղտարըպ օլուեօր-
սունուղ:

— Էվվէթ, իգթիտարըմտան զիեատէ միւղտարըպ օլու-
եօրում: . . պարի քէնտի քէնտիմէ միւղտարըպ օլսա իտիմ,
եինէ նէ՝ իսէ. ֆազաթ սէվկիլիւ գըղըմ Լինա՝ բէտէրինին
քէնտիսինի սէվմէմէքտէ օլտուղունու, վէ հէր շէյտէն մահրում
պուլունտուղումուղու կէօրիւեօր: Հաթթա պու սապահ չօ-
ճուղումու էօրմէտէն կիթաի: Չօճուղուն պօթիլնէրի տէլին-
միշ, եէնիսինի ալմաեը իսթէմէեօր:

Բահիպէ Մարի իլէ Անժէլիք՝ կէօղէրինին եաշարընը
սիլտիլէր:

Պատէհու Անժէլիք:

— Աղիղէմ Ժան, սիղէ պօրճում նէ՝ գատար տըր, տէ-
տի:

— Իքի եիւղ եիկիրմի եէտի ֆրանգ տըր:

Բահիպէ Մարի. - Պու մէպլաղը, միւնէվհէրաթընըղտան
պաղըսընըն թէրհին իտիլմէսիլլէ հասըլ օլաճագ մէպլաղա ի-
լավէ իթաիկիկիդտէ, ալաճագլըլարընըղըն պագաեաթընը թէք-
միլէն էօտէեթպիլէճէկինիղի մէմուլ իտէրմիսինիղ:

— Խա՛յր:

— () հալտէ նէ՝ եաբմագ թասափլուրունտա պուլունու-
եօրսունուղ:

— Բօլ պունլարա ալէլ հիսապ պիրէր միգտար ազլէ ի-
թասընը թէքիֆ իտէճէք, վէ պէլքի ահապը մաթլուպ տա
գապուլ իլլէեհէճէք տիրլէր:

— Պօրճարընըղտան քեամիլէն գուրթուլմագ իլին նէ՝
միգտար ազլէեհէ իհթիեաճընըղ պուլունմագտա տըր:

— Պաշըճա իքիսինին հիսապը եէտի եիւղ ֆրանգա պա-
լիղ տիր:

— Աղիղէմ Ժան, սիղի պու տէրէճէ մուղտարըպ կէօր-
մէք իսթէմէմ: Անժէլիք պու քիւշիւք հիսապըն թէսվիեէսինէ
քեաֆի օլան մէպլաղը վիրէճէկի կիպի, պէն տէ քեաֆիէյի
ալաճագլըլարընըղըն մաթլուպաթընը թէսվիեէ իթմէք իս-
թէրիմ:

Ժան. - (Էլլէրինի գափուշտուրարագ.) Ահ, Բահիպէ
Մարի. . . Բահիպէ Մարի. . . իսթէեօրսունուղ քի . . .

Մէրգումէ՝ պունտան զիեատէ սէօղ սէօյլէմէեհէ վագըթ
պուլմատը, չիւնքի Բահիպէյի մէղպուրէ աճէլէթէն օտատան
տիշարը չըգտը:

Անժէլիք քիւշիւք պիր տօլապ աշարագ, իւշ ատէտ
պանդնօթ ալտը, վէ պունլարը տիքիշճի գատընա ուղաթա-
րագ:

— Ալըն, աղիղէմ Ժան, սիղէ իւշ եիւղ ֆրանգ վէրիեօ-
րում, տէտի:

— Ֆազաթ , մապագիսինի վիրմէք իշին եւտիմոէ բարամ եօգ տուր :

— Ֆազլասընը՝ իւէրուտէ եարտըրաճագ իշէրիմէ սաեը- շըրըզ :

— Ա՛հ , նէ՞ գատար խայրխահսընըզ :

Օլ էսնատէ րահիպէ Մարի իշէրի կիրիպ , կէնճ գատընըն ալուճունա պիր միգտար ալթուն վազ իւէ :

— Աւըն ժան , պու պին ֆրանգ տըր . պունու սիզէ վէ- րէպիւտիկիմոէն տօլաեը քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ , տէտի :

Ժան , հէեհճան վէ րիգգաթընտան նաշի ագան կէօզ եաչարընը զապթա միւգթէտիր օլմաեըպ , րահիպէ Մարինին էլէրինի թութարագ , միւքէրրէրէն պուս իթտի :

Մատմուաղէլ Վէրիէր տախի ,

— Արթըգ աղլամաեըն , ժան . . . հիշ օլմազսա , պօրճ- լարընըզտան խալի օլուեօրսունուզ : Քիմ պիլիւր , Բօլ , մուզա- գատան խալի օլարագ , պէլքի պիր ազ ագըլլաշըր , վէ քէն- տի վազիֆէսինի իճրաեէ գարար վէրիւր , տէտի :

Ժան . - Ա՛հ , էկէր էօյլէ պիր շէյ օլսա , պիզիմ իշին սէլամէթ մէլէքլէրի օլմուշ օլուրսունուզ : - Իւմիտ իտէմէտի- կիմ պիր միւսթագպէլի մահզա սաեհէնիզտէ իսթիհսալ իթ- միշ օլուրում :

Պիլարէ գատըն՝ եարը կիւլէրէք , եարը աղլաեարագ , կէօզլէրինի սիլտի , վէ մէզպուրէ խայրխահլարը նէզտինտէն մուֆարագաթ իտէճէկի սըրատա , շէօյլէ տէտի :

— Եանընըզտա ուզուն միւտտէթ գալամատըղըմտան տօլաեը աֆվընըզը րէճա իտէրիմ : - Պիւ ան էվվէլ էվիմէ կիտէեիմ քի , ահագըր մաթլուպու կէօրիւպ , ալաճագլարը- նը թէսվիեէ իտէեիմ , վէ սէլամէթի պուլտուղումուղու Բօլա սէօյլէեիմ : Տիւշիւնին պիր քէրրէ քի , մօպիւեամըղըն սէք- ուէսթրօ իտիլմէսի թասապվուր օլունուեօրտու , վէ պիր քէր- րէ մօպիւեամըզ սաթըլտը՝ մը , հալիմիզ նիճէ օլաճագ իտի :

— Կիտին , ժան , կիտին :

— Իքինիզ հագգընտաքի շիւքրանիեթիմի նա՛սըլ իս- պաթ իտէպիլիւրիմ :

Անժէլիք . - Թէշէքքիւրէ լիւզում եօգ տուր . պիզի սէ- վին , իշթէ պու գատարը քեաֆի տիր . . . Լինաեը տախի պիր ան էվվէլ պուրաեա կէթիլին : - էկէր քէօյէ կիտէճէք օլուր իսէք , սիզէ պիլտիրիւրիմ քի , անընլա պիլիւրտէ զիեարէթէ կէ- լէսինիզ :

Ժան . - էվվէթ , էվվէթ կէլիլիզ . չիւնքի պիզէ վագը օ- լան ինսանիեթիլիլիզտէն տօլաեը , սէվկիւլիւ գըզըղազըմ տախի պէեանը թէշէքքիւր իտէպիլէճէք տիր :

Ժան , քէմալը մուհապպէթլէ Անժէլիքի վէ րահիպէ Մա- րիեի էօրիւպ , գալպի՝ մէսէրրէթի աղիմէ իշինտէ օլարագ մու- ֆարագաթ իթտի , վէ Վէրիէրին խանէսինտէն չըգտըղը զէ- ման , օլ գատար խէեալի պիր հալտէ եիւրիւեօրտու քի , իքի ա- տըմ ուզագտա պուլունան Բօլ Պէրօեու կէօրէմէտի , Ֆազաթ արգատան « ժան , ժան » տէյի վագը օլան շաղըլըլը ի- շիթտիկինտէ , սարսըլարագ պաշընը կէրիեէ չէվիւտի , վէ Բօ- լու կէօրմէքլէ , հէման եանընա գօշուպ , վէ էլինի թութուպ ,

— Ա՛հ , աղիզիմ , պէն բէք զիյատէ պախթիարըմ , տէտի Բօլ . - (Թէաճճիւպլէ .) նէ՞ վար տըր , նէ՞ օլտու :

— Սէլամէթի պուլտուգ . . . ալաճագլըլարըմըզա պօրճ- լարըմըզը թէմամէն էօտէեէպիլէճէեիզ . . . օն բարա պիլէ պօրճումուզ գալմաեաճագ տըր :

Բօլ . - (Իսթիհզա իւէ .) Անժէլիքին սանա վէրտիկի իքի եիւզ ֆրանգ պունա քիֆաեթ իտէճէ՞ք մի տիր :

— Իքի եիւզ ֆրանգտան պահս իթմէեօրում : - Անժէլիք վէ րահիպէ Մարի իքի մէլէք տիրէր : Պանա պիւեիւճէք պիր մէպլաղ իթա իթտիլէր :

— Նէ՞ գատար :

— Պին իւշ եիւզ ֆրանգ :

Բօլ . - (Հայրէթտէ գալարագ վէ հէման ինանամաեարագ .)

Պին իւշ եիւզ ֆրանգ մը :

— էվվէթ . . . իշթէ ալ . գօշ , ալաճագլըլարըմըզըն վէ- քիլինէ վէր : Սօնրա մահէլլէմիզէ կէլտէ , սիւտճիւեէ օլան պօրճումուզու էօտէեէլիմ : Պիր միգտար տահա բարամըզ գա- լըր իսէ , անընլա տիկէր ուֆագ թէֆէք պօրճլարըմըզը թէէ- տիեէ իտէրիզ :

Բօլ, մէջքիւր արթունլար իլէ պանգնօթլարը ճէպինէ դօյտու, վէ ֆիքրինտէն տախի,

— Էկէր պիլսէ իտիմ, մօպիլեամըղը սաթմաղ իտիմ, հալ պու քի պու ճիհէթ տահա իտարըլը օլտու: Պու սուրէթլէ այրըլմըլ օլուրուղ, Պու ալէմտէ հէր քէս քէնտիսի իլին. եաշասըն հիւրրիսէթ:

Ժան. — Պագաթ նէ՞ թէսատիւֆլէ պուրատա պուլու. նուեօրսուն: Պէնի մի պէքլէեօրսուն:

— Էվվէթ, Բասն-Պլան սօգաղընտա ալաճագըլըլարըմըղըն վէքիլինէ կիթտիմ, վէ բէք չօգ րէճալար իլէ, ալէլ հիսապ պիր միգտար ազչէ գապուլ իթմէսի խուսուսընտա քէնտիսինի խքեթ իթմէսէ մուվաֆֆազ օլտում: Իլթէ պու խուսուսու սանա խապէր վիրմէք իւղրէ էվիմիղէ տէօնտիւմ իսէ տէ, գաբուճու գատըն՝ սէնին տիշարը չըղմըլ օլտուղունու սէօյլէտիկինտէն, Անժէլիքէ կէլմիշ իտուկինի միւլահաղա իտէրէք, սէնի պէքլէմէք իւղրէ պուրահա կէլտիմ:

— Պագաթ իտարէխանէնէ կիթմէտին մի,

— Օրատան կէշտիկիմ սըրատա, պու կիւն իլին միւսաա. տէ ալտըմ:

— Էօյլէ իսէ, շիմտի ալաճագըլըլարըմըղըն վէքիլինէ կիտէճէքսին:

— Մէրգում պէնի սաաթ պէշտէ պէքլէսէճէք տիր: Անճագ գարնըմ աճ տըր. սէն տախի աճըղմըլ օլմալըսըն: Իմտի, պիրլիքտէ պիր լօգանթահա կիտիպ, աշըգ մաշուգլար միսիլու գահվալթը իտէրիլ. օլուր մու:

Ժան՝ չօգտան պէրու Բօլուն աղընտան պու եօլտա սէօղլէր իլիթմէմիշ օլտուղունտան, պու տէֆա իլիթտիկի սէօղլէրտէն ֆէվգէլատէ մահգուղիսէթ հիսս իթմէքտէ իտի: Պիշարէ գատընճըղաղ՝ օ ալշաղըն օյնատըղը օեունա շիւպհէ պիլէ իթմէեօրտու:

Իմտի, մէղպուրէ, եիւքսէք սէտա իլէ:

— Օլուր մու տա սէօղ միւ, անճագ թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, Լինա պիղիմ իլէ պիրլիքտէ պուլունմաեօր... Լօգանթատա գահվալթը իթմէքտէն աճապա նէ՞ գատար մէմնուն օլաճագ իտի, տէյի պէսան իլլէտի:

— Եօլտա Լինահա պիր շիֆթ պօթին ալըրըղ:

— Էվվէթ, Էվվէթ... Էմնիյեթ սանտըղընտան, Էլմասլարըմը թէրհին իթտիկինտէ, գաղէն նէ՞ միգտար ազչէ գալտըրապիլտին:

— Իքի եիւղ եիկիրմի սէքիլ ֆրանգ:

— Պու մէպաղա իհթիեաճըմըղ գալմատը տէյի զանն իտէրիմ:

— Էվվէթ, եարըն սապահ ալտըղըմ ազչէեի թէսլիմ իտէրէք, Էմանէթլէրիմիլի գուրթարաճաղըմ:

Պունլար, պու եօլտա միւքեալէմէ իտէրէք, պիր լօգանթանըն էօնիւնէ մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէն, Բօլ,

— Շուրահա կիրէլիմ, տէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումլար, մէջքիւր լօգանթահա կիրիպ, Բօլ՝ Պօրտօ շարապը իլէ պէրապէր ալէա թաամլար սիբարըլ իթտի, վէ պատէհու Ժանա խիթապէն:

— Պիլիսին քի թէլաշ իտէճէք հիշ պիր սէպէպիմիլ Եօգտուր. իմտի թաամ իտէրէք վագթըմըղը կէշիլիլիմ, տէյի իֆատէ իթտի:

Էօյլէտէն պիր պուշուգ սաաթ սօնրա, Բօլ, եէտիքլէրի թաամլարըն վէ իշտիքլէրի շարապլարըն պէտէլինի էօտէտի, վէ մօպիլեաճը՝ իքի սաաթ զարֆընտա մօպիլեաեթ թաշըթտըրմըլ օլաճաղընտան, խապիսի մէրգում, պօշաթըլմըլ օլան խանէեթ Ժանըն կիթմէսինտէ արթըղ վէսվէսէ հիսս իթմէտիկինտէն, Իքիսի պիրլիքտէ լօգանթատան չըղտըլար:

Բօլ Պէրօ իլէ Ժան՝ պիր պօթինճի մաղաղասընա կիրիպ, Լինա իլին պիր շիֆթ պօթին սաթըն ալտըղտան սօնրա, ճիւլարտաքի պուլվարա գատար եօլլարընա տէվամ իթտիլէր:

Օլ էսնատէ, սաաթ, ալաֆրանկա իքիեի կէշիեօրտու: Բօլ տուրուպ:

— Արթըդ պիրի պիրիմիդտէն այրըմալըերդ, տէտի,
Ժան. — Պանա էվէ գատար նիշին բէֆագաթ իթմէեօր-
սուն.

— Մատէմ քի պու կիւն բուխսաթ իսթիհսալ իթմիշիմ
տիր, պունտան պիլ իսթիֆատէ պիր գաչ մահէլէ կիթմէք
իսթէրիմ: Օնտան սօնրա ալաճագ սահիպլէրիմիդին վէքիլի
նէզտինէ կիտիպ, պօրճլարըմըլ թէէտիեէ իտէճէեիմ, վէ
ագչամ տաթի թամամ իթմէք իւզրէ սաաթ եէտիտէ ավտէթ
իտէրիմ: Ագչամ իշին միւքէմմէլ պիր թամամ հաղըրլա, հէ
մի: — Իւզէրինտէ ագչէն վա՛ր մը տըր:

— Զիզտանըմտա եալընըլ իւշ ֆրանգըմ վար տըր:

Խապիս՝ ճէպինտէն իքի լուի ալթունու չըգարըպ:

— Ալ շու իքի լիւաեը, վէ թէլաշ իթմէեէրէք էվէ տէօն,
տէտի:

— Տիմէք պու ագչամ թամ սաաթ եէտիտէ ավտէթ
իտէճէքսին:

— Էվվէթ, էվվէթ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Ժան, պուլվարտան կէչիպ նա-
պէտիտ օլտու:

Պիշարէ գատընճըղաղ աօլա պիր ուղուրսուղուգ հիսս
իթմէերիպ, տայիմա թաղերիգ ալթընտա պուլունան գալպի,
պու քէրրէ պիլաքիս նէվիմա մէսէրէթ իշինտէ պուլունուեօր
իտի:

Բօլ, մէրգումէ հագգընտա մուամէլէյի թէվէճնիւհ-
քեարանէ իպրաղ իթմիշ օլտուղու հալտէ, հանկը ինսանի
նաղար օ ալաղըն գալպի տէրունինի կէօրէպիլի իտի, օ ալ-
չաղըն քի, գըղընըն վալիտէսինի ալչագճասընա թէրք իթտի-
կի սըրատա, մահզա զարուրէթ վէ մուղաիգատան գուր-
թարմագ իշին մէղպուրէեէ վէրիլմիշ օլան ագչէեի տէ էլին-
տէն զասպ իլլէմիշ իտի:

Բօլ, պիշարէ գատընճըղաղա աթֆը նաղար պիլէ իթ-
մէքսիդին, Մատէն թարաֆընա կիթմէք իւզրէ պուլվար էն-
տի, վէ քէնտի քէնտիեէ տէ շու սէօղլէրի սէօլլէեօրտու:

— Վէրիէրին պանգասընա կիթմէլիեիմ, պու գարը օրա-
տա պէնի պուլամաղ: — Վէրիէր տէ, պանգասընըն խտրիճին:

տէ քէնտի իշլէրինտէն վէ մէմուրլարընտան պահս իթմէտի-
կինտէն, Անթէլիք՝ բէտէրինին եանընտա չալըշտըղըմը պիլէ-
մէեէճէք տիր: — Պունունլա պէրապէր, պէն շու գարըտան
այրըլտըմ. պալըճա մատտէ պու տուր:

Բօլ, Լը Բէլըթիէ սօգաղընա մուվասըլէթինտէ, Ժիւլ
Վէրիէր՝ վէ Արնօլտ Տէսվիներնըն պանգասընա կիրտի: Օլ էս-
նատէ մէղքիւր պանգատա բէք չօգ էշխասս պուլունուպ, ու-
մումի պիր կիտիպ կէլիշ միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Իքի կիւնտէն պէրու Պանգ Բօրիւլէր նամընտա օլան պու
մալիէ իտարէխանէսի նաղարիաթ ալէմինտէն ֆիլիիեաթ ալէ-
մինէ թահվիլ օլունմուշ օլուպ, խալղըն քէսրէթլէ միւրա-
ճաաթը իւզէրինէ, մէրգուման իքի շէրիքլէր, Սօսիէթէ Ժէ-
նէրալ վէ Գրէտի Լիօնէ պանգալարընա պէնզէեէպիլէճէքլէ-
րինի, վէ անլէր կիպի Բարիսին հէր թարաֆընտա շիւպէլէր
թէէսսիս իտէճէքլէրինի տիւշիւնիւեօրլար իտի:

Բօլ, պիր նէղարէթ գալասը կիպի էլպիսէ կիեինմիշ օ-
լան պիր խրղմէթքեարա,

— Միւսիւ Վէրիէրի կէօրէպիլիլմիեիմ, տէլի սիւալ
իթտի:

Խրղմէթքեար. — Պանգաեա միւթէալլիգ իշ իշին մի
կէօրմէք իսթէեօրսունուգ:

— Խալը, խուսուսի պիր մատտէ իշին կէօրմէք իսթէ-
րիմ:

— Գարթընըղը պանա վէրիլմիսինիլ:

— Իւզէրիմտէ գարթըմ եօգ տուր:

Խրղմէթքեար, իւզէրինտէ եաղմաղա մախսուս քեաֆֆէ-
յի էշեանըն մէվճուտ օլտուղու պիր սուֆրա կէօթէրէրէք:

— Իսմինիդի պիր քեաղըտ իւզէրինէ եաղըն քի, կէօթիւ-
րէեիմ, տէտի:

Մուճիպինճէ հարէքէթ օլունուպ, Բօլ, Վէրիէր իլէ Ար-
նօլտուն պուլունտուղլարը օտաեա կիրտիլիտի:

Վէրիէր. — (Ատի պիր սուրէթտէ Բօլուն էլինի թութա-
րագ.) Տիւշիւնտիւնիլմիւ միւ:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, էվվէթ ամճա, տիւշիւնտիւմ, վէ
թէքլիֆինիդի մա մէմունիյեէ գապուլ իտէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, շէրիքիմ պուլունան Մ. Տէսվինեը իլէ ուղլալըն . . . (Վէրիէր՝ պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման Արնօլտու կէօսթէրիյօրտու.) Պանգանըն մէմուրլարը մուամէլաթընա խասսէթէն Մ. Արնօլտ պագար: (Պատէհու պանքէր՝ Արնօլտա խիթապ խտէրէք.) Սիղէ պահսընը իթմիշ օլտուղում Բօլ Պէրօ տուր:

Բօլ՝ արգատաքի եաղըխանէեէ տօղրու իլէրլէտի, վէ պու եաղըխանէնին էօնիւնտէ օթուրմուշ օլան Տէսվինեը՝

— Սիղ Գրէտի Լիօնէ պանգասընտա՝ մը իտինիզ, տէտի:

— Էվլէթ, միւսիւ:

— Օրատա նէ՝ եաբար իտինիզ:

— Գեաֆֆէյի խըզմէթլէրտէ պուլունտում, Տահա տինն. քի կին, հէնուզ իսթիֆամը վէրմէմիշ օլտուղում հալտէ, պուլվար Սէն-ժէրմէնտէքի շիւպէտէ պուլունտուեօր իտիմ:

— Նէ՝ ալլըզ ալըր իտինիզ:

— Իւշ եիւզ ֆրանգ:

— Պուրատա սիղէ իւշ եիւզ եէթմիշ պէշ ֆրանգ վէրի. լէճէք տիր: Շէրիքիմ զաթէն սիղի թանըեօր. պու սէպէպլէ հագգընըզտա թահգըզաթ իճրասընա լիւզում եօգ տուր: Մէմուրիեթի ճէտիտէնիզէ նէ՝ վագըթ պաշաեապիլիսինիզ:

— Էկէր իսթէրսէնիզ, եարըն տէյիլ օլ պիր կին պաշլարըմ:

— Բէք էյի պիղ տէ օլ վագթա գատար սիղին խըզմէթինիզի թային իտէրիզ: Խտարէխանէմիզ սաաթ տօղուզտա ալըլըպ, սաաթ պէշտէ գաբանըր: Թամ վագըթտա պուլուն. մագըլըզ՝ շարթը էվլէլ տիր:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա Բօլ օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ մէրգում տէլիգանընըն աղիմէթինտէն սօնրա, Վէրիէր՝ շէրիքինէ խիթապէն:

— Պունու տա բէնշէմիզէ կէշիրտիք, տէտի:

Արնօլտ. — (Ղարիպ պիր թէպէսսիւմ իլէ.) Միւսթէրիշ օլուն, պունուն իճապընա պէն պագարըմ:

Բօլ՝ Վէրիէր վէ Արնօլտ պանգասընտան չըգտըգտան սօնրա, մէմուր օլտուղու Գրէտի Լիօնէ պանգասը շիւպէսինէ աղիմէթլէ, իսթիֆամընը վէրտի, վէ խուսուսի քեաղըտլարը-

նը ալըպ, իւշ կինէ գատար տաթի մատչարընը թահսիլէ կէլէճէկինի պիլպէեան, պիր սիկարա եագտը, վէ շաբգասընը տաթի գուլաղընա տօղրու էյիպ, պուրնունըն ալթըն. տան պիր օրէրա հալտսը մըրըլտանարագ, վէ կիւզէլ գատընլարը թէմաշա խտէրէք, Գրէտի Լիօնէ պանգասը շիւպէսինի թէրք իլլէտի:

Մէրգում, հէմ ճէպինտէ աղշէ պուլունմասընտան վէ հէմ տէ սէրպէսթ օլմասընտան տօլաեը մէմնուն օլուպ, պունտան զիեատէ պաթթիեար օլմասը իլին նէ՝ եաբագ լաղըմ իտի:

Բօլ՝ էլինի քէսէսինէ վուրարագ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

— Վիզթօրինին քէօյտէ իտէճէկի զէֆք վէ էյլէնճէնին պիր միգտար մասրաֆը եէտիմտէ մէվճուտ տուր: Ահմագ զէվճինէ տէ ալէա պիր աղշամ թատմը իքրամ իտէպիլիթիմ:

Մէրգում, իլք աղշամը Էօթէն Լուագօ իլէ սաթթէ Գօրէտիեէ րասթ կէլմիշ օլտուղու մէյխանէեէ կիթտի:

Կէլէլիմ Ժան Տէսուրաիեէքի, Բօլուն վէրտիկի գըրգ ֆրանգը համիլ օլտուղու հալտէ, թէլաշ իթմէեէրէք Սէն սօգաղընտաքի խանէսինէ տօղրու կիտիեօրտու: Լաքին անտէն էվլէլ, պիզ, խանէի մէղքիւրէ կիտէլիմ:

Իհթիեար բաշալրաճը Բիէր Պէրօնըն՝ հէնուզ միւնասիպէթ իթմիշ օլտուղու Ժէնտր սօգաղընտաքի տօթունտան այրըլտըգտան սօնրա, տէրհալ Ժանըն խանէսինէ կիտիպ, հէր պիլտիկինի օնա սէօյլէմէք նիեթթինտէ պուլունտուղունու իւշար իթմիշ իտիր, շիւնքի մէրգում՝ Գօրտիէ իսթինտէ օլան Ուիլ Սթօթուն քեաֆֆէյի իֆատաթընը Ինճիլի շէրիֆին քէլիմաթը մագամընտա թէլագգը էլլէր իտի:

Շու հալտէ Բիէր Պէրօ՝ Սէն սօգաղընա միւթէվէճճիհէն հարէքէթլէ, Բօլուն, քէնտի սանտըղընը պիր արապաեա եիւլլէթէրէք, Պիւսի սօգաղընտա վագը Բրօվանս օթէլինէ կիթմէսինտէն աղ սօնրա, 27 նիւմէրօլու խանէնին գաբուսունա մուվասըլէթ իլլէտի:

Բիէր Պէրօ զաթէն պիր գաշ տէֆալար եէկէնինին խանէսինէ կէլմիշ օլտուղունտան, գաբուճուտան մալիւմաթ ալ-

մագսըղըն տողրուճա եօգարը չըգմանա պաշլատը, ֆագաթ նէրտիվէնտէ, այնալը պիր տօլապ աշաղընա էնտիրմէքտէ պուլունան իրի քիչիւնէ րասթ կէլմէքլէ, տուրմանա մէճպուր օլտու: Մուախտարէն պէ թէքրար եօգարը չըգմանա տէ վամ պիրլէ, Բօլ իլէ Ժանըն իգամէթ իթտիքլէրի գաթա մու վասըլէթլէ, մէրգուլարըն տայիրէսի գարուսունուն թէքմիլէն ալըգ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ մէրագտա գալարագ ի չէրի կիրտի:

Օլ էսնատէ իրի քիչի գարեօլանը տաղըթմագլա մէշղուլ օլուպ, շիւման վիճուտլու պիր ատէմ պունլարա պագըքօրտու:

Բաշավրաճը. - (Եիւքսէք սէտա իլէ.) Աճապա եանլը՜ ժը կէօրիւքօրում:

Շիւման վիճուտլու ատէմ մէքքիւր սէսի իշիտիկինտէ, արգասընա տէօնտիւ: Պու ատէմ մօպիլեա թանհրի օլուպ, բաշավրաճընա խիթապլէ,

— Նէ՜ իսթէքօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Բիէր. - Աճապա եանլը գաթա՜ մը չըգտըմ տէյի, քէնտի քէնտիմէ սիւալ իտիքօրում: Մ. Բօլ Պէրօնուն տայիրէսի պու տէյի՜ մի տիր:

— Էվվէթ, պու տուր:

— Տիմէք պաշգա եէրէ քաղ իտիքօր:

— Խայր, պանա սաթաղը մօպիլեանը պէն թայրտըքօրում: Մ. Պէրօ պու ազլամ Լիօնա կիրտիքօր, պէն տէ խանէսի էշեասընը թօքտան սաթըն ալտըմ:

Բիէր՝ հայրէթլէ մէքքիւր սէօղլէրի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Պու ազլամ Լիօնա՜ մը կիրտիքօր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, պու ազլամ:

— Չէվճէսի իլէ գըղը տա պիրլիքտէ՜ մի:

— Պէնիմ պու խուսուստա մայիւմաթըմ եօգ տուր, լաքին էկէր սիզ մայիւմաթ ալմագ իսթէքօր իսէնիզ, պէքլէմէլիսինիզ... Մ. Բօլ պիր սանտըգ պրագաը, շիւպհէսիզ ալմանա կէլէճէք տիր:

Բաշավրաճը. - (Բէնտի քէնտիքէ.) Էլպէթթէ պէքլէեճէքիմ. պու հալէր պանա զանէթ զարիպ կէօրիւնիւքօր:

Պատէհու գարուսունուն նէղտինէ էնէրէք,

— Բօլ Պէրօնուն կիրտիկի սահի՜ մի տիր, տէտի:

— Էվվէթ, միւսիւ, Լիօնա կիրտիքօր, պուրանա օլան պօրճլարընը էօտէտի, վէ մօպիլեասընը տախի սաթաը: Անճագ մատամ Ժան ալտէթինտէ. եօլճու օլտուղունու խապէր ալըր իսէ, թէաճճիւպաէ գալաճագ տրր:

— Տիմէք Ժան պուրատա տէյիլ իտի:

— Խայր, միւսիւ. Մ. Բօլուն կիրտիկի զէման մատամ տիշարը չըգմը՜ իտի:

— Բիւչիւք Լինա նէրէտէ տիր:

— Մէքթէպտէ տիր:

Բիէր գուլաղընը գաշմագա պաշլատը: Պու նակէհանի աղիմէթ վէ Ժանըն իշտէն խապէրտար օլմամաը, վէհասըլ հէր հալ, քէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնիւքօրում: Մէրգու՜ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Մ. Պէրօ ալտէթ իտէճէ՜ք մի տիր, տէտի:

— Էվվէթ, միւսիւ. պիր ազ էվվէլ պուրատան կիրտիկի զէման, թէքրար կէլէճէկինի սէօլլէտի:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ. պէնտէ թէքրար կէլմէք իւզրէ շիմտիլի մուֆարագաթ իլլէրիմ:

Բաշավրաճը տիշարը չըգտը, վէ գարչըտա պուլունան պիր շարապճը տիւքքեանընա կիրիպ, քէնչիքէնին էօնինտէ օթուրտուգ տան սօնրա, պիր ազ էքմէք, քէյնիլ վէ պիր շիչէ պէեազ շարապ կէթիրտէրէք, վէ 27 նիւմէրօլու խանէնին գարուսունա կէօղլէրինի աթֆի իտէրէք, մէքքիւր գահվալթընը ահէսթէ սուրէթտէ եէտի:

Սաաթլար կէշտիկի հալտէ, նէ՜ Ժան վէ նէ՜ Բօլ մէյտանա չըգմատըլար:

Սաաթ իւշտէ բաշավրաճը, սապրը թիւքէնէրէք, պօրճունու էօտէեիպ, տիւքքեանտան չըգտը, վէ մահէլլի մէքքիւրտէն մուֆարագաթ իթմէք իւզրէ իքէն, եէկէնինին եաւալ եաւալ կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէն, մէրգուլմէեի գարչըլատը:

Ժան. - (Բիէրի թանրեարագ.) Ա՜հ, սէվկիլիւ տանը. ճըղըմ, հանիլը բիւզկեար սիզի մահէլլէմիլէ սէվգ իթտի:

Պիղիմէ պիղիքտէ թաամ իտէճէքսինիդ, տէյիլ մի, էկէր մուվաֆֆադաթ իտէրսէնիդ, զիեատէսիյլէ մէֆնունն օլու-րում:

Բիէր. - Սիդին իլէ թաամ մը իթմէք. . . տիմէք տի-շարտա օլտուղունուդ իշին պիր շէյտէն խապէրինիդ եօգ-տուր:

— Հանկը շէյտէն:

— Բարիսի թէրքլէ Լիօնա կիտիեօրսունուդ:

Ժան՝ աճապա Բիէր Պէրօ թէճէննիւն միւ իթմիշ տիր, եօգսա տէրէճէտէն զիեատէ իշմիշ մի տիր տէյի մէրգումա պագտըգտան սօնրա, կիւլէրէք:

— Բարիսի թէրքլէ Լիօնա՞ մը կիթմէք. . . Պու խապէրի նէրէտէն ալտընըդ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվինիդին գարուճուսունտան:

— Տայըճըղըմ, օ սիդին իլէ էյլէնմիշ:

57

— Խայր, եէկէնիմ, գարուճու պէնիմէ էյլէնմէտի:
- Սիդին զայպուպէթինիդ էսնաօրնտա Բօլ կէլէրէք, Լիօնա կիտէճէկինիդի սէյլէմիշ, վէ. . .

Ժան, թէքրար կիւլէրէք, վէ մէրգումունն իֆատէսինի քէսէրէք:

— Նէ՞ սէյլէեօրսունուդ, տայըճըղըմ, պէն շիմտի Բօլ-տան այրըլտըմ: Մօնմարթը վարըշընտա քեային պիր լօգան-թատա պիրլիքտէ թաամ իթտիք: Սօնրա Լինաեա պիր շիֆթ պօթին ալտը: Քէնտիսի պաղը մահէլլէրէ կիտէճէք տիր. ֆադաթ ազշամ թաամը իշին, թամ սաաթ եէտիտէ էվէ ալտէթ իտէճէք տիր:

Բիէր. - (Թէհայեիւլէ.) Էյլէ իսէ պու հալ նէ՞ տիր:

— Հանկը հալ, նէրէտէքի հալ:

— Խանէնիդտէքի հալ. . . տայիրէնիդ պօշանմըշ տըր:

Ժան. - (Լէհէսի սօլարագ.) Պօշանմըշ մը տըր:

— Էվլէթ, Բօլ տայիրէնիդին էշեասընը սաթմըշ, վէ սաթըն ալան տա քեաֆֆէսինի թաշըթտըրմըշ տըր:

Ժան. - (Լէհէսի տահա զիեատէ սօլարագ.) Ֆադաթ պու միւմքին տէյիլ տիր:

— Նիհաեէթ, եէկէնիմ, սապրմը թիւքէտիեօրսուն. պէն կէօրտի կիւմիւ սէյլէեօրում, վէ աալա սէրսօլ տէյի-լիմ:

Պու արա, Բիէր վէ Ժան, 27 նիւմէրօլու խանէնին գար. շըսընա մուլասըլէթ իթտիքլէրինտէ, կէնճ գատըն արապա գարուսունտան կիրիպ, մէճնունէ միսիլլու հալլիտէն կէշէ-րէք, գարուճունունն օտասընա պիտտուխուլ:

— Սահի՞հ մի տիր, պիր մօպիլեա թաճիրի կէլէրէք էշ-եամըղը գալտըրտը՞ մը, տէյի սիւալ իթտի:

Դարուճու գարր. - Էվլէթ, մատամ. գալտըրմասարտա լաղըմէտէն իտի, չիւնքի Մ. Պէրօ անլէրի սաթմըշ իտի: Հաթ-թա սիդին մուֆարագաթընըղտան պիր չարեէք սաաթ սօն-րա, մօպիլեա թաճիրինի քէնտիսի կէթիրտի, վէ պօրճուլ օլ-տուղու իճարէեի տէ թէէտիեէ իյլէտի:

Ժան. - (Քէմալը տէհէթլէ.) Պէրապէրինճէ հիշ պիր շէյ կէօթիւրմէտի՞ մի:

— Պիր արապաեա պիր սանտըղ եիւքլէթտի, վէ տիկէր պիր սանտըղը, մուախիսարէն կէլիպ ալմադ իւղրէ պուրաեա պրագտը:

Ժան. - (Անլընը էլլէրի տէրունինէ ալարագ.) Սիւպհան Ալլահ. . . սիւպհան Ալլահ. . . պու տաթթա ֆէնա պիր րիւեա տըր, միւմքին տէյիլ տիր: Բօլ պու եօլտա հարէքէթ իտէմէդ, ֆէվգէլատէ նամուսուղլուգ վէ մուճիպի մահճու-պիլեթթ տիր:

Բիէր. - Նէ՞ թէխայեիւլ խաիեօրսունուդ, եէկէնիմ:

— Հիշ պիր շէյ, հիշ պիր շէյ թէխայեիւլ իթմէեօրում. . . իւղէրիմտէ նէօպէթ վար տըր. ազլըմ պաշըմտա տէ-յիլ տիր. տայիրէմին անախթարը նէրէտէ տիր:

Դարուճու գատըն տախի հէեհճանա տիւչար օլարագ:

— Իշթէ մատամ, մօպիլեա թաճիրի կիթտիկի վէման

պանա թէսլիմ իթտի . լաքին սիդին եէտինիդտէ տէ պիր ա. նաթթար վար տըր , տէտի :

Ժան , ֆիլվագը քէնտի ճէպինտէ տէ պիր անաթթար պուլունտուղունու խաթըրլամաեարագ , գաբուճունուն վէր. տիկի անաթթարը ալըպ , հէեէճանը աղիմ իլէ , վէ արգատան , զանէթ միւէսսիր հալտէ օլան Բիէր կէլտիկի հալտէ , տայի. րէսինին պուլունտուղու գաթա չըգտը , վէ իշպու տայիրէնին գաբուսունու քէմալը զազապ վէ չիտտէթլէ աշարագ , պու. նուն քեամիլէն պօշ օլտուղունու , վէ տէրունինտէ պիր սան. տըգտան պաշգա պիր չէյ պուլունմատըղընը կէօրտիւ , վէ տէրհալ իշպու սանտըղա գօշուպ , գաբաղընը աշտըղտան սօնրա , տէհէթլի պիր նիտա րէֆ իլէ ,

— Ալշա'գ , ալշա'գ , ալշա'գ , քէլիմէլէրինի իրատ իյ. լէտի :

Բաշավրաճը . - (Եէկէնինին նաղիք էլլէրինի սինիրլի վէ նաթըրլը ալուճլարը իչինէ ալարագ .) Անլատըմ . . . հէր չէյի անլատըմ . Լիօնա սէյեահաթ իտէճէկի սէօղիւ սըրֆ եարմա տըր , տէսիսէ վէ հիլլէ տիր . . . Բօլ' գօլայճա սիդ. տէն գուրթուլմագ իսթէմիլ . . . հէր չէյի սաթմըշ , վէ սիդի պիւթիւն պիւթիւն աշըգտա պրագմըշ տըր :

Ժան . - (Տիլլէրինի սըգարագ .) Ալշա'գ , զատտա'ր , խապասէթինի թէրթիպ իթտիքտէն սօնրա , կէլիպ պէնի պէք. լէմէեէ ճէսարէթ իթմիլ տիր : Պէնի սօյտուգտան սօնրա , գըղընը վէ պէնի թէրը իթտի . . . ա'հ , իշիմիլ պիթտի . . . շիմտի լանէթլի քիմսէլէրիլ . հալիմիլ նիճէ օլաճագ տըր :

Բաշավրաճը . - (Եէկէնինին մէյեուսիեթինի կէօրմէքլէ կէօղլէրի եաշարարագ .) Գըղըմ , պէօլլէ մէյեուս օլմաեա մա. հէլլ եօգ տուր :

Ժան . - (Ագլը պաշընտա օլմաեարագ .) Էվլէթ , պուն. տան պէօլլէ պիլ լանէթլի քիմսէլէրիլ . . . Ա'հ , էկէր պիլսէ իտիմ , ֆագաթ խայր , էմին իտիմ : Պէօլլէ ալշագլըգլար խա. թըրա կէլէպիլի մի : Պօրճլարըմըղըն թէսլիեէսի իլին մէպա. լիլի լաղըմէնին քէնտի եէտինտէ պուլունտուղունու կէօրմէք. լէ , քէնտիմի պաթիթիեար զանն իտիեօրտուլմ . . . լաքին խա. յին օ ագչէեի պէնտէն սիլըգաթ իթտի . . . վէ պիլի , եանի

պէնի վէ Լինաեը ֆագը ու զարուրէթ իչինտէ պրագարագ սալուշուպ կիթտի : - Տա'յըճըղըմ , պիր աղ էվլէլ պանա նէ եաթըղընը պիլիլմիսինիլ . . . Հարէքէթի վագըրաթ օլ տէրէ.՝ ճէ ճանվէրանէ տիր քի , ինանամաղսընըլ . . . Պիր մահէլլտէն պին իւշ եիւլ ֆրանգ ալմըլ իտիմ . . . Պէնիմ իչին քիւլիւք պիր սէրվէթ տիմէք իտի : Պու մէպլաղտան պանա պիր չէյ պրագմատը . . . հա' հա' , մէպլաղը մէղըրիւտէն գըրդ ֆրան. գընը պանա վէրմէք կիպի պիր ալիճէնապլըգտա պուլուն. տու : Հէմ տէ պուրատա պուլունան էշեանըն ճիւմէսինի սաթմըշ . . . լաքին պու տտէմտէ գալպ եէրինէ աճապա նէ՝ վար տըր : Հա'նկը մուղիլիլ թէէսսիր՝ պու կիպի խապասէթլէր իրթիքեապընա քէնտիսինի սէվգ իտիեօր . քէնտիսինի խըրսըլ իթմէք տէրէճէսինէ գատար էնտիրիեօր : - Մէղըրիւ պին իւշ եիւլ ֆրանգ եալընըլ պէնիմ իտի : Մօպիլեամըլ՝ հէմ քէն. տիսինին , հէմ տէ պէնիմ իտի , չիւնքի պիր գըրմընը պէն կէ. թիլմիլ իտիմ , եաթօտ տահա տօղրուսու ահապը մաթլու. պուլունուլուն րէհինի իտի :

Բիէր . - Շիւպհէսիլ պօրճլարընըլ թէէտիեէ իթմիլ տիր :

Ժան . - Քէնտիսի մի պօրճլարըմըլ թէէտիեէ իտէճէք . . . էօլլէ իսէ սիլ տահա անը լանըղըյլա թանըեամամշսընըլ : Պէնիմ խապէրիմ օլմաեարագ պիւթիւն էշեամըլը սաթմատը՝ քիմսէեէ պիր բարա վիրմէմէք իչին տիր : - Տաեըճըղըմ , մէր. դումուն գապահաթընը խաֆիֆլէթմէեէ չալըշմաեըն :

Բիէր . - Պէ'ն մի օ ալշաղըն , օ խապիսին գապահաթընը խաֆիֆլէթմէեէ չալըշմաղըմ : Խա'յր , եէկէնիմ , պէն սիլի թէսէլլիեէ չալըշընօրուլմ :

Ժան . - (Աճը աճը պիր իֆատէ իլէ .) Պէնի թէսէլլի մի :

Բիէր . - Օ խապիսին նէ մախլուգ օլտուղունու պիլիեօ. րուլմ : Լաքին քէնտիսի գատար , վէ պէլքի տէ քէնտիսինտէն զիեատէ տիկէր ալշագ քիմսէլէր տէ պուլունտուղունու պի. լիլիմ :

Ժան . - (Թէլալ իլէ .) Քի'մ տիր :

— Օ գարը քի , էվլէնմէղտէն էվլէլ անըն մաշուգէսի օլ. տուղու կիպի , էլան պու կիւն տախի մաշուգէսի տիր :

— Մաշուգէ' մի . . . ա'հ , հիսս իտիեօրտուլմ . թապիլի

տույզուլարմ պու խուսուսու պանա խապէր վերիւորլար ի. տի... Մաշուգէսի քիմ օլտուղունու պիլիւր իմիշտինիզ, վէ քէնտիսինի տէ թանըր իմիշտինիզ. . . Լաքին տայըճըղըմ, նի. չին պանա խապէր վէրմէտինիզ, Պու հարէքէթինիզ ֆէնա. լըգ տըր:

— Հիշ պիւր շէյ պիւլմէզ իտիմ, վէ էկէր հագըգի պիւր տօսթ պանա իշի պու սապահ անլաթմասա իտի, պու ալ. չադլըղը ասլա ֆէհմ վէ տէրք իտէմէեէճէք իտիմ, Հաթթա պու կիւն պուրաեա կէլիշիմտէ, խաստէթէն պու վագըաեւ սի. ղէ խապէր վէրմէք մագսէտիլլէ տիւր:

— Լաքին հանկը ալապ գարը տըր քի, թէէսսիւր վէ նուֆուղու, պէնի վէ գըղըմը մէսքէնսիզ վէ էքմէքսիզ պը. րագարագ, պու ատէմի իղֆալ իտիյօր:

— Պիզլաթ օ եէկէնիմ քի, քէնտիսինի նամուսու պիւր գըղ զանն իտէրէք ղէվճէ տէյի գապուլ իթմիշ օլտուղու պիւր միւհթէրէմ տէլիգանլընըն պէտպալթլըղընը մուճիպ օլմաեա թէրէտտիւտ իթմէմիշ տիւր:

— Տիմէք Վիզթօրին տիւր:

— Թա քէնտիսի:

— Վիզթօրին հա... տահա պիւր այլըգ էվլի... Հագ. գընըզ վար տըր, տայըճըղըմ, օ տախի քէնտիսի կիպի ալ. չապ տըր, վէ պէլքի քէնտիսինտէն ղիեատէ ալապ տըր: Ահ, ալապ... ալապ:

— Գըղըմ, թէսկին օլուն, կէօղլէրինիզի աչարագ իղհա. րը հիտտէթ իթմէքտէն հիշ պիւր նէթիճէ հասըլ օլամազ, Տիւշիւնմէք վէ թէտպիւր իթթիխազ իյլէմէք լաղըմ տըր:

— Ահ, տայըճըղըմ. նէ՞ թէտպիւր իթթիխազ իտէպիլի. րիմ, իթթիխազ իտէճէկիմ թէտպիւր՝ քէնտիսի եա քէնճիւրէ. տէն սօգաղա, եախօտ պիւր քէօրրիւտէն Սէն նէհրինէ աթ. մագտան իպարէթ տիւր: Պունտան զայրի թէտպիւր կէօրէմէ. եօրում:

— Էվվէլ էմիրտէ պու կիպի միւլահաղալարը պէրթարաֆ իթմէլիսինիզ... իսթէրմիսինիզ քի Բօլու պուլաեւմ, Մէրգու. մուն Լիօնա եօրճուլուղու սախթէ իտուկինտէն, չալըշաղը պանգաեա կիթտիկիմտէ, մահէլլի իգամէթինի անլաեապիլի.

րիմ, էկէր օրատան սէօյլէմէզլէր իսէ, պէն քէնտիսինի արա. եըպ պուլուրում, վէ պէլքի պաղը միւէսսիւր նասիհաթլար վիւրմէքլէ, տօղրու եօլա կէթիլիւրիմ, էյ պունա սիզ նէ՞ տէր. սինիզ:

— Բէճա իտէրիմ, տաեըճըղըմ, պու խուսուսու հիշ պիւր թէշէպպիւստէ պուլունմաեւն:

— Տիմէք օ ալապլարըն՝ քէնտի խապասէթլէրինտէ տէ. վամլարընա միւսաատէ իտիւօրսունուզ:

— Տաեըճըղըմ, նէ եաբաճաղըմը հէնուզ պէն տէ պիլ. մէմ, Ֆագաթ էկէր եարաճագ պիւր շէյ վար իսէ, օ տա պա. նա ալիտ տիւր, Բէտէրի՝ էվլատը նէղտինէ կէթիւրմէք, եախօտ օ իքի ալապտան ինթիգամ ալմագ վաղիֆէտի՝ պանա րաճի տիւր:

— Պագաթ ագըլսըղճա թէշէպպիւսէրտէն սագընըն:

Ժան, ճէվապ վէրէճէք եէրտէ, միւքեալէմէնին թարղը. նը թէպտիլ իթմէք իւզրէ:

— Շիմտի կիտիպ Լինաեւր մէքթէպտէն ալմալըեւմ, վէ սըղընաճագ պիւր մահէլլ արամալըեւմ: Աֆիլ իտին, տաեըճը. ղըմ, սիզին իլէ ուղուն միւստէթ գալամաեաճաղըմ, տէտի:

— Պիշարէ եէկէնիմ, պիւր ազ էվվէլ եանընղտա գըրգ ֆրանգ պուլունտուղունու պէեան իտիւօրտունուզ, պէնտէ պիւր գաշ... վար տըր. էկէր սիզի տարըլթմաեաճաղըմը պիլ. սէմ...

Ժան. - (Բիւրին սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Խայր, խայր, տա. եըճըղըմ, ինսանիեթինիզէ գալպէն թէշէքքիւր իտէրիմ, Ֆագաթ պէնիմ հիշ պիւր շէյէ իհթիւեաճըմ եօգ տուր... չալըշաղ զաթէն միւթատըմ օլմաղլէ չալըշաճաղըմ:

— Իգամէթ իտէճէկինիզ մահէլլի պանա պիւտիւրէճէք. միսինիզ:

— Էվվէթ:

— Պէնիմ մահէլլի իգամէթիմի սիզ պիլիւրսինիզ, Սէնթ. Ուանտաքի բաշալրաճըլար խանընտա իգամէթ իթմէքտէեիմ:

— Պիլիւրիմ, տայըճըղըմ:

— Էօյլէ իսէ, սէվկիւլիւ եէկէնիմ, շիմտիլիք Ալահա ըս. մարլատըգ:

— Սաստեթէլէ, տայրճըղըմ:

Բիէր Պէրօ՝ մահադունէն պօշ տայրէտէն չըգրպ կիթտի:

Ժան եալընըզ գալտըղընտա, հընչգըրտամասընա սէր-պէսթճէ տէվամ իտէպիլտի: Լաքին կէօզ եաչլարը աղալա-րագ, մէյեռուսիսէթինին իլք հէեհճանը թէսկին օլտու իսէ տէ, պունուն եէրինէ աճը, քէտէր, նէֆրէթ, ատավէթ վէ ինթիգամ հիսսիեաթը՝ գալպինի վէ ֆիքրինի իսթիլա իթմէք-լէ, էլլէրինի սըգարագ վէ թէհտիտքեարանէ հարէքէթլէրտէ պունունարագ:

— Էվլէթ, էվլէթ, ինթիգամըմը ալաճաղըմ, տէտի, վէ սանտըղըն գաբաղընը թէքրար աչլապ, ֆագաթ աեագտա տուրմաղա թագաթ վէ տէրմանը գալմատըղընտան, պիր տա-գըգա գատար սանտըղըն եանընաա օթուրտու, վէ զանէթ հիտտէթամիզ պիր թավր վէ եիւքսէք սէտա իլէ:

— Պիւթիւն մալիմիզ պու տուր. պէնիմ վէ Լինանըն էլպիսէլէրի... պիրազ չամաչըր... ֆագաթ էն էյի էչեա-եը ալըպ կէօթիւրմիւշ... ալչա՛գ, ալչա՛գ, տէտի:

Պատէհու սանտըղը գաբաեըպ անաթարը եէտինէ ալ-տը, գըզարմըշ օլան կէօղլէրինի սիլտի, սաչլարընը վէ շաբ-գասընը տիւղէթտի, վէ գաբուլարը արգատան գաբատըգ-տան սօնրա տիշարը չըգտը, վէ գաբուճունուն օտաօընա կի-րիպ:

— Մ. Պէրօնուն ավտէթ իթմէեհէհէկի միւհթէմէլ, հաթ-թա մուհագգագ տըր. ֆագաթ տայրէնին էչեասը հէր նէ գատար գալտըրըմըշ իսէ տէ, տէրունինտէ պունունան սան-տըղը նագլ իթտիւրէհէկիմ վագթա տէկին, տայրէ անաթ-թարընըն եէտիմտէ գալմասընա շիւպհէսիզ հագգըմ վար տըր, տէտի:

Գաբուճու գարը. — (Գէմայը ըրգգաթլէ կէնճ գատընա պագարագ.) Էվլէթ, մատամ, պու հագգընըզ ասլա ինքեար գապուլ իթմէղ... Լաքին մատամ Ժան, խասթամըսընըզ, Սիզի շու հալտէ կէօրէն՝ խասթա զանն իտէր:

58

Ժան, Լէհճէսի սօլկուն, սիմասը ալթիւսթ վէ կէօղլէրի աթէշ կիպի բարլագ օլտուղու հալտէ, զատֆէթինի վէ թա-գաթսըզըղընը զալէպէ իլէ, վէ սէսինի գուլէթլիճէ չըգար-մաղա չալըշարագ:

— Պէն մի խասթաեըմ... խայր, խայր, ասլա խասթա տէյիլիմ: Վագը օլան մէմուլին զայրի պու թէպէտտիւլ, վէ նակէհանի աղիմէթ՝ պիր տէրէճէ զիհնիմի շաչըրթտըլար... եօգսա պաչգա հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր... Պիր ազտան պի-րինի կէօնտէրիպ, եօգարտաքի սանտըղը աչտըրաճաղըմ, մալիւմիւնիւզ օլտուն, տէյի պէեան իլլէտի:

Գաբուճու. — Ֆագաթ մատմուաղէլ Լինա, եօլճուլուգ իթմէկէ մախսուս պիր սուրէթտէ էլպիսէ կիեինմէմիշ տիր:

Ժան. — Պէն, վէ գըղըմ վէ Մ. Պէրօ՝ ահրպալմըղտան պիրինին խանէսինտէ պունուշաճաղըղ... օրատա միւնասիպ էլպիսէեի քէնտիսինէ կիեինտիրիթիլ:

Գաբուճու գատըն՝ էյի պիր գատընճըղաղ օլմաղլէ, իս-րար իթմէտի, Լաքին մէյտանտա ֆէվգ էլ ատէ պիր հալ օ-լուպ, քէնտիսինտէն կիղլէտիքլէրինի անլատը:

Ժան. — (Գէլամընա տէվամ իտէրէք.) Պէն սիղէ, տա-յիրէնին անաթարըլլա պէրապէր պիր համալ կէօնտէրի-րիմ, եօգարտաքի սանտըղը օնա թէսլիմ իտէրսինիլ:

— Բէք էյի, մատամ Պէրօ. սիղ օ խուսուստա միւս-թէրիհ օլուն:

Ժան, Սէն սօգաղընտաքի էվտէն չըգտըգտան սօնրա, տօղրուճա մէքթէպէ կիթտի:

Օլ էսնատէ սաաթ ալաֆրանկա տէօրթ պուշուգ օլուպ, յօճուղլար մէքթէպտէն չըգլեթըլար իտի:

Էպէվիլլէրինէ պէքլէմէքտէ օլան յօճուղլար իսէ, հալ-թտէ օյնաեթըլար իտի:

Ժան՝ նազըրէ գատընա միւրաճաթլա, վէ եօլտա սաթըն ալտըղը պողաչանը մէզպուրէնէ թէսլիմ իլէ,

— Պիր սաաթտան կէլիպ Լինանը ալըրըմ... միւսթաճիլէն պիր մահէլլէ կիտէճէնիմ, . . . Բէճա իտէրիմ, կէլտիկիմի քէնտիսինէ պիլտիրին, վէ սապր իլէ տուրմասը իչին, շու պողաչանը տա վէրին, տէտի:

Նազըրէ գատըն. — Իսթէտիկինիզ զէման կէլին, մատամ, պէն չօճուղունուղու գաեըրըրըմ:

Ժան, պու խուսուստա միւսթէրիհ օլարագ, էվվէլ էմիրտէ քէնտիսի վէ գըղը իչին սըղընաճագ պիր մահէլլ թէտարիք իթմէք իւղրէ, էհվէն ֆիեաթլէ քիրալըգ օտալար պուլունան Լօպինօ սօգաղընա աղիմէթլէ, պէչինճի գաթտա պիր քիւչիւք օտա քիրալատը, վէ սէքիզ կիւնլիւկիւնիւ տէ էօտէտի: Պու իւճըթ՝ այտա երկիրմի ֆրանգտան զիեատէ տէյիլ իտի: Պատէհու պիր համալ պուլուպ, սանտըղընը ալըպ կէթիրմէսի իչին թալիմաթը Լազըմէեի իթա իլլէտի:

Նարըմ սաաթտա սանտըղը կէթիրիմէքլէ, Ժան, գըղընը ալմագ իւղրէ մէքթէպէ տէօնտիւ:

Լինա՝ աղլանարագ վալիտէսինէ պէքլէեօրտու: Նազըրէ գատընըն վէրտիկի զանէթ միւսէրրահ վէ գաթի իյլահաթա րաղմէն, պիչարէ չօճուգ՝ պիրինճի տէֆա օլարագ վուգու պուլան իշպու թէէթիւրէ թէաճճիւպ վէ քիւչիւճէք պէյինի պու խուսուսա հասր իլլէեօրտու: Հաթթա, վալիտէսինին կէճիքմէսինէ մանէա վէրէմէեքլէք:

— Մութլագա վալիտէմէ պիր ֆէնալըգ օլմուշ տուր, սէօզիւնիւ թէքրարլամագտա իտի:

Հալ պու քի Լինա վալիտէսինի կէօրիւնճէ, մէսէրրէթլէ րէֆը սէտա իտիպ, մէզպուրէնին գուճաղընա աթլատը:

Ժան, օլ էսնատէ հէեճճանընտան նաչի պօղուլմագ րատտէսինտէ օլուպ, կիւճ հալ իլէ,

— Կէլ, աղիզէմ, տէտի, վէ նազըրէ գատընա տալի Մատամ, նէզաքէթինիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ, տիեէպիլտի:

Մէզպուրէ եալընըղ պու քէլիմէլէրի իրատ իտէպիլիպ, պատէհու չօճուղու, էլինտէն թութարագ մէքթէպտէն չըգարտը:

Լինա. — Վալիտէճիեիմ, պիր եէրէ մի կիթմիշ իտին:

Ժան. — Էվվէթ, գըղըմ:

Չօճուգ՝ վալիտէսինին սէսինտէրի հէեճճանը տէրք իթմէքլէ, մէզպուրէնէ պագտը, վէ միւսսիր պիր սէտա իլէ, քէլամա տէվամ իտէրէք:

— Եինէ աղլամըչսըն, վալիտէճիեիմ, տէտի:

Ժան՝ ճէվապ վէրմէտիկինտէն, պաչընը էյաի, վէ պատէհու չօճուղու գուճագլանըպ պիտտէֆաթ էօրտիւ:

Լինա, հէմ ագըլը պիր գըղ օլտուղունտան, հէմ տէ վալիտէսինէ մուհապպէթի պուլունտուղունտան, պիր սաաթտան պէրու քէնտիսինի թաղերիգ իտէն հիսսիեաթը լմապիլլեք վէ տալիլիեէսինին էսասսըղ օլմատըղընը անլաեարագ, եիւրէկի տօլտու, վէ կէօզլէրի թէքրար եաչարմագլա, վալիտէսինի իսթիճվապէ ճէսարէթ իտէմէտի:

Ժան, մէքթէպտէն չօճուղունու ալարգտան սօնրա, ալէսսէվիլլեք սալիք օլտուղու թարիգտէն զայրի պիր թարիգէ սալիք օլտու, վէ Լինա պու հալի տէրքլէ:

— Վալիտէճիեիմ, էվիմիզէ կիթմէեօրմուեուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Գըղըմ, պունու պանա սիւալ իթմէ:

— Նիչին:

— Չիւնքի պաչըմըգա պիւեիւք պիր ֆէլաքէթ կէլտի:

— Պապամ խասթա՝ մը տըր:

Ժան՝ ճէվապ վէրմէեիպ,

— Գեաչքի էօլսէ իտի. քէնտիսինէ Լանէթ օգուեաճագ եէրտէ, վէֆաթընտան տօլաեը կէօզ եաչարը տէօքէր իտիք, տէյի տիւչիւնմէքտէ իտի:

Լինա տալի սիւքիլթլէ աղլանօրտու:

Պու սուրէթլէ Լօպինօ սօգաղընտաքի օթէլէ մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէն, չօճուգ,

— Ֆագաթ նէրէեք կիտիեօրուզ, վալիտէճիեիմ, տէյի թէքրար սիւալ իթտի:

Ժան. — Պիր աղտան նէրէեք կիթտիկիմիզի կէօրիւրսին, աղիզէմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պիչարէ գատընըղազ՝ օթէլի մէզքիւրէ կիրտիքտէն սօն.

րա, բիրալատըղը օտանըն անախթարընը գաբուճուտան իս-
թէտի:

Պիր խըղմէթնի գըղ՝ պուճարտան էվվէլ եօգարը չըգ-
մաղա պաչաւերայ, չօճսւգ իսէ, տիթրէեւէրէք, քէմալը հայ-
րէթլէ տէօրթ թարաֆա պագըեօրտու:

Պէչինճի գաթա մուվաթըլէթլէրինտէ, պէսլէմէ պիր գա-
բու աչարագ:

— Իչթէ, մատամ, օտանըղ պու տուր, տէտի:

Ժան տիթրէտի, վէ Լինա իսէ, —Վալիտէճիեիմ, պուճնէ՝
ֆէնա օտա տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆիլվագը մէղքիւր օտա՝ հէմ չէքիլտիղ, հէմ տէ դա-
եթ տար օլուպ, տէրուինտէքի էշեա տա, պիր տէմիր
գարեօլա իլէ քիչիւք պիր մասատան վէ իքի իսկէմլէտէն ի-
պարէթ իտի:

Տար վէ ճամլարը քիրի պիր բէնճիւրէտէն կիրէն այտըն-
ըգ, մահէլի մէղքիւրու լաւըգըլա թէնվիրէ քեաֆի օլմա-
եըպ, պու թալան իլի տէլիկինտէ, ինսան՝ եաղըն պօղուլ-
մագտան վէ գըչըն տօնմագտան իտի օլամագ իտի:

Ժան, պէսլէմէե. — Թէշէքիւր իտէրիմ մատմուպէլ,
տէտիկինտէն, պէսլէմէ՝ գաբուեու արգատան գաբաեարագ
օրատան չէքիլտի:

Օլ վագըթ զէվալը գատընճըղաղ պիր իսկէմլէեթ օթու-
րուպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա պաչաւտը: Լինա տա-
խի աղլաեարագ, վալիտէսինին տիղլէրի իւղէրինէ աթլատը
վէ էլլէրինի սըգարագ:

— Վալիտէճիեիմ... սէվկիւլիւ վալիտէճիեիմ... աղ-
լամա, քէտէր իթմէ... սէօյլէ պանա, պապամ նէրէտէ
տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Ժան՝ իլիքլէրինէ գատար պուղ կիպի տօնտուզունու
հիսս իտիպ, քէսիք պիր սէտա իլէ:

— Պապան մը... սէվկիւլիւ գըղըմ, պապան պիղի
թէրք իթտի... պէտպաթ ճիկէրբարէմ, պու սէօյլէրի ի-
չիտիեօրտուն, ֆագաթ էթրաֆըմըղաա օլանը կէչէնի հէնուղ
անլամաեօրտուն, տէտի:

— Բէք ալէա անլաեօրում... պապամ պիղի թէրքլէ,

քէնտիսի կիթմիշ... տիմէք պիղի սէվմէեօրմուշ:

— Էվվէթ, սէվկիւլիւմ, նէ՝ սէնի վէ նէ՝ պէնի սէվմէեօր-
մուշ. պուճու իսպաթ իթտի. էշեամըղը սաթտը, վէ աճըղ-
տան էօլէճէեիմիղի տիւչիւնմէեւէրէք վէ օլ պապտէ տիւչարը
իղթիրապ օլմաեարագ, պիղի սօգաղա պրագտը: — Օ՛հ Լինա,
սէվկիւլիւ գըղճըղաղըմ, պանա պապանտան պահս իթմէ...
պուճտան պէօյլէ պանա անըն լագըրտըսըն սէօյլէմէ...
Արթըգ սէնին բէտէրին եօգ տուր, լաքին վալիտէն սէնինլէ
գալաճագ տըր... վալիտէն սէնի սէվէր... սանա ֆէվգ
էլ ատէ մուհապէթի վար տըր... Հէր նօգսանըն վալիտէն
կէօրէճէք տիր:

Վալիտէ վէ էվլատ՝ պիրլիքտէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լատըգլարը կիպի, պիրիպիրինի տէ էօրտուլէր, վէ Լինա՝
Ժանը պուս իթմէքլէ պէրապէր:

— Վալիտէճիեիմ, չիմտի իքիմիղ գալտըգ, ֆագաթ օլ տէ-
րէճէ աղիւնէ մուամլէլէ իտէճէեիմ, վէ սէնի օլ տէրէճէ սէ-
վէճէեիմ քի, հէր քէտէրինի ունուտաճագսըն, տէմէքտէ իտի:

Պու պիշարէլէրի քէնտի թալան իլի օտալարընա թէրքլէ,
քէնտիլէրինի Բարիստէ սօգաղա պրագան ալչաղը պուլա-
լըմ:

Մէրգում, Շօք տ'Արժան լէվհասըն համիլ օլան վէ էգօլ
տը Մէտսին սօգաղընտա պուլունան պիրախանէեթ կիթմէք
իւղրէ եօլա չըգտըղը կիպի, Էօթէն Լուաղօ տալի զէվ-
ճէսինին պալիլըղընտան տօլաեը աղա տիւչարը էնտիչէ
օլմաեարագ, խանէսինտէն չըգտըղտան սօնրա, մէղքիւր պի-
րախանէեթ տօղրու եօլա լէվան օլտու:

Լուաղօ, զիհնին խանէսի վաղըսընըն մէշղուլիեթին-
տէն խալի գըլմագ արղուսինտէ օլուպ, իլք կիճէքի լէֆիլինի-
տէ մէղքիւր պիրախանէտէ պուլաճագընը իւմիտ իտիեօրտու:

Լաքին Ուիլ Սգօթու պիրախանէտէ պուլամատըղըն-
տան, պէլքի պիր աղտան կէլիր մէմուլիլէ պիր միւտտէթ
պէքլէտի, վէ պիր գատէհ իչկի իչտիկի հալտէ, Ուիլ Սգօթ
էլան մէյտանա չըգմատըղընտան, քէնտիսինէ պիր իշ արա-
մագ ֆիքրիլէ պիրախանէտէն չըգտը, վէ պիր գաչ մահէլլէ
միւրաճաթ իթտի, ֆագաթ պու թէշէպպիւսիւնիւ ճիտտէն

իճրա իթմէնիպ, եօլտա շունուն պունունլա պօշպօղաղըզ իթմէքտէն, վէ բասթ կէլտիկի մէյսանէլէրէ կիրիպ պիր գաշար գատէն իշրէթէ տալմագտան կէրի տուրամաեօրտու, Խիւլասա, միւրաճաթ իթտիկի իշ եւրէրինտէն հիշ պիրին. տէ թէքլիֆի գապուլ օլունմաեարագ, հէման սէրխօշ պիր հալտէ մահուտ պիրտխանէեէ ավտէթ իթտի, ֆագաթ արգա. տաշը հէնուզ օրատա պուլունմաեարալ անրն եւրինէ Բօլ Պէ. րօեա թէսատիֆ իթմէքլէ, Բօլ՝ մէրգուլ իլէ եան պէ եան պուլունտուղունտա,

— Հագըզէթէն սանա թէսատիֆ իթտիկիմէ բէք մէմ. նուն օլտուլմ. թէսատիֆիմիլ՝ ատէթա պիր իգպալ տըր, տէտի:

Լուաղօ. — Նէ՞տէն:

— Զիրա պէնտէ սէնի տիւշիւնիւեօրտուլմ, չիւնքի սէն հագըզի պիր տօթստն, վէ պու ֆըրոթտան պիլ իսթիֆա. տէ, մահալ ֆիրքիմին մէշղուլիեթիինի թէպտիլ իթմէք իւզ րէ, սանա պիր թաամ ի.քրամ իթմէք իսթէրիմ:

— Սէն տէ՞ մի ֆիրքինին մէշղուլիեթիինի տէֆ վէ թէպ. տիլ իթմէք իշթիեաճընը հիսս իտիեօրտուն:

— Էվվէթ:

— Սէպէպի նէ՞ տիր:

— Սէպէպի՝ հիսսիեթ մատտէսի տիր: Շէօյլէ քի չօգ. տան պէրու պիրլիքտէ էօմիւր կէշիլիլէն պիր գարըբը պաշըն. տան տէֆ իթտիկին հալտէ, հիշ միւթէէսիր օլմամագ. գապիլ տէյիլ տիր:

Լուաղօ՝ քէմալը հայրէթլէ Բօլա պագըբօրտու: Նիհաեթ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Ֆագաթ մատտէ նէ՞ տիր: . . . Ժանտան մը պահս ի. տիեօրտուն: — Ժան Տէսուրտիին մի պաշընտան տէֆ իթտին, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, չիւնքի պու եօլտա էօմիւրտէն արթըզ օսան. տըմ: Ինսան հիւրիեթիինի զայպ իթտիքտէն պաշգա, հէր կիւն տէ մուարաղա էքսիք օլմաեօր: Իմտի, բեամիլէն գաթը մուխապէրէեէ գարար վէրտիմ: Արթըզ սէրպէսթիմ, վէ պունտան պէօյլէ քէյֆիմիլէ պագապիլիլիլ:

— Քէյֆիմիլէ պագաթ սէօղիւ էյի ամմա, քէյֆ իթ. մէք իշին, եւրէք բահաթլըղը լաղըմ տըր: Շիմտի իսէ, նէ՞ ֆիրքիմ, նէ՞ եւրէեթիմ բահաթ տէյիլ տիր:

59

— Սանա նէ՞ օլտու:

— Նէ՞ օլաճագ, չալըշտըղը միւճէլլիտխանէտէն եօլ վէր. տիլէր:

— Վա՛յ, սէնին կիպի իշկիւղար վէ սանաթքեար պիր իշինէ նիշին եօլ վէրտիլէր:

— Տիւն աղշամ, պուրտտա պուլունան արգատաշըմը պիրիսին ա՛, իշթէ պու կիճէ անընլա պիր աղ էյլէնտիք: Պու սապահ պաշըմ պիր աղ աղըրլաշըմը իտի. միւճէլլիտ. խանէեէ կէճ վասըլ օլտուլմ: — Պունուն իւզէրինէ հագըզըմը թէէտիեէ իթտիքլէրինտէն, պէն տէ ալէթլէրիմի ալարագ օ. րատան չըգմաեա մէճպուր օլտուլմ, վէ պու կիւնքի կիւն իշ. սիշ կիւճսիւզ գալտըմ:

— Պու վագըաեը գարընա հիրեաեէ իթտի՞ն մի:

— Ոնու քի՞մ սաեար: օ պէնիմ իշիմէ նէ՞ գարըշըր. . . տիկէր պիր միւճէլլիտխանէ պուլուպ օրտեա կիտէրիմ: Ամ. մա էկէր վիգթօրին՝ իթիրաղարա գալըշըր իսէ, պու սա. պահքի թօգատլար կիպի տիկէր թօգատլար իլէ քէնտիսինի սիւքիլթէ մէճպուր գըլարըմ: Պունունլա իսթիրահաթըմը պուլամաղ իսէմ, հէր պիրիմիլ պիրիմիլ պիրէր թարաֆա ալըըրըղ վէսսէլամ:

Բօլ Պէրօ՝. — (Ալարըղ մալիմաթտան խօշնուտ օլարագ.) Պանա տա սօրարսան, է՛ն էյի թարիգ օտուր: Սէն էվլէն. մէքլէ խէթա իթտին. . . Գարըլար՝ հապտխանէլէրտէ ճէզա տէյի մահպուլարըն աեաղընա պաղլանան զինճիրլէրտէն տիրլէր: Հալ պու քի ինսան, չաշղըն վէ ահմագ օլմաղսա, օ զինճիրի գըրըպ գուրթուլուր:

Լուսաօ. - (Կիւլէրէք.) Եկէր Վիգթօրին շու սէօղլէրինի իրտէճէք օլսա, հազգընտա իթտիյի շիքեաեթլէրի տահա զիեատէ արթըրաճաղընա շիւսէէ եօգ տուր:

Պէրօ՝ մէզքիւր իֆատէ հազգընտա իզհարը թէհայեիւր իթտիկի կիպի, մէզպուրէ ալէյհինտէքի թէշէպպիւսաթըն տան տա էկէր զէվճինէ պիր շէյ սէօյլէմիշ իսէ, անինտէ ախա զը ինթիգամա հազըր պուլունարազ:

— Վա՛յ, գարըն պէնիմ հազգըմտա սանա պիր շէյ մի սէօյլէտի. ֆազաթ նէ՞ տիեէպիլիր, տէյի պէեան իլլէտի:

— Պէնի պաշտան չըգարան սէն օլտուղունու սէօյլէեօր:

— Լաքին նէ՞ խուսուստա սէնի պաշտան չըգարընօրում:

— Մէսէլա, պէնի իշրէթ եօլունա սէվզ իտէն սէն իտուկինի զանն իտիեօր:

— Աճա՛յիպ, տիւն ազշամրի տօսթու իլէ մէ յխանէլէրտէ վազըթ կէշիրմէեէ սէնի պէ՞ն մի սէվզ իթտիմ:

— Խայր, ֆազաթ աղիզիմ, նիշին հիտտէթլէնիեօրսուն. վարսըն նէ՞ իսթէրսէ սէօյլէսին. սէն պէնիմ տօսթումսուն, իշթէ պու քեաֆի տիր: Հէմտէ գարըլարըն սէօղիւ գալէմէ կէլիւր մի: Շիմտի նէ՞ իշէճէեիզ, օնա պազալըմ:

— Էվվէլա պիրէր ապսէնթ իլլիմ:

— Էվվէթ, էվվէթ:

— Սօնրա տա ալէա պիր թաամ իտէրիզ:

— Հազըգէթէն սէն պիր տտէմսին... եաշասըն մէսէրրէթ:

— Էկէր ազշէեէ իհթիեաճըն վար իսէ, չէքինմէտէն սէօյլէ:

— Տիմէք սէնին սէրվէթին վար տրր:

— Էվվէթ, մէմուլին զայրի սուրէթտէ սէրվէթ սահիպի օլտում:

— Բէք էյի, մատէմքի պանա պէօյլէ պիր ինսանիեթթ մուամէլէսինտէ պուլունմազ իսթէեօրսուն, պիր իշ թէտաւրիք իտէնէ գատար, իշպու թէքլիֆինի գապուլ իտէրիմ:

— Իքի եիւզ ֆրանզ իսթէրմիսին:

— Նէ՞ վազըթ էօտէեէճէեիմ:

— Նէ վազըթ իսթէրսէն, նէ վազըթ միւզթէտիր օլուր իսէն, օլ վազըթ էօտէ: Պէնիմ սէնի տալա ըահաթսըզ իթմէեէճէկիմէ էմին օլ:

— Բէք էյի, Լաքին Վիգթօրինի կէօրտիւկիւն հալտէ, քէնտիսինէ պու խուսուստա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէեէսին:

— Օ պէնիմ ալէյհինտէ պիր թազըմ սէօյլէր սէօյլէսին տէ, պէն քէնտիսինի կէօրէեիմ մի... Խայր, խայր, կէօյլէրիմի չըգարթմաեա տալա արղում եօգ տուր: — Ալ շու օն ատէտ լուի ալթունունու... Թէշէքքիւր իթմէք պէյհուտէ տիր: — Կարսօն, պիզէ իքի գատէհ ապսէնթ իլէ պիր բիրէ թազըմը կէթիր:

Կարսօն իսթէնիլէն շէյլէրի կէթիրտի:

Բօլ. — (Բեաղըտլարը գարըշտըրարազ.) Եէնի տօսթու մուզ նէ՞րէտէ տիր:

Էօթէն. — Չրգան կէճէտէն պէրու քէնտիսինի կէօրէմէտիմ... պուրատա պուլաճաղըմը մէմուլ իտիեօրտում:

— Էկէր կէլիրսէ, թաամ իթմէք իշին անը տա պիրիքտէ կէօթիւրիւրիւզ:

— Էվվէթ, էվվէթ, բէք էյի տիւնտիւն:

Պու սուրէթլէ, Բօլ վէ Էօթէն բիրէ օյունլարընա տէվամ իթտիլէր: Սախմէ Գօրտիէեէ կէլինճէ, մէրգում, իհթիեար բաշամլրաճը Բիէր Պէրօնուն մու ֆարազաթընտան սօնրա ժէնտր սօգաղընտաքի իգամէթկեահընը թէլլէրէ, պիր աղ ուզագտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապաեա կիթտի, վէ պու արապաեա բաքիպ օլտուղու էսնատէ:

— Յիշիէ սօգաղընա կիտէճէեիմ. Սէն-Լազար սօգաղը քէօշէսինտէ արապաեա տուրտուրսուն, տէյի ինկիլիզ լիսանըլա արապաճընա էմը վէրտի:

Իշար օլունան մահէլլտէ արապա տուրտուղունտա, Գօրտիէ, եախտ տահա տօղրուսու Ոուիլեամ Սգօթ՝ Յիշիէ սօգաղընտա Գ նիւմէրօլու խանէեէ տօղրու իլէրլէտի:

Մէրգում, խանէյի մէզքիւրէ կիրիպ, գտրուճուսունա պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին, տէօրտիւնճիւ գաթա չըգար, վէ եէքիզ կիւնտէն պէրու Թրիլպինին էօմիւր գումրանեաար տէլլալը Տալիտ իսմիլլէ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու տայիրէնին

գաբուսունտա տուրտու, վէ արալարնտա իշարէթ օլմագ իւզրէ վէրտիքլէրի գարար մուճիպինճէ, գաբունուն շանընը չէքէճէք եւրտէ, իւշ տէֆա վուրտու վէ խաֆիֆճէ էօքսիւր. տիւ:

Թրիլպի, հէման գաբուսու աշտըղընտան, Սգօթ իշէրի կիրիպ,

— Էյ նէ՝ խապէր արգատաշ, տէյի սիւալ իթտի:

Թրիլպի. — (Պիր բարմաղընը տօտագլարը իւզէրինէ վազ իտէրէք, եավաշ սէտա իլէ.) Սէսինի եավաշ չըգար, զիրա պիզիմֆի իշէրտէ տիր:

— Բահիպէ իլէ Միսթիգօ հագգընտա պիր խապէր ալ. տը՞ն մը:

— Բահիպէ հագգընտա հիշ պիր խապէր ալմատըմ: Միսթիգօ պուրաեա նագլ իտէլիտէն պէրի տիր, մէզպուրէ ասլա կէլմէտի: Թէէմին իտէպիլիրիմ քի, մէրգում, մէզպուրէ. եի հիշ պիր եւրտէ կէօրմէմիշ տիր: Պունտան տօլաեը Միս. թիգօ՝ ֆէվզէլատէ մէրագտա պուլունուեօր:

— Սէն պունլարը նէ՞տէն պիլիեօրսուն:

— Միսթիգօնուն քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի սէօզ. լէրի իշիթտիմ: Պագ շունտա պիր ուֆագ տէլիք վար տըր, օ սաեէտէ մէրգումուն օտասը տէրունինի բէք ալէա կէօրէ. պիլմէքտէեիմ:

Թրիլպի՝ պիր իսկէմլէեէ պասարագ, տիվարտա եաբըշ. տըրմըշ օլան վէ բէսիմլէրի հավի պուլունան քեաղըտըն պիր բարչասընը ալըպ, պունուն ալթընտա պուլունան ուֆագ պիր տէլիկի կէօսթէրտի: Պու տէլիք, խունի չէքլինտէ օլուպ, աղըր օն պէշ սանթիմէթրօ էնիլիկինտէ օլարագ, կիթտիքճէ տարալմագտա իտի:

Թրիլպի. — Իշթէ պու տէլիեի պէն կիզլիճէ տէլտիմ. պու սաեէտէ տէրունը օտաեը թէմաշա իտէպիլտիկիմ կիպի, գուլաղըմը տէլիկին աղըրնա վաղ իթտիկիմ հալտէ, իշէրտէ իտիլէն սէօզլէրի իշիտէպիլիրիմ:

— Բէք էյի թէրթիպ իթմիշսին. . . էյ նէ՝ իշիթտին:

— Բահիպէնին մէյտանա չըգմամասընտան տօլաեը Միս. թիգօ քէնտի քէնտիեէ սէօյլէնիպ տուրունեօրտու: Էզճիւմլէ,

« Նի՞չին Ստգրէ-Քէօր քիլիսէսինէ կէլմէտի քի, քիրալամըշ օլ. տուղում տայիրէնին ատրէսինի քէնտիսինէ պիլտիքէեիմ՝ տի. մէքտէ իտի:

Սգօթ. — Տիմէք Միսթիգօ՝ րահիպէնին էմրի իւզէրինէ պիր տայիրէ քիրալամըշ:

— Սէօզլէրինտէն պէն տէ պու նէթիճէեի հասըլ իթ. տիմ:

— Օ հալտէ պունլար պիրիքտէ իշ կէօրիւեօրլար:

— Պու խուսուս աշիքեարէն անլաշրլեօր:

— Աճապա նէ՞եէ տայիր իշ կէօրիւեօրլար:

— Համիմիզ ալէյհինտէ օլտուղունա էմինիմ:

— Նէ՞տէն էմինսին:

— Իւշ կիւնտէն պէրի Միսթիգօեու գօլլաեօրում:

— Նէ՞ եաբըեօր, նէ՞րէեէ կիտիեօր:

— Համիմիզի գօլլաեօր:

Ուիլեամ Սգօթ, կիւլմէսինի կիւճ իլէ զապթ իտէրէք,

— Նէ՞ տէրսին, տէյի պլեան իլլէտի:

Թրիլպի. — Մէրգումու եա պանգանըն, եախօտ պուլվար Հօսմանտարի օթէլին վէ եախօտ թիթի սօգաղընտաքի խա. նէնին գաբուլարընտա կէօզլթիլէեիպ. հագրգի պիր խէֆիեէ կիպի արգասընտան կիտիեօր:

— Ֆագաթ պու հալ մուխաթարաեօր մուճիպ օլապիլիր: Շիմտի սէն շունու պանա սէօյլէ քի, համիմիզ պիր գաշ կիւն. տէն պէրու թուրնէլ սօգաղընտաքի իգամէթկեահընա կիթ. մէմիշ մի տիր:

— Խայր, լաքին էր եա կիճ կիթմէեէճէկինէ տայիր հիշ պիր իսպաթ եօգ տուր: Շու ճիւճէ Միսթիգօեա կէլինճէ, եավաշ եավաշ քէնտիսինտէն սըզըլմաեա պաշլաեօրում: Էկէր պու հալ ալմամ իտէր իսէ, քէնտիսինտէն գուրթուլմագ լա. զըմ տըր: Պու ինսան բարչասընը՝ համիմիզի գօլլամագտա նէ՞ սէպէպի պուլունտուղունու անլաեամաեօրում: — Աճապա պիր չէյտէն չիւպհէսի մի վար տըր: Էկէր պէօյլէ իսէ, հա. գըգէթէն քէնտիսինտէն գօրգմալը:

— Ֆագաթ համիմիզ օլան ատէմին մագսէտի նէ՞ տիր: Վագաա թէշէպպիւսինտէ մուվաֆագ օլտուղու թագտիր:

տէ, պիղէ վիրէճէք օլտուղու պիր միլեօն ֆրանկ՝ կիւղէլպիր վատ իսէ տէ, պիղ տէ քէօր քէօրունա հարէքէթ խտիւօրուզ:

— Պէն օ միլեօնու էլաէ իթմէեի տիւղիւնիւօրում, պաշ-
գա հիշ պիր չէյ տիւղիւնմէօրում, վէ մատէմ քի պիր քէրրէ
պու եօլա կիրտիք իսէ, սօնունա գատար տէվամ իթմէլի-
եիզ:

— Էօյլէ օլսուն, էյ սէն իշին նէրէլէրինտէսին:

— Պէնիմ իշիմ զաեթեթ եօլունտա տըր... Պէրօ ֆամիլ-
եաաընըն թէքմիլ ազաար էլիմտէ տիրէր: Մն պէշ կիւնէ գա-
տար, պէնիմ սաեէմտէ պիրիպիրինի թէլէֆ իտէճէք, եախօտ
սէֆալէթտէն ահրէթէ եօլնու օլաճագ տըրլար:

— Ֆագաթ պու թէրթիպ վէ տէսիսէլէրին սէպէպի նէ
տիր:

— Պէն տէ պիլմէեէրէք իթաաթ խտիւօրում, լաքին զանն
իտէրիմ քի, իթաաթ իթմէքլէ, վատ օլունան միլեօնա սահիպ
օլապիլէճէեիզ. պինապէրին իշին թէֆէրրուաթընը աւլա ա-
րաշթըրմաեօրում... Շիմտիլիք պէն կիտիւօրում. իլէրուտէ
եինէ կէօրիւլիւրիւզ:

— Վուգուաթը համիմիզէ խապէր վէրմէեէ ունութմա-
եաաըն:

— Խայր, ունութմամ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, իքի արգատաշլար՝ եէկտիկէրի
էլլէրինի սըգտըլար:

Թրիլպի գաբուեու աշտը, վէ Սգօթ՝ նէրտիվէնին պի-
րինճի գատէմէլէրինտէն էնմիշ իքէն, պիրտէն պիրէ կէրի տէօ-
նիւպ, թէքրար արգատաշլընըն օտաաընա կիրտի:

Թրիլպի. — Նէ՞ օ, նէ՞եէ ալտէթ իթաին:

Ուրիւամ. — (Դաբուեու գաբաեարագ.) Բէնտիսի տիր:

— Քի՞մ տիր:

— Բահիպէ տիր:

— Դապիլ տէյիլ տիր: — Միսթիգօ՝ քէնտի քէնտիեէ ի-
րատ իթտիկի սէօզլէրտէն սօնրա, մահէլլի իգամէթինի մէզ-
պուրէեէ պիլտիլմէեէ նէ՞ վասըթա պուլտու:

— Սուս օլ տա, տինլէեէլիմ:

Ուրիլ վէ Թրիլպի՝ գուլագ վէրտիլէր:

Սօֆատա աեագ սէսլէրի իշիտիլիպ, պատէհու պիրտէն
պիրէ պու սէսլէր քէսիլտի:

Սգօթ. — Չաբուգ րասատիւանէեէ չըգալըմ, զիրա կէօր-
տիւկիւմ րահիպէնին՝ Միսթիգօնուն տալիրէսինէ կէլտիկինէ
հիշ շիւպհէմ եօգ տուր:

Ֆիլվագը այնի տագըգատա Միսթիգօնուն օտաար գա-
բուու չալընտը:

60

Թրիլպի. (Սգօթա.) Չաբուգ իքի իսկէմէ իւղէրինէ չը-
գըպ տինլէեէլիմ:

Պու վէճհլէ, մէրգուլար, պիրէր իսկէմէ իւղէրինէ չը-
գարագ, գուլագլարընը զիքր իթտիկիմիզ խուրի չէքլինտէքի
տէլիկին սաղ վէ սօլ թարաֆլարընա տաեաթտըլար:

Միսթիգօ՝ մէմուլին զայրի պիր վագըթտա գաբու չանը-
նըն չալընտըգընը իշիթտիկինտէ, աինտէ աշըպ, րահիպէ Մա-
րի օլտուղունու կէօրիւնճէ:

— Համտ օլսուն, սի՞գմիսինիզ, րահիպէ գըզգարընտաշ,
տէտի, վէ մէզպուրէնին իշէրի կիրմէսինտէն սօնրա գաբուեու
գաբաեարագ, — Սիզի պուրատա կէօրտի կիւմ ճիհէթլէ,
թէգքիրէմի ալըպ ալմամըշ օլտուղունուղու սիւալէ իւղում
կէօրմէմ, պէյի պէեան իլլէտի:

— Էվվէթ, թէգքիրէնիզի ալտըմ. ֆագաթ պու հարէքէ-
թինիզ՝ էմրի պատիրէթէ պիւթիւն պիւթիւն մուղայիր իտի,
չիւնքի պանքէրին էմրի մուճիպինճէ մէզրիւր թէգքիրէ
զապթ վէ թէվգըֆ օլունապիլիւր իտի. Սապըրսըզլըզ իլլինտէ
պուլունտուղունուղու թէմամիլլէ անլատըմ, ֆագաթ պիր
պուլունտուղունուղու թէգքիրէ եազմագտան սազընմալըսընըզ:
տահա պու եօլտա թէգքիրէ եազմագտան սազընմալըսընըզ:

— Աֆիլ իտէրսինիզ, րահիպէ գըզգարընտաշ, սէքիզ
կիւնտէն պէրու սիզի կէօրմէտիկիմտէն, պիր ֆէլաքէթէ
տիւշար օլմուշ օլմաեաաընըզ տէյի վէսվէսէ իլլինտէ պուլու-

նուեօրտում: Հէմ տէ, իշտիղիքտէն ֆէվգէլատէ սըզըլըեօրտում:

— Մատմուաղէլ Վէրիէր խասթալանտը տա օ սէպէպլէ կէլէմէտիմ:

— Ումարըմ քի խասթալըղը աղըր տէյիլ տիր:

— Իլը կիւնլէրի պիր տէրէճէ էնտիշէնէ տիւշար օլտում, ֆազաթ շիմտի էյիլէշտիկինտէն, պու կիւն պիր միւտտէթ գատար քէնտիսինի թէրք իտէպիլտիմ:

— Խասթալըղընն սէպէպի նէ՞ իտի:

— Քէտէրի:

— Հալէա շու Արնօլտ Տէսվինեը իլէ իզտիվաճը մատտէ-ոինտէն տօլաեը հասըլ օլան քէտէրի մի:

— Էսէֆ իտէրիմ քի, բէտէրի իտտաասընտա սէպաթ իտիեօր. միւլաղիմ Վանտամ տա, Թօնքինէ կիթմիշ տիր:

— Թօնքինէ՞ մի կիթտի. տիմէք խասմինէ սէրպէսթ մէյտան պրագտը:

— Նէ՞ եաբապիլիր իտի. սիզճէ տախի մալիւմ օլան ահւալ իճապընճա ուղրաշմագ գապիլ տէյիլ իտի:

— Հագգընըղ վար տըր . . . ահ, հալլաղլար . . . Պու տէրէճէ հիւսէնա վէ խայրիսահ օլան պիշարէ մատմուաղէլ Անթէլիքէ նէ՞ գատար ճէվր ու ճէֆա չէքտիրիեօրլար . . . Բահիպէ գըզգարընտաշ, թէհարրիեաթմա պաշլամագ իշին իգթիզա իտէն մալիւմաթը կէթիրտինիղ մի: — Արնօլտ Տէսվինեընն նէրէտէ տօղմուշ օլտուղունու պիլիեօրմուսունուղ:

— Էսէֆ իտէրիմ քի, մէրգումուն տօղտուղու մահէլլի անլամագ իշին հէր նէ եաբաթըմ իսէմ, մուվաֆֆագ օլամատըմ:

— Օ հալտէ, նէրէտէ տօղմուշ օլտուղու, նէրէտէն կէլտիկի վէ նէրէտէ եաշատըղը մալիւմ օլմաեան պիր ատէմ հագգընտա պէն նէ՞ եաբապիլիրիմ:

— Մէրգումուն կէշմիշ էօմիւնիւ իլէրուտէ անլաեապիլիրիղ. շիմտիքի հալտէ հարէքեաթը վագըրասընը վէ եաշամասը թարղընը թահգըղ իթմէլիեիղ:

— Խուսուսի սուրէթտէ եաշամասը թարղընտա ֆէվգէլատէ պիր հալ եօգ տուր:

— Նէ՞տէն պիլիօրտունուղ:

— Սէքիղ կիւնտէն պէրի տիր քի, կէօկէսի կիպի արգասընտան տօլաշըեօրում. թէշէպպիւսաթընտան հիշ պիլինի գաշըրմատըմ:

— Շիւպհէլի հիշ պիր հալ հիսս իթմէտինիղ մի:

— Խալլ, քէնտիսի պանգա իշիլիլէ մէշղուլ տըր. եալընըղ տէօրթ կիւն էվվէլ Բտօն-Պլան «օգաղընտա վագը պիր խանէեէ իթտիկի վիղիթա պանա դարիպ կէօրիւնտիւ: Մէրգումուն պու սըրատա թատաղիպ իթմէքտէ օլտուղում ճիհէթլէ, պիր գաբու չալտըղընը կէօրտիւմ: Օրատաքի վիղիթասը պիր սաաթ գատար իմթիտաա իթտի:

— Սօնրա նէ՞ եաբաթընըղ:

— Մէրգումուն օրատան աղիմէթինտէն սօնրա, նէզտիւնէ կիթտիկի ատէմին՝ Ակօսթինի իսմինտէ պիր իթալեալը օլուպ, պու ատէմին իշի կիւնիւ շունա պունա մէմուրիեէթ վէ խըտմէթ պուլմագ, վէ թահգըղաթ իճրա իթմէքտէն իպտ. իթ օլտուղունու, վէ իգամէթ իթտիկի սէմթ էհալիսինճէ աալա չաշեանը իթիպար պուլունմատըղընը անլատըմ:

— Ուսթալըղլա միւրաճաաթ իթտիկի հալտէ, իշպու Ակօսթինիտէն, Արնօլտ Տէսվինեընը չօգտան պէրի մի թանըեըպ թանըմատըղընը էօյրէնէպիլիրսին:

— Պունտան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլապիլիր:

— Պէլքի հիշ պիր շէյ . . . պէլքի տէ բէք չօգ շէյ հասըլ օլապիլիր: — Արնօլտ Տէսվինեը բէք չօգ սէնէլէր շիտիս. թանտա իսքեան իթմիշ օլուպ, աղ վագըթտան պէրու Բաթիստէ պուլունմագտա տըր: Իմտի, էկէր քէնտիսիլլէ Ակօսթինի արասընտաքի միւնասիպաթ, մէրգումուն Ֆրանսաեա ալտէթինտէն էվվէլ պաշլամըլ իսէ, իթալեալը իսթիճվապ իտիլմէքլէ, պէլքի պու խուսուս անլաշըլապիլիր: Ակօսթինի հագգընտա մահէլլի էհալիսի թարաֆընտան իզհարը թէվէճճիւհ վէ իթիպար օլմատըղընը պէեան իտիեօրտունուղ, տէյիլ մի:

— Տիեէպիլիրիմ քի մէրգումա ալլագ պիր քիմսէ նագալըլա պագըեօրլար:

— Պու հալտէ ըըշվէթ իլէ սաթըն ալընապիլիր: Իմտի,

քէնտիսինի խօսիմովայ խտին, վէ հէր պիր ճէվապընըն պէտէ-
լինի թէէտինէ խտին,

— Հագգընըզ վար տըր, բահիպէ գըզգարընտաշ. . .
քէնտիսինի խօսիմովայ խտերիմ:

— Նէ՛ վագըթ:

— Պու կիւն:

— Էօյլէ իսէ, պէն կիտիեօրու՛մ: Հէր սապահ, պանա
պիւտիւրէճէք պիր խապէրինիզ պուլունաճաղը իհիմալինէ
մէպնի, պուրաեա կէլէճէեիմ: — Ծէսուր օլուն վէ սապընը-
ղը թիւքէթմէեին: Անժէլիքի գուրթարմագ իշին, իքիմիզ
պիրիքտէ չալըշմալընըզ:

— Բահիպէ գըզգարընտաշ, միւթէրիհ օլուն. քէնտիսինի
գուրթարմագըղ. էկէր պու խուսուստա մուվաֆֆագ օլա-
մագ իսէմ, Միսթիգօ լագապըմը զայպ իտէճէեիմ:

Աւիլ Սգօթ վէ թրիլպի, պալէատէ տէրճ իթտիկիմիզ
միւքեալէմէտէն պիր քէլիմէ պիլէ գալըրմաեըպ, բահիպէ-
նին՝ Միսթիգօն տայիրէսինտէն աղիմէթինտէն սօնրա, ԸՍ-
գօթ՝ իսկէմէտէն աթլաեարագ:

— Շու թէլէֆօն տէլիկինի գաբա, վէ պէնի տինլէ. չիմ
տի Միսթիգօ՝ իթալեալը Ակօսթինիեէ կիտէրէք, մէրգումու
խօսիմովայ իտէճէք տիր: — Պու Ակօսթինի քի՛մ տիր, վէ հա-
միմիզ օլան չախս հագգընտա Նէ՛ տէեէճէկինի պիլմէմ, ֆա-
գաթ վուգուաթտան համիմիզի խապէրտար իթմէզտէն էվ-
վէլ, Միսթիգօ՝ Ակօսթինին նէզտինէ կիթմէմէլի տիր, ան-
լաշըլտը՝ մը:

— Էվվէթ:

— Էօյլէ իսէ, սէն նէզարէթինէ տէվամ էթ. պէն տէր-
հալ գալգըպ կիտէեիմ:

Սգօթ, աճէլէթէն թրիլպինին օտաւընտան չըգըպ, արա-
պաւընա ավտէթլէ:

— Լը Բէլլթիէ սօգաղընտա 42 նիւմէրօլու մահէլլէ
կիթմէք իսթէրիմ, տէտի, վէ արապաճը՝ գամիլօրնը վուր-
մագլա, պէյկիր սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը:

Ս սապահը, Ժիւլ Վէրիէր վէ շիւրէրեապը պանգաւընտա
բէք չօգ քէտան պուլունուպ, Բօլ Պէրօնուէն պանգաեա թագ-

տիմ՝ օլունմասընտան պէրու, մէզրիւր զալէպէլիք պիր տա-
գըգա պիլէ ազալմամը իտի:

Արնօլտ Տէսվինեը վէ Ժիւլ Վէրիէր, պիր սատթ պի-
լէ տայիրէլէրինի թէրք իթմէք իսթմէտիքլէրինտէն, օ կիւ-
նիւ էօյլէ թաամընը պանգաեա իթմիլէր իտի:

Մէրգումլար պիրիքտէ պուլունմագտալար իքէն, Աւիլ-
եամ Սգօթ՝ տիրէքթօր տայիրէսինին իշ օտաւընա կիրիպ, Մ.
Արնօլտ Տէսվինեը իլէ կէօրիւշմէք արգուսինտէ պուլունտու-
ղունու ինկիլիզճէ պէեան իթտի:

Արնօլտ քէնտի թէշէպպիւսիւ ճէսիմինէ իքի շէրիքլէրինի
հիսսէտար իթմէեէ գալար վէրտիկինտէն պէրու, եալընըզ
պաշընա հարէքէթ իտէմէեէճէկինի անլատըղընտան, վագիեէ-
թի հագգընտա քէնտիլէրինէ պիւտիլիլ իտի, վէ վատ իթ-
միշ օլտուղու պիր միլեօնուէն արգուսու, պունլարաը, քէնտի
հագգընտա տայիմա սատագաթտա գուսուր իթտիլմէեէճէ-
կինէ շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի:

Ակօսթինի, Արնօլտ Տէսվինեը հագգընտա, մէրգումուն
քէնտիսի իշին սէօյլէտէկի շէյլէրտէն զայրի պիր շէյ պիլմէ-
եիպ, վագաա բէք չօգ խուսուստա շիւպհէսի վար իտի իսէ
տէ, ֆիքրինի պու ճիհէթլէ գաթան իշղալ իթմէեիպ, ճէօ-
մէրտճէ ի ճրէթինի ալմագ իւղրէ քէօր քէօրունա հարէքէթ
իթմէքտէ հիշ պիր պէյիս կէօրմէմէքտէ իտի:

Աւիլ Սգօթ, ինկիլիզճէ իֆատէի մէրամ իթմիշ օլտու-
ղունտան, իշ օտաւտաքի ուշագ, ինկիլիզճէ պիլմէտիկի ճի-
հէթլէ, եալընըզ Ժիւլ Վէրիէրին շէրիքի իսմինի անլատը:

Վագաա մէրգումուն կիեինմիշ օլտուղու եաղը բալթը՝
քէնտիսինճէ ճալիպի էհէմիեէթ տէյլ իտի իսէ տէ, Պանգ
Բօրիւլէր նամիլլէ Արնօլտուն վէ Վէրիէրին տէվամ իտէկէլ-
տիքլէրի պանգա՝ հէր տիւրիւ խալգա մախսուս օլտուղու կի-
պի, պազէն եաղը բալթօլու քիմնէլէրին ճիզտանլարը տա
տօլու իտուկի մալիւմ օլտուղունտան, խըզմէթճի, Աւիլ Սգօ-
թուն զահիրի հալինէ էհէմիեէթ վիրմէբսիլին, մուվագգա-
թէն Արնօլտուն սանտըգ տայիրէսինէ կիթմիշ պուլունտու-
ղու պիր սըրտատ, Ժիւլ Վէրիէրին նէզտինէ կէլիպ:

— Միւսիւ, թալը ու գըեաֆէթինտէն ինկիլիզ օլտու-

դունու զանն իթտիկիմ պիր ատէմ կէլմիշ, Մ. Տէսվինեբը կէօրմէք իսթէեօր, տէտի:

Վէրիէր. - Իշէրի կիրտիրին:

Ուիլ Սգօթ իշէրի կիրտիրինտէ, պանքէրի սէլամատը, վէ ինկիլիզէրէ մախսուս պիր շարուզուզլա, ինկիլիզէ պազը սէօզ սէօյլէտի:

Անժէլիքին բէտէրի իսէ, - Միւսիւ, պէն ինկիլիզէ պիւմէմ, Մ. Տէսվինեբ շիմտի կէլիւր, տէյի պէեան իյլէտի, վէ օթուրմասը իշին պիր իսկէմէ իրաեէ իթմէսինտէ, Ուիլ ըՍգօթ՝ պէքլէեէնէք վազթը պուլունմատըղընը պիւ պէեան, աեազտա տուրտու:

Արատան չէնտ տագըգա կէլիննէ, Արնօլտ կէլիպ, իլք պագըչտա, թէպտիլի գըեաթէթ իթմիշ օլան Ուիլեմա Սգօթու թանըեարագ, ինկիլիզէ,

— Սէնին պուրատա նէ՝ իշին վար տըր, գօրգուսուզնա հէր չէյի սէօյլէ, չէրիքիմ պիր քէլիմէ պիւլէ ինկիլիզէ անլամազ, տէտի:

Ուիլ Սգօթ՝ Թրիլպինին օտասընտա իշիթտիքլէրինի մուխ. թասարէն հիքեաեէ իթտի, վէ Արնօլտ տախի,

— Տիմէք շիմտի պու ատէմէրին նէ՝ կիպի ֆէսատ գուրտուզլարընը անլատըգ. . . Պու խապէրի ալտըղըմ մէմնուն օլտում. . . հայտէ շարուգ կիթ, Բաօն-Պլան սօգաղը եագընընտա Օթէլ-տը-Վիլ ըրթթըմը իւզէրինտէ պէնի պէքլէ, տէտի, վէ իշ օտաեա գատար Ուիլ Սգօթա ըէֆագաթ իթտի:

Վէրիէր. - (Շէրիքինէ.) Պու եաղը բալթօլու ինկիլիզ նէ՝ իսթէեօր:

— Պու ինկիլիզ Ամէրիգալը օլուպ, վազթիյլէ քէնտիսինէ Հինտիսթանտա թէսատիւֆ իթտիմ: Օլ զէման հալ ու վազթի սըրասընտա իտի. շիմտի տէ քէնտիսինի գաեըրմագլըղըմը բէնա իթմէք իշին կէլմիշ:

Արնօլտ, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք շարգասընը ալըպ,

— Միւհթաճ օլտուղում պաղը քեաղըալարը խանէմտէ ունութմուշ իտուկիմտէն, անլէրի ալմագ իշին տիշարը չըգընօրում: Ղայպուպէթիմ չօգ սիւրմէզ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ պանգատան չըգտըգտան սօնրա, պիր արապաեա

րաքիպէն, դաեէթ սիւրաթլէ Բաօն-Պլան սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի, վէ եիւզ — պազշիշ վիրէնէկինի արապաեըեա իֆատէ իյլէտի:

Եիկիրմի տագըգատա Արնօլտ, մահէլլի մագսուտէ մուվասըլէթլէ, աճէլէթէն Ակօսթինինին գաբուսունու չալտը, վէ մէրգում գաբուեու աչմասընտա,

— Ղաեէթ միւսթաճէլ սուրէթտէ սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ. իմտի շարուգ իշ օտանըզա կիրէլիմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ չէնտ սանիյեէ սօնրա, պու իքի շախս գարչը պէ գարչը օթուրտուզլարընտա, Ակօսթինի,

— Մատտէ նէ՝ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

64

Արնօլտ. - Իհթիմալ, հաթթա մուհագգագ տըր քի, պու ագչամտան էվվէլ, պէլրի տէ պիր գաչ տագըգա սօրա պիր վիզիթա գապուլ իտէնէքսինիզ:

Ակօսթինի. - Վիզիթա՝ մը. քիմին վիզիթասը:

— Կէնճ պիր քիմսէնին, ատէթա պիր չօճուղուն:

— Նէ՝ եարմաեա կէլէնէք տիր:

— Թէչէպպիւսինէ նէ՝ կիպի պէհանէ կէօսթէրէնէկինի պիլմէմ, լաքին մագսէտինի պիլիւրիմ. մագսէտի իսէ շունտան իպարէթ տիր, Հինտիսթանտա իգամէթ իթմիշ օլան վէ շիմտի պանքէր ժիւլ Վէրիէրին օրթաղը պուլունան Արնօլտ Տէսվինեբ իսմինտէ պիր քիմսէ հագգընտա մալիւմաթ իսթէեէնէք տիր:

— Հա՛ հա՛, էմրինիզլէ հագգընտա թահգըգաթ իճրա իթտիկիմ Արնօլտ Տէսվինեբ՝ մը:

— Արնօլտ Տէսվինեբ պէնիմ:

— Բէք էյի. . . պու իսմին սիզին պիր իշինիզէ եարաեա. հաղը հագգընտա շիւպհէ իտիեօրտում:

— Հէր նէ իսէ, պէնիմ հագգընտա քիմսէեէ մալիւմաթ

վերամեմենիդի թավսիսէ, վէ սիդի նայիլի սէրվէթ գըլմագըլը թէահիւտ իտէրիմ:

— Պէն տէ չիմտիտէն քէնտիմի, նայիլի սէրվէթ օլմուշ մագամընտա թու թարըմ: — Խապէր վէրտիկինիդ շօնուղուն գարչըսընտա նէ՝ մէսլէք վէ հարէքէթ տէ պուլունանըմ:

— Բէք սատէ պիր մէսլէք վէ հարէքէթ տէ պուլունարագ ճէվապ վէրին: Խուսուսիյլէ Արնօլտ Տէսվինեընըն մահէլլի վէ. լատէթի հագգընտա մալիւմաթ իսթէեքէճէք տիր:

— Օ հալտէ նէ՝ սէօյլէեքիմ:

— Մահէլլի վէլատէթինի իշար իտին. պունտան, Արնօլտ Տէսվինեըն իշին շայեանը թէէսթիւֆ հիւ պիր նէթիճէ հասըլ օ. լամազ: Սիդին, Պէրէեքէ վուգու պուլան սէյեահաթընըլտա, օլ պապտէ ալմըլ օլտուղունուղ մալիւմաթ տան ֆազլա մա. լիւմաթ ալամաեահագ տըր:

— Հալ պու քի, Արնօլտ Տէսվինեըն հագգընտաքի թահգը. գաթըմա տէվամ իթմէք իւզրէ Լօնտրաեա կիթմէքլիկիմէ մանի օլտունուղ:

— Լօնտրատան ալընահագ մալիւմաթ՝ պանա պիր զա. րար վէրմէզ: Պունտան գաթինազար, թէհարրիեաթ իճրա ի. տէնլէր, օլ թարաֆա սէյեահաթ իթմէկէ գարար վէրմէզտէն էվլէլ, պիր թէապիր իթթիխազ իտէճէեքիմ: Պունու սիդէ խապէր վէրտիմ եա, պիր ազ տա տիկէր պիր մատտէ հագ. գընտա կէօրիւշէլիմ: Բօլ Պէրօնուն իշինի նէ՝ եաքտընըլ:

— Պու սապահ ալէլ հիսապ ագչէ էօտէմէք իւզրէ կէլտի, ֆագաթ պէն, իթթարընըլ մուճիպինճէ գապուլ իթմէտիմ: Օլ վազըթ քէնտիտի տէ պանա, հիւ պիր բարա վիրմէեքէճէկինի էօյլէ պիր թարղտա պէնան իթտի քի, կիթտիկի զէման, պէլ. լիտիճէ քէնտիտի թաազիպ իյլէտիմ: Մէրգում տօղրուճա միւսթաամէլ խանէ էշեասը սաթան վէ ալան պիր թաճիթէ կի. տէրէք, էշեասընը մէրգումա սաթտը: Պու մուամէլէ իսէ, պիւսպիւթին պաշգա պիր թարղ իտուկինտէն, ալահագ. լըլարը հիյնի հաճէթտէ տալաեա գըլեամ իտէպիլիլէր:

— Հալ պու քի պիրլեքտէ եաշատըղը Ժան Տէսուրտի նամ գարը նէ՝ եաքտը:

— Էվլին մօպիլեասը սաթըլտըղը վէ նագլ իտիլտիկի զէ.

ման, մէզպուրէ էվտէ օլմաեըպ, իշտէն խապէրի օլմագսըղըն Բօլ պու մուամէլէեքէ ճիւրէթ իթտի: Ֆագաթ շու Բօլ Պէրօ՝ միւքէմէլ պիր շարգըն տըր: — Հէր նէ իսէ, պանա վէրէճէք եէնի թալիմաթընըլ վա՞ր մը տըր:

— Մէրգումա թէայեիւշիւնիւ քէսմէք լազըմ տըր:

— Նա՞սըլ քէսմէլի:

— Էլինիզտէ պուլունան ալահագլարը իլէ մաաշարընը սէքուէսթրօ իթտիրմէլի:

— Գրէտի Լիօնէտէքի մաաշարընը՞ մը:

— Խայր, վէրիէր վէ Տէսվինեըն պանգասընտաքի մաաշ. լարընը. չիւնքի մէրգում՝ եարըն տէյիլ օլ պիր կիւնտէն ի. թիպարէն պու պանգանըն մէմուրու օլահագ տըր: — Ժան Տէսուրտի իլէ գըղընըն նէ՝ օլահագլարընըտա թահգըգ իտին:

— Բէք էյի:

Արնօլտ աեաղա գալգմագ իւզրէ իքէն, գաբունուն շա. նը շայընտը:

Ակօսթինի. — Պէլքի խապէր վէրտիկինիդ շօնուգ տուր:

Արնօլտ. — (Վիգօթ տը նէրվէլ իլէ Մէլանի Կօթիէնին՝ Ակօսթինի իլէ կէօրիւշտիլէրի զէման ագտէմճէ կիլլէնմիշ օլտուղու օտաեա կիրէրէք.) Էկէր օ իսէ, հայլաղըն՝ սիդի նասըլ իսթիճէվապ իտէճէկինի պիլմէք մէրագընտաեքիմ:

Իթալեալը գաբուեու աշըպ, հասըր շարգուլը, իրի ա. եագ գապըլը, եագասը, գօլլուգլարը վէ ումուզլարը պէ. եազ թիրէ իլէ իշլէմէլի ճէտիտ վէ մաի պիր պլուզ կիւնիմիշ թիւսիւզ կէնճ պիր քէօյլիւնին գարչըսընտա պուլունտու:

Պու տէլիգանլը՝ քէօյլիւլէրէ մախսուս պիր թարղտա սէ. լամ վէրէրէք:

— Ազիդիմ միւսիւ, Ակօսթինի տէնիլէն քիմսէ ալիլմիսի. նիզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվլէթ, պէնիմ:

— Տիմէք իւճրէթինիդ վէրիլտիկի հալտէ, սիդինլէ պազը իշ հագգընտա կէօրիւշիւշէպիլիլ:

— Էվլէթ, իշէրի կիրին:

Ակօսթինի, քէօյլիւ տէլիգանլըսընը քէնտի իշ տայլէսի. նէ կիրտիրիպ, քէրտի քէնտիեք տէ:

— Արնօլտ Տէսվիններն պիր ազ էվվէլ պահսընը իթտի. կի չօճուգ անապա պո՛ւ մու տուր, տէտի:

Արնօլտ Տէսվիններ իսէ, Սէն-Մանտէտէքի տիւեիւն կիւ. նիւ Միսթիգօնուն սէսինի իշիթմիշ օլտուղունտան, մէրգու. մու, սէսինի քէօյլիւէր կիպի չըգարմասըյլա պէրապէր, բէք ալէա թանըեապիլտի:

Ակօսթինի. — Օթուրուն, տէլիգանլը, վէ մատտէ հէրնէ իսէ սէօյլէեին:

— Իշիթէ մատտէ շունտան իպարէթ տիր. Գալվատօտա Գարապիլտէ տօղմուշում տուր: Պապա վէ անտան էօրսիւ. զիւմ. . . Մաթիէօ Վալէնտէն քիւշիւք պիր միրաս եէտիւմ, վէ պունունլա սահիպ սէրվէթ օլմաեթ թասմիւմ իտէրէք, ի. գամէթիմի թէէսսիս իյլէմէք իւզրէ Բարիսէ կէլտիւմ:

— Բարիստէ նէ՞ եարաճագսընը:

— Ինէք պէսլէեէճէեիւմ. իմտի միւսայիտ պիր արազի իւզէրինտէ պիր ախրր ինչա իթտիրմէք, վէ Բարիսիլէրէ ա. լէա ինէք սիւտիւ սաթմագ իսթէրիւմ. — Հալ պու քի պու իշի կէօրմէքիկիւմ իշին, պու կիպի ումուր իյէ մէշղուլ օլան պիր տտէմէ միւրաճաթիւմ լազրմ օլտուղունու սէօյլէտիլէր, վէ սիզին մահէլլի իգամէթինիզի տէ պանա պիլտիրտիլէր: Իմտի, միւսիւ, սէօյլէտիկիւմ՝ գապիլ պիր շէյ մի տիր:

— Էվվէթ . . . հաթթա սիզին իշին պիր տէ հազըր մա. հէլլ պուլապիլիւմ:

— Օ տահա էյի եա՛:

— Ֆագաթ պահալը օլուր:

— Իսթէնիլէճէք ֆիեաթը իթաեէ հազըրմ:

— Միրասընը նէ՞ միգտար տըր:

— Մաթիէօ Վալէնտէն պէնիւմ իշին պրագտըլը՝ գըրգ պին ֆրանգ տըր:

— Բէք էյի. եարըն պու իշին իճապընա պագարմ. ան. ճագ ալէլ հիսապ պանա պիր շէյ պրագմալըսընը,

— Ալէլ հիսապ պիր շէյ մի պրագաեթմ. ֆագաթ նէ՞ միգտար իսթէեօրսունուլ:

— Պազը մէսարիֆաթը իպթիտալիէ իշին պիր մէպլազ պրագմալըսընը տիմէք իսթէրիւմ:

— Բէք էյի, բէք էյի. լարին սիզ զաեթ գուրնաղսը. նըլ. պէն տէ գուրնաղ ատէմի սէվէրիւմ. — Հէր նէ իսէ, սիզ պանա պազը մալիւմաթ վէրին, իսթէտիկինիզ մէպ. լազը վէրէեիւմ:

— Նէ՞ կիպի մալիւմաթ իսթէեօրսունուլ:

— Բարիստէ բէք շօգ խըրսըլար վար տէրլէր իսէ, սա. հիհ մի տիր:

— Էվվէթ վար տըր:

— Ինէք սիւտիւ տիւքքեանըմը աչանա գատար, բարա. մը՝ խըրսըլարա շալտըրմաճագ իշին պիր պանքէրին եէտին. տէ հըֆը իթտիրմէք իսթէրիլ:

— Օ գօլայ շէյ:

— Լաքին պազը պանքէրլէր տէ վար քի, խըրսըլար գատար խըրսըլ տըրլար:

— Սիզ պիր միւթէպէրինի ինթիսապ իտին:

— Պանա պիրինին ատրէսինի վէրտիլէր:

— Գի՞մին:

Կէնճ քէօյլիւ, ճէպինտէն պիր քեաղըտ չըգարըպ, Բէ. լըթիէ սօգաղընտա 42 նիւմէրօտա ժիւլ Վէրիէր վէ Արնօլտ Տէսվիններ պանգասը 3 ատրէսինի օգուտու:

Ակօսթինի սարսըլտը, վէ Արնօլտ Տէսվիններ իսմի՝ ֆիք. րինի ուեանտըրմագլէ, նէ՞ եօլտա իսաթթը հարէքէթ իթթի. խազ իտէճէկինի անլատը, վէ պինապէրին շէօյլէ ճէվապ վէրտի:

— Բէք միւքէմմէլ վէ միւթէպէր պանգա տըր: Հինտիս. թանտա սէրվէթի ազիմէ իհրազ իթմիշ օլան Մ. Տէսվինները բէք շօգ սէնէլէրտէն պէրու շախսէն թանըրմ: Հաթթա քէնտի հիսապընա թահսիլաթ տա իճրա իտէրիւմ, Ղաեթթ նամուսուլ պիր զաթ տըր:

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտիեօրում. անապա պիզիւմ մէմ. լէքէթտէն մի տիր. . . Պիզէ եագըն օլան Տօղիւլտէ տալի պազը Տէսվիններլար վար տըր. . . Քէնտիսինին օրատա ագ. րապասը վա՛ր մը տըր:

— Չանն իթմէմ: Մ. Արնօլտ Տէսվիններ ան ասըլ Պլէրէլի տիր:

— Պէտքէ՛ Գալվատոս տախիլինտէ՛ մի տիր :

— Խայր , Լնար-է-Լուար էեալէթի տախիլինտէ տիր :

— Պու պանքէր գաշ եաշընտա տըր :

— Կէնճ պիր առէմ տիր . . . էկէր եանըմաեօր իսէմ ,

1857 տէ տօղմուշ տուր :

— Տիմէք ագշէմի քէնտիսինէ թէսլիմ իտէպիլիրիմ :

— Քէմալը էմնիյեթլէ իտէպիլիրսինիլ :

— Պու խուսուսու էօյրէնտիկիմէ մէմուռն օլտոււմ . . .

Տիմէք պէնիմ իշիմ իլէ իշթիղալ իտէճէքսինիլ :

— Էվլէթ , հէմ տէ դաեթ ճիտտի սուրէթտէ իշթիղալ իտէճէքիմ , Խսմինիլի վէ էնտիկինիլ օթէլին ատրէսինի պանա պիլտիրին :

— Քիւշիւք իսմիմ Տէգիրէ , վէ տիկէր իսմիմ Վալէն տիր , նասըլ քի , բէտէրիմին էօղ գարընտաշը ամճամ միւթէվէֆա Մաթիէօնիւն լագապը տա պէօյլէ իտի , Լամէսթէրտամ սօգաղընտա Գաէն օթէլինէ էնտիմ , Ֆագաթ սիղ օրաեա գատար դահմէթ չէքմէքին . եարրն տէյիլ օլ պիր կիւն պէն սիղտէն մալիւմաթ ալմաեա կէլիրիմ : Այըն . շիմտիլիք սիղէ պէշ եիւզ Ֆրանզլլըք պիր պանգնօթ վէրէքիմ : Քեաֆի՞ մի տիր :

— Պիրինճի թէշէպպիւսաթ իշին քեաֆի տիր :

— Պէն , եարրն տէյիլ օլ պիր կիւն կէլիրիմ :

— Բէք էյի . ումարըմ քի իսթէտիկինիլ եօլտա պիր մա . հէլլ պուլապիլէճէքիմ :

Միսթիգօ , Ակօսթինինն օտասընտան չըգըպ սիւրաթլէ աշաղըեա էնէքքէն ,

— 1857 տէ Լնար-է-Լուար էեալէթի տախիլինտէ Պէրէտէ տօղմուշ . օլտուգճա մալիւմաթ ալտըմ , տիմէքտէ իտի :

Ակօսթինի , օտասընա ալտէթինտէ , Արնօլտ մէրգուճու գարչըլաեարագ ,

— Էյ նէ՞ տէրսինիլ . դաեթ գուրնաղ տէյիլմի , տէտի :

— Էվլէթ , սիննինէ կէօրէ թէանճիւպ օլունաճագ չէյ տիր :

— Քէնտիսի վէ պէն , պիլմէք իսթէտիկիմիլի շիմտի պիլիլիլ . . . Իքիմիլ տէ խօշնուտուլ :

— Պու խուսուստա պանա պիր տիեճէկինիլ վա՞ր մը տըր :

— Պիր տիեճէկիմ եօգ տուր . շու գատար քի պունտան պէօյլէ պուրաեա աալա կէլմէեճէկինէ էմին օլապիլիրսինիլ :

Արնօլտ՝ պու սէօղլէրտէն սօնրա , Ակօսթինինն նէղտին . տէն մուֆարագաթլա , Օթէլ-տը-Վիլ բրիթըմընա կիթտի :

Ուիլ Սգօթ , ալտըղը էմր մուճիպինճէ , մէղքիւր բըլսթըմտա եօգարը աշաղը տօլաշիօրտու : Արնօլտ , տօղրուճա մէրգուճուն եանընա կիտիպ , գօլթուղունա կիրմէսինտէ , ըվգօթ ,

— Կէլտի՞ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Արնօլտ . - Էվլէթ :

— Նէ՞ խապէր ալտը :

— Պիլմէք իսթէտիկինի , եանի Արնօլտ Տէսլինեըն մա . հէլլի վէլատէթինի :

62

— Աճայի՛ պ . Ակօսթինի սիլի դամաղլատը՞ մը :

— Էվլէթ , պէնիմ էմրիմլէ պէնի դամաղլատը :

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիլի անլամաեօրում :

— Շիմտի անլարսըն : Թրիլպի՛ պէնիմ իշլէրիմէ գարըչան շու քիւշիւք էնկէլի պիր տաղըգա պիլէ կէօղիւնտէն զայպ իթմէմէլի տիր : Հիշ չիւպհէ եօգ տուր քի , Միսթիգօ՛ Պէրէեէ կիտէճէք տիր . . . Օրատան նէրէեէ կիտէճէք տիր . անը պիլմէմ վէ էնէմմիեթ տէ վիրմէմ , Ֆագաթ Բարիսէ ալտէթ իթմէսինի . իսթէմէմ , անլաշըլա՞ մը : - Արնօլտ Տէսլինեը հագգընտա ալաճաղը մալիւմաթտան գօրգում եօգ տուր , Լաքին էր եա կիճ քէնտիսի մուխաթարալը օլապիլիր :

— Բէք էյի . . . իշ գալտը բահիպէ . . .

— Էվլէլ էմիրտէ Միսթիգօեու օրթատան գալտըրմալը . սօնրա բահիպէնին իճապընա պագարըղ :

— Թալիմաթընըղը Թրիլպիեէ թէպլիլ իտէրիմ :

— Էօթէն Լուազօ իլէ Պէրօ ֆամիլեաւոր էֆրատը հագ-
գընտա ալտըղըն մալիւմաթը պիլտիր պագալըմ :

— Օ ճիհէթտէ իչլէր սըրասընտա տըր . . . չըգան կիճէ
Լուազօնու էվինին խարիճինտէ եաթըրտըմ : Պու կիւնքի կիւն
մէրգում իշտիլ կիւնսիւզ , վէ պինապէրին պիլա վարիտաթ
օլմագ կէրէք տիր : Իհթիեար բաշալըաճը Բիէր Պէրօնա կէ-
լինճէ , պանա իշար իթտիկինիլ եօլտա , մէրգում վիգթօրին
վէ ժան Տէսուրտի հագգընտա չալըշմըլ օլմալը տըր :

— Բօլ Պէրօնուն պու սապահ քէնտի մօպիլեաւորնը սաթ-
տըղընը վէ ժան Տէսուրտի թէրք իթտիկինի պիլեթօրմու-
սուն :

— Խա՛յր , տիւն ագչամ պունտան պահս օլունմաեօր-
տու . . . Տիմէր Բօլ իլէ ժանըն ալըլմալարը իւզէրինէ բլանըմը
թէպտիլ իթմէկէ մէճպուր օլաճաղըմ : Շիմտի ժան նէրէտէ
տիր :

— Պիլմէմ , ֆագաթ պու պապտէ սանա մալիւմաթ վէ-
րիւրիմ :

— Բօլ Պէրօ թէքլիֆինիդի գապուլ իթտի՞ մի :

— Էվվէթ , եարըն տէյիլ օլ պիր կիւնտէն իթիպարէն ,
վէրիէր վէ Տէսվինեւ պանգաօրնտա չալըշաճագ տըր : Սանա
սէօլլէտիկիմի էյիճէ խաթըրլա . . . Շու Պէրօ ֆամիլեաւորնա
գարչը պաշըճա սիւահըմ , զարուրէթ վէ սէֆալէթ օլմագ կէ-
րէք տիր :

— Խաթըրմա տըր վէ ունուլմաեաճաղըմ :

— Սէպզէվաթճը գարընը տա տիւչիւնտիւն միւ :

— Օլ պապտէ տալի հարէքէթ իթտիմ , չիմտի տէ նէ-
թիճէսինէ պէքլէեօրում : - Մէրգում , իքի թագսիթինի էօ-
տէմէմիշ օլտուղու խանէ սահիպինտէն պու սապահ վէտա
իթմիշ օլաճագ տըր , վէ ալթը նէֆէր գատար ալաճագլը
տա քէնտի մաթլուպլարընը իսթէեէճէքլէր տիր :

— Շիմտի սէնին վէ Թրիլպինին ագչէեէ իհթիեաճընըլ
օլմալը տըր . իմտի ալ շունու :

Պէյլէ տիւերէք , Արնօլտ , պաղը պանգնօթլարը հավի
պիր մահֆաղաեւ իրլանտալըեա վէրիպ , պիրիպիրինտէն ալ-
ըլտըլար , վէ Արնօլտ , Լը Բէլլըթիէ սօգաղընա , վէ ՈւիլըՍ-

գօթ տալի Թրիլպինին իգամէթ իթտիկի Ֆլէշիէ սօգաղընա
միլթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիլէր :

Թրիլպի , Ակօսթինինին գաբուսունա գատար Միսթիգօ-
նու թաագիպ իթմիշ , վէ անընլա պիրլիքտէ ալտէթ իլլէմիշ
իտի :

Սգօթ . - (Թրիլպիի պուլտուղունտա .) Ավտէթ իթտի՞ մի :
Թրիլպի . - Էվվէթ :

— Էյլէ իսէ , եալաշ սէտա իլէ լագրրտը իտէրիմ , վէ
սանա սէօլլէեէճէքլէրիմի տէ էյի հրֆղ էթ : - Համիմիլ օլան
զաթ , Միսթիգօ իլէ պիրլիքտէ Ակօսթինիտէ պուլունտուղու
սըրատա , Ակօսթինի՝ համիմիլին էմրի մուճիպինճէ Արնօլտ
Տէսվինեւըն մահէլլի վէլատէթինի Միսթիգօնա սէօլլէմիշ . . .
Պուրատա տինլէտիկիմիլ սէօլլէրտէն մուհագագ սուրէթտէ
շու նէթիճէեի չըգարապիրիլք քի , բահիպէ , մալիւմաթը լա-
ղմէեի իսթիհսալ իթմէք իւզրէ , Միսթիգօնուն տէրհալ օլ
թարաֆա կիթմէսինի էմր իտէճէք տիր :

— Պէնտէ էյլլէ զանն իտէրիմ է՛յ :

— Էկէր կիտէրսէ ալտէթ իթմէմէլի տիր . անլաշըլ-
տը՞ մը :

Թրիլպի . - (Տիթրէեէրէք . վէ տէհչէթ վէ նէֆէթլէ .)
վա՛յ , գա՞ն մը չըգարմագ իգթիգա իտիեօր :

— Միսթիգօ մուխաթարալը տըր . . . համիմիլին թէշէպ-
պիւսիւ աղիմինի տիւշարը թէհլիքէ գըլապիրի : Իմտի , է-
կէր պու թէշէպպիւս պաշա չըգմաղ իսէ , պիլիմ միլեօն տա
հալաեա ուշար . հալպու քի պէն օ միլեօնու , կէօղլէրիմին
պէպէյի կիպի գաեըրմագտաեըմ . . . Մատէմ քի մատտէ պի-
ղիմ մէնֆաաթը շախսիեմիլ հագգընտա տըր , աօլա թէ-
րէտտիւտ լագրմ տէյիլ տիր : Հէր սուրէթլէ համիմիլէ խըզ-
մէթ իթմէլիեիլ , վա՛յ օնլարըն հալինէ քի , պիլէ մանի օլմագ
իսթէրլէր :

Թրիլպի . - Բէք էյի . մաթլուպու իճրա իտէլիմ : Ֆագաթ
Միսթիգօ նէրէեէ կիտէճէք տիր :

— Պէրէեէ :

— Անլաշըլտը . Պէրէ՛ Ամպուաղտան իքի ֆարսալա ու-
ղագտա Լուշ թարիլի իւզէրինտէ տիր :

— Հէր նէ իսէ, սէն պու կէնճի գօլլա, ատըմընը ատը մընտան անըրմա, վէ իշի էօյլէ թէրթիպ էթ ըի, Բարիստէ լազըրտըսը պիլէ օլմասըն:

— Լաքին մէրգում, ալաճաղը մալիւմաթը եաղապիլի:

— Պունու մէնն իթմէ... համիմիզ՝ մալիւմաթը իշ եէ. ըինէ գօյմասօր: Անճագ շախսընտան սրգըլտըղընտան, վի. ճուտինին օրթատան գալտըրըլմասընը իթմէնօր: Իմտի, թէտ. պիրլէրինի էվլէլէնէ լաեղըլլա իթթիխաղ իտէրէք, ճէսա. ըէթլէ իշին իճապընա պագ:

— Բէք էյի, ֆագաթ սէյեահաթ իշին ագչէ լաղըմ տըր:

— Ալ սանա ագչէ:

Ագօթ, Արնօլտ Տէսվիննըտան ալմըշ օլտուղու ագչէնին նըսթընը թրիլպիէ վէրտի, վէ թրիլպի:

— Բարիսէ ալտէթիմտէ պու օտանը թէքըսը թահթը իսթիճարըմտա սագլամալըմընըմ, տէյի սիւալ իթտի:

— Թապիի, զիրա Միսթիգօնուն զայպուպէթինտէն սօն. ըա պուրատա վագը օլաճագ ահվալի պիլմէնէ իհթիեանը. մըղ վար տըր: Պունտան պաշգա, Միսթիգօնուն զայպուպէ. թի զէմանընտա սէնին տէ զայպուպէթին՝ էնվալի մանէալարա մահէլլ վիրէճէկինտէն, մուխաթարալը օլապիլի: Շիմտիլիք, մուլաֆֆագըլեթ թէմէննիսիլլէ, մուֆարագաթ իտէրիմ:

Աւիլեամ Ագօթ, արգատաշընտան մուֆարագաթընտան սօնրա, իլք ագչամըի գըեաֆէթինէ կիրէրէք, Շօք տ'Արթան պիրախանէսինէ աղիմէթ իլլէտի: Օլ էանատէ Էօթէն Լուաղօ իլէ Բօլ Պէրօ՝ պիրախանէտէ պուլունուպ, Էօթէն Լուաղօ հէր նէ գատար գաֆանը պիր աղ թուլթուրմուշ իսէ տէ, տօս. թունու կէօրիւր կէօրմէղ, մէսէրրէթլէ ըէթը սէտա իաիպ, վէ էլինի ուղաթարագ:

— Կէլ պագալըմ, արգատաշ, տէտի:

Բօլ Պէրօ. - Պիղ տէ թաամ իթմէք իշին սիղէ պէքլէնօր. տուգ:

Ագօթ. - Թաամ մը իթմէք:

— Էվլէթ, Լօգանթատա թաամ իտէճէեիլ, վէ մասըա. ֆը տա պէն իտէճէեիմ:

— Աճայիպ, տիւն պիղիմլէ պէրապէր կէլմէք իսթէմէ. տունուզ:

— Պու կիւն իշ օ գապիլտէն տէյիլ տիր:

— Ֆարգը նէ՝ տիր:

— Տիւն ֆամիլեա սահիպի իտիմ, պու կիւն պէքեարըմ:

— Աճայիպ, գարընըղ նէ՝ օլտու:

Լուաղօ ճէվապա աղաղլէ:

— Խանէսի էշեասընը սաթմըշ, վէ գարըսընը տա եօլա գօյմուշ... էկէր պու եօլ չըգար իսէ, պէնտէ այնի եօլա սալիք օլմագ ֆիքը վէ արզուսինտէ պուլունուեօրում, տէտի:

— Սէն մի, պու սէօղիւնէ ինանմագ իշին, իշին ֆիլիլեա. թընը կէօմէլիեիմ:

— Զաթէն պու սապահ Վիգթօրինէ պիր գաշ սիլլէ աշգ իթտիմ, վէ էկէր բէք զիեատէ ճանըմը սըգար իսէ, քէն. տիսինի աշըգտան աշըղա եօլա գօրում, պէն տէ պիլմիւն էշեամը սաթըպ սալըպ, թէմամիլլէ սէրպէսթ օլուրում:

— Միւճէլլիտխանէեի նէ՝ եարտըն:

— Միւճէլլիտխանէտէն թարտ օլունտում. սէպէպի իսէ չըգան կիճէ սէնին իշիրտիկին շարապլար օլտու: Սաթ սէ. քիզտէ ուեանտըմ, վէ միւճէլլիտխանէեի կիթտիկիմտէ, հի. սապըմը կէօրիւպ, ալէթլէրիմի իթա իլէ, պէնի եօլա գօյ. տուլար:

— Լաքին պու կիտիշ էյի տէյիլ տիր, նաֆագա լաղըմ տըր:

— Նաֆագա մը լաղըմ... պու կիւն եարըն նաֆագամըղ պուլունմագտա տըր... Շիմտիլիք բարամըղտա վար տըր, թիւ. քէնիսէ, օլ վագըթ տա սէնին միրասըն իշիմիղի կէօրիւր... Պունու սէն սէօյլէմէտի՞ն մի:

— Էվլէթ, էվլէթ, գարտաշ բայը իտէրիլ, ֆագաթ պէնիմ միրասըմ տա թիւ քէնիսէ, չալըլմագ լաղըմ տըր:

— Օլ վագըթ տա չալըլըրըղ:

Բօլ Պէրօ. - Էվլէթ, էվլէթ, ինսան նասըլսա կէչինէճէք պիր մէտար պուլապիլի: Պաշըճա մատտէ՝ գարըլարըն զա. յիլէսինտէն խալի օլմագտան իպարէթ տիր: - Հայտէին տօսթ. լար, թտամա կիտէլիմ. թտամըմըղ իշին Մէրթէպլէր սօգա. ղը քէօչէսինտէքի Վաշէթ Լօգանթասընը թէքլիֆ իտէրիմ:

Պու պապտէ հիշ պիր իթիրազ վուգու պուլմանբայ, պի.
զիմ իւշ շախսար՝ իշար օլունան լօգանթանա կիթաիլէր .

Արնօլտ Տէսվիններ՝ մէմուլինտէն՝ զիեատէ տիշարտա գալ-
տըղընտան, պանգանըն գարանաճաղը սըրատա Լը Բէլըթիէ
սօգաղընա մուվասըլէթինտէ, շէրիքի՝

— Պու ագշամ խանէմտէ թաամա կէլէճէֆօմիսինիզ,
տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ, ֆագաթ միւսաատէնիզլէ մատմուաղէլ Վէ-
րիէր հագգընտա պիր շէյ սօրմագ իսթէրիմ :

— Սօրուն :

— Մէզպուրէնին՝ մուճիպի իզթիրապ պիր սուրէթտէ
թէպաիլ օլմագտա օլտուղունա տիգգաթ իտիեօ՛րմուսու-
նուզ :

— Էվվէթ, Վանտամըն աղիմէթի՝ մէրգուճէեէ բէք զի-
եատէ սուի թէէսսիր իթտի :

— Մէվկիլիւ շէրիքիմ, մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ,
հագգընտա իզհարը մուհապալէթ իթտիկիմ, վէ զէվճէմ օլ-
մասընա պէքլէտիկիմ գըղընըղըն ահվալը սըհհիեէսինի տիւ-
շիւնմէլիսինիզ, Պէն պու խուսուստա զիեատէսիլլէ միւզտա-
րըպ օլուեօրում : — Էվվէթ, մատմուաղէլ Վէրիէր՝ զաեթթ
վէիսիմ սուրէթտէ միւթէէսսիր օլուպ, համտ օլսուն քի կէնճ-
լիկի վէ գուվվէթի, քէտէրի սէպէպիլլէ հասըլ օլմուշ օլան
ֆէնալըղ կէշիրթմէեէ միւսաատէ իթմիշլէր տիր : Լաքին
Վանտամըն աղիմէթի խալըլը օլմուշ տուր : Մէրգուճուն
ղայպուպէթի սաեէսինտէ, մէզպուրէնին ճէրիհասը գարա-
նաճաղը տէրքեար իսէ տէ, պու իֆագաթը իքմալ իթմէք ի-
շին, պէնճէ հէր հալտէ պիր շէյ լիւղում վար տըր :

— Նէեէ :

— Մատմուաղէլ Անթէլիքի քէօշէի իսթիրահաթ վէ ին-
զիվատէ եաշաթմագ լաղըմ տըր :

— Նէ՝ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Մուվագգաթէն մէզպուրէեի պու խանէտէն, հաթ-
թա Բարիստէն իրագլաթմալըսընըղ :

— Նիշին :

— Սէպէպի աշիքեար տըր : — Միւլաղիմ՝ Վանտամը սըգ-
սըգ պուրատա գապուլ իթտիկինիզ ճիհէթլէ, պուրատը ա-
նըն խաթըրէլէրիլլէ մէմու տուր : Պու մահէլլ իլէ մատմուա-
ղէլ Անթէլիքին միւնասէպաթը վար տըր . . . հէրքէսի կէօրիւր,
վէ Ագասի Ծարգ մուհարէպէսինտէն տայիմա պահս օլուն-
տուղունու իշիտիր, վէ պու պապտէ զաղէթալարըն պէնտ-
լէրինի օգուր . . . Հալ պու քի մէզպուրէ քէօշէ կէօթիւ-
րիւլտիւկիւ թագտիրտէ, պիր թագըմ խաթըրէլէրէ, վիզի-
թալարա վէ զաղէթալարա մահէլլ գալմաղ, — Գէօյտէ պիր
ան էվվէլ թէմամիլլէ քէսպի իֆագաթ իտէճէկի կիպի, հէր
շէյի տէ բէք շաբուգ ունուտուր : Ծուրաեը տա իլալէթէն
պէեան իտէրիմ քի, բահիպէ Մարինին հուզուրու պէնի պի-
հուզուր իտիեօր : — Էկէր գըղընըղը պուրատան ուղագլաթըր-
սանըղ, բահիպէ Մարի տէ պիրլիքտէ կիտէճէկինտէն, պիր
թաշ իլէ իքի գուշ վուրմուշ օլուրուզ, իմտի, աղիզ շէրիքիմ.
մէնֆաաթը միւշթէրէքէմիզ իշին, պու խուսուստա պիր ան
էվվէլ գարարը գաթի իթթիխաղ իթմէնիզի մուսիրրանէ տէր-
միեան իլլէրիմ :

65

— Անթէլիք Բարիսի թէրը իթմէք իսթէեէճէֆ մի տիր :

— Նուֆուզը բէտէրանէնիզի իսթիմալ իտէրսինիզ, օ
հալտէ գըղընըղ մուխալիֆէթ իտէմէզ : — Վիլիէ-սիւր-Մա-
րընտա պիր սէյֆիեէնիզ պուլունտուղունու պէեան իտիեօր-
տունուզ, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, Մալնուտա, Ծէնըվիէր իլէ Վիլիէ արասընտա
տըր :

— Իմտի մատմուաղէլ Անթէլիքի օրաեա կէօթիւրմէք
լաղըմ տըր : Մէզքիւր սէյֆիեէ պիզի տէ իսթիեապէ միւսա-
յիտ մի տիր :

Վէրիէր. — (Թէաճճիւպլէ .) Պիզի մի : Պիզ տէ՝ մի անտէ
իսքեան իտէճէեիզ :

— Բէք մուհիմմ սէպէպլէրէ մէպնի, պիղիմտէ օրատա իսքեան իթմէքլիկիմիզ միւնէրրէտ լազըմէտէն տիր:

— Ֆագաթ օրատա կիթտիկիմիզտէ, իշէրիմիզտէն զի. եատէսիլլէ ուզագլանմըշ օլուրուզ:

— Հէր սապահ միւթաւմըզտան պիր ազ էրքէն գալգ. տըզըմըզ թագտիրտէ, հէր կիւն Բարիսէ կէլէպլիրիզ. պոււն. տան գաթինազար, իսթէտիկինիզ զէման գըրգ սէքիզ սաաթ Բարիստէ գալմանըզա հիշ պիր մանի եօգ տուր: - Իմտի, սէյֆիէնիզին, պիղիմ իգամէթիմիզէ տէ միւսայիտ օլուպ օլմատըզընը թէքրար սիւալ իտէրիմ:

— Պիր կիւնիւն իշինտէ պիղիմ իգամէթիմիզէ տէ միւ. սայիտ օլապիլմէսի իշին, տէրունինտէքի պէքճիւնէ եալընըզ պիր խապէր կէճնտէրմէքլիկիմիզ քեաֆի տիր:

— Բէք ալէա. էօյլէ իսէ, պու եաղ մէվսիմինի քէօյտէ կէլիւմէք նիւնէթինտէ պուլունտուղունուզու պու ագչամ քէրիմէնիզ մատմուազէլ Անժէլիքէ պիր սուրէթի միւնասիպէ. տէ խապէր վէրին:

— Լաքին էվլէլէ թապիպին ըէյինի ալմագ. էմրի պա. սիրէթէ մուվաֆըգ տէյիլ մի տիր:

— Հէքիմին ըէյինի ալմագտա հիշ պիր մանի եօգ տուր. Լաքին թէէմին օլուն քի, հէքիմ թէմամիլլէ սիզին էֆքեարը. նըզը թաստիգ իտէճէք տիր: - Մալնուտա օլտուղումուզտա, հէր սապահ շըմէնտըֆէրէ նէրէաէն ըաքիպ օլաճաղըզ:

— Եաեա պիր չարեք, վէ առապա իլէ իւշ տագըզա ուզագտա քեային Վիլիէ-սիւր-Մարն նամ մահէլլտէն շըմէն. տըֆէրէ ըաքիպ օլապլիրիզ: - Սէյֆիէնէմ, վասի պիր օվա օրթասընտա օլուպ, քեամիլէն խալի տիր:

— Օրատա բէք ըահաթ օլուրուզ: - Աճէլէթէն պէքճի. նիզէ պիր թէզքիրէ եազըն... Ահ, ունուտուեօրտում. Մալ. նու. Սէն էեալէթի տախիլինտէ տէյիլ մի տիր:

— Խայր, Սէն-է-Մարն էեալէթի տախիլինտէ տիր:

Արնօլտ, սէօյլէեէճէքլէրինի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ա. ըապաճըլարընա հարէքէթ էմրինի վէրտի:

Իքի շէրիքլէր. պուլվար Հօամանտաքի օթէլին հալլիսին. տէ առապատան աշաղըեա էնտիքլէրի սըրատա, մատմուա.

զէլ Վէրիէրի թէտավի իտէն թապիպ տախի մուվասըլէթ իթտի:

Պանքէր, տէրհալ Տէսլինեընըն թավսիեէլէրինէ մու. թապագաթլա, թապիպին էլինի սըգարագ:

— Ազիզիմ տօգթէօր, սիզտէն պիր նասիհաթ իսթէեէ. ճէք օլտուղում ճիհէթլէ, սիզի պուրատա պուլտուղումա մէմ. նուն օլտում: - Շու կիւզէլ հալալարտա քէօյտէ իգամէթի. միզ. գըզըմըն պիր ան էվլէլ իեատէի սըհհէթինէ մէտար օլմազ. մը, տէտի:

— Էվլէթ, թարլալար հալասընըն գըզընըզըն իեատէի սըհհէթինէ պիւեիւք եարտըմը օլապիլիր:

— Մատէմ քի սիզ տէ պէնիմէ հէմէքեարսընըզ, թէպտիլի հալա զըմնընտա քէօյէ կիթմէքլիկի գըզըմա թավ. սիւնէ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ:

— Բէք էյի:

Պանքէր. - Միւսիւ տօգթէօր, պիղիմ իլէ թաամա գա. լըմըսընըզ:

Տօգթէօր. - Ֆագաթ...

Արնօլտ. - Դալմանըզ իշին պէն տէ ըէճա իտէրիմ... ըէտտ ճէվապը վէրիսէնիզ, զիեատէսիլլէ միւթէէսսիւֆ օ. լուրում: Էսնտի թաամտա կէօրիւշիւքէն, թավսիեէնիզի պիլ միւնասիպէ պէեան իտէրսինիզ:

— Բէք էյի, գապուլ իտէրիմ:

Օգուեանլարըմըզըն խաթըլարընտա օլմագ կէրէք տիր քի, օ կիւնիւ սապահը ըահիպէ Մարի տէ, թէքմիլ եաղ մէվսիմինտէ Անժէլիքին քէօյէ կէօթիւրիւմէսինի ժիւլ Վէ. ըիէրէ թավսիեէ իթմէք նիւնէթինտէ պուլունտուեօրտու: Հալ պու քի Միսթիգօնուն մէքթուպունու ալմասը իւզէրինէ, մէզպուրէ էֆքեարընը թէպտիլէ մէճպուր օլտու:

Չիւնքի Միսթիգօ, թէհարիեաթընա տէվամ իտէճէ. կինտէն, հէման հէր կիւն ըահիպէնին նասիհաթլարընա միւհ. թաճ օլուպ, Անժէլիքին Բարիստէն հիյնի մուֆարագաթըն. տա իսէ, քէնտիսինին տէ կէնճ գըզ իլէ պիրիքտէ կիթմէսի լազըմ կէլմէքտէ իտի քի, պու սուրէթլէ թէշէպպիւսաթը. նըն սէքթէտար օլմասը թապիլի իտի:

Իմտի բահիպէ Մարի, պու եօլտա Անժէլիքէ իֆատէի մէրամ իթտիկինտէն, Անժէլիք՝ բահիպէնէ էմնիյեթի պու. լունտուղու ճիհէթլէ, անըն իֆատաթընը թաստիգ իթտի:

Վէրիէր, Արնօլտ վէ տօգթէօր՝ բահիպէ Մարի իլէ Ան. ժէլիքի սալօնտա պուլտուլար:

Պանքէր. - (Սաֆտէրունճա՝ գըղընըն էլլէրինի թուծա. բազ.) Էյ սէվկիլիւմ, նա՞սըլսըն:

Անժէլիք. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Էյիեիմ, հէման քեամիլէն էյիլէշտիմ, վէ միւսիւ տօգթօրուն տախի պիլ միւ. նասիպէ պուրատա պուլունմասը. իֆատէյի վազըամը թաս. տիգ իթմէկէ միւքէմմէլ պիր վէսիլէ տիր:

Թապիպ. - Էվվէթ, էվվէթ... Քէնտիսի բահաթ տըր, վէ րէնկի էսկի հալինի պուլտուղու կիպի, կէօղլէրի տախի էվվէլքի բարլազըղընը քեսպ իթմիլէր տիր: Ֆիքրի ազա. ճըգ սիւքիւնէթինի պուլուր իսէ, թէմամիլլէ իեատէյի իֆա. գաթ իտէճէկինտէ շիւպհէ եօգ տուր:

Արնօլտ՝ մատմուլազէլ Վէրիէր իլէ բահիպէնին եանընա եագլաշտը, վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ Անժէլիքէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Մատմուլազէլ, տօգթօրուն սէօյլէրի պէնի զիեատէսիյ. լէ մէմնուն գըլտը: Սիղին բահաթսըղ օլտուղունուղու հիսս իթմէլլէ, նիշէ կիւնտիւղլէր վէ կիճէլէր նէ՝ տէրէճէ միւզ. տարրպ օլմուշ օլտուղումու պիլմէզսինիզ: Համտ օլտուն ֆէննի թըպպ՝ խասթալըղա զալէպէ չալտը. պունտան տօ. լաեը թապիպէ թէշէքքիւր իտէրիմ, լաքին այնի վազըթտա, կիճէ կիւնտիւղ եանընըղտա պուլունարագ սիղի գաեըրմըշ օլան բահիպէնէ, եախօտ տահա տօղրուսու խայրխահ մէլէ. եէ տէ թէշէքքիւրէ պօրճլուեում: - Ահ արզու իտէր իտիմ քի, իքինիզ տէ գալպիմի օգուեապիլսէ իտինիզ, օլ վազըթ մէսէրրէթիմին վէ շիւքրանիեթիմին պիւեիւքիւ կիւնիւ անլա. եապիլիր իտինիզ:

Անժէլիք, քեաֆֆէյի միհն ու մէշագգաթընըն սէպէպի օլան Տէսվինեըտան տօլաեը հիսս իտէպիլտիկի նէֆրէթի կիլլէեպիլտի, վէ ճէվապա աղազլէ:

— Իֆատաթընըղա ինանըրմ, միւսիւ, վէ վազիֆէմ

վէճհլէ հիսսիեաթընըղտան միւթէէսսիրիմ, տէյի պէեան իյ. լէտի:

Վէրիէր՝ գըղընըն պու եօլտա սէօղ սէօյլէտիկինի իշիթ. տիկինտէ, ֆիքրինտէն:

— Ղալիպա ըսընմաեա պաշլտեօր, տէտի: Պատէհու ալէնի սուրէթտէ:

— Միւսիւ տօգթէօր պիղիմ իլէ պիրլիքտէ թաամ իտէ. ճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Անժէլիք. - (Աեաղա գալգարագ.) Էյլէ իսէ իճապ ի. տէն թալիմաթը վէրէեիմ:

Բահիպէ Մարի. - Խա՛յր, խա՛յր, պու խըղմէթի պէն իյ. ֆա իտէրիմ: Սէն հէնուզ բէք զայիֆսին, րէճա իտէրիմ սէն եէրինաթ օթուր:

Պէօյլէ տիեէրէք բահիպէ Մարի սալօնտան տիշարը չըգ. տը, վէ թապիպ թէպէսսիւմ իտէրէք:

— Մատմուլազէլ, բահիպէ Մարի իլէ արանըղ բէք էյի տիր, տէյի՛լ մի, տէյի պէեան իթտի:

— Էվվէթ տօգթէօր: Հէր խուսուստա իթթիֆագ իտէ. րիզ: Սայքի իքիմիզ տէ այնի բուհու, այնի գալպի թաշըեօ. րուզ: - Քէնտիսինտէն այրըմագըղըմ լազըմ կէլսէ, նէ՝ օ. լաճաղըմ պիլմէմ:

Պանքէր. - Համտ օլտուն, սիղի աեըրմագըղգ քիմսէնին խաթր ու խէեալինէ պիլէ կէլէմէզ:

Պու արա, բահիպէ Մարի ավտէթ իթտի, վէ չէնտ տա. գըգա սօնրա տախի խըղմէթքեար կէլէրէք, սուֆրանըն հա. զըր օլտուղունու խապէր վէրտի:

Տօգթէօր՝ գօլթուղունու Անժէլիքէ թագտիմ իթմէլլէ, թաամ սալասընա կիթտի:

Կէնճ գըղըն ահվալը սըհհիեէսի եէրինտէ իտի իսէ տէ, իշթիհասը հէնուզ միւքէմմէլ օլմատըղընտան, մատմուլազէլ Վէրիէր:

— Պու հալ կէլիճի տիր. ումարմ քի իշթիհամ եագըն. տա աշըլաճագ տըր, տէտի:

Տօգթէօր. - Կէլիճի օլմասընա չալըլաճաղըզ: Էկէր պա. նա միւսաատէ իտէրսինիզ, սիզէ էօյլէ պիր թէրթիպ վէրէճէ.

եիմ քի, հէր հալտէ օնա իթմիպա իթմէք լազըմ կէլէ-
ճէք տիր:

— Պիլիրսինիզ քի պէն միւթիեիմ:

Վէրիէր: — (Հէքիմին նէ տիեէճէկինի անլաւարագ.)
Պէն տէ օ թէրթիպին թէմամիլլէ իճրասընա նէզարէթ իտէճէ-
եիմ:

Անժէլիք. — Նիհաեէթ թէրթիպինիզ նէ տիր:

Թապիպ. — Գորգաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր: Բարիսի
թէրք իթմէք լազըմ տըր:

Անժէլիք վէ բահիպէ Մարի պիր պիրինէ պագըշալար:
Պու պագըշ՝ Արնօլտուն նազարը տիգգաթընա թէսատիւֆ
իթտի:

Անժէլիք. — Բարիսի թէրք մի իթմէք:

Թապիպ. — Էվլէթ, աղիղէմ, հաթթա պիր ան էվլէլ
կիթմէիսինիզ, Սիզին իչին հարէքէթ, հավա, եէշիլիք, օր-
ման, կիւնէշ վէ չիշէքլէր լազըմ տըր: Սիզէ եիւրիւմէք,
ֆագաթ Բարիսին թօզլու սէյրանկեաշլարընտա տէյիլ, իլլա
թարլալարտա եիւրիւմէք, եօրուլմագ, վէ բէք չօգ եիւրիւ-
մէքլէ, իշթիհանըզը զօր իլէ աշմագ լազըմ տըր: — Իշթէ
պէնիմ բրօկրամըմ պու տուր: — Բէք գօլայ տըր, վէ պունա
սայիք օլունմասընը թալէպ իտէրիմ, Ծանէտ բէտէրինիզ թա-
րաֆընտան պու պապտէ միւշքիլաթ կէօթթէրիլսէ իտի, թէ-
էսսիւֆ իտէճէք իտիմ, ֆագաթ...

Վէրիէր. — Թէէսսիւֆ իթմէնիզէ սէպէպ եօգ տուր, միւ-
սիւ տօգթէօր, թալսիեէնիզէ պիլա իֆաթէի վագըթ իթա-
աթ իտէճէյիմ: Եարըն սապահ Մաշնուտաքի էվիմին պէք-
ճիսինէ թէլէկրաֆըն իսպարը քէյֆիեէթ իլլէեէճէկիմ կիպի,
տայիրէլէրին հազըրլաթըլմասը իչին տալիս էօյլէտէն սօնրա
թըզմէթճիլէր կէօնտէրէճէեիմ, վէ եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն
եէրլէշէճէեիզ: Պու թէտպիր պէնիմ իշիմէ կէլտի, չիւնքի հէր
ազշամ վէ հէր բազար կիւնիւ քէօյտէ իսթիրահաթըմա պա-
գաճազըմ. պունա իսէ ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ վար տըր:

Անժէլիք. — Լաբին սիզ կիւնէրինիզի Բարիստէ կէչիւրէ-
ճէկինիզտէն, Մաշնուտա պէն եալընըզ գալաճազըմ:

Վէրիէր. — Եալընըզ մը. ֆագաթ բահիպէ Մարինին սէնի

թէրք իթմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունու մէմուլ իթմէմ:

Անժէլիք. — Էֆէնտի բէտէր, բահիպէ Մարինին պէնիմէ
պէրապէր կէլիպ կէլմէեէճէկինի, վէ Բարիստէ գալմագ իս-
թէեիպ իսթմէմէեէճէկինի պիլէմէզսինիզ:

— Դիմ քէնտիսինի պուրատա ալրգօեաճագ տըր. տուա
վէ իպատէթլէրի մի: — Էկէր պու իսէ, Մաշնուտա պիր քիլի-
սէմիզ վար տըր քի, կիւղէլ եօլլարտան օ քիլիսէեէ կիտիլիր.
պունտան գաթինազար Մաշնու Բարիսէ եագըն օլտուղուն-
տան, եէկէնիմ արզու իթտիկի զէման Բարիսէ տալիս կէլէ-
պիլիր:

Բահիպէ Մարի. — Էվլէթ, պէն տէ սիզէ բէֆագաթ իթ-
մէք իսթէրիմ, վէ հէնուզ զայիֆ օլան Անժէլիքտէն այրըլմագ
իսթէմէմ:

Պանքէր. — Բէք էյի. էօյլէ իսէ, եարըն տէյիլ օլ պիր
կիւն կիտէրիզ:

Անժէլիքին տօտագլարընտա թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլ-
տի: Մէրգումէ, — Պիր միւտտէթ օլտուն Արնօլտ Տէսվինեըտան
գուրթուլաճազըմ, — տէյի տիւշիւնտիկիւ հալտէ, Արնօլտ տա-
լի, — Հիշիւպհէ եօգ տուր քի բահիպէ, եարըն Միսթիգ օ ի-
լէ իսթիշարէ իթմէկէ կիտէճէք, վէ Թրիպի Սգօթուն վասը-
թասըլլա քէյֆիեէթտէն խապէրտար օլարագ, իշէ տիգգաթ
իտէճէք տիր. տէյի միւլաճազա իթմէքտէ իտի:

Պէօյլէճէ իգթիզա իտէն գարար վէրիլտիկինտէն, թաա-
մըն գուսուր վագթընտա պիր տալիս սէյեահաթտան պահս
օլունմատը:

Թամ սաաթ տօգուղտա, բահիպէ Մարի Անժէլիքի քէն-
տի օտասընա կէօթիւրտիւ, չիւնքի թապիպ՝ մէզպուրէ կէնճ
գըզըն ուղուն միւտտէթ ույգսուուզ գալմասընը գաթիէն
մէնն իթմիշ իտի:

Մատմազէլ Վէրիէր. — (Բահիպէ Մարիսէ.) Տօգթօրուն
պու վիզիթասը պիզէ մուզիրր օլտու, չիւնքի կէճիքտիրիլմէ-
սի լազըմ կէլէն պիր աղիմէթ ու հարէքէթի տօգթօր թա-
ճիլ իթտիրաի:

Բահիպէ Մարի. — Աղիղէմ, հէր շէյտէն էվլէլ սըհէթէ
տիգգաթ վէ իթինա լազըմ տըր:

— Ֆազաթ պիղէ խըղմէթ իտէն տէլիգանլընը նա՛սըլ կէօրէպիլէճէքսին :

— Պու խուսուս պիր աղ կիւճ՝ իսէ տէ, միւմքինսիղ տէ-
յիլ տիր : Գէնտիսինի Բարիստէ կէօրէճէկիմէ քէօյաէ կէօ-
րիւրիւմ :

— Տիմէք խապէր վէրէճէքսին :

— Էվվէթ , եարըն խապէր վէրէճէքսին :

— Մալնուեա կիթաիկիմիղտէ , խըղմէթ քիարլարա իշի
սէղտիրմէքէք , քէնտիսիլէ նա՛սըլ կէօրիւլէպիլէճէքսին :

— Տահա պէն տէ պիլմէմ , Ֆազաթ տիւշիւնէճէքսին :
կիւն տօղմատան նէլէր տօղար տէրլէր :

64

Անժէլիք . - (Պիր աղ սիւքիւթ տէն սօնրա .) Սէվկիւ-
լիւմ , մատէմ քի հէր չէյի սըրասընա գօյմագ չարէսինի պի-
լիեօրսուն , հարէքէթիմիղտէն տօլանը մէմնուն օլտուղումու
պէեան իտէրիւմ : Զաննըմա , օրատա Վանտամ հագգընտա
տահա զիեատէ տիւշիւնէպիլէճէքսին , վէ հէր կիւն տէ տիւշ-
մէնինի , եանի պէնիւմ տիւշմէնիմի կէօրմէքտէն գուրթուլա-
նաղըմ :

Բահիպէ Մարի . - Էրվէրիւր քի բէտէրին Մ. Տէսվինները
Մալնուեա տալէթ իթմէք ֆիքրինտէ պուլունմասըն , եա-
խօտ Տէսվիններ քէնտի քէնտիսինի տալէթ իթմէսին :

Անժէլիք . - (Լէհճէսի սօլարագ .) (Բհ , պու եօլտա միւ-
լահագալարա զահիպ օլմա : Էկէր պու հալ վագըր օլուր իսէ ,
զանն իտէրիւմ քի , թէմամիլլէ իրատէյի սըհհէթ իտէճէք եէ-
րէ , եէնիտէն խասթալանաճաղըմ : Պէն զաթէն օ առէմտէն
ուզագլանմագ իշին Բարիսի թէրք իթմէկի չէտիտէն արղու ի-
տիեօրում : Էկէր Մալնուեա տա կէլիրսէ , մէյեուսիեթմէ կի-
րիթթար օլարագ , ճէնապը Հագգըն պէնի թէրք իթմէքտէ
օլտուղումու զանն իտէճէքսին :

— Էվվէլէթ թէլաշ իթմէքէլիւմ , վէ տէրիսաթըր էթ քի ,

հէր չէյի մունթաղըր օլմագ կէրէք տիր : Ֆարգ իտէլիւմ քի ,
նասըրքի պէն տէ սէնին կիպի մէմուլ իթմէքտէքիւմ , միւսիւ
Տէսվիններ , քէօյաէ , բէտէրինին խանէսինտէ եէրլէլէքէ կէլ-
մէսին , լաքին հէր բաղար կիւնիւ վիղիթասընը գապուլ ի-
տէճէկիմիղ մուհագգագ տըր : - Սէնի զէվճէ տէյի ալմագ
իսթէտիկի , վէ սէնի սէվտիկի հալտէ , սէնտէն նա՛սըլ վագ կէ-
չէպիլիւր :

— Ա՛հ լանէթ օլսուն շու աչգա . . . նի՛յին պունտան
պահա իտիեօրսուն : - Պիր գաշ կիւնտէն պէրի միւսիւ Տէսվին-
ներ՝ քէնտի թասալվուրլարընա նէթիճէ վիթմէք իսթմէքտէ ,
վէ թէհտիտէրինի ունուտուեօր կիպի կէօրիւնիւեօր . . . Պէ-
նի արթըգ տիւշիւնմէքտէ տէյի զանն իթմէկէ պաշտեօրում :

— Գէնտիսինին զահիրի սօղուղուղու , պէնի թէէմին իթ-
մէք չէօլլէ տուրսուն , տահա զիեատէ էմիլիէթ սիղիկիմի մու-
ճիպ օլուեօր : - Հասըլը , իքիմիղ տէ քէսպի սիւքիւնէթ իտէ-
լիւմ . . . Պէն սէնտէն ասլա այրըլմանըպ , իւզէրինէ նէզարէթ
իտէճէքիւմ , վէ ճէնապը Ալլահ պիղի հիմանէ պուեուրաճագ
տըր :

Մուվագգաթէն պու գատընլարը թէրքլէ Բօլ Պէրօեու ,
Էօժէն Լուազօեու վէ եէնի ահհըպպասը նէզաինտէ Լը Պուր-
կինիօն իսմիլլէ թէսմիլիէ օլունան Ուիլեամ Ոգօթու պուլա-
լըմ :

Պու իւշ ահպապ՝ Վաշէթ լօգանթասընըն խուսուսի տայ-
րէլէրինտէն պիրինտէ օթուրմուշ օլուպ , մասանըն իւզէրինէ
պօշ օլարագ գօնուլմուշ օլան շիշլէրտէն , մէրգուլարըն լա-
նըգըլլա իշրէթ իթմիշ օլտուղլարը անլաշըլընօր իտի : - Էօ-
ժէն Լուազօ՝ իլը ագշամքի սէրխօլուղունու լանըգըլլա կէչիւ-
միշ օլմատըղը ճիհէթլէ , աղ վագըթտա իշկի իշմէք իգթիտա-
րընը զայպ իթտի :

Բօլ Պէրօ իսէ , սէրսէմլէնմէք արղուսիլլէ հատտէն զի-
եատէ իշրէթ իթտի իսէ տէ , քէնտիսի գուվվէթլի պիր թա-
պիեաթա մալիք օլտուղունտան , քեամիլէն սէրխօլանմանօր-
տու : Անճագ , տիլի զիեատէճէ աշըլմիշ օլտուղունտան , պօշ-
պօղաղ սէրխօլարըն հալինի քէսպ իթմիշ իտի : վէ Ուիլ ԸՍ-
գօթուն արղուսու տա պունտան իպարէթ իտի : Տիկէր թա-

բաժնեական Սգոթ, քենտիսինի քեամիլեն սերխոյ կիպի կէօթէ. րիպ, Բօլ Պէրօ իսէ, ֆիլվագը մէրգուսու սերխոյ զանն ի. տիեօր իտի:

Լուաղօ՝ գօլլարընը գալուշտուրմուշ օլտուղու հալտէ, մասանըն իւղէրինտէ եարր եաթմը իտի:

Բօլ Պէրօ վէ Սգոթ, պիր իւշիւնճիւ շամբաներ շիշէօր տահա պօշալտըպ, պաշլանմը զլան միւքեալէմէլէրին տէ. վամ իթտիլէր:

Սգոթ. - Տիմէք պէօլլէ հա՛, գարընը պրապտըն, էշեա. նը սաթտըն, վէ սէն տէ սէրպէսթիսէթ ինի թէքմիլէն իսթիհ. սալ իթտին:

Բօլ. - (Սէրխոյլուգտան տիլի աղրրլաշմանա վէ կէօլլէ. րի կէօրմէմէնէ պաշլանարագ.) Էվվէթ, էվվէթ:

— Էյ էյրէթի գարըն՝ չօճուղու իլէ պէրապէր նէրէնէ կիթաի:

— Նէրէնէ կիթտիլէրինի պէ՞ն մի թահզըգ իտէճէնիմ, Հէմ տէ նէրէնէ կիթտիլէրի եագընտա անլաշրրոր, Պէնճէ պաշլըճա մատտէ շու տուր քի, պէնիմ նէրէնէ կիթտիլէրի վէ նէրէնէ շալըշտրգըմը խան անլամամալը տըր: Պունուն ի. չին տէ հէր շէլի թէրթիպ իթմիշիմ տիր:

— Ա՛հ, բէք շէլթանսըն. տահա օն պէշ կիւն էվվէլ գարընը պրապմագլըղը տիւշիւնմէտիկին հալտէ, պիրաէն պիրէ անը թէրք իթմէքիկինն սէպէպինի պիրիեօրում:

— Սէպէպինի պիրիսէն, սէօլլէ պագալըմ:

— Զիւնքի տիկէր պիր գարընա ալըգ օլտուն, վէ պիր կիւն պու գարը իլէ եաշամագ արզուսինտէսին: - Նէ՞ տէրօին, պէօլլէ տէլիլ մի տիր:

Բօլ Պէրօ սերխոյ օլմասընա լուղմէն ճիւղիճէ կիւլտիւ, վէ ճէվապա աղաղլէ,

— Սլապիլի շէյ տիր. ֆագաթ հանկը գարը օլտուղու. նու պիլէմէղսին, տէլի պէեան իլլէտի:

— Էօլլէ՞ մի զանն իտէրսին:

— Էվվէթ, էօլլէ զանն իտէրիմ:

— Սէվտիկին գարընըն իսմինի վէրմէքիկիմի իսթէ՞րմիսին:

— Պիրիսէն վէր պագալըմ:

— Իւք տէֆա սէօլլէնէճէկիմ իսիմ տօղրու չըգար իսէ, պիր շիշէ շամբանեա շարապընա պահսա կիրիշիւրմիսին:

— Էվվէթ:

Սգոթ. - (Սէսինի եիւքսէլթէրէք.) Պէրօ ֆամիլեասըն. տան, Վիգթօրին Լուաղօնու սէվմէնօ՞րմուսուն:

Բօլ. - (Խըրլամագտա օլան Լուաղօնու կէօթէրէք.) Տիվանէ՞ մի օլտուն. սուս օլ, սուս օլ:

Սգոթ. - (Կիւլէրէք.) Գօրգմա, կէ՞օրմէեօրմուսուն, տաղ սըշանը կիպի ուեուեօր: Ահմաղըն պիրի տիր, էկէր գարը. սընա պիր սիլլէ աշգ իտէճէք օլսան, պէլքի սանա տուա պի. լէ օգուր: Պունտան գաթինաղար, Վիգթօրին տէ քէնտի թա. պիեաթ վէ ատաթընը ապա տէլիշիլիւմէզ: Հիքեանէսինի պէն տէ պիրիլիմ:

— Հա՛նկը հիքեանէնի:

— Վիգթօրինին՝ էվլէնմէղտէն էվվէլ Մէքթէպի Թըպպի. եէ շակիրտանընտան պիրիսին քէնտիսինէ աշըգ իթմիշ օլմասը հիքեանէսինի:

— Վա՛յ, սէն պու վագըաեր պիլմէեօրմու իտին:

— Պիլարիս բէք էյի պիլի իտիմ:

— Պու շէլլէր պիրիստիկի հալտէ, իսթիֆատէ իտիլմէլի տիր: Մալիւմ ա՛, տօթոււմ, գարըլար հէր նէ իսթէրլէր ի. սէ, եաքապիրիլէր:

— Իսթէմէտիլլէրինտէ տէ եաքմաղար:

— Տիմէք Վիգթօրին սէնի իսթէմէնօ՞րմու:

— Խայր:

— Զիւնքի պէեան իթտիկիմ հիքեանէտէն խապէրտար օլտուղունու քէնտիսինէ սէօլլէմէտին, անըն իչին:

— Խայր, սէօլլէտիմ:

— Պիր նէթիճէ հասըլ օլմատը մը:

— Հիշ պիր նէթիճէ հասըլ օլմատը:

— Պիրիլմիսինքի, պէն սէնին եէրինտէ օլսամ, նէ՞ եա. բարըմ, վէ մուվաֆֆագ օլուրում:

— Նէ՞ եաքարսըն:

— Էվլէլէճէ գօճատան գարընը աեըրմաղա շալըշը. րըմ: Պու իսէ գօլայ պիր շէյ տիր: Պու ատէմ իշրէթ միւպ.

Թէլասը տըր : Պիր դաշ կիւն գատար քէնտիսինի սերխոյ ի տէրսէն , խանէսինէ ավտէթ իթմէեի խաթըրնա պիւէ կէթիւր մէզ : Օլ վագըթ գարըսը թարաֆընտան ֆիղան ու ֆէրետաւ լար , կէօզ եաշլարը , վէ մէյեուսիւնէթ հալլէրի վագը օլաւաղը կիպի , գօճասընը հէր թարաֆտա արաւերպ պուլամաւ եաւաղը տա տէրքեար տըր :

— Սօնրա :

— Սօնրասը կիւն տէյիլ տիր : Պիր տօսթուսուն օտասընը էօտիւն իսթէրսին , ֆագաթ իշէրտէքի սէօզլէր տիշարտան իշիտիւմէեէք մէրթէպէտէ էմիյեթթի պիր օտա օլամալը . . . Քէնտի օտասընը մուվագգաթէն էմրինիգէ իհալէ իտէճէք պիր տօսթ էլպէթթէ պուլունուր , վէ սէվտիկին գարընը տա օրաւա ճէլպ իտէրսին :

Ուիլեամ Սգօթ՝ Բօլ Պէրօնուն գատէհինէ թէքրար շամբանիա տօլտուրմագ իւզրէ , սէօզլիւնիւ քէստի : Բօլ , մէզքիւր գատէհտէքի շարապը պիր եուտուրտա իշտի : Մէրգուսուն տօտագլարը տիթրէմէքտէ օլտուղու միսիլու , կէօզլէրինտէ տախի շէտիտ պիր բարլագլըգ միւշահէտէ օլունուեօրտու : Նէֆէսի իսէ , տէմիրճիլէր քէօրիւնիւնիւն իւֆլէմէսի կիպի չըգընօրտու : Պատէհու շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Էվլէթ , էվլէթ , պու բէք եօլունտա թէրթիպ տիր : Սգօթ . - (Քէնտիսինի զիւետէ սէրխոյ կէօսթէրմէեէ սայ իտէրէք .) Պու տէտիկիմի եաբմագ իսթէրմիսին :

— Էվլէթ , իսթէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , սէն իշի պանա պրագ :

— Սանա՞մը :

— Էվլէթ , պանա : Պէն , վիգթօրինի , պուլաւաղըմ էմնիյեթթի պիր մահէլլէ կէօթիւրմէեի տէրիւհտէ իտէրիմ : Օրատա կէօրէճէքսին քի , մէրգուսէ , տէօրթ տիվար իշինտէ սէնինլէ եալընըգ գալարընտա , ֆօտուլուղունու նաւը պըրագաւագ տըր :

Բօլ . - (Սգօթուն էլլէրինի թուլուպ , քէնտի էլլէրինտէ սըգարագ .) Սէն պու շէյի եաբարմըսըն :

— Արգատաշ խաթըր իշին եաբարմ . սէն տէ պիր արգատաշսըն :

— Նէ՞ վագըթ եաբաւագսըն :

— Բէք էյի աւմա , էվլէլ էմիրտէ պիր էվ պուլմալը , պիր օտա թէէմին , վէ միւնասիպ վագթը ինթիսապ իթմէի : - Ֆագաթ միւսթէրիհ օլ , պու շէյլէրին իճրասը՝ չօգ վագթա միւհթաւ տէյիլ տիր : Պաշլընա մատտէ շու տուր քի , պու ահմաղըն գարըսը՝ գաթիէն թէք իտիլմիլ օլտուղունա իսքեթ օլմալը տըր : Պու տա պիղիմ՝ էլիմիղտէ տիր : - Պու հայվան հէրիֆ , (Ուիլ Սգօթ՝ իշպու սէօզլէրի սէօյլէրէն , ուեոււագտա օլան Լուաղօեու կէօթէրիեօրտու .) չըգան կիւնէ խանէսինէ ավտէթ իթմէտիկի կիպի , պու կիւնէ տախի ավտէթ իթմէեէք տիր :

— Քէնտիսինի նէ՞րէեէ կէօթիւրէճէեիդ :

— Բասթ կէլա պիր օթէլէ կէօթիւրիւրիւզ , վէ պիր եաթագա եաթըրըրը : Մէրգուս , եարըն սապահա գատար օրատա գալաւաղընտան , սապահլտերն խանէսինէ ավտէթինտէ , վիգթօրինին՝ պու կիւնքի եէտիկի թօգաթլարտան տահա շէտիտ թօգաթլար եէեէճէկինէ շիւպհէ եօգ տուր : Մնտան սօնրա կէլիպ պիղի պուլտուղունտա , իլք ագշամքի մուամէլէեէ թէքրար իպթիտար իյլէրիդ : - Էյի խաթըրմա կէլտի , սէն պիր շիշէ շամբանեա զայպ իթտին :

— Սէօյլէ կէթիւրսինլէր :

— Խայր , եարընքի էօյլէն թաամըմըտա իշէրիդ : Պու կիւնիւք հիսապըմըգ վար տըր , վէ մատէմ քի սէն իքրամ իթտին , պօրճուսուղու էօտէ տէ , Լուաղօեու եաթըրմաղա կէօթիւրէլիմ :

Բօլ Պէրօ , քէնտիսինին թագաթսըգ վէ տէրմանսըգ օլտուղունու հիսս իտէրէք :

— Ֆագաթ պու շաշգընը կէօթիւրէճէեէճէեիդ , տէտի :

— Սէն նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօրտուն :

— Մահէլի իգամէթիմի եալընըգ սանա սէօյլէեէպիլի . իմ , Պիւսի սօգաղընտա քեային Բրօվանս օթէլինտէ իգամէթ իտիեօրում :

— Եագըն իմիլ : - Պիր արապա իլէ օրաւա կիտէրիդ , վէ պու հէրիֆի պիր եաթագտա եաթըրթտըրըսըն : Եարըն սա-

պահ, սաաթ օն րատտէլէրինտէ, էօյլէ թաամը իշին սիդի ուեանտըրմաղա կէլիրիմ:

Պու պապտէ իթիրաղա մահէլլ գալմատըղընտան, Բօլ Պէրօ՝ թէքլիֆի մէզքիւրու գապուլ իթտի, վէ կարսօնտան հի. սապլարընը իսթէեհպ, պօրճունու էօտէտիքտէն սօնրա, քէն. տիլէրի իշին պիր արապա պուլմասընը իսթար իյլէտի:

65

Բօլ Պէրօ, մէսարիֆի էօտէտիկի զէման, Ուիլ Սգօթ տա, էօթէն Լուաղօնու ուեանտըրմաղ իւղրէ շիտտէթլէ տիւրթիւշ. տիւրիւեօրտու: Պիր իքի տաղըղա սօնրա մէրգում ուեանա. րադ, էյի ֆէնա աեաղա գալգտը, վէ պիր շիշէ տէրունին. տէ գալմըշ օլան պիր գատէհ շամբանեա շարապընը իշտի: Պատէհու Լուաղօ, պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Նէրէեէ կիտիեօրուղ, տէյի սիւալ իթտի:

Ուիլ Սգօթ. — Ուեումաղա կիտիեօրուղ:

Լուաղօ. — Յագաթ պէն խանէմէ կիթմէք իսթէմէմ:

Բօլ Պէրօ. — Էսէֆ իթմէ, տօսթում, սէնի խանէնէ կէօ. թիւրմէք ֆիքրինտէ աէյիլիլ. . . պու կիճէ օթէլիմտէ եա. թաճագսըն:

Լուաղօ. — Իշթէ օ էյի:

Արապա պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, Լուաղօ պունա իրքեապ իտիլտիկի կիպի, Բօլ Պէրօ տախի եանընտա օթուր. տու:

Ուիլ Սգօթ. — Եարըն սապահ կէօրիւշիւրիւղ, էվլատլա. րում. պու կիճէ րահաթճա ուեուեուն: (Արապաճրեա խիթա. պէն.) Պիւսի սօգաղընտա, Բրօվանս օթէլինէ կիտիլէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Մուախարէն քէնտիսի, պիր թարաֆտան օլ պիր թա. րաֆա սալլանարադ, օրատան իրաղլանտը, ֆագաթ երկիր. մի տտըմ գատար ուղագլանընճա, գահգահա իլէ կիւլէրէք,

տօղրուճա Օրիթալ պուլվարը թարաֆընա եիւրիւմէկէ պաշ. լատը:

.

Էլպէթթէ օղուեանլարըմըղ, Օթէլ տէղ էնտտէ վուգու. պուլան զայպուպէթի զարիպէ հագգընտա մալիւմաթ իսթէ. մէեէ կէլմիշ օլան իհթիեար բաշալրաճը Բիէր Պէրօեու քէն. տի ամիրի օտասընա կիրտիրէն Ալիւմէթ լագապընտաքի բօլիս խաֆիեէսի Ֆլօնեիեի ունուլմամըլար տըր:

Օ կիւնտէն պէրու Ֆլօնեի՝ Բիէր Պէրօ սաեէսինտէ առ. րէսլէրինի էօյրէնմիշ օլտուղու. Էլմաս թաճիրինին ֆաթիլեասը Էֆրատը հագգընտա թահգըղաթ իճրասընա մէմուր օլուպ, վագաա թահգըղաթընտա քէնտիսինէ րէհպէր օլապիլէճէք, վէ զայպ օլան Էթիէն Պէրօնուն իղինի պուլտուրաճագ հիշ պիր էսէր էլտէ իտէմէմիշ իտի իսէ տէ, քէնտիսինին բօլիս խաֆիեէիկի իսթիտատընա ֆէվգէլատէ էմնիյեթի պուլուն. տուղունտան, պիր նէթիճէեէ տէսթիրէս օլապիլէճէկինտէն տօլաեը իւմիտինի գաթթ իթմէեօրտու:

Գալկիլթատան միւտտաի ումուլիլիկէ կէլէն մալիւմաթ, հիւքիւմէթի ատիլէեի թէնվիրէ մէտար օլմաեըպ, պու իշէ մէմուր օլան միւսթէնթիգ, մէսէլէեի մէզքիւրէեի՝ նէթիճէսի ալընամտեան մատտէլէր սըրասընա գայտ իթմէեէ հագըրլան. մագտա իքէն, բօլիս միւտիրի՝ բաշալրաճընըն կէլիլինի միւս. թէնթիգէ խապէր վէրտի, վէ պիր դարար վէրմէղտէն էվ. վէլ ազաճըգ պէքլէմէսինի րէճա իյլէտի:

Թապիաթիլլէ միւսթէնթիգ տէ պէքլէտի, վէ հիյնի հա. ճէթտէ պիրիպիրինի միւտաֆաա վէ պէլքի տէ եէքտիկէրինէ նէզարէթ իթմէք մագսէտիլլէ, իքի մէմուրուն պիլ իթթի. ֆագ չալըլմասը՝ ուսուլ վէ գայիտէտէն իքէն, պու ուսուլ վէ գայիտէեէ մուղայիր օլարադ, Ֆլօնեի քէնտի պաշընա իշ կէօրմէեէ պաշլատը:

Մէրգումուն, Հինտիսթանտան ալտէթ իթմիշ օլան էհլի սէրվէթին միւթէատտիտ միւթէալլիւգաթը հագգընտա իճրա իթտիկի թահգըղաթը իպթիտաիյեէ, միւթէալլիւգաթը մէզ. քիւլէտէն հէր պիրինին հալը հագըրընը անլամագտան, վէ.

ստիժի թէպէտ չի եղբորին թէ ֆիթի ի թմէքտէն, վէ ի թիէն Պէրօնուն աշորը մասը վագրասընտա, պունյարտան հիշ պիրի. նին ֆարի ետիօտ չէրիքի թէօհմէթ օլուպ օլմատըղը հագգըն. տա չիւպհէ իտիլիպ իտիլմէեհէկինի մէյտանա չըգարմագ. տան իպարէթ օլուպ, մէրգում, բէք աղ կին զարֆընաա ֆամիլեայը մէգքիւրէ ազասընըն ահվալը նագտիեհ վէ մանէ. վիեհէլէրի հագգընտա քէսպի մայիլմամ իտէպիլտի:

Պունյարտան էքսէրիսի՝ եաշամագ խուսուսընտա միւշքի. լամ իշինտէ օլուպ, պաղըլարը սօն տէրէհէ զարուրէթի հալ. տէ պուլունուեօրլար իտի: Պանթէղի-Մօտէրն թէաթրօսու միւտիրի Լա Պուժէր՝ նագտը օլմամասը սէպէպիլլէ, բէվօլ. վէր իլէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիշ, վէ պանքէր Վէրի. էր իզհարը իֆլաստան գուրթուլմագ իշին, պիրիսիլլէ շէրիք օլմաեա մէհպուր օլմուշ իտի:

Խիւլասա, պու ճիհէթլէ հէր կէօնա իթհամըն պիէսաս օլտուղու Պլօնեիին նագարընտա աշիքեար օլմասըլլա, մէր. գում, կէլիպ բօլիս միւտիրինի պուլտու, վէ բուխսամթընը պիլ իսթիհսալ, էֆքեար վէ միւլահագաթընը շու եօլտա պէ. եան իլլէտի:

Պլօնեի. - Էֆէնտիմ, զաթընըղ վէ պէնտէնիզ՝ իթիէն Պէ. րօնուն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշուղ տուր, տէյիլ մի:

Բօլիս միւտիրի՝ մուվաֆֆագաթ իշարէթի իթտիկինտէն, Պլօնեի տէ շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Բէզալիք, ճանիլէրին, մագթուլուն իւզէրինտէ ճէ. սիմ պիր սէրվէթի հավի պիր չէք պուլահագլարընը զանն ի. լէ, իշպու ճինաեթի իրթիքեապ իթմիշ օլտուղլարընտա տա. իս իսքեաթ օլմուշուղ տուր:

— Էվվէթ, հաթթա, ճինաեթի վագրաեը թէրթիպ, վէ ֆիլիի գաթլտէն իսթիֆատէ իթմէեհէրէք, մէրգումու իթ. լաֆ իթմիշ օլանլարըն՝ մէգքիւր չէքին վիճուտինտէն, վէ մէպ. լաղը ճէսիմի հավի օլտուղունտան խապէրտար պուլունմուշ օլտուղլարը տա չիւպհէտէն վարէսթէ տիր:

— Էվվէթ:

— Իմտի, պունյար, իթիէն Պէրօնուն իշլէրինտէն վէ

թասալվուրլարընտան խապէրտար օլմագ իշին, քէնտիսի կի. պի Գալկիլմատա իգամէթ իթմիշ օլմալը տըրլար: Իմտի, իլմաս թաճիրի՝ Պրանսաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթինտէ, քէնտիլէր տէ, մէրգումուն արգասընտան կէլմիշ օլահագ. տըրլար:

— Իշթէ պունտա էֆքեարմըղ մի ֆիթէլիֆ տիր:

— Նէ՞ խուսուստա մի իսթէլիֆ օլտուղունու սիւալ իթմէ. մէ միւսաաաթէ իտէրմիսինիլ:

— Պէն զանն իտէրիմ քի, Գալկիլմատա գալմըշ օլան պիր մուխպիր՝ իգթիլա իտէն մալիւմաթը Բարիսէ կէօնտէր. միշ, վէ գաթիլլէր տէ իթիէն Պէրօնուն մուվասըլէթինտէն էվվէլ, ֆաճիւայը մալիւ մէեի թէրթիպ, վէ պունուն իլք ֆաս. լընը Օթէլ տէղ էնտտէ իճրա իլլէմիշլէր տիր:

— Գապիլ տիր, հաթթա իշթիմալտէն տիր, - Պարզ ի. տէլիմ քի, գաթիլլէր Բարիստէ մէսքիւն օլսունլար, ետիօտ իթիէն Պէրօնուն մուվասըլէթինտէն պիր գալ կին էվվէլ մուվասըլէթ իթմիշ պուլունսունլար. . . պու խուսուս՝ իշին նէթիճէսինի թէպտիլ իթմէղ. . . Օլ սահպի սէրվէթի տէր տէսթ իթմէք իւզրէ, ժիւպէր սօգաղընտաքի օթէլէ պիր տաեմ կիթմիշ. . . քէնտիսինին բօլիս գօմիսէրի օլտուղունու սէօյլէմիշ. . . վէ համայիլլարի պիր գուշագլ՝ գուշանմըշ պուլունմուշ տըր:

— Պու սէօյլէտիկին՝ իսթինթագտա անլաշըմըշ տըր:

— Իմտի, պու համայիլլարի գուշագը էլպէթթէ օսախ. թէ գօմիսէր քէնտիլիկինտէն իմալ իթմէեիպ, սաթըն ալմըշ տըր: Բարիստէ իսէ, համայիլլարի գուշագլար, նիշանլար վէ թիւթպէ գօրտէլալարը՝ խուսուսի մաղաղալարտա սաթըլըր: - Իշպու մաղաղալարտա թահգըգաթ իճրա իտիլմիշ մի տիր:

— Խայր, վէ պու խուսուսուն ունուտուլմուշ օլտուղուն. նա թէէսսիլֆ իտէրիմ:

— Պու թահգըգաթը պէն իճրա իտէճէեիմ, վէ պէլքի տէ Բալէ-Բօայեալտա սաթթէ բօլիս գօմիսէրինին էլքեալընը անլաեաճաղըմ: - Պու ճիհէթ՝ նօգթաի հարէքէթ օլապիլիլ:

Բօլիս միւտիրի՝ մէրգումուն իֆատէսինի թաստիգ իթ. մէքլէ, Պլօնեի շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Եւրոպացի չէ՞, պու գտտար տէ՛յիլ տիր, — Էթիէն Պէրօ արապա իլէ Օթէլ տէ՛զ Էնտէ կէլմիշ տիր, Մէրգումու Լիօն մէվդիֆինտէն ժուպէր սօգաղընա կէթիրմիշ օլան արապաճընը պուլմագ իւզրէ պաշլանան թահգըգաթ՝ նիհանէթ տէրէճէնէ գտտար իլէրի կէթիւրիւմէմիշ տիր, վէ իհիմալ քի, պու թահգըգաթա զիեատէ էհէմմիեթ վէրիմէմիշ տիր:

— Ֆիլվագը թահգըգաթը մէզըիւրէտէն նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլապիլի իտի:

— Պէլքիհիշ պիր ֆայիտէ, վէ պէլքի տէ բէք չօգ ֆայիտէ հասըլ օլապիլի իտի: Շիմտի օ թահգըգաթա տէվամ իթմէքիկիմի տէ իսթէ՛րմիսինիզ:

— Բարիսին քեաֆֆէյի արապաճըլարընը իսթիճվա՞յ մը իտէճէքսինիզ:

— Նիշին իթմէնիմ:

— Բէք էյի, ֆագաթ թահգըգաթը վագըանըղտան հիշ պիր նէթիճէ մէմուլ իթմէեօրում, չիւնքի արապաճը՝ միւշ-թէրիսինի մահէլլի մախսուսէ կէթիւրտիւքտէն սօնրա սալու շէւպ կիթմիշ տիր: Մէրգումուն պունտան զիեատէ մալիւ մաթը օլամաղ: Իշթէ հագըգէթի հալ պու տուր:

— Բէվիշի հալտէն պու իֆատէնիզին տօղրու օլտուղու թապի տիր. ֆագաթ չօգ տէֆա թէսատիւֆ՝ բօլիսէ եարտըմ իթմիշ տիր... Իմտի, թէսատիւֆիւ՝ էհէմմիեթտէն խալի ատտ իթմէնէլիմ: — Ա՛հ, էկէր Էթիէն Պէրօնուն աշըրըմասընտա գուլլանըմըլ օլան արապաճը պուլապիլսէք...

— Զէվալլը Ֆլօնեի, սիզ՝ միւմքինսիզ օլան պիր խուսուսա չալըշմագ իսթէեօրսունուղ:

— Բօլիս միւտիրի էֆէնտի, սէյլէտիկինիզ քէլիմէ ֆրանսըզնա տէյիլ տիր... Պիղիմ իշին միւմքինսիզ պիր շէյ եօգ տուր. հաթթա միւմքինսիզ կէօրիւնէն շէյլէր՝ պէնի տահա զիեատէ զայրէթէ կէթիրիլէր:

— Ղայրէթինիզի վէ մէհարէթինիզի թագտիր իտէրիմ... Հալ պու քի գաթիլէրին՝ իզլէրինի թէմամիլլէ զայպ վէ նապէտիտ իթմիշ օլտուղլարընը զանն իթմէ՛զմիսինիզ:

— Պիր արապաճը զայպ վէ նապէտիտ իթմէք գօլայ տէյիլ տիր:

— Եալընըզ էվվէլքի պօեասը իւզէրինէ տիկէր պիր պօեա վուրմագլէ մաթլուպ հասըլ օլապիլի:

— Հագընըզ վար, Լաքին արապա գաղընմագլա, ալթտաքի պօյասը մէյտանա չըգապիլի... հասըլը սապր վէ թէհամիւլ իլէ հէր շէյէ մուվաֆֆագ օլունուր: — Պէնիմ տէ սապրըմ՝ միւքէմմէլ տիր:

— Մուվաֆֆագ օլանաղընըզա բէք տէ իւմիտիմ եօգ իսէտէ, պու պապտէ սիզէ սէլահիյեթի քեամիլէ իթա իտէրիմ: — Շիւպհէսիզ սարֆ իթմէք իշին պիր միգտար ազնէնէ իհիեաճընըզ պուլունանագ տըր: Ալըն, հիսապլարընըզըն մունթագամ օլանաղընը պիլիրիմ:

— Էֆէնտիմ, պու կիւնտէն իշէ պաշլանագաղըմ:

Բօլիս միւտիրիլլէ բօլիս խաֆիեէսի արասընտա վուգու պուլան իշպու միւքեալէմէ, Միսթիգօնուն, Արնօլտ Տէսվինեընըն մահէլլի վէլատէթինի թահգըգ իթմէք իւզրէ Ակօսթիսին նէզտինէ կիթմէսինտէն պիր կիւն էվվէլ վագը օլմուլ իտի:

Ֆլօնեի, թէվէքէլլի պիր քէյլիւ գըեաֆէթինէ կիրիպ, վէ թավր ու հարէքէթինտէն բօլիս խաֆիեէսի օլտուղու ասլանշըլլամանըպ, սախթէ գօմիսէրէ համայիլվարի գուշաղը սաթմըշ օլան քիմսէնի պիր ան էվվէլ պուլմագ արզուսիլլէ, զապթիեէ նէզարէթինի թէրքլէ, տօղրուճա Բալէ-Բօյեալա կիթտի, վի նիշանլար վէ միւքիեէ վէ ասքէրիեէ տէլամէթի ֆարիգալար սաթան պիր թաճիրին տիւքքեանընա կիրտի, վէ սըֆաթը րէսմիեէսինի պէեանտէն սօնրա, պագը սիւալլէր արզ իթտիկինտէ, էլ տէֆթէրիլլէ պիւեիւք տէֆթէր քէնտիսինէ իրանէ օլունտու, վէ պունլարըն թահգըգաթընտան, մէզքիւր տիւքքեանտա, ժուպէր սօգաղը ֆանիասընտան էվվէլ, պիր այ միւտտէթ զարֆընտա հիշ պիր բօլիս գօմիսէրինէ համայիլվարի գուշագ սաթըլմամըշ օլտուղու անլաշըլտը:

Ֆլօնեի՝ իքինճի վէ իւշիւնճիւ տիւքքեանլարա տախի կիրտի իսէտէ, հիշ պիր նէթիճէնէ տէսթրէս օլամատը, ֆագաթ մէյեուս տա օլմանարագ, տէօրտիւնճիւ պիր տիւքքեանա կիրտի, վէ սըֆաթը րէսմիեէսի գարթընը օրատա տախի իրա-

— Քէնտիսինի էլան գարշմտա կէօրիւեօրում զանն ի տիեօրում,

— Նա՞սըլ ատէմ իտի,

— Խայլի ուզուն պոյլու, պիշիմի վէ չէհրէսի մի քէմմէլ, րէնկի էամէր, կէօզլէրի գարա, սագալը՝ բէրտահլը իտի,

— Գա՞ն եաշընտա վար իտի,

— Թագորիպա երկիրմի եէտի երկիրմի սէքիզ եաշընտա իտի,

— Էլպիսէսի նա՞սըլ իտի,

— Միւքէմմէլ, ֆագաթ զաեէթ սատէ իտի,

— Պրանսըզա պէնզէեօ՞ր մու իտի,

— Բէք թէմիզ ֆրանսըզա սէօյլէեօրտու, լաքին թէ-լէֆֆիւզիւ պիր ազ ինկիլիզէ պէնզէեօրտու, եախօտ պանա էօյլէ կէօրիւնտիւ,

Յլօնեի. — (Եալտշ սէտա իլէ.) Պիր էճնէպի իմիշ. . . պունա էմին իտիմ, հաթթա միւսթէնթիգէ սէօյլէմիշ իտիմ, Ա՛հ, ճինաեէթի թէրթիպ վէ իճրա իտէն ատէմ, հէր հալ-տէ պու միւշթէրի տիր. . . Հալ պու քի բասթօրթլար կիպի, պու էշքեալ տա, եիւզ քիշիտէն էլլի քիշիեէ ուեար. . . թեւէֆֆիւզիւտէն պաշգա խուսուսի պիր ալէամէթի եօգ տուր. . . իսմի տէ մալիւմ տէյիլ տիր. . . տիմէք միւպհէմ պիր հալ տիր,

— Պիլտիկիմի սիղէ սէօյլէտիմ, միւսիւ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ: Սէօզլէրինիզի գայտ իթտիմ. . . Պունտան սօնրա իճրաի թէհարրիեաթ վէ թահ-գըզաթ իթմէք՝ պանա ալիտ տիր,

Իէֆիեէ մէմուրու տիւքքեանտան մուֆարագաթընտան սօնրա, ալտըզ մալիւմաթը ճիւզիեէ իւզէրինէ շու եօլտա տիւշիւնմէկէ պաշլատը,

— Օթէլ տէզ էնտէ կիթմիշ օլան սախթէ գօմիսէրին՝ եանլըշըզ ֆրանսըզա թէքէլլիւմ իթտիկի մալիւմ տիր. տիմէք համալիվարի գուշաղը սաթըն ալմըշ օլան քէնտիսի օլմաեըպ, պիրի բօլիս մէմուրու վէ տիկէրի արապաճը մա-գամընտա րէֆագաթընտա պուլունմուշ օլան շէրիքլէրինտէն պիրի թարաֆընտան սաթըն ալընմըշ տըր: Ղաեէթ ուսթա

միւճրիմէր իլէ իշիմ պուլունտուղունու անլաեօրում. — Պէ-նիմ եէրիմտէ պիր տիկէրի օլտա, մէյեուս օլուր իսէ տէ, պէն իզլէրինի պուլաճաղըմ, վէ Պրանսատա տա օլմասալար, քէնտիլէրինի թաագիպ իթմէք իւզրէ մէմալիքի էճնէպիէեէ կիտէճէեիմ: Պունտան պաշգա, պէլքի իւշիւ տէ Բարիզի թէրք իթմիշէր տիր. . . պէլքի եալընըզ պիրի պուրատա գալմըշ տըր. իշթէ անը արաեաճաղըմ. . . Էթիէն Պէրօեու մէվգիֆտէն Օթէլ տէզ էնտէ կէօթիւրմիւշ օլան արապա-ճընը պուլմագլըզըմ լազըմ տըր. պուլաճաղըմ, վէ էկէր պուլամազ իսէմ, իսմիմի զայպ իտէճէեիմ: Էվվէթ, գաթիլ-լէրի պուլմագ իսթէրիմ, պուլամատըզըմ հալտէ, տիւնեա-տա բօլիս խաֆիեէսի մագամընտա եաշամաեաճաղըմ:

Յլօնեի՝ չօգտան պէրու, պիր քիւշիւք տէֆիթէրէ, Բա-րիստէ իշլէեէն քեաֆֆէյի արապալարըն նիւմէրօլարընը, սահիպլէրի իսիմէրինի վէ արապալըզլարընը սըրասըլա եազ-մագտա օլուպ, չօգ տէֆա պու տէֆիթէրտէն իսթիֆատէ ի-տէր իտի:

Մէրգում, Պրանսուա-Միրօն սօգաղընտա քեային խանէ-սինէ կիտիպ, իշպու տէֆիթէրի ալարագ, Լիօն սօգաղընտա վագը պիր արապա մէլքէզինէ կիթտի, վէ տուրան արա-պալարըն նիւմէրօլարընը գայտա մէմուր օլան զապթիեէնին տալիւրէսինէ կիրիպ քէնտիսինի թամրիթտըգտան սօնրա: Է-թիէն Պէրօնուն Բարիսէ մուվասըլէթի կիւնիւնիւն գայտ տէֆ-թէրինի կէօրմէք իսթէտի:

Էթիէն Պէրօնուն՝ Բօլիտ պանգասընը զիեարէթ իթտի-կի սաաթա պագըլըրսա, մէրգումուն, էօյլէն գաթարըլա Բարիսէ մուվասըլէթ իթմիշ օլտուղու, իսթինթագը վագը-տան անլաշըլմըշ օլտուղունտան, Յլօնեի՝ անճագ սաաթ օն իլէ էօյլէն արասընտա Լիօն սօգաղընտա տուրմուշ օլան ա-րապալարըն նիւմէրօլարընը թէտգիգ իտէճէք իտի: Պու նիւ-մէրօլար իսէ, քէսրէթլի օլտուղունտան, Յլօնեի պուլարըն սուրէթինի ալտը, վէ մէզքիւր նիւմէրօլարը սըրաեա գօյ-մագ իշինի իքմալ իթմէք իւզրէ, պիր գահվէխանէեէ կիթտի, վէ քէնտի տէֆիթէրի սաեէսինտէ, արապա գումբանեալարը-նըն, եախօտ արապա սահիպլէրի օլուպ, քիրաեա վէրէնլէ-

ըին քիմէր օլտուգլարընը անլաեապիլմէքտէ իտի :

Իւրպէն շիրքէթինին օն իքի գատար վէ Գօմբաների փէ-
նէրալ նամ շիրքէթին օթուզ գատար արապալարը՝ միւ-
թէատտիտ արապալարալարա թագսիմ օլունուպ, տիկէր ա-
րապալար՝ խուսուսի քիմէլէրին իտի :

Ֆլօնեի արապա նիւմէրօլարընը թէրթիպ իտէրքէն, Պա-
թինեօլտա Մուան սօգաղրնտա մուգիմ օլուպ, քիրա իլէ ա-
րապա վէրէն Լօրիօ նամ քիմէնին 13 նիւմէրօլու արապասը
նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտէրէր :

— Թա՛հա՛, շու պապա Լօրիօ՝ թէճրիւպէբեար վէ
գուրնազ պիր առէմ տիր : Սանաաթըմըզըն քէօշէ պուճազ-
լարընը պիզտէն տահա էյի պիլիր : Քէնտիսինի պիր տէֆա
կէօրմէլիեիմ . . . 13 նիւմէրօլու արապա՝ Օթէլ տէզ Էնտին
միւտիրէսի թարաֆընտան Էթիէն Պէրօ հագգընտա սէօյլէնմիշ
օլան պազը շէյլէրի խաթըրըմա պրագընօր, . . . Մէրգուժ,
քէնտիսինէ 13 նիւմէրօլու պիր տայիրէ թախսիս իտիլմիշ
օլմասընտան տօլաեը սըգըրընօրմուշ . . .

Ֆլօնեի գայտ իթտիկի իշարէթլէրի ճէպինտէ հըֆզ իթ-
տի, վէ վագըթ իսէ խայլի կէճ օլուպ, օ կիւնիւ իշ կէօրէ-
մէեէճէկինտէն, պիր ազ թաամ իթտիքտէն սօնրա, խանէ-
սինէ ալտէթլէ եաթաղընա եաթտը, վէ սապահլաեըն գալ-
գըպ, պիր խաթթը հարէքէթ թային իլէ, տիշարը չըգտը :

Մէրգուժ, պիր խայլի արապա սահիպլէրի նէղտինէ,
վէ արապալըզլարա կիտիպ, ֆագաթ հիշ պիր նէթիճէ իս-
թիհսալ իտէմէեէրէք, էօյլէն րատտէլէրինտէ, ֆէվգէլատէ
եօրկուն վէ աճ օլտուղու հալտէ, պիր նէվի պիւեիւք պարա-
գա էօնիւնտէ տուրտու քի, պունուն իւզէրինտէ լէվհա օլա-
րագ, քիւրէք մէյխանէսի մանէասընտա օլմագ իւզըն :

ԹԱՎԷՐՆ ՏԻԻ ՊԱՆԵԼ

Իպարէսի եազըլմըշ իտի :

Ֆլօնեի, պու մէյխանէեի պիլիր իտի : Պունտա խըզմէթ
իտէն կարսօնլար՝ քիւրէկէ մահքիւմ օլանլար կիպի, գըրմըզը
եախօտ եէշիլ թագեա կիեինիլէր վէ տիղէրինտէն աշաղըեա

դինճիր թագլիտինտէ պիր սիւնկէր ասըպ, պունունլա մասա-
լարըն իւսթիւնիւ սիլէրլէր իտի :

Մէյխանէնին իլէրիսինտէն եիւքսէք վէ գահգահալը կիւ-
լիւշէր իշիտիլիեօրտու :

Ֆլօնեի հէմ թագիեաթճա, հէմ տէ սանաաթճա էհլի
մէրագ օլտուղունտան, մէյխանէեէ կիրտի :

Տէրունը մէյխանէ միւշթէրիլէր իլէ տօլու օլուպ, պիր
հօգգապազըն իճրա իթտիկի մէհարէթլէրի թէմաշա իթմէք-
տէ, վէ եիկիրմի եաշլարընտա կէնճ պիր գատըն տախի, է-
լինտէ պիր թապագ թութարագ, վէ հէր պիր մասանըն էօ-
նիւնտէ տուրարագ, բարա թօրլամագտա իտի :

Ֆլօնեի քէնտի քէնտիեէ :

— Պունլար ինկիլիղ տիրլէր, ֆագաթ պագալըմ րուխ-
սաթլարը վա՛ր մը տըր, տէյի միւլահազա իթտի, վէ պիր
գատէհ պիրա իսթէեիպ իշտիքտէն սօնրա, հօգգապազըն օ-
եունլարընա տիգգաթ իթտի :

Հօգգապազ, օեունլարընը պիթիրիպ, վէ թօրլանմըշ օ-
լան ճիւղի հասըլաթը տա ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա, էլի-
նի կէօքսիւնէ վագ իլէ, հազուրունա պէեանը թէշէքքիւր իյ-
լէտի, վէ պատէհու մէզպուրէ կէնճ գատըն իլէ պիրիք-
տէ մէյխանէտէն չըգտըղընտա, Ֆլօնեի տէ արգալարընտան
չըգտը :

Սէրգուժլար, պուլմարըն գարչը ճիհէթինտէ տուրուպ,
եալաշ սէտա իլէ կէօրիւշտիւքլէրի զէման, Ֆլօնեի, պաղթէ-
թէն եանլարընա եագլաշըպ :

— Րուխսաթընըզ վա՛ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի :

Հօգգապազ, թէաճճիւպ վէ էնտիշէեի միւպէյեին պիր
թավը իլէ արգասընա տէօնիւպ :

— Աֆիլ իտէրսինիզ, պու սիւալի պիղէ նիշին արղ իտի-
եօրսունուզ, տէտի :

— Պէն խաֆիեէ մէմուրուեուժ. սիւալ իթմէք՝ հագգըմ
վէ վագիֆէմ տիր :

— Խաֆիեէ մէմուրու օլտուղունուզա տայիր խապթը-
նըզ վա՛ր մը տըր :

— Էվվէթ :

Ֆլոնեի, պէօյէ տիեէրէք, միւֆէթիլիք գարթընը իրանէ իթտի, վէ հօգգապաղ տախի, մանէատար պիր թէպէս. սիւմ իլէ բարտէսիւօրինին ճէպինի արալթըրըպ, քիւլիւք պիր ճիզտան չըգարտը, վէ պունուն տէրունինտէն տէօրթ տիւրիւմիւ պիր քեաղըտ ալըպ աչտը, վէ Ֆլոնեիեէ վէրտի քի, օ տախի աթիտէքի սաթըրլարը օգուտու.

« Խաֆիեէ օլան վէ ինկիլիզ թէպաասընտան պուլունան ձօն Պրէտին վէ ըէֆագաթընտաքի գատընըն սէրպէսթճէ կէզմէլէրինէ միւսաատէ օլունմուչ օլտուղու, վէ հիյնի հաճէթտէ քէնտիլէրինէ մուսվէնէթ իտիլմէսի լաղըմ կէլտիկի, քեաֆֆէյի բօլիս մէմուրլարընճա մալիւմ օլմագ իւզրէ, իչպու ըուխսոթմնամէ, մէրգում ինկիլիզին եէտինէ իթա գըլընմըչ տըր: »

Պու ըուխսոթմնամէնին զիյրէնտէ տէ, բօլիս միւտիրինին իմզասը վէ զապթիեէ նէզարէթինին մէօհիւրիւ կէօրիւլմէքտէ իտի:

Ֆլոնեի՝ հօգգապաղա պագտըղը սըրատա, հօգգապաղ սէսիզճէ կիւլիւօրտու: Պատէհու շէօյլէ իֆատէ իթտի.

— Շիմտի, միւֆէթիլի էֆէնտի, մատէմ քի ըէֆիգ օլտուղումուչ անլաչըտը, էլինիզի վէլին քի թօգալաչալըմ. տէտի:

Մէրգումլար թօգալաչալար:

Ֆլոնեի. — Սիզէ թէսատիւֆ իթտիկիմէ մէմուն օլտում: հօգգապաղ. — Քէզա պէն:

— Էօյլէ թաամընըղը իթտինի՞ղ մի:

— Խայր:

— Տավէթիմի գապուլ իտէ՞րմիսինիզ:

— Էվլէթ:

— Էսնտի թաամընըղտա կէօրիւլիւրիւզ:

— Բէք էյի:

— Սիւալլէրիմէ տէ ճէվապ վէրի՞րմիսինիզ:

— Էվլէթ, էվլէթ:

— Իմտի, սէրպէսթճէ կէօրիւլէպիլէճէկիմիզ պիր մահէլլէ կիտէլիմ:

— Բէք էյի, բէք էյի. լաքին էվլէլճէ զէվճէմի սիզէ թագտիմ իտէրիմ:

Պէօյլէ տիեէրէք, մէրգում հօգգապաղ՝ ըէֆագաթընտաքի գարընը կէօթէրիեօրտու:

Ֆլոնեի. — Մատամա իլթիֆաթըմը թագտիմ իթմէլէ, քէնտիմի պաթիթեար ատտ իլլէրիմ: Թաամ իթմէք սաեէսինտէ, միւնասէպէթ վէ իւլֆէթի տէ արթըրըրըզ:

Մէրգումլար, պու եօլտա կէօրիւլէրէք, Գիլչի պուլմարընտա վագը օլուպ, տէօրտիւնճիւ սընրֆտան պուլունան, ֆագաթ օլտուգճա մունթաղամ, ֆիեաթլարը տա էհվէն, վէ թաամլարը զարարսըզ օլան քիւլիւք պիր լօգանթանա կիթտիլէր:

Լօգանթատա եալընըզ պիր խուսուսի տայիրէ պուլունուպ, սահիպի լօգանթա իսէ, Ֆլոնեիի թանըտըղընտան, մէզքիւր տայիրէեի քէնտիլէրինէ թախսիա իթտի, վէ իսթէնիլէն թաամլարը կէթիրտի:

Պունլար սուֆրաեա օթուրտուգտան սօնրա, Ֆլոնեի,

— Մըսթըր Պրէտ, ֆրանսըզճաեը էյիճէ անլարսընըզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Էվլէթ, անլարըմ, ֆագաթ զէվճէմ միսթրէս Պրէտ տահա էյի անլար:

Ինկիլիզ գարը. — (Պիր Ֆրանսըզ կիպի թէքէլլիւմ իտէրէք.) Զէվճիմին հագգը վար տըր. ագտը իղտիվաճըմըղտան էվլէլ պիր Ֆրանսըզ ֆամիլեասը իչինտէ եաչատըմ: Էկէր ձօն իլէ սիզին արանըղտա իյզահաթա իճիթեաճ կէօրիւլիւր իսէ, պէն թէրճէմանլըզ իտէրիմ:

Ֆլոնեի. — Էօյլէ իսէ, պունա մէմունում: — Սիզին իլէ միւնասէպէթիմ հասըլ օլտուղունտան տօլաեը քէնտիմի պախսթիեար ատտ իթտիկիմի պէեան իթմիլ իտիմ: Սէպէպինի պիր

ազտան անլարսընդ: - Գիմ օլտուղունու պիլիսինիզ, Իսմիմ Թլօնեի տիր, վէ ալէլ ումում Ալիւմէթ լազապըյլա թէսմի. եէ օլունմագտաեըմ:

Ինկիլիզ վէ գարըսը՝ մէրգունու սէլամլատըլար:

Ինկիլիզ խաֆիեէնին գարըսը. - Միւսիւ Թլօնեի, Իսմիմի. զի պիլիլ իտիք: Մէհարէթի ֆէվգէլատէնիզին շէօհրէթի Ին. կիլթէրրաեա գատար աքս իթմիշ տիր:

Ճօն Պրէտ. - Էվվէթ, էվվէթ:

Թլօնեի. - Հէր քէս իսթէտիկինի սէօյլէր. հէր նէ իսէ, պիզ էսասը մատտէտէն պահս իտէլիմ, - նէ՝ գատար վազըթ. տան պէրու Բարիստէ պուլունուեօրսունուզ:

— Օն իքի կիւնտէն պէրու:

— Ժուպէր սօգաղընտաքի վազըաեը զարիպէտէն խա. պէրտա՛րմըսընդ:

Ճօն Պրէտ՝ միսթրէս Պրէտէ աթֆը նազար իթտի, վէ մէզ. պուրէ՝ Պուրկօնեը շարապըյլա տօլու օլան գատէհինի պօ. շալթտըգտան սօնրա, շէօյլէ ճէվապ վէրտի:

— Թէէմին օլուն քի, պիզ, Բարիստէ վուգունա կէլէն պիր տէրէճէ մուհիմմ ճինաեթլէրին քեաֆֆէսիլլէ Լօնտրատա իշթիղալ իտէրիզ: - Պու պիղիմ սէնաաթըմը իգթիղասըն. տան տըր: Պինապէրին, Գալկիւթատա Էլմաս Թաճրի Էթիէն Պէրօնուն, Բարիստէ մուվասըլէթի կիւնիւ, սախթէ պիր բօլիս գօմիսէրի մարիֆէթիլլէ աշըրըլտըղընը, վէ շիմտիեէ գատար նէ՝ ճանիլէրի վէ նէ՝ նաշընը պուլամատըղընըզը պիլիեօրուզ

Թլօնեի. - (Իզհարը թէաճճիւպլէ.) Պու տէրէճէ մալիւ. մաթ ալմըշ օլտուղունուզ ճիհէթլէ, մէզքիւր աշըրմաղըլըզ վազըասը՝ տօղրուտան տօղրուեա սիզի ալէազատար գըլմըշ օլմագ կէրէք տիր:

— Էվվէթ, զարիպ պիր ճինաեթլէ օլտուղուն ճիհէթլէ, պիզի տէ ալէազատար գըլմագտա տըր:

— Պու պապտէ քիմի իթհամ իթտիքլէրինի պիլիեօ՛րմու. սունուզ:

— Եանի քիմին հազգընտա շիւպհէ օլունուեօր տիմէք իսթէրսինիզ, շիւքի հէնուզ հիշ պիր էսէր պուլունմատըղըն. տան, քիմնէի իթհամ իտէմէզսինիզ, Շիմտիքի հալտէ ան.

ճագ զաննիեաթ տայիրէսինտէ պուլունուեօրսունուզ, Իմտի, ճինաեթլէի վազըա միւթէճասըլլարը հազգընտա շիւպհէնիզ քիմտէ տիր:

— Ինկիլիզլէրտէ եախօտ Ամէրիգալըլարտա տըր:

Ճօն Պրէտ, գարըսըյլա Թրանսըզ արասընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէ էսնասընտա թաամընը եւրքէն, պիրտէն պիրէ տուրուպ:

— Պու զաննա սէպէպ նէ՝ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Թլօնեի՝ պիր կիւն էվվէլ Բալէ-Ռօայեալտա ալտըզը մա. լիւմաթը հիքեաեէ իթտի: Մէրգունմ, հիքեաեէսինի իքմալ իթտիկինտէ, միսթրէս Պրէտ՝ շէօյլէ պէեան իթտի:

— Պէլքի զաննընըզ տօղրու տուր. Ինկիլիզլէր վէ Ամէրի. գալըլար՝ քիւլիեթլի մէպալիզ էլտէ իթմէք իւզրէ, պազը ճինաեթլէր իճրասը զըմնրտա, միւքէմէլ շիրքէթլէր թէշ. քիլ իթմիշլէր տիր: Ղաեթլէ մազպուլմա թէշէքքիւլ իթմիշ օլան պու շիրքէթլէր հէման պուլունմազ մէրթէպէտէ տիր. լէր: Ինկիլթէրրա բօլիսինին է՛ն միւսթաեիտ խաֆիեէլէրինի պիլէ տիւշարը եէյիս իտիեօրլար:

— Պու շիրքէթլէրին ըէյիսլէրինի պիլիեօ՛րմուսունուզ:

— Էկէր պիլսէ իտիք, էկէր եալընըզ շիւպհէ իթսէ ի. տիք, հիւքմիւ զանունու սուհուլէթլէ իճրա իտէպիլի իտիք: Բարիստէ կէլմէքլիկիմիզ, մէզքիւր շիրքէթլէրին ըէյիսլէրինի արամագ իշին օլմաեըպ, շիւքի պէլքի անլէրի պուլամաեա. ճաղըզ, ֆագաթ պունլարըն մաեթլէրինտէքի էշսասը պու. լաճաղըմըզը, վէ պու վասըթա իլէ տէ սէրկէրտէլէրինի էլտէ իտէպիլէճէկիմիզի մէմուլ իթմէքտէեիզ:

— Պու մաեթլէտէքի ատէմլէր՝ Էթիէն Պէրօնուն գաթիլ. լէրի, եախօտ գաթիլ շէրիքլէրի օլապիլիլէր:

— Պէօյլէ պիր զտննտա պուլունմամաեա հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր: - Էօյլէ ատէմլէրի արամագտաեըզ քի, զիհինլէրի՝ թէխայիւլաթը իպլիսքեարանէ իլէ մէմու տուր: Խօսուսիլլէ պունլարտան իքիսի, զաեթլէ մէլուն մախուգլար օլուպ, վազիֆէմիզ իսէ, պունլարը պուլմագտան իպարէթ տիր:

— Անլէրի պուլմագ իշին մի պու սապահ թալլէրն տիւ. Պաննը մէյիսանէսինտէ պուլունուեօրսունուզ:

— Էվվէթ, օն իբի կիւնտէն պէրու Բարիստէ պուլուն. տուղումուզ հալտէ, օ եօլտա քեաֆֆէյի մահէլլէրէ կիրիպ չըգտըղըմըզ կիպի, պու սապահ տախի մէզքիւր մէյլանէնէ կիթմիշ իտիք: Էկէր գատիմ մէսլէքլէրինտէ տէվամ իտիեօր. լար իսէ, քէնտիլէրինէ պու միսիլլու մահէլլէրտէ թէսատիֆ իտէճէկիմիլի իւմիտ իթմէքտէնիլ:

— Յրանսա բօլիսի սիզէ եարտըմ իտէպիլի՞ր մի:

— Խայր:

— Նիշին:

— Չիւնքի պու խապիսլէր հէր տիւրլիւ չէքլ վէ գըեա. ֆէթէ կիրտիքլէրինտէն, քէնտիլէրինի թանըմագ իշին, չախ. տէն թանըմագ լազըմ տըր: Պուշլար, էն ուսթա թէաթրօ օեռնճուլարը կիպի թէպտիլի գըեաֆէթ վէ քիսվէ իթմէկէ միւզթէտիր տիրլէր:

Ֆլօնեի. — (Գատէհլէրի տօլտուրարագ.) Միսթրէս Պրէտ, պիլմէմ քի նէ՛ կիպի պիր հիսս՝ պու իբի առէմլէրին՝ Էթիէն Պէրօնուն ճինաեթի վագըասընա իշթիրաք իթմիշ օլտուգ. լարընը պանա զանն իթտիրիեօր: Պուշլար հէր հանկը չիրքէթ իշին չալըքըօրլար իսէ, պէլքի օ չիրքէթին Գալկիլթատա ալէնէսի պուլունմագտա տըր: Պէլքի մէրգումլար, ալէնէ վասըթասըլլա, Էլմաս թաճիրինին, Էլլի միլեօնլուգ պիր չէ. քի համիլ օլարագ, Գալկիլթատան հարէքէթ, վէ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտիկինի խապէր ալմըլլար տըր:

Ինկիլիզ գարը. — Գապիլ տիր, չիւնքի մէրգումլար՝ ճի. նաեթէ տէ, սիրգաթա տա միւզթէտիր տիրլէր: Իւշ սէնէ մուգատտէմ ասըլմաեա մահքիւմ օլտուգլարը հալտէ, չիր. քէթին մէճհուլ բուէսսասընտան պիրինին հապստանէ մէմու. բունա վէրտիկի իւճրէթ վէ միւքեաֆաթ սաեթսինտէ, Լօնտ. բա հապստանէլլէրինին պիրինտէն ֆիրար իթմիշլէր տիր: Բէ. վիշի հալէ նէզարէն, Յրանսաեա իլթիճա իյլէմիշլէր իսէ տէ, պուշլար հագգընտա քիմնէ տիւշիւնմէմէքտէ իքէն, ախիրէն քէնտի իշարլարը իւզէրինէ, եախօտ քէնտի իշարլարըլլա օլ. տուղու զանն օլունտուղունա կէօրէ, Լօնտրատա պիւեիւճէք պիր սիրգաթ վուգու պուլարագ, քէնտիլէրի Ինկիլթէրրա բօլիսինէ թէքրար խապէր վէրիլմիշ, վէ իճրա օլունտան թահ.

գրգաթ էվվէճէ ֆայիտէսիզ գալըպ, մուախիսարէն, սիրգա. թը մէզքիւրէնին՝ Լօնտրանըն պալըճա պանգալարընտան պի. բինտէ միւսթախտէմ պիւեիւք պիր մէմուրուն չէրիքլէրիլլէ գուհուրա կէլտիկի, վէ մէմուրը մէրգումլարն՝ Իրլանտալը օլան մէզքիւր իբի միւճրիմլէրին ֆիրարը իշին, զընտան մուհաֆը. զընա միւքեաֆաթ վէրմիշ օլան չախս իտուկի անլաշըլմըշ տըր:

Ֆլօնեի. — Պու քէշֆ նէ՛ վագըթ վուգու պուլտու:

— Պիր այ, եախօտ պէշ հաֆթա էվվէլ:

— Պանգա մէմուրու ախզ ու կիրիֆթ օլունտո՞ւ մու:

Ինկիլիզ խաֆիեէ գարը. — Պուրատա հիքեաեէ բօմանա պէնդէր: Ֆէվգէլատէ տիրաեթթիլի օլան վէ զաեթթ միւքէմ. մէլ վէ վասի մալիւմաթը մախսուսէսի պուլունտան մէրգում. մէմուր՝ տիւնեատա է՛ն նամուսլու վէ միւթէպէր քիմնէ ատտ իտիլիպ, քէնտիսի իլթիճապ իտիլմէք իւզրէ, միւսթախտէմ օլտուղու պանգաեա կիտիլտիքտէ, պանգա միւտիրինին եա. նընտա քիթապէթ խըտմէթինի իյֆա իթմէք իւզրէ պիր խայլի միւտաթթ ագտէմ Գալկիլթաեա կիթմիշ օլտուղու անլաշըլ. մըշ տըր:

Ֆլօնեի, իսկէմլէսինտէն սըչրամասըլլա, գատէհի տէվ. բիլտի, վէ իֆատէեէ տէվտմլէ,

— Գալկիլթաեա՞ մը. . . Գալկիլթաեա՞ մը կիթմիշ տէ. տինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Խաֆիեէ ճօն. — Էվվէթ:

Ֆլօնեի. — Տիմէք պանքէր Մօրթիմէրին քեաթիպի տիր, Խաֆիեէ գատըն. — Էվվէթ:

— Տէվամ իտին, չարուգ տէվամ իտին:

— Քէնտիսինին թէվգըֆը Գալկիլթաեա էմի օլունտու:

— Էյ թէվգըֆ օլունտո՞ւ մու:

— Խայր:

— Նիշին:

— Պիր այ մուգատտէմ, պանքէր Մօրթիմէր թարաֆըն. տան մէմուրիեթի մախսուսէ իլէ վէ Լօնտրատաքի չիւպէսի. նէ միւթէվէճճիհէն Գալկիլթատան հարէքէթ իթմիշ տիր:

— Լօնտրատա թէվգըֆ իտիլտի՞ մի:

— Խայր, չիւնքի օրատա մէյտանա չըգմատը, վէ թահ.

գրգամ իճրասը էմր իտիմէքլէ, րաքիպ օլտուղու վաքօրուն՝ Ատէն քէօրֆէղինտէն չըգարքէն պիր դասըղանա թուլու, լարագ, համուլէսի վէ եօլնուլարըլլա պիրլիքտէ մահվ վէ նապէտիտ օլտուղու անլաչըլտը:

Ֆլօնեի. - (Աղիմ՝ մէյեուսիեթ հարէքէթիլլէ.) Մահվ վէ նապէտիտ մի օլմուչ:

— Էվվէթ, վէ վաթանտաչընըղ՝ (ղիրա պու ատէմ ֆը. րանսըղ օլուպ, Շարլ ժէրար իսմինտէ իտի.) Ինկիլիղ հիւ. քիւմէթի ապիսեօնին բէնչէսինտէն գուրթուլմուչ օլաճագ տըր:

— Պու Շարլ ժէրար՝ պանքէր Մօրթիմէրին քեթիպի խուսուսիսի օլուպ, Էթիէն Պէրօնուն՝ ճէսիմ պիր սէրվէթի համիլ օլարագ ֆրանսատեա կիթտիկինտէն խապէրտար պու. լունմուչ տուր: — Էվվէթ, չիւպհէսիղ քէնտիսի, Բարիստէ մուղիմ շէրիքէրինէ պաղը մալիւմաթ վէրմիչ, վէ անլէր տէ պու մալիւմաթ սանէսինտէ, ճինանէթի վագըանը իճրանէ իճթիսար իլլէմիչլէր տիր:

Ճօն վէ դարըսը՝ պու իֆատէնին սըհհէթինի թաստիգ իթտիլէր, վէ պատէհու միսթրէս Պրէտ, շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Պու սէօյլէտիկինիղ օլապիլիր. շու գատար քի ճինա. եթթի մէգքիւրէ ֆրանսատա վուգուա կէլմիչ օլտուղունտան, պու խուսուս իլէ իլթիղալ իթմէեթ պիր սէպէպիմիղ եօգ տուր. անլէրի պուլմագ՝ ֆրանսա բօլիսինին վագիֆէսի տիր:

— Լաքին, էկէր պու ատէմլէր, սիզին արատըղընըղ ատէմլէր իսէլէր...

— Պիր նէթիճէյի միւլթէրէքէեթ վասըլ օլմագ իլին, պիրլիքտէ չալըմագլըղըմըղա հիչ պիր մանի եօգ տուր:

Ֆլօնեի. - (Ճիղտանընը ճէպինտէն չըգարքայ, ալաճագը մալիւմաթը գայտ իթմէկէ հաղըրլանարագ.) Լօնտրա հապս. խանէլէրինտէն ֆիրար իթմիչ օլան իքի քիչինին իսիմլէրինի պիլիսօրմուսունուղ:

— Պունլարըն Ուլիւամ Սգօթ վէ Թըլիպի իսիմլէրիլլէ Բարիստէ թանըմըչ օլտուղլարը՝ Լօնտրա ղապըթասընճա խապէր ալընմըչ տըր:

— Պուրատա մէվճուտ օլտուղլարընա տայիր հիչ պիր իղ պուլտունոճղ մու:

— Էվվէթ:

— Նէրէտէ:

— Ֆէրնանտօ ճանպաղխանէսինտէ պիրէր մէմուրիեթ. լէրի վար իմիչ: — Շուրասը պէեան օլունմագ կէրէք տիր քի, ինկիլթէրրատա հէման քեաֆֆէյի սանաթլարը իճրա իթ. տիքլէրի կիպի, պիր աղ հօգդապաղըգ տա իթմիչլէր տիր:

— Շիմտի մէմուրիեթլէրինի թէրք մի իթմիչլէր:

— Խայլի հաֆթատան պէրու թէրք իթմիչլէր:

— Տիմէք իղլէրի ղայպ օլմուչ:

— Էվվէթ, քեամիլէն ղայպ օլմուչ. Պրէտ վէ պէն, Ա. մէրիգանա կիթմիչ օլտուղլարընը զանն իտիսօրուղ:

Պիր աղ միւլահաղատան սօնրա, Ֆլօնեի՝ աթիտէքի սի. վալի արղ իթտի:

— Ալէլ ումում Թալէրն տիւ Նիւմէրօ Բուժ թէսմիեթ օլունան Վիէօ Լօնտր նամ մէյխանէտէն թահգըգաթը լաղը. մէեի իճրա իթտինիղ մի:

— Էվվէթ, ֆագաթ հիչ պիր նէթիճէ իսթիհալ իտէ. մէտիք:

— Ֆէրնանտօ ճանպաղխանէսինտէ պունլարըն մահէլլի իգամէթլէրինի պիլմէլի տիրլէր:

— Էվվէթ, պիլիսօրլար, վէ պիղէ տէ պիլտիրտիլէր իտէ տէ, իգամէթկեահլարընա կիթտիկիմիղտէ, պիր Ամէրիգալը թէաթրօ օեուճուսու իլէ գօնթրաթ իտէրէք, ֆրանսատան հարէքէթ իթմիչ օլտուղլարը ճէվապը վէրիտի: Պու իսէ, իհ. թիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր:

Ֆլօնեի. — Պու խուսուս միւմքին վէ միւհթէմիլ օլտու. դունու պէն տէ գապուլ իտէր իսէմտէ, մուհաղգաղ մա.

գամընտա գապուլ իտէմէմ, չիւնքի սիզ, իքի Իրլանտալընըն պուրատան կիթմիշ օլտուգլարը իթիգատընտա պուլունտա իտինիզ, թահգըգաթ վէ թէհարրիեթընըզա տէվլամ իթմէզ իտինիզ:

Ինկիլիզ գարը. - Պիզ, պիր մէմուրիեթ տէրիւհտէ իթտիք, սօնունա գատար սատըգանէ օ մէմուրիեթի իյֆա իթմէք իսթէրիզ: Պունտան գաթինաղար, պու հարէքէթ վէ ազիմէթին՝ մահգա քէնտիլէրինի թէազիպէ մէմուր օլանլարը շաշըրթմագ իչին պիր թէրթիպ օլմատըղընա հիշ պիր իսպաթ եօգ տուր:

— Հէր նէ իսէ, պու խուսուստա սիզ մէյեուս կէօրիւ. նիւեօստունուզ:

Ինկիլիզ զէվճ վէ զէվճէ. - (Պիր աղըզտան.) Էվվէթ, էվվէթ:

— Լաքին պէն մէյեուս տէյիլիմ, Պիլաքիս ֆէվգէլատէ զայրէթ վէ էմնիյեթիմ վար տըր: Անճագ, պանա պաղը մալիւմաթ վէրմէնիզի ըէճա իտէրիմ:

— Սիւալ իտին, սէօյլէեթիմ:

— Ուիլեամ Սգօթ իլէ Թրիլպի սօն տէֆա նէքէտէ իգամէթ իթմիշէր տիր:

— Լէքիք սօգաղընտա 19 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթմիշէր տիր:

— Մէրգուժլարըն էչքեալընը թարիֆ իտէպիլիմիսինիզ:

Միսթրէս Պրէտ՝ Արնօլտ Տէսվինեընըն իքի շէրիքէրի էչքեալընը միւքէմմէլէն թարիֆ իթտի:

— Սիննէրի գաճ տըր:

— Օթուզ իքի օթուզ պէշ տիր:

— Լաեըգըլլա ֆրանսըզճա թէքէլլիւմ իտէրլէր մի:

— Թըպգը ֆրանսըզլար կիպի թէքէլլիւմ իտէրլէր:

— Խուսուսի իշարէթլէրի վար մը տըր:

— Թէէսսիֆ օլունուր քի, հիշ պիր իշարէթլէրի եօգ տուր: Ֆլօնեի՝ ալտըղը մալիւմաթը տէրունինտէ թահրիր իթտիկի տէֆթէրի գաբատըգտան սօնրա:

— Պու իքի հայլաղլարըն՝ Ժուպէր սօգաղը ֆանհիասընտա մէտիսէլլէրի օլմուշ օլտուղունու, ֆլէքէլլէֆ օլտուղունու

բօլիսիք վէ խաֆիեթլիք վաղիֆէտի պանա հիտա իթտիրիեօր: Լաքին պունլար իլէ պիրիքտէ հարէքէթ իտէն վէ չիւպհէսիզ սաթիթէ բօլիս գօմիսէրիկի մէմուրիեթինի իյֆա իթմիշ օլան իւչիւնճիւ շախս քիմ օլապիլիր: չիւնքի թարիֆինիզ՝ օ իւչիւնճիւ շախսըն էչքեալընա մութապըգ կէօրիւնմէեօր: Պու խուսուստա պանա իյզահաթ վէրէպիլիմիսինիզ:

— Պիզիմ մալիւմաթըմըզ օլմատըղը հալտէ, սիզէ նա՝ սըլ իյզահաթ իթա իտէպիլիրիզ:

— Մէրգուժուն էրպապը խապասէթ իլէ միւնասիպաթը պուլունմալը տըր: - Իմտի, չիւպհէլի սընրֆընտան օլարագ Բարիստէ սաքին վաթանտաշլարընըղըն իսիմէրինի վէ մահէլլի իգամէթլէրինի պիլտիրմէնիզի տէ ըէճա իտէրիմ:

— Մա մէմունիյեթ արզունուզա մուվաֆֆագաթ իյլէրիզ:

Ֆլօնեի՝ տէֆթէրինի աչըպ եաղմաղա հաղըրլանտը:

Միսթրէս Պրէտ՝ աթիտէքի սէօյլէրի սէօյլէտի:

— Թօմաս Աթմէլ՝ սէյեահ մաղազա մէմուրու օլուպ, չօգ տէֆա Բարիսէ կէլիր, վէ Ամթէրտամ սօգաղընտա Ինկիլթէրա օթէլինէ էնէր. - Տուէ սօգաղընտա 9 նիւմէրօլու մահէլլտէ մուգիմէ անթիգաճը միս Գաթ: - Գաթը-Սէթամպը սօգաղընտա 7 նիւմէրօլու մահէլլտէ միւնէվհէրճի Գլարիս Սթօվ: - Բըթի-Սթէլ սօգաղընտա աթ պինիճիսի Շարլ Լինտէյ: - Օրիթալ պուլվարընտա 33 նիւմէրօտա արապա քիտէյ: - Օրիթալ Լէնգօլն: - Իլթէ հէրսի պու գատար տըր: - Շիւպհէսիզ պու ատէմէրին Ինկիլիզ վէ Ամէրիգալը չիլքէթլէրին ըուէստասըլլա միւնասիպէթլէրի պուլունուպ, պաղը քեարը իշլէրտէ մուխպիլիք խըզմէթինի իյֆա իտէրլէր: Հալ պու քի պունլարա գարը զաննիեթտան զայրի պիր շէյ պիլմէեիզ: - Պունլարըն Ժուպէր սօգաղը ճինսեթլինէ իշթիրաք իթմիշ օլտուգլարընը մէմուլ իթմէմ:

— Լօնտրատա պիր թագըմ խըրսըզլարըն շէրիքի օլմուշ օլան, վէ Ատէն քէօրֆէզլինտէ զուհուր իտէն պիր գասըրզա էսնասընտա թէլէֆ օլմուշ իտուկի մաղնուն պուլունան Մօրթիմէր նամ պանքէրին մէմուրունուն իսմի նէ՝ տիր:

— Իսմի Շարլ Ժէրար վէ քէնտիսի ֆրանսա թէպասսընտան տըր:

Ֆլոնեի՝ իշպու խմի եազարդտան սօնրա, տէֆթէրինի
գարահըպ ճէպինտէ հըֆղ իթտի վէ պատէհու,

— Պիր գաշ կիւն գատար տահա Բարիստէ գալաճաճ-
մըսընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Լօնտրա զապթիսէ նէզարէթինտէն չաղըլաճաղըմըզ
զէմանա գատար գալաճաղըզ, Անճազ եազընտա չաղըլա-
ճաղըմըզ մէմուլ տուր:

— Իգթիզա իթտիկինտէ, սիզի նէրէտէ կէօրէպիլիրիմ:

— Մօնմարթրտա Բօթօ սօգաղընտա, 25 նիւմէրօլու
մահէլտէ: — Էկէր պիզիմ սիզէ պիլտիրէճէք պիր իֆատէ-
միզ օլուր իսէ, պիզ սիզի նէրէտէ պուլայլըմ:

Ֆլոնեի, քէնտիսինին իգամէթ իթտիկի մահէլլի մէրգու-
լարա պիլտիրտի:

Պէնան իթտիկիմիզ միւքեալէմէ էսնասընտա, թաամլա-
րընա տէվամ իտիպ, էօյլէնի իւշ սաաթ գատար կէշմիշ օլ-
տուղու հալտէ, զապթիսէ խաֆիսէսիլլէ տիկէր իքի ինկի-
լիզ խաֆիսէլէր՝ եէկտիկէրիլլէ ֆէվգէլատէ տօթ օլմուշ օ-
լարագ, վէ պիրիպիլլէրինի թէքրար կէօրմէքլիկի վատ իտէ-
րէք, այրըլտըլար:

Ֆլոնեի՝ պապա Լօրիօեա վիզիթա վէրմէք իշին հէնուզ
վագթը օլտուղունտան, սօն տէֆա Ուիլ Սգօթ իլէ Թրիլպի-
նին իսքեան իթմիշ օլտուղլարը Լէրիք սօգաղընտա քեային
խանէնին գաբուճուլարընը իսթիճվապա կիթմէնէ գարար վէր-
տի:

Մէրգուճ, պու իքի հաշարիլէրին նազլ իթմիշ օլտուղ-
լարը թարիխ հագգընտա տօղրու մալիւմաթ ալմագ էֆքեա-
րընտա օլուպ, խանէի մէզքիւր գաբուճուսու, մէրգուճանըն
նազլը մէքեան իթտիքլէրի թարիխ պիլտիրտի:

Իշպու նազլը մէքեան ժուպէր սօգաղը ճինաեթինտէն
գըրգ սէքիզ սաաթ սօրա վուգու պուլմուշ օլմաղըլա, պու
խուսու՝ իքի իրլանտալընը աղըր պիր մէսուլիսէթ թահթըն-
տա պըրագընթօր կիպի կէօրիւնիւթօր իսէտէ, Ֆլոնեի՝ մալիւ-
մաթը սայիրէ ախզ իթմէզտէն էվլէլ, հիշ պիր նէթիճէ չը-
գարմագ իսթմէտի:

Ֆլոնեի՝ Լէրիք սօգաղընտան Ֆէրնանտօ ճանպաղիտա,

նէսինէ էնտի, վէ Սգօթ իլէ Թրիլպիլին՝ մէմուրիսէթլէրինտէն,
սէրիսօլուզ վէ վագիֆէլէրինտէ կէօթէրտիքլէրի իհմալ սէ-
պէպիլլէ թարտ իտիլմիշ օլտուղլարընը խապէր ալտըղընտա,
տիւշարը էնտիշէ օլտու:

Պուշլարըն ճանպաղիտանէտէն թարտը վագըասը, էթիէն
Պէրօնուճ աղըրըլմասը վագըասընտան պիր գաշ կիւն էվլէլ
վուգու պուլմուշ օլուպ, Լաքին Ամէրիգալը պիր թէաթրօ
միւտիրիլլէ ագտը մուգամէլէ իթմիշ օլտուղլարը իշիտիլմէ-
տիկի կիպի, մէրգուճան իքի հաշարիլէրին իսթիհագգ վէ
էհիսէթլէրի տէ ֆէվգէլատէ օլմատըղը ճիհէթլէ, օեօլտա
պիր մուգամէլէ եաբըլմըշ օլտուղունտա տա ինանըլմանթօրտու:

Պու վագըալարտան, Ֆլոնեի կիպի միւճէրրէպ պիր բօլիս
մէմուրունըն՝ հիշ օլմագսա իհթիմալէ գարիպ նէթիճէլէր չը-
գարմամասը գապիլ օլմանըպ, պինապէրին մէրգուճ, Սգօթ
իլէ Թրիլպէնին, Օթէլ տէզ Էնտին ճինաեթի թէտարիքեա-
թըլա մէշղուլ օլմագ իւզրէ խըզմէթլէրինի թէքթ իթմիշ պու-
լունտուղլարընը աշիքեարէն անլատը:

Լաքին նէրէնէ կիթմիլլէր իտի:

Իշթէ պու մէսէլէ՝ Ֆլոնեիի տիւշարէ էնտիշէ իտիպ,
քէնտի եէրինէ տիկէրլէրի տախի օլսա, էնտիշէնէ տիւշար օ-
լաճագլարը թապիի իտի:

Իմտի մէրգուճ, պու միւշքիլին հալլինէ չալըլմագլա պէ-
րապէր, պապա Լօրիօնուճ արապալըղը պուլունան Մուան սօ-
գաղընա տօղրու իլէրլէտի:

Յագաթ իլք կիւնտէն պէրու պապա Լօրիօ՝ արապալա-
րընտան պիրի իլէ Բարիս ճիվարըլարընա կիթմիշ օլուպ, իր-
թէսի կիւն սաաթ իւշտէ կէլմէսի մուգարրէր իտի:

.....

Իրթէսի բաղար կիւնիւ Մալնուտաքի սէյֆիսէնէ նազլ
իտիլմէսի մուգարրէր օլտուղունտան, Ժիւլ Վէրիէր, մէզքիւր
սէյֆիսէն պէքճիսինէ իճապ իտէն էվամիրի թէլէկրաֆիլա ի-
թա իթտիկի կիպի, պուլվար Հօսմանտաքի խանէսի խըզմէթ-
ճիլէրինտէն պաղըսընը տախի, սէյֆիսէտէ պաղը թէտարի-
քեաթըն իճըտսը զըմընտա օրաեա կէօնտէրտի:

Պու մուամէլաթ տան սօնրա, պանքէր պանգասընա կիթ-
տի: Արնօլտ՝ օլ էսնատէ պանգատա պուլունտուղունտան,
մէրգումա խիթապէն,

— Եարըն սապա՛հ Բարիսի թէրք իտէճէեիդ, սիզտէ պի-
զէ ըէֆադաթ իտէճէ՛ք միսինիդ, տէտի:

— Խայր, եարըն պազը խուսուսի իշլէրիմին թէսվիեէսի
իշին Բարիստէ գալմագլըղըմ լազըմ տրր:

— Պիզիմ մահտուտ վարիսէր մէսէլէսի նէ՛րէտէ գալտը:
Արնօլտ. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Սիզ պու խուսուսու
տիւշիւնմէերին:

— Ֆազաթ . . .

— Էյի պիլմիշ օլուն քի, պէն սէրվէթիմիդ իշին չալը-
շըբօրում:

— Լաքին պու իշին իւշ այտա պաշա չըգաճաղընը սէօյ-
լէմիշ իտինիդ:

— Պէն ասլա գաթի մէօհլէթ թայեին իթմէտիմ, վէ ա-
ճէլէ իլէ իշ կէօրմէքտէ իսթէմէմ:

— Սիզէ էֆիեթիմ վար տրր. անճագ իշ կէճիքմէքլէ
պիր մուվաֆֆագըյեթիսիզիկէ ուղրանըմասըն տէյի վէսվէսէ
իտիբօրում:

— Պէլթիտէ պիր ան էվվէլ միւթ էատտիտ միլիօնլարա գա-
վուշմագ արղուսինտէ պուլունտուբօրսունուզ, պուրասընը բէք
էյի անլաեօրում, ֆազաթ շու աթիգ տարպը մէսէլի խա-
թըրլաեըն քի, « Հէր քիմ պէքլէրսէ արղուսինէ էրէր » տէրլէր:

— Վանտամը տա տինշիւնիւեօրմուսունուզ:

— Անընտա վագթ ու զէմանընտա սըրասը կէլէճէք տիր:

— Անթէլիք իլէ իզտիվաճընըղը նիշին կէճիքտիրիբօրսու-
նուզ:

— Չիւնքի պէնճէ, շիմտի անըն սըրասը տէյիլ տիր: Ա-
զիզիմ, պու գատար սապըրսըղըղա մանէա եօգտուր: Սիզ
բէք զիեատէ սապըրսըղընըղ:

— Պէն տէ սիզին սիւքիւնէթինիզին սէպէպինի անլաեա-
մաեօրում:

— Պէնիմ իգթիտարըմ՝ հալը սիւքիւնէթիմ տիր: Թէ-
լաշ իթմէկէ նէ՛ սէպէպ վար տըր: Սիզ, էֆիյեթի իթտիկի-

նիզ իշին միւքեաֆաթընըղը ալտընըղ: Ազ վագթտա նէլէ՛ր
եարըլտըղընը կէօրիւեօրսունուզ. . . Մահվ օլմագ իւզըէ
պուլունտան ժիւլ Վէրիէր պանգասընը իպգա իթտիմ:

« Ժիւլ Վէրիէր վէ Արնօլտ Տէսվինեը պանգասընը՝ պի-
րինճի սընըֆ պանգալար սըրասընտա կէշիրտիմ:

« Լա Ֆուսթէրի քեամիլէն մահվ իթտիկիմ կիպի, էմիլ
Վանտամը տա մահվ իթմէք տէրէճէսինէ կէթիրտիմ: — Է-
թիէն Պէրօնուն տիկէր վարիսէրի տէ էլիմտէ պուլունտուբօ-
լար . . . բարմագլարըմը պիր ազ սըգտըղըմտա, քէնտիլէ-
րինի պօղապիլիրիմ:

— Նէ՛ վագթթ սըգաճագ սընըղ:

— Միւնասիպ ատտ իթտիկիմ զէման: Թէքրար իտէրիմ,
չէրիքի ազիզիմ, սիզ եալընըղ թէչէպպիւսիւմիւզիւն նէթի-
ճէսինէ պէքլէերին քի, հէմ եագընտա, հէմտէ բարլագ սու-
րէթտէ զահիր օլաճագ տրր, հալ պու քի թէֆէրուաթընը
տիւշիւնմէերին:

Արնօլտուն սօն սէօղլէրի գաթի օլմաղլէ, Վէրիէր՝ ասլա
ճէվապ վէրմէտի, վէ եազըլսանէսի իւզէրինտէ պուլունտան
քեաղըլալարը ալըպ իշէ պաշլատը:

Բահիպէ Մարի՝ օտասը բէնչէրէսինին բէրտէլէրի արգա-
սընտա տուրմուշ օլուպ, Վէրիէրին ազիմէթինի գօլլամըշ
իտի, վէ մէրգում տիշարը չըգար չըգմաղ, բահիպէ տէ տի-
շարը չըգտը, վէ Նօթը-Տամ տը Լօրէթ քիլիսէսինտէ իճրա
օլունտան գուտտասը շէրիֆտէ հաղըր պուլունտուգտան սօնրա,
Միսթիգօնուն իգամէթկեահընա տօղրու միւթ էվէճճի՛հ օլտու:

Զաթէն չօգտան պէրու քիւշիւք միտալեաճը բահիպէեէ
պէքլէմէքտէ իտի: չիւնքի պիր կիւն էվվէլ Ակօսթինինին նէզ-
տինտէ վուգու պուլան թէչէպպիւսիւնիւ վէ իսթիհսալ իթ-
տիկի նէթիճէեի քէնտիսինէ հիքեաեէ իթմէք արղուսընտա
պուլունտուբօրտու:

Եանընտաքի օտատա օլան թրիլպի տաթի, եագընտա
բահիպէնին կէլէճէկինի պիլտիկինտէն, քէնտիսի տէ Միսթի-
գօ գատար մէրագտա օլուպ, մէրգում չօճուգ կիպի, սա-
պաշլաեըն էրքէնճէ ուեանարագ, բահիպէնին կէլէճէք օլ-
տուղու թարիգի կէօղլէեօրտու:

Պու սուրէթէ իւր տէֆա Թրիւպի, րահիպէ Մարինին, քիլիսէնին գատէմէլէրինտէն էնիպ, Ֆլէշի սօգաղընա կիրտի. կինի կէօրտիւ, վէ չէնտ սանիյեէ սօնրա, Միսթիգօնուն օտա. սը գաբունու չանընըն չալընտըղընը, վէ իշպու գաբունուն ալըլըպ գաբանտըղընը իշիթտի, վէ իսկէմէսինին իւթիւնէ չըգարագ, գուլաղընը մահուն տէլիկէ տաեաթտը վէ տին. լէտի: Բահիպէ Մարի իլէ Միսթիգօ արասընտա աթիտէքի մուհալէրէ վուգու պուլտու:

Մարի. - Օղլում, տիւնքի թէչէպպիւսինիւղտէ մուվաֆի. ֆագ օլտունուղ մու:

Միսթիգօ. - Մէմուլիմտէն չօգ զիեատէ մուվաֆիագ օլտում:

— Տիմէք պու մասլահաթ կիւղար . . . պու Ակօսթինի . . .

— Քէնտիսինտէն իսթէտիկիմ մալիւմաթը վէրտի:

— Արնօլտ Տէսթինեքը թանրեօր մու:

— Ջանն իտէրիմ քի թանրեօր, րահիպէ գըղգարընտա:

Միսթիգօ՝ օգուեանլարընը մալիւմ օլան խուսուսա. թը պէրթաֆիլ հիքեաեէ իթտի, վէ րահիպէ Մարի՝ պիր աղ միւլահաղատան սօնրա չէօյլէ իֆատէ իյլէտի:

— Պունլարտան անլալըլտըղընա կէօրէ, Արնօլտ Տէս. վինեքընն սէվապըգը ահվալինճէ չիւպհէ իտէճէք հիշ պիր սէ. պէպ մահէլլ եօգ տուր, չիւնքի Ակօսթինի քէնտիսինէ նա. մուսլու, միւղթէտիր վէ չալըչղան պիր տտէմ նազարըլլա պագընօր:

— Ակօսթինինին պու պապտէքի միւլահաղատը տօղրու օլտուղունա տայիր իսպաթըմըգ եօգ տուր: Պու կիպի տտէմ. լէր՝ քիմէրին իշինէ չալըչըլլար վէ աղչէլէրինի գաղանջըլար իտէ, անլէր լէհինտէ պալ վէ չէքէր քէսիլիլէր: Իմտի պէն, եալընըլ չիւպհէլի օլմաեան պիր մէնպատէն ալընաճագ մա.

իւմաթա ինանըրըմ, վէ պու մալիւմաթը տա, Արնօլտ Տէս. վինեքընն վաթանընտան ալմագ իսթէրիմ, զիրա օրատա, քէն. տիսինին չօնուգլուղունու, կէնճիկինի վէ սիննի քէմալէթէ վասըլ օլտուղունու պիլիլէր:

— Լաքին, օղլում, պու սըրատա դաեթէթ էմրի պասի. ըթէթ վէ նէղաքէթ իւղրէ հարէքէթ իթմէք լաղըմ տըր: - Է. կէր եանըլընօր իսէք, էկէր չիւպհէլի զանն իթտիկիմիլ ա. տէմ, հագըգէթտէ նամուսլու իսէ, հագըղնտա իճրա իյլէ. տիկիմիլ թահգըգաթ՝ մուղիրը զաննիեաթա քէնտիսինի հէ. տէֆ գըլապիլի:

— Բահիպէ գըղգարընտա, նէ տիմէք իսթէտիկինիլի անլաեօրում, ֆագաթ սիղէ, մամըլլ Անթէլիքէ վէ պանա պու տէրէճէ խօշ կէօրինմէեէն պիր քիմսէ, շայեանը թէ. վէճճիւհ օլամաղ: - Ալտանըպ ալտանմատըղըմըրը անլամագ իսթէրիմ, վէ անլաեաճաղըմ, ֆագաթ սիղ վէսլէսէ իթմէ. եին. պէն դաեթէթ գուրնաղ պիր չօնուղում. էօյլէ րասթ կէ. լա վէ շաչընճա հարէքէթ իթմէմ:

— Արնօլտ Տէսթինեքը Հինտիսթանա տալի կիթմիշ վէ օ. րատա եաշամըլ տըր: - Շու հալտէ, տայիմա կիթմէք կէլմէք. լէ կէչիլիլմիշ օլան պիր էօմրիւն թահգըղընա իղթիտարընըլ վա՛ր մը տըր:

— Իճապ իտէրսէ Հինտիսթանա գատար կիտէճէեիմ, լա. քին չիմտի իտէճէկիմ սէյեահաթ՝ օ գատար ուղուն օլմանա. ճագ տըր: Էլվէլա Պլէրէեէ կիտէճէեիմ, վէ օրատան ալա. ճաղըմ մալիւմաթ մուհիպինճէ, սիղ, րահիպէ գըղգարըն. տաշ, իթթիլսաղ իտէճէկիմ խաթթը հարէքէթի պանա իրա. եէ իտէճէքսինիլ:

— Նէ՛ վագըլթ կիտիեօրսունուղ:

— Պու կիւն: Պու սապահ տէմիր եօլլարըն թարիֆանա. մէսինի կէօղտէն կէչիրտիմ . . . Աղչամ սաաթ սէքիլի օթուղ պէշ տաղըգա կէչէրէք հարէքէթ իտէն էքօրէս գաթարընա րաքիպ օլաճաղըմ: Եարը կիճէեի եարըմ սաաթ կէչէրէք Թուրտա, վէ եարըն սապահ Պլէրէտէ պուլունաճաղըմ:

— Ալլահ րէֆիքին վէ րէհպէրին օլտուն օղլում: - Իմտի, պանա կէօնտէրէճէկին միւհթէմէլ օլան մէքթուպլար իլէ թէ-

լէկրաֆնամէլէր հազգընտա, պէյնիմիդտէ պիր գարար վերէ.
լիմ:

— Մէքթուպ վէ թէլէկրաֆլարը պուլվար Հօսմանտաքի
խանէնէ կէօնտէրէնէք տէյիլ մի երիմ:

— Եարըն Բարիսի պիր խայլի միւտտէթ իշին թէրք իտէ.
ճէնիզ:

— Միսթիգօ. - (Թէաճճիւպանէ.) Բարիսի թէրք մի ի.
տէճէքսինիզ:

— Էվլէթ, թապիպին թափսիէսի մուճիպինճէ, եազ վէ
սօն պահար մէվսիմէրինի կէյիւմէք իւզրէ սէյֆիյէնէ կիտէ.
ճէնիզ:

— Ուզագ մահէլլէ մի կիտիեօրսունուզ:

— Խա՛յր, Մալնուեու պիլիեօր մուսունուզ:

— Էվլէթ, Էվլէթ, պիլիւրիմ. Էմէրէնվիլ վէ Վիլիէ-սիւր
-Մարն արասընտա քիւչիւք պիր քէյտիւր է: -Պէն՝ Բարիս ճի.
վարլարընը բէք չօգ տօշաշմըշմ տըր: - Օրատա՞ մը իգամէթ
իտէճէքսինիզ:

— Էվլէթ, ագրապամտան Վերիէրին խանէսինտէ իգա.
մէթ իտէճէնիզ, լաքին սիզ մէքթուպլարընըզը օրաեա կէօն.
տէրմէնին:

— Նէրէնէ կէօնտէրէնիմ:

— Շու ատրէսէ կէօնտէրին, եանի, « Սէն-է-Մարն
էեալէթի տախիլինտէ Մալնուտա, Մալնու պաշ բաբասը է.
Ֆէնտիեէ, վէ անտէն տախի Սէն-Վէնսան-տը-Բօլ թարիգա.
թըր րահիպէլէրինտէն րահիպէ Մարիեէ, »

Միսթիգօ՝ պու ատրէսի քէնտի ճէպ տէֆթէրինէ գայտ
իլէ,

— Թափսիէլէրինիզ պու գատա՞ր մը տըր, տէտի:

— Էվլէթ, օղլում. եօլճուլուղունուղուն խայըրը օլ-
մասընը վէ սէրիան ալտէթիինիզի թէմէննի իտէրիմ:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, րահիպէ գըզգարընտաշ, վէ զահ-
մէթիմի վէ եօրկունլուղումու ասլա էսիրկէմէնէճէկիմի, վէ
հէմ տէ սիլին ուղրունուղա հաեաթմը ֆէտաեէ հազըր օլ-
տուղումու, մամգէլ Անթէլիքէ պիլտիրմէնիզի բէճա իյլէրիմ:

— Իքիմիզ տէ սատագաթընըզա էմինիզ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա րահիպէյի մէրգումէ, Միսթիգօ.
նուն նէզտիւնտէն մուֆարագաթ իթտիկի կիպի, Թրիլպի տէ,
քէնտի իսկէմլէսինտէն աշաղըեա էնտի, վէ քէնտի քէնտիեէ
չու սէօզլէրի սէյլէտի:

— Պու ագչամ սաաթ սէքիզի օթուզ պէշ տագըզա կէ-
չէրէք հարէքէթ իտէն գաթար իլէ աղիմէթ իտէճէք տիր.
Լաքին պէն, քէնտիսինտէն էվլէլ Պլէրէտէ պուլունաճաղըմ.
անճագ Պլէրէտէ՞ մի, եօգսա պիր տիկէր մահէլլէ մի քէնտի-
սինի տուզաղըմա տիւչիւրէճէկիմի պիլմէմ, ֆագաթ Բարիսէ
ալտէթ իտէմէնէճէկինէ էմինիմ:

Իշպուլ մուսթասար իֆատաթտան սօնրա, Թրիլպի՝ քիւ-
չիւք պիր չանթա չըգարըպ, պունուն տէրունինէ պիր միգտար
չամաշըր, պիր էյրէթի սաշ, պիր բէվօլվըր, վէ լիւզումու պու-
լունտուղու պաղը էշեաեը վազ իթտիկի կիպի, ճէպինէ տէ
քէսկին պիր պըշագ ալարագ, օտասընտան տիւարը չըգտը,
վէ արգատան գարուսունու քիլիտէեիպ, աշաղըեա էնտի,
վէ պիր արտպաեա րաքիպէն, Օրլէան տէմիր եօլունա կիթ-
մէք իսթէտիկինի արապաճըեա անլաթտը:

Պէյլէճէ քիւչիւք միտալեա թաճիլի մահքիւմ իտի:

Պիշարէ՝ քէնտիսինի թէհտիտ իտէն մուսթաթիա հազ-
գընտա չիւպհէ պիլէ իթմէեէրէք, պիր չանթատա լազըմ օ-
լան էշեաեը եէրլէշտիրտի, վէ պատէհու պիր լօգանթաեա
կիտիպ, պիր ազ թաամ իթտիքտէն սօնրա, Սէնթ-Ուան գապ-
րիսթանընա աղիմէթլէ, վալիտէսինին մէզարը իւզէրինէ պիր
կիրլանտ վազ իյլէտի:

Մէրգում, սաաթ իքի պուլուզ րատտէլէրինտէ գապ-
րիսթանտան չըգըպ, Ռօշուար պուլվարը քէօշէսինէ հիլին մու-
վասըլէթինտէ, իսմիլլէ չաղըրլտըղընը իշիթտի, վէ արգասը-
նա տէօնտիւկիւնտէ, պապա Լօրիօնուն պիր մէյխանէտէն
չըգտըղընը կէօրտիւ:

Պապա Լօրիօ՝ ուզուն, ճէտիտ վէ բարլագ տիւլմէլի պիր
բէտէնկօթ կիսինմիշ օլուպ, դաեթթ եօրկուն կէօրիւնէն իքի
աթլը պիւեիւք պիր լանտօ արապասընտաքի մահէլլի մալս-
սուսընա օթուլմագ իւզրէ իտի:

Միսթիգօ՝ Լօրիօ իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա,

— Նէ՛ օ պապա Լօրիօ, տիւեիւնտէ պուլունուրճասընա էլպիսէ կիւնինմիշ օլարագ պուրատա նէ՛ եարբերօրսուն, տէյի սիւալ իթտի:

Լօրիօ. — Ֆիլվագը պիր տիւեիւնտէն ավտէթ իտիւօրում. լաքին տիւեիւն եագընտա տէյիլ իտի: Լուվր գուրպինտէ վագը Կուսէնվիլտէն կէլիւօրում: Տիւն սապահ կիթմիշ իտիմ: Ֆագաթ նէ՛ չարէ, սանաթթըմ տըր, գաթլանմալը... Հայտէ շու մէյիսանէեէ կէլ տէ, սանա քիւշիւք պիր գատէհ բօմ իքրամ իտէեիմ:

— Մէմնունէն գապուլ իտէրիմ:

Լօրիօ. — (Գատէհինի՝ Միսթիգօնուն գատէհինէ վուրա. րագ.) Սէնին պու մահէլլէտէ նէ՛ իշին վար տըր:

— Պու կիւն՝ միւթէվէֆիեէ վալիտէմին վէֆաթընըն տէվ. ի սէնէսի օլտուղունտան, մէղարը իւզէրինէ պիր կիրլանտ վաղ իթտիմ:

— Աֆէրին օղլում, քիշի՝ ֆամիլեասընը տալա ունութ. մամալը տըր: — Հալէա միտալեաճըլը՝ գ մը իտիւօրսուն:

— Էվվէթ:

— Սանա պիր շէյ թէքլիֆ իտէճէեիմ, օղլում:

— Նէ՛ թէքլիֆ իտէճէքսին, պապա Լօրիօ:

— Սանա արապաճըլըգ սէնաթթընը էօյրէթմէք իսթէ. իմ: Նամուսուլ քիմսէ իշին, արապաճըլըգ՝ էյի պիր սա. նաաթ տըր: Սէն միւթէպէր քիմսէլէր թանըրսըն. պունլար կիւնին պիրինտէ, սանա, պիր գաշ աթ վէ պիր իքի արապա սաթըն ալմագ իւզրէ իգթիզա իտէն մէպլաղը գարգէն վէրէ. պիրլէր: Պէն արապաճըլըղա զանէթ ճիւզի սէրմանէ իլէ պաշլատըմ... քիմ պիր, պէլքի կիւնին պիրինտէ սէնինլէ շէրիք տէ օլուրուղ, նա՛սըլ, իշինէ կէլի՛ր մի:

— Պապա Լօրիօ, թէքլիֆինիզ զանէթ տօթանէ տիր. շիւքրանիյեէթ վէ թէշէքքիւրիւմիւ էզճան ու տիլարը իյլէրիմ:

— Գապուլ իտէ՛րմիսին:

— Նէ՛ էվվէթ տէրիմ, նէ՛ խայր:

— Լաքին պու ճէվապ տէյիլ տիր: — Եարըն սապահ կէլ տէ, գահվալթըմըղ պէրապէր իտէլիմ, վէ ուղուն ուղատի. եէ կէօրիւշէլիմ:

— Եարըն սապահ կէլէմէմ:

— Ագչամ թաամընա կէլ:

— Ագչամ տա կէլէմէմ:

— Նի՛շին:

— Ձիւնքի պու կիւն եօլճու օլուօրում:

— Եօլճու մու օլուօրսուն, նէ՛ եաբմագ իշին:

— Պիրսի հագգընտա իսթէնիլէն մալիւմաթը իսթիհսալ իթմէք իշին:

— Մալիւմաթ մը իսթիհսալ իթմէք... սէօյլէ պագա. լըմ, նէ՛ տօլապ գուրուօրսուն: — Պահս իտէրիմ քի, հալէա րահիպէնին խըղմէթինտէ պուլունուօրսուն:

— Պէլքի. ֆագաթ պու պէնիմ սըրրըմ տըր:

— Նամուսքեարանէ հարէքէթ իտէճէկինէ էմին օլտու. ղումտան, սըրընըն նէ օլտուղունու սիւալ իթմէմ. շու գա. տար քի, սէյեաշաթընտան ավտէթ իթտիկինտէ, կէլ պէնի պուլ. սէօյլէտիկիմի սէնին իշին եաբմագա տայիմա հագըրըմ... Հայտէ, շու գատէհլէրիմիզի պօշալթալըմ տա կիտէլիմ: Շիմ. տի նէ՛րէեէ կիտիւօրսուն:

— Խանէմէ ավտէթ իտիւօրում:

— Հալէա Ֆլէշիէ սօգաղընտա՛ մը իգամէթ իտիւօրսուն:

— Էվվէթ:

— Ինչալահ եագընտա թէքրար կէօրիւշիւրիւղ:

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա, պապա Լօրիօ իգամէթ կեա. հընա ավտէթ իթտի:

Բօլիս մէմուրու Ֆլօնեի՝ Բարիստէն մուֆարագաթ իթմիշ օլտուղլարընը մէմուլ իթմէտիկի իքի իրլանտալըեը պուլմագ չարէսինի տիւշիւնէրէք, օ կիճէ, բէք աղ ուեումուշ օլուպ, պինապէրին պապա Լօրիօնուն ավտէթինտէն եիկիրմի տագը. գա սօնրա, մէրգումուն նէղտինէ կիթտի:

Օլ էսնատէ արապալըղըն խըղմէթ ճիւզրինտէն պիրի, հալ. լիտէ, պապա Լօրիօնուն հէնուղ կէթիւրմիշ օլտուղու լանտօ. եու սիլմէքտէ օլմասըյլա, Ֆլօնեի՝ մէրգումա իթմապէն:

— Միւսիւ Լօրիօ ավտէթ իթտի՛ մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, միւսիւ, պիր չարեէք սաաթտան պէրի ավ. տէթ իթմիշ տիր:

— Կէօրէպիլի՞րմիեիմ :

— Զանն իտէրիմ քի կէօրէպիլիւրսինիզ , միւսիւ . . . իշէրի-
եէ կիտին :

Ֆլօնեի՝ Լօրիօնուն իգամէթ կեահընը պիլտիկինտէն , օ
թարաֆա տօղրու իլէրլէտի :

70

Պապա Լօրիօ , տայիրէսի բէնչիրէլէրի ալըգ օլուպ , հալ-
լիտէ քէնտի հագգընտա պահս օլունտուղունու իշիթտիկին-
տէն , բէնչիրէլէրին պիրինտէն էյիլէրէք ,

— Նէ՞ վար տըր , պէնի նիշին իսթէեօրլար , տէյի սիւալ
իթտի , վէ այնի վագըթտա Ֆլօնեի՝ պաշընը գալտըրըպ ,

— Միւսիւ Լօրիօ , սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ , տէտի :

— Էմրինիզէ հագըրըմ , միւսիւ , եօգարը չըգըն :

Ֆլօնեի՝ պիրիննի գաթա կէօթիւրէն նէրտիվէն գատէմէ-
լէրինտէն չըգարքէն , Լօրիօ՝ օտասը գաբուսընտա պէքլէտի-
կինտէն , ագտէմէ կէօրմիւշ իտուկինի զանն իյլէտիկի բօլիս
մէմուրունա խիթապէն ,

— Իշէրի պուեուրուն , տէտի , վէ մէրգուսուն օտաեա
տախիլ օլմասընը միւթէագըպ , իլալէթէն , ֆագաթ , միւ-
սիւ , պէն զաթընըղը պունտան էվիլէ կէօրմիւշիւմ զանն ի-
տիեօրում , տէյի պէեան իյլէմէսինտէ , մէմուր , թէպէսսիւմ
իլէ ,

— Զապթիեէ նէզարէթի մէմուրլարընտան Ֆլօնեի տէ-
յիլ միեիմ , տէտի :

— Հա՛ հա՛ , շիմտի խաթըրլատըմ , Լաքին պիզ չօգտան
պէրու պիրիպիրիմիզէ լասթ կէլմէմիլիզ տիր . . . հէր նէ իսէ ,
վիզիթանըղըն սէպէպի խայըրլը՝ մը տըր : Ումարըմ քի , արա-
պաճըլարըմտան պիրի խիլաֆը գանուն հարէքթինտէ պու-
լունմուշ տէյիլ տիր :

— Պէն էօյլէ պիր շէյ իշին պուրաեա կէլմէտիմ , պապա
Լօրիօ :

— Բէք ալէա . էյ մատտէ նէ՞ տիր :

— Սիզտէն պազը մալիւմաթ իսթէմէեէ կէլտիմ :

— Բէք էյի , սօրուն , էկէր իգթիտարըմ օլուր իսէ , սի-
զէ գաթիէն ճէվապ վէրիւրիմ :

— Սիզ զազէթա օգո՛ւրմուսունուզ :

— Կէօղլէրիմ եօրուլտուղունտան օգումամ . . . զաթէն
բօլիթիգաճա միւթալաթ վէ հալատիսաթտա իշիմ եօգ-
տուր . կիւնիւք հալատիսաթտա կէլիննէ , անլէրի տէ թաամ
իթտիկիմ լօգանթա վէ գահլէխանէլէրտէ արգատաչլարըմ-
տան խապէր ալըրըմ :

— Ժուպէր սօգաղընտա վուգուա կէլէն ճինաեէթի ի-
շիթտինիզ մի :

— Էվվէթ , սախթէ բօլիս գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլան
պիր շախսը մուղիրին՝ Օթէլ տէզ Լնտէ կիտէրէք , մէզքիւր
օթէլէ էնմիշ օլան պիր սէյեահըն ագչէսինի չալմագ իւզրէ ,
մէրգումու ալըրմըշ իտուկինի իշիթտիմ : Պէն տէ թամամ օ
կիւնիւ իշպու օթէլէ պիր ատէմ կէօթիւրմիւշ իտիմ :

Ֆլօնեի սօն սէօղլէրի իշիտիննէ , գուլագ գապարտըպ ,

— Օ կիւնիւ օլտուղունա էմինմիսինիզ , տէյի սիւալ
իթտի :

— Էմին օլմագլըղըմտա սէօ՞ղ միւ . . . պապա Լօրիօնն
նամուսլու պիր ատէմ օլտուղունա նասըլ էմին իսէմ , պու-
սէօյլէտիկիմէ տէ էօյլէ էմինիմ : Պէնիմ գուվիլէի հաֆըղամ
միւքէմմէլ տիր :

— Օ եօլճուեու նէրէտէն ալմըշ իտինիզ :

— Էշեասըլլա պէրապէր Լիօն մէվգիֆինտէն :

— Սաաթ գա՞շ իտի :

— Էօյլէեի պիր գաշ տագըգա կէչիեօրտու : Մարսիլեա
գաթարընըն մուվասըլէթի սաաթը իտի :

— Քէնտիսինի տօղրուճա Օթէլ տէզ Լնտէ՞ մի կէօթիւր-
տիւնիւզ :

— Խայր , էվվէլա Լաֆօն սօգաղընտա վագը պարօն Բօ-
յիտին պանգասընա կիթմէք իսթէտի : Օրատա ուղուն միւտ-

տէթ գալտը . . . դալիպտ կէօթէճէք մուհիմ իշէրի վար ի տի : Թագրիպա ալթմը կաշընտա պիր ատէմ իտի , ֆագաթ գալի իւլ պիւնեէ պիր քիմսէեէ պէնզէեօրտու :

— Աղիղիմ Մ. Լօրիօ , սիղին՝ Բօշլտ պանգասընա վէ անտէն Օթէլ տէզ Էնտէ կէօթիւրտիւկիւնիւզ ատէմ , հէր հալտէ , սօյմագ վէ իհթիմալ քի թէլէֆ իթմէք իւզըէ աշըրըլմըլ օլան ատէմ տիր :

Իհթիւար արապաճը՝ հէեէճանընտան նաշի լէհճէօի սօլարագ :

— Նէ՞ տիեօրսունուզ , տէտի :

— Հագըզէթի սէօյլէեօրում :

— ԱՅ նումէրօլու արապամա րաքիպ օլմուշ օլան շախս մը գաթլ ու թէլէֆ իտիլիշ տիր :

— Պու պապտէ շիւպհէեէ մահէլլ եօգ տուր :

— Աճալիպ , պունճա վագըթտան պէրու րաքիպ օլան . Լարըն պաթթընա եար օլմուշ օլան ԱՅ նիւմէրօլու արապամ , օ ատէմին ֆէլաքէթինի մի մուճիպ օլտու : Տիմէք մէզքիւր արապամին նամուսունա խալէլ կէլմիշ տիր :

— Թէլաշ իթմէեին , արապանըզըն գապահաթը եօգ տուր . օ պիշարէ քէնտի գատէրինէ գուրպան օլմուշ տուր : Արապանըզըն հիւսնի շէօհրէթ վէ իթիպարը պագի տիր : Աղիղիմ միւսիւ Լօրիօ , սիղէ տիկէր պագըլ շէյլէր սօրմագ իս . թէրիմ :

— Սօրուն , վագաա ալթիւսթ օլտում ամմա , եինէ սիղէ ճէվապ վէրէճէեիմ :

— Պու սէյեահը Լիօն մէվգիֆինտէն ալտըզընըզ զէման , արգանըզտան պիր քիմսէնին կէլիպ կէլմէտիկինէ տիգգաթ իթտինիլ մի :

— Խայր :

— Էննաի րահտէ ֆէվգէլատէ վագըա օլմատը մը . - Ա . րապանըզըն հարէքէթի զէմանընտա , տիկէր պիր արապա տա արգատան կէլմէեօր մու իտի , վէ արապանըզըն տուրտուղու սըրատա , օ արապա տա տօլումսօր մու իտի :

— Պէն էօյլէ պիր շէյ կէօրմէտիմ . . . Պունտան պաշգա հալա զաեէթ սօղուզ օլտուղունտան , էթրաֆըմա պագմա .

եօրտում , վէ եաղմուր տանէլէրի սըրթըմա կիթմէմէք իշին , գարօթումուն եագասընը շէքմիշ իտիմ :

— Շիւպհէսիղ սէյեահը մէրգում Օթէլ տէզ Էնտէ մուվասըլէթինտէ , իւճրէթինիղի վէրէրէք սիղի եօլա գօյմուշ տուր :

— Խայր , պիր աղ վագըթ պէնի օթէլին էօնիւնտէ պէք . Լէթի . անտէն քէնտիսինի , մէվգիֆ քէօշէսինտէ Սէն-Լազար սօղաղընտա քեային պիր լօգանթաեա կէօթիւրտում . . . Պիշարէ ատէմ , օրատա պէնիմ հագգըմը , էրէյիճէ պիր պագ . շիշ իլէ պիրիքտէ թէետիեէ իթտի :

— Օթէլին էօնիւնտէ պէքլէտիկինիղ զէման , շիւպհէլի վէ զարիպ պիր շէյ կէօրտիւնիլ միւ :

Լօրիօ՝ ճէվապ վէրմէզտէն էվվէլ տիւշիւնտիւ , վէ պիր . տէն պիրէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ , տէտի :

— Նէ՞ կէօրտիւնիւզ :

— Թա գարշըտա , պիր արապա գաբուսու ալթընտա , պիր բօլիս մէմուրու , բուսուտա կիպի տուրուեօրտու : Դէն . տի քէնտիմէ , մութլագա պիրիսինի գօլլաեօր օլմալը տէյի տիւշիւնտիւմ . պու արա , եօլճում մէյտանա չըգտը , պունտան ֆագլա մալիւմաթըմ եօգ տուր :

— Մալիւմաթընըզ ճիւղի տիր , վէ պու մալիւմաթլա թահգըգաթ իճրա իտէմէմ :

— Տիմէք միւճրիմէր տէրտէսթ իտիլմէտիլէր :

— Թէէսսիլֆ իտէրիմ քի , հէնուզ տէրտէսթ իտիլմէ . միշէր տիր :

— Հիշ օլմազսա իզլէրինի պուտունուզ մու :

— Իզլէրինի տաիի պուլամատըգ :

— Հագըգաթէն թէաճճիւպ իտիեօրում : - Լաքին սիղ , զալթիեէ նէզարէթինին էն միւսթայիտ մէմուլլարընտանսընը : Տահա նիշէ միւշքիլ խուսուսաթտա մուվաֆիագ օլմուշսունուզ տուր :

— Շիւպհէսիղ , հալ պու քի շիմաի անլաշըլաման պիր սըրը գարշըսընտա պուլունուեօրուզ :

— Չապթիեէ նէզարէթի՝ տահա նէ անլաշըլմազ օրըր .

լարա վազը ֆ օլմուշ տուր : - Ես լընըդ արապամըն պիր վա. գրատա իճրա իթտիկի պիւեիւք պիր վազիֆէ , պու սէօյլէ. տիկիմէ խապաթ տըր : Պու տէտիկիմ հագըգի պիր հիքեաեէ օլուպ , բօմանա պէնդէր :

— Իշին թափսիլաթընը թէմամիլլէ խաթըրլաեօրում... Օլ վազըթ , հիշ տէյիլ իսէ պազը էմարէլէր վար իտի , հալ պու քի պու կիւնքի կիւն հիշ պիր էմարէ եօգ տուր :

— Միւսիւ ֆլօնեի՝ արիզ ու ամիգ տիւշիւնէլիմ , Գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իւզըրէ պիշարէ ատէմի աշըրան միւճրիմէր՝ շիւպհէսիզ կէօլկէ տէյիլ իտիլէր :

— Էլպէթթէ :

— Հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի , պունլար պիր մահէլլտէ իսքեան իթմէքտէ իտիլէր... Պունտան պաշգա , էլպէթթէ քէնտիլէրինի օթէլտէ կէօրէնլէր տէ օլմուշ տուր . նասըլ քի օթէլտէ մէրգուլլարըն էշքեալը սիզէ խապէր վէրիլմիշ տիր :

— Ալտըղըմ թարիֆ զաեէթ միւպհէմ տիր :

— Նիհաեէթ , պիշարէ ատէմի գօլունուն ուճունտան թութուպ կէօթիւրմէտիլէր ա :

— Պիր արապաեա իրքեապ իթմիշլէր :

— Պու արապա վէ անըն արապաճըսը նէ՝ օլմուշար :

— Էկէր օրասընը պիլսէ իտիք... :

— Էկէր պէն զապթիեէ նէզարէթինտէ մէմուր օլսա ի. տիմ , շիմտիեէ գատար պու միւշքիլի հալլ իտէր իտիմ. պիր արապա վէ պիր աթ՝ հավաեա ուշամազլար , պունտան գաթինազար , արապալարըն ճիւմէսի զապթիեէ նէզարէթի. նին էմրի թահթընտա ինշա օլունուրլար :

— Պիզ զանն իտիեօրուզ քի , օ արապա խասսէթէն պու ճինաեէթ իշին սաթըն ալընմըշ , վէ միւթէագըպէն սա. թըլմըշ տըր :

Լօրիօ՝ տիթըէտի , վէ եումիւրուղունու մասանըն իւզէրի. նէ վուրարազ ,

— Տուրուն , տուրուն , աճապա պու արապաեը պէ՞ն մի սաթըն ալարմ , տէտի :

— Սիզ մի , միւսիւ Լօրիօ :

Ինթիեար արապաճը . - (Պիւեիւք ատըմլար իլէ օտանըն

տէրունինտէ տօլաշարագ .) Սապր իտին , սապր իտին , էկէր տէտիկիմ տօղրու իսէ , բէք զարիպ հալ տիր :

— Միւսիւ Լօրիօ , իֆատաթընըզը իյզահ իտին :

— Ճինաեէթին վուգու պուլտուղու կիւնլէրտէ պէն պիր արապա , պիր աթ , վէ պունուն թագըմընը սաթըն ալ. տըմ . . . պունտան պաշգա տիկէր պիր խուսուս ֆիքրիմի աշտը :

— Նէ՝ խուսուս :

— Պիր ազ սապր իտին . . . ճինաեէթին իրթէսի , եա. խօտ տահա իրթէսի կիւնիւ իտի , տէֆթէրիմէ պագտըղմտա տօղրու թարիլի անլաեա պիլիրիմ , Մօնթըէօյլ սօգաղը վէ ֆիլիք-Օկիւսթ ճատտէսի քէօշէսինտէ՝ պիր մէյխանէտէ պիր գատէհ շարապ իշտիմ . . . :

— Մէյխանէեի պիլիեօրում :

— Վէ պօրճումու եօտէեիպ տիշարը չըգաճաղըմ էսնա. տէ , արապաճը գըեաֆէթինտէ պիր ատէմ , մաղազաճըտան քիրալամըշ օլտուղու պիր ախըր իլէ արապալըղըն քիրասընը վէրմէք իւզըրէ իլէրի կիրտի :

— Պիւեիւճէք պիր ատէմ մի իտի :

— Էվլէթ . . . իլթէ պու ատէմ , էֆէնտիսինն էմրի մուճիպինճէ պիր արապա իլէ պիր աթը սաթաճաղընը , վէ պու սէպէպլէ անլէրի աթ բաղարընա կէօթիւրէճէկինի սէօյ. լէտի : Պէլքի պիր քէլէրի տիր միւլահազաթըլա , աթը վէ արապաեը կէօրմէք իսթէտիմ : Օ հէրիֆ տէ պէնի արապա. լըղա կէօթիւրտիւ : Աթ պանա գուվլէթլի կէօրիւնտիւ , ան. ճագ եօրկուն օլտուղունտան , սաթըճըսը՝ պիր կիւն էվլէլ ուզուն պիր եօլճուլուգ իթմէքլէ եօրսւլմուշ իտուկինի սէօյլէ. տի : Հալ պու քի արապա միւքէմմէլ օլմասըլա , պիր ֆիեաթ վէրտիմ . թապիեաթիլլէ շախսը մէրգում՝ տահա զիեատէ ֆիեաթ իսթէտի իսէ տէ , նիհաեէթ իւլ էմր , վէրտիկիմ ֆի. եաթը գապուլ իյլէտի :

— Տիմէք աթ իլէ արապաեը սիզէ թէսլիմ իյլէտի :

— Իրթէսի սապահ պուրաեա կէթիւրտի :

— Օ ատէմին իսմինի պիլիեօ՝ մուսունուղ :

— Վազաա իսմինի սէօյլէտի իսէտէ , ունութտում :

— Այսպիսով ազնիւն մագալուղունու վէճակի մի :

— Խոյր , շահաւէր օլտուղու իշին , մագալուղ իմաստնա լիւղում կէօրիւմէտի . . . իմտի , միւսիւ Ֆլօնեի , դավիէն զանն իտէրիւմ քի , մէղքիւր արապա իլէ աթտան սահիպի թաճիզ օլտուղունտան , պունլարտան խալի օլմագ իշին , գըյ- մէթինին իւշտէ իքի ֆիեաթըյլա պոնա թէրք իթմիշ տիր :

— Սաթըշ մուամէլէսինին թարիխի սահիհինի պանա պիւ- տիրէպիլիւրմիսինիզ :

Լօրիօ՝ տէֆիթէրինէ պագըպ , էթիէն Պէրօնուն՝ Օթէլ տէզ կնտտէ ախղ ու կիրիֆթ օլունտուղու կիւնին ֆէրտա- սը կիւնիւ էշեայը մէղքիւրէեի սաթըն ալմըշ իտուկինի սէյ- լէտի :

Ֆլօնեի . - (Եիւքսէք սէտա իլէ .) էվվէթ , էվվէթ , աշիքեարէն անլաշըլեօր : Պիր կիւն էվվէլ ճինաեթին իճ- ռասը իշին գուլանըլմըշ օլան արապաեը սիզէ սաթմըշլար տըր :

— Պէն տէ սիզին զանընդտաեըմ :

— Էֆէնտիսի թարաֆընտան պու էշեաեը սիզէ սաթան քիմնէ՝ Պրանսըզ մը իտի :

— Պրանսըզ կէօրինիւեօրտու : Լաքին , սիզին կիպի վէ պէնիւմ կիպի միւքէմմէլէն ֆարսըզճա սէյլէեօրտու :

— Միւսիւ Լօրիօ , սաթըն ալտըղընըղ աթ վէ արապա խարիճտէ՝ մի տիրէր :

— Խոյր : - Պու կիւն անլէր իշին իսթիրաճաթ կիւնիւ տիր :

— Շիմտի օ արապաեը վէ աթը թէտարիք իթտիրիպ , պէնի արապալըղըն վէ աթըրըն սահիպի օլան մէյլանէճիեէ կէօթիւրիւրմիսինիզ :

— Էլպէթտէ , շիմտի կէօթիւրիւրիւմ :

Պէշ տագըղա սօնրա , Ֆլօնեի արապաեա լաքիպ օլտու , վէ Լօրիօ տաթի արապա իսկէմլէսինէ օթուրուպ , աթը գամ :

շըլամագլա , հայվան սիւրաթլէ եօլա չըգտը , վէ եարըմ սա- աթտա Մօնթրէյլ սօգաղընա մուվասըլէթ իտիլտի :

Էսնաի ռահտէ Ֆլօնեի , պապա Լօրիօտան իշիթտիկի շէյ- լէր հագըղնտա միւլահազաեա տալըպ , թէհարրիեաթը վա- գըասընտա պիր իզ պուլտուղունու , վէ պու իզին միւսայիտ իտուկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի :

Լաքին , թէէսիւֆ օլունուր քի , մէյլանէճիտէն խայըր- լը պիր ճէվապ ալընամատը . չիւնքի մէրգում , արապալըգ վէ աթըր իշին օն պէշ կիւնիւք պէտէլի բէշինէն ալմըշ օլ- տուղունտան , միւսթէճիրինին իսմինի սիւալ իտիպ անլամա- մըշ իտի , վէ սիւալ տաթի իթմիշ օլսա , միւսթէճիրի մէզ- պուրուն սաթթէ պիր իսիւմ վէրէճէկի տէրքեար իտի :

Լօրիօ՝ Ֆլօնեիեէ պիր գատէհ շարապ իքրամ իթմէք իս- թէտիկինտէն , մէրգում ըտտ իթմէտի :

Իքիսի տէ գարշը պէ գարշը օթուրտուլար վէ թօգալաշ- տըգտան սօնրա , իհթիեար արապաճը՝ Ֆլօնեիեէ խիթապէն ,

— Արապաեը վէ աթը սաթմըշ օլան շախսըն Պրանսըզա պէնզէեիպ պէնզէմէտիկինի պանա սիւալ իթտիկինիզ կիպի , այնի սիւալի պիր ազ էվվէլ մէյլանէճիեէ տէ թէքրարլա- տընըզ մը , տէտի :

— Էվվէթ , վէ պու պապտէ սէպէպլէրիւմ տէ վար տըր :

— Շախսը մէրգումուն պիր էճնէպի օլտուղունու՝ մու զանն իտիեօրտունուզ :

— Էվվէթ :

— Սիզին էֆքեարընըզճա , մէրգում հանկը մէմլէքէթ էհալիսինտէն օլապիլիր :

— Եա ինկիլթէրալը եախօտ Ամէրիգալը տըր :

— Միւսիւ Ֆլօնեի , իշիթտիկիւմ շէյլէր աղլմը ալաճագ տըր : Իսթէմէեէրէք վէ պիլմէեէրէք պու իշտէ մէտիսէլիւմ օլմասը՝ զիեատէսիլլէ հիտտէթիմի մուճիպ օլուեօր : Պու իշին հէմմէթինիլլէ կիւն կիպի աշիքեարէ չըգմասը լազըմ տըր , վէ պու խուսուստա պէն տէ սիզէ եարտըմ իթմէք իսթէրիւմ . . . կիթտիքէ խաթըրմա պազը շէյլէր կէլիեօր :

— Նէլէր , աղիղիւմ միւսիւ Լօրիօ , վագըթ զայպ իթմէք- սիզին խաթըրընըզա կէլէն շէյլէրի իլգահ իտին , վէ էկէր պա-

նա իրանէյի թարիգ իտէպիլիրսէնիզ, պիւեիւք պիր խըզ-
մէթտէ պուլունմուշ օլմանըղտան տօլաեը միւթէթիւր օլա-
պիլիրսինիզ:

— Խաթըրմա կէլէն շէյլէրի իշթէ սէօյլէեիմ. — Արապա
իլէ աթըն պանա թէսլիմ իտիլէճէք կիւնիւն սապահըսը,
պիր տիւեիւն ճէմիլեթիւրի պէլէտիեէ տայիրէսինէ, քիլիսէեէ
վէ վէնսան օրմանընտա վագը լօգանթաեա, վէլհասըլ իս-
թէնիլէն մահէլէրէ կէօթիւրմէք իւզրէ բազարըղտա իտիմ,
Պէնիմէ պու խուսուստա կէօրիւշէնիլէր՝ կիւվէյի իլէ պունըն
արգատաշլարընտան պիրի իտի: Իքիսի տէ էյի տէլիգանըլ-
լար տըրլար: Իսիմէրի տէ էօթէն Լուաղօ վի քիւշիւք Միսթի-
գօ տուր . . .

Ֆլօնեի. — (Արապանընն քէլամընը քէսէրէք.) էօթէն
Լուաղօ մու. միւճէլլիտ Լուաղօ մու, պանքէր վէրիէրին եէ-
կէնի մի:

— Էվվէթ, սիզ քէնտիսինի թանըեօ՞ր մուսունուզ:

— Թանըրմ. տէվամ իտին:

— Պունլար իլէ արապալար հագգընտաքի բազարըղը-
մըղը պիթիրմէքտէ իքէն, պէքլէտիկիմ սաթընը՝ սաթըն ալ-
մըշ օլտուղում աթ վէ արապաեը թէսլիմ իթմէք իւզրէ կէլ-
տի: Էշեայը մէզքիւրէեի ալտըմ, վէ սաթընըեա տա, բա-
րասընը ալմագ իւզրէ եօգարը չըգմասընը լէճա իթտիմ: Պիր-
տէն պիրէ Միսթիգօ՝ պու ատէմէ խիթապէն, — Ե Աֆվ ի-
տէրսինիզ, միւսիւ, զանն իտէրսէմ, վէ էկէր եանըլմաեօր
իսէմ, սիզ միւսիւ . . .

Լօրիօ՝ սէօղիւնիւ իքմալ իթմէեիպ, տուրտուղունտա,
Ֆլօնեի, սօլուեարագ,

— Հանկը միւսիւ, հանկը միւսիւ, տէյի սիւալ իթտի:

— Իսմի խաթըրմա կէլմէեօր, ֆագաթ պունուն էհէմ-
միեթի եօգ տուր, զիրա գուսուրու խաթըրմա տըր:

— Իքմալ իտին . . . չաբուգ իքմալ իտին:

— Միսթիգօ՝ իֆատէսինէ տէվամէ, — Միւսիւ, սիզ
Ֆէրնանտօ ճանպաղխանէսի օեունճուլարընտան ֆալան քիմէ
տէյիլ միսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ֆլօնեի՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմէտէն աթլաեարագ,

Լօրիօնուն գօլունու թութտու, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Պունու սէօյլէտի՞ մի, տէտի:

— Էվվէթ, հէմ տէ պու քէլիմէլէր իլէ սէօյլէտի:

— Էյ օ ատէմ նէ՞ ճէվապ վէրտի:

— Կիւլէրէք եանըլըեօրսունուզ, սէօյլէտիկինիզ շէյլէր-
տէն պէն հիշ պիր շէյ պիլմէեօրում, տէյի ճէվապ վէրտի:

Ֆլօնեի. — (Մէսէրէթինտէն նաշի կէօղլէրի բարլաեարագ.)
Եալան տըր, էօթէն Լուաղօնուն տօսթու եանըլմամըշ տըր:

— Ինանըմըսընըլ:

— Էյլէ օլտուղունա էմինիմ: Ֆիլվագը օ ատէմին խի-
թապ իթտիկի շախս՝ Ֆէրնանտօ ճանպաղխանէսինին օեուն-
ճուլարընտան պիրի օլուպ, էկէր սիզ իսմինի ունութտու-
նուզ իսէ, պէն պիլիեօրում:

— Աճալիպ:

— Իսմի թրիլպի մի տիր

Իհթիեար արապանը՝ խայր մանէասընտա օլարագ պա-
շընը սալաեըպ,

— Խայր, իսմի պու տէյիլ տիր, տէտի:

— Էյլէ իսէ, Ուիլեամ Սգօթ տուր . . .

— Թա քէնտիսի խաթըրմա կէլտի: Միսթիգօնուն սէօյ-
լէտիկի իսմ, պու իտի:

— Միւսիւ Լօրիօ՝ պանա պիւեիւք պիր ատըմ ալտըրտը-
նըլ: — Պու Միսթիգօ՝ Ուիլեամ Սգօթու թանըտըղը ճիհէթ-
լէ, անը պուլմագ խուսուսընտա պանա եարտըմ իտէպիլիր:

— Տուրուն, տուրուն, իֆատաթըմը հէնուզ պիթիրմէ-
տիմ: Սիզէ պիլտիրէճէք սայիր շէյլէրիմտէ վար տըր:

— Սէօյլէեին, սէօյլէեին. նէ՞ տէրէճէ էհէմմիեթլէ
սիզի տինլէմէքտէ՞ օլտուղումու պիլմէզսինիզ:

— Աթ վէ արապաեը սաթան կիթտիքտէն սօնրա, տիւ-
եիւն արապալարընըն միգտար վէ ֆիեաթընա տայիր էօթէն
Լուաղօ իլէ իշի պիթիրտիմ, վէ մէրգում եէնի կիւվէյի հագ-
գընտա թէվէճճիւհիւմ հասէպիլլէ, ֆիեաթճա տա թէնըիլաթ
իճրա իթտիմ: — Օլ վագըթ, Միսթիգօ, կիւվէյի իլէ կէլինին
եանլարընտա իյֆաի խըտմէթէ մէմուր օլտուղու ճիհէթլէ,
տիեիւնճիլէրտէն էվվէլ լօգանթաեա կիթմէք վէ ումուրը

լազրմէ իլէ մէշղուլ օլմագ իւղրէ, հէնուզ սաթըն ալմըլ օլ-
տուղուլ արապանըն եալընըզ քէնտիսինէ հասը օլունմասընը
իսթէտի, վէ պէօյլէտէ օլտու: - Տիւեհին՝ ֆէրտասը ճուսա
իրթէսի կիւն իճրա իտիլիպ, Միսթիգօնուն արապասընա տի-
կէր իքի տալէթլի րաքիպ օլտուղլարընտան, քէնտիսի, արա-
պանըն եանընտա օթուրմուլ, վէ օթուրտուղու մահէլտէ, կիւ-
միւշ պիր միտալեա պուլմուշ իտի:

— Կիւմիւշ պիր միտալեա՞ մը:

— Էվլէթ. իշթէ, տարպը վէ իմայինտէ պիր նօգսանը
պուլունտուղունտան միւքէմէլէն թանըլըր հալտէ օլան իշ-
պու միտալեաեր, պիր գաշ կիւն ագտէմ Միսթիգօ՝ Ոռիլ-
եամ Սգօթա սաթմըլ իմիւշ:

— Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, արապա իլէ աթը սիզէ սա-
թան շախսըն՝ Ֆէրնանտօ ճանպաղխանէսի օեունճըլարընտան
պիրի իտուկինի զանն իթտիկիմտէ, հագգըմ վար իմիւշ:

— Էօյլէ օլտուղու աշիքեարէն անլաշըլընօր:

— Միսթիգօ քի՞մ տիր:

— Նամուսլու, էօքսիւզ վէ նաֆագասընը չըգարմագ ի-
շին ուֆագ թէֆէք իշէր կէօրէն պիր տէլիգանը չօնուգ
տուր: - Ասըլ իսմի՝ Սթանիսլաս Տիւմայ տըր:

— Միւսիւ Լօրիօ, պու չօնուղու՝ պիր ան էվլէլ կէօր-
մէք իսթէրիմ: Մէրգումտան մալիւմաթ վէ իյզահաթը միւ-
քէմէլէ ախղ իտէճէկիմի զանն իտիեօրում: - Իգամէթ իթտի-
կի մահէլլի պիլիեօրմուսունուզ:

— Էվլէթ, Ֆլէշիեէ սօգաղընտա իգամէթ իտէր:

— Էօյլէ իսէ, պէնի խանէսինէ կէօթիւրիւն:

— Շիւպէօթիզ քէնտիսինի պուլմասեաճաղըզ:

— Նի՛շին:

— Պու կիւն Պարպէս պուլվարը քէօշէսինտէ, սաաթ ի-
քի պուշուգ րատտէլէրինտէ քէնտիսինէ թէսատիւֆ իթտիմ:
Պու ագչամ եօլճու օլաճաղընը սէօյլէտի:

— Նէ՛րէեէ կիտիեօր:

— Պիլմէմ:

— Հանկը տէմիր եօլ թարիդիլէ կիտէճէկինի պիլիեօր-
մուսունուզ:

— Խայր:

— Իշթէ պու ֆէնա, զայպուպէթի ուղուն միւտտէթ
տէվամ իտէմէզ զանն իտէրիմ:

— Օլ պապտէ քէնտիսինին տէ մալիւմաթը օլմաղընը
պանա սէօյլէտի:

— Միւսիւ Լօրիօ, պու տէլիգանընը հէր հալտէ կէօր-
մէլիեիմ: - Ուիլ Սգօթա սաթմըլ, վէ սիզին սաթըն ալմըլ
օլտուղունուզ արապանըն իսկէմէսի թարաֆընտա պուլմուշ
օլտուղու միտալիա հիքեաեէսինի պանա իյզահ իթմէլի տիր:
- Հէր հալտէ պէնի Ֆլէշիէ սօգաղընա կէօթիւրմէլիսինիզ:

— Բէք էյի, կիտէլիմ:

Լօրիօ՝ իշիլէն շարապըն պէտէլինի վէրտիքտէն սօնրա,
եօլա չըգըլտը:

Ագչամըն սաաթ ալթըսընտա, արապա, Ֆլէշիէ սօգա-
ղընտա, Միսթիգօնուն իգամէթ իթտիկի խանէնին գաբու-
սունտա տուրուպ, Ֆլօնեի՝ գաբուճունուն օտտսընա կիտէ-
րէք, գաբուճուեա,

— Մ. Սթանիսլաս պուրատա՞ մը տըր, տէտի:

Դաբուճու: - Պիր աղ կէճ կէլտինիզ, միւսիւ. Մ. Սթա-
նիսլաս պէշ տագըգա էվլէլ կիթտի:

— Ավտէթ իաէճէք մի տիր:

— Բէք շաբուգ ալտէթ իտէմէզ, չիւնքի եօլճու օլտու:

— Բարիսի թէրք իթմէսինտէն էվլէլ, հէր հալտէ քէն-
տիսիլէ կէօրիւշմէլիեիմ: - Հանկը շըմէնտըֆէրէ տօղրու
կիթտի:

— Էկէր պիլսէ իտիմ, միւսիւ, սիզէ սէօյլէր իտիմ, ֆա-
գաթ պիլմէմ:

Ֆլօնեի՝ մէյեուսէն վէ մահզունէն էվտէն տիշարը չըգտը,
վէ Լօրիօ՝ մէրգումուն եիւզիւնտէն, միւքէտտէր օլտուղունու
անլաեարագ:

— Նէ՛ խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Կիթմիւշ:

— Նէրէեէ կիթտիկինի սէօյլէմէմիւշ մի:

— Խայր, սէօյլէմէմիւշ:

— Պու խուսուստա պէն պահսա կիրիշէպիլիր իտիմ:

— Նէ՛տէն :

— Ձիւնքի բանա խքեաթ օլմուշում տուր քի , Միսթի-
գօ՝ խէֆի պիր մէմուրիեթ իճրասը իշին պուրատան կիթ-
միշ, վէ պու սէպէպլէ քիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ տիր :

— Խէֆի պիր մէմուրիեթ մի . նէ՛ կիպի :

— Իշթէ պուշու քիմսէ պիլմէզ . պէն տէ պիլմէմ :

— Քի՛մ՝ քէնտիսինի պու խէֆի մէմուրիեթէ թայեին
իթմիշ տիր :

— Տուրուն , էֆքեարմը սիզէ պէեան իտէեիմ : Լաքին
սէօյլէեէճէկիմ՝ զաննտան իպարեթ տիր : Շէօյլէ քի Միսթի-
գօնուն կիթմիշ օլտուղու մահէլլի սիզէ խապէր վէրէպիլի
պիր քիմսէ խաթրմա կէլտի :

— Քի՛մ :

— Բէք չօգ տէֆա Միսթիգօ իլէ բասթ կէլմիշ օլտու-
ղում պիր բահիպէ դատըն . . . Ղալիպա իքիսի պիրիքտէ
պիր իշ թէրթիպ իտիեօլար , վէ մէրգուսուն՝ բահիպէնին
էմրի իւզէրինէ պունտան կիթմիշ օլմասը տա բէք միւհթէմէլ
տիր :

— Պու բահիպէեի նէ՛րէտէ պուլմայր :

— Արապաեա օթուրուն տա սիզի պիր էվէ կէօթիւրէ-
եիմ . չիւնքի մէզպուրէնին օ էվէ սէրպէսթճէ կիրիպ չըգմասը-
նա պագըլըրսա , քէնտի իգամէթկեահը օրասը օլտուղու ի-
թիգատընտաեիմ :

— Պու մահէլլէտէ՛ մի տիր :

— Էվլէթ , պուրաեա եագըն տըր . պուլվար Հօսմանտա ,
Յէ նիւմէրօլու խանէ տիր :

Ձէնտ տագըգա սօնրա , արապա , խանէի մէզքիւրուն գա-
բուսունա մուվասըլէթ իթտիկինտէն , Լօրիօ՝

— Պուրասը տըր , տէտի :

Ֆլօնեի . — Ժիւլ Վէրիէրին խանէսի պուրասը՝ մը տըր :

— Դապիլ տիր :

— Միւսիւ Լօրիօ՝ , սիզ պէնի պուրատա պէքլէեին :

Պէօյլէճէ Ֆլօնեի՝ խանէի մէզքիւրուն շանընը շիտտէթլէ
չէքտի :

72

Պիշարէ Ժան Տէսուրտի , պիւթիւն կիճէեի , քէտէր ու
էսէֆ իշինտէ կէօզ եաշլարը տէօքէրէք , վէ Բօլ Պէրօտան
թէրք իտիլմիշ օլմասը վագըրասընն նէթիճէի միւտհիշէսի իւ-
զէրինէ տիւշիւնէրէք կէշիրիպ , օ խապիսին աշտըղը գանլը ճէ-
րիհալարտան գալպինէ առաւթթ կիրմէքտէ , վէ պու առա-
վէթ՝ քէնտիսինէ ախըր ինթիգամ նասիհաթը վիրմէքտէ իտի :

Անճագ մէզպուրէ՝ հիւսնի գալպ սահիպէսի վէ խայրխահ
օլմասըլա , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Քէնտի խէթա վէ թագսիրաթըմլա գանունըն խարի-
ճինտէ գալտըղըմտան , չիքեաեթթէ հագգըմ եօգ տուր : Լա-
քին օ պիկիւնահ , վէ սէպէպիմիզլէ տիւնեաեա կէլմիշ օլան
մասուլմըզ Լինանըն , օ պիշարէ մէլէեին ֆէտա իտիլտիկի ,
վէ բէտէրինին հիմաեէսինտէն մահրում գալտըղը իշին , ախըր
ինթիգամա պօրճուեում , վէ ախըր ինթիգամ իսթէրիմ :

Պիշարէ գատընճըղազ , պունտան սօնրա նէ՛ եօլտա եա-
շաեաճաղընը քէմալը տէհշէթլէ վէ քէնտի քէնտիեէ տիւշիւն-
մէքտէ օլուպ , չիւնքի վազիեթթի հագըրէսի մալիւմ օլտուղու
ճիհէթլէ , պունտան սօնրա քեաֆֆէյի գաբուլար քէնտիսի
իշին գաբալը գալտըղընտա , վէ հէր վագըլթթի միւշթէրի-
լէրինտէն իշ ալամատըղընտա , գըզընը նա՛սըլ պէսլէեէպիլէ-
ճէք իտի :

Վագաա , հէր նէ տախի օլսա , Լինա իշին քէմալը ճահտ
իլէ չալըշաճագ իտի , ֆագաթ զաթէն գատընլարըն չալըշաճ-
իւճրէթի՝ անճագ աճըղգտան էօլմէմէեէ պիր մէտար օլապի-
րիպ , պիշարէ մասում բէք չօգ հէվալիճի զարուրիեէտէն մահ-
րում գալաճաղընտան , պիւեիւք զէհիրլէրին զաղապը օլան
գան զաեիֆիկինէ միւպթէլա օլմագլա , էճէլէ գուրպան կի-
տէճէկի բէք իշթիմալտէն իտի :

Իշթէ պու միւլահազա՝ Ժանը տիվանէլիք տէրէճէսինէ

կէթիւրիւ, մէղպուրէ հաւաթընա զէրրէ գատար էհէմիեթ վիրմէմէքտէ, վէ Լինանըն հաւաթընը գուրթարմագ իչին, քէնտիսինքի կէօղիւ էօնիւնտէ հիշ գապիլինտէն պուլունմագտա իտի:

Չէվալլը գատընըղաղ՝ իհիթիւար բաշավրաճընըն իֆա. տէլէրինտէն, Բօլու պաշտան չըգարան, վէ քէնտիսինքին վէ ճիկէրբարէսինին ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթլէրինէ սէպէպ օլան Վիգթօրին իտուկինէ գանմըշ օլտըղընտան, պու մէրթէպէ ֆէնալըղը մուճիպ օլան մէղպուրէ գատընըն՝ նէ՝ գատարալ. չագ վէ խաեին օլմասը լաղըմ՝ կէլէճէկինի տիւչիւնմէքտէ, վէ հընչըրտամալարը արասընտա շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտի:

— Պաշըճա գապահաթլը օ տուր. էկէր օ ալչագ գարը անը պաշտան չըգարմասա իտի, Բօլ՝ խանէսինի վէ չօճուղու. նու աօլա թէրք իթմէղ իտի:

Պու սուրէթլէ, ժան, պիշարէ Վիգթօրինի իթհամէ, ա. լէյհինտէ ատալէթի ֆէվգէլատէ իլէ մութթասըֆի պուլու. նուպ, հալպուքի մալիւմիւմիւղ օլտուղու վէճհլէ, օ պիշա. րէ գատընըղաղտա, քէնտիսի գատար աճընմաեա շայէսթէ իտի:

Ժան, շայեանը թէէսսիւֆ միւլահաղաթա տալտըգ. ճա, ագլը պաշընտան կիթմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիեօր. տու:

Վագըթ վագըթ, գըղը իլէ պիրլիքտէ եաթմըշ օլտուղու տար գարեօլատա գալգըպ օթուրարագ, Լինաեը ալըպ օթէլ. տէն ֆիրար իթմէք, վէ էպէտի իսթիրահաթա նայիլ օլմագ իւզրէ, Սէն նէհրինէ աթըլմագ կիպի պիր թասալվուրը տէհ. շէթիլթիմալ ֆիրրինէ կէլմէքտէ, լաքին պու թասալվուր՝ նէֆրէթինի մուճիպ օլտուղունտան, անինտէ զայիլ օլարագ, եէրինէ զաղապ վէ հիտտէթ հիսսիեաթը գայիմ օլմագտա իտի:

Նիհաեթ սապահ օլտուղունտա, մէղպուրէ գարարընը վէրմիշ իտի. գարարը իսէ, Վիգթօրինտէն ինթիգամընը ա. լըպ, մուախսարէն իճապ իտէր իսէ, քէնտիսինի տէ թէլէֆ իթմէքտէն իպարէթ իտի:

Պէօյլէճէ Ժան՝ աօլա ուլունմագըղըն եաթաղընտան գալ. գըպ, գըղընը ուլանտըրմամագ իչին սէս չըգարմամաեա չա. լըշարագ էլպիսէսինի աճէլէթէն կիեինտի:

Սաաթ սէքիղ բատտէլէրինտէ չօճուգ կէօղլէրինի ալըպ, էթրաֆընտաքի էշեալը թանըմատըղը ճիհէթլէ, թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ տէօրթ թարաֆա պագտը, վէ վալիտէսինի կէօրտիւկիւնտէ թէպէսսիւմլէ գօլարընը ուղաթտը:

Ժան չօճուղու կէօրսիւնտէ սըգտը, վէ Լինա իլք ագ. շամը թաամ իթմիշ օլմատըղընտան,

— Վալիտէճիյիմ, գարնըմ աճ տըր, տէտի:

Պիշարէ գատընըղաղըն գըղընա նաֆագա թէտարիք ի. տէճէք գատար եէտինտէ պիր մըգտար ագչէսի պուլունմագ. տա իտի: Մէօյլէքի, Բօլ Պէրօնու իլք կիւնիւ քէնտիսինէ վէրմիշ օլտուղու գըրգ ֆրանգ իլէ զաթէն մալիք օլտուղու պիր աղ ուֆագլըգ սիքքէտէն, օթէլէ պօրճուլ օլտուղու հաֆ. թալըգ իւճրէթինի թէէտիեէ իլլէտիքտէն սօնրա, եէտինտէ օթուղ սէքիղ ֆրանգ գատար գալմըշ իտի: Պու իսէ, շու էս. նատէ սէրվէթ տիմէք օլուպ, անճագ Ժան պիր իշ պուլանա գատար, պու սէրվէթի իտարէլի սուրէթտէ գուլանմաղա մէճպուր իտի:

Մէղպուրէ՝ Լինաեա իսթապէն,

— Հայտէ գըղըմ՝ էլպիսէնի կիեինտիրէեիմ տէ, պիրլիք. տէ պիր գայմագճը տիւքքեանընա կիտիպ սիւտլիւ գահվէ ի. չէլիմ, տէտի, վէ չօճուղու կիեինտիրիպ տուաընը իթտիր. տիքտէն սօնրա, մասուճըղաղ՝ տէրունինտէ պաղը իպթիտաի քիթապլար իլէ պիր գաշ տէֆիթէր պուլունան շանթասընը ալտը վէ վալիտէսինէ իսթապլէ,

— Պէնի մէքթէպէ կէօթիւրիւյօրսըն, տէյիլ մի, տէտի:

— Խալլը գըղըմ, պու կիւն սէնի մէքթէպէ կէօթիւրմէ. յօրում:

— Նիշին:

— Պու սապահ պիր գաշ մահէլլէ կիտէճէեիղ:

— Էյի եա՛, էյի եա՛, էյլէնիլիղ:

Ժան՝ գըղը Լինա իլէ պիրլիքտէ, պիր գայմագճը տիւք. քեանընա կիտիպ, սիւտլիւ գահվէ կէթիլթտի. ֆագաթ քէն.

տիսի՝ միտէսի պիւր շէյ գապուլ իթմէտիկինտէն, հիշ պիւր շէյ եէեէմէտի :

Լինա՝ նափագասընը պիթիրտիկինտէն, վալիտէսիյլէ պիր- լիքտէ Վօթիրատ սօգաղընա կիթտիլէր : Սրատա ժան հէման քէնտի միւրատընա րաղմէն տուրտու : Ջանն իտէրսին քի մագ- սէտինէ էրմէք խուսուսուստաքի գուլվէթի էքսիլիեօր իտի : հաթթա կէրի տէօնմէք թէշէպպիւսիւնտէ տախի պուլունտու իսէ տէ, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, գարա- րը գաթի իլէ եօլունա տէվամ պիրլէ, Ֆլէօրիւս սօգաղընտա վագը օն պիր նիւմէրօլու խանէ էօնիւնտէ թէքրար տուրտու : Իքիննի տէֆա մէզպուրէնին ֆիքրինի թէրէտտիւտ իսթիլա ի- տիպ, Լինա իսէ՝ խանէեի մէզքիւրէ պագարագ :

— Վալիտէնիւմ, տայըմ Լուաղօ պուրատա իգամէթ իթմէզ մի, տէյի պէեան իթտի :

— Էվվէթ, գըզըմ :

— Տայըմըն էվլինէ՞ մի կիտէնէեիդ :

— Ժան. — (Ղարիպ պիր սէտա իլէ.) Էվվէթ :

Մէրգուլմէ, պէօյլէ տիեէրէք, մէզքիւր խանէին գաբու- սունտան կէշտի :

Ժան, օ կիճէ ույգուսուզ գալտըղը կիպի, Վիգթօրին տախի կէօղիւնիւ գաբամամը իտի :

Վիգթօրին իլէ ղէվճի արասընտա վուգուա կէլէն տէհ- շէթլի մէնզարէտէն սօնրա, պիշարէ գատընճըղազ սինիր թէ- էսիրինէ տիւչար օլմուշ, վէ մուախսարէն պաեըլմը իտի : Լաքին աղար աղար քէնտիսինի պուլտուղունտա, մէյեուսիեթ գալպինէ տուխուլ իթմիլ իտի : Պու հալին նէթիճէսի իսէ, սուի գաստ օլուպ, Արնօլտ Տէսվիննընըն արզուսու տա պուն- տան իպարէթ իտի :

Ֆիլվագը ղէվալը գատընճըղազ իլին, իզհարը մէսէր- րէթ իտէնէք սէպէպ գալմը օլմաեըպ, ղէվճի խանէսի խա- րիճինտէ եաթտըղը կիպի, ալէթլէրինի պիրլիքտէ ալարագ խանէսինէ ալտէթ իտիլինէ պագըլըրսա, միւնէլլիտխանէտէն թարտ իտիլմիլ օլտուղունու տա անլամը իտի :

Հասըլը Լուաղօ՝ ֆիսք ու ֆիճուրէ տալմը օլուպ, սէ- ֆալէթ վէ զարուրէթին պունտան պէօյլէ էօնիւ ալընամա :

եարագ իճրաի հիւքմ իտէնէքլէրի, վէ ագտը իղտիվաճը հագգընտա պինա իթտիկի մուաղղէզ իւմիտլէրինին ղայիլ օլ- տուգլարը, վէ Էօթէն Լուաղօնուն ալագ պիր քիմսէ իտուկի տէրքեար իտի իսէ տէ, Վիգթօրին, հէնուզ մէրգուսու թահ- գիր իտէմէեօրտու : Կէրշի Լուաղօ հէր կէօնա աֆիլ ու միւ- սամէհանա լաեըգ տէյիլ իտի, ֆագաթ Վիգթօրինին գալ- պինտէ, էլան մէրգուլմ հագգընտա աֆիլ իթմէքլիք մէյլ վէ միւլահագասը օլարագ, ֆիքրինտէն :

— Պէլքի իթտիկինտէն նատիմ օլուպ, պէնտէն աֆիլըգ տիլէմէեէ կէլէնէք տիր, վէ պէն տէ հէր շէյի ունուտարագ քէնտիսինէ աֆիլ իտէնէեիմ . . . Ա՛հ, էկէր էօյլէ պիր շէյ օլսա, տիմէքտէ, վէ իւմիտլար օլմաեա հիշ պիր սէպէպ վէ մահէլլ պուլունմատըղը հալտէ, քէնտիսի էլան իւմիտ իթ- մէքտէ իտի :

Պինապէրին չալըյմաեա պաշլատը իսէ տէ, մագսէտի չա- լըյմագտան իսէ, վագըթ կէշիրմէքտէն, վէ սապր իլէ պէք- լէմէքտէն իպարէթ իտի :

Ֆագաթ իւմիտի վահի իտի, զիրա Էօթէն Լուաղօնուն՝ Բօլ Պէրրօ իլէ Ուիլեամ Սգօթտան իղֆալ օլունտուղու ճի- հէթլէ, իլք կիճէսի կիպի, օ կիճէ տախի խանէսինէ ալտէթ իթմէեէնէկի օգուեանլարըմըզնա մալիւմ տիր :

Ագչամ օլտու, վէ Վիգթօրինին մէյեուսիեթի թէք- րար պաշլատը : Պիշարէ, պիր կիւն էվվէլ օլտուղու միսիլ- լու, սըթմատան տիթրէտիկի հալտէ պէքլէտի, վէ շէֆֆագ- սէօքտիւկիւ թագտիրտէ, քէնտիսի էլան եաթաղընա եաթ- մամը իտի :

Օլ վագըթ, տէհշէթլի պիր մէյեուսիեթէ կիրիֆթար օ- լարագ, պիրիննի տէֆա վէֆաթընը տիւչիւնտիւ Շու գատար քի, պու միւլահագասընը գարարաշտըրաճագ մէրթէպէտէ տիւչարը իղթիրապ օլմուշ օլմաեըպ, կէնճ օլտուղունու խա- թըրլատը, վէ իղտիվաճընտան էվվէլ սուհուլէթլէ քեաֆֆէյի իհթիեաճաթընը թէսվիեէ իտէպիլտիկինի, հաթթա թաուար- րուֆ իթմէքլէ պիր միգտար ագչէ տախի թօրլամը օլտուղու- նու, վէ պու ագչէնին պիր գըսմընը տիւեիւն մասրաֆընա գուլանմը պուլունտուղունու թէֆէքքիւր իթտի : Հէմտէ

պիշարէ՝ օլ վագրթ սէրպէսթ վէ մէսուտ իտի,
Իմտի ֆիքրինտէն,

— Գէնտիմի թէլէֆ իթմէ՛ք . . . անըն իշին քէնտիմի
էօլտուրմէ՛ք . . . պու սօն տէրէճէ ահմագլըգ տըր . . . ա-
տէթա քէնտի իւղէրիմէ մէրգուսու կիւլտիւրմէք տիր, տէյի
միւլահազա իթտի:

Պու սուրէթլէ սուի գաստ թասավվուրու պէր հավաօլ-
տու, լաքին գալպի գանլար իշինտէ պուլունտուղու կիպի,
կէօզ եալարը տա եէկտիկէրինի թասագիպ իյլէմէքտէ իտի:

Ջէվալը գատընճըղազ, ույգուսուզ գալմագտան աճը-
նաճագ պիր հալէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ
տայիրէնին գաբուսու չալընտը:

Վիթօրինին պիւթիւն ազասը տիթրիտի, վէ ալլաեարագ
թուրմագտա օլտուղու իսկէմլէսինտէն գալըրպ,

— Էկէր քէնտիսի իսէ . . . էկէր քէնտիսի իսէ . . . տէ-
տի, վէ բարալանմագ տէրէճէսինտէ չարմագտա պուլու-
նան գալպի իւղէրինէ իքի էլլէրինի տաեաթտը:

73

Վիգթօրին՝ պօշա չըգաճաղը վէսվէսէսիյլէ գաբուսու աշ-
մաեա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իքէն, գաբունուն չանը իքին-
ճի տէֆա չալընտը, վէ օլ զէման մէգպուրէ աեաղա գալգա-
րագ, գաբուսու աշտը. ֆագաթ էօթէն Լուազօեու գարը-
լաեաճագ եէրտէ, Սէն-Մանտէտէ քէշիտէ օլունան տիւ-
եիւն զիեաֆէթինտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղու ժան Տէ-
սուրտի իլէ գըղընը կէօրմէքլէ ըիւճաթ իթտի, պիթթապի
պու սօլկունլուղու, Վիգթօրինին քէնտի վիզիթասը սէպէ-
պինի անլամըշ օլտուղունա իսնատ իլէ, իֆթիւրա իթմէմէքտէ
իտուկինէ, վէ պինապէրին Վիգթօրինին գապահաթլը պու-
լունտուղունա հիւքմ իթտի:

Ժան, Լինա իլէ պիրթիքտէ Վիգթօրինին տայիրէտինէ կի-

րիպ, գաբուսու արգատան գաբատըգտան սօնրա,

— Սէ, ալթիւսթիւկիւնիւղտէն, ալտանմամըշ օլտուղու-
սու անլաեօրում, տէտի:

Վիգթօրին. — (Թէաճճիւպլէ.) Լաքին պէն նէ տէտի-
կինիզի անլաեաճագթում:

Ժան. — (Իսթիհա իլէ.) Սահի՞հ մի . . . պէլքի տէ վի-
զիթամտան տօլաեը իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինիզի իլավէ-
թէն պէեան իտէճէքսինիզ:

— Շիւպհէսիզ:

— Հալպու քի վուգու պուլան հալտէն սօնրա, պէնի պէք-
լէմէքիկինիզ լաղըմ՝ կէլիր իտի:

— Պիզի պէքլէմէքիկիմ լաղըմ՝ կէլիր մի իտի . . . պէն մի:

— Ժան. — (Շիտտէթլէ.) Պէլքի պիր գըղըմ պուլուն-
տուղունու խաթըրլամաեօրտունուզ: Պէլքի զայիֆ վէ գօրգագ
իտուկիմի, վէ հիշ պիր չէյէ ճէսարէթ իտէմէեէճէկիմի, վէ
սէֆալէթ վէ մահճուպիյեթի գապուլ իտէճէկիմի միւլահա-
զա իտիեօրտունուզ, վէ օհալտէ տէ թապիի պէնի պէքլէմէ-
եօրտունուզ: — Հալ պու քի պու խուսուստա եանըմըչաընըզ:
— Էկէր եալընըզ պաշըմա օլսա իտիմ, շիւպհէսիզ պաշըմը է-
եէր իտիմ, վէ ասլա մուխալիֆէթ իպրազ իթմէքսիզին, հագ-
գըմտա զուհուրա կէլէն հագարէթլէրի վէ ալազլըգլարը
գապուլ իտէր իտիմ, վէ թահգիրլէ ինթիգամըմը ալմըշ օլուր
իտիմ, ֆագաթ պիր գըղըմ վար տըր, իշիտիեօրմուսունուզ,
վէ գըղըմըն մուվաճճէհէսինտէ ատալէթին իճրա օլունմասընը
իսթէրիմ:

Ժան՝ Լինաեը գուճագլաեըպ, չէօյլէ տէվամ իթտի:

— Դըղըմ, շու գարըեը կէօրիւեօրմուսուն. իշթէ պու
գարը եալանճը վէ խային տիր, վէ պիր տիկէրինին մէթրէսի
օլտուղու հալտէ, էվլէնմէքլէ, ալտըղը զէվճի ալտաթմըշ, վէ
ազտը իզտիվաճընտան սօնրա, համուսու պիր գատըն օլտ-
ազ, վէ քէնտի նամուսունու իպգա իտէն չախսա թէշէք-
քիւր իտէճէք եէրտէ, մաշուզընը թէրք իթմէմիշ տիր, օ
ալաղը քի, շիւպհէսիզ պունուն իթթարլարըլա պիզի եիւզ
իւսթիւ պրագմըշ, վէ պունունլա եաշամագ իւղրէ պիզի թէրք
իթմիշ տիր: — Լինա, գըղըմ, իշթէ պիզի պու տէրէճէ պէտ-

պախթա գրչան պու ալլագ գարը տըր . . . Բենտիսինտեն սի վալ էթ քի, բետերինի նէ՝ եարտը :

Վիգթօրին, իւր տէֆա, քենտի ալէյհինտէ պու տերէնէ զալիմանէ վէ հագգսըղ սեօղլէրին իրատ օլունտուղունու ի շիթտիկինտէ, բէք ֆէնա պօղուտու իսէ տէ, թէտրիճէն քենտիսինի պուլուպ, ժանըն մէքքիւր սեօղլէրի սեօյլէմէսի մահգա տէհէթլի պիր եանլըչըղա գուրպան օլմուլ օլմասըն տան իլէրի կէլտիկինի անլատը, վէ եիւքսէք սէտա իլէ :

— Ժան, պիր աղ էվվէլ սեօյլէտիկինիլ սեօղլէրի տին լէտիկիմտէ, աճապա ըիւեա՞ մը կէօրիւեօրում տէյի տիւ շինմէքտէ իտիմ, Լիլընըղ պաշընըղտա՞ մը տըր : Սիգին սեօղլէրինիլի մի իշիտիեօրում : Պանա՞ մը սեօյլէեօրսունուղ, նէ՝ վագը օլտու : — Պանա գարչը նէ՝ առավէթինիլ վար տըր, բէճա իտէրիմ իյզահ իտին :

— Իյզահ մը իտէերիմ. նէ՝ ֆայիտէսի վար տըր : — Զէվ ճինիլէ եալանճըլըգ գօմէտեասը օյնատըլընըղ կիպի, պա. նա՞ տա մը օյնամագ իսթէեօրսունուղ :

— Տիւնեա իւղէրինտէ է՞ն մուաղղէղ վէ է՞ն մուգատ տէս շէյլէր՝ հէր նէլէր իսէ, անլէր իւղէրինէ եէմին իտէրիմ քի, նէ տիմէք իսթէտիկինիլ անլաեամաեօրում :

— Պիլաքիս բէք էյի անլաեօրսունուղ :

— Ըէնապը Ալլահ մուվաճճէհէսինտէ եէմին իտէրիմ քի, պէն սիղէ ասլա ֆէնալըգ իթմէմիշիմ տիր, վէ պու եէմինի տէ էօլէճէերիմ զէման, գօրգուսուղճա թէքրարլարում :

— Եալան սեօյլէեօրսունուղ. Էօթէն իլէ էվլէնմէղտէն էվ վէլ, գըղըմըն բէտէրի Բօլ Պէրօնուն մէթրէսի օլմատընըղ մը :

Վիգթօրին. — (Նէֆրէթամիլ պիր հարէքէթլէ.) Պէն մի, պէն մի :

— Էվվէթ սիլ, ինքեարէ ճէսարէթ իտէպիլիմիսինիլ :

— Պիւթիւն գուվվէթիմ, պիւթիւն իգթիտարում իլէ բէտտ իյլէրիմ :

Ժան Տէսուրտի, խասմի զանն իթտիկի գատընըն սեօղլէրինի տինլէեէրէք, տահա շէտիտ պիր թավը իլէ :

— Էվլի օլտուղունուղ հալտէ, սէվկիւլինիւղիւ մուհա. ֆաղա իթտիկինիլ, վէ գըղըմը վէ պէնի, ինսանլարըն էն պէտ :

պախթա գրչադտան սօնրա, նիհաեէթ պու կիւնքի կիւնտէ, եիւղ իւթիւնէ պրագտըրտընըղ, տէտի :

— Ժան, ժան, սիլ սաեղլաեօրսունուղ : Պէնի նէ՝ իլէ իթհամ իտիեօր իսէնիլ, օլ պապտէ լաեղըլլա տիւշիւնտիւ. նիւղ մի :

— Սիլի, Բօլ Պէրօնուն մէթրէսի օլմագլա իթհամ իտի. եօրում, վէ էկէր թէքլիպ իտէպիլիսէնիլ, իթմէնիլի, մէյ. տան օգուրճասընա սիղէ պէեան իյլէրիմ :

— Բէտէրիմին մէղարը իւղէրինէ բրօթէսթօ իտէրիմ :

— Պու տա եէնի պիր քիւֆր ու հագարէթ . . . զալիպա սիլ քիւֆր ու հագարէթլէրի իշ եէրինէ գօյմաեօրսունուղ : Բօլ սիլին ալըղընըղ օլմուլ տուր, վէ էլան ալըղընըղ տըր : — Սիլին իսթար վէ նասիհաթլարընըղ մուճիպինճէ շու սօն ալլագլըգլարը իրթիքեապ իթմիշ տիր : — Սիլին էմիլէրինիլ իւղէրինէ, պիլի եաղմաեա վէրմիշ, սօյմուլ թէրք իթմիշ, վէհասըլ էշեասըղ, բարասըղ վէ իւմիտսիլ օլարագ, պիլի սօգաղա պրագմըլ տըր : — Ֆիլվագը, քենտիսինի միւքէմմէ. լէն զապթընըղ կէշիլմիշ օլտուղունուղ իլին, միւֆթէթիր օլմալըսընըղ :

Վիգթօրին՝ էլլէրինի գալուշտուրտու : Մէրգուճէնին իւ. ղէրինտէ հէեէճանը աղիմ միւշահէտէ օլունմագտա օլուպ, քէսիք պիր սէտա իլէ շէյլէ պէեան իթտի :

— Ժան, սեօղլիմէ իթիմատ իթմէնիլի պիլի տինլէմէք. տէ օլան ճէնապը Ալլահ նամընա բէճա վէ նիեաղ, վէ էկէր եալան սեօյլէեօր իսէմ, աեաղլարընըղ էօնիւնտէ պէնի չարը. մասընը հագգ թէալատան թէմէննի իյլէրիմ : — Սիլէ եալան սեօյլէմիշլէր . . . մագսէտ վէ մէնֆաաթընը պիլմէմ, լաքին պանա իֆթիրա իթմիշլէր . . . թէէմին իտէրիմ քի, պանա իսնատ իտիլէն իսթա իլէ ասլա միւթթէհիմ տէյիլիմ . . . սիղէ գարչը հիշ պիր ֆէնալըգ իճրասընտա պուլունմատում. ասլա, ասլա, ասլա :

Վիգթօրին՝ հընչլըրտաեարագ իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Ա՛հ, պիշարէ գատընըղաղ, զէվալը վալիտէ, քիմ սիղէ ալլագճատընա պու եալանլարը սէղլէտի : Սիլի պու

տէրէճէ միւլտարը պ գըլմագտան, վէ պէնի տէ պու մէրթէ. պէ թահգիր իթմէքտէն ար ու ինսաֆ իթմէեէն խասմիմ քիմ օլապիլիր: - Սիւպհան Ալլահ, նէ կիպի մէքրուհ իֆթիրաեէ գուրպան օլուեօրում: - Ժան, սիղէ սէօյլէեէճէքլէրիմի տին. լէրսէնիզ, վագը օլան հագարէթլէրինիզտէն տօլաեը նատիմ օլաճագսընըզ. Գալպէն բէշիման օլուպ, պէնի աճըեաճագսընըզ:

Զաթէն Վիգթօրինին հընչկըրտամալարը, աղզընտան չըգան բրօթէսթօ ալազէլէրի, վէ սէսինին միւլէսսիր պիր սուրէթտէ չըգըչը. Ժանըն գալպինէ թէէսսիր իտիպ, միւտա. ֆաասը իչին սէօյլէեէճէքլէրինի պիլմէտիկի հալտէ, հիտտէթ ու զագապը եէրինէ, ըրգաթ ու մէրհամէթ գայիմ օլմագտա օլտուղունու հիսս իթմէքտէ իտի:

Վիգթօրին տիթրէմէքտէ օլան գօլլարընը Ժանա տօղրու ուզաթարագ, կէօյլէրինտէն եաչլար ագտըղը հալտէ, չէօյլէ իֆատէ իթտի:

— Պէնի տինլէին. կէչմիշ էօմրիւմիւն շայեանը թէէսսիր սըրընը քիմտէն խապէր ալմըշ օլտուղունուղու պիլմէմ. պէլքի կէչմիշ էօմրիւմիւ պիլէն ալչագտան խապէր ալտընըզ. Տիւնեատա էն զիեատէ նէֆրէթ իթտիկիմ ատէմ՝ օ ատէմ քի, քէնտիսինի սէվէրիմ տէյի իթհամ իտիեօրսունուզ:

« Էվվէթ, ագտը իզտիվաճըմտան էվվէլ պիր խէթատա պուլունտում, վէ պու խէթանըն չէրիքի իսէ, ասլա, օ ալչագ Բօլ Պէրօ օլմամըշ տըր:

« Սէվտիկիմ, վէ գալպիմի թէքմիլէն քէնտիսինէ հասը իթտիկիմ շախս՝ պու կիւնքի կիւն վէֆաթ իթմիշ տիր:

« Ուղուն միւտտէթ խալիսանէ կէօզ եաչլարը տէօքտիւմ. պատէհու գալպիմտէ աչըլմըշ օլան ճէրիհա գաբանընճա, գալպիմի, պէնի սէվէն, եախօտ պէնի սէվտիկինի զանն իտէն էօթէն Լուազօեա քէմալը սատագաթ վէ խալիսէթլէ հասը իլլէտիմ:

« Էօթէն իլէ էվլէնտիկիմ զէման, հէր քէսէ մէճհուլ զանն իլլէտիկիմ խէթամը քէնտիսինտէն կիզլէտիմ: - Շիւպհէսիզ խէթա իթտիմ, ֆագաթ պէնիմ եէրիմտէ քիմ օլսա իտի, թտթրի նագապիլ օլան պիր մատտէնին պէյհուտէ իգ-

րար վէ իթիրաֆըյլա, քէնտի նիշանըսընը մահգուն իթմէք վէ պէլքի տէ մէրգումու քէնտիսինտէն ուզագլանտըրմագ ճէ. սարէթինի հայիզ օլապիլիր իտի:

« Էվլէնտիմ, նամուսլու պիր գատըն օլտում, վէ հէր նէ վագը օլուր իսէ օլսուն, տայիմա նամուսլու գալաճաղըմ, վէ զէվճիմ, սիղին վէ պէնիմ միհն ու ճէֆալարըմըզն սէպէպի օլան Բօլ Պէրօնուն թէչվիգիլլէ ֆիլիէն պէնիմ իչին զայպ օլմուշ օլմասընա րաղմէն, քէնտիսինի ալտաթմաեաճաղըմ. ասլա ալտաթմաեաճաղըմ:

— Բօլ Պէրօ մու:

— Ահ, անըն սէպէպիլլէ չէքտիկիմ միհն ու էզաեը էկէր պիլսէնիզ. . . Մէրգումուն սիզտէն մուֆարագաթ իթմիշ վէ սիղի սօյմուշ օլտուղունու պէեան իտիեօրսունուզ: - Էվվէթ, օ պէնի քէնտիսինէ մէթրէս իթմէք իսթէեօրտու: Էվվէթ արգամտան պէնի գօլալաեօրտու, վէ միւնասիպէթսիզ իֆատէլէրիլլէ պէնի թաճիզ իտիեօրտու: - Կէչմիշ էօմրիւմտէ հասպ էլ պէչէրիեէ վագը օլան պիր խէթամը նասըլ անլամըշ օլտուղունու պիլմէմ, լաքին քէնտիսի օլգատար ալչագ տըր քի, պու սիւահը պանա գարչը գուլանմագ իսթէեօրտու, վէ էկէր քէնտի թէքլիֆինի գապուլ իլէ, տիկէր պիր խէթա իճրա իթմէզսէմ, վագթիլլէ իլլէմիշ օլտուղում խէթաեը զէվճիմէ խապէր վէրէճէկինի տայիմա մագամը թէհտիտտէ սէօյլէեօրտու:

« Պէօյլէ պիր խայինանէ վէ վահիեանէ թէհտիտէ գարչը շիտտէթլէ մուգավէմէթ իտէրէք, օ ալչաղա, թէհտիտինի մէվզըրի իճրաեէտէ գօյսան, եինէ թէքլիֆինի գապուլ իթմէեէճէկիմի անլաթտըմ: - Լաքին պունա ճէսարէթ իտէմէտի, չիւնքի պէնի իթհամ իթտիկի թագտիրտէ, պէն տէ քէնտիսինի իթհամ իտէճէկիմի րանա անլատը. հալպուքի նէ եաթտըղընը պիլիւրմիսինիզ: - Խայր, խայր, Ժան, թէհի եէրտէ զիհնինիզի իչալ իթմէեին, զիրա անլաեամազսընըզ, չիւնքի եաթտըղը օ տէրէճէ մէքրուհ չէյ տիր քի, ինսան ինանամազ: - Շէօյլէքի խային պէնի քէտէր ու էլէմ, իհթիեաճաթ վէ զարուրէթ ու սէֆալէթէ կիրիֆթար գըլարագ, մէրամընա էրմէք իւմիտիլլէ, զէվճիմի գապթընա կէչիւրմիշ, վէ տնը պաչ-

տան չըգարուպ, պիրախանէլէրէ, մէյխանէլէրէ, վէ տաճա պիլմէմ էօյլէ ֆէնա մահէլլէրէ սէվգ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր քի, օրալարտա, ագլընը, ագլէսինի վէ նամուսունու պրագմագտա տըր, - Պէն՝ զէվճիմի սէրխօյլուգ տէնիլէն պա. եաղը չուգուրտան չըգարմանը մէմուլ իթտիկիմ հալտէ, օ ալլագ՝ անը վար գուվճէթիլլէ օ չուգուրա տօղրու սէվգ իթ. միշ, վէ հէր հանկը տէֆա էօթէն, քէնտի սաեհսինտէ մէգ. քիւր չուգուրա պիր ազ զիեատէճէ եուվարլանմըշ իպէ, քէն. տիսի պուրանա կէլիպ, աշգը մէքրուհընտան պահա իլէ, պէնիմ իչին եէկեանէ սաատէթ իհիթիմալի՝ զէվճիմի թէրք ի. տիպ, քէնտիսիլլէ եաշամագլա հասըլ օլապիլէճէկինի իսպաթ իթմէեէ չալըշմըշ տըր:

« Օ խայինի, նէֆրէթ վէ իքրահ իլէ բէտտ իթտիկիմ հալ. տէ, քէնտիսի էլան կիզլի սուրէթտէ ֆիքրի մուղիթրինէ տէ. վամ իտիեօր, Շէօյլէքի էօթէն՝ խանէսինէ կէլմէեօր. տայի. մա սէրխօյ տուր, տիշարտա եաթըեօր, վէ պէնի տէօեիւ. եօր: Մէրգումու միւճէլլիտխանէտէն թարտ իթտիքլէրի ճի. հէթլէ, իյի կիւճիւ եօգ տուր, բարասը տա գալմամըշ տըր: - Տիմէք զարուրէթ վէ սէֆալէթ պիլի իսթիլա իտիեօր, - Բօլ Պէրօնուն սիզի թէրք իթմիշ օլմասընտան պահա իտիեօր. սունուգ: Պունտա պէնիմ ասլա գապահաթըմ վէ մէտիւ. լիմ եօգ տուր: Հալպուքի էկէր զէվճիմ պէնի թէրք իտիեօր իսէ, միւսէպպիպի եէկեանէսի՝ Բօլ Պէրօ տուր, - Պէն տէ սիզին գատար պէտպաթըմ, սիզին կիպի ճէվր ու ճէֆա չէքիեօրում. . . սիզին կիպի աղլաեօրում. պիր տէ պէնի, ա. տուր էքպէր վէ մուհլիքիմ օլան պիր ալշաղըն մէթրէսի օլ. մագլա իթհամ իտիեօրսունուգ, Ա՛հ, ժան, ժան, պու հա. րէքէթ վէ մուամէլէնիզ՝ ինսաֆսըղլըգ տըր, զալիմիք տիր:

Վիգթօրին, գուվճէթ վէ թագաթտան տիւշէրէք, ա. եագտա տուրմանա իգթիտարը գալմատըղընտան, պիր իս. կէմլէեէ օթուրտու, եիւղիւնիւ էլլէրի իչինտէ կիզլէտի, վէ էվճէլինտէն տահա չէտիտ պիր սուրէթտէ հընչկըրտամանա պաշլատը:

Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւղրէ, ժան, պիշարէ գա. տընճըղաղըն իյգահաթ վէ իֆատաթընը հէեհանը ազիմլէ

տինլէտիկինտէն, գալպէն միւթէէսսիր օլտու, վէ պունտան ագտէմ ռաքիպէսի վէ խասմի զանն իթտիկի, լաքին հէմ. տէրտ վէ հէմմէշագը օլտուղունու պու քէրրէ անլամըշ օլ. տուղու գատընընըն իֆատաթը տօղրուլուղունա ասլա չիւպէ. իթմէտի:

74

Պու սըրաւտա ժան տաթի աղլամագտա օլուպ, քիւլիք լինա իսէ, վալիտէսինին կէօզ եաշլարընը կէօրմէքլէ, հընչ. կըրտամագ ռատտէսինտէ պուլունուեօրտու:

Պիրտէն պիրէ կէնճ գատըն՝ Վիգթօրինէ եագլաշըպ, էլլէ. րինի սըգարագ:

— Վիգթօրին, ազիզէմ Վիգթօրին, պէն սիզէ ասլա հագարէթ իթմէտիմ. . . պիլմէեօրտում. . . զանն իտիեօր. տում. . . խէթա իթմիշ օլտուղումու չիմտի կէօրիւեօրում. . . աֆիլ իտին, աֆիլ իտին, տէտի:

Օլ էանատէ Վիգթօրին՝ սէօզ սէօյլէեէպիլմէք իգթիտա. րընը հայիզ օլմանըպ, քէնտիսի տէ ժանըն էլլէրինի սըգ. մագլա տօթլուգ իպրազ իթտի, վէ ժան՝ հիտտէթ ու զա. զապլէ:

— Էվճէթ, էվճէթ, պու ատէմ ալագ տըր, վէ ալագ. լարըն ալագը տըր. . . քէնտիսինի սէվտիկիմ, վէ գըղըմըն բէ. տէրի օլտուղունու տիւչիւնտիւկիւմտէ, առ ու հիճապըմտան էօլմէք ռատտէսինէ կէլիրիմ, - Ա՛հ, պիշարէ Վիգթօրին, չէքտիկիմ միհն ու մէշագգաթ՝ սիզին միհն ու մէշագգաթը. նըղը անլաթտըրմագտա տըր: - Տիմէք պու ճանվէր, քէն. տինին վահիեանէ իչթիեագ վէ արղուսընա էրմէք իչին, սի. զի, զէվճինիզ էօթէնէ զամմագլամանը թէհատի իթմիշ տիր:

— Էվճէթ:

— Վէ Էօփէնի իյշ ու իյրէթէ միւպթէլա գըլարագ, ֆա.
միւքանըզը մահվ իյլէմիշ տիր:

— Էվվէթ:

— Պու ալչաղը թէլէֆ իթմէսինի զէվճինիզէ նա՞սըլ սէօյ.
լէմէտինիզ. պիզզաթ մէրգումու սիզ նի՛չին էօլտիւրմէտինիզ:

— Զէվճիմ՝ պու խային վէ մուզիրը տօթու թարաֆըն.
տան պիւերիւլէնմիշ օլտուղունտան, վէ անըն կէօզլէրիլէ
կէօրտիւկիւնտէն, հէր նէ սէօյլէսէմ, պանա ինանմագ իսթէ.
մէքէճէթ իտի. քէնտի էլիմլէ անը էօլտիւրմէքէ կէլինճէ, գան՝
տէհլէթիմի մուճիպ օլտուղունտան, պիզզաթ ճինաքէթ իճ.
րասընա միւգթէտիր տէյիլիմ:

— Բէք էյի. պէն սիզտէն զիւրաթէ ճէսուրում, վէ թէք.
միլ գանընըն ագմասընը, աալա միւթէէսսիր օլմաքարագ
կէօրէպիլիլիմ: Սիզէ ֆէնալըզ իթմիշ օլտուղունու թաստիգ
իտէրիմ, ֆագաթ պանա իթտիկի ֆէնալըզ տահա զիւրաթէ
տիր: Պէնի թէմամիլէ սօյտու, վէ պիր սաաթ գապուլ իտի.
լէն վէ պատէհու թէրք օլունան ախլէագը պօզուգ գըզար
կիպի պէնի սօգաղա պրագտը: - Իմտի, քէնտիմին, վէ Լքի.
միզին ինթիգամընը ալմագ՝ հագգըմ տըր, վէ պու հագգըմը
իսթիմալ իտէճէքիմ:

Պու սէօզլէր՝ զաքէթ սէրթ պիր թարզտա թէլէֆֆիւզ
օլունտու: Վիգթօրին՝ միւէսսիր պիր սէտա իլէ:

— Ժան, սագընընը, տէտի:

— Նէտէն սագընաքըմ:

— Պիր հարէքէթի շէտիտէ իճրասըլլա քէնտինիզի թէհ.
լիքէյէ տիւչար գըլմագտան... Լինաքը տիւչիւնիւն...

— Պունտան սօնրա զէվալը մասուսուն նէ՞ օլմասընը իս.
թէրսինիզ: - Պէնիմ չալըմագլըզըմ, իքիմիզի կէչինտիրմէյէ
քիֆաքէթ իտէր մի:

— Մէյեուս օլմաքըն:

— Նէ՞ իւմիտիմ օլապիլիր:

— Ըէնապը Ալլահ սիզէ աճրեաճագ, իհթիմալ քի
պու կիւն միւթթէհիմ օլան Բօլ Պէրօ՝ եաքտըղընտան նատիմ
օլարագ, եինէ սիզէ ալտէթ իտէճէք տիր:

— Մ՝ մու եաքտըղընտան նատիմ օլարագ, պիզէ ալտէթ

իտէճէք տիր: - Սիզ տահա անըն նէ եաքտըղընը, վէ ալչագ.
ճա հարէքէթինի նա՞սըլ թէրթիպ իթտիկինի պիլմէզսինիզ: -
Զօգտան պէրու Բօլ Պէրօ՝ ալլըմագլըզըմըզը իսթէեօրտու.
պու թասալվուրու թասամիմ իտիեօրտու: վէ պու թասալ.
վուրունու նէ՞ կիպի ահվալ իլէ իճրա իթտիկինի պիլիմի.
սինիզ:

Ժան՝ օգուեանլարըմըզըն զաթէն պիլտիքլէրի թաֆսի.
լաթը Վիգթօրինէ հիքեաքէ իտիպ, պատէհու իլալէթէն
շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պիր տէ պէօյլէ ատէմէ աֆվ իթմէքլիկիմի նա՞սըլ իս.
թէրսինիզ: Խա՛յր, խա՛յր, միւմքին տէյիլ տիր: Քէնտի ին.
թիգամըմը, գըզըմըն ինթիգամընը ալմալըքըմ: . . . - Ալլա.
հա ըսմարլտըզ Վիգթօրին. . . պէօյլէ զալիմանէ պիր հագգ.
սըզլըզլա սիզի թահգիր իթտիկիմտէն տօլաքը խալիսանէ
թէէսիւֆ իտէրիմ. . . Պանա կիւճէնմէքին. . . զահիրի ահ.
վալ՝ պէնի եանըլթը. . . քէտէր վէ թէէսիւֆ պէնի մէճ.
նունէ գըլտը: - Իմտի, վագը օլան հագարէթիմի ունութմա.
նըզը րէճա վէ նիեազ իտէրիմ:

— Զաթէն հիշ պիր շէյ խաթըլմամեօրում:

— Պէնի տէրաղուշ իտին տէ կիտէքիմ:

— Նէրէքէ կիտիեօրսունուզ:

— Եաչամագ վէ գըզըմը պէօլէմէք իչին չարէլէր արամա.
լըքըմ: - Ալլահ վէրէ քի պու խուսուտա մուվաֆֆագ օլա.
քըմ, լաքին էկէր չալըմագլա, Լինանըն նաֆագասընը թէ.
տարիք իտէմէզսէմ, մահվըմըզա սէպէպ օլմուշ օլան ատէ.
մին վա՛յ հալինէ. քէնտի քէնտիսինի մահքիւմ գըլմըշ օլա.
ճագ տըր:

— Ժան, քէսպի սիւքիւնէթ իտին:

— Ատալէթ կիպի սիւքիւնէթ իչինտէքիմ: - Ալլահա ըս.
մարլատըզ:

— Թէքրար կէօրիւշէճէքիզ, տէյիլ մի:

Ժան. - (Դուպպէյի ասիւմանը կէօթէրէրէք.) Պէլքի
եօգարտա կէօրիւշիւրիւզ:

Մուախարէն իքի գատընլար՝ պիրիպիրինի գուճագլա.
տըլար: վէ պիր գաշ սանիյեէ այնի հալտէ գալտըլար: Պու

մուամէլէտէն սօնրա, կէնճ գատըն՝ գըղը իլէ պիրլիքտէ մա. հէլլի մէղքիւրտէն մուֆարագաթ իթտի:

Վիգթօրին, եալընըղ գալտըղընտա, չալըշմասընա տէ. վամ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, հէրարէթինտէն նաշի էլլէրի տիթրէքօրտու, վիճուտինտէ պուղ կիպի սօղուգ սարսըլթը. լար հիսս իտիեօրտու, պաշը ճիսմի իշին աղըր կէօրիւնիւեօր. տու, վէ պէյնի նէվիմա տաղընըղ հալտէ պուլունուեօրտու:

Պիշարէ եաթաղընա գատար սիւրիւքլէնմէեէ մէճպուր օլուպ, սալանարագ, հէման էօլիւ կիպի մէղքիւր եաթաղա սէրիլտի:

Ֆլէօրիւս սօգաղընտաքի խանէտէ իշպու շայեանը թէ. էսսիւֆ հալլէր զուհուրա կէլտիկինտէ, Բօլ Պէրօ վէ էօթէն Լուաղօ, Օթէլ Բրօվանստա ուեանտըլար: Բօլ Պէրօ՝ հարէ. քէթի վագըասընտան տօլաեը ասլա իղթիրապըր գալպ վէ նէ. տամէթ հիսս իթմէտիկի կիպի, իքի կիւն միւթէմատիէն սէր. խօշանմագտան սէրսէմլէշմիշ օլան էօթէնին ֆիքրինտէ իսէ, կէշմիշ ահվալին անճագ զաեէթ միւպհէմ պիր խաթըրէսի գալմըշ իտի:

Բօլ. — Էյ արգատաշ, տիւն նէ՝ կիւզէլ էյլէնտիք. իշ. թէ եաշամագ տա պու տուր, տէտի:

Լուաղօ. — (Տիլի աղըրլաշմըշ օլարագ.) Պագաթ պու. Լունտուղում մահէլլ նէրէսի տիր:

— Պէնիմ էվիմ տիր:

— Սէնին էվինտէ՞ միեիմ:

— Էվլէթ, օթէլտէ. — Սանա իթտիկիմ հիքեաեէեի խա. թըրլամեօրմուսուն: Ժանը եօլա գօյտում, էշեամը տա սաթ. տըմ... հիւրրիեէթ, եաշաօըն հիւրրիեէթ:

Պու սէօղլէր Լուաղօնուն ֆիքրինի աշմագլա,

— Էվլէթ, էվլէթ, խաթըրմա կէլիեօր. պու կիճէ տէ տիշարտա գալտըմ, տէտի:

— Պիր էրքէյին տիշարտա գալմաեա հագգը վար տըր:

Հալ պու քի Լուաղօ ֆիքրինճէ միւպհէմ պիր ալթիւսթ. իւք վէ թէէսսիւֆ հիսս իտէրէք,

— Շիմտի Վիգթօրին նէ՝ տէեէճէք տիր, տէյի պէեան իթտի, վէ Բօլ տաթի, միւսթէհգիեանէ պիր ճէվապլէ,

— Վիգթօրինի՞ մի տիւշիւնիւեօրտուն. օ սէնի, միւքէմմէլ պիր մուարագանա պաշլամագ իշին պէքլէեօր: Շիմտիտէն հագըրլըղընը տա կէօրիւեօր: Ուէրլսօշ, թէնպէլ վէ խալըրսըղ գօճա քէլիմէլէրի՝ տօլու կիպի իւզէրինէ եաղաճագ տըր: Պանա գալըրսա, պու շէյլէրի իշիթմէք իշին, խանէնէ ավ. տէթ իթմէքլիկին քեարը աղըլ տէյիլ տիր, տէտի:

Լուաղօ. — (Կէօմլէյինին գօլլարը քիրլէնմիշ օլտուղունու կէօրէրէք.) Լաքին հիշ օլմասա, չամաշըրմը թէպտիլ իթ. մէլիեիմ:

— Չամաշըր մը. պէնիմ չամաշըրմ վար տըր: Շու քէօ. շէտէքի սանտըղը աշ տա պիր կէօմլէք ալ: — Պիրիսին քի, արգատաշմըղ Դօրտիէ կէլտիկինտէ, էյլէ թաամը իթմէեէ կիտէճէեիղ:

— Վայ արգատաշմըղ կէլէճէք մի տիր:

— Էվլէթ, հէմ պու կիւն միւքէմմէլէն էյլէնէճէեիղ:

— Ժուանվիլ-լը-Բօնտա քէպապ եէմէեէ կիտէճէեիղ:

— Պագաթ Վիգթօրին... .

— Պրագ շու Վիգթօրինի... . եօգսա տիւնքի թօգաթ. Լարընա պու կիւն տէ՞ մի տէվամ իթմէք իսթէեօրտուն:

Լուաղօ ճէվապ վէրմէտի, Պագաթ քէնտի միւրատընա լաղմէն, աղիմ պիր մահճուպիյեէթ հիսս իտիեօրտու: Պու սըրատա քէլամա աղաղլէ:

— Տիմէք պու կիւն սէն մահէլլի մէմուրիեէթինէ կիթ. մէեէճէքսին, տէտի:

— Տօսթում, մահէլլի մէմուրիեէթիմի թէրք իթտիմ:

— Վէրիէր պանգասընա՞ մը կիտիեօրտուն:

— Էվլէթ:

— Մէմուրիեէթինէ նէ՞ վագըթ պաշլաեաճագսըն:

— Եարըն բագար օլտուղունտան, բաղար իրթէսի պաշ. Լաեաճաղըմ: Օլ վագթա գատար զէվք ու էյլէնէճէեէ տէ. վամ իտէպիլիթիղ: Բաղար իրթէսի կիւնիւ սէնտէ քէնտին ի. ջին իշ արարսըն, վէ պիր իշ պուլանա տէկին, պէն սանա նագտէն մուամլէնէթ իտէրիմ: Շու գատար քի, լաթթ կէլա նագտէն մուամլէնէթ իտէրիմ: Շու գատար քի, լաթթ կէլա միւճէլլիտխանէեէ կիրմէեէ մէճպուր տէյիլսին: Վիգթօրինէ կէլլինճէ, օլ պապտէ սանա էյի պիր նասիհաթ վէրսէմ, տին.

լէմէք իսթէ՛րմիսին : Պաշընտան Վիզթօրինի տէֆ էթ վէս. սէլամ :

Լուազօ ճէվապ վէրմէնիպ, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթ. մէքսիզին չամաշըրընը տէլիշթիրտի : Մէրգու՛մ պիր թաղեհի. գի մանէվիեէ թապի օլուպ, սաթիլի պիր սէտա, « Գէնտինէ կէլ . . . էվինէ ավտէթ էթ . . . գարընտան աֆվլըգ տիլէ, օտա սանա աֆվ իտէճէք տիր, վէ սօնրա տաթի քէնտինէ իշարա, պուլաճագսըն » տիմէքտէ իտի :

Մէրգու՛մ, պէլքի Ռօլ Պէրօտան մուֆարագաթ իթմէք գարարընը վէրէճէք իքէն, Ուիլեամ Սգօթուն՝ սաթթէ Գօր. տիէ գընաֆէթինտէ մուվասըլէթի իւզէրինէ, էֆքեարը թէպ. տիլ օլարագ, պալէատէ պէնան իթտիկիմիզ սէտաեը սիւ. քիւթ իթտիրտի :

Պու սուրէթլէ Լուազօնուն հիւսնի նիեաթը պէր թարաֆ օլարագ, պիզիմ իւշ արգատաշար ժուանվիլէ միւթէվէճճի. հէն հարէքէթ իթտիլէր :

Պունլարը պուրաճըգտա թէրքլէ, պուլվար Հօսմանտաքի խանէնին գարուսու չանընը չալարըր գէման թէրք իթմիշ օլ. տուղումուզ բօլիս խէֆիեէսի Ֆլօնեիեէ նազլը քէլամ իտէ. լիմ :

Օ կիւնիւ, ժիւլ Վէրիէրին էմրի մուճիպինճէ, աշճը գա. րը իլէ օտա խըզմէթճիսինտէն վէ արապաճըտան մատա, խանէի մէզքիւրուն քեաֆֆէյի խատէմէսի Մաշնուեա կիթ. միլլէր իտի :

Հէնուզ սուֆրատան գալգըլմըշ իքէն, խանէնին գարու. սու չանը չալընար, — Օլ էսնատէ Անթէլիք վէ Րահիպէ Մա. րի, նազլը մէքեան իտէճէքլէրի ճիհէթլէ, պազը թէտարի. քեաթտա պուլունմագ իւզրէ, քէնտի օտալարընա չըգմըշար իտի, վէ Արնօլտ Տէսվինեը տաթի, սալօնտա, չէրիքիլլէ կէօ. րիւշիւեօրտու :

Գարու աշըլընճա Ֆլօնեի իչէրի կիրիպ, վէ գարուճուեու գարշըլաեարագ,

— Միւսիւ, պանքէր Մ. Ժիւլ Վէրիէրին իգամէթկեահը պուրասը տըր, տէյիլ մի, տէտի :

Գարուճու. — Էվվէթ :

— Էկէր եանըլմաեօր իտէմ, պուրատա պիր տէ Րահիպէ իգամէթ իտէր :

— Էվվէթ, Սէն-Վէնսան-տը-Ռօլ թարիգաթընտան Րա. հիպէ Մարի պուրատա իգամէթ իտէր :

— Րահիպէ Մարի իլէ զաեէթ մուհիմմ պիր մատտէ հագգընտա կէօրիւշմէք արզուսինտէնիմ :

— Բէք էյի, միւսիւ, եօգարը չըգըն. տէհիլզտէ օտա խըզմէթճիսինի գարշըլարսընը :

Գարուճու պէյլէ տիեէրէք, պիր միւսաֆիր կէլտիկինի պիլտիրմէք իւզրէ պիր չան չէքտի, վէ Ֆլօնեի հալիտէն կէ. չիպ, նէրտիվէնտէն տէհիլզէ չըգտըղընտա, տէհիլզին գա. բուսունտա օտա խըզմէթճիսինի գարշըլատը :

Խըզմէթճի. — Նէ՛ իսթէեօրսունուզ, միւսիւ :

Ֆլօնեի. — Րահիպէ Մարի իլէ ազաճըգ կէօրիւշմէք իս. թէրիմ :

— Րահիպէ Մարի օտասընա չըգմըշ տըր. վէ չու սաաթ. տա միւսաֆիր գապուլ իթմէք իսթէեէճէկինէ չիւպհէմ վար տըր :

— Լաքին պէնիմ պուրաեա կէլիլիմ, մուհիմմ պիր սէ. պէպլէ օլուպ, միւլտգաթըմըզ կէրի պրագըլմաեաճաղըն. տան, պու խուսուստա իսրարէ մէճպուրում :

— Իսմինիզի պէնան իտէ՛ր միսինիզ :

— Րահիպէ Մարի պէնի թանըմազ. ֆագաթ գարթըմը թագտիմ իտէպիլիւրսինիզ :

Խըզմէթճի գարթըլ ալըպ պագաղըղընտա, իղհարը թէ. աճճիւպ իթտի, վէ պատէհու մէզքիւր գարթըլ քէնտիսինէ վիրէն չախսա աթֆը նազար իլլէտի :

Իշպու գարթըն իւզէրինտէ պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ իտի :

ՖԼՕՆԵՒ

ԶԱՊԹԻՆԵՒ ՆԵՂԱՐԷԹԻ ՄԻԻՖԷԹԹԻՇԻ

Ֆրանսուա-Միրոն սօգաղը Ն. 39

Խըզմէթ ճի. - (Պիր աղ թէրէտտիւտէն սօնրա.) Կիրի. նիզ, էֆէնտիմ:

Ֆազաթ, Ֆլօնեի տէհլիդէ կիրտիկի զէման, խըզմէթ ճի, պիր բէրտէ գալտըրըպ, վէ, «պիր աղ պէքլէեին» Ե Կիեք, զայպ օլտու վէ քէնտի քէնտիեք,

— Նէ՞ զարիպ վիզիթա, վազըաեք էֆէնտիմէ խապէր վիրէճէեիմ, պու վիզիթանըն մանէտսը Նէ՞ օլապիլիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Վէհհաբըլ խըզմէթ ճի, օլ էսնատէ Անթէլիքին օտտսըն. տա պուլունան րահիպէ Մարինին նէզտինէ կիտէճէք եէրտէ, տօղրուճա սալօնա կիրտի, վէ պանքէր,

— Նէ՞ վար, տէյի սիւալ իթտիկինտէ, խըզմէթ ճի,

— Էֆէնտիմ, զարիպ պիր վիզիթա վէրիլմէք իսթէնիլի-եօր, տէյի ճէվապ իթա իթտի:

— Նէ՞ վիզիթասը:

— Զապթիեք նէզարէթինին պիր միւֆէթթիլի. . .

Վէրիէր վէ Արնօլտ Տէսվինեք, խէֆիէն պիրիպիրինէ պա-գարազ տիթրէտիլէր, վէ Լիթիէն Պէրօնուն գաթիլի քէնտի քէնտիսինէ հարիմ օլմագլա պէրապէր, լէհճէսի սօլտու:

Վէրիէր. - (Հէեհէճանընը կէօսթէրմէմէեք չալըչարազ.) Պու առէմ Նէ՞ իսթէտիկինի սէօյլէտի մի:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ, րահիպէ Մարի իլէ կէօրիւշմէք տրզու իտիեօր, վէ մատտէ դաեթթ մուհիմմ օլուպ, կէրի գալմամեաճաղընը պէեան իյլէեօր:

Պու արա Արնօլտ Տէսվինեք քէնտիսինի պուլտու:

Բօլիս մէմուրընըն իչպու վիզիթասը պիր մուխաթարա օլտուղունա Արնօլտ առա շիւպհէ իթմէեիպ, ֆազաթ պու մուխաթարա եագըն օլմատըղընտան, էօնիւ ալընմասը քէն-տիսի իչին միւմքին կէօրիւնիւեօրտու:

Մէրգուժ, շէրիքինէ խիթապէն,

— Զանն իտէրիմ քի, եէկէնինիզ իլէ կէօրիւշմէզաէն էվ-վէլ, պու առէմ իլէ սիզ կէօրիւշմէնիզ, էյի օլուր, տէտի, վէ մանէառար սուրէթտէ քէնտիսինէ պազար:

Վէրիէր, Արնօլտուն էֆքեարընը տնլաեարազ, խըզմէթ-ճիեք:

— Պու մէմուրուն իսմի Նէ՞ տիր, տէտի:

— Իչթէ քէնտի գարթը:

Պանքէր. - (Եիւքսէք սէտա իլէ.) «Ֆլօնեի, զապթիեք նէզարէթի միւֆէթթիլի, Ֆրանսուա-Միրոն սօգաղը Ն⁰ 39» տէյի օգուտու, վէ իլալէթէն տախի, Մ. Ֆլօնեի պուրա-եա կէթիրին, տէտի:

Խըզմէթ ճի տիչարը չըղընճա, Տէսվինեք շէօյլէ սէօյլէտի:

— Իչպու գարթը սագլաեքն վէ առա ալթիւսթ օլմա-եքն. պու բօլիս մէմուրընըն րահիպէ Մարիտէն Նէ իսթէտի-կինի անլամագ լաղըմ տրը. . . Լիէր սիզէ պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէմէզսէ, եէկէնինիզի պուրաեա կէթիրթտիրին. «Հալտէ գարչըմըզտա իֆատէի հալէ մէճպուր օլաճագլարը տէրքեար տրը:

— Ֆազաթ գօրգուեօրուժ. խանէմտէ բօլիս պուլունմա-սը միւլահաղասը, պէնի, իլիքլէրիմէ գառար պուզ կիպի տօն. տուրուեօր:

— Պօշ լագըրտըլար իսթէմէզ. . . պէքի տիւչարը իզթի-րապ օլմաեա հիչ պիր սէպէպիմիզ եօգ տուր. . . Պունտան պաշգա, պիր գաշ սանիյեքտէն, Նէ եաբաճագլըմըղը պիլէճէ-եիզ:

Վէրիէր՝ հէեհէճանընը զապթ իլէ, եիւզիւնիւ, հէր վա-գըթթի հալինտէ պուլունտուրմաեա սայ իթտի, վէ սալօնուն գաբուսու ալըլարազ, Ֆլօնեի իչէրի կիրտի:

Մէրգուժ, պիր րահիպէ գարչըսընտա պուլունաճագ եէր-տէ, իքի էրքէյին գարչըսընտա պուլունտուղունու կէօրտիւ-կիւնտէ, իզհարը հայրէթ իյլէտի:

Վէրիէր, թապիի հալ իլէ, զապթիեք մէմուրունու պիլ իսթիգալալ, առի պիր սէլամտան սօնրա,

— Սիզ, զապթիեք նէզարէթի միւֆէթթիլի միսինիզ, տէ-յի սիւալ իթտի:

Ֆլուների . - Էվվէթ , միւսիւ :

— Բահիպէ Մարիի կէօրմէք արդուսունու իզհար իթ .
միշտինիզ :

— Էվվէթ , հաթթա իարար տախի իթտիմ , վէ պու իս .
րարմըն մուհիմ սէպէպլէրի օլտուղունու տա պէեան իտէ .
րիմ :

— Օ սէպէպլէրի պանա պիլտիրմէնիզի բէճա իտէրիմ :

Ֆլուների սըզըլարագ :

— Ֆազաթ , միւսիւ . . . տիմէեէ պաշլամըշ իբէն , պան .
քէր , մէրգումուն իֆատէսինի դաթթ իտէրէք :

— Բահիպէ Մարի եէկէնիմ տիր , տէյի պէեան իյլէտի :
Ֆլուների . - (Թէաճճիւպիւ արթարագ .) Վա՛յ . . .

— Էվվէթ , միւսիւ , եէկէնիմ տիր , պունտան պաշգա
խանէմտէ , գըզըմըն եանընտա իգամէթ իտէր , վէ քէնտիսի
դանէթ կէնճ տիր : Պինաէն ալէյհ վիզիթանըզըն սէպէպլինի
սիւալ իթմէեէ հագգըմ վար տըր զանն իտէրիմ : Իմտի , միւ .
սիւ , վիզիթանըզ իտուսուսի սէպէպլէ՞մի տիր , եօգսա զա .
պըթանա պիր սէպէ՞պ մի վար տըր :

Մալիմ օլտուղու իւզրէ , Ֆլուների իշին տազըզալար գըյ .
մէթտար օլտուղունտան , վագը օլան թէէսիւրտէն տօլաեը
ֆէվգէլղանէ սըզըլըեօրտու , չիւնքի քէնտիսի , հէր հալտէ
Միսթիգօեու կէօրմէք , եախօտ հիշ օլմազսա , նէրէտէ պու .
լունտուղունու անլամագ մէրագընտա իտի : Հէր նէ իսէ , Ֆլ .
ուների շէօյլէ ճէվապ վէրտի :

— Ֆիլվագը , միւսիւ , մատտէ դապըթաեա միւթէալլիզ
տիր : Իմտի , վագըթ կէչիւրմէքսիզին րահիպէ Մարի իլէ կէօ .
րիւշմէքլիկիմիզէ միւսաատէ իթմէնիզի մուսիրրանէ բէճա ի .
տէրիմ : Ղայպ իտէճէք վագթըմըզ եօգ տուր : Էկէր թէշէպ .
պիւսիւմիւն սէպէպլինի պիլսէ իտինիզ , պու պապտէ աօլա
թէրէտտիւտ իթմէզ իտինիզ :

— Իշթէ պէն տէ օ սէպէպի անլամագ իսթէեօրում : -
Ֆամիլեանըն պիւեիւկիւ օլտուղում ճիհէթլէ , տէրունը իսա .
նէմտէ ֆամիլեամճա վագը օլան հէր շէյի անլամագ՝ հէմ
հագգըմ , հէմ տէ վագիֆէմ իգթիզասընտան տըր :

— Լաքին պէն տէ պիր էմիէ թապիւիմ : պիզճէ տէ աս .

քէրլէր կիպի էմր՝ մուգատտէս տիր : Պինապէրին եալընըզ
րահիպէ Մարի իլէ կէօրիւշէպիլիւրիմ : չու գատար քի , էկէր
արդունուզ պու իսէ , քէնտիսինէ արդ իտէճէկիմ պազը սի .
վալլէրի հուզուրունուզտա արդ իտէպիլիւրիմ :

— Բէք էյի , միւսիւ :

Պու արա Վէրիէր պիր չան չալմագլա , կէլէն իըզմէթ .
ճիեէ :

— Թարաֆըմտան եէկէնիմէ բէճա իտին , պուրաեա կէլ .
սին , տէտի :

Ֆլուների՝ սալօնտա պուլունան ասմա ստաթա պագտը :
Տագըզալար՝ եէկտիկէրինի թաագիպէն սիւրաթլէ իլէրլէ .
եօրտու :

Խըզմէթճի տիշարը չըզտըգտան սօնրա , սալօնտա տէրին
պիր սուսլուգ հիւքմ իթտի , եալընըզ սաաթըն թրագգասը
իշիտիլիեօրտու :

Սընօլտ Տէսվինեը էլինէ պիր զազէթա ալմըշ օլուպ , նա .
զարը տիգգաթը թէմամիլլէ պունա հասր օլունմուշ կիպի կէօ .
րիւնիւեօրտու , ֆազաթ արա սըրա կէօզլէրի իտէֆիէն բօլիս
մէմուրունա աթֆ իտիլիեօրտու : Վէրիէր տէ , պիր մէշղու .
լիեէթտէ պուլունմագ իւզրէ , սալօնտա եօգարը աշաղը կէ .
զիեօրտու :

Բահիպէ Մարի , սալօնա կէլտիկինտէ , պանքէրէ իսթա .
պէն :

— Աշաղը էնմէմի արդու իթմիշտինիզ , կէլտիմ : Լաքին
սէպէպլինի սիւալ իտէպիլիւրիմ , տէտի :

— Սիզի իսթէմէքլիկիմ , սիզին իլէ բօլիս արասընտա նէ՞
միւնասիպէթ օլտուղունու անլամագ իշին տիր :

Բահիպէ Մարի . - (Հայրէթլէ .) Բօլիս մի :

— Էվվէթ , իշթէ բօլիս միւֆէթթիլլէրինտէն պիրի տէ
սիզի իսթիւնվապ իթմէք իւզրէ պուրատա պուլունուեօր :

Այնի վագըթտա պանքէր՝ Ֆլուների կէօթէրտիկինտէն ,
րահիպէ Մարի՝ մէրգումա տէօնիւպ , Տէսվինեընըն նազարը
տիգգաթընա չարբաճագ եօլտա պիր էնտիշէ իլէ :

— Պէնի իսթիւնվապ մը իթմէք , տէտի :

Ֆլուների . - (Բահիպէնին հուզուրունտա թէվապու իտէ .

բէք.) էլ վէթ, լահիպէ գըղգարընտաշ, քէմալը հիւրմէթէ
սիդի իսթիճվապ իթմէք իսթէրիմ:

— Ֆագաթ անլահամաբորում. նէ՛ պիլմէք իսթէբորում.
նուզ, վէ պէն սիդէ նէ՛ սէօյլէնէպիլիրիմ:

— Սթանիսլաս Տիւմայ իսմինտէ օլան վէ Միսթիգօ լա-
գապընը թաշընան կէնճ պիր ատէմի թանընաթ թանըմատը-
ղընըզը պանա պիլտիրէպիլիմիսինիզ:

Բահիպէ Մարինին լէհճէօի սօլտու, վէ Արնօլտ Տէսվիննը՝
ճիւզիճէ հարէքէթ իթտի իսէ տէ, տայիմա քէնտիսինի գու-
լանմաեա միւզթէտիր օլտուղունտան, վաղիքէթի թէպտիլ
օլմաեբապ, ղազէթատընը օգումաեա տահա զիեատէ տալմըշ
կիպի կէօրիւնտիւ:

Բահիպէ Մարի. — Ֆիլվազը Սթանիսլաս Տիւմայը թանը-
րըմ:

Իշպու իսմ՝ քէնտի հուզուրընտա բէք չօգ քէրրէ սէօյ-
լէնմիշ օլմագլա պէրապէր, Ժիւլ Վէրիէր՝ մէզբիւր իսմի խա-
թըլլամաեարագ:

— Սթանիսլաս Տիւմայ քիմ տիր, տէտի:

Բահիպէ Մարի. — Պու տէլիգանլը քիմէ, Անժէլիք իլէ
պիրիքտէ, Սաքրէ-Քէօր քիլիսէսի ամէլեաթընը զիեարէթ իթ-
մէնէ կիթտիկիմիզ կիւն, արապանըղըն ամէլարընտան պիրինին
ալթընտա գալան պիշարէ տիր: — Անժէլիք, սիդէ, պու տէ-
լիգանլըտան պահա իթմիշ, հաթթա Էօթէն Լուազօնուն իշտի-
վաճը կիւնիւնտէ սիդէ թագաթիմ իյլէմիշ տիր: — Ագըլը, իշ-
կիւզար վէ նամուսլու պիր Բարիսլի տիր: Վէլհասըլ, շայեա-
նը հիւրմէթ վէ բիաեթէթ պիր չօճուգ տուր:

Պատէհու Բահիպէյի մէզպուրէ, Ֆլօնեիէ տօղրու տէօ-
նիւպ, պիր արաղայպ իթտիկի սօղուգ գանլըղընը թէքրար
քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ:

— Զանն իտէրիմ քի, միւսիւ, պանա արզ իտէճէկիլիզ
սիւալ՝ եալընըզ պու տէյիլ տիր, տէտի:

— Էվվէթ, լահիպէ գըղգարընտաշ:

— Սէօյլէին. աճապա պու տէլիգանլը պիր ֆէլաքէթէ
ուղրատը տա, քէնտիսինի պանա թափօիեէ՝ մի իտիեօր:

— Բահիպէ գըղգարընտաշ, էկէր Սթանիսլաս Տիւմայը

կէօրսէ իտիմ, շու էսնատէ սիդի լահաթսըզ իթմէզ իտիմ:

— Մահէլի իգամէթինի՝ մի անլամագ իսթէբորսունուզ:

— Անը պիլիրիմ:

— Օ հալտէ, զիեարէթինիդին սէպէպինի անլահամաեօ-
րում:

— Սիդին անլամատըղընըզը պիր գաշ սէօզ իլէ անլատա-
պիլիրիմ. — Սթանիսլաս Տիւմայ, պու ազլամ, սէյեհաթ
իթմէք իւզրէ իսանէսինտէն չըգմըշ. . . պէլքի շու սաաթտա
մէրգում, չըմէնտըֆէրլէ, մահէլի մագսուտէ կիտիեօր. . .
իմտի, էկէր ֆիլվազը մէրգում եօլճու օլմուշ լսէ, քէնտի-
սինի կէօրմէնէ վէ քէնտիսիլլէ կէօրիւշմէնէ օլ տէրէճէ իհթի-
եաճըմ վար տըր քի, պէն տաթի կիտիպ, անը պուլմագ իս-
թէրիմ. . .

— Պունա պէն նէ՛ եաբապիլիրիմ:

— Բահիպէ գըղգարընտաշ, Սթանիսլաս Տիւմայըն նէ
թարաֆա կիթտիկինտէն խապէրտար օլտուղունուզ զանն օ-
լունուեօր:

— Պէնիմ մի:

— Հաթթա, սիդին էմրինիզլէ կիթտիկի տէ մէմուլ տուր:

Բահիպէ Մարինին լէհճէօի թէքրար սօլտու, վէ պու
սօլկունուգ՝ Ֆլօնեի իլէ Տէսվիննընը նազարը տիգգաթը-
նա թէսաաթիլ իթտի: Պու ճիւմէ իլէ մէզպուրէ ճէվապա ա-
ղազլէ:

— Եանըլըեօրսունուզ, միւսիւ, վէ եանըլմատըղընըզ
ֆարզ օլունաա պիլէ, պէնի իսթիճվապէ նէ՛ հագգընըզ վար
տըր, տէտի:

— Ատալէթին վէ ատալէթէ մէնսուպ օլանլարըն հէր կէօ-
նա վասըթա իլէ իճրաթի թահգըղաթա հագգլարը վար տըր.
պինապէրին պէն տէ, օ հագգ իլէ սիդի իսթիճվապ իտիեօ-
րում, վէ իսթէտիկիմ մալիւմաթը սիդտէն ալապիլէճէկիմէ
էմին օլտուղում իշին, սիդէ միւրաճաաթ իթմիշիմ տիր:

— Էմինմիսինիդ ,

— Էվվէթ , մատտէթէն էմինիմ , Սթանիսլաս Տիւմայըն պուլունտուղու մահէլլի պիլիբրսինիդ , պէն տէ սիզէ , օ մահէլլի պաննա պիլտիրմէնիդի բէճա իտէրիմ ,

Բահիպէ Մարի , Էնտիշէ իշինտէ գալարագ , շու եօլտա միւլահազա իթտի ,

— Շիմտի նէ՝ եարմալը , Աշըգտան աշըղա ճէվապ վէրմէք , վէ Սթանիսլաս Տիւմայըն պուլունտուղու մահէլլի պիլտիրմէք , Արնօլտա , քէնտի հագգընտա շիւպհէ իթմէքտէ օլտուղումու , վէ ալէյհինտէ հարէքթթ իթտիկիմի անլաթմագ , վէ պինապէրին մէրգաւմու թէտպիրլի մուամէլէտէ պուլունտուրմագ , վէ իգթիտարը ու իւմիտլէրիմի պիւթիւն պիւթիւն մահվ իթմէք տիր , իմտի , հէր շէյի իգրար իթմէքտէն իսէ , ինքքար կէլմէք էվլէա տըր ,

Իմտի մէղպուրէ , գարարընը վէրէրէք ,

— Միւսիւ , Եանըլըեօրսունուղ , վէ մուհագգագ տէյի ֆարղ իթտիրլէրինիդ՝ զաննիեաթտան իպարէթ տիր . . . Պէնիմ , բօյիս իլէ հիշ պիր իշիմ եօգ տուր , վէ սէօյլէտիկինիդ շէյլէրէ տայիր տալա մալիւմաթըմ պուլունմամագտա տըր : Պինապէրին նէթիճէսի պուլունմաեան պիր միւքեալէմէեէ պունտան տահա զիեատէ տէվլամ իթմէք պէյհուտէ տիր , տէտի ,

Մէղպուրէ , պու սէօղլէրտէն սօնրա , սալօնուն գարուսունա տօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն , Մ. Ֆլօնեի՝

— Բահիպէ գըղգարընտա՛շ , րահիպէ գըղգարընտա՛շ , բէճա իտէրիմ պիր տագըղա տահա տուլուն , տէյի պէեան իլլէտի ,

— Նէ՝ ֆայտէսի վար ,

— Բէշէպպիւսիւմիւն սէպէպի մուհիմմ օլտուղունու սի-

զէ սէօյլէտիմ , լաքին օ սէպէպի անլաթմատըմ . մատտէ՝ պիր ճինաեէթէ տայիր տիր ,

Տիշարը չըգմագ իւղրէ պուլունան րահիպէ Մարի տուրտուղու կիպի , Արնօլտ վէ Վէրիէր տաթի տէհշէթլէ պիրիպիրինէ պագըշտըլար ,

Բահիպէ . - Ճինաեէթ մի ,

Ֆլօնեի . - Էվվէթ , զարիպ վէ անլաշըմագ պիր ճինաեէթ : (Պանքէրէ խիթապէն .) Ֆամիլեանըղա տայիր պիր ճինաեէթ , միւսիւ ,

Վէրիէր . - (Բէնկի էօլիւ բէնկի կիպի սօլարագ .) Ֆամիլեամա տայիր մի ,

Ֆլօնեի . - Շիւպհէսիդ պիլմէեօրսունուղ , Շէօյլէ քի իշլէրինիդին քէսրէթինտէն նաշի զալիպա զաղէթալարը օգուամեօրսունուղ , եաթսօտ զայպ օլան վէ պէլքի տէ դաթլ իտիլմիշ պուլունան ատէմին իսմինէ տէ տիգգաթ իթմէմիշսիւնիդ տիր ,

Վէրիէր . - (Հէեէճանընը մէնն իթմէեէ ֆէվգէլատէ ճահտ իտէրէք .) Նէ՝ շէյտէն պահս իթտիկինիդի պիլմէեօրում : Գաթլ օլունտուղու զանն օլունան ատէմին իսմի նէ՝ տիր ,

— Էթիէն Պէրօ տուր ,

Տօղրուտան տօղրուեա վուղու պուլան իշպու տարպէեէ պէքլէնտիկի իշին , Վէրիէր՝ ալթիւսթ օլմատը , վէ քէնտիսի տէ թէքրարլաեարագ ,

— Էթիէն Պէրօ՝ մու . գայնըմ պու իսիմլէ թէսմիեէ օլունուր իտի : Մէրգում օթուղ սէնէ գատար էվվէլ Հինտիսթանա կիթմիշ օլտուղու հալտէ , օլ վագըթտան պէրու քէնտիսինտէն հիշ պիր խապէր ալմամըշ իտիք . պինապէրին քէնտիսինի էօլմիւշ զանն իտիեօրտուգ ,

— Պու զաննընըղ եանըլ տըր , Էթիէն Պէրօ՝ Գալկիւթատան ալտէթինտէն սօնրա Էնմիշ օլտուղու օթէլտէն պիր թագըմ ճանիլէր մարիֆէթիլէ աշըրըմը , վէ կէթիրտիկի սէրվէթին զապթ վէ զասպ իտիլմէսի իշին գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ տիր ,

Պու արա Արնօլտ Տէսվինեը՝ քէնտիսինէ գաթան չումու-

լի օլմանեան վագրալարը տինլէրճէսինէ ֆիթուրսուզնա տու-
րուեօրտու, վէ ժան վէրիէր իսէ, հէման ագլը պաշընտա
օլմանարագ, օտաար տէրունինտէ պիւսիւք տտըմլար իլէ տօ-
լաշմագտա իտի:

Բահիպէ. — Լաքին, մէմուր էֆէնտի, Սթանիսլաս Տիւմա-
յըն պու տէհշէթլի ճինսեթտէ մէտիսէլի պուլունմասը գա-
պիլ տէյիլ տիր:

— Էվվէթ, բահիպէ գըզգարընտաշ, պու տէտիկինիզ
տօղրու տուր. Լաքին մէրգում, ճանիլէրտէն իքիտինն իզինի
պուլմուշ օլապիլիր:

— Դէնտիսի մի. օ չօճու՞գ մու:

— Էվվէթ:

— Փագաթ նա՞սըլ օլապիլիր:

— Օ ճանիլէրի իսմէն պէն տէ թանըրըմ. Լաքին քէնտի-
սի կէօզիւլէ կէօրմիւշ տիր:

Արնօլտ՝ կիլեօթին ալէթինին ալթընտա պուլունուրճասը-
նա տիթրէտի, վէ Ֆլօնեի տէ շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Պու կիւն պիթթէսատիւֆ պիր էվէ կիթտիմ քի, օ-
րատա բէք չօգ շէյէ վագըֆ օլտում:

— Էթիէն Պէրօեու աշըրմագ իշին գուլանըմըշ օլան ա-
րապանը պուլտում:

— Պու արապատա արապանընն օթուրտուղու իսկէմէ-
տէ, Էօթէն Լուաղօ նամ տէլիգանընն տիւսիւն կիւնիւ, Միս-
թիգօ, պիր միտալեա պուլմուշ քի, պու միտալեանըն տարապ
իտիլմէսինտէ պիր էօզիւր մէվճուտ օլտուղունտան, սուհուլէթ-
լէ թանըլապիլինմիշ տիր: Միսթիգօ, պու միտալեանը,
շիւպհէ իթտիկիմ ատէմէրտէն պիրինէ սաթմըշ իմիշ, Շիմտի
թէքրար իտէրիմ, պէն մէրգումլարը իսմէն թանըտըղըմ հալ-
տէ, Միսթիգօ քէնտիլէրինի կէօրմիւշ տիր: Պինապէրին, պէլ-
քի շու սաաթտա մէրգումլարը նէրէտէ պուլաճաղըմը պիլիր:
Անլաշըլարընա կէօրէ, ճանիլէր իւշ քիշի օլուպ, պունլար-
տան իքիտինն իզինի պուլտում. իւշիւնճիւսիւնն իզինի տէ
պուլաճաղըմ:

— Պու կիւնէ գատար հէր կէօնա մալիւմաթտան մահ-
րում գալըպ, պիր էմարէ էլտէ իտէմէմիշ իտիք, վէ պու

ճանիլէրի նէրէտէ արաեաճաղըմը պիլմէտիկիմիզտէն, հիշ
պիր իշ կէօրէմէեօրտուգ:

— Պու կիւն իսէ, օլտուգճա պիր ըշըգ հասըլ օլտու:

— Միսթիգօեու կէօրտիւկիւմտէ, ամիրլէրիմէ կիտիպ, ի-
շի անլաթ ապիլէճէեիմ:

— Օլ վագըթ իճապը իճրասընա իպթիտար իտէճէկիմիզ-
տէն, սիգի թէէմին իտէպիլիրիմքի, արատան չօգ վագըթ կէշ-
մէտէն, Էթիէն Պէրօնուն ինթիգամը ալընաճագ տըր:

Պու արա վէրիէր, տէրունը օտատա եիւրիւմէքտէն
տուր օլմուշ գըմըլտանմագաղըն վէ սայրի պիրուհ հալ-
տէ տուրմուշ օլուպ, տէհշէթլէ Արնօլտա պագըեօրտու:
Փիքրինտէն տէ, — Իշթէ շիմտի մահվ օլտուգ, տէյի տիւշիւ-
նիւեօրտու:

Հալ պու քի Արնօլտ՝ զանէթ հալը սիւքիւնէթտէ կէօրիւ-
նիւպ, օտտագլարընտա զարիպ պիր թէպէսիւմ միւշտէտէ
իտիլմէքտէ իտի:

Կէնճ բահիպէ, մէրգումլարըն թավրու հարէքէթինտէն
տօլանը թէաճճիւպտէ գալարագ, քէնտիլէրինէ պագըեօր-
տու:

Ֆլօնեի՝ քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Բահիպէ գըզգարընտաշ, Սթանիսլաս Տիւմայը վագըթ
կէշիրմէեքէք կէօրմէք խասասընտաքի արգումուն նէ տէրէ-
ճէ մուհիմ սէպէպէ մէպի օլտուղունու շիմտի անլատընըլ:

— Պիր գաշ ալլարտան պէրու գաթիլլէր՝ հէր կէօնա թէ-
տապիրի պասիրէթքեարանէի պիլ իթթիսազ, եագալարընը
էլէ վէրմէմիշլէր տիր: Հալ պու քի պունտան սօնրա քէն-
տիլէրինի ուղուն միւտտէթ սէրպէսթ պրագամագ, ճայիզ տէ-
յիլ տիր:

— Ճանիլէրէ գուրպան օլան պիշարէ, Ֆիմիլեանըլա մէն-
սուպ տուր, շիւնքի սիզ տէ Մ. վէրիէրին եէկէնիսինիզ, վէ
Մ. վէրիէրին տէ, Միսթիգօնուն պուլունտուղու մահէլլի
պիլտիրմէնիզ իշին, պէնիմէ պէրապէր սիգէ բէճա իտէճէ-
կինէ էմինիմ, վէ պու մահէլլի էօյրէնտիկիմտէ, մէրգումու
(Միսթիգօեու) պուլմագ իւզրէ անինտէ եօլա չըգաճաղըմ:
Պանքէր. — (Տօտագլարը տիթրէեքէք.) Էվվէթ...

էվվէթ . . . սէօյլէերին եէկէնիմ . . . Մատէմ քի գաթլ օլու . նան քիմնէ՝ եազըն խըսըմըմըդ տըր , էթիէն Պէրօ տուր , ինթիգամը ալընմագ կէրէք տիր :

Օլ էանատէ բահիպէ Մարինին զիհնինտէ , եէկտիկէրինէ մուշայիր պին տիրլիւ թէֆէքքիւրաթ ճէվէլան իտիեօրտու :

Մէրգումէ , հագըգէթի հալի իգրար իթմէք իշին ազըլընը ալմագ իւզրէ իքէն , տուրտու . իւնքի հագըգէթի հալի իգրար իթմէ , Արնօլտ Տէսվիններն , վէ պունուն հիւքմիւնէ թապի օլան պանքէր վէրիէրին հիտտէթլէրին իւզէրինէ տավէթ իտէճէկի , վէ պունլար՝ հիտտէթլէրին պիր գըսմընը Անթէլիքէ հասր իտէճէքլէրինտէն , մէզպուրէեի տահազիյատէ պէտպաթ պիր հալէ վազ իլէեէճէկի տէրքնար իտի , իմտի , ճինսեթի վազըն ճէզասըզ պրագըլսա պիլէ , իթիեարը սիւքիւթ իթմէք էվլէա օլուպ , շու հալտէ , բահիպէյի մէզպուրէ ,

— Միւսիւ , թէքրար իտէրիմ քի , պէն Մ Տիւմաեք հիշ պիր խըզմէթէ թայեին իթմէտիմ . նէրէտէ օլտուղունու պիլմէմ , վէ սիզէ մայիւմաթ վէրէմէմ , տէտի , վէ պատէհու մէզքիւր տայրէտէն տիշարը չըգտը :

Ֆլօնեի . - (Մէյեուսիեթի հագըգիեէ իլէ .) նէ՝ պէտպաթլըգ . . . մագսէտէ էրիւտիկի վէ իշ կէօրիւլէպիլէճէկի հիտտ իտիլտիկի , վէ ճանիլէրին տէրտէսթի եազըն կէօրիւտիկի պիր սըրատա , պէօյլէ հէր իւմիտին մահլ օլտուղունու կէօրմէք՝ ազ թէէսսիւֆ իտիլէճէք հալէրտէն տէյիլտիր : — Մութլագա պու իշին իշինտէ , պիր շէյթան վար տըր : — Օ տէլիգանլընն նէ՝ վագըթ ալտէթ իտէճէկիին քիմ պիլիր . . . քէօր քէօրունա քէնտիսինն նէ՝րէտէ արամալը , Պունճա պօշ վագըթ կէյիլիտի , պունտան սօնրա տաթի խայլի վագըթ զայ օլաճագ տըր :

Ֆլօնեի՝ քեամիլէն եէյիս իշինտէ օլարագ , սալօնու թէրք իթմէյէ հագըլանըրքէն , քէնտիսինն տօղրու իլէրլէմիշ օլան Արնօլտ Տէսվիններ՝ եավաշճա ումուղունա վուրարագ ,

— Միւսիւ , եանըլընօրսունուղ , տէտի :

Ֆլօնեի . - (Իշպու միւտաթէլէտէն տօլանը թէաճճիւպ իտէրէք .) Եանըլընօրսունու :

— Էվվէթ . Սթանիւլաս Տիւմայ , զանն իտէրիմ քի , մէզհէպին ինթիլարինէ չարչան պիր շիրքէթին խըթմէթինտէ տիր , բահիպէ Մարի տէ պու շիրքէթէ տաթիլ օլուպ , պունլարըն նիզամնամէսի իսէ , իէֆիգլէրի հագըգընտա թէմամիլլէ սիւքիւթ իտիլմէսինն էմի իտէր : — Իմտի , բահիպէ Մարի , նիզամնամէլէրի իսիւֆընտա հարէքէթ իթմէքսիգին սիզէ ճէվապ վէրէմէզ իտի : Եօգսա պուլուշունուղ բէք թամամտրր . շէօյլէ քի Սթանիւլաս Տիւմայ , պու ազշամ , բահիպէ Մարինին էմրի մուճիպինճէ Բարիստէն հարէքէթ իթմիշ տիր :

Վէրիէր՝ թարիֆ օլունմազ պիր հարէքէթլէ Արնօլտա պագմագտա , վէ մէրգումուն իթատէսինն մագսէտի նէ օլտուղունու տիւլիւնմէքտէ իտի :

Ֆլօնեի . - Բահիպէ Մարինին՝ Միսթիգօեու նէրէեէ կէօնտէրտիկինն սիզ պիլիեօրմուսունուղ :

Արնօլտ . - Էվվէթ . թէսատիւֆէն անլատըմ :

— Պանա պիլտիրի՝ րմիսինիլ :

— Կիլլէմէեէ սէպէպիմ եօգ տուր , վէ մատէմ քի մատտէ , տօթու վէ շէրիքի պուլունտուղում Մ . Ժիւլ Վէրիէրին եազըն ազրապասընտան պիրինն գաթիլլէրինն ախլ ու կիւրիֆթ իթմէքտէն իպարէթ տիր , Միսթիգօեուն կիթտիկի մահէլլի սիզէ պիլտիրմէքտէ , հագըգի մէնֆատթլմ տա վար տըր :

— Վայ սիզ Մ Ժիւլ Վէրիէրին շէրիքի՝ միսինիլ :

— Էվվէթ . տիմէք օնա տայիր օլան հէր շէյին պանա տա թէալլիւգիւ վար տըր : Սթանիւլաս Տիւմայ , Էնտրէ-Լուար թէալլէթի տաթիլինտէ Պլէրէ նամ մահէլլէ , եա կիթտի , եաէալլէթի տաթիլինտէ Պլէրէ նամ մահէլլէ , եա կիթտի , եախօտ պու ազշամ կիտէճէք տիր . զալիպա շիրքէթլէրինն օրաճա պագը իշլէրի պուլունտուղունտան , խայլի կիւն տէ օմահէլլտէ գալաճագ տըր :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , տիմէք Միսթիգօեու պուլմագ իշին Պլէրէեէ կիթմէլիեիմ :

Ֆլօնեի տիշարը չըգմագ իւզրէ իքէն , Տէսվիններ ասըլը սաաթա պագըպ , մէրգումու պիր ազ տահա ալըգօյմազա սէպէպլէրի պուլունտուղու ճիհէթլէ :

— Մ . Վէրիէրէ խապէր վէրտիկինիլ տէհէթլի ճինսեթ

հազարն տա քէնտիտինէ թափսիլաթ իթա իթմէտէն մի կիտի-
ն օրսունուզ, տէյի պէտան իյլէտի :

Պանքէր . - Ֆիլվազը, միւսիւ, պու խուսուստա թափ-
սիլէն մալիւմաթ ալմաեա իհթիեաճըմ վար տըր : Տիւշիւ-
նիւն պիր քէրրէ քի, մատտէ, գաթլ ու թէլէֆ իտիլտիկինի
պէտան իյլէտիկինիզ գայնըմ հազարն տա տըր :

Ֆլօնեի . - Գաթլ ու թէլէֆ իտիլտիկինի զանն իտիեօ-
րուզ . լաքին Բարիստէն կէլիպ, Ժուպէր սօգաղընտա վազը
Օթէլ տէզ էնտէ էնտիկի կիւն զայպ վէ նապէտիտ օլտու-
ղունու մահազգազ պիլիրիզ :

Արնօլտ . - Ֆազաթ պու քէյֆիեթ ֆամիլեաքնա
նա՞սըլ խապէր վէրիլմէմիշ . նա՞սըլ Մ. Վէրիէր պու վազընտան
խապէրտար օլմամիշ :

Ֆլօնեի . - Էթիէն Պէրօնուն խըսըմտըր զապըթաճա
հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր :

Պանքէր . - (Արնօլտուն պէլլիսիղճէ վազը օլան պիր ի-
շարէթի իւզէրինէ .) Միւսիւ, հիշ օլմաղսա, ճինաեթիին նէ՞
սուրէթլէ վազը օլտուղունու պիլտիրին :

Ֆլօնեի . - (Քէզալիք սաաթա պաղարազ .) Միւսիւ,
պիր ան էվվէլ Սթանիօլա Տիւմայը պուլմազ իսթէրիմ . րէ-
ճա իտէրիմ, պէնի ալըգօյմաերն :

77

Պանքէր . - Պիր գաշ տաղըգա էրքէն եախօտ կէճ մէր-
գումու պուլմանըգտա էհէմիեթ եօգ տուր :

Ֆլօնեի . - Աֆվ իտէրսինիզ, միւսիւ . րէք պիւեիւք է-
հէմիեթի վար տըր : Թուրա կիտէն գաթարլարըն վազթը
հարէքթիլէրինի պիլիրիմ . - Էկէր Որլէան չըմէնտըֆէրի մէվ-
գիֆինտէ Միսթիգօեու պուլապիլտէ իտիմ, Պլէրէեէ գատար
արգասընտան կիթմէեէ մէնպուր օլմաղ իտիմ . - Ավտէթիմ-
տէ, կէլիպ, արղու իթտիկինիզ խուսուսաթը սիզէ թէմա-
միլէ պիլտիրիմ :

Արնօլտ . - Եալընըզ պիր սիւալ տահա արղ իտէեիմ . օն-
տան սօնրա սէրպէսթսինիզ . - Պու պապտէքի մալիւմաթը
քիմաէն ալտընըզ :

— Բօլիս մէմուրլարընըն Ալլահը օլան թէսաաիւֆ սաեէ-
սինտէ պազը մալիւմաթ ալտըմ :

— Էթիէն Պէրօնուն գաթիլլէրի զանն օլունան իքի քիշի-
նին իսիմէրինի պիլիե՞օրմուսունուզ :

— Էվվէթ, միւսիւ, պիլիրիմ :

— Քիմէր տիրլէր :

— Ինկիլթէրատա պիր խըսըրզ գումրանեաքնըն ատէմ-
լէրի օլուպ, Լօնտրատա իտամ ճէզասընա մահքիւմ իտիլմիշ-
լէր իքէն, պիր ատէմին եարտըմ յա հապստանէտէն ֆիրար
իթմիշ պուլունան իքի Իրլանտալը տըրլար :

Տէսվինեը թէքրար սաաթա պաղար : Օլ էսնատէ սաաթ
սէքիլի չարեէք կէշիեօրտու : Այնի վազըթտա մէրգումուն
սիմասընտա մէմուռնիյեթ թէպէսիւմիւ հուսուէ կէլտի,
վէ բօլիս մէմուրունա իսթմապէն :

— Միւսիւ, արթըգ սիլի ալըգօյմազ իսթէմէեիզ . - Վա-
զիֆէնիդին սէվզ իթտիկի թարաֆա կիտէպիլիրսինիզ, վէ ալ-
տէթիինիզտէ, ճինաեթի վազընտա ֆէվգէլատէ ալէազա-
տար օլան Մ. Վէրիէրէ թափսիլաթ իթտընա հիմմէթ իթմէ-
կի խաթըրտան չըգարմանն, տէտի :

— Մ. Վէրիէրէ վիլիթա վէրմէեի վատ իթտիմ, վէ վա-
տըմը տա թութաճաղըմ :

Բօլիս մէմուրու պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, օ-
թէլին տօլամպաճըր եօլլարընտան կէշմէսինէ րէհպէր օլմազ-
իւզրէ պիր խըզմէթ քեար կէլմէսինէ պէրլէմէեերէք, սալօն-
տան չըգալ, վէ Վէրիէրէ Արնօլտուն եանընա եազլաշարազ,
պօղուզ պիր սէտա իլէ :

— Իքիմիզ տէ զայպ օլտուգ, պու ատէմ իղի պուլմուշ,
պու իղի պրազմաեաճաղ տըր, տէտի :

— Պէնտէն իյզահաթ իսթէմէեին, վէ տիւշարը տէհշէթ
տէ օլմաերն : Եէտինիզտէ ազշէ վա՞ր մը տըր, օնու պանա
սէօյլէեին :

— Ազշէ մի :

— Եվ վե՛ր, ճիշտանընդոտա ազնե՛նիդ վա՛ր մը տըր . պե-
նիմ՝ եանըմտա եալընըդ պիր գաշ լուի ալթու՛նու մէվճուտ
տուր :

Վէրիէր, ճիշտանը շէրիքինին էլինտէն ալըպ աշտը , վէ
տէրունինտէ պուլունան իւշ ատէտ պին ֆրանգլըգ պանգ-
նօթու ալարագ :

— Պու քեաֆի տիր . քէսպի սիւքիւնէթ իտին , վէ ֆիք-
րինիզտէքի ալթիւսթիւկիւ եիւզիւնիւզտէն կէօսթէրմէեին ,
— Եկէր զայպուպէթ իթմէկէ մէճպուր օլուր իսէմ , պունտան
տօլաեը տիւշարը էնտիշէ օլմաեըն , վէ մուհլիք տիւշմէնիմիզէ
եազընտան նէզարէթ իտին , տէտի :

— Եէկէնիմէ՞ մի :

— Եվ վե՛ր , բահիպէ Մարիեէ . . . շիմտիլիք պէն կիտի-
եօրում , եազընտա եինէ կէօրիւշիւրիւզ :

Արնօլտ , պաշգա պիր քէլիմէ պիլէ իլալէ իթմէեէրէք ,
վէ Վէրիէրին քէնտիսինէ արզ իթմէք իթմէտիկի սիւալլէրէ
պէքլէմէեէրէք , իշ օտաեա կիթտի , վէ շաբգասըլլա բար-
տըսիւսիւնիւ կիսինտիւքտէն սօնրա , օթէլտէն չըգտը , վէ ա-
ճէլէթէն եազընտաքի արապալըղա պիլ ազիմէ , պիր արա-
պաեա բաքիպէն , արապաճըեա ,

— Եկէր պէնի պիր չարեէքտէ Պասթիլ մէյտանընա կէօ-
թիւրիւրսէնիդ , սիզէ եիկի՛րմի ֆրանգ վէրիւրմ , տէտի , վէ
ֆիրվագը օն պէշ տազըգատա արապա մահէլլի մադսուտէ
վասըլ օլտու :

Պատէհու Արնօլտ , հէման գօշարագ , մայիւմիւմիւզ օլ-
տուղու իւզրէ . իհթիեթէն թէրք իթմէմիշ օլտուղու Պօ-
մարշէ պուլվարընտաքի քէօկէ տօզրու հարէքէթ իթտի :

0 կիճէ դաեէթ գարանլըգ իտի :

Եթիէն Պէրօնու՛ն գաթիլի՛ Բարիստէն զայպուպէթ իթ-
տիկինի , ֆագաթ ալտէթինտէ , պէր միւթատ վէրտիկի իւճ-
րէթի եինէ վէրէճէկինի գաբուճուեա վատ իթմիշ իտի : Գա-
բուճու գարը , տէրունինտէ քիմնէ օլմաեան , վէ գանատլարը
գաբալը օլմասընտան նաչի կիւնտիւզ տաթի գարանլըգ պու-
լունան քէօկէ պիլէ աեագ պասմամըշ իտի :

Արնօլտ , տայիրէսինէ կիրտիկինտէ , մու՛մ եազըպ , պիր

տօլապ աշտը , վէ պիր եօլճու էլպիսէսի թագըմը՝ չըգարըպ ,
կիսինտիկի կիպի , պաշընա էյրէթի պիր սաշ վէ եիւզիւնէ
էյրէթի պիր սագալ թագտը , վէ շաբգասընը տաթի կիսի-
նիպ , վէ ճէպինէ պիր ըէվօլվէր պիր գաշ խարթուճ , վէ
պիր գամա գօեուպ , տօլապհ գաբատըգտան վէ մուճու
սէօնտիւրտիւքտէն սօնրա , ասլա թանըլմազ պիր քիսվէթլէ
քէօկտէն տիւշարը չըգտը , վէ տիկէր պիր արապաեա բաքի-
պէն , Օրլէան մէվգիֆինէ կիթտի :

Թուրա ապիմէթ իտէն էքսրէէս գաթարը , պէշ տազը-
գատան պէրու հարէքէթ իթմիշ օլուպ , էյրէթի սագալը վէ
սաշըլլա պիր Ալմանեալըեա պէնղէմիշ օլան Արնօլտ՝ ըթա-
սիօն սալասընըն գարանլըգ պիր թարաֆընտա գանաթէ իւզէ-
րինտէ օթուրտու , վէ քէնտի քէնտիեէ շու սէօլլէրէ սէօյ-
լէտի :

— Յիճօնի՛ վագթ ու զէմանըլլա պուրաեա վասըլ օլմուշ
օլամաեաճաղընտան , պիր աղ էվվէլ հարէքէթ իթմիշ օլան
գաթարա բաքիպ օլմուշ օլամազ , եա սաաթ տօզուղու գըրգ
պէշ կէշէրէք , եախօտ սաաթ օն պիրի եիկիրմի պէշ տազըգա
կէշէրէք հարէքէթ իտէն գաթարա բաքիպ օլապիլէճէք տիր :
Հէր հանկըսընա տաթի բաքիպ օլտա , շիւպհէսիզ եօլա չըգ-
միշ օլան Միսթիգօեա , Պէրէեէ մուլաալլէթ իթմէզտէն էվ-
վէլ գավուշամաեաճագ տրր : — Պէն քէնտիսիլլէ պիր վագթթ-
տա , վէ պէլքի տէ քէնտիսինտէն էվվէլ Պէրիքէ մուվասըլլէթ
իտէճէեիմ : — Պիր տիկէրի օլտա , հէր իւմիտ , մահվ օլուր իսէ
տէ պէնիմ իչին հիշ պիր իւմիտ մահվ օլմամըշ տըր :

Վագթ կէշիեօրտու :

Ժիւլ Վէրիէրին շէրիքի՛ սաաթ Գու ԿՅ տազըգա կէշէ-
րէք հարէքէթ իտէճէք օլան էքսրէէս գաթարը իչին պիլէթ
վէրէն տայիրէեէ տիգգաթ իթմէքտէ իտի իսէտէ , Յիճօնի մէյ-
տանա չըգմաեօրտու : Նիհաեէթ պիլէթ տարիեէսինին գաբա-
նաճաղը խապէր վէրիլտիկինտէն , Արնօլտ կիտիպ , Ամպուազա
կիթմէք իւզրէ պիրինճի մէվգիտէն պիր պիլէթ ալտը , վէ ա-
րատան իւշ տազըգա կէշտիկի հալտէ , հարէքէթ իթմէք իւզ-
րէ պուլընան գաթարա բաքիպ օլտու , ֆագաթ բօլիս մէմու-
րու էլան մէյտանա չըգմատը : Սէպէպի տէ շու իտի :

Ֆլոնեի՝ ժիւլ Վերիերին խանէսինտէն չըդարգտան սօն-
րա, պապա Լօրիօնուն նէղտինէ կէլէրէք, վէ մէրգուսուն պիր
արապասընա օթուրարագ,

— Իօթէտիկիմ մալիւմաթը ալտըմ՝ Զարուգ պէնի, Ֆը-
րանսուա-Միրօն սօգաղընտա 39 նիւմէրօլու խանէմէ կէօ-
թիւր: Օրատան տա, սաաթ տօգուղու գըրգ պէշ տազըգա
կէշմէղտէն էվվէլ, Օրլէան մէվգիֆինէ վասըլ օլմագ իսթէրիմ,
տէյի պէյան իյլէմիշ իտի:

Պապա Լօրիօ. — Օ սաաթտա պիղ օրաեա վասըլ օլմա-
եըղ տէյի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, օլ պապտէ պիր սէօղ սէօյ-
լէմէերիպ, աթընը շիտտէթլէ գամէլլատը:

Ֆլոնեի, քէնտի խանէսինտէ, պիր միգտար ազչէ ալա-
նա գատար տուրուպ, անտէն քէմալը սիւրաթլէ արապա
մէվգիֆինէ կէլտի, ֆագաթ թամ օլ էսնատէ, գաթարըն
հարէքէթ տիւտիւկիւ շալընմագտա օլտուղունտան, բօլիս մէ-
մուրու՝ գաթարը մէղքիւրէ եթիշէմէտի, լաքին ասլա հիտ-
տէթ վէ սապըրսըղըգ իղհար իթմէերիպ, սաաթ օն պիրի եի-
կիրմի պէշ կէշէրէք հարէքէթ իտէճէք օլան տիկէր գաթարըն
վազթը հարէքէթինի թահգըգ իյլէտի, վէ պապա Լօրիօնուն
եանընա կիտիպ,

— Պու գաթարա բաքիպ օլաճաղըմ, իմտի պէնի պիր
լօգանթաեա կէօթիւրին տէ, օրատա պիրլիքտէ թաամ իտէ-
լիմ, հայվանըն տա պիր աղ բահաթ իթսին, տէտի:

Լուաղօ վէ Ֆլոնեի, Օրթիթալ պուլվարընտա վազը պիր
լօգանթաեա կիթտիլէր:

.....

Թրիւպինին, քիւշիւք պիր շանթաեը համիլէն, աճէլէ-
թէն, Ֆլէշիւք սօգաղընտաքի խանէսինի թէրքլէ, Օրլէան
մէվգիֆինէ կիթտիկինի կէօրտիւք:

Մէրգում, էսնտի բահտէ, Պլէրէեէ կիթտիկինի Ար-
նօլտ Տէսվինեբեա խապէր վերմէսի լաղըմ իտի տէյի տիւ-
շիւնիւպ, մէվգիֆ լօգանթասընա կիրտիկինտէ, թաամ իթ-
տիկի սըրատա, ինկիլիզէ պիր թէղքիւրէ եաղըպ, իշիթտիկի
սէօղէրի, վէ Միթիգօնուն հարէքէթ իթտիկի սաաթը ի-

շար, վէ պատէհու իշպու թէղքիւրէերի, պիր համալ վասըթա-
սըյլա լը իէլթիէ սօգաղընա իրսալ իյլէտի: Իշթէ պու սայէ-
տէ Արնօլտ Տէսվինեբ, Միթիգօնուն հարէքէթի տհվալի
հազգընտա միւքէմէլէն քէսպի մալիւմաթ իթմիշ իտի:

Թրիւպի՝ թաամընը պիթիւրինճէ, Ամպուաղա կիտէճէք օ-
լան գաթար իշին պիր պիլէթ ալտը, վէ Ամպուաղա մուվա-
սըլէթինտէ տաթի, շէհրի մէղքիւր իլէ Պլէրէեէ արասընտաքի
սէքիղ տօգուղ քիլօմէթրօլուգ մէսաֆէի գաթ իթմէք իւզ-
րէ պիր արապա քիրալաեաճաղընտան, Միթիգօտան աղալ-
լի պէշ եաթօտ ալթը սաաթ էվվէլ մուվասըլէթ իտէճէկի մէ-
մուլ իտի:

Արնօլտ Տէսվինեբ այնի միւլահաղա իլէ, Ամպուաղա
կիթմէք իւզրէ պիր պիլէթ ալմըշ իտի:

Թրիւպի, սաաթ սէքիլի էլլի եէտի տազըգա կէշէրէք,
շէհրի մէղքիւրէ մուվասըլէթինտէ, Պլէրէեէ իշլէեէն ումումի
արապալար իտարէսի մէվճուտ օլուպ օլմատըղընը սիւալ իթ-
տիկին տէ, — Պուրատան կիտէն արապա՝ սապահըն սաաթ
իւշ պուշուղունտա հարէքէթ իտէր: Պունուն իշին տէ, քէօր-
րիւնիւն տիկէր թարաֆընտա վազը լօգանթատա մէվճուտ օ-
լան արապա իտարէսանէսինէ իսմինիլի գայտ իթտիլմէլիսի-
նիլ, ճէվապը վէրիլտի:

Թրիւպի, խուսուսի պիր արապա թէտարիք իթմէք իշին
խայլի վազըթ լաղըմ օլտուղունու, վէ կիճէնին օրթասընտա
Պլէրէեէ մուվասըլէթինտէ, հիշ պիր շէյ իսթիֆատէ իտէմէ-
եէճէկինի տիւշիւնէրէք, բօթա արապասը իտարէսանէսին-
տէ իսմինի գայտ իթտիլմէկէ կիթտի:

Միթիգօեա կէլինճէ, պու տա, սաաթ Տ ի 35 տաղը-
գա կէշէն էքսբէէս գաթարընա բաքիպ օլուպ, եարը կիճէ-
եր եարըմ սաաթ կէշէրէք, Թուր մէվգիֆինտէ էնտի, վէ
եր եարըմ սաաթ կէշէրէք, իսթիգօն հարէքէթինի պիթթահ-
Պլէրէեէ կիտէն գաթարըն վազթը հարէքէթինի պիթթահ-
գըգ, իրթէսի սապահ, եաթմագ իւզրէ պիր օթէլէ կիթտի:
Արնօլտ Տէսվինեբ՝ եաղընէն մէրգուսու թտաղիպ իթ-

մէքտէ օլուպ, սաաթ պիրի իրի տազըգա կէշէրէք, Ամպուա-
ղա վասըլ օլտու, վէ քէնտիտի տէ, Թրիւպի կիտի, ֆագաթ
Սլմանլարա մաթսուս պիր թէլէֆֆիւզ իլէ, Պլէրէեէ նէ վասը-

Թա իլէ կիտիտիկինի թահգրգ իյլէտի :

Թապիի Արնօլտ Տէսվինեը տալիս, Թրիլպիեէ վէրիլէն ճէվապը ալարադ, քէնտի խամինի գայտ իթտիլիպ, պատէհու վագթընը կէջիլմէք իւզրէ, լօգանթանըն սալասընա կիրտի, վէ էթրաֆա կէօզ կէզտիլիք քէն, Թրիլպիեի կէօրինճէ, պիրտէն պիրէ սարսըլտը :

Թրիլպի՝ հէր նէ գատար հէր քէս իչին թանըլմազ պիր գըեաֆէթտէ իտի իսէ տէ, եինէ Արնօլտ, մէրգուսու թանըեապիլտի, վէ օթուրմուշ օլտուղու մասաեա եազլաշտըլընտա, Թրիլպի, պաշընը եօզարը գալտըրըպ, ֆագաթ թանըեամաղընտան, Վէրիէրին շէրիքի տահա զիեատէ եազլաշտը, վէ ինկիլիզճէ վէ ալագ սէտա իլէ :

— Տիշարը չըգ... սէնինլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի :

78

Թրիլպի՝ Արնօլտու սէսինտէն թանըեարադ, տէրհալ աեաղա գայգըպ, սօգաղա չըգտը, վէ գալտըրըմտա պէրլէտի, Պիր գաշ սանիլյե սօնրա, Արնօլտ, շէրիքինին նէզտինէ կէլտիկինտէ, Թրիլպի, ինկիլիզճէ :

— Նաւըլ օլտու տա սիզ պուրատա պուլունուեօրսու-նուզ, նէ վագը օլտու, տէյի սիւալ իթտի :

Արնօլտ. — Վէխիմ վագըլար օլտուղունտան, սանա թէսատիւֆ իթտիկիմտէն տօլաեը մէմնունում : — Բօսթա ա-րապալըլընտա խամինի գայտ իթտիլիպին մի :

— Էվվէթ :

— Էշեան վա՛ր մը տըր :

— Եալընըզ տէօրթ լիպրա աղըրըլընտա խաֆիֆ պիր չանթամ վար տըր :

— Հայտէ չանթանը կիթ կէթիլ : — Պէն, Ամպուաղտան Պլէրէեէ կիտէն թարիգի պիլիլիմ : Իքի սաաթլըգ եօլ տուր, եաեան կէշէրէք վէ կէօրիւշէրէք կիտէրիզ :

Թրիլպի, թէքրար լօգանթանա կիրիպ, իշտիկի չարապըն պէտէլինի էօտէտիքտէն սօնրա, րէֆիգինէ ալտէթ իթտի :

Իքիսի տէ, « Տիլարլար ուեուսալար պիլէ եինէ գուլագ-լարը վար տըր » տարպը մէսէլինի խաթըրլաեարադ, պիրիպիրիլլէ սսլա կէօրիւշմէքսիզին շէհրտէն կէշտիլէր :

Օ կիճէսի հալա սօղուգ օլուպ, գուպպէյի տսիւման տա այ մահիթապը պուլունմաղըլը, վէ պիր աղ տա պուլութլու օլտուղու սէպէպիլլէ գարանըլը զիեատէճէ իտի :

Իքի շէրիքլէր՝ պիր չարեէք սաաթ գարֆընտա գըրլարա վաւըլ օլտուլար : Իքիսի տէ հարէքէթլէրինի աղըրլաթտարադ, Արնօլտ :

— Շիմտի կէօրիւշէպիլիլիզ, ֆագաթ եիւքսէք սէտա իլէ կէօրիւշմէեէլիմ, Պէն հէր շէյտէն, հաթթա շու պիւեիւք ա-ղաճլարտան վէ օթլուզլարտան պիլէ շիւպհէ խտէրիմ, տէտի :

— Զիեատէ էմրի պատիլթիին զարարը օլմազ :

Արնօլտ. — (Պիրտէն պիրէ) Ֆլօնեիի թանըեօ՞րմուսուն :

— Էվվէթ իսմէն թանըրըմ, Բօլիս խէֆիեէսի տիր :

— Շիմտի պու առէմ Միսթիգօնու ճարգասընտան կէլիեօր, վէ քէնտիսինի եարըն Պլէրէտէ պուլաճադ տըր :

— Ֆագաթ պիր բօլիս խէֆիեէսինին՝ Միսթիգօնուն ա-րգասընտան կիթմէսի նէ՞ մանէա իլէ օլապիլլը :

— Սգօթ վէ սէն, իքինիլ տէ շաշըլընընըլ :

— Ազըլսըզճա պիր հարէքէթտէ՞ մի պուլունտուզ :

— Մահուտ աթ իլէ արապաեը քի՞մէ սաթտընըլ :

— Պաթինեօլտա արապա քիրալաեընը պիր առէմէ :

— Իշթէ Ֆլօնեի՝ օ առէմի վէ պինապէրին օ արապաեը

պուլմուշ, վէ Միսթիգօտան սաթըն ալըպ, մէզքիւր արապա-նըն իսկէմլէսինտէ զայպ իթմիշ օլտուղունուզ պիր միտալեաեը զու պու սուրէթլէ պուլմուշ : Շիմտի, Ֆլօնեի՝ Միսթիգօնու խաթիճվապ իթմէք իւզրէ, մէրգուսու թաագիպ իտիեօր : Միսթիգօ տա թապիի Պլէրէեէ կէլտիկի սէպէպիլին օնա պիլտիլէթիգօ տա թապիի Պլէրէեէ կէլտիկի սէպէպիլիւզ օլունաճա-ճէք տիր, վէ Արնօլտ Տէսվինեը իսմի թէլէֆիլիւզ օլունաճա-ղընտան, ճիւմլէմիզ տէ կիրտապ իչինտէ գալաճաղըլ : — Սգօթ իլէ Թրիլպինին, Օթմէլ տէզ Էնտ ճինաեէթիլտէ մէտլսէլլէրի

պուլունտուղունու Ֆլոնեի նա՛սըլ պիլիեօր . աճապա նէ՛ կի-
պի ահվալ վէ թահգըգաթ , պու քէշֆին զահիրէ շրդ մասը-
նա եարաբմ իթմիշլէր տիր : Պու շէյլէրի պիլմէմ , ֆագաթ
հագըգէթի հալ պու տուր :

— Տիմէք եագաեբ էլէ վերմիշիդ . . . շու հալտէ գըշ
իրինի շէօզմէքտէն պաշգա շարէմիդ եօգ տուր :

— Գըշ իրինի շէօզմէ՞ք մի . . . սէն տիվանէ՞ մի օլտուն :

— Էլպէթթէ , Ֆլոնեի քէշֆինէթի միւտտաթի ումուժիլի-
կէ վէ քէնտի ամիրէրինէ խապէր վերմիշ տիր :

— Խայր , հէնուզ խապէր վերմէմիշ տիր . պիղիմ տէ իօ-
թիֆատէ խտէճէք նօգթամըզ պու տուր : — Մալիւմաթընը
տահա տիւնքի կիւն իսթիհսալ իթմիշ օլմաղլէ , միւտտաթի
ումուժիլիկին հիշ պիր շէյտէն մալիւմաթը եօգ տուր : Տիւն
ազշամ , սաաթ սէքիլտէ , Ֆլոնեի , շէրիքիմին խանէսինտէ
օլուպ , Միսթիգօեու հանկը մէմլէքէթէ կէօնտէրմիշ օլտուղու-
նու անլամադ իւզրէ , պէնիմ հուզուրումտա , բահիպէ Մա-
րիտէն բէճա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր :

— Բահիպէ պիր շէյ տէտի՞ մի :

— Խայր , շիւնքի պէն օրատա խաիմ , վէ պէնիմ հուզու-
րումտա իֆատէի հալ իթմէք՝ խէֆինէն պէնիմ մահվըմա չա-
լըշտըղընը իգըար տիմէք խաի : Բօլիս մէմուրունուն արզու
իթտիկի մալիւմաթը պէն քէնտիսինէ իթա իթտիմ :

— Սի՛ղ մի , ֆագաթ նիշին :

— Էյ մուհաքէմէսի ազ ատէմ . անլամաեօրմուսուն քի ,
պու մալիւմաթը վիրմէքիկիմ , պիր տագըգա պիլէ վագըթ
կէշիրթմէեքէք , քէնտիսինի , Բարիստէն հարէքէթ իթտիր-
մէք , վէ պիլտիկինի զապթիսէ նէզարէթինէ կիտիպ խապէր
վիրմէքտէն մէնն իյլէմէք , վէ թէհարրիեաթ իճրասընըն էօ-
նիւնիւ ալմագ իշին խաի : — Պունա իսէ մուվաֆֆագ օլտում ,
— Ֆլոնեի՝ Էթիէն Պէրօնուն գաթիլլէրինի եալընըզ պաշընա
պուլմագ զայրէթինտէ տիր : Պու քէշֆին շէրէֆինի քիմսէ իլէ
բայլաշմամագ իտտաասընտա պուլունուեօր : — Մէրգում , սաաթ
սէքիլի գըրգ պէշ կէշէրէք հարէքէթ իտէն էքօրէս գաթա-
րընը գաշըրտը : Սաաթ օն պիրի երկիրմի պէշ տագըգա կէ-
շէրէք վէ տօղրուտան տօղրուեա հարէքէթ իտէն գաթարա

բաքիպ օլմուշ օլմալը տըր : Մէրգում , եարըն , եանի պու
կիւն , Միսթիգօ իլէ կէօրի շմէք իւզրէ Պէրէեէ վասըլ օլտագ-
տըր . . . հալ պու քի պիղի հիշ հիտապա գօյմամըշ տըր . . .
Պիզ , իքիսինին տէ Բարիսէ ալտէթլէրինէ մանի օլտագըզ ,

— Նէ՞ եարաճագըզ :

Արնօլտ , քէնտի բլանընը անլաթմադա հագըրլանըքէն ,
պիրտէն պիրէ սէսինի քէստիկի կիպի , բէֆիլլինէ տէ սիւքիւթ
իթմէսինի անլաթտը :

Ձիւնքի օրմանըն սինօրու եագընընտա վէ քէնտիլէրինտէն
երկիրմի ատըմ ուզագտա պիր ըյրգ միւշահտէ օլունտու ,
վէ քէնտիլէրինին կիթտիքլէրի թարաֆա կիթմէք իւզրէ պու-
լունան իքի քիշի կէօրիւտիւ :

Տէպլինեբ իլէ Թրիլպի , սէսիլլէն ատըմլարընը շաբուգ-
լաթտըլար , վէ ազ վագըթտա քէնտի էօնլէրինտէն կիտէն
քիմսէլէրէ եագլաշըպ , պունլարը կէշմէք իւզրէ իքէն , էլինտէ
ֆէնէր պուլունան շախս :

— Պու կիճէ , օրման տէրունինտէն վէ ֆէնէրինիդ օլմա-
եարագ կէշմէք թէհիլլէրի տիր , տէտի :

Արնօլտ . — (Ալմանեալը թէլէֆֆիլլէլլէ .) Թէհիլլէրի օլ-
մաեա նէ՞ սէպէպ վար տըր :

Ֆէնէրի շախս . — Պիղիմ սէմթին էհալիսինտէն օլմատըղը-
նըզը մէմուլ իտիեօրտում , էօյլէ օլտուղունու շիմտի անլատըմ :

Շախսը մէրգում իհթիեար պիր քէօյիւ օլուպ , բէֆիլլի
իսէ , թագըրիպա երկիրմի եաշընտա պիր կէնճ խաի :

Արնօլտ . — Ֆիլվագը , պիղ պու սէմթին էհալիսինտէն
տէյիլիդ . լաքին օն սէնէտէն պէրի տիրքի , թիճարէթ եօլ-
նուլարը մագաթընտա պուրալարա կէլիրիդ , ֆագաթ կիճէ
վագթը Ամպուազ օրմանընտան կէշմէք մուխաթարալը օլտու-
ղունու ասլա իշիթմէտիք :

— Ֆիլվագը պուրալարտա մուխաթարա իշիտիլմէմիշ ի-
տի . լաքին տինլէեին , պագըն կէշէնտէ նէ՞ վագը օլտու :
Սէքիլ կիւն մուգատտէմ , բանաեքրտա թէմաշա իթտիրմէք
իւզրէ Լօշտա պիր հայլանաթխանէ եարըլտը , վէ պունտա
եէկտիլէրինտէն զիեատէ վահի օլարագ պիր խայլի մուզիր
ճանվէրլէր պուլունմագտա խաի : Ճումաա իրթէտի կիճէսի ,

հէր նասըլսա հայրանաթխանէ թուծուչուպ, պիր գարդաշալըգ գօրտու. ճանվէրլէր տէհչէթլի սուրէթտէ ինիլէմէեէ պաշլա-տը, վէ պունլարըն միւտհիշ պաղըրըշարը հէր թարաֆտան իշի-տիլտի: - Նիհաեէթ ճանվէրլէրտէն պաղըսը՝ գաֆէլէրինտէն պիրինի գըրըպ, մէմլէքէթ իշինէ ֆիրարա եօլ պուլտու-լար: Պունլարտան պիրի էրքէք արալան, պիրի տիշի արա-լան, իքի գաբլան վէ պիրի տէ ինսանտան պիւեիւճէք մայ-մուն իտի: - Իշպու ճանվէրլէր օրմանա վասըլ օլտուլար, վէ չիմտի հէր քէս, երկիրմի ֆարսաթ ուղագտան գօրգմագտա տըր: - Մէգըրիւր ճանվէրլէրի գարըլըմագ՝ խօշլանաճագ պիր հալ տէյիլ տիր, վէ պունլարըն՝ ըշըղը սէվմէտիքլէրի մէրվի օլտուղունտան, կիճէ վագթը տիշարը չըգմագ իսթէեէնլէր՝ պիրիքտէ ֆէնէր թաշըեօրլար:

— Էյի թէտպիր... ֆագաթ պու ֆիրարի ճանվէրլէրին՝ Լօշ օրմանընը թէրքլէ, Ամպուաղ օրմանընա կէլմիշ օլտուգ-լարընա տայիր հիշ պիր իսպաթ եօգ տուր:

— Ղալիպա Շէր նամ մահէլլի կէշմիշլէր տիր, չիւնքի Պլէրէնին ալթ թարաֆընտա իղլէրի կէօրիւմիւշ օլտուղու ըի-վաեէթ օլունուեօր:

— Պունլար թաագիպ իտիլմէտի՞ մի:

— Չարշէնպիհ կիւնիւ Լօշ օրմանընտա թիւֆէնքլէ պիր գաբլան թէլէֆ իտիլտի: - Ֆագաթ աղաճ թօրլամագ իշին օրմանա կիթմիշ օլան իքի չօճուգ տա զայպ օլուպ, մէյտանա չըգմատը:

— Ֆիլվագը պու հալ՝ թէէմինպախշ տէյիլ տիր:

— Ֆէնէրիմիղտէն իսթիֆատէ իտէպիրիսինիլ: - Օղլում վէ պէն՝ Պլէրէեէ կիտիեօրուլ: - Սիղտէ Պլէրէեէ՞ մի կիտի-եօրսունուլ:

— Պիր աղ տահա էօթէեէ կիտիեօրուլ:

— Ամպուաղտան կէլտիկինիլ հալտէ, նիշին պիր արա-պաեա օթուրմատընըլ:

— Հալա կիւղէլ օլտուղու իշին եիւթիւմէք իսթէտիք:

— Անլաշըլտը. ֆագաթ տուրուն պագալըմ, պիր արա-պա սէսի կէլիեօր:

Ֆիլվագը օլ էսնատէ բօսթա տրապասը կէլմէքտէ օլուպ:

աղ վագըթտա մէգըրիւր արապա մէրգուման տէօրթ եօլճու-լարըն եանընտան կէշտի:

Գուպպէյի ասիւմանըն շարգ ճիհէթինտէ միւշահտէ օ-լունան ճիւղիճէ աղարթըտան, կիւնէշին եագընտա տօղմագ իւղրէ օլտուղու անլաշըլըեօրտու:

Ամպուաղտան Պլէրէեէ կիտէն եօլուն իւշ բայը գաթթ ի-տիլմիշ օլուպ, պիրտէն պիրէ օրմանըն իշինտէ տէհչէթլի պիր ինիլթի իշիտիլմէքլէ, պիղիմ տէօրթ եօլճուլար տուրտուլար իհթիեար քէօյիլ քէմալը տէհչէթլէ:

— Աճապա նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Արնօլտ. - Հիշ պիր շէյ տէյիլ. արալան ինլէմէսի օլմալը:

Պապա իլէ օղուլ օլ էսնատէ թիր թիր տիթրէմէեէ պաշ-լատըգլարընտան, Էթիէն Պէրօնուն գաթթի:

— Գօրգմաեըն վէ միւսթէրիհ օլուն... կիւնէշ տօղու-եօր... ճանվէրլէր տէ, օրմանըն իշինտէ քէնտի եուվալարընա չէքիլիեօրլար... ինիլէմէլէրի իտէ, տօղմագտա օլան կիւնէշի սէլամլամագ իշին տիր: - Ֆագաթ շաբուգ եօլումուղա տէ-վամ իտէլիմ, տէտի:

Պու իսթար մուճիպինճէ հարէքէթ օլունուպ, պիր չարեէք սաաթ սօնրա օրմանտան չըգըլտը, վէ արատան եի-կիրմի տագըգա կէշինճէ, Շէր նէհրի իւղէրինէ աթըլմըշ օ-լան պիր քէօրրի իլէ շէհիրտէն այրըլմըշ պուլունան Գրուա-տը-Պլէրէ նամ պիր նէվ վարըլըն իլք խանէլէրինէ մուվասը-լէթ իտիլտի:

Գէօյիւլէր Գրուա-տը-Պլէրէտէ գալաճագլարընտան, Ար-նօլտ իլէ Թըրիպի պունլարը սէլամլատըգտան սօնրա, եօլա-րընա տէվամ իթտիլէր:

Օլ էսնատէ, սաաթ սապահըն տէօրտիւ օլուպ, Արնօլտ, Շէր ըլթըլմընա վասըլ օլտուղունտա տուրտու, վէ արգա-տաշընա խիթապէն, - Պիրիպիրիմիղլէ կէօրիւշէճէք զէման կէլտի, տէտի:

Թըրիպի. - Նէ՞ գարար վէրտինիլ:

— Վէրտիկիմ գարաի շու տուր. պիղիմ իշին պաշըճա մատտէ՝ Միսթիլօնուն չըմէնտէֆէրտէն էնտիքտէն սօնրա քէնտիի իշին ինթիլսապ իտէճէք օլտուղու մահէլլի պիլմէք

տիր։ Պիր քերթէ պունու անլար խէք, այնի մահէլլտէ, այրը այրը խքեան խէքիդ, վէ պիրիպիրիմիդի թանըմանօր կի. պի կէօրինէրէք, եէկտիկէրիմիդի նազարտան զայպ իթմէմէ- եէ շալըշըրըդ։

— Անլաշըլտը, տիմէք միտալեանընըն մուվասըլէթինի կէօղէթմէք իչին ըսթասիօնա կիթմէլիեիդ։

— Էվվէթ։

— Ըսթասիօն նէրէտէ տիր։

— Սօլ թարաֆտա աըր։ — Իշթէ աէմիր եօլ քէօրիւսիւ կէօրինիւեօր։ — Հէր նէ խէ արթըգ այրըլալըմ, գիրա պու տաղըգատան իթիպարէն պիրի պիրիմիդի թանըմամալընըդ։ — Սէն էօնտէն եիւրիւ, պէն արգատան կէլիեօրում։

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա, իքի շէրիքլէր, ըսթասիօն գարշըսընտա վազը պիր գահվէխանէտէ այրը այրը իքի մա. սալար գարշըսընտա օթուրուպ, պիրի պիր ֆինճան սիւտլիւ գահվէ վէ տիկէրի պիր գատէհ Մատէր շարապը կէթիրթ. տիլէր։ Մէգքիւր գահվէխանէտէ օթուրտուգլարը թագատիր. տէ, ըսթասիօնտան չըգան հէր շախսը կէօրէպիլէճէքլէրի թա. պիր իտի։

79

Միսթիգօ, պէեան իթտիկիմիդ վէճհէ, կիճէնին պա. գըլեէօնի կէչիւմէք իւզրէ, թուր շէհրինտէ պիր օթէլէ կիր. միշ իտի։

Մէրգում, սապահըն սաաթ պէչինի չարեէք կէչէրէք տէմիր եօլունա բաքիպէն, պիր սաաթ սօնրա, բաքիպ օլտու. զու գաթար Պլէրէ մէվգիֆինէ վասըլ օլտու։ Միւշթէրիլէրի շէհրին միւթթէլիֆ օթէլլէրինէ կէօթիւրմէք իւզրէ, իքի իւշ օմնիպուս արապասը օրատա պէքլէմէքտէ օլմասըլլա, Միսթի. գօ, եօլ շանթասը էլինտէ օլտուղու հալտէ, պու արապա. լարտան պիրինէ բաքիպ օլունճա, արապա եօլա չըգաը։

Թրիլպի՝ Միսթիգօնու բէք էյի թանըրընտան, մէվ. գիֆտէն չըգաըլը զէման, իլք կէօրիւշտէ, միտալեանը օլտու. զունու անլաեարագ, գահվէխանէէ օլան պօրճունու էօտէ. եիպ, շանթասընը ալար, վէ գահվէխանէնին էչիկինտէն մէր. գումու գօլլամտեա պաշաաը։

Օմնիպուս արապասը Թրիլպինին եագընընտան կէշտիկի զէման, մէրգում, պունուն եան թարաֆընտա, պիւեիւք հարֆլար իլէ։

ՕԹԷԼ ՏԻԻ ԳՕՄԷՐՍ

Իպարէսինի օգուտու, վէ պու մալիւմաթը քէսպ իթտիկինտէ, թէլաշ իթմէքսիլին արապանըն արգասընտան կիթաի, վէ անճագ արապա կէօղինտէն նիհան օլտուղունտան, մէգ. քիւր օթէլ հագգընտա իճապ իտէն թահգըգաթը իճրա իթաի։

Տէսվինեը տալի գահվէխանէտէն չըգաը, քէնտիսիլէ Թրիլպի արասընտա էլլի ալթմըշ ատըմլըգ մէսաֆէ պրագա. բագ, մէրգումու թաագիպ իլլէտի։

Պլէրէ՝ խալլիճէ վասի պիր շէհիր օլուպ, տայիրէյի պէ. լէտիեէ իլէ քիլիտէեի, պաշըճա օթէլլէրի վէ պիւեիւք մաղա. զալարը հալի օլան վասի պիր բիացաեա վասըլ օլտուղունտա, արապա, մէնսուպ օլտուղու օթէլլին գարշըսընտա տուրտու։

Միսթիգօ արապատան էնիպ, մէգքիւր օթէլլին գահվէխա. նէսինէ կիրտի, վէ օթէլ սահիպի քէնտիսինի գարշըլաեըլ, էլինտէքի շանթաեը տա կէօրէրէք։

— Միւսիւ, շիւպհէսիլ պիր օտա իսթէօրսունուղ, տէտի։

— Էվվէթ, միւսիւ, պիր օտա վէ թաամ իսթէրիմ, շիւն. քի աճըլգտան էօլիւեօրում։

— Միւսիւ, ումումի սուֆրամըղ սաաթ օն պիրտէ հա.

ղըրլանըր։

— Պէն տէ ումումի սուֆրաեա հիսսէտար օլուրում, լա. քին օլ վագթա գատար աճըլղա թէհամմիլ իտէպիլմէք իւզրէ, պիր աղ շէյ եէմէք իսթէրիմ։

— Բէք էյի, ֆագաթ միւսիւ, պիր գաշ կիւն Պլէրէտէ գալաճագմըսընըդ։

— Իհիմմալ տրր :

— Օ հալտէ սիզէ միւնասիպ պիր տայիրէ հազրըլաներմ .
- Պիրիննի գաթտա բիւսցանեա նազրըր օլան իքի օտա՝ չու էս .
նատէ թուլթուլմուշ տուր , ֆագաթ էօյլէտէն սօնրա պօշա-
լաճագ տըր : - Իմտի , միւսիւ , մուվագգաթէն , հավլիւնէ նա-
զըր պիր օտատա եէրլէշին տէ , էկէր արզու իտէրսէնիզ , պու-
ագչամ օտանըզը թէպտիլ իտէրիմ :

— Տայիրէմին բիւսցանեա նազըր օլուպ օլմամասընա է-
հէմիսէթ վէրմէմ :

— Բէք էյի , Լուի պուրանեա կէլ :

Պու արա պիր խըզմէթնի կէլէրէք , օթէլնի , իշ պու խըզ-
մէթնի :

— Միւսիւսիւ 2 նիւմէրօլու օտանեա կէօթիւր , տէտի ,
վէ իլավէթէն տաթի , - Պէն տէ , միւսիւ , սիզին իք գահվալ-
թընըզը հազրըլաներմ , տէյի պէնան իյլէտի :

Միսթիգօ խըզմէթնի իլէ կիթտի : Մէզքիւր 2 նիւմէ-
րօլու օտա վասի օլուպ , միգ տարը քիֆանէտէ տէ թէֆրիշ ի-
տիլմիշ իտի : Պունուն կէնիշ պիր բէնչիրէսի օլուպ , հավլիւնէ
նազըր իտի , վէ բէնչիրէնին պիրի թիւլ վէ տիկէրի գալընճա
իքի գաթ բէրտէլէրի պուլունմագտա իտի :

Մէզքիւր բէնչիրէնին թա ալթընտա , օն պէշ արչըն ու-
ղունլուգտա եիւզիւ օլարագ , պիր արապալըզ չաթըսը վար
իտի :

Օթէլին խըզմէթնիսի՝ իգթիզա իտէն մահէլլէրի Միսթի-
գօնա կէօթէրտիքտէն սօնրա , քէնտիսի աչազը էնտի , Օլ
էսնատէ օթէլնի , եէնի միւշթէրի իշին պիր թաամ թագըմը
հազրըլանօրտու :

Թամ օլ տագըգատա , Թրիլպի տէ գահվէխանէկէ
կիրտի :

Օթէլնի . - (Խըտմէթնիսի .) կէնճ եօլճուսու 2 նիւմէ-
րօլու տայիրէտէ եէրլէշտիրտին մի :

— Էվլէթ , միւսիւ :

Թրիլպի՝ պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ , մատտէ Միսթիգօ .
եա տայիր օլտուղունու անլատը : Պատէհու քէնտիսի ,
— Միւսիւ , պէն տէ օտա իսթէրիմ , տէտի :

— Բէք էյի , բէք էյի , պիր գաշ կիւն պուրատա գալա-

ճա՞գ մըսընըզ :

— Էօյլէ դանն իտէրիմ :

— Լուի՝ , միւսիւսիւ և նիւմէրօլու օտանեա կէօթիւր : -

Միւսիւ , զալիպա զաթընըզ պիր թաճիրսինիզ :

— Էվլէթ , միւսիւ :

— Էօյլէ թաամը իթմէք իսթէրմիսինիզ :

— Հայ հայ :

— Լաքին պուրատա ումուսի սուֆրա՝ սաաթ օն պիրտէ

հազրըլանըր :

— Շիմտիլիք պանա պիր ապսէնթ վէրին . էօյլէ թաամը
վագթընա գատար պէքլէրիմ :

Խըզմէթնի . - Միւսիւսիւ օտասընը կէօթէրէրիմ :

Խըզմէթնի պէօյլէ տիւէրէք , Թրիլպիսի , Միսթիգօնուն
2 նիւմէրօլու օտասընա պիթիլիք օլան և նիւմէրօլու օտանեա
կէօթիւրտիւկիւ սքրատա :

— Միւսիւ , կէնճ պիր գօմլունուզ վար տըր . օտա պիր
աղ էվլէլ կէլտի , զալիպա այնի թրէնտէն էնմիշ օլմալըսը-
նըզ , ֆագաթ օ օմիսպուս արապալըլա , սիզ եանեա կէլտի-
նիզ , տէտի :

— Գապիլ տիր... պու բէնչիրէ բիւսցանեա՞ մը նազըր տըր :

— Խայր , միւսիւ , հավլիւնէ նազըր տըր :

Խըզմէթնի աչազը էնտի , վէ թամ օլ էսնատէ տէ Ար-
նօլտ Տէսլինեը իշէրի կիրտիկինտէն , օթէլնի , թէպէսսիւմէ
մէրգումու գարչըլանարագ :

— Նէ՞ արզու իտիեօրսունուզ , միւսիւ , տէյի սիւալ իթտի :

Արնօլտ . - (Ալմանեալը թէլէֆֆիւզիլէ .) Պէնիմ իշին

պիր օտանըզ վա՞ր մը տըր :

Օթէլնի . - Ահ , միւսիւ , սիզ Ալմանմըսընըզ . պէն ալ-
մանճա բէք էյի պիլտիկիմտէն , իսանը մատէրզատըմ կիպի
կէօրիւշէպիլիլիմ :

— Լիւղումու եօգ տուր . պէն տէ ֆրանսըզճանը իսանը
մատէրզատըմ կիպի կէօրիւշիլիլիմ :

— Միւսիւ , պիր գաշ կիւն գատար պուրատա գալա-
ճա՞գ մըսընըզ :

— Էվվէթ , Էվվէթ :

— Էյլէ իսէ , պիրինճի գաթատ սիզէ պիր օտա թախ. սիս իտէճէնիմ : Իսթէրսէն իզ , օտանըզը կէօսթէրսինլէր :

— Շիմաիքի հալտէ իսթէմէմ : Պիր գաշ գատէհ պիրա իշէրէք , Էյլէ թաամը վազթընա գատար պէքլէնէպիլի. բիմ :

— Բէք էյի . հայտէ Լուի , միսիւնէ իքի գատէհ պիրա կէթիր . պատէհու Ն նիւմէրօլու օտանը հազըրլա : — Միւսիւ , զաթընըզ թիւճճարտան օլմալըսընըզ :

— Էվվէթ :

— Էմթաայը խուսուսիսէ իշին մի սէյեահաթ իտիւօր. սունուզ :

— Էվվէթ , Բէն շարապլարը իշին :

— Ֆիրվազը , Բէն շարապլարը դաեթթ մէշհուր տուր : Պու շարապլարտան պազը նիւմունէլէրինիզ վա՛ր մը տըր :

— Նիւմիւնէլէրի եարըն եախօտ օլ պիր կիւն ախզ իտէ. ճէնիմ :

— Բէք էյի . պէլքի սիզին իլէ պազը մուամէլաթտա պու. լունուրուզ : Պու թարաֆա սէյեահաթ իտէն հէման քեաֆ. ֆէյի թաճիրլէր՝ օթէլիմէ էնէրլէր : — Շիմաիքի հալտէ օթէ. լիմտէ տէօրթ թաճիր վար քի , պիրի պիր ազ էվվէլ կէլտի , ֆազաթ նէ՝ թիճարէլլէ մէշղուլ օլտուղուս պիլմէմ , իքին. ճիսի գուեուճու թաճիրի , իւշիւնճիւսիւ շուխա թաճիրի , վէ տէօրտիւնճիւսիւ Բարիս էմթաասը թաճիրի տիր : Տէօրտիւն. ճիւսիւնիւ չօգտան թանըրլմ . Մ . Տէլլինէք իսմինտէ էյի պիր տէլիգանլը տըր :

Արնօլտ իշպու իսմի իշիթտիկինտէ , մէրգուճուն , թուր. նէլ սօղաղընաքի խանէտէ իզամէթ իթտիկի զէման , Ուիլ. եամ Ոգօթուն միտալեասընը համիլ պիր մէքթուպու եանլըլ. լըզլա ալմըլ օլան Տէլլինէք նամ թիւճճար ուշաղը օլտուղու. նու խաթըրլատը :

Պու տրա իսթէնիլէն պիրա կէթիրիլմէքլէ , Արնօլտ , քիւ. չիւք պիր մասանըն էօնիւտէ օթուրուպ , ճէպինտէն ֆազ. ֆուրի պիր թիւթիւն չիպուղու չըգարտը , վէ իշպու չիպուղու թիւթիւնլէ տօլտուրտուգտան սօնրա իշմէնէ պաշլատը :

Թամ օլ վաղըթտա , Միսթիգօ , իւրն էյլէ թաամընը իթմէք իւզրէ իշէրի կիրտի :

Արնօլտուն եէրինտէ տիկէրլէրի օլսալար իտի , պաշլարը. նը չէվիրիպ մէրգուճա պաղմամալարը թապի իքէն , Արնօլտ ապա ֆիւթուր իթմէնէրէք , Միսթիգօեա տիգգաթլէ աթֆը նազար իթտի , վէ մաղսէտի , թէպտիլ գընաֆէթինտէ քէն. տիսինի թանընըպ թանըմաեաճաղընը տնլամաղտան իպարէթ իտի :

Վաղաա Միսթիգօ տա , Արնօլտա պաղալ իսէ տէ , օ կիւնէ տէկին կէօրմէմիշ օլտուղու պիր ատէմի զանն իլէ , ֆի. թուրսուզ պուլունտու :

Թրիլպի սալաեա ալտէթլէ , պիր տպսէնթ իսթէտի , վէ Արնօլտուն օթուրմուշ օլտուղու մասաեա եազըն պիր մահէլլ. տէ օթուրտու :

Օթէլճի , պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա կիտիպ կէլ. մէքտէ իքէն , թազրիպա օն սէքիլ եաշընտա պիր կէնճ , օ. թէլճինին եանընա կիտիպ :

— Սապահ խայր , պապա , տէտի :

— Սապահլար խայր օլտուն , օղլում . լաքին պու կիւն բազար եանի թաթիլ կիւնիւ օլտուղու հալտէ , նիշին սապահ ույգուսու ալմատըն :

— Էֆէնտի պապա , կէլէճէք բազար կիւնիւ ինթիխա. պաթ իճրա իտիլէճէկինտէն , պու կիւն միւնթէթիպլէրին քեա. ղըալարընը հազըրլամազ իւզրէ շալըշաճաղըլ , — Իմտի , տա. յիրէյի պէլէտիէնէ կիտիպ , սաաթ օն պիրէ գատար օրատա գալաճաղըմ , ֆազաթ կէճիքմէմ , վէ թամ էյլէն վազթը պուրատա պուլունուրում :

Միսթիգօ՝ պու միւքեալէմէնի տինլէնիպ , մէրգում տէ. իրգանլը տիշարը չըգաղընտա , օթէլճինէ խիթապէն :

— Օղլում՝ մու տուր , տէտի :

— Էվվէթ , միւսիւ , պիւնիւք օղլում տուր . օն սէքիլ եաշընտա տըր :

— Տայիրէյի պէլէտիէտէ մէմնէրմու տուր :

— Էվվէթ , պիր սէնէտէն պէրու օրատա միւսթտիտէմ տիր : Արղում՝ քէնտիսինի իտարէյի տէվլէթտէ պուլուն. Բ—58

տուրմագ օլուպ, քէնտիսինն տէ պունա իսթիտատ վէ մէյլի վար տըր:

— Պէրէ տայրէյի պէլէտիսէսինտէն պաղը մայիւմաթ ալմագ իսթէրիմ: Պանա պիր տէրէճէ բէհպէր օլմանա աճա, պա մուվաֆիադաթ իտէր մի:

— Նիշին իթմէսին, քէնտի էն գալտէմի մէմուրլարտան պիւտէ տայրէյի պէլէտիսէսինտէն աշնա տըր, վէ հաթթա բէտէրինն պիր միւշթէրիսինն խըտմէթ իթտիկինտէն տօլանը քէնտիսինն պաթիթիտար ատտ իտէճէք տիր:

— Միւսիւ, սիղ պու մէմէքէթին ետրիսթմիսիննիղ:

— Էվլէթ, Պէրէտէ տօղմուշում, վէ եալընըղ իքի սէնէ գատար Ալմանիատա վաղըթ կէշիրիպ, գուսուր վաղըթ պուրատա իգամէթ իթմիշիմ տիր, Հէման թէքմիլ ֆամիլեամ պուրատա տըր, վէ հէր քէսի տէ թանըրըմ:

80

— Տիմէք Տէսվիններ իսմինտէ պիր ֆամիլեանը թանըրըմ:

— Էվլէթ, վագաա պիւսիւք պիր սէրվէթի եօգ իտի սէ տէ, զանէթ նամուսլու վէ միւթէպէր պիր ֆամիլեա իտի:

— Շիմտի օ ֆամիլեա մէվճուտ տէյիլ մի տիր:

— Խալր, միւսիւ, Տէսվիններ ֆամիլեանընն բէտէրի, քէնտի հալինէ կէօրէ գալֆա օլուպ, պունտան օն իքի սէնէ գատար էվլէլ վէֆաթ իթմիշ, վէ զէվճէսի տէ, չօգ վաղըթ եաշամանըպ, զէվճինն թաադիպ իյլէմիշ տիր:

— Պունլարըն էվլատը վա՛ր մը իտի:

— Էվլէթ, Արնօլտ Տէսվիններ իսմինտէ կիւղէլ պիր էվլատլարը վար իտի: — Արնօլտ, Լօշտա, ագրապասընտան օլան պիր մուալլիմին նէղաինտէ թահալի թալիմ ու թէրպիսէ իթտի, վէ պատէհու Բարիստէ Մէատին մէքթէպինէ կիրտի: — Ղալիպա զանէթ շալըշղան պիր տէլիգանը իտի:

— Շիմտի անըն նէ օլտուղունու պիլիսօճմուսունուղ:

— Պիր սէնէ կէօնիւլիւ աքէր խըտմէթինն իյֆա իթտի, վէ մուալիսարէն պաղը իշլէրին թէսվինէսի զըմիստա պուրաւա կէլիպ թէքրար կիթտի: — Մէրգուսունն ինկիթէրրաւա կիթմիշ օլտուղու իսթանէթ օլունմուշ տուր, պու տա թէաճ, ճիւպ իտէճէք շէյ տէյիլ տիր, չիւնքի քէնտիսի սէյնահաթ աղուսինտէ օլտուղունու, վէ պիր կիւն մէմալիքի էճնէպիսէտէ քէսպի սէրվէթ իթմէք իւմիտինտէ պուլունտուղունու պիղղաթ պանա սէօլլէմիշ տիր: Սօն տէֆա մէրգուսուն, ալթը եէտի սէնէ էվլէլ կէօրտիւմ քի, ալալընտան կէլիսօրտու:

— Հա՛ կը ալայտա կէօնիւլիւ խըտմէթինն իյֆա իթմիշ տիր:

— Պիլմէմ, ֆագաթ պու խուսուստա իգթիլա իտէն մալիւմաթը, օղլում, տայրէյի պէլէտիսէտէն իսթիհասլ իթտիլէպիլիր:

— Արնօլտ Տէսվիններն Լօշտա ագրապասը վա՛ր մը իտի:

— Էվլէթ, թալիմ ու թէրպիսէյի իսթիտալիսէսինն ալմըշ օլտուղու մուալլիմ ամճասը օրատա իգամէթ իթմէքտէ իտի:

— Էկէր պու ամճասը չիմտի հաւաթտա իսէ, էլպէթ թէ քէնտիսիլլէ մուսապէրէ իտէր:

— Գապիլ տիր... Լօշա գատար կիթմէսէ նիսէթիննիղ վա՛ր մը տըր:

— Ալաճաղըմ մալիւմաթա միւթէվագըֆ տըր:

— Ղալիպա մատտէ՛ պիր միրասա տայիր օլմալը:

— Միսթիգօ՛ վագը օլան պու ֆըրսաթը գաշըմանարագ,

— Ֆիլվագը մատտէ՛ պիր միրասա տայիր տիր, տէտի:

— Զաթընըղ՝ Մ. Տէսվիններն միւթէալլիւգաթընտա՛ն:

մըսընըղ:

— Էվլէթ, ֆագաթ ուղագտան:

Օլ էսնատէ, սալանա կիւղէլ պիր տէլիգանը տահա կիրիպ, օթէլճինն էլինն թուլտու, վէ օթէլճի՛ պու տէլիգանընա իսթապէն:

— Միւսիւ Տէլվիններ, նէ՛ գատար էրքէն գալղմըշընըղ, տէտի:

Արնօլտ վէ թրիլպի՛ պու իսմի իշիթտիքլէրինտէ, պաշլաւընը եօգարը գալտըրըպ, խէֆիէն եէկտիկէրինէ պաղըշտըլար, վէ եէնի կէլէն շալսը թէտգիգ իթտիլէր:

Թրիլպի, թուրնէլ սօգաղընտաքի խանէտէ, Ուլիւամ Սգօթուն միտալեասընը համիլ մէթուպուն պիր թաճիր ուլաղը եէտինէ կէլմէսի հիքեանէսինն տինլէմիշ օլաղընտան, շաղը եէտինէ կէլմէսի հիքեանէսինն տինլէմիշ օլաղընտան,

— Նէ՞ օհուն օյնահաճագործը :

— Ֆէվզէլատէ ճարիպ պիր մէնզարէի մէվզրի թէմաշա-
հա վազ խտէճէիմ . . . Պու մէնզարէ՝ իրի բիէստէն իպարէթ
օլուպ, իբիսի տէ ճէտիտ տիր : Պիրի շիթալեանքն հասրը շաբ-
գասը ք վէ տիկէրի՝ ք ժօգգօ , եախօտ Պրէզիլիանքն մայմու-
նու ք նամ օհունլար տրու իշպու սօն օհուն պուրաճա մալիւմ
օլմանքայ , հէլէ պէն ժօգգօ քօլունու՝ կիւլմէքտէն հէր քէսի
պանքլիթաճագ սուրէթտէ իճրա իտէրիմ : — Պունուն իշին մախ-
սուս մայմուն տէրիօնտէն գրեալթէթիմ վար տրու : Վադ-
թիլլէ ճանպարդը տալի իթմիշ օլտուղումտան , պէնի օ գը-
եալթէթտէ կէօրէն՝ հագըգի իօթէ տէնիլէն մայմուն զանն ի-
տէր : — Հայտէ , սանտրզլարմը եօգարը չըգարթտրըն . . .
Շու սանտրզտա , ժօգգօ քօլունա մախսուս էլպիսէմ մէվ-
ճուտ տուր : Պունու զայպ իթմէք՝ հիշ իշիմէ կէլմէզ . . . Պու-
նուն մալի պանա պէշ եիւզ ֆրանգա օլմուշ տուր :

Օթէլէն . — (Օթէլին խրդմէթ ճիսինէ .) Լուի՝ Մ. Բէվէլին
սանտրզլարըն 10 նիւմէրօլու օտանա չըգար :

— Բէք էյի , էֆէնտիմ :

— Արթիսթիլէրինիզ նէրէտէ տիրէր , ազիզիմ Մ. Բէվէլ :

— Բէնտիլէրինի Լօշտա պրագարմ : Թուրտան կէշէրէք
չըմէնտրֆէր իլէ պու ազշամ վասըլ օլաճագլար տըր : Անլէր
կէլէնէ գատար , պէն , Ամպուազա կիտիպ , բազար կիւնիւ
իճրա իտէճէկիմ լուպիեաթ հագըգնտա մահէլլի մէմուրլա-
րըլլա մուխապէրէ իտէճէկիմ : — Եարըն ազշամտան իթիպա-
րէն , տէօրթ կիւն իշին , պէնիմ հիսապըմա , եէտի եաթագ ,
վէ էօլլէն ազշամ թաամը հագըր իտիլմէսինի իսթէրիմ , Լա-
քին շարթլարըմիզ՝ աշնի օլմալը տըր :

— Բէք էյի :

— Շաեէտ արթիսթիլէրիմին կէլտիկի զէման , եարըն Ամ-
պուազտան ալտէթ իտէմէզսէմ , օհունճուլար միւտիրի՝ սիզէ
անլէրի թագաթիմ իտէճէք տիր : Անճագ , էկէր Ամպուազ
օրմանքնտան կէշտիկիմ սըրատա , Բըզօնուն ճանլէրլէրինէ
թէսատիֆ իտէրսէմ , անը պիլմէմ , — ժօգգօ քօլունու իճրա ի-
տէն պէն օլտուղում հալտէ , հագըգի պիր մայմունուն իւ-
ղէրիմէ հիւճում իթմէսի՝ գարիպ շէյ օլուր : (Կիւլէրէք .) Լա-
քին ժօգգօ քօլունուն գըեալթէթինէ կիրսէմ , օլմա՞ղ մը : Կօրիլ՝
պէնի քէնտի պիր արգատաշը զանն իլէ , իհթիմալ քի օրման-
տան սէրպէսթճէ կէլմէք իկիմէ միւսատաէ իտէճէք տիր . . .
Սահիհէն , ասթում , չիօլաթընը , թէրէեաղընը վէ էք-
մէքլէրինիզ Բէք միւքէմէլ տիր : — Պէլէտիէ միւտիրի էֆէն-
տիէ վիլլիթա վէրէճէկիմտէն , թուալթիմի պիր ազ սըրա-

սընա գօհոււմ : Պատէհու , իլան իշին մաթպաաեա կիտէճէ-
եիմ , վէ թամ սաաթ օն պիրտէ էօլլէ թաամը իշին ալտէթ
իտէճէկիմ : — Ամպուազըն քօթաթ սաաթ գաշտա հարէքէթ
իտիեօր :

— Սաաթ իւշտէ : Սաաթ պէշտէ Ամպուազա վասըլ օ-
լուրտունուղ :

— Թէմամ , պէնիմ տէ իսթիտիկիմ պու տուր : — Լուի՝
10 նիւմէրօլու օտանքն անաթթարընը վէր :

— Ալըն , միւսիւ Բէվէլ :

Պէօլլէճէ ժօգգօ , եախօտ Պրէզիլիալը մայմունու , քօ-
լունու իճրա իթտիկի հայլմըն տէրիսինի կիլմիշէսինէ սըշ-
րաեարագ , օրատան չըգըպ կիթտի :

Միսթիգօ տալի իլք թաամընը պիթիլիպ , էօլլէն
սուֆրաթը զէմանքնա տէկին չէհրի տօլաշմագ իւղրէ գահվէ-
խանէկի թէրք իթտի :

Թրիլպի , մէրգումուն արգասընտան կիթմէք իւղրէ ա-
եաղա գալլգ մագտա իքէն , Արնօլտուն պիր իշարէթի իւղէրի-
նէ եէրինտէն գըմըլտանմասը , վէ պատէհու վէրիէրին չէրի-
քի՝ օթէլէնէ իսթապէն :

— Միւսիւ , պէնի օտամա կէթիւրիւմիսինիզ , տէտի :

— Լուի՝ միւսիւեիւ , 6 նիւմէրօլու օտանա կէթիւր :

Տէսվինեք , պէօլլէճէ , հէման պէլիսիզ սուրէթտէ
Թրիլպիէ թէքրար իշարէթ իթմէրլէ , օթէլ խրդմէթ ճիսինին
Թրիլպի տալի աեաղա գալլգըպ , 1/2 նիւմէրօլու օտանքն անաթ-
թարընը ալըպ պիրինճի գաթա չըգար :

Օլ էսնատէ Տէսվինեք 6 նիւմէրօլու օտատա օլուպ , տին-
լէեօրտու : Սօֆատա ատըմ սէսի ալտըղընտա , գարուեու եա-
րը աշտը , վէ Թրիլպիի թանրեարագ , մէրգումու օտասընա
կիրտիրտի , վէ օտասընքն իշէրիսինէ գատար կէթիւրտիւկիւն-
տէ , իրլանտալը՝ եալտշ սէտա իլէ :

— Նէ՞ եաբաճաղըզ , տէտի :

— Միսթիգօնուն կիթտիկի մահէլլէրէ կիթմէեէ իհթի-
եաճըմըզ եօգ տուր : — Մէրգումուն պուրատա ալաճաղը մա-
լիւմաթ պէնճէ էհէմիլլէթիսիզ տիր : Պիլի պաշլըճա ալէա
գատար գըլան մէսէլէ՝ անըն , քօլիս միւքէթթիլի Ֆլօնի իլէ
պուլուշմասը տըր : Իմաի պրագալըմ օ մուխաթարալը մախ-
սուգ իսթէտիկի՝ գատար տօլաշտըն , Պիլ օթէլտէն կիթմէեէ-
լուգ իսթէտիկի՝ գատար տօլաշտըն , Պիլ օթէլտէն կիթմէեէ-
լիմ , Ֆլօնի՝ Պէրէեէ մուվասըլլէթինտէ , Միսթիգօնուն էնտի-
կի մահէլլի պիլմէտիկինտէն , անճագ պաղը թէհարրիսթտան
կի մահէլլի պիլմէտիկինտէն , թուալթիմի պիր ազ սըրա-
սօնրա , մէրգումու պուլապիլէճէք տիր - իշլէ օլ վագըլթ իճ-

րաի նէղարեւթ իթմէք, վէ արալարնտա կէչէնի տէօնէնի ան-
լամագ իւզրէ, հէր կէօնա վէսայիթի մէվզրի իճրանէ վազ
իթմէք լազրմ տրր, իմաի տայիմա գօլլանալրմ վէ հազրր
պուլունալրմ, - Յլօնեխինին Բարիսէ ավտէթինի պուրատա
միւմքինսիզ գըլամանըզ, Պու բօլիս մէմուրունուն ահվալ վէ
հարաքեաթը՝ քէնտիսինի մահվ իթմէք խուսուսընտաքի վասը-
թանը պիզէ պիրտէն պիրէ կէօթէրէճէք տիր, - Մատէմ քի
քէնտիսիզի թիւճճար տէյի թանըթտըզ իսէ, իքի թիւճճա-
րըն պիրիպիրինի թանըմալարը զարիպ պիր շէյ կէօրիւնէմէզ
տիր, - Պու սուրէթլէ էօյլէ թամամընտա եան եանա օթու-
րուրուզ, սօնրա գահվէխանէտէ բիքէ օյնաեարագ, հէր շէյի
տինէրիզ վէ թէճէսաիւզ իտէրիզ, իչթէ, շիմաիքի հալտէ
խաթթը հարէքէթիմիզ պունտան իպարէթ տիր:

— Անլալըլար, - Լաքին թուրնէլ սօղազընտա եանըշ-
լըզլա թէզքիքէնիզի ալմըշ օլան Տէլվինեւտան) գօրգմաեօր-
մուսունուզ:

— Խայր, թէքրար իտէրիմ, ասըլ մուխաթարա՝ բօլիս
մէմուրու Յլօնեի թարաֆընտան մէմուլ տուր Պու մուխաթա-
րատա, մէրգուսուն Միսթիգօ իլէ պուլուշմալարընտան իլէրի
կէլմէքաէ տիր, - իմաի, տիգգաթ իտէլիմ, - Սլլահլարըն
վա՞ր մը տըր:

— Պիր բէվօլվէր իլէ պիր գամամ վար տըր:

— Դամա էյի ամմա, բէվօլվէր՝ կիւրիւթիւ հասըլ իթ-
տիկի իչին էյի տէյիլ տիր, - Էկէր տահա զինաաէ սուհու-
լէթլի, թապիի վէ միւսայիտ պիր թէտպիր պուլունամազ ի-
սէ, գամա իլէ իշ կէօրիւրիւզ, - Հէր նէ իսէ, հայտէ աշաղը
էնէլիմ, - Հա՛, սանա պիր շէյ տահա սօրանըմ, Սէնին օտան՝
Միսթիգօն օտաաընա պիթիչիք միտիր:

— Էվվէթ,

— Սէնին օտանտան, իչէրաէ ճէրէեան իտէճէք միւքեա-
լէմէ տինէնէպիրի՞ մի:

— Էվվէթ, այնի օտատա պուլունուրճասընա տինլէնիլիր:

— Իչթէ պու էյի, Էկէր Միսթիգօ՝ բօլիս մէմուրունու-
քէնտի օտասընա չըգարըր իտէ, իտէճէրլէրի միւքեալէմէեի
միւքէմէլէն տինլէնէպիրիբիզ, - Տիմէք հէր իհթիմալ իչին չա-
րէ պուլտուզ, հայտէ ապսէնթ իշմէնէ էնէլիմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՃԻԼՏԻՆ

Վէ

ԲԱՐԻՍԻ ՊԻ ՅԱՄԻԼԵԱՆԸՆ ԻԹԹԱՄԸ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1007007

